ഗജരക്ഷാതന്ത്രം

എവ്വൂർ കട്ടൻ ഉണ്ണി അവർകൾ, കവിയൂർ പരമേശ്വരൻ
മൂത്തത് അവർകൾ എന്നീ മഹാവൈദ്യന്മാരുടെ
ശിഷ്യനായ, മാണിക്കമംഗലത്ത് പുതുമന്യു
ഷ്ണത്ത് ശങ്കരൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാ
രാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടത്.

കോപ്പി 1000.

1090

പകർപ്പവകാശം സ്വായത്തം.

മംഗളോദയം കമ്പനി വക
കേരളകല്പദ്രുമം അച്ചുകൂടത്തിൽ അടിച്ചത്.

ഒററപ്രതിക്ക് വില 4 ക.

ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ മുദ്രയും ആനയുടെ ഫോട്ടൊവും ഇല്ലാത്ത പുസ്തകം വ്യാജമാകുന്നു.

24399

ങ്ങളും അതിലും കുറച്ചുചേൎത്തും കുതിര വണ്ടിക്കാള പോത്തു മുത
ലായ മാറുമൃഗങ്ങളേയും മനുഷ്യരെ രോഗസ്ഥിതിപാൎത്തു മനസ്സി
ലാക്കി ആധിവ്യാധിയെശമിപ്പിച്ചു സൌമ്യങ്ങളായപച്ചമരുന്നുകൾ
പ്രധാനമായി ചേൎത്തും ചികിത്സിച്ചു ജീവരക്ഷ വരുത്തിവരുന്നതാ
ണ്ടെ പച്ചച്ചെടി വെള്ളങ്ങളിൽനിന്നും ഏവനും സങ്കടമില്ലാതെ
മലകളിൽനിന്നും അപാരമായി വൎദ്ധിപ്പിക്കാവുന്ന ആനരക്ഷമുതലെ
ടുപ്പുകൂടുതൽ വരുത്തുന്നതിന്നും നാട്ടുവൈദ്യചികിത്സകൾ അധി
കം ഗുണമെന്നുദ്ദേശിച്ചു്വധനവൎദ്ധനരീതികളിലുംപ്രീതിശാലിയായ
രാജശ്രീ മലയാറ്റൂർ ഡിവിഷൻ ഫാറസ്റ്റാഫീസരായിരുന്നതും ഇ
പ്പോൾ കൺസരവേറ്റർ ആപ്പീസിൽ അസിസ്റ്റാൻറായി ഇരിക്കുന്ന
തുമായ ഉള്ളുപെരൂർ കുറുപ്പത്തു കിഴക്കെ ശ്രാമ്പിയിലെ ഗോവി
ന്ദമേനോനെന്ന എജമാനൻ അവൎകൾ സഞ്ചായം ജീവനക്കാർ കു
ലിക്കാർ മിശപാസികൾ കൂടടക്കുന്നതും മറ്റുമായ ആനമുത
ലായവകൾ നാട്ടുചികിത്സകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന്നും എഴുതി
ബോധിപ്പിച്ച കല്പനപ്രകാരം ൧൦൯൦മാണ്ടു എടവമാസം
൩-ാംനു റവന്യൂസംവക ൧൮൫൩-ാമതു നമ്പ്രരായി ഉത്തരവുവരുത്തി
തന്നു. ശേഷവും കൂടടക്കുന്ന കാട്ടാനകളെ മലയിൽ ജനിച്ചുസഞ്ചരി
ക്കുമ്പോൾ ദ്വിജനു എന്നാവാക്യാൎത്ഥത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ ജന്മംപോ
ലെ കുഴിയിൽവീഴിച്ചു നാട്ടിലേക്കുപിടിച്ചുകൂട്ടുന്നതായി ഊഹിച്ചും
അതിന്നു ഭൂദേവിഅമ്മയായും ഭൂപാലൻ അച്ഛനായും ആനവിഴു
ന്നെടുക്കുന്നകുഴി ഗൎഭപാത്രമായും ഗൎഭധരിക്കുന്നജീവൻ കാട്ടാനയാ
യും ആനക്കുഴികുത്തുന്നെടം ഈറ്റില്ലമായും കാട്ടാനകളെ ഇടുന്ന ആ
നക്കൂട് കൊട്ടാരമോ അമ്പലമോ ആയും ആനകുഴിയിൽ വീഴുന്ന മു
തൽ കെട്ടിക്കേറ്റികൊണ്ടുവന്നു കൂടടക്കുന്നതു ഈറ്റില്ലത്തിൽ പ്രസ
വിച്ചുണ്ടാകുന്ന രാജസന്താനങ്ങളെ കൊട്ടാരത്തിലേക്കു എഴുന്നള്ളി

മുഖവുര.

T.R.B.L. STOCK

ജീവകാരുണ്യം മനുഷ്യരുടെ ഒരു പ്രധാനഗുണമായിട്ടു ഗണിക്കേണ്ടതാണെങ്കിൽ അവരവരുടെ സുഖദുഃഖങ്ങളെ വിവേചിച്ചറിയുന്ന ബുദ്ധികൊണ്ടറിഞ്ഞ് വാക്കുകളെക്കൊണ്ടു വെളിപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയാത്ത മനുഷ്യരുടെ നേരെ കാണിക്കേണ്ടതിനേക്കാൾ ഏറ്റവും ഉപേക്ഷിതന്മാരായ ജന്തുക്കളായ നാട്ടുമൃഗങ്ങളിലാണ് ഈ ജീവകാരുണ്യം പ്രത്യേകമായും പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടത്. ഈ മൃഗവർഗ്ഗത്തിൽ മനുഷ്യർക്കുവേണ്ടി അത്യദ്ധ്വാനം ചെയ്യുന്നതും അത്യുപയുക്തമായും ഉള്ളവയിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ല കേരളനിവാസികളായ ഗജവർഗ്ഗങ്ങൾ. ആയതിനാൽ സ്വാനുഭവംകൊണ്ടു ക്രോഡീകരിച്ചിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളെ പ്രത്യയമെന്നപോലെ ഉദാഹരണങ്ങളോടുകൂടി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ ഗജചികിത്സാഗ്രന്ഥം സർവ്വപ്രകാരേണയും ആദരണീയമായിട്ടുള്ളതാണ്. അതിൽ വിശേഷിച്ച് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിനെ വൈദ്യവിഷയകമായി ലോകസാമാന്യത്തിന് ഉപകാരപ്രദമായിത്തീരുന്നതായാൽ അതു നമ്മൾക്കു മഹാനുഗ്രഹമായിട്ടാണ് കരുതേണ്ടത്. ഈ പ്രകാരം ഉള്ള ഗ്രന്ഥമാണ് ഈ ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്ന പറയുന്നതിൽ ഞാൻ ഒട്ടും സംശയിക്കുന്നില്ല.

എന്നാൽ മറ്റൊന്നുകൊണ്ട്, ഉദാഹരണങ്ങൾ തന്നാൽ ഉണ്ടാവാൻ അധികം എളുപ്പമുണ്ടെന്ന് വിചാരിച്ചു വരുന്ന സമ്പൂർണ്ണബുദ്ധികൾക്ക് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലുള്ള വിഷയപ്രതിപാദനരീതിയും അതിൻ്റെ വിസ്താരവും അഥവാ മതിയായില്ലെന്നു വരുമായിരിക്കാം. എങ്കിലും ജീവകാരുണ്യത്തിലുള്ള ആ സംഗ്രഹം ഗ്രന്ഥകാരൻ്റെ അനുഭവമായ പ്രതിപത്തിയും ഉള്ളവർക്ക് ഇതൊരു പ്രതിബന്ധമായി തീരില്ലെന്നും, ഗജരക്ഷകർക്കും അറിവാനുള്ള ഗജശാസ്ത്രത്തിലെ സാഹസികമായ താല്പര്യം ലിഖിതമായും ഉണ്ടാവുന്ന ഗ്രന്ഥസമ്പ്രദായത്തിന് ഉപകാരമായി തീരുമെന്നും ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് അടുത്ത പ്രശസ്തി ഉണ്ടാവാൻ ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

കുമാരമന്ദിരം } അപ്പൻ തമ്പുരാൻ.
അയ്യന്തോൾ 15—6—80 }

അവതാരിക

൬൯൨-ാം നമ്പ്ര്

ഗവൎമ്മേണ്ടിൽനിന്നും തിരുവനന്തപുരത്തു ഏൎപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ആയുൎവേദ പാഠശാലയിൽ ൧൦൮൭-ാമാണ്ടു കന്നിമാസം ൧൫൦-ാംനു മുതൽക്കു അഷ്ടാംഗഹൃദയം സൂത്രസ്ഥാനം മുതലായ ൩ സ്ഥാനങ്ങളിൽ ഉള്ള പാണ്ഡിത്യത്തിലും ചികിത്സാസാമൎത്ഥ്യത്തിലും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള പരീക്ഷയിൽ ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ ൧-ാം ക്ലാസിൽ മൂന്നാം നമ്പറായി ജയിച്ചിരിക്കുന്നു. ൧൦൮൭-ാമാണ്ടു ധനുമാസം ൧൭-ാംനു-

ദിവാൻ ശങ്കരസുബ്ബയ്യൻ (ഒപ്പ്)

ഹജൂർകച്ചേരി. തിരുവനന്തപുരം

ഈ സൎട്ടിഫിക്കറ്റും തന്നു പെരുമ്പാവൂർ എന്നെ വൈദ്യനായി നിയമിച്ചശേഷവും വലിയ കൊട്ടാരംവൈദ്യനും മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ. വൈദ്യശാലസൂപ്രേണ്ടും എന്റെ ഗുരുനാഥനുമായ കവിയൂർ പരമേശ്വരൻ മൂത്തത് അവൎകളുടേയും ആയുൎവേദപാഠശാല അദ്ധ്യാപകനായിരുന്ന ശ്രീപാദത്തു കൊട്ടാരം വൈദ്യനും എന്റെ ഗുരുനാഥനുമായ ഏവൂർ കുട്ടൻഉണ്ണി അവൎകളുടെയും ഉപദേശ രീതിക്കും ആയുൎവേദം ഹസ്ത്യായുൎവേദം മാതംഗലീല മുതലായ ശാസ്ത്രയുക്തിയനുഭവമനുസരിച്ചും കിരാങ്ങാട്ടു മനക്കൽ സന്ന്യസിച്ചിരുന്ന സ്വൎഗ്ഗാരോഹണമായതും ആനചികിത്സ മുതലായി എല്ലാവൈദ്യത്തിലും മുഖ്യവൈദ്യനായിരുന്ന സ്വാമിയാർ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു മുതലായവരുടെ വൃദ്ധവൈദ്യോപദേശരീതിയനുസരിച്ചും ലോകദൃഷ്ടാന്തരീതിക്കു രോഗസ്ഥിതി ഊഹിച്ചു ആനകൾക്കു തീവണ്ടികളെപ്പോലെ ജഠരാഗ്നി അധികമുള്ളതിനാലും പച്ചമരുന്നുകൾ ധാരാളവും ചായില്യം വെന്തഗന്ധകം മുതലായ കൈമരുന്നുകൾ ചേൎത്തും മ

കുന്ന രീതികളും കാട്ടാനകളെ കോറിക്കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള താപ്പാ
നകൾ ഉപമാനങ്ങളായും മറ്റു നാട്ടാനകൾ വഴികാട്ടികളായും കാ
ട്ടാനകളെ നാട്ടിലേക്കു കെട്ടികൊണ്ടുവരുന്ന വടംമുറിക്കൽ തത്സമയം
പ്രസവിച്ചകുട്ടിയുടെ പൊക്കിൾകൊടി മുറിക്കുന്നപോലെയും വീ
ണ്ടും ഉള്ള പ്രവൃത്തികൾ ജാതകർമ്മം പേരിടൽ വയമ്പുകൊടുക്കുക
മുതലായ ഉപനയനം വേളി അതുവരെ ബ്രാഹ്മണർചെയ്യും ക്രി
യകൾ പോലെയും കാട്ടാനകുഴിയിൽ വീണാൽ ലേലവും കഴിഞ്ഞു
നാട്ടാനകളാകുന്നതുവരെ കാണുന്നപല കഴിക്കേട് മുതലായവക
ളെ മനുഷ്യശത്രുക്കളുടെ ബാലാരിഷ്ടതകൾ പോലെയും കുഴിയിൽ
വീഴുന്ന മുതൽ കാട്ടാനകളെ തത്സമയം പ്രസവിച്ചുണ്ടായ കുട്ടിക
ൾ ഭ്രാന്തന്മാർ ഇവരെപ്പോലെയും ഉദ്ദേശിച്ചു പച്ചവെള്ളവും കുടി
ക്കാത്ത കാട്ടാനകളെ കുഴിയിൽ വീഴുന്നമുതൽക്കും കൂടടച്ചശേ
ഷവും കൈമരുന്നുകൾ ആനക്കൂട് മുതലായവകളിൽ വെതറിയും
മറ്റും മനസ്സിരുത്തി പാഴ് ചിലവും അപായ മുതലായ അനർത്ഥങ്ങ
ളും വരാത്തവിധം ചികിത്സിച്ചു ആനയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതി
നും നടത്തിവന്ന ചികിത്സകളിൽ ഉണ്ടായ അനുഭവങ്ങളെ ആന
ക്കാർ വണ്ടിക്കാർ മുതലായവർക്കും ഉപകരിക്കത്തക്ക വിധം ഭാ
ഷാഗ്രന്ഥരൂപേണ പരോപകാരാർത്ഥമാക്കി തീർക്കുന്നതിനും ഉ
ത്സാഹിക്കുന്നതിനും മേൽപറഞ്ഞ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണം വീണ്ടും വൈഷ
വൈദ്യശാസ്ത്രമുതലായ എല്ലാവൈദ്യ വിഷയങ്ങളിലും പഴമപരിചയം
മുതലായ ഗുണഗണങ്ങളുള്ള മഹാമഹിമശ്രീ കൊച്ചിയിൽ ഇപ്പോഴത്തെ
വീരകേരളവർമ്മ തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും പൂ... കൂർ രാമവർമ്മ
തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സു
കൊണ്ടും ചിറ്റപ്പിള്ളി തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കോഴിക്കോ
ട്ട മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ എന്നു തിരുനാമമായ സാമൂതി
രിപ്പാട്ടതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കൊല്ലങ്കോട്ട രാജാവുതിരുമനസ്സുകൊ

ണ്ടും കിളിമാനൂർ രവിവർമ്മചിത്രമെഴുത്തുകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ടിയിൽ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും വിശാഖം തിരുനാൾ പൊന്നുതതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ പുത്രനായ ശ്രീ നാരായണൻതമ്പി അങ്ങുന്ന് അവർകളും ബഹുമാനപ്പെട്ട പാലിയത്തച്ചൻ അവർകളും മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ കൃഷ്ണരായർ ദിവാൻസ്വാമി അവർകൾ ഗോപാലാചാരി ദിവാൻ സ്വാമി അവർകൾ വി. പി. മാധവരായർ ദിവാൻ സ്വാമി അവർകൾ രാജഗോപാലാചാരി ദിവാൻസ്വാമി അവർകൾ രെം മഹാമന്ത്രിശ്രേഷ്ഠന്മാരും ഹൈക്കോർട്ടിൽ ജഡ്ജി കുഞ്ഞിരാമൻനായർ യജമാനൻ അവർകളും മഹാപുണ്യസ്ഥലമായ കാലടിയിൽ പരിഷ്കാരം ചെയ്തു ഇപ്പോഴും കാലടിയിൽ ഇരിക്കുന്ന രാമചന്ദ്രയ്യൻജഡ്ജിസ്വാമി അവർകൾ ഈ മന്ത്രീന്ദ്രന്മാരും കൺസർവേറ്റർ ബൌഡിലൻ സായ്പവർകൾ പൊന്നമ്പലപിള്ള എജമാനൻ അവർകൾ രാമരാവു സ്വാമി അവർകൾ ആക്ടിംഗ് കൺസർവേറ്റർ ആയിരുന്ന വേങ്കടഗോപാലയ്യൻ സ്വാമി അവർകൾ ഇപ്പോൾ ഇരിക്കുന്ന കൺസർവേറ്റർ വി. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യൻസ്വാമി അവർകൾ എക്സൈസ്കമീഷണർ രാമൻപിള്ള എജമാനൻ അവർകൾ ഈ മന്ത്രീന്ദ്രന്മാരും ഡിവിഷർപേഷ്കാരായിരുന്ന യം. എ. പത്മനാഭയ്യൻസ്വാമിഅവർകൾ ഡാക്ടർ സുബ്രഹ്മണ്യയ്യർസ്വാമി അവർകൾ ശങ്കരമേനോൻ യജമാനൻ അവർകൾ അയ്യപ്പൻപിള്ളയജമാനൻ അവർകൾ ഈ മഹാമന്ത്രീന്ദ്രന്മാരും ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹജൂർസംക്ഷത്തു ദിവാൻ സിക്രട്ടറിമാരായ മഹാദേവയ്യൻ സ്വാമി അവർകൾ അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണപിള്ള എജമാനൻ അവർകൾ പെരുമ്പാവൂർ ചെങ്ങവനാട്ടുവീട്ടിൽ കെ. പരമേശ്വരൻപിള്ള യജമാനൻഅവർകൾ ഈ മാന്യമന്ത്രിമാരും ഇപ്പോൾ കൊട്ടാരം സർവാധികാര്യക്കാരായിരിക്കുന്ന രാ

ഘവാചാരിസ്വാമി അവർകൾമുതലായി ഇപ്പോൾ ഇരിക്കുന്ന വേ
ലുപിള്ളയജമാനൻ അവർകൾവരെ രാജശ്രീകുന്നത്തുനാട്ടു താലൂ
ക്ക് തഹശീൽദാരന്മാരായിരുന്ന എല്ലാമേലാവുകളും രാജശ്രീ മല
യാറ്റൂർ ഡിവിഷൻ ഫാറസ്റ്റപ്പാന്മാരായിരുന്നമേൽപറഞ്ഞഗോവി
ന്ദമേനവൻ എജമാനൻ അവർകൾ മുതലായി ഇപ്പോൾ ഇരിക്കുന്ന
വേണുഗോപാലയ്യൻ സ്വാമി അവർകൾ വരെ ഇരുന്നതായ എല്ലാ
മേലധികാരികളും രാജശ്രീ പെരുമ്പാവൂർ മുൻസീപ്പ് മാധവൻനാ
യർ യജമാനനവർകളും ആലുവായിൽനിന്നും ശ്രീപാദത്തു കൊ
ട്ടാരത്തിലേക്ക് സ്ഥലം മാറിയ രാജശ്രീ നാരായണപിള്ള അപ്പോ
ത്തിക്കിരി അവർകളും മൂവാറ്റുപുഴ ഡിവിഷൻ സാനട്ടറി ആപ്പീസരായ
റിക്ലോസ്പിള്ള അവർകളും ബ്രഹ്മശ്രീ ബഹുമാനപ്പെട്ട അകവൂ
ർ നമ്പൂരിപ്പാട് പനയിൽ പാഴൂർ നമ്പൂരിപ്പാട കിരാങ്ങാട്ടു നമ്പൂ
രിപ്പാട ഒറ്റപിള്ളിനമ്പൂരിപ്പാട സ്വർണ്ണത്തുനമ്പൂരിപ്പാട് പാഴൂർ
നമ്പൂരിപ്പാട അവണപ്പറമ്പ നമ്പൂതിരിപ്പാട പള്ളിപ്പുറത്തു നമ്പൂ
തിരിപ്പാട മ്യാൽപാഴൂർ നമ്പൂരിപ്പാട ഏകാദശിതെക്കേടത്തു ന
മ്പൂരിപാട ഭദ്രകാളിമററപ്പിള്ളിനമ്പൂരിപ്പാട് കുററാലക്കാട്ടു നമ്പൂ
രിപ്പാട ആഴ്വമ്പിള്ളിഭട്ടതിരിപ്പാട കയ്യിള്ളിഭട്ടതിരിപ്പാട കോക്കരനി
മ്പൂരിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ചെങ്ങല്ലൂരുനമ്പൂരി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും
ഈമഹാന്മാരായ ജന്മിമാരും ബഹുമാനപ്പെട്ട മാണിക്കമംഗലത്തു
പായത്തു മേനവൻ അവർകൾ പാവൂർതറമേൽ പണിക്കരവർകൾ
തൃക്കുന്നപ്പുഴ കലവറപ്രവൃത്തിയാർ അവർകൾ മലയാററൂർ ആററുവ
ക്കകളിൽ നിറുത്തി വളരെ ആനകളെ ഈവിധംചികിത്സിച്ചു ന
ന്നാക്കി ആനകളെവിററും വളരെജീവധനം സമ്പാദിച്ചതായ നെടു
ങ്ങിള്ളി രാമമേനോൻ അവർകൾ,ഈമഹാന്മാരും വളരെ ആനകളെ
വാങ്ങിയും പാട്ടത്തിനുവാങ്ങിയും നിരന്തരമായി ആനപ്പണിചെയ്തി
ട്ടുവരുന്ന ബ്രഹ്മശ്രീ തൃക്കൂർ അനന്തരാമയ്യൻ സ്വാമിഅവർകൾ
ബഹുമാനപ്പെട്ട ലാസർ അവർകൾ അന്തോണ്ണിയൂസ്സ് അവർകൾ മൂ
വ്വാററുപുഴ മയ്ക്കാരൻമമ്മി അവർകൾ ഈ മഹാന്മാരും മററു ബഹു
ജനങ്ങളും എന്നെ ഉത്സാഹപ്പെടുത്തിയതുകൊണ്ടും എൻെറ മോഹം
കൊണ്ടും മററും കവിതകൾ ഉണ്ടാക്കിപരിചയം, വാസന, സംസ്കൃത
ജ്ഞാനം മുതലായ യോഗ്യതകൾ കുറവാണെങ്കിലും മലയാററൂർ ആ

റവുകളിൽനിന്നുംമററും പിടിച്ചുകൂടടച്ചവകളായ കാട്ടാനകൾ മുതലായ ആനകളേയും ആസ്പത്രിയില്ലാതിരുന്ന പെരുമ്പാവൂർ ഞാൻ വന്ന മുതൽ മാറു മൃഗങ്ങളേയും ശിശുക്കളോടുകൂടി മനുഷ്യരേയും ചികിത്സിച്ച അനുഭവസൌകര്യങ്ങളെച്ചേർത്തുണ്ടാക്കിയ പുസ്തകത്തിൽ കാണുന്നതാറുകളെ പൊതു ജനങ്ങൾ ക്ഷമിച്ചും രോഗശാന്തിക്ക് ഈ പുസ്തകവും ഉപയോഗയോഗ്യമാക്കേണ എന്നു അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും എന്റെ അനുജന്മാർ ജ്യേഷ്ഠന്റെമക്കൾ ഇവരെപ്പഠിപ്പിച്ചും കുഞ്ഞക്കുറുപ്പുമുതലായ ശിഷ്യന്മാരേയും ധരിപ്പിച്ചുവരുന്നതായ രീതിക്കും ഒന്നാംസർഗ്ഗംകൊണ്ടു വൈദ്യശാല ഒരുക്കം മുതലായവകളോടുകൂടി ഉപമാതാക്കളായ താപ്പാനകൾ മാറു വൈറാട്ടികളായ നാട്ടാനകൾ കുതിര വണ്ടിക്കാള പോത്തു മുതലായ മൃഗങ്ങൾക്കും ശിശുക്കളോടുകൂടി മനുഷ്യർക്കും സ്ഥായിയായും ആഗന്തുവായും ഉള്ള പലവക രോഗങ്ങൾക്കും ചികിത്സിച്ചുണ്ടായ അനുഭവങ്ങളെ കാണിച്ചും രണ്ടാംസർഗ്ഗം കൊണ്ടു ആനപ്പിടിത്തം മുതലായ ഒരുക്കങ്ങളോടുകൂടി കാട്ടാനകൾ നാട്ടുപഴക്കം വരെയുള്ള കുഴിക്കോട്ടുകൾ മനുഷ്യർക്കും യൌവനം വരെയുള്ള ബാലാരിഷ്ടപോലേയും ഉദ്ദേശിച്ചു ചെയ്ത ചികിത്സകൾ കാണിച്ചും മൂന്നാം സർഗ്ഗംകൊണ്ടു വീണ്ടും ലേലശേഷം ഉള്ള ആനരക്ഷകൾ കണ്ണുകാലി വകന്ത പരിഹാരങ്ങൾ മനുഷ്യരുടെ കാളറാ മസൂരി വയറുകടി നീരളക്കപ്പനി മുതലായ സാംക്രമികരോഗപരിഹാരംമുതലായി പല സൌകര്യ ചികിത്സകളേയും കാണിച്ചും ഉണ്ടാക്കിയപുസ്തകം കല്ലും നെല്ലും കലൎന്നകൂട്ടത്തിൽ അബദ്ധസ്വഭാവങ്ങളോടുകൂടിയിരുന്നതിൽ മഹാമഹിമശ്രീ കൊച്ചിയിൽ കോവിലകം വൈദ്യനായിരുന്ന മുണ്ടോളി നീലകണ്ഠൻ നമ്പ്യാർ അവർകളുടെ പ്രഥമ ശിഷ്യനായ കിരാലൂർ മഹാവൈദ്യൻ കേശവനമ്പ്യാരവർകൾ പല തവണയും പരിശോധിച്ചു ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്ന നാമധേയത്തോടുകൂടി തന്ന സർട്ടിഫിക്കേററും മാറുപല വൈദ്യോത്തമന്മാരും പരിശോധിച്ചുതന്നവകളായ സർട്ടിഫിക്കേററുകൾ മുതലായ രേഖകളോടുകൂടി അച്ചടിച്ചു ജീവരക്ഷക്ക് ലാഭസുഖകരമായ ആയുർവേദചികിത്സയും സാധുക്കൾക്കുകൂടി എളുപ്പത്തിൽ ജീവരക്ഷ പരിപൂർത്തിയാകുന്നതിനധർമ്മാർത്ഥസുഖങ്ങളെ വളർത്തുന്ന ആയുർവേദപ്രചാരത്തിനുംകൂടി അടി

കാരണഭൂതനായ ൧൦൩൨-ാമാണ്ടു കന്നിമാസം ൧൧-ാംനു മൂലം തിരുനാൾ തിരുവവതാരംചെയ്തരുളിയ ശ്രീപത്മനാഭദാസവഞ്ചിപാല സർ. രാമവൎമ്മ കുലശേഖര കിരീടപതി മന്നേസുൽത്താൻ മഹാരാജരാജ രാമരാജാ ബഹദ്ദൂർ. ഷംഷെർജംഗ് നൈറ്റ് ഗ്രാൻഡ് കമ്മാണ്ഡർ ആഫ് ദി മോസ്റ്റ് എക്സാൾട്ടെഡ് ആർഡർ ആഫ് ദി സ്റ്റാർ ആഫ് ഇൻഡ്യാ നൈറ്റ് ഗ്രാൻഡ് കമ്മാണ്ഡർ ആഫ് ദി മോസ്റ്റ് എമിനെൻഡ് ആർഡർ ആഫ് ദി ഇൻഡ്യൻ എമ്പയർ എഫ് എം യു എം ആർ ഏ എസ് ആഫിഷ്യർ ഡി ലഇൻസ്ട്രക്ഷൻ പബ്ലിക്ക് മഹാരാജാ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സൎവോൽകൃഷ്ടമായ ആഷ്ട്ടാന്ന പുണ്യങ്ങളെ അനുഭവിച്ചും ദീൎഘായുസ്സായിരുന്ന ആരോഗ്യസുഖങ്ങളേയും എന്നെന്നും സൎവ്വപ്രാണികൾക്കും ഇനിയും ഇതിലും കൂടുതലായി അനുഭവിപ്പിക്കുന്നതിനു എടയാകുന്നതിനും ഈശ്വരനെ പ്രാൎത്ഥിച്ചു ഗുരുനാഥന്മാരേയും വിഘ്നേശ്വരനേയും പ്രാൎത്ഥിച്ചുംകൊണ്ടു ഈ പുസ്തകം പരോപകാരമാകുന്നതിനു പൊതുജന സമക്ഷത്തിൽ സമൎപ്പിച്ചു കൊള്ളുകയും ഇപ്പുസ്തകത്തെ എന്റെ ഹിതാനുസരണം ഭംഗിയിലും ഇത്രയും വേഗത്തിലും അച്ചടിച്ചു തന്നിട്ടുള്ളതിനു 'മംഗളോദയം' കമ്പനിയോട് ഞാൻ ഹൃദയപൂൎവ്വം നന്ദി പറയുകയും ചെയ്തു കൊള്ളുന്നു.

എന്ന്

ഗ്രന്ഥകൎത്താവ്

പെരുമ്പാവൂർ
4—7—90

പ്രത്യക്ഷജീവൻ.

പുകയില്ലാതെ തെളിഞ്ഞു കത്തുന്ന പതിനാലാം നമ്പ്ര് ചിമ്മിനിവെളക്കിൽ നോക്കിയാൽ ജീവശക്തിയെ പ്രത്യക്ഷമായി ആൎക്കും അറിയാവുന്നതാകുന്നു.

ടി. യിൽ മണ്ണെണ്ണ, വെളിച്ചെണ്ണ, നെയ്യ് ഇവയുള്ളതായ കൊടം അപാനവായുവിൻെറ മുഖ്യമായ പക്വാസനവും, അതിൻെറ ചുവട്ടിലുള്ള പൊത്ത് മലദ്വാരവും, എണ്ണ വീത്തും പൊത്ത് വസ്തിദ്വാരവും, താമരവളയത്തിൽ നൂലുപോലെയുള്ളത് നാഡയും, നാട തൊടുത്തുന്നടം നാഭിദേശവും, നാട തൊടുത്തും കൊഴൽ ജീവനാളിയും താമരപ്പൂവ്വിൻ അല്ലിത്തുമ്പത്തു മഞ്ഞളിപ്പുപോലെ ശരിയായി കത്തുന്ന ദീപം ആഹാരരസജമായ ജീവരക്തസ്സത്തായ പിത്തശോഭയും, സൎവ്വവ്യാപിയെങ്കിലും പുഷ്പരസം കുടിച്ചും മുഖ്യമായി പക്വാസനത്തിലിരിക്കുന്ന അപാനൻ വണ്ടായും, ആത്രപിയായ് വായുവിൻ മൂൎത്തിയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്ന ദീപശക്തിയോടുകൂടിയനാടയെ താഴ്ത്തുകയും പൊക്കുകയും ചെയ്യാൻ ഉള്ളതായ് ഒരു കോല്, അവിടെയുള്ളത്, സമുദ്രവും നാട്ടും കൂടിയ ലോകംപോലെയുള്ള അംഗം കാലുകൾ മുതൽ മേല്പോട്ടും തല മുതൽ കീഴ്പോട്ടും അംഗത്തിലുള്ള രണ്ടു ഭാഗവും കൂട്ടി പിടിപ്പിച്ച് ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ ചെല്ലുന്നവയെ വേണ്ടുംവിധം കടഞ്ഞ് സാരവും പിണ്ഡവും തിരിക്കുന്നതിനും ഉള്ള കടകോലായും, സൎവ്വവ്യാപിയായ് വായുവിനെ ദേഹത്തു കാണിക്കുന്നതായ് ദീപശക്തിയെ വൎദ്ധിപ്പിക്കാതെയും ക്ഷയിപ്പിക്കാതെയും ശരിയാക്കുന്ന കാററു ദീപശല്യം ചെയ്യാതെ തടയായി അവിടെ വെക്കുന്ന ചിമ്മിനി, അരമുതലുള്ള അംഗവും, ചിമ്മിനി തൊടുത്തുന്നെടം രണ്ടംഗവും കൂട്ടി കെട്ടുന്ന അരക്കെട്ടും, ചിമ്മിനിയുടെ തുടിച്ചെടം, വയറും, കനം കുറഞ്ഞെടം കഴുത്തും, അവിടെ തൊടുത്തുന്ന വലിയതുകൾ

ത്തകിട്ട മാച്ചിടവും,ചെറിയ തകരവട്ടു മോളിലുള്ളത് തലയോടും,അ
വിടം മുതല്ക്കു രണ്ടു വശം ഉള്ള കമ്പികൾ,രാപ്പകൽ ശീതോഷ്ണം ഇ
ത്യാദിപോലെ ദേഹം ഭരിക്കുന്ന രണ്ടു സൂത്രവും, പുകക്കൂടാതെ തെളി
ഞ്ഞു കത്തുന്നതിനു ഉചിതസ്നേഹത്തോടുകൂടിയ ഈ ചിമ്മിനിവെള
ക്കു വളരെക്കാലം കത്തുന്നത് ദീർഘായുസ്സോടുകൂടിയ ദേഹവും, ദീ
പമില്ലാത്ത ടി വെളക്കു ജീവനില്ലാത്ത ദേഹവും, ആയിട്ടു ഊഹിച്ചാ
ൽ ആധിവ്യാധിയെ കളഞ്ഞു ജീവരക്ഷ ചെയ്യാനെളുപ്പമുള്ള നിദാ
നമാകും. പെട്ടന്നു കൊടുങ്കാററു കടക്കുമ്പോഴൊ, കൈകൊണ്ടു ചൊ
കട്ടിൽ *പൊത്തുമ്പഴൊ ഈ ചിമ്മിനിവെളക്കിൻ ദീപം കെടുന്നതു,
എരണ്ടക്കെട്ടു; കരിനൊച്ചി, വകന്തു, മനസ്സിണങ്ങിയ ആനക്കാർ
സൌമ്യചികിത്സയുടെ പെട്ടന്നുള്ള വേർവാട്, ഇവകളാൽ മൃഗങ്ങ
ൾക്കും, പാമ്പുകടിക്കൽ, സങ്കടം, കെൾക്കാതെയുള്ള ഉദ്യോഗമാററം,
പരസ്പരസമാധാനം വരാത്ത ദമ്പതിമാരുടെ വേർവാട് മുതലായ
ആധിവ്യാധിയാലും ഉണ്ടാക്കുന്ന ദുർമ്മരണമായും,വീണ്ടും ചൊകട്ടിൽ
കൂടി കാററു കടന്നു ദീപത്തിനെ ഏളക്കി കെടുത്തുന്നത് കാളറാവ,
പനി,വയറുകടി, അതിസാരം മുതലായവയാൽ വരുന്ന അപമൃത്യു
വുമാണ്. പെട്ടന്നു കഴുന്ന മണ്ണെണ്ണയുടെ വീഴ്ത്താലും ദീപം അ
ധികപ്പെട്ട് ചിമ്മിനി കായുന്ന വേള അതു ശരിയാക്കാഞ്ഞാൽ വ
രുന്ന അനർത്ഥമാണ്. വസൂരി, വെള്ളദ്ദാഹം, പ്രമേഹം മുതലായവ
യാലുള്ള അപമൃത്യുകൾ ഓട്ടം, ചാട്ടം, അധികം വഴി നടക്കൽ മുത
ലായ അതിവ്യായാമത്താൽ മനുഷ്യക്കും ഏളവു കൊടുക്കാതെയും
കൂടക്കൂടെ മരുന്നുകൾ കൊടുക്കാതെയും കഠിനമായുള്ള താപ്പാനവേ
ല തീവട്ടിച്ചൂടേററും ഉറക്കം തീററവെള്ളം കുറഞ്ഞും. രാപ്പകൽ
വയ്ക്കും തൃപ്പൂണിത്തുറ തൃശ്ശിവപേരൂർ മുതലായിടങ്ങളിലെ കഠിന
എഴുന്നള്ളിപ്പുകൾ കല്ലു,വലിയമരം, ഇരുമ്പുവണ്ടി,കുതിരവണ്ടി, ഇവ
കളെ വലിച്ചും മൃഗങ്ങളുടെ ഓട്ടം മുതലായ സാഹസപ്പണികളാൽ

മേൽ പറഞ്ഞ അപാനൻ മേല്പോട്ടു കതിച്ച തീപാളിയാലും,വയറുവേദന ഗുന്മൻ പ്രസവത്തടസ്സം ശ്വേതഗോഷ്ഠിപോലെയുള്ള പല വികാരങ്ങളും മോഹാലസ്യം ചൊറി,കുഷ്ഠം, ഉദരം,കാക്കണം, ഛർദ്ദി, ഇക്കിൾ,ചുമ, ഏങ്ങൽ, ക്ഷയം, രുചിക്ഷയം, ചെച്ച അടപ്പ്,മിണ്ടായ്ക, വായ്പ്പുണ്ണുകൾ, കണ്ണിട്ടിനങ്ങൾ, കണ്ണുരോഗങ്ങൾ, തലവേദന,ഭ്രാന്ത്, ആനകൾ മറവള്ളവയെ കത്തുന്നവയായ ശല്യങ്ങൾ മുതലായ പലവക രോഗങ്ങൾ, അപ്രകാരം കാണ്ടിരിക്കുന്ന തലയോട്ടിൽനിന്നും കഫം,നെയ്യ് ചൂടടിച്ചുതകംവിധം, നീരെളകുന്നത്ന്ന ഫരോഗമാകുന്നതായ ജലദോഷമത്യം, സൈന്ധവങ്ങളായ മെഴുകകൾ ഉള്ളവകളായ ഫലമൂലാദികൾ ഭക്ഷിക്കുക ആധിവ്യാധിയെ ശമിപ്പിച്ചും,നിറുകയിൽ കുഴമ്പിട്ട മൂലാധാരശുദ്ധി മുതലായവകളാൽ ചികിത്സിക്ക, മററു ദിനചര്യ മുതലായവകൾ ശീലിക്കുകയും ചെയ്താൽ മൃഗങ്ങൾക്കും മററും ദുർമ്മതി കുറയുന്നതിനും ജീവരക്ഷ ധനവർദ്ധനക്കും എളുപ്പമുണ്ടാകുന്നതാകുന്നു. എന്നു

താഴെ ഉള്ള ഉത്തരവു നോക്കിയാൽ ആന മുതലായ ജീവധനരക്ഷക്കു ഈവിധ വൈദ്യോത്സാഹം അത്യാവശ്യമെന്നത് ആക്കും ബോദ്ധ്യപ്പെടാവുന്നതാകുന്നു.

നമ്പ്ര് 504
6—2—84

ആനവൈദ്യൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാൾക്ക്.

1084 കന്നി 10-ാംനു- ആനകളെ ആലുവായിൽ ലേലം ചെയ്യുന്നതിനാൽ അവകളെ ഫാറസ്റ്റർ കൃഷ്ണപിള്ള വശം ഏല്പിച്ചയക്കുന്നു. അതിനാൽ വൈദ്യൻ ആനകളോടുകൂടി ആലുവായിൽ എത്തി ലേലം കഴിയുന്നവരെ അവിടെ താമസിക്കേണ്ടതാണ്. അത്യാവശ്യം വഴിക്ക വേണ്ടതായ കയ്യരുന്നുകളുംകൂടി എടുത്തുകൊള്ളേണ്ടതാണ്. ഉത്തരവിൻപ്രകാരം ഹെഡ്ക്ലാർക്ക് (ഒപ്പ്) ഡി. ഫ. ആ.

ഏവനും സങ്കടമില്ലാതെ പച്ചച്ചെടിവെള്ളങ്ങളിൽ നിന്നുംഅപാരമായി ജീവധനരക്ഷ മുതൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും നാട്ടുവൈദ്യോത്സാഹത്തിൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട സക്കാർ വിശ്വസിച്ചതിനാൽ വളരെ കാട്ടാനകളേയും ദീനങ്ങൾ മാററി എണക്കി മലയാററൂർ ഡിവിഷനിൽനിന്നും കൊണ്ടുപോയി ആലുവാവെച്ചു ലേലം ചെയ്കയുന്നവരെ

യും അപമൃത്യുപരിഹാരം ചെയ്തും മുതൽ വർദ്ധിപ്പിച്ചതും, വീണ്ടും പരമോപദ്രവത്തിനാൽ സക്കാരിൽ നിന്നിരുന്നതും മുമ്പു ലേലം ചെയ്തതും ആയ വലിയ ബാലകൃഷ്ണൻ ആനയുടെ എടച്ചിലും കുത്തലും ഈവിധം ചികിത്സിച്ചു മാററിയതും പരക്കെബോദ്ധ്യമാകുന്നു. പഴമയിലെ ഉപയോഗിച്ചുവന്നവകളായ പച്ചമരുന്നുകൾ പാവൂർ, എറണാകുളം, തൃശ്ശിവപേരൂർ മുതലായ കമ്പോളങ്ങളിലും പോയി കണ്ടും വൃദ്ധന്മാരായ പുലയർ, പുലസ്ത്രീകൾ മുതലായവരോടും ചോദിച്ചും മയിലാഞ്ചി അരച്ചാൽ ചുമക്കുക ചേന ചൊറിയുക മധുരക്കിഴങ്ങു മധുരിക്കുക ഈ വക പ്രഭാവങ്ങളെ കാത്തറിഞ്ഞും അനുഭവപ്പെട്ടതിയും ഉപയോഗിച്ചു ദൈവസൃഷ്ടികളുടേയും സക്കാരാജ്ഞകളുടേയും മധ്യോദ്ദേശ്യവുമായ ജീവരക്ഷ വർദ്ധിക്കാനും വീണ്ടും ദുർമൃതി കുറയാനും ജീവധനവർദ്ധനക്കും ധർമ്മാത്ഥസുഖസാധനമായുള്ള നാട്ടുചികിത്സോത്സാഹത്തിൽ പ്രത്യക്ഷദൈവമായ സക്കാരിനും സന്തോഷം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതും താഴെയുള്ള ഉത്തരവിനാൽ എവക്കും ബോദ്ധ്യമാകാവുന്നതാകുന്നു.

15—2—84

ആനവൈദ്യൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാൎക്ക് ഉത്തരവു.

84 കന്നി 9-ാംനു-യിലെ റിപ്പോർട്ടു കിട്ടി. അതിൽ പറയുന്നതുപോലെ വൈദ്യൻ ഈ സംഗതിയിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി കാണുന്ന ഉത്സാഹത്തെപ്പററി നാം സന്തോഷിക്കുന്നു.

ഡിവിഷൻ ഹാസ്സാപ്പർ (ഒപ്പ്)
വെങ്കിടാചലയ്യൻ (ഒപ്പ്)

മാന്നികൃമംഗലത്ത് ദൗവൾസഹായം.

മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ തിരുവിതാംകൂർ ദിവാൻജി എജമാനൻ
അവർകളുടെ സംക്ഷേപത്തിങ്കലേയ്ക്കു ഗജരക്ഷാതന്ത്രം പു
സ്തകം അയച്ചുകൊടുത്തതിലേയ്ക്കു കിട്ടിയതായ
മറുവടി താഴെ ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം
ദിവാൻജി ആപ്പീസ്സിൽനിന്നും } സപ്പീസ്സ്

രാ- രാ- ശ്രീ.

പി. ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ അവർകൾക്ക്,

നാട്ടുവൈദ്യൻ,

കുന്നത്തുനാട്.

ടി. രാഘവപ്പണിക്കർ,
ക്ലർക്ക്. }

(മുദ്ര മതലായത്)

തിരുവനന്തപുരം,

൧൦൬൦ കുംഭം ൨൦-ാംനു-

ശ്രീ

നിങ്ങൾ ദിവാൻജി അവർകൾക്ക് അയച്ചുകൊടുത്ത ഗജര
ക്ഷാതന്ത്രം പുസ്തകം കിട്ടി വളരെ വന്ദനങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

എന്ന്

കെ. പരമേശ്വരൻപിള്ള (ഒപ്പ്)

൧൦൮൦ മീനം ൩-ാംനു-

ശ്രീപാദം കച്ചേരി

തിരുവനന്തപുരം.

നിങ്ങൾ ആറുമുഖൻ മൂത്ത തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്ക് അയച്ചിരുന്ന ഗജരക്ഷാതന്ത്രം എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ പ്രതി തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കയ്യാറിയിരിക്കുന്നു എന്നും തിരുമനസ്സിലേക്കു സന്തോഷമായിരിക്കുന്നു എന്നും ഉള്ള വിവരം നിങ്ങളെ ബോധിപ്പെടുത്തണമെന്നു കല്പന വന്നിരിക്കുന്നു.

ശ്രീപാദം മാനേജർ എം. സുബ്രഹ്മണ്യയ്യൻ.

മഹാമഹിമശ്രീ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് അയച്ചതായ മറുവടി.

ശ്രീപാദം കൊട്ടാരം

(൪൫) തിരുവനന്തപുരം

൧൦൮൦. മീനം ൯-ാംനു-

ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർക്ക്.

നമ്പ്യാർ സദയം അയച്ച ഗജരക്ഷാതന്ത്രത്തിന്റെ ഒരു പ്രതി കിട്ടി. സന്തോഷമായി. വളരെക്കാലത്തെ ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിന്റേയും ചികിത്സാപരിചയത്തിന്റേയും ഫലമായി എഴുതിയിട്ടുള്ള ഈ പുസ്തകത്തെ സഭ്യന്മാർ അഭിമാനിച്ച നമ്പ്യാരുടെ ശ്രമത്തിനു സാഫല്യം വരുത്തുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

രാമവർമ്മ.

കോഴിക്കോട്
ചാലപ്പുറം പോസ്റ്റ്
ശ്രീ ൧൦൮൦ മീനം ൨-ാംനു

രാ-രാ-ശ്രീ മാണിക്കമംഗലത്ത് പുതുമന പുഷ്പകത്ത്
ശങ്കരൻ നമ്പ്യാരവർകൾക്ക്.

നിങ്ങൾ ഈ കഴിഞ്ഞ കുംഭം ൨൭.ാംനു രാവിലെ തൃശ്ശിവപേരൂര പെരിങ്ങാവിൽ കോവിലകത്തു കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ തിരുമുമ്പാകെവച്ചു തന്നതും നിങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയതും ആയ ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്ന ബുക്ക ഞാൻ വളരെ ശ്രദ്ധവച്ചു വായിച്ചുനോക്കി. ഗദ്യങ്ങൾ വളരെ വിശേഷവും വൈദ്യരീതി എത്രയും എളുപ്പവും ആയിട്ടാണ് തോന്നിയത്. വളരെ വിലയേറിയതും ഉപകാരപ്രദവും മനുഷ്യരുടെ അധീനത്തിൽ പെട്ടു വലയുന്നതും മിണ്ടുവാൻ വഹിയാത്തതും ആയ ഈ മൃഗജാതിയെ നിങ്ങളുടെ ഈ ഉദ്യമംകൊണ്ടു വളരെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ ഇടയുള്ളതാണ്. അതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്ക് എന്നന്നെക്കും ശ്രേയസ്കരമായി വരുമെന്നുള്ള സംഗതി നിശ്ചിവാദമാണ്.

ബുക്കിൽ പറഞ്ഞപ്രകാരമുള്ള ഗന്ധകരസായനം ഉണ്ടാക്കിയിരിപ്പുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു റാത്തൽ എന്റെ മേൽവിലാസത്തിൽ വി. പി. ആയി അയച്ചുതരുവാൻ താല്പര്യപ്പെടുന്നു. എനിക്കു ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു ഒരു ആഗ്രഹമുണ്ട്. ശേഷം വഴിയെ.

എന്നു എടക്കുന്നി വാരിയത്തു ഡാക്റ്റർ രാമവാര്യര് (ഒപ്പ്)

മേൽവിലാസം:—
എടക്കുന്നി വാരിയത്ത്
ഡാക്റ്റർ രാമവാരിയര്
ചാലപ്പുറം പോസ്റ്റ്
കോഴിക്കോട.

വിഷയവിവരം

1. വന്ദനങ്ങൾ — 1. മുതൽ 12 വരെ ശ്ലോകങ്ങൾ
2. ആത്മവിനയാവിഷ്കരണം — 13. മുതൽ 20 വരെ
3. കാട്ടിലെമരംതേവരുടെആന — 21
4. ആനമഹാത്മ്യം — 22. മുതൽ 42 വരെ
5. കുഞ്ഞുകർത്തെതള്ളമുലകൊടുക്ക — 43.
6. താപ്പാനകളെവാങ്ങൽ — 44. മുതൽ 49 വരെ
7. പട്ടികരച്ചാൽപടിതുറക്കുമൊ — 50
8. ഈശ്വരൻ വേനൽവർഷം രാപ്പകൽ ജനമരണം മുതലായ്തിനുള്ള മുൻകരുതൽ കാണിച്ചപോലെ ചികിത്സകൾക്കുള്ളമുൻകരുതൽ — 51
9. ആനകൾക്ക തീൻചെടിനടൽ ഈ തീൻകരുതൽ മറ്റുനാല്ക്കാലികൾക്കുംവേണം — 52, മുതൽ 57 വരെ
10. തീന്മഹാത്മ്യം — 58
11. പച്ചച്ചെടിതിന്നുന്നതിന്റെഗുണം — 59. മുതൽ 68 വരെ
12. തൊലിക്കത്തധം മുറിപ്പത്തല്ല — 69.
13. ആനകൾക്ക രോഗം ഉണ്ടാകുന്ന കാരണം ഈ രോഗകാരണംഎല്ലാത്തിനുംഒന്നുതന്നെ — 70. മുതൽ 73 വരെ
14. ഉണ്ണാച്ചോർ മണ്ണ് — 73.
15. ആനകളുടെ അവസ്ഥ — 74. മുതൽ 79 വരെ
16. വേണെങ്കിൽചക്ക വേരുന്മേലുംകായ്ക്കും — 80,
17. ആനകൾക്ക നാട്ടിൽ ജനനസൌഖ്യം — 81. മുതൽ 89 വരെ

18. വനംതിരിക്കിൽ 90. മുതൽ 91 വരെ
19. അരിയുംതിന്നു പട്ടിയേയും കടിച്ചു പി
ന്നെയുംനായ്ക്കു കിറുകിറുപ്പു 92
20. വൈദ്യശാലകളുടെ രീതിമുതലായത്. 93. മുതൽ വരെ
21. എള്ളതിന്നാലെള്ളോളംവെശപ്പുമാറും 100. ടി 105 ടി
22. ഉപ്പോളംവരില്ലഉപ്പിലിട്ടതു 106.
23. കാട്ടിപോകുന്നപട്ടിക്കു ഒരു മുഴം അകലെ
നോക്കി എറിയണം 107
24. വൈദ്യശാലയിൽവേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ 108 ടി 117 ടി
25. പലമെഴുക്കുകൾ 118 ടി 128 ടി
26. എവൻ പല്ലക്കു കേറിയാലും എൻപിള്ള
ചുമക്കണം 129
27. ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭ 130 ടി 134 ടി
28. ഉപ്പുതിന്നവൻ വെള്ളംകുടക്കും 135
29. താപ്പാന ചികിത്സ 136 ടി 141 ടി
30. പഴ്യെതിന്നാൽ പനയും തിന്നാം 142
31. ചികിത്സക്കുള്ളസ്ഥലം 143 ടി 145 ടി
32. കൂടപരിഷ്ക്കാരം 146 ടി 147 ടി
33. ചികിത്സക്കുള്ള കാലം മററുനാല്ക്കാലികൾ
ക്കും നല്ലതാണ് 148 ടി 149 ടി
34 താപ്പാനചികിത്സക്കുവാദം 150 ടി 159 ടി
35. എരയിട്ടുമത്സ്യം പിടിക്കുക 160 ടി 164 ടി
36. അപ്പൻ കൊച്ചിക്കുപോകാൻ പറഞ്ഞാൽ
എറാത്തിനത്തോട്ടം എറക്കത്തിനിത്തോട്ടം 165
37. വൈദ്യയോഗ്യത 166 ടി 169 ടി

38. അച്ഛനാനകേറിയാൽമകൻെറ മകൻെറ
കണ്ടിയിൽതഴമ്പുണ്ടാകയില്ലാ 170
39 ആനചികിത്സപരിചയിച്ചതു 171 ടി 178 ടി
40. കോലത്തുമന്ത്രംഅങ്ങാടിയിൽപാട്ടു 179 ടി 186 ടി
41. കണ്ടവൻ വില പറഞ്ഞാൽ കൊണ്ടവൻ
കോടിയുടുക്കല്ലാ 187
42. അപാനവായുശുദ്ധി 188 ടി 196 ടി
43. പ്രാവുപോവാൻകൈകൊട്ടികാക്കവന്നു 197
44. കീലവുംചികിത്സയും ഈ ചികിത്സകൾ
വസൂരിയൊഴികെ എല്ലാദീനത്തിനും മനു
ഷ്യക്കും വളരെ നല്ലനാണ് 198 ടി 204 ടി
45. മൂലംമറന്നാൽവിസ്മൃതി 205
46. ത്രിദോഷങ്ങളുടെസമാവസ്ഥ 206 ടി 208 ടി
47. കണ്ണിൽകൊള്ളെണ്ടതുപുരിയത്തു 209
48. താപ്പാനകൾക്കു ഉള്ളിൽ കൊടുക്കാൻമരുന്നു
കൾ ഈ ചികിത്സക്ഷീണിച്ച എല്ലാ നാൽക്കാ
ലികൾക്കും മനുഷ്യക്കും നല്ലതാണു 210 ടി 224 ടി
49. അങ്ങാടിയിൽ തോററാൽ അമ്മയോടു 225
50. പണിചെയ്യുന്ന ആനകൾക്കു ചികിത്സഈചികി
ത്സമാറുമൃഗങ്ങൾക്കും മനുഷ്യക്കുംനല്ലതാണു 226 ടി 230 ടി
51. ആനകൾക്കു ചോറുഅധികം കൊടുക്കണ
മെന്നു ആവശ്യമില്ല 231 ടി 248 ടി
52 തുശിപ്പാകെന്നുപ് 239
53. വാതചികിത്സഈചികിത്സഎല്ലാനാല്കാ
ലികൾക്കും മനുഷ്യക്കും നല്ലതാണു 250 ടി 258 ടി

54. രംഗേശൻ ഇതിനുമുമ്പിലുള്ളവർപറഞ്ഞു
കേട്ടിട്ടില്ലാത്തവിധം പൊക്കം ഉള്ളതായി
ഈ മലയാററൂർ ഡിവിഷനിൽ നിന്നും പി
ടിച്ചതും ഇപ്പോൾ ചെങ്ങല്ലൂർ എന്ന മന
യിൽനില്ക്കുന്നതുംആയ വലിയ ആനയാണു 259 ടി 262 ടി
55. പെരക്കമീതെവെള്ളംവന്നാൽ അതിനു
മീതെതോണി 262
56. പെറവാതത്തിനു) ഈ വാതചികിത്സ മററു
നാല്ക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും നല്ലവയാകുന്നു 263 ടി 269 ടി
57. കേളനമറിഞ്ഞാൽ കോരനധാര 270
58. തേയ്ക്കാംഎണ്ണധാര 271
59. പിഴിച്ചിൽ-ഈപിഴിച്ചിൽമററു മൃഗങ്ങൾ
ക്കും മനുഷ്യർക്കും നന്നാണ് 272 ടി 274 ടി
60. തേച്ചനിറുത്തൽ- ഇതുമററുമൃഗങ്ങൾക്കും
മനുഷ്യർക്കും നന്നു 275 ടി 278 ടി
61. കിഴി ഈ കിഴിമററുമൃഗങ്ങൾക്കും നല്ലതാണ് 279 ടി 281 ടി
62. ചക്കിനുവച്ചതുകൊക്കിനു 282
63. ചമ്പരക്കളിതേക്കൽ ഈക്കളി മററുമൃഗങ്ങ
ൾക്കുംനന്നാണ് 283 ടി 292 ടി
64. എരണ്ടക്കേടിനുചികിത്സ 213 ടി 317 ടി
65. അടിയുംകൊണ്ടുപുളിയുംകടിച്ചുകരവുംകെട്ടക്കി 318
66. കരിനോവിനുചികിത്സ 319 ടി 330 ടി
67. ചെറിയവൻ പറഞ്ഞാൽ ചെവിട്ടിൽക്കേ
ണ്ണം 331
68. നൊവ്വിനു ചികിത്സ 332 ടി 338 ടി
69. ആവശ്യപ്പെട്ടാൽമത്തൊൾ കപ്പ 339.

70. വേഗംനോവ്വ്മാററാൻ 340 മുതൽ 343 വരെ
71. ആശയില്ലാത്തിടത്തു അതിശംവന്നാൽ
ചാവതെഫലമുള്ള 344
72. അതിസാരചികിത്സ 345 ടി 346 ടി
73. ഓതിസ്സൻപറയുന്നതെല്ലാംഓത്തല്ലാ 347
74. കണപ്പാട്ടിൽനീരിനു ചികിത്സ 348 ടി 356 ടി
75. ആനകൾകണ്ണയെറക്കാത്തതിനു 357 ടി 366 ടി
76 കാഴ്ചം കാണാൻ കഴുതക്കാലുംപിടി
ക്കണം 367
77 മൂത്രത്തിൽക്കൂടി ഊറൽ പോകുന്ന
തിനു 368 ടി 379 ടി
78 വക്കപൊട്ടിവീഴുന്നതിനു ചികിത്സ 380 ടി 393 ടി
79 പോയബുദ്ധി ആനപിടിച്ചാൽ വരി
ല്ലന്നു 394
80 പണിയാനക്ക എളവു കൊടുക്കണ
മെന്നു 395 ടി 399 ടി
81 അപ്പനുകത്തിയപാള മൂത്തപ്പനു 400
82 എണ്ണം കൊടുക്കാൻ മരുന്നുകൾ 401 ടി 402 ടി
83 പാദരോഗചികിത്സ 403 ടി 424 ടി
84 കൊടുക്കമൊപൊടുക്കണ്ണിക്കതേങ്ങമുറി 425
85 കെടനുണ്ണാൻമേലാഴക 426
86 മതമ്പാടിനു ചികിത്സ ഈ ചികിത്സ
കൾ ഉചിതംപോലെ മനുഷ്യർക്കും ചി
ത്തഭ്രമത്തിനുംമററുംനല്ലതാണ് 427 ടി 444 ടി
87 കേറിമറിഞ്ഞാൽ ഞൊലി 445

88 ആനകൎത്താതിരിപ്പാൻ 446 മുതൽ 448 വരെ
89 മദഗേരിക്കചികിത്സ 449 ടി 458 ടി
90 ആനപ്പാത്തിരിക്കുന്നവനു വേലിപൊ
ളിക്കാം 459
91 വക്കത്തഴമ്പിനു ചികിത്സ 460 467
92 തലയിലിരുന്നു ചെവിതിന്നുക 468
93 ശിഷ്യചോദ്യത്തിനു ഉത്തരം 469 470
94 പൃച്ഛയില്ലാത്തടത്തുംഎലി രാജാവു 471
95 അദ്വൈതം 472
96 തേവരേയും വെലിക്കല്ലിനേയും കൊ
ഴണ്ടോ 473
97 ചെടിക്കനീരിനു ചികിത്സ 474 ടി 482 ടി
98 കൊമ്പിയിൽകൂടി ചലം വരുന്നതിനു 483 ടി 486 ടി
99 കാതിൽ കൂടി ചലംവരുന്നതിനു 487 ടി 492 ടി
100 കണ്ണുചികിത്സ 493 ടി 499 ടി
101 ദേഹത്തിൽ കുരുവിനു 500 ടി 504 ടി
102 കൂട്ടാന കുത്തി ഉണ്ടാകുന്നമുറിവിനു
ഈ ചികിത്സ മററുനാൽക്കാലികൾക്കും
മനുഷ്യൎക്കും ഉണ്ടാകുന്ന മുറിവു ചതവു
ഇതുകൾക്കു നല്ലതാണ് 505 ടി 515 ടി
103 നോക്കാത്തതമ്പുരാനെതൊഴുമൊ 516
104 പാമ്പുകടിച്ചാലുള്ള ചികിത്സ 517 ടി 521 ടി
105 ആശാൻ പിഴച്ചാൽ കുത്തയില്ലന്നു 522
106 വിഷലക്ഷണം 523 524
107 വേപ്പട്ടികടിച്ചാലുള്ളചികിത്സ 525 ടി 530 ടി

108 കുന്തമ്പോയാൽ കുടത്തിലും തപ്പണം 531
109 ദിനചര്യ 532 മുതൽ 540 വരെ
110 കമ്പളംകൊടുക്കൽ 541 ടി 543 ടി
111 അകാലമരണം 544 ടി 555 ടി
112 അളമുട്ടിയാൽ തിരിഞ്ഞുകടിച്ചും 556
113 ആയസ്സുംഏന്നു 557 ടി 559 ടി
114 ചട്ടതല്ലമ്പോൾ കൊല്ലനുംകൊല്ലത്തി
യും ഒന്നു 560
115 മരുന്നിൻെറ പാകഭേദ 561 ടി 565 ടി
116 മാംസനിഷേധനം 566 ടി 576 ടി
117 പെണ്ണില്ലെന്നുവെച്ചു പെങ്ങളെകെ
ട്ടിട്ടാല്ലാ 577
118 ഗന്തകം 578 ടി 579 ടി
119 നഞ്ചുനാനാഴിവേണ്ടന്നു 590
120 ഗന്തകംവേവൽ 591 ടി 593 ടി
121 ഇന്നലെ പെയ്ത മഴയ്ക്കുഇന്നുകുരുത്തത
കര 594
122 ഗന്തകം വേവാൻ 595 ടി 597 ടി
123 കയ്യിലുള്ള പണവും കൊടുത്ത് കടിക്ക
ണപട്ടിയെവാങ്ങി 598
124 അല്പലാഭംപെരുഞ്ചേതം 599 601
125 കൂലികിട്ടുവോളംനില്ലെൻെറവേലി 602
126 ഗന്തകത്തിന്റെ വജ്ജ്യം, മനുഷ്യർ ഗന്ത
കം സേവിക്കുമ്പോൾ അധികം പത്ഥ്യം
കാക്കണം 603
127 വൈദ്യൻ 604 മുതൽ 606 വരെ

128	വൈദ്യ ശിഷ്യൻ	607 മുതൽ 611 വരെ
129	ഊടറിഞ്ഞവനെ കാലവായിക്ക	612
130	ദാസിമാർ	613 ടി 617
131	താപ്പാനകൾ എന്നവർ	618 ടി 622 ടി
132	ആനകളെ വാങ്ങുന്നതിന്നു വൈദ്യൻ വേണമെന്നു, ഇതു മററു നാല്ക്കാലികളെ വാങ്ങുമ്പോഴും ആവശ്യമാണ്	623 ടി 627 ടി
133	രണ്ടുകണ്ണും ഭേദമില്ലെന്നു സമബുദ്ധിയായ ഈ വിചാരം എല്ലാവക്കും വേണ്ടതാണ് വിശിഷ്യാ വൈദന്മാക്കും അത്യാവശ്യമാണ്	628 629
	ഈ വടക്കൻ ഡിവിഷനിൽ	1 6

വിഷയാനുക്രമണിക

1 ആനകൾ അധികമുള്ള സ്ഥലംമുതലായവ	ശ്ലോകങ്ങൾ			
2 മുറജപ സാദൃശ്യം	7 മുതൽ 10 വരെ			
3 ആനരക്ഷമാഹാത്മ്യ	11 മുതൽ 13 വരെ			
4 കൂടടക്കുന്ന കാട്ടാനകൾക്ക കൊടുക്കാട്ടക്കാൻ തീന കണ്ടക കൊടുത്തു ഏൎപ്പാട ചെയ്യണമെന്നു	14 മുതൽ 17 വരെ			
5 ചൊട്ടയിലെ ശീലം ചൊടലയിലെ പോക്കു എന്നു	18			
6 ആനക്കൂടട്ടത്തുള്ള കിണറു ശുദ്ധിയാക്കി വെള്ളം നന്നാക്കെണമെന്നു	19	ടി	20	ടി
7 ആനക്കൂടട്ടത്തുള്ള തോട്ട പുഴ ഇവയുടെ കടവ നന്നാക്കണമെന്നു	21			
8 കാട്ടാനകളെ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും മറ്റുമുള്ള റോഡ് നന്നാക്കണമെന്നു	22			
9 ആനക്കൂട പരിഷ്കാരം	23	ടി	24	ടി
10 വൈദ്യശിഷ്യന്മാൎക്ക ആനക്കൂടട്ടത്തുള്ള കെട്ടിടം	25	ടി	26	ടി
11 ആനരക്ഷക്ക വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ	27	ടി	29	ടി
12 കൂട്ടിലുള്ള ആനകൾക്ക തീന സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള കെട്ടിടം	30			
13 കൂടടക്കുന്ന ആനകൾക്ക കൈമരുന്നു കരുതൽ	31	ടി	34	ടി
14 ആനരക്ഷക്ക അത്യാവശ്യച്ചിലവിനുള്ള അനുവാദം	35			

15	വൈദ്യൻ കൊടുക്കുന്ന കൈമരുന്നുകൾ കുരുപാനത്തിനുള്ളവ കുത്തുക കൊടുക്കൽ	36 മുതൽ 40 വരെ			
16	രകാപ്പം മത്ത് കുഴി ഇപ്രകാരം 3 തരത്തിൽ കാട്ടാനകളെ പിടിക്കുന്നതിൽ ഈ സംസ്ഥാനത്തു നടപ്പുള്ള കുഴി	41	ടി	42	ടി
17	ആനക്കുഴി എടുക്കാനുള്ള കടം	44	ടി	47	ടി
18	ആനക്കുഴികളുടെ കണക്കു	47	ടി	50	ടി
19	ആനക്കുഴിയിലിടാനുള്ള ഏലകൾ	51			
20	ആനക്കുഴികൾക്കു പൊതയിടൽ	52	ടി	54	ടി
21	ആന കുഴിയിൽ വീഴുന്നതിനുള്ള വഴി പാടുകൾ	55	ടി	57	ടി
22	കാട്ടാന കുഴിയിൽ വീണാൽ	58	ടി	60	ടി
23	കുഴിയിൽവെച്ച് ആനകൾക്കു ചെയ്യേണ്ടും ക്രമം	61	ടി	63	ടി
24	കുഴിയിൽ വീണാൽ ഇട്ടു കെട്ടുന്ന മാതിരി	64	ടി	65	ടി
25	കാട്ടാനയെ കുഴിയിൽ ഇട്ടുകെട്ടൽ	66			
26	കാട്ടാന കുഴിയിൽ വീണാൽ വേഗം കേററാണ്ടതാണു എങ്കിലും അതിനുള്ള സമയം	67			
27	കാട്ടാനയെ കുഴിയിൽനിന്നു കേററുന്നതിനു വട്ടമിടൽ	68	ടി	76	ടി
28	കാട്ടാനയെ കേററുമ്പഴുള്ള സ്ഥിതി	77	ടി	82	ടി

29 കാട്ടാനയെ കോറിയാൽ ഉടൻ ചെ
യ്യേണ്ട ക്രമം 83 മുതൽ 84 വരെ
30 കാട്ടാനയെ കാട്ടിൽനിന്നു നാട്ടിലേക്കു
കൊണ്ടുവരുന്നതു 85 ടി 94 ടി
31 കാട്ടാനകൾ വഴിക്കു തോട് കണ്ടാലുള്ള
ലക്ഷണ 95
32 കാട്ടാനകൾക്കു വഴിമദ്ധ്യേയുള്ള മോ
ഹാലസ്യവും ചികിത്സയും 96 ടി 100 ടി
33 ആനാലോ രണ്ടേടക്കാമരംപോനൽ ര
ണ്ടുകോാപാക്ക് 104
34 കാട്ടാനകളെ വീണ്ടും വഴി നടത്തൽ 104 ടി 105 ടി
35 കാട്ടാനകളെ കൂട്ടിലേക്കു കടത്തുന്നതു 106 ടി 110 ടി
36 കാട്ടാനകളെ കെട്ടികൊണ്ടുവരുന്നവ
മുറിക്കൽ 111 ടി 112 ടി
37 ആനക്കൂട്ടിൽ കടന്നാലുള്ള ധൃതികൾ 113 മു. 117 വ.
38 ജാതകമ്മംപോലെയുള്ള രീതികൾ 118 119 വരെ
39 കൂടടച്ച കാട്ടാനകൾക്കു കാച്ചി അടി
ക്കുക എന്ന ചികിത്സകൾ 120 ടി 124 ടി
40 സാധനങ്ങളുമ്മ കൌശല ലക്ഷണം 125 ടി 131 ടി
41 കൂടടച്ച കാട്ടാനകളുടെ പരാക്രമം മുത
ലായ്ക്കു കണ്ടു പലവിധം പറയുന്നതിനാ
ലുണ്ടാകാവുന്ന നാവിൻ ദോഷശാന്തി 132
42 കാട്ടാനകളെ കൂടടച്ചാൽ ഉടൻ ചെ
യ്യേണ്ട മരുന്നുകൾ ഉപയോഗിക്കേണ്ടും
രീതികൾ 133 ടി 141 ടി

43 കൂടടച്ച കാട്ടാനകൾക്ക വായുകുംഭത്തി
ൽ വെക്കേണ്ടും തളം 143 മുതൽ 147 വരെ
44 കേറിപ്പോകുന്ന കൊമ്പങ്ങിന്നൊരേണി 148
45 കാട്ടാന നില്ക്കുന്ന ആനക്കൂടിന്നു പ
ന്തലിടൽ 149
46 കൂടടച്ച കാട്ടാനകൾക്ക ആനക്കാരരെ
പരിശോധിച്ചാക്കൽ 150 ടി 154 ടി
47 കത്തുന്ന തിയ്യിൽ നെയ്യൊഴിക്കുക 155
48 വൈദ്യശിഷ്യനെ ആക്കണമെന്നു 156 ടി 162 ടി
49 വെലിതന്നെ വെളവുതിന്നൽ 163. 168
50 കൂടടച്ച ആനകളുടെ ദിനചര്യകൾ 165 ടി 174 ടി
51 കൂടടച്ച കാട്ടാനകളുടെ പേരിടൽ 174 ടി 175 ടി
52 കൂടടച്ച ആനകൾക്ക വയമ്പു
കൊടുക്കുംപോലെ 176
53 ടി ആനകളുടെ കണ്ണെഴുതിക്കുകപോലെ 177 ടി 180 ടി
54 താളിപ്രായം കഴിയുംമുമ്പെ മലവെള്ളം
വന്നാൽനെല്ലിന്നു കേടാണെന്ന് 181 182
55 ആനകളുടെ ഗർഭരക്ഷകൾ ഇതിൽ കൊട
ലടിയായ എരണ്ടവായ വട്ടിപ്പാർം സ്ഥല
ത്തു പുരട്ടാൻ പറയുന്ന മരുന്നു ആധിവ്യാ
ധിയോടുകൂടിയ ഗർഭമുള്ള കാട്ടാനക്കാണ്
മുഖ്യാവശ്യം. അതുതന്നെ ദിവസവും പു
രട്ടുത് പ്രസവം അടുക്കാറാവുമ്പോൾ ക
ന്നരവാടൻ ദിവസവും അതിന്നു മുൻ നാ
ലിലൊരു ദിവസവും പ്രസവംവരെ ചെ

യ്യാം ഈ ക്രമത്തിനു ഗർഭമുള്ള നാട്ടാനക്കം
ചെയ്യാം 188 ടി 193 ടി
56 ആനകളുടെ പ്രസവരക്ഷകൾ നാട്ടാനക
ൾ പെററാലും ഈ രക്ഷതന്നെ 194 ടി 197 ടി
57 കുട്ടിയാനകൾക്കുള്ള ചികിത്സകൾ 198 ടി 214 ടി
58 വ്രണങ്ങൾക്കുള്ള ചികിത്സകൾ 215 ടി 228 ടി
59 ചതവ് മുറിവ് മുതലായതിൻ ചികി
ത്സകൾ 229 ടി 230 ടി
60 വാതൽപുറപ്പാടുപോലെ ചട്ടമട്ടിക്കാ
നും മററും കൂട്ട മാറിയിടുക 231
61 ചോരുണപോലെ ക്ഷീണംമാറുന്ന
തിനും മററും പലതും കൊടുക്കുക 232 233
62 കുട്ടികളുടെ വിദ്ദ്യാഭ്യാസംപോലെയുള്ള
ചട്ടം അടിക്കൽ 234 ടി 242 ടി
63 ചങ്ങലയിടൽ 243 ടി 245 ടി
64 ദേഹത്തിൽ കുരുവിനുള്ള ചികിത്സകൾ
ഈ ചികിത്സകൾ മനുഷ്യർക്ക് തലകുത്തി
നു നല്ലതാണ് 246 ടി 289 ടി
65 ആനലേലത്തിനുമുമ്പ് ചെയ്യേണ്ടും
ചികിത്സകൾ 250 ടി 258 ടി
66 താടക്ക നീരി[illegible] ചികിത്സകൾ നീരവച്ച
ഇവകൾക്കു ത[illegible]വദനക്കം 1 ദിവസം
ഇത്രതവണ കൊ[illegible]ടുക്ക എന്നും മററും
രീതികൾ ഇതുകൊണ്ടറിയാവുന്നതാണ്. 253 ടി 2;0 ടി
67 ചില്ലിക്കൊമ്പിനു കനംവെക്കാൻ
ചികിത്സകൾ 261 ടി 268 ടി

68 കിഴക്കൊമ്പിന്റെ ചികിത്സ 269 270
69 കൂട്ടകൊമ്പിന്റെ അകൽച്ചവരാൻ ചികിത്സ 270 ടി 273 ടി
70 ആനകൾക്കു തലക്കുട്ടി തലപ്പൊക്കം
ഇവകൾക്കു ചികിത്സ 274 ടി 279 ടി
71 കാട്ടാനകളെ കൂട്ടിന്നു വെളിക്കെറക്കൽ 290 ടി 286 ടി
72 ചെന്നളംപോലെ 287
73 കാത്തുകൂത്തൽപോലെ 289
74 കാട്ടാനകളെ വെളിക്കിറങ്ങിട്ടുള്ള
രക്ഷകൾ കാട്ടാനകൾക്കും മററു ആനക
ൾക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും മേത്ത്
ഉണ്ടാകുന്ന ചേൻ മാററാനും ഈ ചികി
ത്സകൾ മതിയാകുന്നതാകുന്നു. 290 ടി 296 ടി
75 കാട്ടാനകളെ വെളിക്കെറക്കിയാലുള്ള
ദിനചര്യകൾ. 297 ടി 298 ടി
76 ലേലത്തിനുള്ള ലീസ്റ്റുകൾ 299 ടി 300 ടി
77 ആനലേലത്തിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ 301 ടി 305 ടി
78 ആക്ഷേപം 306 ടി 309 ടി
79 ആനലേലത്തിന്നു കൊണ്ടുപോകേണ്ടും
കയ്യുകുന്നുകൾ 310 ടി 311 ടി
80 ലേലത്തിനുവരുന്ന ആനകൾക്കു തിന്നു
നിക്കാൻ സ്ഥലംവാങ്ങൽ 312 ടി 315 ടി
81 ലേലത്തിനുള്ള ആനകളുടെ യാത്ര 316 ടി 322 ടി
82 ആനലേല വേളിയുടെ അയിനുണ്ട് 323 ടി 326 ടി
83 ആനലേലസ്സലയുടെ മാഹാത്മ്യം 327 ടി 330 ടി
84 ലേലംചെയ്യുന്ന ആനകളുടെ അത്യാവ
ശ്യലക്ഷണം പറയുക 331 ടി 338 ടി

85 ലേലംചെയ്യുന്ന ആനകൾക്കു വെലക്കാവു വരാതിരിപ്പാൻ 335 മുതൽ 338 വരെ

86 ആനലേലവേള്ളി കഴിഞ്ഞുള്ള ചടങ്ങുദക്ഷിണപോലെ 339

87 ലേലത്തിൽ വാങ്ങിയ ആനകളെക്കൊണ്ടുപോകേണ്ടും ക്രമം 340 ടി 344 ടി

88 ആലുവാവച്ച ആനലേലം തുടങ്ങിയകൊല്ലത്തിൽ ആനമുതലിട്ടപ്പ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ചെയ്ത വൈദ്യോത്സാഹത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വേലവിവരം ഡയറി 345

89 ആനലേലത്തിൽ വെലപ്പോകാത്ത ആനകളെ വീണ്ടും നാടെണക്കി തിരിച്ചു കൊണ്ടുപോരൽ 346 347

ഗജരക്ഷാതന്ത്രം മൂന്നാം സൎഗ്ഗത്തിൽ ഓരോ വിഷയവിസ്താരവും
ഓരോ വിഷയത്തിലും ഉള്ള ശ്ലോകങ്ങളുടെ നമ്പരം.

വിഷയ നമ്പ്ര്.	വിഷയാനുക്രമണിക.	ഓരോ വിഷയങ്ങളുടെ നമ്പ്രുകൾ
1	ലേലത്തിൽ വിററുപോകാത്ത ആനകളെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോരൽ.	5 വരെ ശ്ലോകങ്ങൾ
2	നാടെണങ്ങിയ ആനകൾക്കു വരുന്ന ദീനങ്ങൾ മാററാൻ	
	കുടിയാനവന്മാർ മുതലായവരുടെ ആനകൾക്കു ദീനം	
3	വരുന്നതിന്നു വൈദ്യൻ. ചെയ്യേണ്ടും നടപടികൾ.	7 8
4	വേലചെയ്തു ക്ഷീണിച്ചും വയസ്സായും ഉള്ള ആനരക്ഷകൾ.	9 10 11
5	സവീസ്സുള്ള ആനക്കാരുടെ അവസ്ഥ	13 14
6	കൊമ്പൻപോയ വഴി മൊഴക്കംഎന്നു്	15
7	ആനക്കൂട നന്നാക്കി ദിവസവും വെളുക്കവെക്കണമെന്നത. ഉടവാള വച്ചു സൂക്ഷിക്കുന്ന പെട്ടിപോലെ വിചാരിക്കണം	16
8	ആന കൂടുന്നത്.	171 819
9	തുള്ളിഒഴിഞ്ഞ കളംപോലെ എന്നത്. ലേലത്തിൽ വിൽക്കാത്ത ആനകളെ രക്ഷിച്ചുവരുംവഴി	20
10	നടത്തേണ്ടും ജീവരക്ഷകൾ.	21 22 22 24
11	കാളമുതലായ മൃഗങ്ങളുടെ രക്ഷകൾ	

പൊല്ലിസ്സ് എക്സൈസ്സ് ഉദ്യോഗ
സ്ഥന്മാർ വ്യാജം കറക്കാൻ സബ്ബ്യൂട്ടചെ
യ്യുംപോലെ വൈദ്യൻ സമ്മതിച്ചും ദി
നംശമിച്ച അപമൃത്യുപരിഹാര മുണ്ടാ
വണമെന്നു 27 28 29

12 യൂറോപ്യൻസിന്റെ ബുദ്ധിമുതലായത് 30

13 വകന്തപരിഹാരാൎത്ഥമായ മരുന്നു
വെതറൽ. 31 32 33

14 കാട്ടജന്തുക്കൾക്ക വകന്ത പരിഹാരാ
ൎത്ഥരീതികൾ 34 35

15 തീവരച്ചിൽപോലെ കാട്ടിൽ മരുന്നു
വെതറൽ 36 ടി 41 ടി

16 ചാരുന്നതിനെ നാറക എന്നത് 42

17 കന്നുകാലി വകന്ത മനുഷ്യൎക്ക വിഷൂ
ചി മുതലായവകൾ 43 44

18 വൎഷക്കാലത്ത് കൊടൽവീൎത്ത കന്നു
കാലികൾക്ക വകന്തയും മനുഷ്യൎക്ക വ
യറകടി മുതലായതും വരുന്നതിനു
ചികിത്സ 4546

19 അവർകൾക്ക കാഞ്ഞ വെള്ളം ഉപ
യോഗിക്കുക 47

20 രുചി ലേശം ഇല്ലാത്തപ്പോൾ മരുന്നു
പ്രയോഗിക്കാൻ 49

21 അവകൾക്ക നിറുകയിലിടാൻ കഴമ്പു
മുതലായവ 50 51 52

22 ഇവകൾക്ക അതിസാരമുണ്ടാക്കമെന്നത് 53 മുതൽ 54 വരെ
23 ഇവകൾ ചെയ്യ ദീനങ്ങൾ കണ്ടിട്ടാൽ വേണ്ടും രീതികൾ 55 56 57
24 ഇവകൾക്ക ഈ ചികിത്സകൾ എത്ര ദിവസം വേണമെന്നത് 58
25 ഇവക്ക പ്രത്യേകോപയോഗമുള്ള ആനചികിത്സകൾ 59
26 ആനകൾക്കും മററു മൃഗങ്ങൾക്ക മുള്ള ജ്വരാഗ്നിഭേദം 60
27 മൃഗങ്ങൾക്ക സംശയമില്ലായികയാൽ വേഗം ദീനംമാററാമെന്നത് 61
28 ഈ വായു കോപംകൊണ്ടു മനുഷ്യൎക്ക ഭ്രാന്തുപോലെ തോന്നുമെന്നത് 63
29 മഴനനക്കാൻ മേലാത്ത മൃഗവിവരം 64
30 മൃഗശിശുക്കൾക്കുള്ള ചികിത്സ 65
31 വേനൽക്ക തളൎന്നുവീഴുന്ന മൃഗചികിത്സകൾ 66 67
32 തളൎന്നുവീഴുന്ന മൃഗങ്ങൾക്കുള്ള രക്ഷവിപരങ്ങൾ 68 69 70
33 തളൎന്നുവീഴുന്ന മൃഗങ്ങൾക്ക ശിരസ്സിൽ തളം 71 ടി 83
34 വണ്ടിക്കുതിര മുതലായവക്കുള്ള ചികിത്സകൾ 84
35 ചണ്ട് അധികമുള്ളടത്തുഴുന്ന മൃഗചികിത്സകൾ 85 ടി 96 ടി

36 കന്നുകാലികൾക്കു കമ്പളംകൊടുക്കൽ 97 മുതൽ . വരെ

37 മൃഗങ്ങൾക്കു കമ്പളം 98

38 മൃഗങ്ങൾക്കു വായുശുദ്ധിക ഗന്ധകം ഇ
വയുടെ കണക്ക് 99 ടി 101 ടി

39 കന്നുകാലികൾക്കു കാൽക്കുളമ്പു എന്ന
തിന്റെ ചികിത്സകൾ 102 ടി 104 ടി

85 മൃഗങ്ങൾക്കു തിന്നാൻ ചണ്ടു കരുതിവ
ക്കണമെന്ന് 105 ടി 109 ടി

86 ദൈവസൃഷ്ടികളുടെയും രാജചിഹ്നങ്ങളു
ടെയും മുഖ്യോദ്ദേശമായ ജീവര...വി
ഷയം സഭക്കൂടി പ്രസ്താവിച്ച് സാധുജ
നങ്ങൾക്കും അറിയത്തക്ക വിധമാക
ണമെന്ന്. 110 ടി 120 ടി

27 ജീവരക്ഷ വിഷയമായ വൈദ്യർ തി...
ൾ സഭക്കൂടി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനെ...
ച്ച്. പൊതുപയോഗ വിഷയങ്ങൾ
ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭയിൽ ബോധിപ്പി
ക്കാവിധം രക്ഷയുണ്ടെന്നു 121

88 ആളുകൾ ഇപ്പോൾ ... ടത്തിവരുന്ന ക
ളിമുതലായ ദിനചര്യകൾക്കു പുറമെ
ഭക്ഷണങ്ങൾക്കുകൂടി പ്രത്യേകമായിയു
ള്ള ദിനചര്യകൾ 122 ,, 141 ,,

89 തിരുവാതിര ഞാററിലയിൽ അമൃതുകൂ
ടി വർഷിക്കുന്നതായ മലരാജ്യത്തിൻെറ 142
രക്തപുഷ്ടികരങ്ങളായവകൾ ഭക്ഷണ

കഴിച്ചാൽ ശരിയായി ദഹിച്ച് ശുദ്ധി
വരുത്തുന്നതായ ശമനശോധനങ്ങൾ 143 ,, 145 ,,
40 ദേശകാലമുതലായവകളെ ഓൎത്ത് മനു
ഷ്യൎക്ക വയറിളക്കിയാലുള്ള ഗുണം . 146 ,, 350 ,,
41 വയറിളക്കുവാനുള്ള മാതിരികൾ 158 ,, 151 ,,
സ്ത്രീകൾ ദുഷ്ടരക്തശുദ്ധിക്ക 12 വയ
സ്സു മുതൽക്കു തൊടങ്ങുന്നതൊട്ടു
പ്രസവത്തിനു താമസം മുതലായിട്ടും
പ്രസവശേഷം പോകേണ്ടും രക്തം സ്ര
വിച്ചൊഴിയുവാൻ തടസ്സം താമസം മു
തലായതും ഖിശിഷ്യ അവൎക്ക അസ്ഥി
സ്രാവം മൂത്രദ്വാരത്തിൽ പുകച്ചിൽ
എരിച്ചിൽ അവിടെ ചൊറി പരുക്ക
കളുണ്ടാവുക, മൂത്രം പോകുമ്പോൾ
അവിടെ ഒരു ഉന്തൽ. മുള്ളുകുത്തൽ മു
തലായി അനേക യോനിരോഗങ്ങൾ
ക്കും, സ്ത്രീകൾക്ക കണ്ണിൽ ദീനം തല
വേദന തലമുടികൊഴിയുക മുതലായി
പല ദീനങ്ങൾക്കും ഭ്രാന്തു മുതലായവ
യും സ്ത്രീകൾക്ക അപാനവായുശുദ്ധി
മൂത്രദ്വാരത്തിൽ പിചുവെച്ച അരയാ
മം കഴിഞ്ഞു സോപ്പുതേച്ച കാഞ്ഞ
വെള്ളം ഒഴിച്ച അവിടെ ശുദ്ധിവരു
ത്തുന്നതിനുള്ള രീതി.
43 പ്രകാശത്തിനു വയറിളക്കാൻ മരുന്നു

സേവിച്ച 2 മണി സമയം പുതച്ചു ഉറങ്ങാ
തെ കിടന്നു 11 മണിവരെ മൂന്നുതവണ 2
തുടം വീതം കാഞ്ഞവെള്ളം കടിക്കകയും 3
തവണ അവണക്കെണ്ണയിൽ 1 വിരൽ സ
മചതുരം ശീലമുക്കി പിഴിഞ്ഞു ചുരുട്ടി എളു
കിവരുന്ന മലശ്ചലങ്ങൾ ശരിയായി കഴിയുന്ന
തിനുള്ള സൌകൎയ്യാൎത്ഥമായി മലദ്വാരത്തി
ൽ അവണക്കെണ്ണയിൽ മുക്കിയ ശീല വയ്ക്കു
ണമെന്നും മററും വീണ്ടും വയററിളക്കുന്നതി
ൻെറ അവശിഷ്ടക്രമങ്ങൾ 162 ,, 167 ,,
44 കൈവിഷം മുതലായവ 168,, 171 ,,
45 വയറിളക്കിയാൽ പൊടിയരിക്കഞ്ഞി പരി
പ്പുചാറു മുതലായവകൾ ജഠരാഗ്നി ശരിയാ
യി ഉറക്കുന്നതിന ശീലിക്കണമെങ്കിലും കാ
ലസമയോചിതംപോലെ മിതമായി മററു
ഭക്ഷണങ്ങൾ ഒ ... ക്കുവരുന്നതുണ്ടെങ്കിലും അ
ഗ്നിമാന്ദ്യം വരാതെ സൂക്ഷിച്ചു ഭക്ഷണം ക
ഴിക്കണമെന്നത് 172 ,, 177 ,,
46 വിത്തുഗുണം പത്തു ഗുണമെന്നത് 178
47 കാളുറായുണ്ടാവുന്നതിനുള്ളകാരണം 179 ,, 181 ,,
48 കാളുറാ അധികപ്പെടുന്ന കാലം 182
49 കാളുറാവ് വസൂരി ഇവ അധികമുണ്ടാവുന്ന
ദേഹപ്രകൃതി. 183 ,, 184 ,,
50 കാളുറാവ് അധിസാരം വയറുകടി കുന്നുകാ
ലികൾക്ക വൎഷത്തിലുണ്ടാവുന്ന വകന്തു അ
തിസാരപ്പനി സ്ത്രീകൾക്ക പ്രസവിച്ചാലുള്ള

സമയം വരുന്ന പനി അതിസാരം വയറു
കടി മുതലായി അനേക രോഗങ്ങൾക്കും ഉ
ള്ള ചികിത്സകൾ. 185 ,, 190 ,,

51 കൂടടസ്സുന്ന കാട്ടാനകൾ മദമ്പാടുള്ള ആന
കൾ വെട്ടുന്ന പോത്തു കുത്തുന്ന മററു മൃഗ
ങ്ങൾ ഭ്രാന്തുള്ളവർ ഇവയല്ലാത്തവക്ക് കാ
ഞ്ഞവെള്ളം മേലും മററും വീത്തുക അല്ലാ
ത്തവക്ക് കാഞ്ഞവെള്ളം ഉപയോഗിക്കുന്ന
തിനുള്ള മാതിരി 191.

52 കാഞ്ഞവെള്ളം ഉപയോഗിച്ചാൽ ഉണ്ടാവു
ന്ന സുഖാവസ്ഥ. 192 ,, 193 ,,

53 വീണ്ടും കാളറാവ മുതലായ 10 ജീണ്ണത്തിനു
ള്ള ചികിത്സകൾ ലോകത്ത ഈശ്വരനും
രാജ്യത്തു രാജാവും നാട്ടിൽ പ്രഭുവും വീട്ടിൽ
കാരണോരുംപോലെ 194 ,, 200 ,,

54 ദേഹത്തിൽ വായുവാണ് ആദിനായകൻ
എന്ന് 201

155 കാളറാവുള്ളടത്തിട്ടു പുകക്കാൻ മരുന്നുകൾ 202 ,, 203 ,,

56 രോഗികൾ കേൾവികേട്ട വൈദ്യനെ തേട
ന്നതു പതിവാണ് അതുകൊണ്ടു ഫലമില്ല.
പച്ചമരുന്നുകളെ അനുഭവപ്പെടുത്തിയ വൈ
ദ്യൻ വേഗം ദീനം മാററുമെന്ന്. 204 ,, 205 ,,

57 രോഗൌഷധങ്ങളുടെ ശക്തികൾ 206 ,, 207 ,,

58 മരുന്നുകൊണ്ടു രോഗം ഉണ്ടാകയും ഇല്ലാതാ
കയും ചെയ്യുമെന്നതു 208 ,, 209 ,,

59 ലോകത്തിൽ ഈശ്വരൻ ഈ കാണപ്പെടുന്ന

വകളൊക്കെ വെവ്വേറെ സൃഷ്ടിച്ചതിൽ ഉദ്ദേ
ശം എന്താണെന്നോക്കണമെന്നു 210
60 കുട്ടികൾക്കു സന്നി അതിസാരം കാളറാ വയറു
കടി മുതലായി അഗ്നി കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നവൎക്കു
മരുന്നുകൾ അധികം ഉപയോഗിച്ചാൽ ജഠ
രാഗ്നി കെടുന്നതായ മരണം എങ്ങിനെ വ
രാതിരിക്കുമെന്നു 211
61 മരുന്നുകൾ വളരെ ചേൎന്ന യോഗം മുതലാ
യവ ഉപയോഗിക്കേണ്ടും രോഗം. 212 „ 213 „
62 ഉണക്കമരുന്നുകളുടെ അവസ്ഥാഭേദം 214
63 ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ ത്രിമൂൎത്തികൾ
ഭേഹത്തുണ്ടെന്നു 215 „ 216 „
64 ഔഷധങ്ങളുടെ തൂക്കംകൂടുതൽ കുറവിനാൽ
രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാകയും ഇല്ലാതാകയും ചെ
യ്യുമെന്നു 217
65 വൈദ്യൻ സാധുക്കളായ രോഗികളുടെ അ
ടുക്കൽ ചെന്നാൽ ആവശ്യപ്പെടേണ്ടും സാ
ധനങ്ങൾ 218
66 മുഖ്യമായി ലോകം രക്ഷിക്കുന്നവകളായ രണ്ടു
കൂട്ടങ്ങൾ 219
67 കാഞ്ഞവെള്ളം മുഖ്യമായി ഉപയോഗിക്കാ
വുന്ന ദേഹനിറം 220
68 പച്ചമരുന്നുകളുടെ പ്രഭാവം അറിയാൻ വൈ
ഷമ്യമാണെന്നു 221
69 അത്യാസന്നരോഗങ്ങളായ കാളറാ കഠിനവേ
ദനമുതലായവകളെ മാററുന്ന കാഞ്ഞവെള്ളം

ഇഞ്ചിനീര മുലപ്പാലു മുതലായവക്ക വെല
വേണ്ട പിന്നെ സാധുക്കൾക്ക പാഴചിലവു
ചെയ്യിക്കന്നതെന്തിനാണ്. പാഴചിലവു
ചെയ്യിക്കരുതെന്നൎത്ഥം. 222 ,, 225 ,,
70 മനുഷ്യൎക്ക പരമോപദ്രവിയായ നീരെളക്ക
ത്തിന്റെ ദോഷകോപാധിക്യം ഇന്നതെന്നു 226
71 രോഗമധികമുണ്ടാവുന്ന ആളുകൾ 227 228
72 രോഗമുണ്ടാകാൻ ആദ്യമെളകുന്ന ദോഷം
ഇന്നതെന്നു 229 ,, 231 ,,
73 ഭവനങ്ങളിൽ കത്തിച്ചുവെക്കുന്ന വിളക്കടിപ്പം
പോലെ മനുഷ്യൎക്ക സ്വല്പമെ ജ്വരാഗ്നിയുള്ളു
എന്നതു 232 233
74 അക്ലേശം എന്നും പ്രയാസംകൂടാതെയും വൈദ്യ
മില്ലാത്തവകളുമായ പച്ചമരുന്നുകൾ ഏതെ
ല്ലാമെന്നതറിവാൻ. 236 237
75 കാലംപോലെ കോലം എന്നതു 232
76 കലശലായും കഠിനമായും അപായകരമായും
വസൂരി വരാതിരിപ്പാൻ 233 ,, 326 ,,
77 ആദ്യമായ് വായുവെളകുമ്പോൾ മലദ്വാരത്തിൽ
മരുന്നു പുരട്ടുക ശിരസ്സിൽ പാറയുന്ന കുഴമ്പി
ടുക കാഞ്ഞവെള്ളം പിടിക്കുക ഇഞ്ചിനീര
മുലപ്പാലു വായുഗുളിക ശരിയായി വെന്തഗ
ന്ധകം ഇത്യാദികൾ മുക്ത്യാനുഭവരീതിക്ക ഉ
പയോഗിച്ചാൽ അപായംവായു അനുകൂല
നായിരുന്നു. വാതം, അശ്മരി, കുഷ്ഠം, പ്രമേ
ഹം, മഹോദരം, ഭഗന്ദരം, അൎശസ്സ്, ഗ്രഹ

ണീഭ്രാന്ത്, ഏങ്ങൽ, ചുമ, ഛൎദ്ദി, പീനസം
വൃദ്ധി, മന്ത്, കഠിനമായ പരു, കണ്ണിൽ ദീ
നം മുതലായി മററു പലവക ഊൎദ്ധ്വരോഗ
ങ്ങൾ ഇവകളാൽ അധികമായ കഷ്ടത അ
നുഭവിക്കാതെ മനുഷ്യരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മനു
ഷ്യരുടെ ഭരണത്തിൽ അകാലമരണം വരാ
തെയും ആന മുതലായ മൃഗങ്ങൾ സുഖിക്കു
ന്നവിധം അരോഗികളായി മനുഷ്യരെ സു
ഖിപ്പിക്കരുതെന്നു രോഗത്തിനു മനുഷ്യരോടു
യാതൊരുവിരോധവും രോഗത്തിനില്ലാത്ത
തിനാൽ പച്ചമരുന്നുകൾ അനുഭവപ്പെട്ടതി
യവകൾ ഗന്ധകരസായനം മുതലായവകൾ
ദേഹത്തിന്റെയും ഔഷധത്തിന്റെയും നി
റം മുതലായവ അറിഞ്ഞും മററും യുക്ത്യനുഭ
വരീത്യാ ചികിത്സിച്ചും ലോകമന്ത്ര്യായദൃഷ്ടാ
ന്തരീത്യാ ആധിവ്യാധിയെ ശമിപ്പിച്ചും നി
ഷ്കൎഷിച്ചു ചികിത്സിച്ചാൽ മനുഷ്യൎക്കും അസാ
ദ്ധ്യരോഗമെന്തിനു വരുന്നു. രോഗൌഷധങ്ങ
ൾക്കു സിദ്ധാന്തമില്ലെന്നൎത്ഥം. പഴകിയരോ
ഗങ്ങളായിരുന്നാൽ കുറെ അധികം ചികി
ത്സിക്കണം എന്നൎത്ഥം. 237
78 അൎശസ്സിന്റെ ചികിത്സ ഇതിനു ആന്ത്രക്കുരു
വെന്നും മൂലക്കുരുവെന്നും വയറുകടിയെന്നും
പറയും. ഇവയും ഇതുതന്നെ. 251
79 രോഗികളുടെ ജഠരാഗ്നിശക്തി 252 ,, 258 ,,
80 ദേഹസാദൃശ്യമായ ലോകത്തെ നേക്കിയാ

ൽ ദേഹസ്ഥിതികളറിയാമെന്ന് 264 മുതൽ 256 വരെ

81 മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തുകൂടിയും കഠിനമായ മഴ ക്കാർകൊണ്ടു സന്ധ്യവന്നോ എന്നു തോന്നും പോലെ കഠിനമായ അജീർണ്ണത്തിൽ പല വികാരങ്ങളും കാണുമ്പോൾ വളരെ മനസ്സി രുത്തി ചികിത്സിച്ചാൽ കാറു കാററിലൊഴി ഞ്ഞാൽ സൂര്യൻ തെളിയുംപോലെ നപാ നവായുവിനെ ശരിക്കാക്കിയാൽ ജഠരാഗ്നി യെ മൂടിയിരിക്കുന്ന അജീർണ്ണത്തെ ദഹിപ്പിച്ചു പൊകക്കുള്ളിലുള്ള തിയ്യിനെ പുകയെ മാററി തെളിച്ചു കാണാറാക്കുന്ന മാതിരി ജീവനെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുമെന്ന് 267

82 സിവിൽ ക്രിമിനൽ ഈ കേസ്സുകൾക്ക തെളി വുതെററിയാൽ അപ്പീൽകോർട്ടിൽ ശരിയാ ക്കി കേസ്സു ജയിക്കാം. ദുർമ്മരണം വരുന്നതാ യാൽ അപ്പീൽ ഇല്ലെന്നു വിചാരിച്ചു ഉദാ സീനത വച്ചു ചികിത്സിക്കാതെ പായുല്ലാ ത്തവയായ രോഗൌഘങ്ങളേയും പായാത്ത നാല്പാലികൾ കുരുട്ടികൾ സന്നി മുതലായ മിണ്ടാത്ത ഇവകൾ ചെയ്തു ആശപാസമുണ്ടെ ന്നുള്ള അവസ്ഥ വരുത്താൻ വളരെ മനസ്സി രുത്തണമെന്ന് 228 „ 259 „

83 കീലമുണ്ടാവുന്ന സ്വഭാവം 260

84 മൂലാധാരത്തിലിരിക്കുന്ന വായു കോപിച്ചു മേല്പോട്ടു കേറി ജഠരാഗ്നിജ്വാലയോടുകൂടി ശിരസ്സിൽ വ്യാപിക്കുമ്പോഴാണ് ഭ്രാന്ത്, ത

ലവേദന, തലതിരിച്ചൽ, കണ്ണിൽ ദീനം, മൂക്ക്, വപ്പ്, കവിൾ, ചെവി, കഴുത്ത്, മാറ്, മുതലായെടത്തും വയററിൽ പലവക രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്ന കാരണം, അപ്പോൾ നിറുകയിൽ ലഴമ്പിട്ട മലമൂത്രങ്ങളിൽ പാഞ്ഞ പിച്ചു വസ്തുക കാഞ്ഞവെള്ളം പിടിക്കുക, മതലായവകൾ ചെയ്യാൽ വേഗം രോഗം മാറുമെന്നത് 261 ,, 262 ,,

85 വൃക്ഷം മുതലായവകൾ കടക്കൽ ചവറു മുതലായ വളം പച്ചവെള്ളം ഒഴിച്ചു രക്ഷിക്കുംവിധമാണ് ശിരസ്സിൽ തളം മുതലായത് 263

86 കറുത്തും വെളുത്തും ഉള്ളവക്ക് ശുഷ്കാർശസ്സുണ്ടാവുമെങ്കിലും വെളുത്തവക്കധികമായി ശുഷ്കാർശസ്സു വന്നാൽ മലദ്വാരം മുതൽ കൊടൽ ഒണക്കി തിയ്യു നല്ലോണം കത്തുമ്പോൾ അടുപ്പത്തു വെള്ളം വാററിയ വാരം ഇരുന്നു കായുന്നവിധം തലോടു കാഞ്ഞ് ഭ്രാന്ത്, കണ്ണിൽ ദീനം, ഏങ്ങൽ, ചുമ, ദേഹത്തിന്നു ഒണക്കം, ഛർദ്ദി; വെള്ളം ദാഹം, പരുക്കൾ, കുരുക്കൾ, കുഷ്ഠം, ചൊറി, ചെരങ്ങ്, അസ്ഥിസ്രാവം എന്നുപറയുന്ന ദീനം എന്നുവേണ്ട അസംഖ്യ രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നപോലെ തോന്നുക ഉണ്ടാവുക, ഇവകൾക്ക് പ്രത്യേക ചികിത്സകൾ 264 ,, 274 ,,

87 ശുഷ്കമായും ആർദ്രമായും ഉള്ള കുരുക്കളുടെ പരിഹാരം 275 ,, 256 ,,

88 രണ്ടുമാതിരി ആന്ത്രക്കുരുക്കളും അധികമുണ്ടാകുന്ന ദേഹനിറങ്ങൾ 277 മുതൽ 278 വരെ

89 മൂലക്കുരു വരാതിരിപ്പാനുള്ള രീതികൾ 279

90 ജാരാഗ്നി എന്നതിൻമാതിരി 280 ,, 292 ,,

91 വേനൽക്കാലത്തു അധികം കട്ടിയുണ്ടാക്കുന്ന ഫലമൂലങ്ങളും വർഷക്കാലത്തു സൌകര്യരുചികരങ്ങളായ പല ചെടികളും ഭക്ഷണസൌകര്യങ്ങളായി സൃഷ്ടിച്ചതിൻെറ ഉദ്ദേശം നോക്കേണ്ടതാവശ്യമാണെന്നു് 283 ,, 284 ,,

62 ദിവ്യചക്ഷുസ്സുപോലെയുള്ള ദീർഘാലോചനശക്തി എവിടെയും കത്തിച്ചാൽ ഊർദ്ധ്വഗതിയായ തിയ്യു ദേഹത്തിൽ താണാലും പൊങ്ങിയാലും അധികദുർമ്മൃതിക്കു കാരണമാണെന്നു് 286 ,, 287 ,,

94 പെട്ടന്നുവരുന്ന നീരെളുക്കപ്പനി മുതലായവ വേഗം മാറാൻ ചികിത്സ 288

95 ധനികന്മാരും ദരിദ്രന്മാരും കുട്ടികൾക്കു മുലകൊടുത്തു വളൎത്തുന്നതിൻെറ ഉദ്ദേശം നോക്കണമെന്നു് 289

96 അതിസാരം, ഛർദ്ദി, വയറുകടി, പനി, കാസവേദന ഭ്രാന്തു്, പീനസം, തലവേദന, ഉന്മവേദന, രുചിക്ഷയം, കാസം, ശ്വാസം, എക്കിൾ, മുതലായി പെട്ടന്നുവരുന്നവകളും വൎദ്ധിച്ചവകളുമായ രോഗങ്ങൾക്കും, രോഗസ്സം ഔഷധവും ചില സമയത്തു രോഗിയും പായാത്തപ്പോൾ ഔഷധം കൊടുത്തു ശീ

തോഷ്ണങ്ങളിൽ രോഗത്തിനു പിടുത്തമുള്ള ഔഷധോപയോഗമറിഞ്ഞു ചികിത്സിക്കുന്നതിനു വൈദ്യൻ ഊഹിച്ചു ഉപയോഗിക്കുന്ന മരുന്നും കാഞ്ഞവെള്ളം പിടിക്കുക മുതലായി ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തിയും രോഗത്തിനു പിടിക്കാത്തപക്ഷം നമുക്കു മുളകധികമുള്ള കൂട്ടാൻ കൂട്ടുക. പുകയിലച്ചാറിറക്കുക മുതലായവകളാൽ എക്കിട്ടം ഉണ്ടാകുന്നപോലെ ഈ ഔഷധവീര്യം പിടിക്കില്ലെന്നു അറിയുന്നതിനു മരുന്നുകൾ കൊടുത്താൽ ഉടനെ വായു കാണിക്കുന്ന വികാരഭേദഗതി കണ്ടറിഞ്ഞു മരുന്നു വീര്യമറിഞ്ഞു ചികിത്സിച്ചാൽ സിദ്ധാന്തമില്ലാത്ത വാതപിത്തകഫങ്ങൾ അനുകൂലിച്ചു വേഗം രോഗം മാറുന്നതിനു മാർഗ്ഗമുണ്ട്. ഇപ്രകാരം മനസ്സിരുത്തി ചികിത്സിച്ചാൽ രോഗങ്ങളും വേഗം മാറും എന്നത് 290

97 ശുക്ലരക്തങ്ങൾ ചേരുന്ന സമയം അവയിൽ അപ്പോൾ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന ദോഷനിറം പ്രജയിൽ കാണുന്നതിനെ നോക്കി അറിഞ്ഞ് ആ ദോഷനിറമറിഞ്ഞു ചികിത്സിക്കണമെന്ന് 291

98 വാതപിത്തകഫരക്തങ്ങളുടെ നിറമറിഞ്ഞു തത്സമയം കോപിച്ചിരിക്കുന്ന ദോഷകോപനിറവും അറിഞ്ഞു അവകളുടെ നിറമുള്ള മരുന്നുകൾ കൊടുത്താൽ സ്വജാതികളെ കാണുമ്പോൾ സന്തോഷിക്കുംവിധം ദോഷകോ

ഔഷധനിറങ്ങൾ വേഗം അനുകൂലിച്ച്
രോഗം മാറുന്നതിനു സൌകര്യമുള്ളതിനാൽ
അതു പ്രത്യേകം ഓൎമ്മിക്കണമെന്നു 292

99 ഒരു കുപ്പിയിൽ കറുത്ത മഷിയും ഒരു കുപ്പി
യിൽ മഞ്ഞളിൻവെള്ളവും ഒരു കുപ്പിയിൽ
കുമ്മായം കലക്കിയ വെള്ളവും ആക്കി ക്രമ
ത്തിനു നെരത്തിവെച്ച് ആദ്യം പറഞ്ഞതു
വായുവിന്റെയും പിന്നെ പറഞ്ഞതു പിത്ത
ത്തിന്റെയും പിന്നത്തേതു കഫത്തിന്റെ
യും നിറമെന്നൂഹിച്ചാൽ ത്രിദോഷങ്ങളുടെ
നെറമറിയാനെളുപ്പമുണ്ടെന്നത്. 293 „ 296 „

100 അൎശസ്സ് ക്ഷാരംവെച്ചും മാറും കളഞ്ഞാലും
മാറുന്നതല്ലാഴികയാൽ അപ്രകാരം ചെയ്യാ
ലും വീണ്ടും വരാതിരിപ്പാൻ മൂലക്കുരുവിനു
പ്രത്യേകമുള്ള മരുന്നുകൾ 297

അപാനവായുമനുകൂലിച്ച മലമൂത്രം സ്ത്രീകൾ
ക്കു ദുഷ്ടരക്തം മുതലായതിനെ ശരിയായി
ശുദ്ധി വരുത്തി ജഠരാഗ്നിയെ ഉപദ്രവിക്കാ
തിരുന്നാൽ കണ്ണുദീനം അധികം ശല്യപ്പെടു
ത്തുന്നതിനു ന്യായമില്ല. ബുദ്ധിക്കു നല്ല ഓ
ൎമ്മ മുതലായതുണ്ടാക്കും അപ്പോൾ കണ്ണുരക്ഷി
ക്കാൻ ജ്ഞാനം തോന്നുമെന്നത്. 298

101 ചില ഗ്രഹനെല മുതലായതു നോക്കി ചി
കിത്സിക്കുന്നതിനും മററു ചില പരിഹാരങ്ങ
ൾക്കുമായി വിചാരിച്ചുനോക്കുന്നതിനു വൈ

ദ്ദ്യോപയോഗമായി ഗണിതശാസ്ത്രവും ആ
വശ്യമെന്നു. 299 മുതൽ 303 വരെ

102 ചെമ്പിലമ്പഴങ്ങ പുഴുങ്ങിത്തിന്നും ഭൂമിയിലി
രിക്കണമെന്ന്. 304

103 സാധുക്കൾക്ക സാഹസപ്പണികൾ ഓട്ടം, ചാട്ടം, മറിയൽ മുതലായവകളാൽ കൊട ൽ മറിഞ്ഞാൽ അതിസാരം മുതലായി പല വക ദീനങ്ങൾ സംഭവിക്കുന്നതിനും ആ വശത്തു കൊടലിൽ വായു സഞ്ചാരമില്ലാതെ പെരികിക്കിടക്കുന്നതിനു കൊടമ്പിടിച്ചു സ്തംഭിച്ചുകിടക്കുന്ന വായുവിനെ ആകർഷിക്കു ന്നതിനു പഴമയിലുള്ള കൊടമ്പിടി എന്ന ഒരു ക്രിയ. 304 „ 307 „

104 കുഴിയിൽ വീഴുന്ന മുതൽ അപ്പോൾ പെററ കുട്ടിയെപ്പോലെയോ ഭ്രാന്തന്മാരെപ്പോലെ യോ ഉള്ള കാട്ടാനകളെ കൂടടച്ചാൽ പച്ച വെള്ളം കൂടി കുടിക്കാതെ ഉള്ള സന്ദർഭത്തിൽ പ്രമാണയുക്ത്യനുഭവദൃഷ്ടന്തുവേണ ചില ക ല്പനകൾ കൂട്ടിനു ചുററും വെതറിയും തീററ വെള്ളം മുതലായവകളിൽ ചേൎത്തുവച്ചു നാ ററിച്ചും മാറും മിണ്ടാപ്രാണിക്കു വല്ല അവ ശതയും ഉള്ളേടത്തു നാവാറിയും നക്കിയും ചൊറിഞ്ഞും മററും കാട്ടുന്നതു കണ്ടറിഞ്ഞു സമാധാനപ്പെടുന്നപോലെയും കുട്ടികളുടെ ദീനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി അതിനു തക്ക മരു ന്നുകൾ ചിലതു ശിരസ്സിൽവെച്ചും മലഭോര

ത്തിൽ പുരട്ടിയും നാററിച്ചും അമ്മയുടെമുല
ക്കണ്ണിൽ പുരട്ടി അതു തുടച്ചോ കഴുകിയോ
കളഞ്ഞ് ആ മുലപ്പാല് ശുദ്ധമാക്കിയും അ
മ്മയ്ക്കു ചികിത്സിച്ചും അമ്മയുടെ ദുഷ്ടരക്തം
ശുദ്ധിവരുത്തി മുലപ്പാൽ ശുദ്ധമാക്കി കൊടു
പ്പിച്ചും ലോകത്തെല്ലാം മരുന്നാകയാൽ ത
ത്സമയോചിത രോഗശമനാഹാരാദികൾ
കൊടുത്തും മിണ്ടാപ്രാണികൾക്കുള്ള ദീനം
മാറുന്ന രീതിക്ക കുഞ്ഞുങ്ങൾക്ക ചികിത്സി
ച്ചാൽ മിണ്ടാപ്രാണികൾക്ക സംശയമില്ലാ
ത്തതിനാൽ അനുഭവം കണ്ടു ചികിത്സിക്കു
ന്നതിൽ ദീനം വേഗം മാറുന്നപോലെ കുട്ടി
കളുടെ ദീനവും മാററാൻ എളുപ്പമുണ്ടെന്നും
ഒരു പാട് മരുന്നുകൾ വച്ചും അരച്ചും ഗോ
കണ്ണും ശംഖ് മുതലായതിലാക്കി കയ്യും കാ
ലും പിടിച്ചു വായിലാക്കി കരയിച്ചും മാറും
കൊടുക്കണമെന്നില്ലാത്തത്. 808 മുതൽ 816 വരെ

105 വാതം, അശ്മരി, കുഷ്ഠം, പ്രമേഹം, മഹോദ
രം, ഭഗന്ദരം, അർശസ്സ്, ഗ്രഹണി, ക്ഷയം,
ഭ്രാന്ത്, അപസ്മാരം, സംസാരിക്കായ്ക, വി
ന്നസം, ചെവി കേൾക്കായ്ക, നേത്രരോഗം,
വൃദ്ധി, ഗുന്മൻ, അസ്ഥിസ്രാവം മുതലായി
അസംഖ്യരോഗങ്ങൾ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ വി
ധിച്ചിട്ടുള്ളവകളെയും മാററുന്നതിനു തക്ക
സൌകര്യരീതികളും മരുന്നുകളും വിശദമായി
വിധിച്ചിട്ടുള്ളവകളെ ഗുരൂപദേശരീതിക്കും

മററും അനുഭവപ്പെട്ടത്തി അപാനാദിവായു
ക്കളെ അനുസരിപ്പിച്ചു രക്തശുദ്ധി വരുത്തി
ചികിത്സിച്ചാൽ മിണ്ടാപ്രാണികൾക്ക മേൽ
പ്പറഞ്ഞ ദീൎഘരോഗം കുറവായി കാണുന്ന
പോലെ മനുഷ്യൎക്കും കഠിനരോഗങ്ങൾ വൎദ്ധി
ക്കണമെന്നില്ലാച്കയാൽ അവകളുടെ ശമ
നങ്ങൾക്ക് ആന മുതലായവകൾക്ക മുൻപ
റഞ്ഞ ചികിത്സകൾ യഥോചിതം ചെയ്താ
ൽ ക്രമേണ മാറാവുന്നതാണ്. അതിന്അ
ളുകൾ ചെയ്തുകൊൾക. വീണ്ടും പെട്ടന്നുവ
ന്ന് അപായപ്പെടുത്തുന്ന രോഗപരിഹാര
ങ്ങൾ പലവിധേനയും വീണ്ടും അനുഭവങ്ങ
ളെ കാത്തു പറഞ്ഞു എന്നത്. 317 മുതൽ 318 വരെ

106 ചേതം വരുന്നതായാലും ചെതം വരണമെ
ന്നത്. 319

107 സ്ത്രീപ്രജ അധികമായി വരുന്ന രീതിക്ക് അ
വക്ക ശരിയായി പുരുഷപ്രജയും ഉണ്ടാകുമെ
ന്നുള്ളതിനു രീതികൾ. 800 ,, 827 ,,

108 ഗൎഭിണികൾക്ക പ്രസവത്തിന് എളുപ്പം ഉ
ണ്ടാകാനും എപ്പോഴും കരുക്കൾ ഉപയോഗി
ച്ചും കയ്യിട്ടു വലിച്ചും മററും; പ്രസവിപ്പിയാ
തെ വായു അനുകൂലിച്ചു കുട്ടിയെ ശരിയായി
പുറത്തേക്ക തരുന്നതിനുള്ള രീതികൾ. 328 ,, 329 ,,

109 പ്രസവശേഷം അപാനാദിവായുക്കളുടെ ശമ
നത്തിനും ദുഷ്ടരക്തശുദ്ധിക്കും മുലപ്പാലു തെ

ളിഞ്ഞ കുട്ടിയുടെ രക്ഷകം പ്രസവിച്ചാൽ
ഇരുപത്തിയെട്ടോ അഥവാ അമ്പത്തിയാ
റോ ദിവസത്തിനകം സ്ത്രീകൾക്കു തീണ്ടാരി
തുടങ്ങുന്നതിനും 'എന്നുവേണ്ട ഏറാവും ദു
ർഘടാവസ്ഥയായ പ്രസവശേഷം എണ്ണ
തേക്കുക മുതലായി ഇപ്പോൾ ഉള്ള പ്രസവ
രക്ഷാനുസരണമായും സുഖലാഭകരമായും
ഉള്ള പ്രസവരക്ഷക്ക്. 330 മുതൽ 339 വരെ

110 വായുഗുളിക ശരിയായി നുറു ശുദ്ധിചെയ്ത
ഗന്ധകരസായനം ഇവയുടെ പ്രത്യേകാവശ്യം 340

111 വായുഗുളിക മേൽപ്പറഞ്ഞ ഗന്ധകരസായ
നം ഇവ അധികം ഉപയോഗിക്കേണ്ടുന്നവർ. 341

112 വേതുംവെള്ളം ഉപയോഗിക്കുക. 342 ,, 343 ,,

113 പെറ്റുകിടക്കുന്നവർക്കു ശോധനക്കുറവുണ്ടെങ്കി
ൽ അവർക്കു വായുഗുളിക ഗന്ധകരസായനം
ഇവകൾ ഉപയോഗിക്കാനനുപാനം മുതലാ
യതുകൾ ദേഹനിറം അറിഞ്ഞ് എണ്ണയും
നെയ്യും ചേർത്തും പ്രത്യേകവും തേക്കുന്നതും
ആവശ്യം തന്നെയാണ്. 344 ,, 349 ,,

114 ദേഹനിറം കണ്ടറിഞ്ഞു വായുഗുളിക വെന്ത
ഗന്ധകരസായനം മുതലായ ഉപയോഗിക്കു
ന്നതിനുള്ള രീതികൾ 350 ,, 351 ,,

115 യുക്തിയുക്തമായി കുട്ടി പറയുന്നതും തന്ത
പറയുന്നതും കേൾക്കണമെന്നു. 352

116 ജീവരക്ഷക്കു ലോകത്തറിഞ്ഞുള്ള മരുന്നുകളിൽ

മുഖ്യോപയോഗമായും ലാഭസുഖപുണ്യവൽ
നങ്ങളുമായ മരുന്നുകളും ഉപയോഗരീതിക
ളും മഹാരാജാക്കന്മാർ മുതലായവരും മഹാ
വിദ്വാന്മാരും നാൾക്കുനാൾ അനുഭവപ്പെട്
ത്തി പ്രചാരപ്പെടുത്തുകയും സാധുക്കൾക്കു
എളുപ്പത്തിൽ ആദായം ഉണ്ടാവാനുള്ള രീ
തിക്കു അനേകവിദ്യകൾ കരകൌശലങ്ങൾ
ദൂരസഞ്ചാരത്തിനു എത്രയോ സൌകര്യലാഭ
രീതിക്കു തീവണ്ടി, തീബോട്ടു, മോട്ടോർ, മുത
ലായ വാഹനങ്ങൾ എന്നുവേണ്ട അനേക
ലാഭസുഖകരമായി ജീവരക്ഷക്കുള്ള എളുപ്പ
വഴി കാണിക്കുന്നതു യാതൊരു വിത്തി
ല്ലാത്തതുമായ ആയുർവ്വേദവും എത്രയോ
പ്രചാരത്തിൽ വന്നിരിക്കുന്ന ഈ കാലത്തു
ദീർഘായുസ്സിനും എന്താണ് ലോപം വരാൻ
ഒന്നുകൊണ്ടും ആയുർല്ലോപം വരില്ലെന്ന് 353മുതൽ355വരെ
117 വേനക്കാലത്തു ഭൂമിയുടെ ജലാംശം വലിയു
ന്ന കാലത്തു ദേഹത്തിൽ രസരക്തം മുതലാ
യ ധാതുക്കൾ വലിയുന്ന കാലത്തു ജീവരക്ഷ
ക്കു മുഖ്യമായ വെള്ളം കലങ്ങി മറിഞ്ഞ കുളം
കിണറു മുതലായതിൽ കുറേശ്ശ വെള്ളം കിട
ക്കുന്നത്, ഉപ്പുതെളിയിട്ട് ഉപ്പു കലക്കി തെ
ളിയുന്ന രീതിക്കു ഉപ്പുതെളി മുതലായി ദേശ
കാലാനുസരണമായി ചില മരുന്നുകൾ കരി
ച്ചു മാറുമിട്ടു വെള്ളം തെളിച്ച് ആ വെള്ളം
കുടിക്കാനും കുളിക്കാനും മററും മനുഷ്യർ കു

ന്നകാലികൾ മുതലായ ജീവജാലങ്ങൾ ഉപ
യോഗിക്കാറാകുന്നതു വളരെ സൌകൎയ്യവും
ഉണ്ടെന്നു 356 മുതൽ 362 വരെ
118 ദുഃകാലമരണം വരാതിരിപ്പാൻ തക്ക രീതി
മുതലായവകൾ
119 അറിയാത്ത പിള്ളക്ക ചൊറിയുമ്പോൾ അ
റിയുമെന്നത് 369
120 ജീവനെന്ന ശക്തിയെ ഊഹിക്കാനുള്ള വഴി
മുതലായത് 370
121 മനുഷ്യർ ആന ഇവക ജന്മകല്പിതമായ മര
ണകാലം മുതലായവ . 371
142 അകാലമരണം വരുന്ന കാരണം മുതലായ
വകൾ 372 373
123 കതിരില്ലൃ ചാണകം വയ്ക്കുണ്ടതെന്ന് 374
121 അനേകഗുണദോഷവിചാരം മുതലായവക
ആലോചനശക്തി, വിശേഷബുദ്ധി മുതലാ
യവയുള്ള മനുഷ്യൎക്ക അകാലമരണം വരാ
തിരിപ്പാൻ 275 376
125 ലോകത്തീശ്വരൻ, രാജ്യത്തു രാജാവ് വീട്ടി
ൽ കാരണവര്, ദേഹത്തു വായു, ഇവകൾ
പോലെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ മിക്കടത്തും പറ
യുന്ന നാലു മൂലങ്ങൾക്കുള്ള നാല് അൎത്ഥ
ങ്ങൾ 377 „ 379 „
126 വേരും എലയും പറിച്ചു കാട്ടി എന്ന് 380 „ 382 „
127 ചെറുപ്പത്തിൽ കട്ടാൽ ചെറുവിരൽ കൊ
ത്തണമെന്നത് 383 384

128 ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്ന ധാന്വന്തരം
സുകുമാരം മുതലായ യോഗങ്ങൾ സഹസ്ര
യോഗം നോക്കി പഠിക്കണം എന്നത് 285മുതൽ 286വരെ
129 കഷായം മുതലായവക്കുള്ള മരുന്ന് എത്ര ചേ
ക്കണമെന്നത് നല്ലോണം കൽക്കം ഉരുളുന്ന
പാകത്തിൽ നസ്യത്തിന്നും അരക്കപാകത്തി
ൽ തേക്കാനും മെഴുപാകത്തിൽ സേവിക്കുക
വിച്ച ഇവക്കും സ്നേഹങ്ങൾ അറിയണം 387
120 പച്ചമരുന്നുകൾ കുപിത വാങ്ങിക്കരുതെന്ന് 388
121 മൂക്കുകൊണ്ടുണ്ടാൽ വയറു നിറയുകയില്ലെ
ന്നത് 389
122 ആന മുതലായ മൃഗങ്ങൾക്കും മററും മനുഷ്യ
ക്കും മരുന്നുകൾ പ്രത്യേകം സൃഷ്ടിച്ചിട്ടില്ലം.
എല്ലാ മരുന്നുകളും എല്ലാത്തിനും ഒന്നുത
ന്നെ എന്നത് 390
123 എള്ളിലെ വാരം മുതിരയിലെന്നത് 391
124 ആനകൾ മൃഗങ്ങൾ ഇവയുടെ ജാരാഗ്നി ശ
ക്തികൾ അറിയുവാൻ 392 „ 394 „
125 മനുഷ്യരുടെ ജാരാഗ്നി ശക്തി മുതലായത് 395 „ 399 „
126 ആനകൾക്ക കൊടുക്കും മരുന്നുകളുടെ തൂക്കം
അളവു മുതലായത് 400 „ 406 „
127 കോലോത്തെ എണ്ണുക്ക മടി കാട്ടണമെന്ന് 407
128 നാട്ടുകാർ കയ്യിൽനിന്നു വില തരാൻ മടി
വിചാരിച്ചാൽ ആനകൾക്ക അധികം മരു
ന്നു വേണ്ടിവരുന്നതിനാലും മററും ആവക
തരുന്നതിനു മടി വരാതിരപ്പാൻ സത്യമുള്ള

ജീവരക്ഷക്ക മുഖ്യമായിരിക്കുന്ന ആയുൎവ്വേദം
പ്രചാരപ്പെടുത്തിയതിൽ മഹാരാജ മാന്യ
രാജശ്രീ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവമ്മേണ്ടിന്നു ഉ
ണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന വൈദ്യശാലച്ചട്ടം നോ
ക്കിയാൽ മരുന്നുവില മുതലായിട്ടുള്ളവയെ
വൈദ്യഭോഗം തരാതിരിക്കയില്ല. അഥ
വാ മടിച്ചാൽ കോൎട്ടിൽനിന്നും വിധിച്ചു
തരിവിക്കുമെന്നത് 408 മുതൽ 409 വരെ
128 അസഭ്യമായും ചീത്തയായും ആരോടും ആ
യിരം തവണ പറഞ്ഞാലും ഒരിക്കലും എഴു
തരുത് എന്നത് 410 411
129 രോഗികൾ ചികിത്സ വന്നാൽ വൎദ്ധിച്ച
രോഗമായാലും സമാധാനം പറഞ്ഞു മരു
ന്നു കൊടുത്തു റജിസ്ത്രരിൽ ചേൎക്കണമെന്ന് 412 413
130 കാട്ടാന, കരടി, കടുവ, മലമ്പാമ്പു ഇവകൾ
കൂടെ ഇടയിൽ മുതലിട്ടു വൎദ്ധിപ്പിക്കാൻ സ
ഞ്ചരിക്കു സഞ്ചായം ജീവനക്കാക്കം മറവുംആ
ധിവ്യാധിയാൽ വരുന്ന രോഗങ്ങളാകയാൽ
അവരുടെ ചികിത്സ മുതലായതിൽ പ്രത്യേ
കം മനസ്സു വെക്കണമെന്ന് 414 „ 416 „
131 ജീവനത്തിനാക്കുമ്പോഴും ജീവനക്കാക്കം കോ
ൎട്ടുകളിൽ കാട്ടാൻ കക്ഷികൾ മുതലായ വക്ക
സൎട്ടിഫിക്കെററു കൊടുക്കേണ്ടും ക്രമം 417 418
132 നാട്ടിൽ ആനകൾക്കു അപമൃത്യുവന്നാൽ പ
രിശോധിച്ചു സൎട്ടിഫിക്കെററു കൊടുക്കേ
ണ്ടും ക്രമം 419

133 മനുഷ്യരുടെ അപമൃത്യുവിനു സർട്ടിഫിക്കെ
റവു കൊടുക്കാൻ 420

134 മനുഷ്യർക്കു ശരിയായ വെന്ത ഗന്ധകരസായ
നം വായുഗുളിക മുതലായവ കൊടുക്കുന്ന ദു
ഃഖം മുതലായവ 421 മുതൽ 422 വരെ

135 ശീതോഷ്ണങ്ങളിലേതു വീര്യംകൊണ്ടാണ് ഈ
രോഗം മാറേറണ്ടതെന്നു ആദ്യം വൈദ്യൻ
ഓൎത്തും മററും ചികിത്സിക്കണമെന്നു 423

136 ഏതുകാലത്തും ആൎക്കും ഏതു രോഗത്തിനും
മുഖ്യോപയോഗമായ പച്ചമരുന്നിട്ടു കഷാ
യം വച്ചു കുടിക്കാൻ വൈഷമ്യമെന്താണെ
ന്നത് 424 ,, 326 ,,

137 വിശേഷബുദ്ധി മനുഷ്യൎക്കുള്ളതിനാൽ മനു
ഷ്യൎക്കു അസാദ്ധ്യരോഗം വരാതിരിക്കാൻ മാ
ൎഗ്ഗമുണ്ടെന്നത് 427 428

138 സ്പൎശിക്കാനും കണ്ടാൽ ഇരിമ്പടുക്കുന്നതു
പോലെ മേൽപോട്ടുയൎത്തിക്കുന്ന വാതാഗ്നി
കൾ പാകത്തിലാകാൻ മലദ്വാരത്തിൽ പു
രട്ടാൻ പറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ കൂടക്കൂടയല്ലാ
തെ അടപ്പിച്ചു പരട്ടണമെന്നില്ലന്നത് 429 ,, 433 ,,

139 വാളിട്ടത്തവരൊക്കെ വെളിച്ചപ്പാടെന്ന് 434 435

140 നെല്ലിക്കായ തിന്നുംവിധമെന്നത് 433

141 യോഗങ്ങളായിട്ടല്ലാതെ സകലവും ബ്രഹ്മാ
വ് വേവ്വേറെ സൃഷ്ടിച്ചതെന്താണെന്നാലോ
ചിക്കണമെന്നത് 437

142 ഇന്ന മരുന്നുതന്നാൽ ഞാൻ മാറ്റാമെന്നു
രോഗവും ഞാൻ ഇന്ന രോഗത്തിനെ മാ
റ്റാമെന്നു മരുന്നും പറയാത്തതാകയാൽ ന
ല്ലവണ്ണം ആലോചിച്ചു ചികിത്സിക്കണമെ
ന്നുള്ളതായ മുഖ്യകാൎയ്യം 438 ,, 442 ,,

143 രോഗം മാറുന്നതിനു 443 ,, 450 ,,

144 ശിഷ്യന്മാർ എന്നവർ 451 ,, 453 ,,

145 സജ്ജ്യലർ 454 ,, 456 ,,

146 രോഗശാന്തിക്കുടൻ എത്താൻ വണ്ടിവേണ
മെന്നത് 457

47 രോഗങ്ങളുടെ പോക്കുവരവിനുള്ള വേഗം 458 459

148 തേങ്ങചോരുന്നത് അറിയും കുടകചോരുന്ന
ത് അറിയല്ലാ എന്നത് 460

149 ആയുൎവ്വേദാൎത്ഥതത്വം മുഴുവൻ പറയുവാനാ
കല്ലെന്ന് 461 ,, 463 ,,

140 ഈ ഗജരക്ഷാതന്ത്രം പുസ്തകം പൊതുജനസ
ഭയിൽ കാഴ്ചവെക്കുക എന്നത് 464 465

151 ഈ പുസ്തകത്തിൽ തെറ്റുകൾ കാണുന്നവ
കളെ പൊറുത്ത് ഇത് പൊതുപയോഗമാ
ക്കുന്നതിനു ജനങ്ങളോടുള്ളതായ അപേക്ഷ 467 368

152 മൂലദൈവം 468 ,, 477 ,,

153 ഗ്രന്ഥകൎത്താവിനാരാണെന്നത് 478

154 ഈ ഗ്രന്ഥമുണ്ടാക്കിയ ആണ്ടുമാസം 479

എഴുതി അയച്ച രോഗസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കി ചികിത്സി
ക്കുന്നതിനു ഉദ്ദേശിക്കുന്ന രോഗികൾക്കു രോഗവിവരം
മുതലായവ എഴുതേണ്ടും നോട്ട്

പുരുഷന്മാരുടെ ദിനസ്ഥിതികൾ എഴുതുന്നതിനു. എടത്തുവശത്തുള്ള ചോദ്യത്തിനു. അനുഭവമുള്ളതുകൾ വലത്തുവശത്തു കുള്ളതു കണ്ടെന്നും ഇല്ലാത്തത് ഇല്ലെന്നും എഴുതുക

നമ്പ്ര്	ചോദ്യം	ഉത്തരം.
1	രോഗിയുടെ അമ്മക്കു എത്രാമത്തെ മകനാണ്	
2	ഉണ്ടെങ്കിൽ ഭാര്യയുടെ അമ്മ പെറ്റതിൽ എത്രാമത്തെ മകളാണെന്ന്	
3	ആണ്മക്കൾ എത്ര പെണ്മക്കൾ എത്ര	
4	ദേഹം കറത്തോ വെളുത്തോ എന്താണ് വേല	
5	ഇതിന്നും പുറമെ, ഈ മഹാൻ എഴുതിയിരിക്കുന്നപോലെ അനുഭവങ്ങളെഴുതുക.	

എഴുത്തിന്റെ പകപ്പ്.

24-4.90 ശ്രീ. നിങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നിരുന്ന സമയം മിസ്റ്റർ ലാസറിന്റെ പീടികയിൽ വെച്ച് കണ്ട് സംസാരിപ്പാൻ തരമായില്ല. രോഗിയുടെ വിവരം 1—50 വയസ്സായി 2. ബലഹീനതയും തലതിരിഞ്ഞ് വീഴകയുമുണ്ട്. 3. വായിലും നാവിന്മേലും തൊ

ലി തീരെയില്ല. വ്രണമുണ്ടെ
ന്നു സംശയം 4 അശ്സ്സ് (മൂ
ലക്കുരു) ഉണ്ട്. 5 തൊണ്ടയി
ൽ വേദന കലശൽ.
6 രോമദ്വാരങ്ങളിൽക്കൂടി വെ
ളുത്ത ഒരു സാധനം പോകു
ന്നുണ്ട്. അതു കണ്ണിൽനിന്നു
മുണ്ട്. 7- ആദ്യം മുഖത്തു
കറുത്ത നിറംകണ്ടു. ഇപ്പോ
ൾ പല സ്ഥലങ്ങളിലും അ
തുണ്ട്. ആ കറുപ്പ്നിറം വെ
ളുത്തതായി മാറുന്ന വിധം
കാണുന്നു. 8. മൂത്രത്തിൽ ചി
ല സമയങ്ങളിൽ വെള്ളം
പോകുന്നുണ്ട്. അസ്ഥിയുരു
ക്കാളുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.9 മലശോ
ധന കുറയും 10 വട്ടച്ചൊറി
പോലെ ദേഹത്തിലുണ്ടാകു
ന്നുണ്ട്. ആ സ്ഥലത്ത് തൊ
ലിപോയിട്ടെന്നപോലെ വേ
ദനയുണ്ടാകുന്നുണ്ട്. 11. പ
ല ചികിത്സയും ചെയ്തു ഗു
ണം കണ്ടിട്ടില്ല അതുകൊ
ണ്ട്. പ്രത്യേകം ആലോചി
ച്ച് ചികിത്സ നിശ്ചയിപ്പാ
നപേക്ഷ. വരുന്നസമയം ക
ണ്ടേ കഴിയൂ. ഇവിടെ ഇംഗ്ലീ
ഷുപള്ളിക്കു തെക്കുഭാഗത്താ
ണ് എന്റെ താമസം. ദാരി
ദ്ര്യം നന്നെയുണ്ടെങ്കിലും മ
റ്റുദയുണ്ട. മറുപടിക്കപേ
ക്ഷ. എന്ന് വിധേയൻ

സി. ഡി. ഡേവീഡ്.(ഒപ്പ്)
എന്റെ മേൽവിലാസം:_
സി. ഡി. ഡേവീഡ്.
സി.എം. എസ്സ്.തെരുവ്
തൃശ്ശിവപേരൂർ

മ. രാ. രാ. വൈദ്യൻ ശങ്കര
ൻനമ്പ്യാരവർകൾക്ക്
പെരുമ്പാവൂർ
കാർഡിന്റെ—മേൽവിലാസം:_
മ. രാ. രാ. പെരുമ്പാവൂർ
ആയുർവൈദ്യൻ ശങ്കരൻ ന
മ്പ്യാരവർകൾക്ക്
പെരുമ്പാവൂർ
തിരുവിതാംകൂർ

നമ്പ്ര്	ചോദ്യം
1	രോഗികൾ അവരുടെ അമ്മപെററതിൽ എത്രാമത്തെ മകളാണെന്ന്
2	ഭർത്താവുണ്ടെങ്കിൽ അമ്മക്ക എത്രാമത്തെ മകൻ
3	വയസ്സെത്രയായി ഭർത്തും അലസീട്ടുണ്ടെങ്കിൽ
4	എത്ര അലസി പ്രസവിച്ചു എങ്കിൽ
5	ആൺകുട്ടി എത്ര പെൺകുട്ടി എത്ര
6	ദേഹം, കറുത്തോവെളുത്തോ
7	തലക്കാവി

8 തലക്കത്തൽ
9 തലമുടികൊഴിച്ചിൽ
10 തലച്ചൊറിച്ചിൽ
11 കണ്ണിൽദീനം
12 എത്ര കാലമായി
13 വായ്പുണ്ണ്.
14 വെള്ളദാഹം
15 തണ്ണപ്രതിനാശ
16 പുളി മുളകിൽ ആശ
17 വായിൽ വെള്ളം ഊറൽ
18 ഓക്കാനം
19 ഛർദ്ദി
20 ഏമ്പക്കം
21 നെഞ്ച്കത്തൽ
22 വയറുവേദന
23 വയററിൽകത്തൽ
24 രാത്രിയും പച്ചവെള്ളംകുടിക്കൽ
25 വയററിൽ മൊഴച്ചുകാരുക
26 ക്രമത്തിലധികം തളൎച്ച
27 അരക്കെട്ടിൽ പുറമെ വേദന
28 ആസനം ഊന്നാതിരുന്നാൽ അരക്കച്ചിട്ടത്തം
29 മൂത്രദ്വാരത്തിൽ ഒരു നീററൽ
30 അവിടെ അകത്തുനിന്നും. എന്തോ പുറത്തേക്കു തള്ളും പോലെ തോന്നുക.
31 അപ്പോഴും മൂത്രത്തിനു പിട്ടത്തം ചൂട്
32 അവിടെ വരുവായൊ ചാമ

ത്തരിപോലെ ചൊറിപൊ
ക്കകയൊ ഉണ്ടാക്കക

33 അവിടെ ത്തൂശികൊണ്ടു ക
ത്തു. പോലെ

34 ചിലപ്പോൾ ഒരു വെളച്ച്
പോലെ

35 അസ്ഥിസ്രാവം എന്ന ദീനം

36 അതു ചുമന്ന നിറത്തിൽ
പോകുക

37 അതു വെളുത്ത നിറത്തിൽ
പോകൽ

38 ആ പോകുന്ന വെള്ളം ശീല
യിൽ പററിയാൽ ഒരു പിട
ത്തം

39 ആ പോകുന്ന വെള്ളത്തിന
വല്ലാത്ത മണം

40 ആ സ്ഥലത്തുള്ള രോമം
കൊഴിഞ്ഞുപോവുക.
തീണ്ടാരി രക്തത്തിന കറുപ്പ

41 രക്തം ശരിയായി പോകാഷ്ക
പ്രസവം കഴിഞ്ഞാൽ എത്ര
മാസം കഴിഞ്ഞാൽ തീണ്ടാ
രി തുടങ്ങും

42 പ്രസവിച്ചാൽ ഉദ്ദേശം എ
ത്ര ദിവസം വരെ രക്തം
പോകും

43 പ്രസവങ്ങൾക്ക താമസം ഉ
ണ്ടൊ.

44 പ്രസവം വേഗം കഴിയുമൊ

45 പ്രസവിച്ചശേഷം നാട്ടമരു
ന്നൊ ഇംഗ്ലീഷുമരുന്നൊ സേ
വിക്കാറുള്ളതു

46 തീണ്ടാരി മാറി എങ്കിൽ എ
ത്രകാലമായി മാറീട്ട്
47 മലം ഒറച്ചൊ അയഞ്ഞൊ
എളുകിയൊ പോകുന്നതു
48 മലത്തിൽകൂടി രക്തമോ ക
ഫമോ പോകുമോ
49 മലദ്വാരത്തിൽ പഴുക്കൾ
ഉണ്ടോ
50 അവിടെ ചൊറിച്ചിൽ ഉ
ണ്ടോ
51 അവിടെ പുകച്ചിൽ ഉണ്ടോ
52 അവിടെ കൃമിക്കടി ഉണ്ടോ
53 കാലുകൾ വലിക്കുകയുണ്ടോ
54 തൊടകൾക്കു പുളച്ച്യുണ്ടോ
55 കാൽവണ്ണക്കു നോവുണ്ടോ
56 കാൽ വിള്ളലുണ്ടോ
57 കാലടി പുകച്ചിൽ ഉണ്ടോ

ഈ ചോദ്യങ്ങളുടെ ഉത്തരം അറിഞ്ഞാൽ രോഗിയെ കണ്ടില്ലെങ്കിലും സ്ത്രീകളുടെ കണ്ണിൽ ദീനം തലവേദന ഭ്രാന്ത് വാസ്സുണ്ണ ചെവിക്കുള്ള ദീനം ഗുന്മൻ അരോചകം ക്ഷയം വാതം അസ്ഥിസ്രാവം മുതലായി പലവക രോഗങ്ങൾക്കും സാവകാശം ഉണ്ടാകാൻ ചികിത്സിക്കാനെളുപ്പമുള്ളതാണ്.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രത്തിൽ ഒന്നാം സൎഗ്ഗത്തിലുള്ള ചില അപൂൎവ്വവാക്കുകളുടെ അൎത്ഥങ്ങൾ.

ശോകോരഗ്രകം=വ്യസനാധിക്യം. ഇഭങ്ങൾ=ആനകൾ. ആൎജ്ജിക്കുക=സമ്പാദിക്കുക. ഇഭമുഖൻ=ഗണപതി. സല്ലോകർ=സജ്ജനങ്ങൾ. ജനി=ജനനം. രാഗിത്വം=സ്നേഹാവസ്ഥ. ഇഭമുഖൻ=ഗണപതി. കൊഴകൾ=മരങ്ങളുടെ ഏലച്ചില്ലകൾ. നാല്പവൃക്ഷം=അത്തി, ഇത്തി, ആല്, പേരാല്. തടകൾ=വാഴകളുടെ പിണ്ടികൾ. അഗദം=മരുന്നു. അതിഥികൾ=വഴിപോക്കർ. പഥികൾ=വഴിപോക്കർ. അഭിമതജനവൎഗ്ഗം=സ്നേഹമുള്ളവർ. ഭാജനങ്ങൾ=പാത്രങ്ങൾ. അമരദാരു=തേവതാരം. മഹിഷി=എരുമ. സൂകരം=പന്നി. കമിക്കുക=കന്നിക്കുക. ഔഷധമാത്ര=മരുന്നുകളുടെ തൂക്കം. പായുപാന്തം=ആസനസരോരുഹം. കെണ്ടി=വെള്ളം എടുത്തു ഉപയോഗിക്കുന്ന പാത്രം കരകമെന്നും പറയും. പായു=മലദ്വാരം. കരുക്കൂട്ടർ=അൎശസ്സ് മൂലക്കുരു എന്നും ആന്ത്രക്കുരു എന്നും പറയും. ആമ എന്നതു്=തൊട്ടപ്പോൾ കഴുത്തും കാലും ചുരുക്കുന്നതും വെള്ളത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതുമായ ഒരു ജന്തുവാണ്. രണ്ടൃരം=വെളുത്തും ചുവന്നും പുള്ളുള്ളതുകൾ. നിശ=മഞ്ഞൾ. സുരസം=തുളസി. എരണ്ടവഴി=ആനകൾക്കു എരണ്ടം, മററു മൃഗങ്ങൾക്കു ചാണകം, മനുഷ്യൎക്കു മലം ഇവ വരുന്ന വഴി. മൂലക്കാററ=അപാനവായു. അരിവി=മലകളിൽ കുറേശ്ശെ വെള്ളം ഒഴുകുന്ന തോട്. ലാജങ്ങൾ=പലവക മലരുകൾ. പത്തുവേര്=കുമ്പൾ, കൂവളം, പാതിരി, പലകപ്പയ്യാനി, മുഞ്ഞ ഇവകളുടെ വേരിലെ തൊലികളും ഓരിലവേര്, മൂവിലവേര്, ചെറുവഴുതിനവേര്, കണ്ടകാരി ഞെരിഞ്ഞല്. ബലകൾ=കുറുന്തോട്ടിയും

ആനക്കുറുന്തോട്ടിയും. ചെറുനീര്=മൂത്രം. ഏറാം=തോട്, പുഴ, സമു
ദ്രം ഇവകളിൽ വെള്ളം മേല്പോട്ട കേറുക. വിട്ട=ആനകൾ എരണ്ടം മൃ
ഗങ്ങൾ ചാണകം മനുഷ്യർ മലം. കരം=കയ്യ്. ആന്ത്രം=കൊട
ല്. ക്ഷുത്ത്=വിശപ്പ് അഞ്ചാം=ദേഹത്ത് പ്രാണൻ, അപാനൻ,
സമാനൻ, ഉദാനൻ, വ്യാനൻ ഈ അഞ്ചു വായുക്കൾ. സത്വങ്ങ
ൾ=ജീവജാലങ്ങൾ. ഇല്ലനക്കരി=തീ കൂട്ടുന്നിടത്ത് ഉണ്ടാകുന്ന ക
ക്കരി. ഇതിനു പുക്കയറ എന്നും പറയും. മൂന്നുകാശ്ശൊലി=കടുക്ക നെ
ല്ലിക്ക താന്നിക്ക ഇവകളുടെ തൊലി. സ്തന്യം=മുലപ്പാല്. ക്രിമി=വയ
റ്റിൽ ഉള്ള കൃമി. ഏരണ്ഡക്കായ=ആവണക്കിൻകായ. വയറക്കര
ൻ=താളിക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു ചെടിയുടെ കൂമ്പ്. ഇതിനു വാ
പ്രയുടെ തള്ളിയെന്നും പറയും. ശർമ്മം=സുഖം. കറപ്പ്=ഇതിനു അവി
യൻ എന്നും പറയും. ശ്വയഥു=വരു മുതലായതിനുണ്ടാകുന്ന നീര്.
നവനീതം=വെണ്ണ നെയ്യ്.

കരിമലം=ആനകൾക്കു നോവിനാദിയിൽ വായുകോപത്താൽ ക
റുത്തുപോകുന്ന മലം. തഴുതാമ=ചിലേടത്തു ചാരണ എന്നും പറ
യും. അപാനസ്ഥലം=മലദ്വാരം. കണ്ണപ്പാട=ആനകൾക്ക മല
മൂത്രദ്വാരത്തിടെ എട്ട് സ്ഥലം. പാഞ്ചി=പാണൽ എന്ന ചെടി
മയിലാഞ്ചി ചിലേടത്ത്. മയിലാഞ്ചി=മരുതോന്നി എന്നും പറ
യും. പാത്രോദരം=പാത്രത്തിനകം. ശർവ്വി=താക്കോൽ. വസ്തി=
മൂത്രാശയം. ഊറൽപോകുക=ആനകൾക്കും മനുഷ്യർക്കും അസ്ഥിസ്രാ
വം എന്നു പറയുന്ന ഒരു മാതിരി പഴുപ്പു മൂത്രദ്വാരത്തിൽകൂടി പോ
വുക. ആട്ടുക=ചക്കിലിട്ടാട്ടുന്നപോലെ ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ വയ
റ്റിൽ പാകംപോലെ കടയുക. എന്ത്രം എഴുതുക=രോഗത്തിനു മ
ന്ത്ര ഫലിക്കാത്താൽ ഉപദ്രവമെന്നു പറഞ്ഞു മന്ത്രവാദരീതിക്കു എ
ന്ത്രം എഴുതിക്കെട്ടുക. ആന പൃഷ്ഠം കുത്തിവീഴുക=തടിവലിക്കുമ്പോ
ൾ വടം പൊട്ടി പിന്നോട്ട വീഴുകയാണ്. തല്പം=ശിരസ്സിൽ വച്ചു

നും മററു പരുക്കുകൾക്ക പുരട്ടാനും ഉണ്ടാക്കുന്ന കുഴമ്പ്. മേൽതാ
ങ്ങിക്കുക=മേത്തുപുരട്ടുകയാണ്. കേരോദകം=തേങ്ങാവെള്ളം. ആ
നേശന്മാർ=ആന ഉടമസ്ഥന്മാർ. ദന്തിരാജവ്യൂഹം=ആനക്കൂട്ടം.
അപ്രമേയബലം=നല്ല ശക്തി. കാണി=കുറച്ച്. തെമ്മല=വേനൽ
വഷം ശരിയായിട്ടുള്ള മലയാളത്തിലുള്ള മല തെക്കെ മലയാളം എ
ന്നും പറയും. ഉഴിയുക=തിരുമ്മുക. മാത്ര=ഗുളിക. അരയാമം=മൂന്നേ
മുക്കാൽ നാഴികനേരം. അനത്തുക=ചൂടുപിടിപ്പിക്കുക. കായ്കൾ=
വാഴക്കാ മുതലായതിൻെറ ഫലങ്ങൾ. ഗുദവിലം=മലദ്വാരം. അ
മ്മപ്പാൽ=മുലപ്പാൽ. പററിടുക=ശിരസ്സിൽ കുഴമ്പിടുക. വത്തി=മ
ലം പോകാഞ്ഞാൽ മരുന്നുകൾ ചേത്ത് ഉണ്ടാക്കുന്ന തിരി. കമ്പി
പോലെ എന്നത്=പാവുകാച്ചിയ ശക്കരകമ്പിപോലെ നീളുക. ഇ
പാവുനൂലുപോലെ ആകുന്നേത്തു ലേഹം ഉണ്ടാക്കാനുള്ള പാകമാ
ണ്. കയ്യൂണ്യം=ഇതിനു കയ്യണ്യം. എന്നും കയ്യോന്നി എന്നും പ
റയും. ചെത്തിപ്പൂവ്=ഇതിനു തെച്ചിപ്പൂവു എന്നും പറയും. എര
ണ്ഡജം=ആവണക്കെണ്ണ. പപ്പടം=പപ്പടകല്ലുല്ല. ഭൃംഗം=കയ്യൂ
ണ്യം. ഇരുപലക്രമം=രണ്ടുപലം വീതം. ചക്കര=കരിപ്പുകട്ടി. മു
ട്ട്=കയ്യു കാലു ഇവകളുടെ മുട്ട്. വക്കത്തഴമ്പ്=ആന മുട്ടിവലിക്കു
മ്പോൾ വക്കുതട്ടി ഒരുത്ത് ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു തഴമ്പാണ്. പോട്ടി
സ്സ=അരി, കോതമ്പ് ഇവ പൊടിച്ചു വെള്ളത്തിൽ കലക്കിക്കുറുക്കി
ഉണ്ടാക്കുന്നതാണ്. ആണി=പരുനീരു ഇവ പൊട്ടിയാൽ അതിൽ
ഒരു മാതിരി ആണിപോലെ ഒരു കുരു. ശൂലം=വേദന. ഇറുക്കിക്കു
റുക്കുക=പോട്ടീസ്സുവെള്ളം വററിച്ചു കുറുക്കുക. ആതങ്കം=രോഗം. വ
രളുക=ഒണങ്ങുക. പക്ഷപംക്തി=തോളിക്കൂട്ടം. നാല്പാമരത്തൊ
ക്ക്=നാല്പാമരത്തൊലി. കരിമലം=ആനപ്പിണ്ടം. കിഴിത്തിടുക=
കീഴ്പോട്ടുപോകുക. ദ്വൈതമെന്നത്=രാവ്, പകല്. ആണ്
പെണ്ണ്. ഇത്യാദി രണ്ടു കൂട്ടം. അദ്വൈതം എന്നത് ഒന്നായിട്ടു

ഉള്ളത്. ചൊടി എന്നതു=കടുവായയാണ്. മൃതിഎന്നതു=കിഴി
യാണ്. ഹസ്തിവർ=ആനക്കാർ. മൂല്യം=വേല. അരമന=കൊട്ടാരം
എന്നും പറയും. ഗജം ഉടയുക=ആന മറിഞ്ഞുവീഴുക. കാമം=അയ
മോദകം. കപ്പക്കായ=കൂട്ടാൻ വെക്കുന്ന കപ്പക്കായ ഇതിന് അവണ
ക്കാക്കായ എന്നു ചിലടത്തു പറയും. ത്രികടു=ചുക്കു, മുളകു, തിപ്പലി.
ത്രഫല=കടുക്ക, നെല്ലിക്ക, താന്നിക്ക. ഉദകം=വെള്ളം. ഏകനായ
കം=ഇതിനു ചിലടത്തു പൊങ്കൊരണ്ടി എന്നും പറയും. പാദാം
ശം=നാലിലൊന്നു. മന്ദുസ്സഹി=പാവു എന്ന മരുന്നു. വാസവദിപ
മൻ=അയിരാവതം. സുധാ=ചിററമൃത്.

പൊത്ത്=ദ്വാരം. മേഢ്രരന്ധ്രം=മൂത്രദ്വാരം. കളറ എന്നത്=പശു
നിര് ഇവക്കിടാനുള്ള കുഴമ്പാണ്. ആട്ടിച്ചേക്കുക=അരച്ചുചേക്കുക.
ക്ഷുശാണ്ഡം=കുമ്പളങ്ങ. മത്ത=മദമ്പാട്. പൊത്ത്=തൊള്ള. സദ്യോ
വ്രണം=വെട്ടുമുണ്ടായ വ്രണം. വിലാദി എന്ന മാത്ര=വിലാദിഗു
ളിക. ഭുജംഗം=പാമ്പ്. വാകവെള്ളം=വാകത്തൊലി മുതലായതിട്ടു
വെക്കുന്ന കഷായം. അനന്തൻ=സപ്പരാജൻ. മുള്ളുക=മൂത്രം കഴിക്കു
ക. പെയ=ഭ്രാന്ത്. കബളം=ഉരുള. നിമ്മലത്വം=തെളിമ. അമി
തോപകാരം=വളരെ ഉപകാരം ഉള്ളത്. തൻമൃതി=അതുനിമിത്തം
ഉള്ള മരണം. അള=പാമ്പ് മുതലായവ കിടക്കുന്ന പൊത്ത്. ഇവ
യുടെ അവസ്ഥ=ഈ പറയുന്നതിൻെറ ദുഷ്ടാന്താവസ്ഥ. ഒററയാൻ
എന്ന ആന=കാടുകളിൽ നായകനായി പ്രത്യേകം തിരിഞ്ഞുനടക്കു
ന്ന ഒരാന. അടിയളപ്പൻ എന്ന ആന=ഒററയാനയുടെ കാലിൻെറ
അടി അളന്നുനോക്കി ഒററയാനയുടെ കൂടെ നടക്കുന്നതായ ഒററയാ
നയുടെ മകനായ ഒരാന. ലോഹം=ഇരുമ്പ്. ഭിന്നാഭിന്നം=വേണ്ട
തും വേണ്ടാത്തതും. പനിക്കൂക്ക=ഇതിനു ചിലേടത്തു ഞവര എന്നും
പറയും. തിലജം=എള്ളിൻഎണ്ണ. ദന്തരോഗം=പല്ലിൻരോഗം. പ

ശ=മരുന്നുകളുടെ ചാറ്. ഊൎദ്ധ്വജത്രുരോഗം=കഴുത്തിനുമേലുള്ള ദീനം. പായുദേശം=മലദ്വാരം. സുനേത്രി=സുനേത്രി എന്ന ഗുളിക. കനകതാമ്രാദി=കനകതാമ്രാദി എന്ന ഗുളിക. ഭൂമാവുള്ളാവി=ഭൂമിയിൽനിന്നുണ്ടാവുന്ന ആവി. മേഘപ്രകരമിളിതം=മേഘമായി തീരുക. വൃഷ്ടി=മഴ. അശ്രു=കണ്ണുനീര്. ധാത്രീരസം=നെല്ലിക്കനീര്. കൺകേട്=കണ്ണിൽ ദീനം. കോഷ്ഠാഗ്നിജ്വാല=ജഠരാഗ്നിയുടെ ആവി. സ്വാസ്ഥ്യം=സുഖം. കുരു=പരു. ഈരുള്ളി=ചുമന്നുള്ളി. ശ്രേഷ്ഠരു=വലിയ പരു. ക്ഷ്വേളം=വിഷം. ആമിഷം=മാംസം. ഉഭയേത്ര=രണ്ടു ദിക്കിലും. സ്വജനം=തന്റെ ജാതി. ബീജം=ശുക്ലം. രസം=ദേഹത്തിൽ തൊലിക്കകത്തു മഞ്ഞവെള്ളംപോലെ ഒഴുകുന്ന രസധാതുവാണ്. സൂരിജനം=വിദ്വജ്ജനം. വ്യൂഹം=സമൂഹം. ശ്ലാഘ്യവസ്തു=വളരെ മാഹാത്മ്യമുള്ള സാധനം. പടുത=സാമൎത്ഥ്യം. ആറുകാല=കയ്യണ്ട്യം. പയസ്സുകൾ=മാറുകൾ. അജം=ആട്. എന്ത്രം=കരു. ഇപ്പടക്രിയ=ശുദ്ധി ചെയ്യുന്ന രീതി. പ്രഥിതം=പ്രസിദ്ധം. സമസ്തരോഗകലനാശനം=എല്ലാ രോഗത്തിനേയും നശിപ്പിക്കുന്നത്. കല്യത=സാമൎത്ഥ്യം. ഉൾപ്പൂഴപ്പു=നലവ. പച്ച=പച്ചമരുന്നു. ശൎമ്മം ലോകത്തുയൎത്തുക=ലോകത്തു സൌഖ്യം വളൎത്തുക. ഏട്ടിൽ കാണുന്നപോലെ=ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നപോലെ, ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്ന മാതിരി. കരിമരുന്നു=വെടി, വാണം, ചക്രം മുതലായ വെടിമരുന്നു. ഇരുമ്പുകുറ്റി=വെടിവെക്കാനുള്ള ഇരുമ്പുകതനക്കുറ്റി. അമിട്ടു=മേലിൽചെന്നു പൊട്ടുന്ന ഒരു കരിമരുന്നുവിശേഷം. വൈദ്യചൊൽപ്പടി=വൈദ്യൻ വൈദ്യോദ്യോഗമായി പറയുന്നവകൾ. ഗ്രഹചാരം=രണ്ടാൾ. ജാതനക്കുറി=നന്മതിന്മകളെ തിരിച്ചു വിവരിക്കുന്ന ജാതകം. അഘം=പാപം. പാലകാവ്യം=പാലകാവ്യമെന്ന ഗ്രന്ഥം. രണ്ടുകണ്ണും ഭേദമില്ലെന്നത്=പക്ഷഭേദമില്ലായ്ക. ആനലാഭം വാക്കുക=ആനലാഭം വരുത്തിക്കുക.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രം രണ്ടാംസൎഗ്ഗത്തിലെ വാക്യാൎത്ഥങ്ങൾ.

ഏഴാററുമുഖാം=ഏഴാറുകൾ ചേരുകിക്കുന്നതായ സ്ഥലം. ഇതര താം=ആനരത്നം. മഞ്ഞപ്രതിതനീലകണ്ഠൻ=കന്നത്തുനാട്ട മഞ്ഞപ്ര എന്ന മലയിൽനിന്നും പിടിച്ചു വക്കത്തുനിൎത്തിയ പ്രസിദ്ധനായ ആന. ആനക്കളം=പാണ്ടക്കട്ടത്തുള്ളതായ ഒരു മലഅത്ത്രത്തി. അ ടവി=കാട്. അവനിവൻ=രാജാവ്. കടവു പട്ടക്കക=ആനക്കൂടട്ടത്തു ള്ള തോട് പുഴ ഇവയുടെ കടവു കെട്ടിക്കക. അയത്നം=പ്രയാസം കൂടാതെ. കൂട്=ആനക്കൂട്. സംഭാരം=ഓരോ സാമാനം. കൊപ്പം= തിൻസാമാനം നട്ടപിടിപ്പിച്ചതിൽ ആനയെ കേററി പിടിക്കുന്ന ത്. മത്ത്=മറെറാരു വിധത്തിൽ ആണി താച്ചു അതിൽ കേററി ആനകളെ പിടിക്കുന്നത്. കുഴി=ഗൎമ്മണ്ടായി പ്രസവിക്കുന്ന രീതി ക്ക കുഴി കുത്തി അതിൽ ആനകളെ വിഴച്ചു് ഇവിടങ്ങളിൽ ആന കളെ പിടിക്കാൻ കുത്തുന്ന കുഴി. നിലം=പൊത്ത്. സത്ത്വം=ജീവ ൻ. ഗൎത്തം=കുഴി. ഉച്ചസ്ഥലാംഗൻ=വലിയ ഭേഹി. പൊതയിട്ട ക=ആനക്കുഴികൾ ആനകൾ അറിയാതെയിരിക്കാൻ കുഴിക്കമീതെ ചുള്ളിക്കോലുകൾവെച്ചു മണ്ണിട്ടു കരിംഎലകൾ ഇട്ടു വിതറുക. ചതി വ്=കളവ്. പൊഴത്=ആ കുഴിയിൽ വിഴുന്ന പൊഴത്. ഗജപ്ര ധകശ്രേണി=കുട്ടിയാനക്കൂട്ടം ഇട്ടുകെട്ടക=ആന കുഴിയിൽ വീണാ ൽ തനിയേയോ മറേറാ കേറിപ്പോകാതെ കുഴിക്ക മേൽ തടികൊ ണ്ടിട്ടു നെരത്തിക്കെട്ടുക. ചൊഴലം=നാലുപുറവും. വടം=കയറ്. ആ നയെ കെട്ടിക്കാറുന്നവക്ക്. കൊഴു=ആ വക്കകൾക്ക തുമ്പത്തിട്ടുന്ന ഒരു വളയം. തോണ്ടി=മാങ്ങ മുതലായതു തോണ്ടി പറിക്കുന്ന തോ ട്ടി. ചൂണ്ടൽ=മത്സ്യത്തിനെ പിടിച്ചെടുക്കുന്ന ഒരു കൊളുത്ത്. ഗ്ളി ച്ചുപോകക=കെട്ടുന്നത് അഴിയുക. മലങ്കടിക്കലങ്ങൾ=മലയിൽ സ ഞ്ചരിച്ചു വനം മുതൽ സൂക്ഷിക്കുന്നവർ. വിലം=പൊത്ത്. [illegible]

ശം. നാസാ=മൂക്ക്. രണ്ടുബലാ=ആനക്കുറുന്തോട്ടിയും കുറുന്തോട്ടി
യും. ബലാദ്വയം=വിശ്വാമിത്രൻ ശ്രീരാമനുപദേശിച്ച ബല എന്നും
അതിബല എന്നും ഉള്ള മന്ത്രമാഹാത്മ്യംപോലെ ജീവരക്ഷക്കു സാ
മർത്ഥ്യമുള്ള രണ്ടു കുറുന്തോട്ടികൾ. ശോറ=ശോറവാതൽ. മഹേശ്വ
രി=ഈ മലയാററൂർ ഡിവിഷനിൽ നില്പുള്ള ഒരു താപ്പാന. കല്യാ
ണി=അസാദ്ധ്യം കാട്ടാനകളെ പിടിച്ച പഴക്കമുള്ള ഒരു താപ്പാനയാ
ണം. കാവേരിയും=ഒരു താപ്പാന. മാററാണി=ആനയെ കൂടടച്ചാ
ൽ കഴിയിട്ട അതിനുവെക്കുന്ന ഒരു പൂള്. ചുററിത്തിരിഞ്ഞുവലയു
ക=ആനക്കൂട്ടിൽ കാട്ടാന കിടന്നു മറിയുക. പൊക്കിൾക്കൊടി=അ
പ്പോൾ പെററ കുട്ടിയുടെ പൊക്കൾക്കൊടി. കരിമരം=ആനവൃക്ഷം.
ജാതകർമ്മം=ബ്രാഹ്മണർ മുതലായവർ പ്രസവിച്ചാൽ ഉടനെ ചെ
യ്യുന്ന ഒരു ക്രിയ. വേത്തുവെള്ളം=പല പച്ചിലകൾ ഇട്ടുവെക്കുന്ന വെ
ള്ളം. മുസ്താ=മുത്തങ്ങക്കിഴങ്ങ്. ഇതിനു കോരക്കഴങ്ങെന്നും പറയും.
ചെറൂള=ബലിപുഷ്പം. അഗ്നിജ്വരം=പെട്ടെന്നുണ്ടാവുന്ന പനി ദാ
ഹജ്വരം. ശൈത്യജ്വരം=കുളിരപ്പനി. മന്ദോഷ്ണം=ചെറുചൂട്. കൂട്ടി
ൽ തുററുക=മരുന്നുകൾ കൂട്ടിൽ വെതറുക. കൊമ്പണ്ടി=ഏകനായകം.
ബൃഹതി=ചെറുവഴുതിന. ഇഭോൽകരം=ആനമുതൽ. ദ്രവിണം=സ്വ
ത്ത്. പുനൽമുരിങ്ങ=ചുമന്ന മുരിങ്ങ. ഹൃദ്യദാരതി=നല്ല വാക്ക്.
സിംഹകരണം=ആനയുടെ വിരോധിയായ സിംഹമെന്ന. മൃഗക്കര
ണം. നാഗാദ്ധ്യക്ഷൻ=ആനക്കാരൻ. ശാന്തഹീനൻ=ക്ഷമയില്ലാത്ത
വൻ. ഹേഡ്മാനക്കാരൻ=ഹേഡ് ക്ലാർക്ക്, ഹേഡ് കൺസ്റ്റേബിൾ ഇ
വരെപ്പോലെ ആനക്കാരിൽ ഒരു ചുമതലക്കാരൻ. കരിവാളുക=ആ
നക്ക് ഉഷ്ണം തട്ടുക. ശരവേഷം=കൂട്ടവേഷം. വിഷ്ണുപേശൻ=രാജാ
വ്. കൂപ്പാട്=ആർപ്പുവിളി. കാണിക്കളി=മലങ്കുടികളുടെ ആഘോ
ഷം. കരിമീൻ=ഒരു വക മത്സ്യം. വനക്കുഞ്ജരം=കാട്ടാന. കെടുതി=
ക്ഷീണം. താന്തൻ=ക്ഷീണിച്ചവൻ. താന്താന്തി=ദേഹക്ഷീണം. ആ

വലാതി=പരാതി. കൊററാക്കന്ന=ചീനാക്കന്ന. ഇധനം=വൈറക്, പാറം=ക്കൂട്ടം. ഉൽക്രമിപ്രകരം=ഉള്ളിൽ ഉള്ള കൃമിസമൂഹം. ചെടിനീര്=തീററവെള്ളം. താളിപ്രായം=നെല്ല മളച്ചാൽ അരിവെക്കന്നതിൻ ഒരു പാകം. കൊടൽക്കടി=കൊടലിന്നാറമായ മലദോരം. മലപ്പണ്ടാ=ആന. രണ്ടിടമാവുക=പ്രസവിച്ച കഞ്ഞും തള്ളയും തിരിയുക. തൊണ്ടി=കാക്കതൊണ്ടി എന്ന ചെട്ടി. പിണ്ടി=വാഴത്തട്. ശിഗ്രുനീര്=മുരിങ്ങനീര്. ഇഭസൂതിക=ഗർഭമുള്ള പിടിയാന. ഒറഎണ്ണ വെക്കക=കട്ടിയുടെ നിറുകയിൽ എണ്ണ തേപ്പിക്കക. അരുസ്സ്=വ്രണം. പച്ചപ്പത്രം=പശയുള്ള എല. പുഴക്കൊല്ലി=ഒരു പച്ചമരുന്നു. കൊമ്പ് കീഴ്വളരുക=ആനകളുടെ കൊമ്പുകൾ കീഴ്പോട്ടുതന്നെ വളരുക. രണ്ടുകാലിട്ട വടിവെക്കക=രണ്ടുപുറത്തും രണ്ടു കാലിട്ട അതിന്റെ മീതെ വടിവെച്ച കോട്ടംപടിപോലെയാക്കക. അതിൽ കൊമ്പു താങ്ങിക്കക=മോളിലത്തെ പടിയിൽ ആന കൊമ്പുവെച്ചുകൊ നില്ക്കുക. പിടവി=മരം. പീളി=ആനയുടെ കടക്കൊമ്പിൽ ഉള്ള തൊലി. മഞ്ഞപ്പാല=മഞ്ഞളിൻചാറ്. കൂട്ടുകൊമ്പ്=ആനയുടെ രണ്ടുകൊമ്പും കൂടി ആക്കക. അത് അകത്തുക=പാകംപോലെയും ഭംഗിപോലെയും ആക്കന്നതിന് അത് അകത്തുക. ഇഷ്ടപ്രകാരം താങ്ങിക്കക=ആനക്കാർ കൈകൊണ്ടു മിക്ക സമയത്തും പിടിച്ചു വളക്കക. എറണ്ഡക്ഷരം=ആവണക്കംകായ. മൂലാധാരം=മലദോരം. മൂന്നാംക്കം പ്രീതിയാക്കക=വാതപിത്തകഫങ്ങളെ അനുകൂലിപ്പിക്കുക. എഷ്ടി=എരട്ടിമധുരം. മന്തിമൂൎദ്ധാവ്=ആനയുടെ തല. ആട്ടിഎടുത്ത നീര്. ചതച്ച പിഴിഞ്ഞ നീര്. അസ്ഥാപൂൎവ്വം=താല്പൎയ്യത്തോടുകൂടി. ദ്വിരദം=ആന. ബ്രഹ്മാണ്ഡാപമം=ഈ കാണപ്പെടുന്ന ലോകസാദൃശ്യം. ദിനചൎയ്യ=ദിവസവും ചെയ്യേണ്ട രീതികൾ. തേങ്ങയുടെ തൊണ്ട്=തേങ്ങച്ചകിരി. ഉന്നതവരാംഗശ്രഫപ്രണാശം=വലിയ ശ്ലേഷ്മങ്ങൾ ഒടിഞ്ഞുപോവുക. നഖങ്ങൾ=കൈകാലുകളുടെ നഖ

ങ്ങൾ. ആനകൾക്കു മററുള്ള ലക്ഷണങ്ങളിൽ മുഖ്യമായിട്ടുള്ളതു ഇ
രുപതോ പതിനെട്ടോ നഖം വേണമെന്നാണ്. ഏഴ ദിക്കിൽ
STOCK V 1995
നിറം=ഏഴ ദിക്കിൽ ചുമപ്പ്. കൊണ്ടലൊത്തര ചി= ക
രേടത്തു രണ്ടു രോമം=ആനകൾക്ക് ഓരോ രോമക്കുഴിയിൽ രണ്ടോ
മൂന്നോ രോമമുള്ളത് ആയുസ്സുള്ളതാണെന്നർത്ഥം.

ഗജവീരരെ പിടിമുറുക്കുക=ആനകളെ ലേലത്തിൽ വിളിക്കോൾ
ക്കുക. മാനനീയജനം=മാന്യജനം. ആന മാനമിതിപറക്കുക=ആന
കൾക്കു വലിപ്പം വെലകൂട്ടുതൽ ഇവ വൎദ്ധിക്കുക. മായമറാ കട്ടവി
ലെത്തരം=ലേലത്തിനു സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്ന മൂന്നാന്തരം. പിടിവെല
ക്കു വാങ്ങുക=എന്തുവെല കൊടുത്തും ആനയെ വാങ്ങുക വേനൽവ
ഷം ശരിയായുള്ള മലയാളരാജ്യത്തുണ്ടാവുന്ന ആനകൾ നല്ലതാക
കൊണ്ടു എന്തുവെല കൊടുത്തും. [31] സ്വപ്രഭുക്കൾ=വാങ്ങുന്നാളു തന്ന
ർത്ഥം ഭാവിച്ച മുതലെടുപ്പുവിഷയമായ ആനലേലത്തിനു വരുന്ന മ
ഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ ദിവാൻജി അവർകൾ കൺസർവേറർ അ
വർകൾ ഡിവിഷനാപ്സർ അവർകൾ മുതലായ മേലാവുകൾ. ഇങ്ങ
ക്കിടാങ്ങളുടെ തള്ളയായ ആനവൈദ്യൻ=രാജരോഗമനുഭവിച്ചു നട
ക്കുമ്പോൾ പെട്ടന്നു കുഴിയിൽ വീണു മുതൽഭ്രാന്തന്മാരെപ്പോലെ
യൊ കുട്ടിയെപ്പോലെയൊ ഉള്ള കാട്ടാനകളെ രക്ഷിച്ചു ലേലംകഴി
പ്പിച്ചു നാടെങ്ങും വരെ രക്ഷിക്കുന്നതിൽ ശാസ്ത്രയുക്തി ദൃഷ്ടാന്താനുഭ
വമുള്ള ആനവൈദ്യൻ വേളി മുതലായ ക്രിയ നടത്തിക്കുന്ന ഉപാ
ദ്ധ്യായാനുക്രിയാവസാനത്തിൽ ചെയ്യുന്ന ദക്ഷിണ. ഉടൽ മുങ്ങി
ചെരിയുക=തീററ വെള്ളം ശരിയായി കൊടുക്കാതെ ക്ഷീണിച്ചുവീ
ണു ദുൎമ്മരണം വരുകയാണ് ദൈവസൃഷ്ടികളും രാജശട്ടങ്ങളും ജീവ
രക്ഷക്കാകയാൽ ദുൎമ്മരണം വരുത്തരുതെന്നർത്ഥം. ആനനാഥന്മാർ=ആ
നകളെ ലേലത്തിൽ വിളിക്കേട്ടവർ. അരണ്യരീതി മറക്കുക=കാട്ടു
തീററ മുതലായതിൽ രുചി വിട്ടു നാട്ടുതീററ വെള്ളം മുതലായതുക

ൾ ശീലിക്ക കയും ജന്മം മുതൽ കാണാത്തതും കേൾക്കാത്തതും ഭവിക്കാത്തതും ശീലിക്കുന്നതിൽ ഉള്ള ആധികൊണ്ട് എളുക്കുന്ന അപാനവായു തീവണ്ടിയുടെ മുൻകൊഴലിൽകൂടി പോകുന്ന ആവിപോലെ കുതിച്ചു മേല്പോട്ടു നില്ക്കുന്നതു നാടെണങ്ങി മനസ്സാച്ചാൽ ആ വായുവും താണു ശരിയായ സ്ഥാനത്താകും. അതുവരെ ദിവസവും ചില ആനകൾക്ക കൂടക്കൂടയും വായുഗുളികയും വെണ്ണ ഗന്ധകരസായനവും മററു ചില നെയ്യ, ലേഹ്യം ഇവകൾ കൊടുക്കണം. അല്ലായെ അഷ്ടചൂർണ്ണം മുതലായ പൊടി കള്ളംപൊടി ഇവകൾ ആനകൾക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും മററും കൊടുത്താൽ വെള്ളത്തിൽ പൊടിച്ചിട്ടാൽ അതുകൊണ്ടു വേഗം വെള്ളം വാറുന്നപോലെ ജലാംശമാച്ചി ദേഹത്തുള്ള രസരക്തം ക്ഷണം വലിയുകയാൽ പല രോഗങ്ങൾക്കും മാംസത്തങ്ങൾക്കും എടവരാവുന്നതുകൊണ്ടു പൊടിതന്ന ഉപയോഗിക്കരുതെന്നു താല്പര്യം. വായുഗുളിക ഗന്ധകരസായനം ഇവകളും നെയ്യിലാണ് കൊടുക്കുന്നതു നല്ലത്. ഈ ആനകൾ നാടണങ്ങിയാൽ മുൻതാപ്പാനകൾക്ക പറഞ്ഞ ചികിത്സകൾ ചെയ്യുകൊള്ളാവുന്നതാണ്.

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം=മഹാവിഷ്ണു ഗജേന്ദ്രനു മോക്ഷം കൊടുത്തതുപോലെ പുണ്യക്രിയയാണ് ആനരക്ഷാ എന്ന് ആനകളെ വളി കേട്ടവർ രെമിച്ചു പോയി അവരുടെ നാട്ടിലും മററും ചെല്ലുക. മുൻകഴിഞ്ഞ ലേലവിവരം ഡയറിനോക്കുക എന്നത്=രാജശ്രീ ഡിവിഷനാപ്പുരായി വേലുപ്പിള്ള എജമാനൻ അവർകൾ മലയാററൂർ വന്നപ്പോൾ ആനരക്ഷ മുതൽ വലനക്കള്ള സൌകര്യരീതികൾ വൈഷ്യരീതിക്ക എന്നോടു മുഖദാവിൽ ചോദിക്കകയും, ഈ വധം വഴക്കന്ന ആനതളിൽ താപ്പാനക്കള്ളതിനെ തിരിച്ചു മാറാനകളെ അരുത്ത ബഹു ജനസംഘമുള്ള പരിഷ്കാരസ്ഥലത്തു വെച്ചു ജനസംഘം കൂടുന്ന ദിവസം അതിൽ ഇവിടെ ആലുവാ ശിവരാത്രിനാൾ ലേലം

ചെയ്യുന്നതായാൽ നന്നായിരിക്കുമെന്നു ബോധിപ്പിക്കുകയും ലേലം
അനുവദിച്ചുവന്ന ഉടനെ ആനരക്ഷക്കു വഴിക്കുവേണ്ടുന്ന കയ്യുതുക്ക
ളോടുകൂടി വൈദ്യൻ ആനകളൊന്നിച്ച് ആലുവാവരെ പോകണ
മെന്നു അരചുതന്നതനുസരിച്ച് ആനകളൊന്നിച്ചു ആലുവായ്ക്കു പോ
കയും ലേലത്തിനു പോകുന്ന കാട്ടാനകൾ വണ്ടി മുതലായവ കണ്ടു
ഭയന്നും മാറും വഴിമദ്ധ്യേയും മരണപ്രായമായി വന്ന ദീനങ്ങൾ ത
ൽക്ഷണം തക്ക ചികിത്സകൾകൊണ്ടു ദീനംമാറി വീണ്ടും ലേലസ
ഭയിൽ ആനകൾക്കു വില കുറച്ചുവാങ്ങു അതിനു വന്നവരോടും പ്ര
മാണയുക്ത്യനുഭവദൃഷ്ടാന്തത്തോടെ ആനകളുടെ ഗുണദോഷം ധരി
പ്പിക്കുകയും വിശിഷ്ടതം തെക്കെ മലയാള മലകളിലുള്ള ആനകളു
ടെ ഗുണവിഭാഗം ചെയ്തതിൽ ഈ ആനകളുടെമേൽ ലാഭം പൊതു
സമ്മതിച്ചു വിട്ടുപ്പതു വേലകൾ കൊച്ചുകുട്ടി ആനകൾക്കുകൂടിയും വ
ന്നതിൽ വെച്ച് അന്നും മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ കൺസർവേറ്റർ
സ്വാമി അവർകളും ഡിവിഷനാപ്സർ അവർകളും മററു മാന്യ സഭാ
വാസികളും സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. എത്രയൊ വലിപ്പമുണ്ടായി
രുന്ന വലിയ ബാലകൃഷ്ണൻ മണികണ്ഠൻ ബൈബി ഈ ആനകൾക്കു
വന്ന വിലയും ഈ വിധം ആനകളുടെമേൽ ലാഭം ബോദ്ധ്യപ്പെടു
ത്തി ലേലം ചെയ്തതിൽ ആനകൾക്കു വന്ന വിലകൂടുതലും ഓർത്താ
ൽ ബോദ്ധ്യപ്പെടാവുന്നതാകുന്നു. ഈ ഭാരിച്ച ജീവരക്ഷ മുതൽ വ
ർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു മേലധികാരികളുടെ പ്രീതികളോടുകൂടി ചെയ്തതാ
യ വൈദ്യോത്സാഹങ്ങൾ ആലുവായിൽവച്ച് ആനലേലം നടത്തി
തുടങ്ങി ഫാവ്വര് കന്നിയിലെ ഡയറി നോക്കിയാൽ ഈ കാര്യങ്ങൾ
അറിയാവുന്നതാണെന്നത്രെ. ആനരക്ഷ മുതൽ എന്നതു പച്ചപ്പു
ടികളിലും പച്ചവെള്ളങ്ങളിൽനിന്നും പാഴ്ചിലവാകാതെയും ആ
ക്ഷന്തന്നെ കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾക്കു ഇടയാകാതെ പഠിപ്പിക്കാവുന്നതിനു ആ
ദികാരണമായി ആനവൈദ്യൻ വേനൽവർഷം മഞ്ഞ ഈ കാച്ചാന

സരണങ്ങളായും മററും യുക്ത്യനുഭവങ്ങളായി ലാഭസുഖകരരീതികാം ശരിയായി ഡയറിയിൽ കാണിക്കുന്നതായാൽ അതു നോക്കി മേല ധികാരികാം വേണ്ട വ്യവസ്ഥാ പല്ല പരിഷ്ക്കരങ്ങളായി പരിപാകം വന്ന വൃക്ഷരക്തങ്ങളിൽ ജനിച്ച മെഴുക്കാ കൊഴുപ്പാ ഉള്ള ചെടിക ളാം ധാരാളം തിന്നുവരുന്നതിൽ ഊറുന്ന നൈപാട്ടയായ ആനകളാം നാട്ടിൽ അകാലമരണം വന്നു. മേൽപറഞ്ഞ നെയ്യു നാട്ടുകളിലുള്ള കിണർ കുളം മുതലായതിൽ വ്യാപിച്ച ആ നെയ്യു മററു മൃഗങ്ങളാം മനുഷ്യർ മുതലായവ മേൽപറഞ്ഞ കിണർ കുളം മുതലായവകളി ലെ വെള്ളം ഉപയോഗിച്ച പലവക രോഗങ്ങൾക്കും മററനത്ഥങ്ങ ൾക്കും എടയാകാതെയിരിക്കുന്നതിനും മുഖ്യമായിരിക്കുന്ന ആനരക്ഷ ശരിപ്പെടുത്തി ആനകൾക്ക ദുമ്മരണംവരാതെയും ഉത്സവാദിജന ബാഹുല്യത്തിലും ആനകാം എടത്ത മനുഷ്യർ ആനകാം മുതലായ വയെ കുത്തിക്കൊല്ലുക മുതലായ അപകടങ്ങൾക്കും എടവരുത്താത്ത വിധം ലോകത്തിൽ എവക്കും സുഖലാഭപുണ്യം വദ്ധിപ്പിക്കുന്നതായ ആനരക്ഷ ശരിയാക്കമെന്നു താല്പയ്യം. (മലകളിൽ ആനകൾക്ക ദു മ്മരണം വന്നാലൊ എന്നാണെങ്കിൽ) അടിയളപ്പനാന ഒററയാ നെ കുത്തികൊന്നിട്ടൊ നായാട്ടുകാർ മുതലായവരുടെ പെഴ വേടി യേററിട്ടൊ അല്ലാതെ മലകളിൽ ആനകൾക്ക ദുമ്മരണം വരില്ല. അപ്രകാരം ദുമ്മരണം വരുന്ന ആനകളുടെ നെയ്യു പുഴകളിൽക്കൂടി മഴവെള്ളത്തിൽ ചേന്നു സമുദ്രങ്ങളിലേക്ക പോകും. (വൃദ്ധതം വന്നു ചാകുമ്പോഠം മേൽപറഞ്ഞ നെയ്യു ദേഹത്തിൽ വലിഞ്ഞുപോകുന്ന തിനാൽ അപ്രകാരം ചാവുന്ന ആനയുടെ നെയ്യു-ഭൂമിയിൽ വലിയു ന്നതിനും ലളം കിണർ മുതലായവകളിലുള്ള വെള്ളങ്ങളിൽ ചേരു ന്നതിനും മററും വഴിയില്ലാത്തതാകുന്നു.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രം മൂന്നാംസൎഗ്ഗത്തിലെ ചില വാക്കുകളുടെ

അൎത്ഥങ്ങൾ.

നാടെന്നതിയ ഗജങ്ങൾ=നാട്ടതീററകളും കെണർ ഇവകളിലെ വെള്ളം ഇവ ശീലിച്ച ആനകൾ ഇവക്ക താപ്പാനക്ക പറഞ്ഞ ചികിത്സചെയ്ക എന്നൎത്ഥം. ഊനം=തകരാറ്. പണിപ്പെട്ട=പ്രയാസപ്പെട്ട പോററമ്മ=വളൎത്തമ്മ ചെല്ലം=ഖജനാവ് ഗജരാജി=ആനക്കൂട്ടം പുല്ലുവെള്ളം=പുല്ലും വെള്ളവും കാട്ടിലുള്ള ചെടിതിന്നംപുഴവെള്ളം കുടിച്ചും ശീലിച്ച ആനകൾക്ക ലേശം തീററകളും കണ്ടം കുളം കിണറുമുതലായവയിലെ വെള്ളവും കൊടുത്താൽ പോരെന്നൎത്ഥം. മാനവേന്ദ്രന്മാരുടേപാദസേവ=തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ അകത്തു പ്രവൃത്തി മുതലായവകൾ അവ്യാജം=കേട്ടവാടമുതലായവ കൂടാതെ കടവാള് പത്മനാഭന്റെ തിരുമുമ്പിൽ തമ്പുരാന്തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തൃക്കയ്യിൽ പിടിച്ചു കൊള്ളുന്നവാള് അദ്രിനന്ദിനി=ശ്രീപാൎവ്വതി വാജിയുടെശാല=കുതിരലായം വാരണപ്പങ്ക്തി=ആനക്കൂട്ടം ചെള്ള=തൊലി മാലടിച്ചുകടയുക രോഗംകൊണ്ടു വലയുക ഏനം=സൌഖ്യം സാംക്രമികരോഗം വകന്ന വസന്ത എന്നുംപായും കള്ളക്കാററാട്ടുക വെഷക്കാററിളക്കുക രണ്ടുകൈകെയ്യുഴിചികിത്സ=മനുഷ്യചികിത്സയും സഞ്ചായം ഡിപ്പാൎട്ടുമെണ്ടിലും ആനചികിത്സയും മായപോലെ വിലസുക=സകലടത്തും വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന മായാഭഗവതയെ പോലെ സൎവ്വദാസഞ്ചരിക്കുക കഷ്ടനഷ്ടം വരാതെ=ബുദ്ധിമുട്ടും ചിലവും കൂടാതെ ദുൎമ്മൃതി=ആദിത്യചന്ദ്രന്മാരുടെ ഉദയാസ്തമനം പോലെ നിശ്ചയമുള്ളതായി ഈശ്വരവിധിക്കകത്ത സൂക്ഷ്മക്കുറവിനാൽ വരുന്ന അകാലമരണം ക്ഷ്വേളവായു=വിഷത്തോടു കൂടിയ കാററ വനത്തിലേക്ക പൊരുകുക=കാട്ടിലേക്ക കേറിവിടുക വനമൃഗം കാട്ടാന കാട്ടുപോത്തു മുതലായി മലയിലുള്ള മൃഗം അമൃതോ

ണമുള്ള ഗദം=ത്രി ദോഷങ്ങൾക്കും നല്ലതായ മരുന്നു അഷ്ടഹാസ
മൊട്ടയന്നിട്ടും ചൊഴലിവായു=വലിയ എരമ്പലോടുകൂടിയ വിഷക്കാ
റ റ തീവരച്ചിൽ കാട്ടിലേക്കു തീപിടിക്കാതെ കാട്ടിനു ചുററുംഉള്ള
ഒണ്ണിങ്ങിസ്ഥകളായുമ്മററുമുള്ള തൊട്ടാവാടിമുതലായവകളെ വെട്ടിനീ
ക്കുന്ന ഒരു ചട്ടം വാററിട്ടമ്പലമരുന്നു വീര്യം=വെതറുന്നമരുന്നിൽ
ശക്തി നീരസംസരസമാക്കുക=തൊലിക്കകത്തോഴക്കുന്ന രസധാതു
ശുദ്ധമാക്കുക ഗ്രഹഭരണത്തിനു അനേകസാമാനങ്ങൾ കുത്തി
വെച്ചു ദിവസവൃത്തി ശരിയാക്കുന്നവിധം വായുഗുളികയും വെന്ത ഗ
ന്ധക രസായനവും ഒന്നാക്കിയൊ വൈദ്യന്മാരോടു ശരിയാക്കിവെ
ച്ചിരിക്കുന്നത വാങ്ങിയോവെച്ചു ദിനങ്ങൾ വരുമ്പോൾ ഇതിൽ പറ
യുംവിം ഉപയോഗിച്ചാൽ അകാലമരണങ്ങൾ വരില്ലന്നത്ഥം ആ
സനമതിന്റെ പൊത്ത്=മലദ്വാരം എന്നത്ഥം മുടി=തലയാണ്
കിഴിയുക=താഴക അഞ്ചുവായുവുമനങ്ങിടാതെ=അനങ്ങാതെസ്തംഭി
ച്ചു മരണപ്രായമായി കിടക്കുക തോഴ=കന്നുകാലികൾ കിടക്കുന്ന
ത്താഴത്താണ് ഈടെഴന്നലകൾ=കൊഴപ്പും മെഴക്കും ഉള്ളഎല
കൾ കളഭത്തിനൊത്തുകുറുക്കുക=താഴത്തു ഒഴിച്ചാൽ പരക്കുന്ന
വിധം കുറുക്കി കുഴമ്പാക്കുക എന്നത്ഥം ഇത്തളം ഈ പാ
ഞ്ഞകുഴമ്പ് എന്നത്ഥം മൂത്തിമുവ്വർ=വാതപിത്തകഫങ്ങൾ ഈ വ
ധം ക്രിയകൾക്കുടലിലുള്ള ചെള്ള=ഈ പറഞ്ഞ ചികിത്സകൾ അ
ജിണ്ണത്താൽ കൊടലിൽ ദുഷിച്ചു കിടക്കുന്ന ദുഷ്ടകൾ ഉടലുചുങ്ങ
ക=ദേഹം ചടക്കുക നാവനക്കിമക്കരക്കുക=കാളപോത്തുപശുആ
ട്. ഇവകൾമക്കരക്കുക എന്നും അയവെട്ടുകഎന്നും പറയുന്നതുകൂടി
ചെയ്യാതെ ഇരിക്കുന്നവെള്ളം ഈ ചികിത്സകൾ ചെയ്താൽ അവ
ചെയ്യുക എന്നത്ഥം അപ്പതിനിവ=തീനും വെള്ളവും പിരാന്ത=ഭ്രാ
ന്ത് പലവിധത്തിലുള്ളവകന്ത=അതിസാരം ഛദ്ദി വയറുകടി പ
നിമുതലായി പെട്ടന്നുവന്നു കഷ്ടനഷ്ടം ചെയ്യുന്ന സാംക്രമികരോഗ

മെന്നൎത്ഥം ആവിവന്ദിപോലെ ഉദരത്തുതിയ്യണ്ടന്നത=ആനകാം ക്ക ജാരാഗ്നി തീവണ്ടിക്കുള്ളപോലെ ഉള്ളതിനാൽ വായുവൎദ്ധിച്ചാലും തീയ്യുംവൎദ്ധിക്കയല്ലാതെ അത്ര എളുപ്പംകെടില്ല. വൊകതീന്നേ തീ കെടും അതുകൊണ്ടു ആനകാം എരണ്ടക്കെട്ട മുതലായവയാലും പത്തും പന്ത്രണ്ടും ദിവസം തിന്നാതെ നിന്നാലും മരിക്കല്ലന്നൎത്ഥം അപാനവായുനമ്പുക=അപാനവായു പതറുക മൂമ്പൂച്ചി മൂമ്പുമറിയുക= അപാനവായുകോപിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ നിറുകയിൽ കൊഴമ്പിടുകമല വാരത്തിൽ മരുന്നുവെക്കുക ഇവകൾ ചെയ്യാതെ അനേക മരുന്നു ചെയ്യാൽഉപയോഗംമതിയാക്കല്ലന്നത് ചെറിയപൂച്ചി=കൊച്ചുകൃമി കോഴ കൈക്കുളി എന്നത് നാലുകാലിൽ പന്തലിട്ടു പടിവെച്ചു ക=നാലുകാലു കുഴിച്ചിട്ടു അതിൽ പലകയിട്ടുകച്ചിട്ടു നാല്പൂലിയു ടെ വയറ പതുക്കെ അതിൽ താങ്ങി കാലുകയ്യിവനെലത്തുകത്തി നിന്നതിനുന്നതിനു സൌകൎയ്യപ്പെടുത്തുക ബ്രമ്മണക്രിയ=ദേഹം തടിപ്പിക്കുന്നചികിത്സ പായു=മലദ്വാരം പല്ലുതിരം=ദേഹത്തിൽ ചൊറിഞ്ഞാൽ കാണുന്ന ഒരു വെള്ളം ആനച്ചക്കെന്നചക്കില്ലന്നത്=ആനച്ചക്ക് കാളച്ചക്ക് മനുഷ്യച്ചക്ക് ഈ വിധം ചക്കമുതലായ മരുന്നുകൾ വിവരിച്ചിട്ടില്ലാ മരുന്നുകൾ എല്ലാത്തിന്നും ഒന്നുതന്നെ എന്നൎത്ഥം അപാനാനുകൂലമായ വായുവിങ്കൽ മരുവുക=അപാന വായു കോപിക്കാതെ സ്വസ്ഥാനത്തിരിക്കുക പല്ലുകൾ പൊടിക്കാനെടം കഴിച്ചിടുക=പല്ലുപൊടിച്ച അവിടെനിന്നു കന്നുകാലികൾക്കു തിന്നാൻ സ്ഥലമൊഴിച്ചിടുക എന്നുമ്പും ആയമേറിയ കാളവാജി ഇവകൾ=വലിയ കാള കുതിരഇവകൾ അന്ന്യായമായ-പശു കാള ഇവകൾ=ചെറിയ പശുകാള ഇവകൾ അപ്രമേയ ഗുണമേകിടുന്നൊരു സമാനൻ ശരയായി ദേഹിച്ച രസരക്താദി ധാതുപുഷ്ടിവരുത്തിരക്ഷചെയ്യുന്നതിനു ജാരാഗ്നിപാകത്തിനാക്കുന്ന സമാനവായു പച്ചമുതൽ=വനംവകമുതലിട്ടപ്പ് ആന മനുഷർ ഇവക്കു ആ

സമ ഈശ്വര വിധിയായ ഒരു സംവത്സരം ചക്കമുള്ളുകൾ ച'ക്ക യുടെ പുറമെയുള്ളമുള്ളുകൾ അച്ചെഴയുവോന്നമപ്പന്നത്=അച്ച എന്ന പുഴ എഴഞ്ഞാൽ ചിലടത്തു അക്ഷരം പോലെയാകും അപ്രകാരംചിലതെല്ലാം ഈ ആയുർവേദവിധികൾ നിശ്ചയമായിട്ട എല്ലാം സൂക്ഷ്മമായിട്ട കൊന്നതാണെന്നു താല്പൎയ്യം.

മൂലവായുവനുകൂലനാക്കുക നിമിത്തം=അന്യപക്ഷം നോക്കാതെ സ്വാധീനബുദ്ധികൊണ്ടറിഞ്ഞു ഉൗതി വെഷം കളഞ്ഞു രുചിയുള്ളവ തിന്നുകകൊണ്ടു അവശരിയായി ഭേഹിച്ചു പശുകൾ രസരക്തങ്ങളാകുകകൊണ്ടു അപാനവായുവിനു കോപം സംഭവിക്കാത്ത മൃഗങ്ങൾക്കു മനുഷ്യരെപ്പോലെ നീരെളുക്കം തലക്കു ഭ്രാന്ത് കണ്ണിൽ ദീനം മുതലായ ഊൎദ്ധ്വജമ്മുതലായി മാറു ദീനങ്ങളും വളരെ ഇല്ലന്നു ത്ഥം. മൂന്നുമൂൎത്തി=ബ്രഹ്മാവിഷ്ണു മഹേശ്വരൻ. മൂന്നുദോഷം=വാതപിത്തകഫം. അഭയം=ഭയപ്പെടാതെ. ചന്തം=കച്ചോടത്തെരുവ്. ദിനചൎയ്യ=ആഹാരവിഹാരനിദ്രാമൈഥുനങ്ങൾക്കു സൌകൎയ്യമുള്ള വിധം ദിവസവും നടത്തുന്നരീതികൾ. അദ്ധ്യാപകന്മാർ=വിദ്യ പഠിപ്പിക്കുന്നുപാദ്ധ്യാന്മാർ. വിധിവിഹിതം=ബ്രഹ്മകല്പിതം. പ്രായശ്ചിത്തം=ചികിത്സ. ദീനമായുള്ളരികൾ=രോഗമാകുന്ന ശത്രുക്കൾ. ഉപായമായ ദിനചൎയ്യ=ചുരുക്കമായ ദിനചൎയ്യ. മായംകൂടാതെ ദേഹത്തിൽപാതി=വ്യാജംകൂടാതെ അരക്കുകീഴ്പോട്ടും അരക്കുമേല്പോട്ടും ഇങ്ങനെ ദേഹം രണ്ടായിഭാഗിച്ചതിൽ ഒരു ഭാഗം. ദ്രോഹിക്കും ദുഷ്ടശേഷം=രോഗമുണ്ടാക്കുന്ന കയ്ക്ലിഷം മുതലായവ. ദൈനവല=ഭക്ഷിക്കുന്നവയിലുള്ള നെയ്യിരിക്കുന്ന അവയവം. നെയ്യുൾന്ന ഫലമൂലം=ഏത്തക്കായ ചേന മുതലായ കായകിഴങ്ങു ഇവകൾ. മെയ്യിലുറുക=ദേഹത്ത് ഉണ്ടാവുക. സങ്കടങ്ങളെ വരുത്തീട്ടുകരു=അതായത് മൂലക്കുരു. ഢാപ്പെഴത്തവച്ചശികവതിനുള്ള പത്രം=ചികിത്സക്കു മരുന്നുകുറിക്കുംകൊറിപ്പടി വച്ചുണ്ണും പാത്രങ്ങൾ. തേച്ച

മോറുക=തേച്ചു മെഴുകുക. കിലമാല=മൂലക്കുരുക്കൂട്ടം. ത്രിഫലവെള്ളം=ത്രിഫലകഷായം. പാലൊഴുക്ക തമ്പിമാരുടെയ രക്തദോഷം=സ്ത്രീകൾക്ക തീണ്ടാരിപോറ് ഇവയിൽ കഴിഞ്ഞു പോകേണ്ടും ദുഷ്ടരക്തം പോകുക. ആൾവളത്തിട്ടവതായിട്ടവതായിട്ടും മെഴുക്ക് = ആളുകളെ വത്തിയിട്ടക്കും മെഴുക്ക്. അസ്വസ്ഥൻ=രോഗി. വേശ്യമാരുടെ ആവിവെള്ളം=പെണ്ണുങ്ങൾക്ക കാഞ്ഞുകിടക്കും ദുഷ്ടരക്തം. മാസിമാസി അഖിനാരികൾ=മാസംന്തോറും സ്ത്രീകൾ എത്രയുണ്ടു അത്രയും പുരുഷന്മാരും ഉണ്ടാക്കുക എന്നതാല്പൎയ്യം. ഉണ്ണിമാർ=പുരുഷന്മാർ. സാഹസപ്പണിചെയ്യു=ക്കൂലിവേലകൾചെയ്യു. മൂഢമാം വായു=ദുഷ്ടവായു. ശുദ്ധിചെയ്കവർ=വമനവിരേചനങ്ങളിൽ വയറിളക്കിയവര്. രസം=പരിപ്പ ചുക്കിരസം ഇവകൾ. ഉദരമാട്ടക=വയറു കിടന്നിളക്കുക. രൂക്ഷൻ=സ്നേഹമില്ലാത്തവൻ എടയക=എളുക്കുക. മൽഗം=ചെറുപയറ്. വാന്തി=ഛർദ്ദി. ഉദരശുദ്ധി=വയറിളക്കൽ. കരു=വസൂരി. കാളിയമ്മയുടെമുത്ത്=വസൂരി. പിത്തനിറം=കറുത്തതല്ലാത്തവർ. അരയാമം=മൂന്നേമുക്കാൽ നാഴികനേരം മുടിമുതൽ കാലടിവരെ=തലമുതൽ കാലുകൾവരെ. വാറണ്=വിഷ്ചിക. പീലനന്നമുറുക്കിപിഴിയുക=വെള്ളമില്ലാതെ ഇറുക്കി പിഴിയുക. മധു=തേൻ. മന്ദവഹ്നികൾ=അഗ്നിമാന്ദ്യം ഉള്ളവർ. മാറിലുള്ളവൻ അസാദ്ധ്യം=പ്രാണവായു സഹിക്കവയ്യായിക. ഭേഷജം=മരുന്നു. രണ്ടുകാൎയ്യം=രോഗത്തെ മാറുകയുംഉണ്ടാക്കുകയും. ചുള്ളി=ചെറിയ വൊകിൻതുണ്ടുമുതലായവ. മാത്രകൾ=രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതും ഇല്ലാതാക്കുന്നതുമായ മരുന്നിൻ തൂക്കങ്ങൾ. വീൎയ്യമേറുമഗദങ്ങൾ=ശക്തിയുള്ള മരുന്നുകൾ കാഞ്ഞവെള്ളം പച്ചമരുന്നു മുലപ്പാലു ഇവകൊണ്ടു കാളുറാവ നിരെളുക്കപ്പുറി കഠിന വേദന ഇവകളെ മാറാറാം പിന്നെ എന്തിനാ വളരെ ശക്തിയുള്ള കരുതി ഉപയോഗിക്കുന്നതെന്നത്ഥം. ഉച്ചികുത്തിമറിയുക=തലക്കുത്തിമറിയുക. പ

ശിക്ഷാരക്ഷകം=വെശപ്പുമാററുക. സാധ്യവാക്ക്=രോഗകാരണം അത് മാററാനുള്ള സൌകര്യരീതി മുതലായ തരംഗിയായി അറിയത്തക്ക വിധം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കുക. ഭൂമിയോടുകിടയാണ് ദേഹമെന്ന ത്=ഭൂമിയിലുള്ള മലദേഹത്തി തല ഭൂമിയിൽ പുഴ ദേഹത്തിൽ കൊടല് ഭൂമിയിൽ കടല് ദേഹത്തിൽ ആസനാം ഇപ്രകാരം ഭൂമിയിൽ ഉള്ളവ*മിക്കതും ദേഹത്തിലുള്ളവയാണന്ന ഉഹിച്ചറിഞ്ഞു ചികിത്സിക്കണമെന്നത്ഥം. മല്ലി=കൊത്തമ്പാലരി. വിളംഗം=വിഴാലരി. മധു=തേൻ. ജാരാഗ്നിമേലാഞ്ഞിടുക മോളിൽ നിന്നു കഴിയുന്നവ അടിക്കടിയുക=ജാരാഗ്നി വദ്ധിച്ചമേത്ത അധികം കാച്ചിൽ പററുക മൂക്കിൽ കൂട കടക്കുന്നവായുവും തിന്നുന്നസാധനങ്ങളും കീഴ്പ്പോട്ടു പാകംപോലെ പോകാതെ ശോധന തടയുക മുതലായവകൾ. ശമന ശോധനങ്ങൾഎന്നത്=ശരിയായ ഭക്ഷണവും അത് പാകംപോലെ ദഹിച്ച് ശരിയായി വേണ്ടും രക്ഷകൾ ചെയ്ത് ദുഷ്ടകൾ വേണ്ടുംവിധം കഴിയുകയും ആണ്. വൈരം=വിരോധം ഉൾത്തിയിളക്കുക= ജാരാഗ്നിയെ വെറുപ്പിച്ച വേണ്ടുംവിധം കത്താൻ സമ്മതിക്കാതെ ചൂടു വല്ലവിധവും പോയി ദഹനം ഇല്ലാതാക്കുക. മുക്കൂട്ട=എണ്ണ നെയ്യ് അവണക്കെണ്ണ ഇവ ചേന്നത്. ആസനപ്പൊത്ത് അരനടുവയറ്=മലദ്വാരം അരക്കെട്ടനടു വയറ് ഈ സ്ഥലത്ത് മുക്കൂട്ടു പുരട്ടുക എന്നത്ഥം. ബ്രമ്മാണ്ഡംപോലെ യുള്ളോദരംമുഴുവനിൽ പററുവെക്കുക=ഈകാണപ്പെടുന്ന ലോകംപോലെയുള്ള വയറ് നടികളിൽ കഴമ്പിടുക. അതികതിമറിയുംരോഗം=അത്യാസന്നരോഗം വാച്ചതായവർ=പ്രായം തികഞ്ഞവർ. മൂലമന്ത്രം=ആയുവ്വേദാത്ഥം ആനക്കാകുന്ന മന്നീശന്മാർ ബ്രമ്മാവിഷ്ണു മഹേശന്മാർ. ഇപ്പെപ്പെടുത്തുള്ളദേഹസ്ഥികൾ=ഈലോകസാദൃശ്യമുള്ള ദേഹസ്ഥിതികൾ.ഉലുത്തീയാമത്തിൽകൊഴയുക=ജാരാഗ്നി അജീണ്ണത്തിൽപ്പെട്ടു വലയുക മുക്കാററൊഴ്പ്പോട=അപാനവായു ജാരാഗ്നിയുടെ പുകകളു

യുക. ഉയിർ പരിഭവമാരോട്ടമോളുക=മരനാധികപ്പെട്ടക മുതലായ വയിൽ ഞാൻപോകുന്നഎന്നജീവൻപരാധിപറയുകയില്ലെന്നത്ഥം കരുമാലൊഴിക്കക=മൂലക്കുരു മുതലായതിൻ തകരാറു കളയുക.

മിററത്തു ചേറുകെട്ടുന്നവിടെയുദിക്കുംകരുപ്പ=മഴപെയ്തു മിററത്തു വെള്ളം കെട്ടി ചേറു കൂടുന്നിടത്തുണ്ടാവുന്ന കരുപ്പ. ഉൽക്ലേശം ചെയ്യുക=മലഭാരം മുതൽ കൊടൽ പഴക്കുക. ആരോഗ്യമേറീടവാൻ സിദ്ധാന്തിക്കുക=ജീവരക്ഷക്കുവേണ്ടി വൈദ്യോപദേശംചെയ്യുന്നതിൽ രോഗികൾക്കു മുഷിയുകയോ മററൊ ചെയ്യുമെന്നു വിചാരിക്കാതെ വിശദമായി പറയണമെന്നത്ഥം. തലയുദിക്കുക എന്നത്=പ്രസവത്തിൽ ശിരോദയമാണ് മുമ്പിൽ കാണുന്നത്. അപാനവായു മുതലായ വായുക്കൾ ശിരസ്സിൽകൂടി മേല്പോട്ടു പൊക്കുന്നതു അതാണ് ഊദ്ധ്വൻപോയി എന്നു മരണത്തിങ്കൽ പറയുന്നത്. അതുകൊണ്ടു മുമ്പിൽ മിക്ക രോഗങ്ങൾ നിറുകയിൽ കഴമ്പിട്ടു രോഗത്തിനെ കിഴപ്പോട്ടിറക്കിക്കളയണം. കുക്ഷിയിങ്കലമരുന്ന ദീപമണക്കുക=ജഠരാഗ്നി കെടുന്നതായ മരണം വരുത്തുക. മുള്ളുപോലെയൊരുകീലം=ഉണങ്ങിയവകയായ അശ്ശ്സ്സ്. രണ്ടു ചന്ദനം=ചന്ദനം രക്തചന്ദനം. കരുപ്പണ്ണം രുധിരം=മൂലക്കുരു കുടിക്കും രക്തം. തിയ്യടിച്ചു കരുവാളിയുള്ള തലയോട്=അപാനസമാനന്മാർ കതിച്ചു തലയോട്ടിൽ കൂട്ട വളത്തിയാൽ ഭ്രാന്തു മുതലായി പലവക ഉൗദ്ധ്വരോഗമുണ്ടാക്കുമെന്നത്ഥം. കടപറിക്കുക=ഇല്ലാതാക്കുക. വെട്ടം ലേശം അനങ്ങുക=ജഠരാഗ്നി എളകാതെ തെളിഞ്ഞുകത്തുക. സൂര്യനോടു കിടയായിട്ടും ദഹനൻ=ലോകത്താദിത്യനെപ്പോലെ ദേഹത്തഗ്നി എന്നത്ഥം. വേഗംകൂട്ടുന്ന ജീണ്ണപ്പനി=ക്ഷണം മരിപ്പിക്കുന്ന കാളറാ പനി മുതലായവകൾ. അപരവണ്ണം=ആന, പോത്ത്, ഇവക കറുപ്പല്ലാതെ മററു നിറമില്ലെന്നത്ഥം. കുക്ഷിരക്ഷ=മൂലക്കുരു നിമിത്തവും സ്ത്രീകൾക്കു ദുഷ്ടരക്തം പോകാഞ്ഞും രക്തം ദുഷിച്ചു വ

യററിൽ ഉള്ള ദീപനശക്തിക്ക തകരാറു കൂടാതെയാക്കുക. ലക്ഷ്യമെ
ന്നിയെ പഠിച്ചവർ വൈദ്യൻ=ശാസ്ത്രയുക്ത്യനുഭവങ്ങളിൽ കൂസലി
ല്ലാത്ത വൈദ്യൻ. കിണ്ണത്തിൽ കൂട്ടിടുന്ന ഘൃതരി=കിണ്ണത്തിൽ ഘൃ
തി കൂട്ടിവച്ചത്. ചുഴലം മൂന്നു ചുററിക്കുക=അരക്കച്ചുററും മൂന്നു
പ്രാവശ്യം ഉഴിയുക. ഇരുവരും കഥിക്കപ്പെന്നതു ആന മുതലായ മൃ
ഗവും കുട്ടിയും പറയപ്പെന്നത്ഥം. ശ്രീപതി=വിഷ്ണുഭഗവാൻ. ത്രപ
വാരി വർഷിക്കുക=അസാദ്ധ്യം ചിലവുചെയ്യുക. ആശുകാരികാരിക
ളതായരോഗം=പെട്ടന്നു മരിക്കുന്ന ദീനം. അമരമാകിയൊരുശു
ക്ലം=ശുദ്ധശുക്ലം. ഋതുവതികൾ=സ്ത്രീകൾക്ക തിണ്ടാരിയിങ്കൽ. പ
ത്മനാഭനെമരുന്നതാപര=പത്മനാഭനെ തുല്യമായ ജഠരാഗ്നി തെളിയു
ന്ന ആര് എന്നത്ഥം. പുരുഷപ്രജക്ക ശരിയായ നാരി=പുരുഷന്മാ
രും സ്ത്രീകളും ശരിയായി ജനിക്കുക. നാരിമാക്ക ഋതുവിലുള്ള ചെ
ള്ള=തീണ്ടാരനു പോകേണ്ടും ദുഷ്ടരക്തം. ത്രിഫലചൂർണ്ണമാക്കുക=
വെന്തഗന്ധകം ത്രിഫലപൊടിച്ചു വച്ചു കാപ്പിപോലെയുണ്ടാക്കി
നെയ്യുചേത്തു സേവിക്കുക എന്നത്ഥം. ത്രികടുതൻപൊടി=ചുക്ക, മു
ളക, തിപ്പല്ലി ഇവ പൊടിച്ചത്. നക്കവാൻ എന്നത്=കാപ്പിപോ
ലെ ജലാംശമായി പാടില്ലാത്തവക്ക നെയ്യു തേൻ ഇവയിൽ ചാലി
ച്ചു സേവിപ്പിക്കുക. ക്രോധവായു=കോപിച്ചവായു. ഏരണ്ഡതൈ
ലം=ആവണക്കെണ്ണ. പോതകം=കുട്ടി.

സദസ്സുകൾ=സഭകൾ. പഞ്ചസാര മുടിനില്പ്=പഞ്ചസാരയുടെ
മധുരം. ഉററ വേനൽ=കഠിനവേനൽ. തോയം=വെള്ളം. തൊളി=
ചെള്ള. പെരിയാറ്=വലിയ പുഴ. നീരാടുക=വെള്ളം ഒഴുക്കുക.
അംഗമായതിലൊലിക്കുംപശ=ദേഹത്തൊഴുക്കും രസധാതു. അപ്പ്=
വെള്ളം. ഉപ്പുവള്ളി=ഉപ്പുകലക്കിയാൽ തെളിക്കുന്ന ഒരു ചെടിയാ
ണ്. യോഗംചേത്തുള്ളകാലം=ധാന്വന്തരം മുതലായ യോഗം കൂ
ട്ടി ഉണ്ടാക്കിയ കാലം. ആയോഗം=ബ്രഹ്മാവ് ഓരോ മരുന്നുകൾ

സൃഷ്ടിച്ചവ പിന്നീട ഓരോരുത്തർ എടുക്കണ്ടാക്കിയ യോഗം. താ യാരും തൌപ്പനാരും=അമ്മയും അച്ഛനും, ഉശിരുള്ള ദുശ്ഘടം. ഈ ഷലെന്നിയേ=സംശയംകൂടാതെ. ആയേപ്പാട്ടുള്ളപോത്=ആയുസ്സും പുണ്യവും ഉള്ളപ്പോൾ. വേഷമതുകളയുക=രോഗം മാറുക എന്ന ൎത്ഥം. സാഹസക്യങ്ങൾ=സാഹസപ്പണികൾ. ഉൾക്കളങ്കം=ഉള്ളിൽ കളവ്. സമീരണൻ=വായു. ഫലകുലം=കായകളുടെ കൂട്ടം. ആഹാ രാദിചതുഷ്ടയം=ഊണ്, മലശോധന, ഉറക്കം, ഭോഗം. സ്നേഹംകൂ ടിനവച്ച=എള്ളിലെണ്ണ, തേങ്ങയിൽ വെളിച്ചെണ്ണ, ഈ വിധം എ ഴ കെല്ലം ചെടികളിൽനിന്നിടുക്കുന്നതാണ് അവകൾ ധാരാളം ഉള്ള ചെടി. മൂലങ്ങളുടെ നാല്വമാതിരി അൎത്ഥം=ഒന്നായുൎവ്വേദഗ്ര ന്ഥാ രണ്ടൌഷധങ്ങളുടെ വേര് 3 മൂലാധാരം 4 ശ്രീമൂലം തിരുനാ ൾ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു. അന്നംപാലുണ്ണുംപോലെ=വെ ള്ളവും പാലും ചേൎന്നാൽ അരയന്നം പാലുതിരിച്ചിട്ടത്ത ഭക്ഷിക്കും വിധം. മൂലമോതിയവൻ=ആയുൎവ്വേദം വിധിച്ചവൻ. ഉണ്മതില്ല=ന ല്ലതും ചീത്തയും. ആശ്രുചത്രിയിഹവന്നിട്ടംമുമ്പ=പെരുമ്പാവൂർ ആ ശ്രുചത്രിയില്ലാതിരുന്ന കാലത്തും എന്നത്. ജ്ഞാനിയായ ഗുരുവാ യുരുണ്ണി=അറിവുള്ള ഗുരുനാഥനുണ്ണി. അല്ലലൊഴിയുക=രോഗംമാറു ക. ആയിരം തവണയോതുകയെന്നത്=ചീത്ത വളരെപ്പറഞ്ഞാലും അതു എഴുത്തുകുത്തു ചെയ്യരുതെന്നൎത്ഥം. മേലും കീഴും അറിയുക=കാ ൎയ്യകാൎയ്യം നല്ലപോലെ ആലോചിച്ചു നോക്കുക. ബിറുച്ചുറുക=കാ ൎയ്യങ്ങൾ നടത്താൻ നടക്കുക. സഞ്ചായം ജീവനക്കാർ=വനം മൃത ലിടക്കാൻ മലകളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതുമായ ജീവനക്കാർ. സയൻ ചെയ്ക=കപ്പിടുക. എന്നം കെട്ടു മരിച്ചതിൽ വഴി=മെഴുക്കുള്ള ചെടി കൾ തിന്നതിൽ നിന്നുരുന്ന നെയ്യോടമായ ആന വാൎദ്ധക്യം വ ന്നു നെയ്യു വലിഞ്ഞശേഷമല്ലാതെ എടക്കാലത്തു മരിച്ചാൽ അതി ൻെറ നെയ്യു ഭൂമിയിലും കിണർ കുളങ്ങളിലും വ്യാപിച്ചാൽ ആ വെ

ള്ളം കടിച്ചു മററു മൃഗം മനുഷ്യർ മുതലായ ജീവജാലത്തിനും കേടാ കയാൽ ആനകൾ നാട്ടിൽ വന്നാൽ ദുർമ്മതിക്കിടയാകാതെ നോ ക്കേണ്ടുന്നതു ഉടമസ്ഥന്മാരുടെ ചുമതലയാണ് അപ്രകാരം നോക്കാ തെ ആനകൾക്ക അകാലമരണം വന്നാൽ അതു ശരിയായി പറ ഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി ്ശവം കണ്ടു മഹസർ എഴുതുക ദുർമ്മരണം വരാ ത്ത വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുക മുതലായവകൾ. ലേഹം നാരങ്ങയോളം എന്നത്=ലേഹം വടകപ്പുളി നാരങ്ങയോളം എന്നത്ഥം. വെന്തഗ ന്തകരസായനം=ആനക്ക 15 പണത്തൂക്കം കൊടുക്കാമെന്നത്. അ നല്പം=അധികം. ആഗന്തുക്കൾ പെട്ടന്നു വരുന്നവ=കാളറ, വസൂ സന്നി മുതലായി പെട്ടന്നുവരുന്ന ദീനങ്ങൾ. പച്ചമൂലിക നൽകി ഫീസ്സു വാങ്ങുക=വിലയില്ലാത്ത പച്ചമരുന്നുകൾ കൊടുത്തു വില വാ ങ്ങുക പിടപ്പതു വിലയുള്ള ആനയെ കൊടുത്തു അതിന്നു പകരം ആടിനെ വാങ്ങുന്ന രീതിക്കാണ് ആ പ്രവൃത്തി എന്നത്ഥം സാധുക്ക ളോടു ചികിത്സക്ക പ്രതിഫലം വാങ്ങുന്നതും അപ്രകാരമാകയാൽ അതും ആവശ്യമില്ലാത്തതാണെന്നു താല്പര്യം. കെണ്ടിഎന്നത്=കി ണ്ടി കമുത്തി വാൽ മുരലോടുകൂടി പുരുഷന്മാരുടെയും മുരലില്ലാതെ സ്ത്രീകളുടെയും മൂത്രദ്വാരമായും കെണ്ടിവായ മലദ്വാരമായും കെണ്ടി വായ മലദ്വാരമായും കെണ്ടിയുടെ പള്ള അപാനവായുവിനു സ ഞ്ചരിക്കുന്നിടമായും വിചാരിക്കാം.

അഗദവില=മരുന്നുവില. അനുപാനംഎന്നത്=ത്രിദോഷങ്ങളിൽ വായുവിനെ മുഖ്യം പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും ബലവാനായ വായുവിന്റെ അത്തുള്ള പിത്തത്തിന്ന് ഉചിതമായി കയ്യമരുന്നുകളിൽ തത്സമയോ ചിതമായി ചേക്കുന്ന മുലപ്പാല് ഇഞ്ചിനീര മുതലായവകൾ. അ ശാംശകതി൭. അശനസാധനം=ചോറ് കൂട്ടാൻ മുതലായ ഭക്ഷണ സാധനങ്ങൾ: അടപ്പിലെരിയുന്ന തിയ്യ്=അടുക്കളയിലടുപ്പിൽ ക ത്തിക്കുന്ന തിയ്യാണ്. കൊററു പച്ചയോടു തിന്നുക=മനുഷ്യരൊഴി

കെയുള്ളവകൾ വേവിച്ചല്ല തിന്നുന്നത് എന്നൎത്ഥം. ബാഹ്യമായുള്ള
ടപ്പിലെരിയുന്ന തിയ്യ്=ജഠരാഗ്നിക്കു തുല്യമായി പുറമെ. അടുക്കളയി
ലെ അടുപ്പിൽ കത്തിക്കുന്നതായ തീ എന്നൎത്ഥം. വായുവിങ്കലമരുന്ന
പാനനെല്ലകാസ്സു എന്നുത്=മനുഷ്യനു രോഗം വരുമ്പോൾ അയ്യോ
ഇതെങ്ങിനെ മാറും ആരു മാറും എന്തുകൊണ്ടു മാറും എന്നു വ്യ
സനിക്കാതിരിക്കുക. ന്യായമായൊരുചികിത്സയാത്ര്യമിതുപോലെചെ
യ്യു എന്നത്=രോഗിയുടെ ദേഹനിറം മുതലായതു വൈദ്യൻ മനസ്സി
ലാക്കി ലോകന്യായങ്ങളെ ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുത്തി രോഗി മുതലായവരെ
ധരിപ്പിക്കാൻ പറഞ്ഞ് ആധിയായ വ്യാധിയെ ശമിച്ചു കഴിയുന്ന
തും മലപ്പാൽ ഇഞ്ചിനീര് കാഞ്ഞവെള്ളം മുതലായി അനൎത്ഥമില്ലാ
ത്തതും ചിലവും ബുദ്ധിമുട്ടും കറയുന്നതുമായ രീതി നോക്കി ചെയ്തു
ദീനം മാററാൻ നോക്കുക എന്നാൽ സിദ്ധാന്തമില്ലാത്ത ദീനം വേ
ഗം മാറാവുന്നതാണെന്നൎത്ഥം. ആനമുഖനുള്ളപൂജ ചെയ്യതാണാ
നവൈദ്യമെന്നത്=ആനചികിത്സ. നടത്തുന്നതു ഗണപതിഹോമം
മുതലായി ഗണപതിയെ പൂജിക്കുംവിധം മാഹാത്മ്യം മുതലായവയു
ള്ളതാണെന്നൎത്ഥം. കോലൊത്ത എണ്ണുക്ക മടികാട്ടുക=ലോകത്തിൽ
ദൈവത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയായ രാജസ്ഥാനത്തൊന്നിനും ലോപ
വും തന്നെ ആശ്രയിക്കുന്നവൎക്ക് എന്തും കൊടുക്കാനും, മടിയില്ലാഴി
കകൊണ്ട് അവിടുന്നു കിട്ടുന്നവക്കു പാത്രമില്ലാഴിക വിചാരിച്ചു താമ
സിക്കാതെ ഉടുത്തിരിക്കുന്ന മുണ്ടിന്റെ മടി കാണിച്ചെങ്കിലും വാ
ങ്ങിക്കുക എന്നുതാല്പൎയ്യം. പിട്ടുകാട്ടുമ നിനാട്ടുകാരെന്നത്=ലോകത്തി
ൽ ഉള്ള മൃഗങ്ങളിൽ ഏററവും വലിപ്പം വേലലാഭം മുതലായവയു
ള്ള ആനകൾക്കു വളരെ കഷ്ടതകൾ വേണ്ടുന്നതുംകൂടി കൊടുത്തും
വൈദ്യൻ ചികിത്സിച്ചു ദീനം മാററിയാൽ കഷ്ടതന്നു വിലപടി മുത
ലായവ കൊടുക്കാതെ മെരട്ടിയോ കബളിച്ചോ അയക്കുമെന്നൎത്ഥം.
ഈ വിധംഭാരിച്ചു ല്പാദസ്വപുണ്യങ്ങൾക്കു കാരണമായ ആനര

ക്ഷ മുതൽ വഷിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യരോഗം കിട്ടാതിരുന്നാൽ കോടതിമു തലായവടത്തു ബോധിപ്പിച്ചാൽ വിധിച്ച് ഈടാക്കിത്തരുന്നതിൽ സംശയം വരില്ലെന്നു താല്പൎയ്യം. ആയിരം തവണ പറയാമെന്ന ത്=പാക്കാൽ ഏതു ചീത്ത വളരെ പറഞ്ഞാലും ചീത്തതപം എഴുത രുതെന്നു താല്പൎയ്യം. വായുഃപിത്തം കഫത്തെ പലവഴിയുമെലിപ്പി ക്കകം=വാതപിത്താ കോപിച്ച കഫസ്ഥാനത്തുചെന്നു കഫത്തിനെ ഏള്ളക്കി തലവേദന, പീനസം, കണ്ണുദീനം, ഭ്രാന്ത്, വായ്പുണ്ണ് മുത ലായി അനേക വിധത്തിലുള്ള ഊൎദ്ധ്വാംഗരോഗങ്ങളെയും പനി, വയറിളക്കം മുതലായവകളേയും ഉണ്ടാക്കുമെന്നൎത്ഥം. ആനവൈ ദ്യന്മാഴക്കുന്നാക്കകം=അടിയളപ്പനാന ഒററയാനയെ കുത്തി മറിച്ചി ട്ടോ നായാട്ടുകാർ മുതലായവരുടെ പെഴവെടി ഏററിട്ടോ കാട്ടിലാ നകൾക്ക ദുർമൃതി വരും. അപ്രകാരം മരിച്ചാലും ആ ആനകളുടെ നെയ്യ് മഴവെള്ളത്തോടുകൂടി ഒഴുകി ആറുകളിൽകൂടി സമുദ്രത്തിൽ പോകുന്നതിനാൽ മററു മൃഗങ്ങൾക്ക അധികം ഉപദ്രവമുണ്ടാകുന്നി ല്ല. നാട്ടിൽ ആനകൾക്ക ദുമ്മരണം വരാതെ നോക്കുന്നതിനുംകൂടി ബഹുമാനപ്പെട്ട ഗവൎമ്മെണ്ടിന്നുകൂടി വേണ്ടും സൌകൎയ്യം ചെയ്തിട്ടു ള്ളപ്പോൾ അതിന്റെ രീതിപോലെ രക്ഷക്ക തക്ക ലാഭസ്വഭവഴി വൈദ്യരീതിക്ക ധരിപ്പിച്ചാലും. അലക്ഷ്യമാക്കിയതിനാൽ ആനക ൾക്ക ദുർമൃതി വന്നാൽ ശവം കണ്ട വൈദ്യൻ പെശകുകൂടാതെ ആ വിവരങ്ങൾ എഴുതിഅയക്കുമെന്നൎത്ഥം. മരണപ്പെടം=മനുഷ്യരുടെ ദുർ മരണ ചരിത്രം എഴുതുന്ന സർട്ടിഫിക്കററാണെന്നു താല്പൎയ്യം. ഒരുപ ണ്ണിടയോടൊന്നുരണ്ടു കൊടുക്കാമെന്നത്=ശരിയായി നൂറുതവണ്ണ ബോധ ഗന്ധകരസായനം എ. പണ്ണിട. വ. പണ്ണിടയും മനുഷ്യ ൎക്ക വീണ്ടും സമയോചിതംപോലെയും സേവിപ്പിക്കാമെന്നു താല്പ ൎയ്യം. കഞ്ഞിവെള്ളംകൂടിയും കട്ടികൾ മുലപ്പാൽകൂടിയും കടിക്കാത്ത പ്പോൾ അനേകം മരുന്നുകൾ സേവിപ്പിക്കാതെ ദീനം മാററാൻ മ

ന്നുകൾ മണപ്പിക്കുക പുരട്ടുക കാഞ്ഞവെള്ളം പിടിക്കുക മുതലായവകളാണ്. ഉത്തമമെന്നൎത്ഥം. രാജാക്കന്മാർതുടങ്ങിട്ടുഗതികൾവരെ=എല്ലാവരും എന്നൎത്ഥം. എന്നാൽ മന്നിലീമരവുമുദിച്ചിട്ടപ്പൊഴ ടനേപറിക്കുക=മരം മുളക്കുമ്പോൾ പറിച്ചുകളയുക അപ്രകാരം ദീനം വരുമ്പോൾ ചില്ലാ മരുന്നുകൊണ്ടു മാററുക എന്നു താല്പൎയ്യം. ആസനപ്പൊത്തിൽ തേക്കുന്ന ഔഷധം=മലദ്വാരത്തിൽ പുരട്ടാൻ പലേടത്തും പറഞ്ഞ മരുന്നു. താഴിൽ താക്കോൽ എളുപ്പംതിരിയുക=മെഴുക്കുപുരട്ടിയ താക്കോൽകൊണ്ടു പെട്ടി മുതലായതു തുറക്കുന്നതിനുള്ള എളുപ്പം എന്നൎത്ഥം. അപ്പടിക്കു വഴിക്കു കേറുക=മൂക്കു, വായ് ഇവകളിലൂടി അകത്തുകേറുന്ന വായു മലദ്വാരത്തിൽകൂടി കിഴവായുവായി പോകാതെ തിരിയെ മേല്പോട്ടു കേറുക എന്നൎത്ഥം. ഗദം=രോഗം. ഇപ്പേറ്റെപ്പട്ട മരുന്നു=പച്ചമരുന്നു ഒണക്കലമരുന്നും ഇംഗ്ലീഷു മരുന്നു മുതലായവ. നൽപും തിൽപും ഇടയുക=രോഗത്തെ കളയുന്നതും ഉണ്ടാക്കുന്നതും കൂടി എടയുക എന്നു താല്പൎയ്യം. അനുഭവം നോക്കി ചികിത്സിക്കുക=ലോകത്തെല്ലാം മരുന്നാകയാൽ ഗുരുമുഖേനയും സ്വാനുഭവംകൊണ്ടും മരുന്നറിഞ്ഞു ചികിത്സിക്കണമെന്നു താല്പൎയ്യം. വൈദ്യവൃദ്ധത=രോഗവും മരുന്നും കണ്ടും അറിഞ്ഞും ചികിത്സിച്ചു ദീനം മാററിയുള്ള പഴക്കം. വൈദ്യരെന്ന ഗതിവൎഗ്ഗമോതുക=അനേക സാധുക്കൾ വൈദ്യനെന്നു വിളിച്ചാൽ വൈദ്യനാകുല്ല. 'ശാസ്ത്രയുക്തൗ നഭവ' ദ്രഷ്ടാന്തം വേണമെന്നൎത്ഥം. യോഗം നോക്കി പഠിച്ചിട്ടുനവധിയഗദം ചാൎത്തുക=സഹസ്രയോഗം മുതലായ യോഗഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഗുരുനാഥനാക്കി അവകളിലുള്ള യോഗം മാത്രം കുറിക്കുക എന്നൎത്ഥം. സ്നേഹിച്ചോരോന്നു ചോദിച്ചറിയുക-രോഗാവസ്ഥകൾ വൈദ്യൻ രോഗിയോടു ചോദിച്ചറിയുക അതു രോഗിക്കു വിശ്വാസം വരുന്ന ഒരു മുഖ്യ ചികിത്സയാണ്. എട്ടംഗത്തൊടു കാണിക്കുക=അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിച്ചു ലോകന്യായങ്ങളെ ഓൎക്കുക. ദീ

നരക്ഷയതിനായി ചിലർ=രോഗൌഷധങ്ങളും ശാസ്ത്രാർത്ഥം ചിലതെങ്കിലും നല്ല പരിചയമുള്ള ചില ശിഷ്യന്മാർ എന്നർത്ഥം. ആമന്ത്രിതന്മാർ ശിഷ്യന്മാർ. വൈദ്യവരൻ=വൈദ്യശ്രേഷ്ഠൻ. യാമം=ഏഴരനാഴിക സമയം. കാററടിച്ച പൊടിയാക്കുക=നോവു മുതലായവകളും ആനകളെ ക്ഷണം മരിപ്പിക്കുക.

ആയുർവേദാർത്ഥ തത്വം സകലവും അറിവിക്കുക=അവയുടെ അർത്ഥം ഈ കാണപ്പെടുന്ന ലോകംപോലെ അവസാനമില്ലാത്ത അർത്ഥമുള്ളതു മുഴുവൻ പറയുവാൻ ആകല്ല. ശിഷ്യന്മാർ പലരും ചേർന്നു ആലോചിച്ചാൽ ജീവരക്ഷക്കു ആവശ്യമുള്ളതറിയാമെന്നർത്ഥം. ആനയോടു കിടയായ ലോകം = എത്രയൊ അഗാധബുദ്ധിയുള്ള ജനം. ആടിനോടു കിടയായ വൈദ്യനെന്നത് = കുട്ടിയായും അല്പനായും ഉള്ള വൈദ്യൻ. ആന വലുതായിയാലും ആടു ആനയുടെ അടുത്തു വന്നാലും ആന എടത്താടിനെ ദ്വേഷിക്കില്ല. എന്നപോലെ ഞാൻ അല്പനാണെങ്കിലും അല്പബുദ്ധിയാണെങ്കിലും ഇനിക്കുണ്ടായ അനുഭവവൈദ്യം പറയുന്നതിൽ അവാര ബുദ്ധിമാരായവരും ആക്ഷേപിക്കുക മുതലായവ ചെയ്യില്ലെന്നു വിചാരിച്ച സമാധാനപ്പെട്ടു താഴ്മയോടുകൂടി ഈ പുസ്തകം പൊതുജന സഭയിൽ കാഴ്ചവെക്കുന്നു. ഇതു തെററുകൾ തിരുത്തി പൊതുപയോഗമാക്കി നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻ മഹാജനങ്ങളോടു അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു എന്നു ആശയം. പിച്ചരോടു കിടയാകുമാന = കുടടച്ച ഭ്രാന്തനെപ്പോലെയുള്ള കാട്ടാന. നിർവഹിക്കുക = നല്ലപോലെ നോക്കിരക്ഷിച്ചു വളർത്തിടുക. താപ്പാനക്കൂട്ടം പുരസ്സരം ചെയ്യുക = അറിഞ്ഞും അറിയാതെയും മക്കൾ ചെയ്യുന്ന തെററുകൾ അഛനമ്മമാർ സഹിച്ചു മക്കൾക്കു നന്മ വരുന്നതിനു അനുഗ്രഹിക്കുന്ന വിധം ജീവരക്ഷക്കു ഞാൻ പറഞ്ഞതിൽ തെററുള്ളതു സഹിച്ച് ഈ വിഷയം പരോപകാരമായി തരുന്നതിനു ഗണപതി വംശമായ ആനസമുദായം പൊതുജനത്തിനും ഇനിക്കും സുഖം വർദ്ധിക്കുന്നതിനു ഞാൻ താണു തൊഴുന്നു.

അഭിപ്രായങ്ങൾ

9—1—73

ഞാൻ ഇന്നു പെരുമ്പാവൂരിൽ ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ വച്ചിട്ടുള്ള വൈദ്യശാലയിൽ ചെന്നു നോക്കി. അത്യാവശ്യപ്പെട്ടതും വിലയേറിയതുമായ മരുന്നുകൾ ഉണ്ടാക്കിവച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. രൂഠം സംപ്രകാരമുള്ള പുസ്തകങ്ങളും ശരിയായിട്ടു വച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ വൈദ്യശാലയിൽനിന്നും ദിവസേന അനേകം രോഗികൾ മരുന്നുകൾ വാങ്ങി സേവിക്കുന്നതായും അതിൽവച്ചു അവൎക്കു ഗുണം സിദ്ധിക്കുന്നതായും അറിയുന്നു. ഈ വൈദ്യൻ വളരെ ക്ഷമയോടും ഔദാൎയ്യശീലത്തോടുംകൂടി രോഗികളെ ചികിത്സിക്കുകയും അഗതികളായ രോഗികളുടെ വീടുകളിൽ ചെന്നു ധൎമ്മമായി മരുന്നുകൾ കൊടുത്തു ദീനം ഭേദമാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ആളാണ്. ഇവിടെയുള്ള ജനങ്ങൾക്കു ഈ വൈദ്യന്റെ പേരിൽ വളരെ തൃപ്തിയുണ്ടെന്നും കാണുന്നു.

തഹശീൽദാർ

സി. രാഘവാചാൎയ്യർ (ഒപ്പു)

1073 ധനു 10-ാം൹

പെരുമ്പാവൂരിൽ വൈദ്യശാല നോക്കി. ലീസ്റ്റപ്രകാരമുള്ള മരുന്നുകൾ വളരെ അധികം ഇല്ലെങ്കിലും ചികിത്സക്കു ആവശ്യത്തിനു തക്കവണ്ണം വലിയ രണ്ടു അലമാരികളിലും ഒരു ചെറിയ അലമാരിയിലും വച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. വൈദ്യശാല പുത്തനാ?

യി മേടയോടുകൂടി പണി ചെയ്യിച്ചിരിക്കുന്നു. പൃച്ചവേല തീൎന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും ആ കെട്ടിടം തന്നെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വരുന്നതായിട്ടും കാണുന്നു. ഞാൻ വന്നസമയം രണ്ടുപേർ ഔഷധത്തിനു വന്നിരുന്നു. അവരോടു ആദരവോടു സംസാരിക്കുകയും ഔഷധം കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായി കണ്ടു. രജിസ്റ്റർബുക്കു പരിശോധിച്ചതിൽ വൃശ്ചികമാസത്തിൽ 181 രോഗികൾ ഉള്ളതായും അതിൽ ഒമ്പതുപേരു മരിച്ചതായും 12 പേർ ഇപ്പോഴും ചികിത്സയിൽതന്നെ ഇരിക്കുന്നു എന്നും രണ്ടുപേർ ചികിത്സയെ ഉപേക്ഷിച്ചുപോയതായും 158 പേൎക്കു ദീനം ഉപശാന്തി വന്നു എന്നും കാണുന്നു. ഈ വൈദ്യശാല നല്ല വൎദ്ധനസ്ഥിതിയിൽ വരുന്നതായിട്ടുതന്നെ അന്വേഷണത്താലും കാണുന്നുണ്ട്. അധികം വിലയേറിയ ഔഷധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി വയ്ക്കുന്നതിനു വൈദ്യന്റെ ആഗ്രഹം ഉള്ളതുപോലെ ചെയ്യാൻ വൈദ്യൻ അശക്തനായിരിക്കുന്നു. ഹാസ്പത്രികൾക്കു ഹേഡ്കാട്ടർ ആഫീസിൽനിന്നും ഔഷധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി അയച്ചുകൊടുക്കുന്നതുപോലെ നാട്ടുവൈദ്യശാല ഹേഡ്കാട്ടർ ആഫീസിൽവച്ചു ഔഷധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി വൈദ്യശാലകൾക്കു് അയച്ചുകൊടുക്കുന്നതായാൽ വൈദ്യശാലകളുടെ വൎദ്ധനയ്ക്കും രോഗങ്ങൾ ശരിയാകുംവണ്ണം വാസിയാകുന്നതിലേയ്ക്കും എളുപ്പമുള്ളതായിത്തീരും. വൈദ്യശാല കെട്ടിടം പബ്ളിക്കുറോഡ് സമീപിച്ചും പരസ്യമായ സ്ഥലത്തും ആയിരിക്കുന്നു.

തഹശീൽദാർ
രാമസ്വാമി അയ്യർ (ഒപ്പു)

1075-ാമാണ്ട് തുലാമാസം 25-ാംനു-

ഇന്നേദിവസം പെരുമ്പാവൂര് വൈദ്യശാലയിൽ ചെന്നുനോ

ക്കി. ലീസ്ററുപ്രകാരമുള്ള മരുന്നുകൾ ഉള്ളതായി കാണുന്നു. ഫോറയാണ്ടത്തേക്കാൾ പെൻഷൻസ് അധികം ഉള്ളതായി കാണുന്നു. ഈ വൈദ്യശാല പ്രാപിയ്ക്കുന്നതു രോഗികളെ ചികിത്സിയ്ക്കുന്നവിഷയത്തിൽ സക്കാർ വൈദ്യൻ സാധരണയിൽ അധികം താല്പര്യമുള്ള ആളായി കാണുന്നു.

തഹശീൽദാർ

രാമസ്വാമി അയ്യർ (ഒപ്പ്)

൧൦൭൦ മകരം ൨൯-ാംനു-

ഞാൻ ഇന്നുകാലത്തു ൯ മണിക്കു പെരുമ്പാവൂർ നാട്ടുവൈദ്യശാലയിൽ ചെന്നുനോക്കി. അപ്പോൾ മരുന്നുകൾക്കായി ൭ ദീനക്കാർ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ ദീനത്തിന്റെ വിവരം അറിയുന്നതിനു വൈദ്യൻ ചെയ്യതായ ചോദ്യങ്ങളും ദേഹത്തിന്മേലും ജലമലാദികളിലും ഉള്ള പരിശോധനകളും ദീനം സാരമില്ലെന്നുള്ള ആശ്വാസവാക്കുകളും വളരെ സാവധാനത്തിലും തന്റെ തന്റെ ദീനം ഇന്നതെന്നു വൈദ്യൻ മനസ്സിലായി എന്നു രോഗികൾക്കു ബോദ്ധ്യം വരുവാൻ തക്ക വിധത്തിലും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയതായും ഹാജരുണ്ടായിരുന്ന രോഗികൾക്കു പലവിധമായ ഔഷധങ്ങൾവിലകൂടാതെ കൊടുക്കുന്നതായും കാണപ്പെട്ടു. മരുന്നുകളുടെ വകക്കുള്ള ലീസ്ററു വൈദ്യൻ എന്നെ കാണിക്കയാൽ അതിൽ പറയുന്നതിൽ എടുത്തു കാണിക്കണമെന്നു ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. എല്ലാ മരുന്നുകളും എന്നെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി. ൧൦ രൂപയിൽ അധികം ശമ്പളം ഇല്ലാത്ത ഈ വൈദ്യൻ ഇത്രത്തോളം കൈമരുന്നുകളെ സമ്പാദിച്ചു അതിനെ ആദരവായി കൊടുത്തു. ഈ ഡിപ്പാർട്ടുമേണ്ടുകൊണ്ടു പൊതുജനങ്ങൾക്കു അധികരക്ഷയുണ്ടെന്നു കാണിപ്പാനും വിശ്വാസത്തെ

വർദ്ധിപ്പാനും ഈ വൈദ്യൻ ചെയ്തുവരുന്ന ശ്രമം അവർണ്ണനീയം എന്നുമാത്രം പറഞ്ഞു അവസാനിപ്പിക്കുന്നു. വൈദ്യന്റെ ശരിയായ നടത്തയേയും ഗുണമായ പ്രവൃത്തികളേയും മേലധികാരികൾ അറിയാതിരിക്കയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

കുന്നത്തുനാട്ടു താലൂക്കു ആ- തഹശീൽദാർ
കെ. വേലായുധൻപിള്ള (ഒപ്പ്)

൧൦൭൦-ാമാണ്ടു വൃശ്ചികമാസം ൧൬-ാനു

ഞാൻ ഈ താലൂക്കിൽ തഹശീൽദാർ വേലയിൽ സ്ഥലംമാറി വന്നതിന്റെ ശേഷം ഇന്നും ഇതിനുമുമ്പു മൂന്നിലധികം തവണയും ഈ വൈദ്യശാലയിൽ വന്നു ഔഷധങ്ങളേയും അതുകൾ രോഗികൾക്കു കൊടുത്തു ഉപയോഗിക്കുന്നതിനേയും കണ്ടു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ധന്വന്തരം മുതലായി പല എണ്ണകളും സുകുമാരം ഷന്വന്തരം മുതലായി ഘൃതങ്ങളും, ഗുളിക, പൊടി എന്നു വേണ്ട വൈദ്യശാലയിൽനിന്നും മേലധികാരത്തിൽ അയച്ചുവരുന്ന ലീസ്റ്റനുപ്രകാരമുള്ള എല്ലാ മരുന്നുകളും ശരിയായും യഥാക്രമമായിട്ടും വച്ചിരിക്കുന്നതായും രോഗികൾ വന്നാൽ രോഗാവസ്ഥ ശാസ്ത്രപ്രേണ ചോദിച്ചറിഞ്ഞു രോഗത്തിനു തക്കവണ്ണം ഉള്ള ഔഷധങ്ങൾ അവർക്കു കൊടുത്തു ഉപയോഗപ്പെടുത്തിവരുന്നതായിട്ടും കണ്ടു ബോദ്ധ്യവന്നിരിക്കുന്നു. ഈ വൈദ്യശാലയിലെ നടവടി കണ്ടതിൽ ഗവമ്മെണ്ടിൽനിന്നു കൊടുക്കുന്നതായ ലഘുവായ സഹായികധനത്തിൽ നാലോ അഞ്ചോ ഇരട്ടി ദ്രവ്യം പ്രതിമാസം ചിലവു ചെയ്യുന്നെങ്കിൽ, അല്ലാതെ ഈ വിധം നടത്തുന്നതിനു മാറ്റുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല വൈദ്യൻ കൊടുക്കുന്ന മരുന്നുകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടോ എന്നു ഞാൻ എന്റെ സ്വവീട്ടിൽ കുട്ടികളോടു അന്വേഷിക്കാറുണ്ട്, ആ

തിൽ ഒരുത്തരെങ്കിലും ഔഷധത്താൽ രോഗത്തിനു ഗുണമായ നിവൃത്തിയുണ്ടെന്നല്ലാതെ മററുപ്രകാരത്തിൽ പറവാൻ അവർ ശക്തന്മാരായി ഭവിച്ചിട്ടില്ലാ. ഈ വൈദ്യന്റെ ശാന്തഗുണവും ചികിത്സയിൽ ഉള്ള നൈപുണ്യവും സന്തോഷിക്കത്തക്കതായിരിക്കുന്നു. ഇതിനുപുറമെ എന്റെ അനുഭവത്തെ കൂടി ഇതിൽ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. എനിക്കു അർശസ്സിന്റെ ഉപദ്രവം നിമിത്തം നാലഞ്ചു വർഷമായിട്ടു മലശോധന ശരിയായി ഇല്ലാതെയും തന്നിമിത്തം ആഹാരാദികളുടെ രുചിയില്ലാതെയും ആശുപത്രി അപ്പോത്തിക്കിരിമാരോടും മററു വൈദ്യന്മാരോടും പറഞ്ഞതിൽ നിവൃത്തിവരാതെയും ദുഃഖത്തിൽ ഇരുന്നിരുന്നു. ഈ വിവരം ഈ വൈദ്യനെ ധരിപ്പിച്ചതിൽ ലഘുവായ ഒരു ഔഷധം ഉപയോഗിച്ചാൽ ആശ്വാസപ്പെടുമെന്നു ഈ വൈദ്യൻ പറഞ്ഞതനുസരിച്ചു. പീയൂഷസദൃശമായ ആ ഔഷധം ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയതുമുതൽ മേൽപറഞ്ഞ ഉപദ്രവം ഇതേവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ലാതെയും മേൽ ഉണ്ടാകുന്നതല്ലെന്നു അനുഭവത്താൽ ബോദ്ധ്യമായും ഇരിക്കുന്നു. ഈ താലൂക്കിൽ ആസ്പത്രിയില്ല. സെൻസസ്സ് കണക്കുപ്രകാരം ഈ താലൂക്കുനിവാസികളുടെ സംഖ്യ ഏററവും കൂടുതലായിട്ടു കണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ ജനങ്ങളുടെ രക്ഷക്കു ഈ വൈദ്യശാല എത്രയും ഉപകാരമായിട്ടാണ് പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആസ്പത്രിയില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്കു ഇവിടെ പ്രതിദിനം ചിലവാകുന്ന ഔഷധത്തിന്റെയും അതു വാങ്ങി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ജനങ്ങളുടെയും ക്രമമനുസരിച്ചു ഗൌവർമ്മെണ്ടിൽനിന്നും കൂടുതലായി വേണ്ട സഹായികധനം കൊടുത്തു വൈദ്യനെ ഉത്സാഹപ്പെടുത്തേണ്ടതും അന്യതാലൂക്കുകളിൽ ആസ്പത്രി ഏർപ്പെടുത്തി അതിലേക്കു കൊടുത്തു വരുന്ന ചിലവു നോക്കുമ്പോൾ ഈ വൈദ്യശാല പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിലേക്കുണ്ടാകുന്ന ചിലവു വളരെ ലഘുവായിട്ടു കാണാവുന്നതും ആകയാൽ ഇതിലേക്കു ഗവർമ്മെണ്ടിൽനിന്നും ദൃഷ്ടിവെപ്പാൻ തക്കവണ്ണം

ഇതിൻെറ മേലധികാരികൾ ന്യായമായി ഗൌനിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

കുന്നത്തുനാട്ട താലൂക്ക തഹശീൽദാർ
പി. കുമാരപിള്ള (ഒപ്പ്)

—

൧൦൭൪ മിഥുനം ൧൯-ാം

ഞാൻ ഇന്നു കാലത്തു പെരുമ്പാവൂർ നാട്ടുവൈദ്യൻ ശങ്കരൻ നമ്പ്യാരുടെ വൈദ്യശാലയിൽ വന്നുനോക്കി. ഈ സ്ഥലത്തു തഹശീൽകാര്യം വിചാരിച്ചു കഴിഞ്ഞ മേടം ൨൦-ാംതിയ്യതിമുതൽ ചാർജ്ജെടുത്തു ഈ മാസം പതിനഞ്ചാംതിയ്യതിവരെ ഈ വൈദ്യശാലയേയും വൈദ്യനേയും പററി എനിക്കറിവുണ്ട്. വൈദ്യൻ ചികിത്സിക്കുന്നതിനു താല്പര്യമുള്ള ആളാണ്. വൈദ്യൻെറ ചികിത്സ വളരെ ഗുണം ഉള്ളതായിട്ടാണ് എൻെറ അറിവ്. എനിയ്ക്കു ഈ സ്ഥലത്തു വന്നശേഷം ഉണ്ടായ ഒരു സൌഖ്യക്കേടിനെ വൈദ്യൻെറ ഔഷധഗുണത്താൽ പെട്ടെന്നു ശമിക്കയുണ്ടായി. ഈ വൈദ്യൻ ഇവിടെ ഇപ്പോൾ സക്കാർ വകയായി നിൽപുള്ള ആനകളെ ചികിത്സിക്കുന്നതിനു വളരെ താല്പര്യമുള്ള ആളായിട്ടാണ് കണ്ടിട്ടുള്ളത്. ആനകളെ ചികിത്സിക്കുന്നതിനു ഈ വൈദ്യശാലയിൽ വളരെ മരുന്നുകൾ ഉണ്ടാക്കിവച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. ഈ ഔഷധികൾ കയ്യിൽ ചിലവിന്മേൽ ഉണ്ടാക്കിവച്ചിട്ടുള്ളതാണെന്നു വൈദ്യൻ പറയുന്നു. വൈദ്യൻ ആനകളെ ചികിത്സിച്ചതിൽ വളരെ ഗുണം അവകൾക്കു ഉണ്ടായതായി കാണുന്നു. ആനകളുടെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി വൈദ്യൻ ചെയ്തുവരുന്ന ജാഗ്രതയെപ്പററി ശ്ലാഘിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യരുടെ ചികിത്സക്കും വളരെ മരുന്നുകൾ വൈദ്യശാലയിൽ കാണുന്നു.

അത്രക്കററി ൧-ാംക്ലാസ്സ് മജിസ്ത്രേട്ട്
കെ. ശങ്കുണ്ണിപ്പിള്ള (ഒപ്പ്)

ഫറവ്വഫ എടവം ൨൩

ഈയ്യാണ്ട് എടവം ൨ വ്വ-൦൦ന്നു-വരെ ഫവ്വരെ രോഗികളെ ചികിത്സിച്ചതായിട്ടും അതിൽ ഫന്നവ്വര ശമിച്ചതായും ൭ മരിച്ചതായും ഫര താനേ വിട്ടതായും റജിസ്റ്റർബുക്കുകൊണ്ടു കാണുന്നു.. ഈ ചികിത്സാഫലം തൃപ്തികരമാണ്. വൈദ്യശാലയിൽ ലിസ്റ്റുപ്രകാരമുള്ള മരുന്നുകൾ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബുക്കുകളും വച്ചിട്ടുണ്ട്. വൈദ്യശാല കെട്ടിടവും ശുചിയായിരിക്കുന്നു. വൈദ്യൻ ജനരഞ്ജനയും രോഗികളെ ചികിത്സിക്കുന്നതിൽ തല്പരനുമാണെന്നു കാണുന്നു. ഈ വൈദ്യന്റെ ശ്രമംകൊണ്ടു സഞ്ചായം ഡിപ്പാർട്ടുമേണ്ടിലെ അധീനത്തിലും മററും നില്ക്കുന്ന ആനകൾ രക്ഷപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായും കാണുന്നുണ്ട്. ആനചികിത്സക്കുള്ള മരുന്നുകളും വൈദ്യശാലയിൽ ശേഖരപ്പെടുത്തിവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുന്നത്തുനാട്ടതാലൂക്ക് തഹശീൽദാർ
ഫരിഹരയ്യർ (ഒപ്പ്)

ഫറവ്വ കന്നി ൨൦-൦൦ന്നു-

ഈ വൈദ്യശാലയിൽ ചിങ്ങമാസം ഒന്നിനു ൨൦൦ രോഗികളുടെ പേർ റജസ്റ്റിൽ കാണുന്നു. കഴിഞ്ഞ ഒരു വഷത്തെ കണക്കു നോക്കിയാലും മാസം ശരാശരി ൨൦൦ രോഗികൾ വരുന്നതായി കാണുന്നു. ഈ സ്ഥലത്ത് ഇംഗ്ലീഷ് ആസ്പത്രി ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഈ വൈദ്യശാല വൈദ്യന്റെ അതിശ്രമംകൊണ്ട് ഏറരെ നല്ല സ്ഥിതിയിൽ വച്ചിരിക്കുന്നതും അതിൽ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വളരെ ഉപകാരമായും ഭവിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ വൈദ്യനെ എല്ലാ വിഷയത്തിലും ഉത്സാഹിപ്പിച്ച നല്ല സ്ഥിതിയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനു ഗവമേണ്ട് അയാളുടെ ഗ്രാൻറിനെക്കൂടി കൊടുപ്പാനുള്ളതാകുന്നു. വൈദ്യശാല

യിൽ വിലപിടിച്ച മരുന്നുകളും വളരെ ശേഖരിച്ചു വച്ചുകാണുന്നു. ഇതുകൂടാതെ ആനകളുടെ രോഗങ്ങളേയും ശമിപ്പിക്കുന്നതിന് ഈ വൈദ്യൻ ഒരു നിപുണനാണെന്നു കാണുന്നു. ആ വകക്കും വേണ്ടുന്ന മരുന്നുകൾ വച്ചിരിക്കുന്നു.

കുന്നത്തുനാട്ടുതാലൂക്ക് തഹശീൽദാർ
പി. ആർ. മാധവൻപിള്ള (ഒപ്പ്)

എത്രയും തൃപ്തികരങ്ങളായ ഈ അഭിപ്രായങ്ങളോടു ഞാനും പൂർണ്ണമായി യോജിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിനെപ്പറ്റി ഗവമ്മേണ്ടിനോടു ശുപാർശി ചെയ്തിട്ടും ചെയ്യുന്നതും ഉണ്ട്.

൧൦൯൧ ധനു ൧൯-ാംനു നാട്ടുവൈദ്യശാല
സൂപ്രണ്ട് പരമേശ്വരൻമൂത്തത് (ഒപ്പ്) മദ്ര

൧൦൯൨ ചിങ്ങം ൨൪-ാംനു

കഴിഞ്ഞ മൂന്നു വർഷമായിട്ടും ഞാൻ ഈ വൈദ്യന്റെ ചികിത്സാക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കാറുണ്ട്. ഇവിടെ വന്ന നാൾ മുതൽ ഈ വൈദ്യനെത്തന്നെ എന്റെ കുടുംബഡാക്ടരായിട്ട് ആചരിച്ചുപോരികയും ചെയ്യുന്നു. ഇയാൾ വളരെ സമർത്ഥനും രോഗത്തിന്റെ കാരണം നല്ലതിന്വണ്ണം മനസ്സിലാക്കി അനുരൂപമായ വിധത്തിൽ ചികിത്സിക്കുന്നതിൽ ഒരു നിപുണനുമാണെന്നുള്ളതിൽ ഒരു സംശയവും ഇല്ലെന്നു എന്റെ അനുഭവംകൊണ്ടു ഞാൻ തീച്ചയായും പറയുന്നു. ഒരു വ്യാധി ഉണ്ടായാൽ അതു ചികിത്സകൊണ്ടു ക്രമേണ ഭേദപ്പെടുന്നതല്ലാതെ പെട്ടന്നു ഭേദപ്പെടുന്നതല്ലാ. "അങ്ങിനെ ഭേദപ്പെട്ടാലും അതു ഉപശാന്തി തല്ക്കാലത്തേക്കുമാത്രമേ ഉണ്ടാ

യിരിക്കയുള്ളു. അങ്ങിനെ ചികിത്സിച്ചു പേർ സമ്പാദിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കാതെ രോഗത്തിനെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യണമെന്നുള്ള താല്പൎയ്യത്തോടുകൂടി ചികിത്സ ചെയ്യുവരുന്നതിൽ വളരെ സന്തോഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇയ്യാൾക്കു് ആനചികിത്സയിലും നല്ല വാസനയുണ്ടു്.

കുന്നത്തുനാട്ടുതാലൂക്കു് തഹശീൽദാർ

കെ. ശങ്കരനാരായണയ്യർ (ഒപ്പു)

൧൦൮൭ ചിങ്ങം ൩൦-ാംനു-

കിളിമാനൂർ കൊട്ടാരത്തിൽ കെ. രാമവൎമ്മൻ

കോയിത്തമ്പുരാൻ.

ഞാൻ ഇന്നേദിവസം മൂവ്വാറ്റുപുഴക്കു സ്വന്ത ആവശ്യമായി പോകുംവഴി ഈ വൈദ്യശാലയിൽ വരികയും വൈദ്യൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ ഈ നാട്ടുകാൎക്കു ചെയ്യുവരുന്ന വൈദ്യവിഷയമായ സഹായത്തെ സ്വയമേവ കാണുകയും ചെയ്തു. സാധാരണ നാട്ടുവൈദ്യത്തിൽ ഈ പരിഷ്കൃതകാലത്തു വളരെ വൈമുഖ്യമാണു കണ്ടുവരുന്നതെങ്കിലും നാട്ടുവൈദ്യന്മാരിൽ ചിലരുടെ അതിസാഹസത്താലും യുക്തിയുക്തമായ ഔഷധപ്രയോഗത്താലും അശ്രാന്തപരിശ്രമത്താലും ചില ദിക്കുകളിൽ മേൽവിവരിച്ച ദുരഭിപ്രായവും അതൃപ്തിയും നീങ്ങിവരുന്നതായും കാണുന്നുണ്ടു്. ഈ വിധമുള്ള അഭിപ്രായഭേദം വരുത്തി പൊതുവിൽ തൃപ്തികരമാകുംവണ്ണം ചികിത്സാസാമൎത്ഥ്യം കാട്ടിവരുന്ന ദേശത്തിൽ ശങ്കരൻനമ്പ്യാരെയും നിൎവ്വിവാദമായി ഗണിക്കേണ്ടതാണെന്നു് ഈ വൈദ്യശാലയിലെ രജിസ്റ്റർതന്നെ ഒരു മുഖ്യമായ തെളിവാകുന്നു. രജിസ്റ്ററിൽ കഴിഞ്ഞ വൃശ്ചികം ഒരു വ

മവും ഈ മാസത്തിൽ ഹർഠ വരവും കാണുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ കൊല്ലത്തിൽ ഹഫഅൻ ആളുകൾക്ക വൈദ്യന്റെ ചികിത്സകൊണ്ടു രോഗശമനന്മാരായിട്ടുണ്ട്. ഇത് എത്രയും ശ്ലാഘിക്കേണ്ടതായ ഒരു കാര്യമാണെന്ന് എവനും സമ്മതിക്കുമെന്നു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. വിശേഷിച്ചും ആനചികിത്സയിൽ ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ കാണിച്ചുവരുന്ന നിപുണത എനിക്കുതന്നെ അനുഭവസിദ്ധമാണ്. എന്റെ കുടുംബം വക ആനകളെ ഈ വൈദ്യൻ ഒന്നുരണ്ടു സന്ദർഭങ്ങളിൽ വലുതായ രോഗങ്ങളിൽനിന്നും ചികിത്സിച്ചു രക്ഷപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്. എല്ലാംകൊണ്ടും വൈദ്യൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാരുടെ ചികിത്സാസാമർത്ഥ്യത്തിനെ കുറിച്ചു വേണ്ടുന്നവിധം ഗവമ്മേണ്ടിൽനിന്നും അറിഞ്ഞ് ഉത്തരോത്തരം സകല വിധമായ ഉത്സാഹത്തിന് ഉചിതമായ സഹായത്തെ ചെയ്തുകൊടുക്കുമെന്നു പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

കെ. രാമവമ്മൻകോയിത്തമ്പുരാൻ (ഒപ്പ്)

ഹഠ൨ന്ന എടവം ഹ൫.൦൦൩-

കോക്കര ഇല്ലത്തു വെഷവൈദ്യം നടത്തിവരുന്ന

ഇപ്പൻ ഇപ്പൻനമ്പൂരി

ഞാൻ പല അവസരങ്ങളിലും ഇവിടെ വരുന്ന സമയങ്ങളിൽ സാധുക്കളായ പല ആളുകൾക്കും യുക്ത്യനുസരണമായ ചികിത്സകൾ ചെയ്തു ജീവരക്ഷ ചെയ്തുവരുന്നതിനെ കണ്ടും എനിക്ക് ഓരോ അവസരങ്ങളിൽ പൊട്ടുന്നനവേ വരുന്ന സുഖക്കേടുകളെ രക്ഷപ്പെടുത്തുകയും വിശിഷ്യ പല ആനകളേയും എന്റെ ആനയേയും മരണ വാരത്തക്കതായ ഗന്ധകളിലും ജീവരക്ഷ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി എനിക്കു ദൃഷ്ടാന്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിനാൽ ഈ വൈദ്യൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാരവർ

കളെ വേണ്ടവിധം ഗവമ്മേണ്ട് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ജ്യൂപ്പൻ ജ്യൂപ്പൻ നമ്പൂരി (ഒപ്പു)

വെരമ്പാറ്റൂർ സൎക്കാർ നാട്ടുവൈദ്യനും മലയാറ്റൂർ ആനവൈദ്യനും ആയ മാണിക്ക്യമങ്ങലത്തു ശങ്കരൻനമ്പ്യാരവർകളാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടതായ ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്ന പുസ്തകം ആദ്യന്തം രണ്ടുമൂന്നു തവണ ഞാൻ വായിക്കയുണ്ടായി. യുക്ത്യനുഭവങ്ങളോടുകൂടിയ ഈ പുസ്തകം ജനങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും ഉപകാരപ്രദമായിത്തീരുമെന്നുള്ളത് നിഷ്പ്രയാസം പറയാവുന്നതാണ്.

എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ശ്രീമദ്വാഗ്ഭടാചാൎയ്യസ്വാമി അവർകളാൽ സവിസ്തരമായ ആയുൎവേദത്തിന്റെ സാരാംശമായ ഭാഗങ്ങൾ അഷ്ടാംഗസംഗ്രഹം, അഷ്ടാംഗഹൃദയം, എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ മാനുഷചികിത്സയും ശ്രീപാലകാപ്യമഹൎഷിയാൽ ഹസ്ത്യായുൎവേദമെന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഗജചികിത്സയും വേറെ ചില ആചാൎയ്യന്മാരാൽ അശ്വചികിത്സ മുതലായതും രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം ഗീൎവ്വാണഭാഷയിലുള്ളതും സാധാരണ ജനങ്ങൾക്കു ദുർഗ്രാഹ്യവുമായിട്ടുള്ളതാകകൊണ്ടു ജനോപകാരത്തിനു മതിയാകാതെയാണ് ഇരിക്കുന്നത്.

പ്രസ്തുതപുസ്തകം ഹസ്ത്യായുൎവ്വേദം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും സാരഭൂതമായ ഭാഗം മാത്രം എടുത്തു യുക്ത്യനുഭവങ്ങളെ അനുസരിച്ചു ലളിതമായ മലയാളഭാഷയിൽ പദ്യരൂപേണ രചിക്കപ്പെട്ടതാണ് ഈ പുസ്തകരചനയിൽ ഈ വൈദ്യൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള ശ്രമം അത്യന്തം ശ്ലാഘനീയം തന്നെ.

അതുതന്നെയല്ല ഈ പുസ്തകത്തിൽ പറയുന്ന ഗജചികിത്സ

കഠം മനുഷ്യൎക്കും യഥായഥം പ്രത്യേകംമാത്രം പ്രയോഗഭേദേന മററു മൃഗങ്ങഠംക്കും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

വിശേഷിച്ചും ഈ പുസ്തകത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായ മൂലികാ പ്രയോഗവും ഗന്ധകപ്രയോഗം മുതലായതും അനായാസേന രോഗങ്ങളുടെ ആശുനിവൃത്തിക്ക് മതിയാവുമെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.

ഏററവും ജനോപകാരമായ ഈ പുസ്തകം അവിളംബേന സൎവ്വത്ര പ്രചാരം വരുവാനായി ജഗദംബിക അനുഗ്രഹിയ്ക്കട്ടെ.

൧൦൮൨-ാം മാണ്ടു തുലാമാസം ൨൨-ാംനു-

കാലടി സൎക്കാർ നാട്ടുവൈദ്യൻ ഇരവികുമാരൻ കൎത്താവു (ഒപ്പ്)

൧൦൮൦ ാമാണ്ട് തുലാമാസം ൭-ാംനു-

കിടങ്ങൂർ.

പെരുമ്പാവൂർ നാട്ടുവൈദ്യനും മലയാററൂർ ഡിവിഷൻ ആനവൈദ്യനുമായ മാണിയ്ക്കമംഗലത്തു പുതുമനപ്പുപ്പകത്തു ശങ്കരൻ നമ്പ്യാൎക്ക് —

ജീവരക്ഷക്കു സുഖലാഭകരമായി ചികിത്സിക്കത്തക്ക പ്രമാണശക്തി അനുഭവഗുണങ്ങളോടുകൂടി പച്ചമരുന്നുകളെ പ്രധാനമാക്കി ചികിത്സിക്കുന്നതിനു ശങ്കരന്റെ പരിതഃം കഴിഞ്ഞു പെരുമ്പാവൂർ വൈദ്യനായി വന്ന കലം മുതൽ പല അവസരങ്ങളിലും അതികഠിനമായും മററും എന്റെ ഇല്ലത്തുള്ളവൎക്കും ഈ എടനാട്ടിലുള്ള ബഹുജനങ്ങഠംക്കും കൃഷി മുതലായ പല വേല ചെയ്യുന്ന കാള, പോത്തു മുതലായവക്കും എളുപ്പത്തിൽ ദീനം മാററി തന്നിട്ടുള്ളവകളും മനുഷ്യൎക്കും കന്നുകാലികഠംക്കും അപകടകരങ്ങളായ രോഗനി

ധാരണാൎത്ഥമായി ചില കൈമരുന്നുകൾ ചേൎത്തു വിഷപരിഹാരാൎത്ഥമായി ചില കാലങ്ങളിൽ മരുന്നുകൾ വിതറുക മുതലായ സാരോപദേശങ്ങളും കഠിനവേനക്ക് കിണറു കുളം മുതലായവകളിൽ പ്രാണിരക്ഷക്കു മുഖ്യോപയോഗമായ വെള്ളം തെളിയുന്നതിന്നു ചില ഔഷധോപയോഗങ്ങളും വിശിഷ്യാ മഞ്ഞപ്ര തിരുനീലകണ്ഠൻ എന്നു ഇപ്പൊഴും പ്രസിദ്ധിയുള്ള ആനയെ പിടിച്ചേടത്തോടമായ മഞ്ഞപ്ര, മഞ്ഞിക്കാട്ട എന്ന മലയിൽ എന്റെ വകയായും മററും അസംഖ്യം നിലം കൃഷിക്കുപയോഗമായ കന്നുകാലികൾ പുലയർ മുതലായവരുടെ ജീവരക്ഷക്കും മേൽപറഞ്ഞ സാരോപദേശവൈദ്യക്രമങ്ങൾ മിക്കകാലങ്ങളിലും ശങ്കരൻ തരുന്നവകളായ കൈമരുന്നുകളെ ചേൎത്തും മററും ഉപയോഗിച്ചും കണ്ടിട്ടുള്ള അനുഭവരീതികൾ വളരെ ലാഭസുഖകരങ്ങളാകുന്നു എന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണ്. ശങ്കരൻ അയച്ചുതന്നതായ പുസ്തകം മുഴവൻ ഞാൻ വായിച്ചുനോക്കിയതിൽ കുറഞ്ഞൊരു കാലമായി പല അവസരങ്ങളിലും എന്റെ കയ്യിലും ശങ്കരന്റെ അമ്മാവനും എന്റെ കാൎയ്യസ്ഥനുമായ ദാമോദരൻ നമ്പ്യാരുടെ കയ്യിലും തന്നും ഉപദേശിച്ചും ഉള്ള മരുന്നുകളെ ചെയ്തിട്ടുള്ള ജീവരക്ഷ ലാഭസുഖപൂൎണ്ണവൈദ്യരീതികളെ സവിസ്താരമായി എവനും അറിയത്തക്കവിധം കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതോടുകൂടിയുള്ള ഫോട്ടത്തിൽ നില്ക്കുന്ന ഗോവിന്ദനാനയുടെ കൊമ്പത്തു പിടിച്ചുനില്ക്കുന്ന ആനക്കാരന്റെ അടുത്തു ശിഷ്യനോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന ശങ്കരൻ എത്രയും ലളിതമായ ഭാഷയിൽ പദ്യരീതിക്ക് എവൎക്കും എത്രയോ എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കി ഈ വിധം സുഖലാഭവൈദ്യരീതി പൊതുജനങ്ങൾക്കും മിണ്ടാപ്രാണികളായ ആന മുതലായ മററു മൃഗങ്ങൾക്കും അനുഭവപ്പെടത്തക്കവിധം ഈ വൈദ്യോപദേശം പൊതുവെ ഉപയോഗമാക്കിത്തീൎത്തതിനെപ്പററി ശങ്കരനോടു ഞാൻ വളരെ നന്ദിപറയുകയും

ഈ അനുഭവരീതികൾ ഇത്രത്തോളം മനസ്സിരുത്തി ഈ വിധം ഗ്രന്ഥമാക്കിത്തീർത്തതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ അപൂർവ്വ ഗ്രന്ഥം എത്രയും വേഗത്തിൽ പ്രചാരപ്പെടുത്തി സുഖലാഭവഴിക്ക് ഈ ജീവരക്ഷ അഭിവൃദ്ധിയായി വരുന്നതിനും ഇതിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പുണ്യലാഭം ഈ സുഖലാഭകരമായ ആയുർവേദപ്രചാരകർത്താവായ ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ കുലശേഖരപ്പെരുമാൾ മഹാരാജാവു എന്നെന്നും ഈ പുണ്യം അനുഭവിക്കുന്നതിനും ഇടയാകണമെന്ന് ഈശ്വരപ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി ഞാനും വിരമിക്കുന്നു.

എന്ന് ആയ്യൻപിള്ളി നീലകണ്ഠൻ

വിഷ്ണുഭട്ടതിരിപ്പാട് (ഒപ്പ്)

കോൽക്കുളങ്ങര

പിച്ചാനിക്കാട

ചെറുമ്പാവൂര നാട്ടുവൈദ്യനും മലയാറവൂർ ആനവൈദ്യനുമായ മാണിക്കമംഗലത്തു പുതുമനപുഷ്പകത്തു ശങ്കരൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാക്ക് —

ഈ വൈദ്യൻ ശങ്കരൻ ഉണ്ടാക്കിയ ഗജരക്ഷാതന്ത്രപുസ്തകം എനിക്ക് അയച്ചുതന്നതു വായിച്ചുനോക്കി. ഈ വൈദ്യൻ ചെറുമ്പാവൂര വൈദ്യനായി വന്ന കാലം മുതൽ ഇതേവരെ എന്റെ ഇല്ലത്തുള്ളവക്കും, ഈ എടനാടുകളിൽ വളരെ ജനങ്ങൾക്കു കൃഷിക്കുപയോഗമായ കാള, കന്നുകാലി മുതലായ മൃഗങ്ങൾക്കും കഠിനമായും മററും സംഭവിക്കുന്നതായ രോഗശാന്തിക്കും കാളറാ, വസൂരി കന്നുകാലി ഇതുകൾക്കും വകന്ന മുതലായ രോഗങ്ങൾ വർദ്ധിക്കാതിരിക്കത്തക്കവിധമുള്ള ജീവരക്ഷക്ക പല ഔവൈദ്യോപദേശങ്ങൾ സൂക്ഷ്

ലാഭകരങ്ങളായി ചെയ്യേവകഠം ഉണ്ടാക്കുന്തുവേണ്ണ എവക്കും അറിയ ത്തക്കവിധം വിവരിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. വിശേഷിച്ചും മഞ്ഞപ്ര മഞ്ഞി ക്കാട എന്ന മലയിൽ എനിക്കും മററനേക ആളുകഠക്കും വളരെ കൃഷിസ്സപ്രയോഗമുള്ള പുലയർ മുതലായ സാധുജനങ്ങഠക്കുകൂടിയും കാള, കന്നുകാലി മുതലായി ഉള്ള മൃഗങ്ങഠക്കും വിശേഷകാലാന്ത സരണമായും മററും വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അസംഖ്യം രോഗങ്ങഠ ക്കും അധികരിക്കാതിരിക്കത്തക്ക മുൻകരുതലായും പലപ്പൊഴും ഞാ ൻ തന്ത്രങ്ങഠക്ക പോയിരിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽകൂടിയും ജീവരക്ഷ ക്ക തക്ക കൈമരുന്നുകഠ ഈ വൈദ്യൻെറ ഗുരുനാഥനും എൻെറ മലയിൽ കൃഷികാര്യസ്ഥനമായ കോതകുളങ്ങരെ പുഷ്പകത്തു രാമൻ നമ്പ്യാരുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തുപയോഗിച്ച ചില കാലദേശാനുസ രണമായി മരുന്നുകഠ വിതറുകയും കിണറു, കുളം മുതലായവകളി ൽ കലക്കൽ വെള്ളം തെളിക്കുന്നതിനുള്ള ഔഷധങ്ങഠ ഉപയോ ഗിച്ചും, വനമൃഗങ്ങഠക്കുകൂടിയും രക്ഷ കിട്ടത്തക്കവിധവും പാഴചി ലവുകൂടാതെ ചെയ്യിച്ച ജീവരക്ഷ മുതൽ വഌിപ്പിച്ചുവരുന്ന രീതിക ളും പൊതുവെ അറിയത്തക്കവിധം വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലോകത്തിൽ എവക്കും പ്രത്യക്ഷഫലപ്രദമായി ഈ വിധം സുഖലാഭപുണ്യവദ്ധ നഫലമായ ഈ ആയുവേദ വൈദ്യരീതി നിഷ്പ്രയാസമായി സാധു ക്കഠക്കുകൂടിയും അറിഞ്ഞുചെയ്യു ഇതര അപേക്ഷകൂടാതെ അനുഭവ പ്പെടുത്തത്തക്ക രീതിക്ക ലളിതമായ ഭാഷാപദ്യരൂപേണ പൊതുവെ ഉപയോഗമാക്കുന്നതിന് ഇത്രയും മനസ്സിരുത്തി ഓമ്മയോടുകൂടി ഈ വിഷയം ഗ്രന്ഥമാക്കി പ്രചാരപ്പെടുത്തുന്നതിനു ദൈവഭക്തി, ഗുരുഭക്തി, രാജഭക്തി മുതലായവയോടുകൂടി ഈ വൈദ്യൻ ശങ്ക രൻ ചെയ്യതായ ഈ പ്രയത്നത്തെപ്പററിയും വിഷയമാഹാത്മ്യത്തെ ഓത്തും ഇതിലുള്ള പ്രത്യക്ഷഫലത്തെ കുറഞ്ഞൊരു കാലമായി അ നുഭവിച്ചുവരുന്ന രീതിക്കും വൈദ്യൻ ശങ്കരനോട ഞാനും വളരെ

നന്ദിപാകവും പരോപകാരപ്രദമായ ഈ അപൂർവ്വഗ്രന്ഥം നോക്കി
ചികിത്സിച്ചു ജീവരക്ഷ വർദ്ധനവരുത്തി പ്രചാരത്തിൽ വരുന്നതി
ൽ നാൾക്കുനാൾ വർദ്ധിക്കുന്ന പുണ്യം മുതലായ ഗുണങ്ങൾ ഈ വി
ധം സുഖലാഭപ്രദമായ ആയുർവേദപ്രചാരകർത്താവും മററു ഭാഗ്യരാ
ശിയുമായ ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ കുലശേഖരപ്പെരുമാൾ മഹാരാജാ
വും എന്നെന്നും ഈ വിധ പുണ്യങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു ദീർഘായുസ്സാ
യിരിക്കുന്നതിനും ഈശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്ന് കെ. എം. പി. ശങ്കരൻ നമ്പൂരിപ്പാട് (ഒപ്പ്)

4—3—1090 (മു)

—***—

൧൦൯൦ ചിങ്ങം ൭-ാംനു-

എഴിപ്പുറം

പെരുമ്പാവൂർ നാട്ടുവൈദ്യനും മലയാററൂർ ഡിവിഷൻ ആന
വൈദ്യനുമായ മാണിക്കമംഗലത്തു ശങ്കരൻനമ്പ്യാർ അവർകൾക്ക്,

അല്ലയോ പ്രിയസ്നേഹിതാ!

താങ്കൾ വളരെക്കാലമായി പാലകാപ്യാദി ഗജശാസ്ത്രങ്ങളിൽ
പരിചയിച്ച് അതിലുള്ള തത്വങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കിയും എത്രയോ
ഗൂഢഭൃതമായും ദുർഗ്രഹമായും ഉള്ള ശാസ്ത്രസമുദായത്തിന്റെ തത്വ
ങ്ങളെ വെളിവിലാക്കണമെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തോടുകൂടി ഗ്രന്ഥച്ച
ർക്കത്തോടുകൂടിയും കേരളപദ്യാത്മകമായും ലളിതമായും സരസമാ
യും നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്ന ഗ്രന്ഥം എനിക്കയച്ചുതന്നി
രുന്നതു ഞാൻ ആദ്യം മുതൽ അവസാനംവരെ പലതവണയും വാ
യിച്ചുനോക്കുകയും അതിനെപ്പററി അഭിനന്ദിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കു
ന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുള്ള പരിശ്രമങ്ങളെ ഇതി

ൽ പ്രതിവാദിച്ചിട്ടുള്ള സഫലങ്ങളായ ചികിത്സക്രമങ്ങളും സ്വാനുഭൂതങ്ങളായി എത്രയോ ശ്ലാഘനീയങ്ങളായ ചില ദിവ്യ ഔഷധങ്ങളും നിസ്സംശയമായി വെളിപ്പെടുത്തുന്നതാകുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല ഈ ഗ്രന്ഥം പൊതുവിൽ സകല പ്രാണികളുടെയും ആരോഗ്യദാനത്തിനു ഉതകുമെന്നും ഞാൻ നിസ്സംശയമായി ശപഥം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു. വിശിഷ്യ ഇതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ചികിത്സകൾ നടത്തിയാൽ ആനകൾക്കു വേണ്ടുന്നതായ സകല ഗുണങ്ങളും സിദ്ധിക്കുമെന്നുള്ളതിലേക്കു കുറെക്കാലമായി ബഹുമാനപ്പെട്ട കിളിമാനൂർ രവിവർമ്മാചിത്രമെഴുത്തു കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ അധീനത്തിൽ നിന്നിരുന്നതുമുതൽ നിങ്ങളുടെ ചികിത്സയിൽ ഇരുന്നിരുന്നതും ഇപ്പോൾ പ്രതിഛായാനുരൂപേണ ശിഷ്യന്മാരായ നിങ്ങളുടെ ഛായയോടുകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിപ്പാൻ പോകുന്ന ചിത്രസ്ഥമായ ഗോവിന്ദനാമധേയഗജം ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. ഇതുകൂടാതെ ഗവമ്മേണ്ടു വകകളായും മററും അനേക ഗജങ്ങൾ ഇതിൽ പ്രതിവാദിച്ചിട്ടുള്ള നിഷ്പ്രയാസസാദ്ധ്യചികിത്സകൾകൊണ്ടു അരോഗദൃഢഗാത്രങ്ങളായി വിജയികളായിരിക്കുന്ന വിവരം പറയാതെതന്നെ അറിയാവുന്നതായ ഒരു നിർവ്വിവാദമായ ഒരു വിഷയമാകുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രതിവാദിച്ചിട്ടുള്ള വിഷയങ്ങളെ പ്രത്യേകം എടുത്തു കാണിക്കുന്നതായാൽ ഈ ലേഖനം സവിസ്തരമായി തീരുമെന്നു ഭയന്നു അതിങ്കൽനിന്നും വിരമിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥം വേഗത്തിൽ അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിലേക്കു ദ്രവ്യസഹായം മുതലായി ഏതവസ്ഥകളിലും ഞാൻ തയാറുള്ള വിവരംകൂടി അറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു എന്ന് തൃപ്പൂണിത്തുറ കോവിലകത്ത്.

സംസ്കൃതസ്കൂളിൽ പ്രധാനാദ്ധ്യാപകൻ	}	വി. വി. നാരായണൻ നമ്പ്യാർ (ഒപ്പ്)

—***—

പെരുമ്പിള്ളിശ്ശേരി.

25—12—89.

പെരുമ്പാവൂർ നാട്ടുവൈദ്യനും മലയാററൂർ ഡിവിഷൻ ആനവൈദ്യനും ആയ മാണിക്കമംഗലത്തു പുത്തുമനപുഷ്പകത്തു ശങ്കരൻ ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ സപ്രമാണമായും ഗുരൂപദേശരീതിക്കും സ്വാനുഭവമായും ഉണ്ടാക്കിയ ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്നഗ്രന്ഥം മുഴുവൻ ഞാൻ വായിച്ചു നോക്കി. ഇതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായ ചികിത്സകൾ മിക്കതും വൈദ്യൻ പല അവസരങ്ങളിലും എന്റെ ആനകൾക്കും ജഗൽപ്രസിദ്ധനായിരുന്ന കിളിമാനൂർ ചിത്രമെഴുത്തു കോയിപ്പണ്ടാല സക്കാരിൽ നിന്നും ലേലം വിളി കേട്ടതായ വലിയ ബാലകൃഷ്ണൻ ഗോവിന്ദൻ മുതലായ ആനകൾക്കും പലപ്പോഴും ചെയ്തതിൽ വെച്ചും എനിക്കു വളരെ അനുഭവ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാകുന്നു. എന്നുതന്നേയല്ലാ വളരെ ആനകളേയും കുലചെയ്തതായ വലിയ ബാലകൃഷ്ണൻ ആനക്കുട്ടി വൈദ്യന്റെ ചികിത്സ തുടങ്ങിയ മുതൽ യാതൊരിടച്ചിലും കുത്തൽ മുതലായ ഉപദ്രവങ്ങളും കൂടാതെ കുറേക്കാലം ഈ ദിക്കുകളിൽ നിന്നു തൃശ്ശിവപേരൂർ പൂരം മുതലായ മഹോത്സവങ്ങളിൽ എഴുന്നള്ളിപ്പുകളും പണി മുതലായ വേലകളും ചെയ്തുവന്നിരുന്നുവെന്നു പരബോദ്ധ്യവുമാണു ശരിയായി വെന്തെടുത്ത ഗന്ധകം ധാരാളം ചേർത്തു ഈ വൈദ്യന്റെ യുക്തിയുക്തങ്ങളായ ചികിത്സകൾ കൊണ്ടും ക്രമേണ ഭംഗി, കട്ടി മുതലായവകളോടുകൂടി ഇപ്പോഴും അകോരുമനക്കൽ നില്ക്കുന്ന മേൽപറഞ്ഞ ഗോവിന്ദൻ ഈ വിധം ഉന്നത സ്ഥിതിയിൽ വന്നതും എനിക്കു ബോദ്ധ്യവും എന്റെ വക കേശവൻ ആനക്കു ഈ വക വൈദ്യരീതികൾ ചെയ്തുവന്നിരുന്നതിനാലും അനുഭവം തന്നെയാണ്. (യേ യേ ദോഷാമാനുഷേഭ്യോഗജാനാം തെതെപ്രോക്താദോഷദൂഷ്യാദികേ

ഷ തസ്മാത്തജ്ജൈശ്വ്യാധിഭേദംവിദിത്വാസാമർത്ഥ്യാനാമേവകാര്യ്യാ ചികിത്സാ പാലകാപ്യജ്ജപ്രമർത്ത്യജ്പരോക്തൈതരേവലക്ഷണൈ ലക്ഷണാൽകരിണാംതദ്വത്തദൈവാസ്യചികിത്സിതം) ഇവകളെ കൊണ്ടു മനുഷ്യചികിത്സയിൽ നല്ലജ്ഞാനമുള്ള വൈദ്യന്മാർ ആനകളെ ചികിത്സിക്കുന്നതു നല്ലതാണെന്നും മനുഷ്യചികിത്സ കൾ തന്നെ ആന തുടങ്ങിയുള്ള മൃഗാദികൾക്കും (ദൃഷ്യം ദേശം ബ ലം കാല മനലം പ്രകൃതിം വയഃ സത്വംസാത്മ്യമഥാഹാരമവ സ്ഥാശ്ചപ്രഥഗ്വിധാഃ സൂക്ഷ്മസൂക്ഷ്മാസമീക്ഷ്യൈഷാംദോഷൌഷധ നിരൂപണേ) ഇത്യാദ്യാലോചനയോടുകൂടി ചെയ്യുന്നതായിരുന്നാൽ മനുഷ്യരുടെ രോഗങ്ങൾക്കും ഈ ചികിത്സകൾതന്നെ കന്നുകാലിമു തലായവയുടെ രോഗശാന്തിക്കും മതിയാകുമെന്നു നിസ്സംശയം പ റയാവുന്നതാണു (യാവൽക്കണ്ഠഗതാൻപ്രാണാൻയാവതാരണ്ണ മൌഷധംതാവച്ചികിത്സകത്തവ്യാദൈവസ്യകുടിലാഗതിഃ) സക്ഷീര ന്തദസമ്പത്താവനതിക്രാന്തവത്സാരമിതി ഇവകളെ കാത്താൽ പച്ച മരുന്നുകളാണു എതിനും ചികിത്സകൾക്കു സുഖലാഭകരമെന്നതും സ്പഷ്ടമാകുന്നു (വിഭ്രതപാദാശ്ച്രകാരിത്വപാൽബലിത്വപാദന്യകോപ നാൽസ്വാതന്ത്ര്യാൽ ബഹൂരോഗത്വപാൽദോഷാണാംപ്രവരോനി ലഃ) ഇവകളെ നോക്കിയാൽ വായുവാണു എതിനും രോഗകാ രകൻ എന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. (വസ്ഥിച്ച്വിരേകോവമനംതഥാതൈ ലംഘൃതംമധു) ഇവകളെ ഓത്താൽ ഇതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മൂ ലാധാരശുദ്ധി തുടങ്ങിയുള്ളവകളെ രോഗാരംഭത്തിൽ ചെയ്യുന്നതാ യാൽ വേഗം രോഗം മാറുമെന്നതും മരുന്നുകൾ വളരെ വേണ്ടെന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നു. (സപ്താത്മാനസ്മകരണൈ വിശപസ്യാസ്യൈകകാര ണഃ അദൃഷ്ടദൃഷ്ടഃപവനാശരീരസ്യവിശേഷതഃ) ഇവകളെ ഓത്താം ൽ ലോകസാദൃശ്യമുള്ള ദേഹത്തും രോഗാരോഗ്യതക്കു വായുവാണു കാരണഭൂതനെന്നും വായു യോഗവാഹിയാകയാൽ പിത്തത്തോടു

കൂടി കോപിക്കുമ്പോഴും വായുഗുളികയും ശരിയായി വെന്തെടുത്ത രസായനവുംകൂടിയും ഉപയോഗിക്കുന്നതു രോഗശാന്തിക്കു മുഖ്യോപയോഗമെന്നതും സ്പഷ്ടമാകുന്നു. വായുഃപിത്തകഫശ്ചേതി ത്രയോദോഷാസ്സമാസതഃ ഇവകളേയും തെവ്യാപിനോപിഹ്യന്നാദ്ധ്യോരധോ മദ്ധ്യോദ്ധ്വസംശ്രയാഃ ഇവകളെ ഓൎത്താലും മൂലാധാരത്തുദ്ധിവയററത്ത് സേചദം ശിരസ്സിൽ തളം മുതലായ ചികിത്സകളാലും എളുപ്പത്തിൽ ദീനം മാറുമെന്നുള്ളതും സ്പഷ്ടമാകുന്നു. ആഹാരമഗ്നിഃപചതിദോഷാനാഹാരവൎജ്ജിതഃ ധാതൂൻക്ഷീണേഷുദോഷേഷുജീവിതംധാതുസംക്ഷയെ. ഇവകളെ ഓൎത്താൽ എതിനും ആഹാരനിഷ്കൎഷയാണു ഒന്നാമത്തെ വൈദ്യോപദേശമെന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നു. കാട്ടാനകളെ കൂടടച്ചാൽ ഭ്രാന്തന്മാരെപ്പോലെ ഭ്രമിച്ചു തിററ വെള്ളവും കൂടി ഉപയോഗിക്കാതെയും ആധിയാൽ (ശരിരോഷ്മാശിരോഗതഃ) ഇപ്രകാരം അപാനസമാഗ്നികൾ തീവണ്ടിയുടെ മുൻവശത്തു കുഴലിൽകൂടി മേല്പോട്ടു ആവി പോവുന്ന മാതിരി ശിരസ്സിൽ അടിക്കുമ്പോഴും എരണ്ടക്കെട്ടു നോവു മുതലായ രോഗങ്ങളിലും തിററ വെള്ളം ലേശംപോലും ഉപയോഗിക്കാതെ നില്ക്കുമ്പോഴും കന്നുകാലികൾക്കു വകന്ത മുതലായവകളിലും മനുഷ്യൎക്കു കാളറ സന്നി വാതം മുതലായ അത്യാസന്ന രോഗങ്ങളിലും ഇതിൽ പറയുന്ന രീതിക്കു മരുന്നുകൾ നാററിക്കുക മുതലായ സൌകൎയ്യവൈദ്യോപദേശംവളരെ ഉപയോഗംതന്നെ. (രസാസൃങ്മാംസമേദോസ്ഥി മജ്ജശുക്ലാനിധാതവഃ) ഇവകളെ ഓൎത്താൽ രസധാതുവിൽനിന്നുള്ള ഗന്ധകം വെന്തു അനുഭവപ്പെടുത്തുമരുന്നുകൾ നെയ്യു മുതലായവകൾ യഥോചിതം ചേൎത്തു സേവിപ്പിച്ചാൽ രസാദികളായ ധാതുക്കൾ ശരിയായി വൎദ്ധിച്ചു ആനകൾക്കും ദേഹശക്തി പുഷ്ടി കട്ടി മുതലായ ഗുണങ്ങളോടുകൂടി വളരുമെന്നതും വളരെ ശ്രേഷ്ഠമന്തരത്തെന്നയാണ്. കാട്ടുകളിലും മററും വകന്ത പരിഹാരാൎത്ഥമായി ഈ

വക മരുന്നുകൾ വെതറുന്നതും രോഗശാന്തിക്ക മുഖ്യമായ സാരോപദേശം തന്നെ. (പാനീയംപ്രാണിനാംപ്രാണെ വിശപമേവചതന്മയം അതോത്യാന്തനിഷേധേന കപചിദപാരിവാര്യതേ) ഇവകളെ ഓൎത്താൽ ജലശുദ്ധി ചെയ്യണമെന്നതു ജീവരക്ഷക്ക മുഖ്യോപദേശമാണ്. ഒരു ചാൻ വയറും ജാരാഗ്നി കാച്ചും ശാല്യന്നം നിരന്തരം ഉപയോഗിച്ചു വരുന്നതിനാലും മനുഷ്യൎക്ക മരുന്ന കാച്ചു ഉപയോഗിക്കണമെന്നുള്ളതും ദേഹത്തിൽ പാതി വയറും തിവണ്ടിക്കുള്ള മാതിരി ജഠരാഗ്നി കൂടുതലും ആകയാൽ ആനകൾക്ക മരുന്ന് അധികവും കുതിര കാള മുതലായതിന്നു യഥോചിതംപോലെ മരുന്നുകൾ ആനകളുതിൽ കാച്ചും കുട്ടികൾക്ക പ്രായാഗ്നി ബലാദികളെ ഓൎത്തും മരുന്നുകളുടെ തൂക്കംകൂടുതൽ കുറവുപോലെ ഔചിത്യം കണ്ടു ചെയ്യണമെന്നതും ആവശ്യം തന്നെ. ദ്രേധാതഉഃദ്ധപന്നിഷ്ഠാര്യസ്യാദാമസ്ഥപഗ്നിസാദകൃൽ. ഇവകളെ ഓൎത്താൽ മരുന്നുകളുടെ പാകശുദ്ധി മുതലായ്ത്ത അനുഭവവൈദ്യൻ ചെയ്യണമെന്നുള്ളതും ആവശ്യംതന്നെ. നിത്യംഹിതാഹാരസേവിസമീക്ഷ്യകാരിവിഷയെഷപസക്തഃദാതാസമസ്സ ത്ത്യപരക്ഷമാവാനാപ്തോപ സേവീചഃവന്ത്യരോഗഃ ഇവകളെ ഓൎത്താൽ ഇതിൽ പറയുന്ന ദിനസരികൽ ഉദരശുദ്ധികൾ മുതലായ സാരോപദേശങ്ങളെക്കൊണ്ടു കാളാാ വസൂരി കന്നുകാലിവകന്ത മുതലായവകൾക്ക വളരെ കുറവും ഉണ്ടാകും. ശുക്ലസ്യബാഹുല്യാജ്ജ്യായതെ പുമാൻരക്തസ്യസ്ത്രീ ഇതുകളെ ഓൎത്താൽ ഇതിൽ പറയുന്ന ദിനസരി മുതലായ വൈദ്യോപദേശം ഈ വിധം സഭകൾ കൂടിയും പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടികൾ മുതലായവരെ ദൃഷ്ടാന്തരൂപമായി ഈ നാട്ടുവൈദ്യരീതി ധരിപ്പിക്കുന്നതിൽ അരോഗതക്കു സ്ത്രീകൾക്ക് ദൃഷ്ട രക്തശുദ്ധിക്കും തൻമൂലം പുരുഷപ്രജകൾ വദ്ധിക്കുന്നതിന്നും വഴിയാകുമെന്നും ബാലമരണം മുതലായ അനൎത്ഥങ്ങൾക്ക പരിഹാരമുണ്ടാകുമെ

ന്നും റി ഷയം തന്നെയാണ. ഈവക ദിനസരികളെകൊണ്ടും ഇതിസവ്വ ഉണ്ണോവേതെശരീരെശരദാംശതം. ഈ വാക്യാൎത്ഥവും ക്രമേണ യഥാൎത്ഥമാകുന്നു. മരണപ്രാണിനാംദ്രഷ്ടമായപ്പണ്യോഭയ ക്ഷയാൽ "തയോരപ്യക്ഷയദ്രഷ്ടവിഷമാപരിഹാരിണാം. ഈ വിധം കാത്താൽ നാനാപ്രകാരേണയും മേല്പറഞ്ഞ സൌകൎയ്യരീതിക്ക് വിഷമപരിഹാരമായ ചികിത്സകൾ ശരിയായി ജനങ്ങൾ മുൻകൂട്ടിയറിഞ്ഞ് ജീവരക്ഷക്ക എളുപ്പവഴി തേടുന്നതിനും ഇവകൾ വളരെ സാരോപദേശം തന്നെയെന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണ. സംസ്കൃതജ്ഞാനം കുറവായവൎക്കുകൂടിയും അറിഞ്ഞു എളുപ്പത്തിൽ ചികിത്സിച്ച രോഗശാന്തി വരുത്തുന്നതിന്നും ലളിതമായ ഭാഷാ പദ്യരൂപേണ പ്രമാണ യുക്ത്യാനുഭവ ദ്രഷ്ടാന്തങ്ങളോടു കൂടിയും വൈദ്യഭക്തി ഗുരുഭക്തി രാജഭക്തി മുതലായവകളോടു കൂടിയും വളരെ മനസ്സിരുത്തി ഈ വൈദ്യൻ നമ്പ്യാർ ഉണ്ടാക്കിയ ഈ സൌകൎയ്യ ഗ്രന്ഥം കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ പ്രചാരപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു രാജാക്കന്മാരും ജനസമൂഹവും ഉത്സാഹിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്തോടുകൂടി നാനാം ഈശപരന്നെ പ്രാൎത്ഥിച്ച വിരമിക്കുന്നു.

കിരങ്ങാട്ടുമനക്കൽ നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂരിപ്പാട (ഒപ്പ്) മുദ്ര.

ശ്രീമൽക്കഞ്ജരജാതികൾക്കിഹഭവിച്ചീടുന്നതാമാമയ-
സ്തോമംനീക്കിയവൎക്കസൌഖ്യമധികംചേൎക്കുന്നമാൎഗ്ഗങ്ങളേ
ക്ഷാമംവിട്ടറിവിപ്പുമിക്കൃതിഗജത്രാണാൎത്ഥമല്ലോപര-
ന്നാമംഞാനതുകൊണ്ടിതിന്നുഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്നാക്കിനേൻ. ൧

ഈരാജ്യത്താനവിത്തംവളരെവരുമിഭങ്ങൾക്കദോഷംവരുമ്പോ-
ളാലാഭംവീണുപോകുംഗജകുലപരിരക്ഷാൎത്ഥമിഗ്രന്ഥരത്നം

പാരംസത്താകുമെന്നുള്ളതുസകലമറിഞ്ഞൂഴിപൻവേഗമോടി-
സ്സാരഗ്രന്ഥപ്രചാരംവരുവതിനുമനാംവെപ്പതത്യന്തയുക്തം. ൨
ഊക്കേറുംഹസ്തിജാതിയ്ക്കുഴമഖിലഗദൌഘത്തെയുംതച്ചികിത്സാ-
മാൎഗ്ഗത്തേയുംവെടുപ്പിൽപ്പലവിധവുമിതിൽച്ചേൎത്തിരിയ്ക്കുന്നു.മൂലം
കാൎക്കുമ്പോൾപാരമാവശ്യകമിദമുരണക്കൊരിടന്നാട്ടുവൈദ്യ-
ന്മാൎക്കിന്നഷ്ടാംഗഹൃത്താകിയവിമലതരഗ്രന്ഥരത്നംകണക്കേ. ൩
ശ്രീമാന്മാണിയ്ക്കസന്മംഗലമതിലമരുംശങ്കരൻനമ്പിയാരെ-
ന്നീമന്നിൽക്കീൎത്തിയേറുംശുഭമതികുശലൻദന്തിവൈദ്യാഗ്രഗണ്യൻ
ശ്രീമാതംഗാളിരക്ഷാവിധികളെവളരെച്ചേൎത്തുലോകൎക്കുവേണ്ടി-
സ്സാമോദംതീൎത്തതാമിക്കവിതവളരെനന്നായിയെന്നെൻറപക്ഷം. ൪

ഇപ്പുസ്തകംകളകമോടുചമച്ചതായൊ-
രിപ്പുസ്തകംദളിതദരക്ഷണതന്ത്രസംജ്ഞം
അപ്രൌഢബുദ്ധിഹരിഭക്തിധനൻകിരാലൂ-
രുൽഭൂതകേശവനഹംപരിശുദ്ധമാക്കി. ൫

സ്നിഗ്ദ്ധസ്യാസ്യസ്വചതസോനിജകുലോല്ലനസ്യ ചാഭ്യൎത്ഥ്യ നാ-
ദല്പജ്ഞേനമയായഥാമതികൃതാസംശുദ്ധിരസ്യാകൃതേഃ
യദ്യസ്യാമഥമേപ്രമാദവശതോദോഷസ്തമൌഢ്യേനവാ
ദ്ദേഷ്ടോൽഭൂതസകലഞ്ചതംസ്വവിമലസ്വാന്താസ്സഹന്താംബുധാഃ ൬

൧൦൮൫ വൃശ്ചികം ൧൧-ാംനു-
കിരാലൂരു വൈദ്യൻ കേശവൻനമ്പ്യാർ (ഒപ്പ്)

കൊടുങ്ങല്ലൂർ ചെറിയ കൊച്ചുണ്ണിതമ്പുരാൻ വക.
൧൦൯൬ കർക്കടകം ൧൭-നു-

മലയാററൂർ ഡിവിഷൻ ആനവൈദ്യൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാരു സ
പ്രമാണമായും സ്വാനുഭവമായും ഉണ്ടാക്കിയ ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെ ദ്

ഈ ഗ്രന്ഥം എല്ലാം ഞാൻ നോക്കി ഇതിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളും സയുക്തികമായ ചികിത്സകളും വളരെ അനുഭവശുഷ്ഠാന്തങ്ങൾ തന്നെയാണ്. സംസ്കൃതജ്ഞാനം കുറവായുള്ളവൎക്കും ഈ ഗ്രന്ഥം നോക്കി ചികിത്സിക്കുന്നതിന്നു വളരെ സൌകൎയ്യമുണ്ടെന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണ്. ഈ വിധം സൌകൎയ്യമായ ചികിത്സ വളരെ ദുൎല്ലഭമാകയാൽ ഈ ഗ്രന്ഥം വളരെ ഉപയോഗം തന്നെയാകുന്നു. കവിതകളും വളരെ ഭംഗിയായിട്ടുണ്ട്. ഈ പരോപകാരവിഷയത്തിൽ ഈ നമ്പ്യാരുടെ ശ്രമത്തെപ്പറ്റിയും വിഷയമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയും ഞാനും വളരെ സന്തോഷിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥം എത്രെയും പ്രചാരത്തിൽ വരുന്നതിനു ഭഗവതിയെ പ്രാൎത്ഥിച്ചുംകൊണ്ട് അവസാനിപ്പിക്കുന്നു.

എന്ന്

കൊടുങ്ങല്ലൂർ പുത്തൻകോവിലകത്ത്

ചെറിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ (ഒപ്പ്)

പെരുമ്പാവൂർ സൎക്കാർ നാട്ടുവൈദ്യൻ ശങ്കരൻനമ്പ്യാരവൎകളെ ഞാൻ പെരുമ്പാവൂരിൽ ഹേഡ് കപ്പാട്ടരായിട്ടു താമസിച്ചിരുന്ന കാലമായ ൭ സംവത്സരക്കാലത്തോളം അറിയും. അതുകൂടാതെ അദ്ദേഹത്തിൻെറ അയൽവക്കത്താണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. പല തവണകളിലും ആനകളെ വളരെ സുഖക്കേടായ സ്ഥിതിയിൽ വൈദ്യൻ അവൎകൾ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു കൊണ്ടുവരികയും അവകളെ ഒന്നോ രണ്ടോ ദിവസങ്ങൾക്കകം പൂൎണ്ണസുഖപ്പെടുത്തി അയച്ചിട്ടുള്ളതായി ഞാൻ കണ്ടു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നു മാത്രമല്ലാ മൃഗമായ ആനയുടെ മേൽ എത്രമാത്രം ദയവു ചെയ്തു ചികിത്സിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് എഴുതി പ്രസ്താവിപ്പാൻ പ്രയാസമാണ്. അതുകൂടാ

ഒരു മനുഷ്യക്കും വളരെ ദയവോടുകൂടിയാണ് ചികിത്സിച്ചു കാണുന്നത്. എന്റെ അറിവിൽ പെട്ടേടത്തോളം ഈ സംസ്ഥാനത്തിൽ ഇദ്ദേഹം അല്ലാതെ വേറെ ആന ചികിത്സ വൈദ്യൻ ഉണ്ടെന്നു ഞാൻ അറിയുന്നില്ലാ. ഇദ്ദേഹം നിൎമ്മിച്ച് എഴുതി ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുഹ ഗ്രന്ഥം വായിച്ചു കേട്ടേടത്തോളം കണ്ടനുഭവമുള്ളതുകൊണ്ടു ശ്ലാഘിക്കത്തക്കതാണ് എന്നു ഞാനും വിശ്വസിക്കുന്നു.

൭൫

കിളിമാനൂർ

൮൦ മേടം ൧൬

നമ്മുടെ ആനകളെ ഈ ആണ്ടിൽ മലയാറ്റൂർ പണിക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നതിനു കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു കൊച്ചിയിൽ തൊമ്മൻ ലാസർ അപേക്ഷിച്ചു കുറെ രൂപായും മുൻപേറ് അടിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ എനിക്കു ലാസറായിട്ട് ഇതിനു മുമ്പിൽ ഒരു പരിചയവുമില്ലാത്തതിനാൽ നമുക്കു സ്വന്തമായി ആരുടെയെങ്കിലും ഒരാളുടെ അന്വേഷണംകൂടെ ഇരിക്കുന്നപക്ഷം മനസ്സിന് ഒരു സമാധാനമുണ്ട്. ശങ്കരനു മലയാറ്റൂർ ഈ ആനകളുടെ അന്വേഷണംകൂടി വച്ചുകൊള്ളുന്നതിനു സൌകൎയ്യമുണ്ടോ? അങ്ങനെ സൌകൎയ്യമുള്ള പക്ഷം വിവരം അറിഞ്ഞാൽ ശങ്കരന്റെ മേലന്വേഷണം കൂടെ ഇരിക്കത്തക്കവണ്ണം എഴുതി അയച്ച് ഏൎപ്പാടു ചെയ്യേക്കാം, അതുകൊണ്ട് ഈ കാൎയ്യത്തിൽ സൌകൎയ്യമുണ്ടോ എന്നുള്ള വിവരത്തിനു മറുപടി ഉടനെ അയയ്ക്കണം. വേറെ വിശേഷം ഒന്നും ഇല്ല. എന്നു നമ്മുടെ വൈദ്യൻ ശങ്കരനു, രവിവൎമ്മാ (ഒപ്പ്).

മദ്രാ. കിളിമാനൂർ വ്യാ — ൧൧ — ൧൧.

൭-ാംനു- അയച്ച എഴുത്തുകിട്ടി ആനകളെ വഴിക്കുവെച്ചു കണ്ട് വേണ്ട മരുന്നുകളും ഒക്കെ കൊടുത്തയച്ചതറിഞ്ഞ് വളരെ സന്തോഷിക്കുന്നു. ലാസർ ഉടമ്പടി ഒപ്പിട്ടു ഇവിടെ എത്തിച്ചു. ഇപ്പോൾ ആനകളെകൊണ്ടു പണി തുടങ്ങിച്ചിരിക്കും. ഉടമ്പടിയിൽ വൈദ്യന്റെ ഭക്ഷണച്ചിലവും പടിയും കൊടുക്കത്തക്കവണ്ണം കാണിച്ചിട്ടുണ്ടു. ഇന്നു ലാസക്ക് അയച്ച ഒരെഴുത്തിൽ ആനകൾക്കു ചികിത്സയും മറ്റും നടത്തുന്നതിനു പെരുമ്പാവൂർ ആനവൈദ്യൻ ശങ്കരൻ നമ്പ്യാരെ നിയമിച്ചിരിക്കുന്നതായി എഴുതീട്ടുണ്ടു. അതുകൊണ്ടു ആനകൾക്കു യാതൊരു സുഖക്കേടുകൾക്കും ഇടവരാതെ നല്ലപോലെ ദൃഷ്ടിവെച്ചു കൂടക്കൂടെ അന്വേഷിച്ചുകൊള്ളണം. ഇയ്യിടെ വലിയ ബാലകൃഷ്ണൻ ആനയെ ൧൩൦൦ രൂപായായിട്ടു ലേലത്തിൽ ഞാൻ പിടിച്ചു. ആനക്ക് ഇപ്പോൾ രക്ഷക്കുറവുകൊണ്ടു കുറെ ക്ഷീണമുണ്ടെങ്കിലും നല്ലവണ്ണം ഒന്നു ചികത്സിച്ചു വിറ്റേക്കാമെന്നൊരു പക്ഷമുണ്ടു. ഇപ്പോൾ കള്ളും പൊടിച്ചോറു മുതലായ്തു കൊടുക്കയാണ വേറെ വിശേഷം ഒന്നും ഇല്ലാ എന്നു ശങ്കരനുരവിവർമ്മാ. (ഒപ്പു.)

മദ്രാ. കിളിമാനൂർ. വ്യാ—൧൧—വ൭.

ശങ്കരൻ അയച്ച എഴുത്തും ഡാപ്പും കിട്ടി. ഈ ഡാപ്പും പ്രകാരം ബാലകൃഷ്ണനെ ഒന്നു ചികത്സിയ്ക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഇന്നു പുതുക്കാട്ടുനിന്നും ലാസരുടെ ഒരെഴുത്തു വന്നതിൽ ഈ കഴിഞ്ഞ ൧൩-ാംനു- പണികഴിഞ്ഞ ഗോവിന്ദനാനയെ തീറാക്ക വിട്ടു. പിറേറദിവസം അഴിച്ചുകൊണ്ടുവന്നപ്പോൾ ഇരിയ്ക്കുസ്ഥാനത്തു സൊല്പം നീരുകണ്ടു എന്നും അന്നുതന്നെ നാട്ടിലിറക്കി ചികത്സിച്ചു.

ഇപ്പോൾ കുറെ ഭേദമുണ്ടെന്നും എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ആ വിവരം ശങ്കരനെ ലാസർ ഉടനെ തെര്യപ്പെടുത്തിയോ. ആനക്കു വാസ്തവമായി സുഖക്കേടു തന്നെയോ അതോ പണി മിനക്കേടായി എന്നു വരുത്തി ശ്രുപാ തിര്യെ ചോദിക്കാനായിട്ടു വെറുതെ ആനക്കു സുഖക്കേടാണെന്നു എഴുതി അയക്കയോ ഒന്നും അറിയാൻ പാടില്ലാ. ഏതായാലും ഇനിമേൽ ആനക്കു വല്ലതും സുഖക്കേടു കണ്ടാൽ ഉടൻതന്നെ ശങ്കരനു അറിവുതന്നു വേണ്ടതുപോലെ ചികത്സിപ്പിയ്ക്കണമെന്നു ഇന്നു ലാസർക്കു എഴുതി അയച്ചിട്ടുണ്ടു, അതുകൊണ്ടു ശങ്കരനു അറിവു കിട്ടിയാലുടനെ പുതുക്കാട്ടുചെന്നു ആനകൾക്കു വേണ്ടതു നോക്കുകയും ഉടനെ വിവരത്തിനു ഇങ്ങോട്ടു എഴുതി അയക്കയും ചെയ്യണം. ആനകൾക്കു സുഖക്കേടാണെന്നു ശങ്കരൻെറ എഴുത്തിൽ കാണുന്ന ദിവസങ്ങളെ പണിമിനക്കേടായി ഇവിടെ വിശ്വസിക്കു. അതുകൊണ്ടു വല്ലതും സുഖക്കേടു ആനയ്ക്കുണ്ടെന്നു തോന്നിയാലുടനെ ശങ്കരനെ അറിയിയ്ക്കാനായി ലാസർക്കു ഇന്നു എഴുതി ശട്ടം കെട്ടിയ്ക്കു. ഈ എഴുത്തു കിട്ടിയാലുടനെ ആനയുടെ ഇപ്പോഴത്തെ ദേഹസ്ഥിതിയെ അന്വേഷിച്ചു എഴുതി അയക്കണം എന്നു നമ്മുടെ വൈദ്യൻ ശങ്കരനു രവിവർമ്മാ. (ഒപ്പ്.)

൩൯.

കിളിമാനൂർ. വൃശ്ചികം ന൧൦.

വലിയ ബാലകൃഷ്ണനെ കിരങ്ങാട്ടുക്കു കൊണ്ടുപോകാൻ ശങ്കരൻ കൂടെ പോയിരുന്നു എന്നും തല്ക്കാലം അതിലേക്കു വേണ്ട മരുന്നുകളും കൊടുത്തു വേണ്ട ഏർപ്പാടൊക്കെ ചെയ്തുപോന്നു എന്നും ഗോവിന്ദനാനയുടെ ചികത്സയിലും നല്ല ജാഗ്രതയായി നോക്കുന്നുണ്ടെന്നും മററും നമ്പ്യാർ വന്നപ്പോൾ അറിഞ്ഞു വളരെ സന്തോ

ഷിക്കുന്നു. അതിനെക്കുറിച്ചു പ്രത്യേകം മനസ്സിലുണ്ടു. ഗോവിന്ദ നു ഇപ്പോൾ നല്ല സുഖമായോ എന്നും പണിസ്ഥയക്കുണ്ടോ എ ങ്ങിനെയാണു തീൎച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്നതും എന്നും മറ്റുമുള്ള വിവര ത്തിനൊക്കെ എഴുതി അയക്കണം എന്നു നമ്മുടെ വൈദ്യൻ ശങ്ക രനു ഒപ്പുവെച്ചതു. (ഒപ്പു.)

മ്യ.

കിളിമാനൂർ. ൧൦൮൩ തുലാം ൧൯,

ഈ മാസം ആദ്യം ശങ്കരനു ഒരെഴുത്തയച്ചിരുന്നു. അതു കി ട്ടാഞ്ഞിട്ടോ എന്തോ മറുപടി ഒന്നും കണ്ടില്ലാ. ഇയ്യിടെ നമ്മുടെ ഗോവിന്ദനാനയുടെ അന്വേഷണമൊന്നുമില്ലേ. ഗോവിന്ദന്റെ ഇരിപ്പുസ്ഥാനത്തെ നീരു നല്ലപോലെ മാറിയോ. ഇപ്പോൾ പ ണിസ്ഥയക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണു അതുകൊണ്ടു വൈഷമ്യമൊന്നുമി ല്ലയോ എന്നുള്ള വിവരങ്ങളൊക്കെ ശങ്കരൻ തന്നെ ചെന്നുകണ്ടു അന്വേഷിക്കണമെന്നാണു ആ എഴുത്തിൽ ചോദിച്ചിരുന്നതു്. ഇ യ്യിടെ കുറച്ചുദിവസമായി ഗോവിന്ദനാനയുടെ ദേഹസ്ഥിതിയെക്കുറി ച്ചൊന്നും അറിയാറില്ലാ. ശങ്കരൻ എഴുതി അയച്ചാലേ എനിക്കു മനസ്സിനു തൃപ്തിയുള്ളൂ. ബാലകൃഷ്ണനെ കിരാങ്ങാട്ടേയ്ക്കയച്ചപ്പോൾ ശങ്കരൻ കൂടെപോയി വേണ്ടുന്ന ചികിത്സകളും മറ്റും നിശ്ചയിച്ചു ഏല്പിച്ചേച്ചു പോന്നതായി കേട്ടിട്ടുള്ള സന്തോഷത്തെ ഞാൻ മുമ്പി ലത്തെ എഴുത്തിൽ എഴുതീട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു മറുവിടി ഒന്നും കാണാഞ്ഞപ്പോൾ അതു കിട്ടാഞ്ഞിട്ടായിരിക്കുമോ എന്നു വിചാരി ച്ചു ആ സന്തോഷത്തെ ഈ എഴുത്തിലും എഴുതുന്നതാണു എല്ലാ വ ൎത്തമാനങ്ങൾക്കും ഉടനേ മറുവിടി അയക്കണം എന്നു ശങ്കരനു ഒപ്പുവെച്ചതു. (ഒപ്പു.)

൨൫.

കിളിമാനൂർ. വൃഷ ഇടവം ൩.

ശങ്കരൻ അയച്ച എഴുത്തുകൾ രണ്ടും കിട്ടി സന്തോഷമായി. വള്ളികെട്ടു യുതിയായതുകൊണ്ടാണ മറുപടിക്കു താമസിച്ചതു. ആനകളുടെ രക്ഷാവിഷയത്തിൽ നമ്പൂരിയും ശങ്കരനും കഴിയുന്ന ശ്രമങ്ങൾ എടുത്തിട്ടുള്ളതിനെക്കുറിച്ചു പ്രത്യേകം സന്തോഷം ഉണ്ടു. ആനകൾ പൂരങ്ങൾക്കു പോയിയാലൊരു തകരാറും കൂടാതെ വിജയം പ്രാപിച്ചു കേൾക്കുന്നതു അഭിമാനവും സന്തോഷവും തന്നെ. വിശേഷിച്ചും ഇപ്പോൾ ആനകൾക്കു ചികിത്സ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നു ശങ്കരന്റെ എഴുത്തിനാലത്ഥമാകുന്നു. ആനകളെ തൃശ്ശിവപേരൂർ പൂരം കഴിയുന്നതുവരെ അവിടത്തന്നെ നിറുത്തുന്നതിനു എന്നോടു നമ്പൂരി എഴുതിചോദിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ അതുംകൂടി കഴിയുന്നതുവരെ അവിടെ നില്ക്കട്ടേ എന്നു അനുവദിച്ചിരുന്നു. പിന്നീടു ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു ചികിത്സ ഇവിടെ നടത്താൻ ആലോചിച്ചിരിക്കയായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അവിടത്തന്നെ ചികിത്സ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നതായും ഇനി പത്ഥ്യത്തോടുകൂടി അതു മുഴവനാകാതെ ഇങ്ങോട്ടയക്കുന്നതു എങ്ങിനെയാണെന്നും ശങ്കരന്റെ എഴുത്തിനാലത്ഥമാകുന്നു. വരിഷംകൊണ്ടു വെള്ളം വരുന്നതിനുമുമ്പു ആനകളെ ഇങ്ങോട്ടയയ്ക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയാണു. വേറെ വിശേഷം ഒന്നും ഇല്ലാ എന്നു വൈദ്യൻ ശങ്കരനു രവിവർമ്മാ. (ഒപ്പു.)

൧൦൫൨ മിഥുനം ൧൫. പുളിയനം. നമ്പൂ. ൩൨.

ശ്രീ. സക്കാരിൽനിന്നും ആലുവായിൽ വെച്ചുണ്ടായ ലേലത്തിൽ ഞാൻ വിളികേട്ട ബാല്യകൃഷ്ണനാനക്കുണ്ടായിരുന്നു. ദീപനക്കു

യം മുതലായ രോഗങ്ങൾ ശങ്കരൻ തന്നതുകളായ കൈമരുന്നുക ളെ പച്ചമരുന്നുകൾ ചേൎത്തു. പറഞ്ഞുതന്നതുപോലെ ഉപയോ ഗിച്ചു വരുന്നതിൽ മിയ്ക്ക ദീനങ്ങളും മാറി പറഞ്ഞപ്രകാരം കൊമ്പു കൾ താങ്ങിച്ചതിൽ കൊമ്പുകൾക്ക ഭംഗി കട്ടി മുതലായവകളോട് കൂടി ആന രക്ഷയിൽ വരുന്നുണ്ടു. ലാഭസുഖകരമായ ഈ സൌക ൎയ്യ രീതിയിൽ ഞാൻ വളരെ സന്തോഷിക്കയും ഗവമ്മേണ്ടു ഈ വൈദ്യന്റെ ചികിത്സയെപ്പററി ഉത്സാഹിപ്പിക്കയും പരിഷ്കാരപ്പെ ടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതായിരുന്നാൽ വളരെ നന്നായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. എന്നു മലയാറ്റൂർ ഡിവിഷൻ ആനവൈദ്യനും പെ രുമ്പാവൂർ നാട്ടുവൈദ്യനും ആയ ശങ്കരൻ നമ്പ്യാൎക്കു ഭദ്രകാളി മററ പ്പിള്ളി കാളിദേവൻ എന്നു സ്ഥാനപ്പേരുള്ള ദേവൻ ദേവൻ നമ്പൂരിപ്പാട് (ഒപ്പു.)

പനയിൽ പാഴൂരുമനവക. ന — ന — പ്പൻ.

നമ്മുടെ വക കട്ടികൃഷ്ണനും ഗംഗാധരനും ആനകളിൽ കട്ടി കൃഷ്ണൻ ആനയെ ഈ കൊല്ലത്തെ പണി നൃത്തി ഇവിടെ കൊണ്ടു വന്നിരിക്കുന്നു. അകത്തേക്ക കൊടുക്കുന്നതിനു അയച്ചു തന്നിട്ടുള്ള മരുന്നുകൾ തീൎന്നിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ എല്ലാം തയ്യാറാക്കി അയക്കണം. പതിവുപോലേയുള്ള നെയ്യും ഉരുപ്പികയും ആനക്കാരൻ ഗോവിന്ദൻ വശം അയച്ചിരിക്കുന്നു. കിട്ടിയ വിവരത്തിനും മററും മറുപിടി അയക്കുമല്ലോ. ശേഷം കാ ഴ്ചയിൽ. ഇതു പെരുമ്പാവൂർ നാട്ടുവൈദ്യൻ ശങ്കരനു എഴുതിയ്ത്. പനയിൽ പാഴൂരനിന്നും തുപ്പൻ തുപ്പൻ (ഒപ്പു.) മു.

എനിക്കു ഈ ഡിവിഷനിൽ ജോലിയായിരുന്ന കാലത്ത് എ ന്റെ കീഴിൽ ആനവൈദ്യൻ ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ ആനകളെ ചികി

തിച്ചുവന്നു. അയാൾ തന്നാൽ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ ജാഗ്രതയായി ജോലി ചെയ്യുന്നതിനു സദാ സന്നദ്ധനായിരുന്നു എന്നു എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായി. അയാളുടെ ഡാപ്പുകൾ മിതവും ചികിത്സപ്രായേണ ഫലവത്തും ആയിരുന്നു. എനിക്കു സ്ഥലം മാററമായപ്പോൾ ഈ സട്ടിഫിക്കററു കൊടുക്കണമെന്നു അയാൾ ആവശ്യപ്പെട്ടതുപോലെ ഏററവും സന്തോഷത്തോടുകൂടി ഞാൻ സട്ടിഫിക്കററു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. ൧൯൩൨ മിഥു ൧൬. മലയാററൂർ ഡിവിഷൻ ഡപ്യൂട്ടി കൺസർവേറർ. എ. പി. സ്മിത്ത്. (ഒപ്പ്.)

എസ്സ്. ശങ്കരൻ നമ്പ്യാർ നാലു കൊല്ലമാ ഈ ഫാറസ്റ്റ് ഡിപ്പാർട്ടു മേൻററിലേക്ക് നിയമിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആനവൈദ്യനാകുന്നു എന്റെ കീഴിൽ ജോലിനോക്കിയിരുന്ന 2½ കൊല്ലത്തിനിടയിൽ 15 ആനകളിൽ കുറയാതെ അയാളുടെ ചികിത്സയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ ചികത്സിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് അവയുടെ ഇടയിൽ യാതൊരു ആനകളും മരിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ള സംഗതി അയാളുടെ വിദഗ്ദ്ധതയെ തെളിയിക്കുന്നു. അയാൾ തിരുവിതാംകൂർ വൈദ്യസർട്ടിഫിക്കേറാടു കൂടി നാട്ടുവൈദ്യം നടത്തുന്ന ആളുമാകുന്നു. 81 ചിങ്ങം 28-ാംനു- മലയാററൂർ ഡിവിഷണൽ ഫാറസ്റ്റാഫീസർ എ. വി. വാടസ് (ഒപ്പ്)

സർട്ടിഫിക്കററ്

തിരുവിതാംകൂർ ഗവമ്മേണ്ടിൽനിന്നും നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നമലയാററൂർ ഡിവിഷൻ ആന വൈദ്യൻ ശങ്കരൻ നമ്പ്യാരവർകൾ ഉണ്ടാക്കിയ ഗജചികിത്സ മുഴവനും ഏററവും ശ്രദ്ധയോടുകൂടെ ഞാൻ മുഴവനും വായിച്ചു കേട്ടു. സാധാരണ മലയ വൈദ്യ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചേനാസംബന്ധമായും അത്ഥസംബന്ധമായും അനേകം തെററുകൾ കണ്ടുവരുന്നുണ്ടു. ആ വകയാതൊന്നും ഇ...

ന്ഥത്തിൽ ഇല്ലായെന്നു മാത്രമല്ല. സാധാരണ മലയാള കവികൾ അനുഷ്ഠിച്ചു വരുന്ന പ്രാസവാദികളും കൂടെ ഈ ളുവിദീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു.

ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരുന്ന വിഷയത്തെപ്പററി ആലോചിക്കുന്നതായാൽ ഇത്ര ഉപകാരമുള്ള ഗ്രന്ഥം ലോകത്തിൽ വളരെ അപൂർവ്വമാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയുന്നതാണ. പുരാതന കാലമുതൽ ഗജങ്ങൾ മനുഷ്യൎക്കു പല വിധേനയും വളരെ ആവശ്യമുണ്ടതായിരിക്കുന്നു. പണ്ടു ഇവ ചതുരംഗ സൈന്യത്തിൻെറ പ്രധാനമായ ഒരംഗമായിരുന്നു തോക്കു കണ്ടുപിടിച്ചതോടുകൂടി ആ ഉപയോഗം ഇല്ലാതായി തീൎന്നിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും പ്രധാനമായി മലകളിൽനിന്നു തടികൾ എടുക്കുവാനും മലയാളത്തിലുള്ള ദേവാലയങ്ങളിലെ അടിയന്തിരങ്ങൾക്കും ഇവ പ്രത്യേകം ആവശ്യമുള്ളതാണല്ലൊ. ഇതു നിമിത്തമാണു ആളുകൾ വലിയ വിലകൊടുത്തു ആനകളെ വാങ്ങുന്നത്. ഇത്രവളരെ വിലയേറിയ ഗജങ്ങൾ വേണ്ടവിധത്തിൽ ചികിത്സിക്കാത്തതു കൊണ്ടു ദീനംപിടിച്ചു അകാലമൃത്യു പ്രാപിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ നടന്നു വരുന്നതു എന്തെന്നാൽ അതിൻെറ ലേശംപോലും ഇല്ലാത്ത ആനക്കാർ അവരുടെ ബുദ്ധ്യോദയംപോലെ വല്ലതും ചെയ്യുക തന്നെയാണ്. ഇതു നിമിത്തം സൎക്കാരിലേക്കും ആനകളുടെ ഉടമസ്ഥന്മാൎക്കും എത്രതന്നെ ദ്രവ്യനഷ്ടം വരുന്നുണ്ടെന്നു ആലോചിച്ചാൽ അറിയാവുന്ന ഒരു സംഗതിയാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽ പല കാവ്യം എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിസ്താരമായും മാതംഗലീലാ എന്നതിൽ ചുരുക്കമായും ഈ വിഷയം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൻെറ പ്രചാരം വളരെ കുറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഈ കാലത്ത് ആ വക ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നോക്കി അറിവു സമ്പാദിക്കുന്നതു വളരെ പ്രയാസമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ആയതിനാൽ ആ സംഗതി

തന്നെ ലളിതമായ മലയാളത്തിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥം എത്രതന്നെ ഉപയോഗമായിരിക്കുമെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഭൂമിയുടെ ചില ഭാഗങ്ങളിൽ വലുതായിരിക്കുന്ന അസ്ഥിക്കൂടങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടു. അതു പൂർവ്വകാലങ്ങളിൽ ജീവിച്ചിരുന്നതും ആനയെക്കാൾ വലിപ്പമേറിയതും ആയ ഒരു മാതിരി മൃഗങ്ങളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളാണെന്നു ജന്തു ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ സയുക്തികമായി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു. വലിയ ജന്തുക്കൾക്ക് ഉള്ളതന്ന ശക്തിയും അതിനുള്ള സൌകര്യവും കുറവായതിനാലാണ് ഈ ജന്തുക്കൾ ലോകത്തിൽതീരെ ഇല്ലാതായി തീൎന്നതു എന്നു കൂടി അവർ പറയുന്നു. ഈ സ്ഥിതിക്ക് ജനങ്ങൾ ആനകളുടെനേരെ ഇപ്പോൾ ചെയ്തുവരുന്ന സാഹസപ്രവൃത്തികൾ ഈ വിശിഷ്ട മൃഗത്തേയുംകൂടി ഒരു കാലത്ത് ഉന്മൂലനം ചെയ്യാൻ സഹായിക്കയില്ലേയെന്നു കൂടി ഭയപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ആയതിനാൽ ഗജങ്ങളുടെ രക്ഷണം അവയുടെ വൎദ്ധനമുതലായ സംഗതികളിൽ ഗവൎമ്മേണ്ടും ജനങ്ങളും ഒരുപോലെ യത്നിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം ഏതൽ പ്രതിപാദകങ്ങളായ സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളും തന്റെ പരിചയവും ആസ്പദമാക്കി നിൎമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു ഈ സംഗതിയിൽ നമുക്കു വളരെ സഹായമായി തീരുമെന്നുള്ളതു നിൎവ്വിവാദമാണ്. അതിനാൽ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിനു നല്ല പ്രചാരമുണ്ടാവാൻ ആശംസിച്ചുകൊണ്ടു ഇവിടെ വിരമിക്കുന്നു. ൧൦൮൯ൽ, കൊച്ചിയിൽ ൧൦ാം കൂറു കേരളവൎമ്മാ (ഒപ്പു.) ചൊവ്വര.

തിരുവിതാംകൂർ ഗവൎമ്മേണ്ടിൽനിന്നും നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന മലയാറ്റൂർ ഡിവിഷൻ ആനവൈദ്യൻ മാണിക്കമംഗലത്തു പുഷ്പകത്തു, ശങ്കരൻ നമ്പ്യാരവർകൾ ഇവിടെവന്നു. നമ്പ്യാർ കേരളഭാഷയിൽ

ഉണ്ടാക്കിയ ഗജരക്ഷാതന്ത്രമെന്ന ഗ്രന്ഥത്തെ ആദ്യന്തം സദയം എന്നെ വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ചു. കേരളത്തിൽ ആനയെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപയോഗവും തന്മൂലം ഉള്ള ആദായവും ഇത്രമാത്രമെന്നു നിർണ്ണയിപ്പാൻ തരമില്ലാത്തവിധം അത്ര ഗുരുവാകയാൽ അതിനെ അരോഗദൃഢഗാത്രനാക്കി രക്ഷിപ്പാൻ ഒരു ശാസ്ത്രം അത്യാവശ്യവും പാലകാപ്യം, മാതംഗലീല മുതലായ സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചു അതിലെ താല്പര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുന്നതിന്നു പാമരന്മാക്കു അശക്യവുമാകയാൽ സ്വാനുഭവത്തെ ആസ്പദമാക്കി പല ഔഷധോപയോഗങ്ങളേയും രക്ഷാമാർഗ്ഗങ്ങളേയും വിശദീകരിക്കുന്നതായ നമ്പ്യാരുടെ ഈ കൃതി ലോകാനുഗ്രഹമായിരിക്കുന്നു എന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണ്. ഇതിലെ ഭാഷാശുദ്ധി, രചനാഭംഗി, ശബ്ദസൌഷ്ഠവം മുതലായ ഗുണങ്ങളെ എണ്ണിപ്പറവാൻ തുടങ്ങിയാൽ ഈ സാക്ഷിപത്രം തന്നെ ഒരു വലിയ ഗ്രന്ഥമായിപ്പോകുവാൻ ഇടയുള്ളതിനാൽ നമ്പ്യാരവർകളുടെ ഈ യത്നം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാമത്തേയും യശസ്സിനേയും മലയാളത്തിൽ എന്നന്നേക്കും നിലനിർത്തുമാറാകട്ടെ എന്നുമാത്രം ദൈവത്തിനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു തല്ക്കാലം തൂലികയെവയ്ക്കുന്നു.

കൊച്ചിയിൽ ൨ാം കൂറു തമ്പുരാൻ രാമവർമ്മാ (ഒപ്പ്.) ലക്ഷ്മീവിലാ
കോവിലകം പെരിങ്ങാവ്. ൨—൧൦—൯൬.

തൃക്കാരിയൂർ ദേവസ്വം കച്ചേരിയിൽ നിന്നും ചെരുമ്പാവൂർ നമ്പൂതിരി വൈദ്യൻ ആനക്ക ചികിത്സ നടത്തേണ്ടതിനെപ്പററി ഡാപ്പോടുകൂടി അവിടെനിന്നും എഴുതി അയച്ചിരുന്നതിനു ഉടനെ ചികിത്സനടത്തുന്നതിനു കല്പിച്ചു അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നതായി എഴുതിവന്നു പണം കെട്ടി വാങ്ങിയിരിക്കുന്നതും വൈദ്യനെക്കൂടി ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി ചികിത്സ നടത്തുന്നതിനു തഹശീൽദാർ സ്വാമി അവർകൾ ഉത്തരവായിരിക്കുന്നതും ആകയാൽ ഉടനെ ഈ വരുന്ന മാസപ്പടിക്കാരൻ ഒരുമിച്ചു ഇവിടെ വന്നു ചികിത്സ നടത്തിക്കണമെന്നു താല്പര്യപ്പെടുന്നു. ആനവാൾ സുബ്രഹ്മണ്യയ്യൻ (ഒപ്പ്)

(ആനരക്ഷയുള്ള പ്രഭാവാഷ്ടാന്തം)

ദന്തിരക്ഷയിലപേക്ഷയുള്ളവനിപാലകൻജഗചിലിത്സയാ
നന്ദമോടടനെ ചെയ്യവാനനുവദിച്ചകല്പനയെനോക്കിയാൽ
മന്നിലാനയുടെരക്ഷ ചെയ്യതിലുപേക്ഷലേശവുമദിക്കയി-
ല്ലെന്നതുള്ളിലെമിടയ്യ ചത്തിടുവതായിടുംവഴിയടഞ്ഞിടും. 2

ആനരക്ഷയിലുപേക്ഷകാണുകിലതാനപാലകർതുടങ്ങിയ-
ന്നാനവൈദ്യനതിതാഴ്മയോടവനിപാലനോടുമറിവിച്ചിടാം
ആനയൊന്നുമരിയാടുകില്ലിമെനോരഥംകരുതിയോതുവാൻ
ത്രാണിയേറിടുവതായവൈദ്യവരനാനരാജനുടെമന്ത്രിയാം. 2

ആനകളെ വൈദ്യനെ ചുമതലപ്പെടുത്തി നിൎത്തുക മുതലായതിനു

3 ചിത്രംപ്രത്യേകമോരോന്നാൎത്തെഴുതിയൊരുമഹാനായ കോയ്മ
മ്പുരാൻമുൻ
ഹസ്തിത്രാണംനടത്താനെഴുതിയവിധമിന്നേവനോകത്തയ
(ച്ചാൽ
ഇപ്പൊഴുത്തിങ്കൽനില്ക്കുംകരിവരനുകൊടുത്തോണമിഗ്ഗന്ധകം
(വെ
ന്തെപ്പൊഴുംനൽകിയാനസ്ഥനവധിഗുണമേകീടുവാൻനോക്കി
ടേണം

4 ശുദ്ധമുള്ളചെടിവെള്ളമേകിയഴൽപോക്കിയാനമുതലോറുവാ
നദ്ധമുള്ളപെരിയാറുവക്കകളിലുള്ളെളുപ്പവഴിയോക്കുവോർ
ഇപ്പടിക്കെഴുതിയാനവൈദ്യനൊടടുത്തിഭത്തിനെയയക്കകിൽ
കെല്പെഴുംഗജചികിത്സയാകിയമഹോത്സവംപൊടിപൊടിക്ക
വിൻ

ആനചികിത്സക്ക ഗന്ധകശുദ്ധി മുതലായ മരുന്നു തയ്യാ
റാക്കുന്നതും വൈദ്യൻ വേണമെന്നു

5 കെല്പെഴുമ്പനമനക്കലഗ്ഗജചികിത്സകൾക്കഗദമിങ്ങുവ
ച്ചിപ്രകാരമഴകാക്കിടുന്നതിനെഴുത്തയച്ചപടിയാളുകൾ
ആനവൈദ്യനൊടടുത്തുരൂപമുതലായതേകിടുകിലായവ
ക്കാനരക്ഷയതിനുള്ളഗന്ധകവിശുദ്ധിചെയ്തതറിവിക്കണം

സൎക്കാർ ആനചികിത്സക്ക വൈദ്യനെ വിശ്വസിച്ചപോലെ

6 വസ്തുത്താപ്രാതലോടൊത്തുരുമഹിമയെഴുന്നാനവൈദ്യംശരി
ക്കാ
വസ്തുതെത്തന്ത്രിയാമിഗ്ഗുണഗണനിധിയാംഭദ്രകാളിപ്രിയാഢ്യൻ
സൎക്കാർവൈദ്യപ്രകാരംഗജഭരണമതിന്നെപ്പൊഴുംചെയ്തിട്ടമ്മ
ട്ടാക്കാണിയ്ക്കുന്നവൈദ്യോദ്യമമതുവളരാൻവൈദ്യർനോക്കീടു
വേണം.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രം

ഒന്നാം സൎഗ്ഗം.

വന്ദനങ്ങൾ.

ചൊല്ലേറുംകദളിപ്പഴംമലരിളനീരുംകരിമ്പപ്പമെ-
നല്ലാതേനൊടുപഞ്ചസാരയവിലെന്നിച്ചൊന്നഭോജ്യങ്ങളെ
എല്ലാമിങ്ങുതരുന്നതിന്നതിമുദാഭക്ഷിച്ചവിഘ്നേശനി-
ന്നുല്ലാസത്തൊടിനിയ്ക്കുനൽകൃതിചമച്ചീടാൻകടാക്ഷിയ്ക്കണേ. 1

വാണിയ്ക്കുന്നമലഭിയാഞ്ഞുമനസ്സപാരം
ക്ഷീണിച്ചിരിയ്ക്കുമിവനിൽകൃപചെയ്യുവാനായ്
മാണിയ്ക്കമംഗലപുരേമരുവുംപിനാക-
പാണിയ്ക്കെഴുംപ്രണയിനിയ്ക്കുനമിച്ചിടുന്നേൻ. 2

കല്യാണത്തിനുദേവവൃന്ദവുമതിൽച്ചേൎന്നാമുനിശ്രേഷ്ഠരും
മെല്ലെശ്ശങ്കരനുംകളിച്ചുഹിമവാൻതൻപുത്രിയുംബ്രഹ്മനും
നല്ലോണംക്രിയചെയ്യുമപ്പൊഴതിലശ്രീപാൎവ്വതീശങ്കര-
ക്കുള്ളിൽത്തിങ്ങിനമോഹമാന്നൊളിവെഴുംനോട്ടങ്ങളിഷ്ടംതരും. 3

വൈദ്യംകല്പിച്ചകാലത്തരുളിനചെടിയീലോകരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടീ-
ട്ടാദ്യംചൊന്നുള്ളതായുള്ളവകളെവിവരിച്ചോതുവാനീശ്വരൻതാൻ
ഉദ്യോഗത്തോടുകൂടിട്ടൊരുവരവടിവായാസ്ഥയായാണിടുന്നോ-
രുദ്യൽക്കാരുണ്യനാകുംഗുരുചരനെനമിയ്ക്കുന്നുഞാൻതുംഗഭക്ത്യാ. 4

ഭൂലോകത്തൊരുകല്പവൃക്ഷസമമാമീവൈദ്യമാദ്യംമുതൽ-
ക്കാലോചിയ്ക്കുകിലാനവൈദ്യവുമതിൽപ്പെട്ടുള്ളതാണോൎക്കയും

ചേലാൎന്നെന്നെമനസ്സിലാക്കിയുടനേമാതംഗലീലാഭിധം
മൂലംകാട്ടിയകുട്ടനുണ്ണിഗ്ഗുരുവിൻപാദംനമിക്കുന്നുഞാൻ. 5

ഹസ്ത്യായുൎവേദമെന്നുള്ളൊരുമഹിമയെഴുംഗ്രന്ഥവുംനോക്കിമെല്ലെ
ശാസ്ത്രാൎത്ഥംയുക്തിതൊട്ടുള്ളവകളെയുചിതംപോലെചിന്തിച്ചറിഞ്ഞ്
ഹസ്തിക്കുള്ളല്ലലോടിച്ചനുഭവമധികംകണ്ടൊരെന്നുണ്ണിയാശാൻ
പ്രത്യേകിച്ചെന്നൊടോതീടിനവഴിയഴകാക്കാട്ടിടാംപദ്യരീത്യാ. 6

ആയില്യംതിരുനാളിലന്നവതരിച്ചാവഞ്ചിരാജന്റെനൽ-
പ്രായത്തിൽഗ്ഗുരു'പാച്ചു'മൂത്തതവിടന്നിന്നാട്ടുവൈദ്യശ്രമം
മായംവിട്ടുവളൎന്നിടാൻസകൗതുകംമൂന്നാളെമാന്ദ്യംവിനാ-
വായിപ്പിച്ചതുതൊട്ടുനാട്ടിലധികംവൈദ്യംഫലപ്പെട്ടതേ. 7

മൂത്തകോയ്ത്തമ്പുരാൻവൈദ്യൻ
മൂത്തതദ്ദേഹമുണ്ണിയും
മൂൎത്തിമൂന്നാളുമീമൂലം
മൂത്തു ചാത്തുന്നനിത്യവും. 8

ഈമൂന്നാളാണുകേളിങ്ങധികഗുണമെഴുംനാട്ടുവൈദ്യംപരീക്ഷി-
ച്ചീമൂലക്ഷോണിപാലൻതിരുവടികരുണാപൂരപീയൂഷവൃഷ്ട്യാ-
ഭൂമൌമൎത്ത്യാവലിക്കുംഗജകുലമതിനുംപുഷ്ടിതൊട്ടുള്ളനേകം
ക്ഷേമംകാണിച്ചതീൎത്തനുദിനമധുനാപത്മനാഭപ്രസാദാൽ. 9

ആയുസ്സാരോഗ്യമെന്നല്ലനവധിസുഖവുംനൽകുമീവൈദ്യശാസ്ത്രം
ന്യായംപോലേനടത്തീട്ടതിനുടയഫലംപൂൎണ്ണമാകുന്നതിന്നായ്
ആയില്യംനല്ലശാഖംമുതലവനിപതിശ്രേഷ്ഠരേററംശ്രമിച്ചാർ
ശ്രീമാൻഭാഗ്യാബ്ധിമൂലക്ഷിതിപതിയതിനെപ്പൂൎണ്ണമാക്കിച്ചമച്ചു.
എല്ലാദ്ദാനത്തിലുംവെച്ചധികഗുണമെഴുന്നായുരാരോഗ്യദാന-
ന്നല്ലോണംപുഷ്ടിയാക്കുന്നതുസകലജനങ്ങൾക്കുമാവശ്യമല്ലോ.

തെല്ലുംലോപംവരുത്താതനുഭവവിഭവംനൽകിടുംദന്തിരക്ഷ–
സ്സുള്ളോരീവൈദ്യമാത്ര്യംമുതലറിവതിനായ്ച്ചൊല്ലീടാംതെല്ലിതാഞാൻ,

കെല്പേറുംനാട്ടുവൈദ്യപ്പൊരുളിതുളതിൽനിന്നുദ്ധരിച്ചാനവൈദ്യം
കല്പിച്ചോണംനടത്താൻവിരവിനൊടെഴുതിത്തന്നസദ്ഗ്രന്ഥതായി
ഇപ്പാരിൽക്കേളിയേറുന്നൊരുമഹിമയെഴുംമൂത്തതദ്ഗ്രന്ഥമെന്നോ–
ട്ടുൾപ്പൂവിൽപ്രീതികയ്ക്കൊണ്ടരുളിയതുവിധംപദ്യമായോതിടാംഞാൻ.

ആത്മവിനയാവിഷ്കാരണം

ഞാനോതാംകവിയല്ലതെല്ലനുഭവംകണ്ടുള്ളതെൻശിഷ്യരോ–
ടാനന്ദിച്ചുപറഞ്ഞിടാംബുധജനാംതെററാശ്ശുമാററീടണേ
ആനയ്ക്കുള്ളനമൊഴിച്ചുകൊൾകഭഗവാൻശ്രീദന്തിവക്ത്രൻനമു–
ക്കാനന്ദംതരുമിന്നുമെന്നുമുയരുംപുണ്യങ്ങളൂഴീശനാം. 13

ആദ്യന്തംകാത്തുനില്ക്കുംഗണപതിയുടെനൽപ്രാതലെന്നോന്നമാണീ
വൈദ്യങ്ങൾക്കുള്ളൊരുക്കംസകലവുമിവിടെബ്ഭാഷയായ്ചത്ര്യരീത്യാ
ഉദ്യോഗിച്ചോതുവാനുള്ളറിവുകൾകുറവാണെങ്കിലുംശങ്കകൂടാ–
തദ്യോംതൊട്ടിങ്ങുകണ്ടുള്ളനുഭവവഴിയെച്ചൊല്ലിടുന്നേനിതാഞാൻ. 14

ഹസ്തിവൃത്തമഖിലംതെളിച്ചുവെളിവാക്കിനാർചലരുമായതി–
ങ്ങോർത്തുചേർത്തുമിഹഭാഷയാക്കുവതിനെത്രയുംപരമഗാധമാം
അത്രബുദ്ധിയിവനില്ലയെങ്കിലുമറിഞ്ഞമാതിരിയുരച്ചിടാം
സത്തെഴുംജനമിതാർത്തിതിൻപിഴകൾതീർത്തിടുന്നതിനപേക്ഷമേ 15

ശോകോദ്രേകാദിയാനസ്സുയരുതറിവന്നോംമഹാന്മാരനേകം
രോഗംമാററുന്നതിന്നുംപലവിധവുമുപായങ്ങളുംചേർത്തുമോതി
വേഗംകൂട്ടുന്നപക്ഷീശപരനുടെസവിധേമക്ഷികക്കുംപറക്കാ–
നാകില്ലെന്നില്ലതട്ടൽക്കഥമപിപറയാംഞാനുമീയാനവൈദ്യം,

അണ്ണാറക്കണ്ണനുംതാൻബലമതിനുചിതംപോലെയതിപ്പത്തുണ്ട-
വ്വണ്ണംമേലനേപാഭംപലവിധമെവനംവാസ്സുവാനായെളുപ്പം
ദണ്ഡംമാററാനനേകംചെടികളെയുപദേശിച്ചോരെന്നുണ്ണിയാശാൻ
വണ്ണിച്ചെന്നോണമോതാംകുതുകമൊടിവിടെശ്ശിഷ്യരേപത്ഥ്യരീത്യാ. 17

സ്നേഹംവേണംന്നുരസ്സുംപഴമൊഴിയിലെഴുംവാസ്തവാത്ഥംനിനച്ചാൽ
സ്നേഹംദേഹത്തെരക്ഷിപ്പതിനൊരുസുധയാണെന്നുസൂചിച്ചിടുന്നു
പാലോലുംവാക്യമായിട്ടനവധിപഴവാക്കുണ്ടതെൻശിഷ്യരോത്താ-
ബ്ബാലന്മാരായനിങ്ങൾക്കറിവൊരുപടിയുണ്ടാകുവാനുണ്ടെളുപ്പം. 18

ചട്ടംനോക്കുന്നതായാൽസകലവുമറിയാമെങ്കിലുംശങ്കയെന്യേ
കാട്ടാനക്കൂട്ടുകാരെത്തഴകിടുമുപമാതാക്കളാമാനകൾക്കും
വൈററാട്ടിസ്സൊത്തുനാട്ടിൽപലപണിയുമെടുക്കുന്നിഭങ്ങൾക്കുമൊട്ടും
തെറേറശാതാനവൈദ്യക്രമമിതുവരയുംചെയ്തതിങ്ങാദ്യമോതാം. 19

പെററമ്മക്കനുരൂപമായൊരറിവുംസാമത്ഥ്യവുംപുഷ്ടിയും
ചേററിൽക്കൂടിയലുന്നകുഞ്ഞിനൊവഹിസ്സാനുള്ളനൈപുണ്യവും
ചേത്തുംനല്ലുഗുണങ്ങളുംപഴമയുംചേന്നുള്ളതാംധാത്രിമാ-
ക്കോത്തിട്ടുള്ളവരാണുനാട്ടിലമരുംതാപ്പാനമാരൊക്കയും. 20

കാട്ടിലെ മരം തേവരുടെ ആന

കാട്ടിലുള്ളമരമാണുതേവരുടെയാനയാണതുവലിച്ചുകൊ-
ള്ളട്ടെയെന്നവിധമെന്നിയേഗജധനംപെരുത്തിഹവരുത്തുവാൻ
ചട്ടമുണ്ടതുനിനച്ചുകൊണ്ടഴലൊഴിച്ചിടാൻവഴിതെളിച്ചിടും
നാട്ടുവൈദ്യമതുമാതിരിസ്സുചിലവേറിടാതെമുതലേററുവിൻ. 21

ആനമാഹാത്മ്യം

പൃത്ഥ്വീന്ദ്രന്മാരാമിഭങ്ങൾക്കിരുജനനമതിന്നുള്ളൊരുക്കങ്ങളെല്ലാ-
മാഞ്ജിസ്സാനാനവൈദ്യൻപറയുകിലവയെശ്ശേഖരിസ്സുംനരേന്ദ്രൻ
രാജ്യത്തീയാനലാഭംചെടിജലമിവകൊണ്ടാവുംവാസ്സുവാനീ (ക്കിൻ.
യോഗ്യന്മാരൊക്കെനോക്കുംവലിയമുതലെടുപ്പേറുവാൻശിഷ്യർന്നോ

ശാഠ്യശങ്കരിയിവൾക്കുമ്പിലുള്ളവായദന്തിമുഖനെന്നമ-
ട്ടിവന്ധ്യാടടവിയിൽജനിച്ചുവിലസുന്നവാരണഗണത്തിനെ
രാജസന്തതിയതെന്നപോലെനിരൂപിച്ചരണ്യമതുതൊട്ടുനാം
പൂജചെയ്തുസ്ഥിതിവരുത്തുകാനമുതലെത്രയുംപെരുകമൂഴിയിൽ. 23

മാനവാധീശവരർക്കേറംമാനമേകുംഗജങ്ങളേ-
കാനനേചെന്നുചിതമാംസ്ഥാനംനോക്കിപ്പിടിക്കണം. 24

ചൊല്ലിടാമായതെല്ലാംഞാൻനല്ലവണ്ണംശ്രവിക്കുവിൻ
സല്ലോകർക്കിഷ്ടമായുള്ളതല്ലോദന്തികഥാമൃതം. 25

വൈദ്യശാലയതുപോലെയുള്ളടവിയിങ്കലിച്ചെടിജലങ്ങളാം
സദ്യയുണ്ടുരുചിപൂണ്ടതായവനവാരണംകഴിയിൽവീഴുകിൽ
ഉദ്യമിച്ചുലകിൽവാണിടുംദ്വിജനൊടൊപ്പമായതിനെയോർത്തുകൊ-
ണ്ടാദ്യരോടരിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യമതുകൊണ്ടരോഗതവരുത്തണം. 26

നാട്ടിൽകൊണ്ടുന്നിണക്കംവന്നഗജമതിനജ്ഞാതകർമ്മംതുടങ്ങി-
ക്കൊട്ടുക്കൂടാതെലേലക്രിയവരെയുചിതംപോലെവേണ്ടുന്നതെല്ലാം
ആഢ്യന്മാർചെയ്തുപോരുംക്രിയകളഖിലവുംയോഗ്യമായാചരിപ്പാൻ
ദൃഷ്ടാന്തത്തോടുകൂടിഗ്ഗുരുവരനുപദേശിച്ചമട്ടോതിടാംഞാൻ. 27

ആനയ്ക്കുതുല്യമില്ലനാട്ടിലടവിക്കുള്ളാണതിൻജന്മമ-
പ്രാണിക്കല്ലലുമേറെയില്ലടവിയിൽപാർക്കുന്നകാലങ്ങളിൽ
നാട്ടിൽക്കഷ്ടതചെയ്തിടുമ്പൊളിളകുംദീനംശമിപ്പിക്കുവാൻ
ദൃഷ്ടാന്തത്തൊടുകൂടിയെന്നനുഭവംചൊല്ലാമിതാശിഷ്യരേ! 28

നാട്ടാനയ്ക്കൊക്കെരണ്ടുണ്ടറിയുകജനനംകാട്ടിലാണൊന്നുപിന്നെ-
ക്കുണ്ടിൽച്ചാടിച്ചെടുക്കുന്നതുമൊരുജനിയാണിവിധംരണ്ടുജന്മം
ഏവംചിന്തിച്ചുകൊണ്ടാദ്വിജതയിവരിലുണ്ടത്രയല്ലർത്ഥസമ്പ-
ത്തേകുന്നുണ്ടസ്ഥിപോലുംനഹിഗജസമമാംപ്രാണിയിക്ഷോണിതന്നിൽ.

രണ്ടാംജന്മത്തിനാനസ്ഥവനിയതുചിതംപോലെയുള്ളമ്മയായും
കൊണ്ടാടുന്നച്ഛനായിട്ടവനിപനുമഹോഹസ്തിയസ്സുതപമായും
കണ്ടാലുംദന്തിവീഴുംകുഴികളതധുനാഗർഭപാത്രങ്ങളായും
വീണ്ടുംചിന്തിക്കുകെന്നാൽഗജതതിയതിനാരോഗ്യമേകാമെളുപ്പം. 30

ആരോഗ്യക്കാതലായുള്ളടവിഗജമുടക്കുണ്ടിൽവീഴുന്നനേരം
പാരെല്ലാംകാത്തുപോരുന്നൊരുമഹിമയെഴുംഭൂമിദേവിക്കുഗർഭം
ഉണ്ടാകുംവണ്ണമോർക്കിൽപ്രസവമൊടടതിരായ്ദന്തികേറുന്നതുംപെ–
റ്റുണ്ടാകുംകുഞ്ഞിനെത്താങ്ങിടുവതിനമരുന്നാനയധാത്രിയായും. 31

ഗർഭോല്പത്തിയോടൊത്തുദന്തികുഴിയിൽചാടുന്നനേരംമുത–
ല്ക്കാരംഭാഗിരഥവേലചെയ്തുകരയിൽകേററുന്നപോററിങ്കലും
അപ്പാവങ്ങളെയൊക്കെനോക്കിയഴകാസ്സോററുന്നതാംധാത്രിമാ–
ർക്കൊപ്പംവൈഭവമേറെയുള്ളവകളാണോർത്തീടുതാപ്പാനകൾ. 32

കാടങ്ങീററില്ലമെന്നോർക്കിൽഭ്രമിഹമരുവുന്നുകൊട്ടാരമായും
കേടേശാതാനയെക്കൊണ്ടിവിടെവരുവതാമാനപോററമ്മയായും
ഓർക്കേണംവൈദ്യനെന്നാലനവധിചിലവില്ലാതരണ്യത്തിൽനിന്നി
ട്ടുകേറുന്നാനലാഭംപലവഴിപിഴയില്ലാതെയെന്നുംവളർത്താം. 33

ആനസ്സുതഭവമില്ലനാട്ടിലതുകൊണ്ടാണീവനത്തിങ്കൽനി–
ന്നേനംകണ്ടുപിടിച്ചുകൂടതിലടച്ചീടുന്നതന്നേമുതൽ
ദീനംമാററിയിണക്കിലേലമതിലുംലാഭംവളർത്തീടുവാ–
നാനംകൂടിടുമമ്മയോടുകിടയാണീനാട്ടുവൈദ്യശ്രമം. 34

ഈററില്ലത്തിൽജനിക്കുന്നരപതിയുടെകുഞ്ഞുങ്ങളെത്താങ്ങിയെങ്ങും
തെറേറശാത്തുററുസൂക്ഷിച്ചരമനയതിലേല്ക്കാക്കുവാൻലാക്കുനോക്കി
പെററമ്മക്കുള്ളതാമുൾക്കനിവനിശമിരിക്കുന്നതാംധാത്രിയോടൊ–
ത്തേററംസൌഭാഗ്യമേകുംഗജതതിയതിനാദ്യംചികിത്സിച്ചിടേണം. 35

മിണ്ടാപ്രാണികളെങ്കിലുംകരിവരന്മാരെത്രകാട്ടാനയെ-
ക്കണ്ടില്ലേമതിവൈഭവാല്പിടിമുറുക്കിക്കൊണ്ടുപോരുന്നതും
മിണ്ടാനല്പസമസ്തകൎമ്മമതിലുംകെല്പുള്ളൊരീമാനുഷ-
ക്കുണ്ടാമോമതിവസ്ലിലിംഗ്ഗജപരിത്രാണേഷുശക്തിക്ഷയം. 36

അമ്മയച്ഛനിവർതന്റെകുട്ടികളെയെന്നപോലെനിരൂപിയ്ക്കണം
ധൎമ്മബുദ്ധിയൊടുകന്ത്തരാദികളെവൈദ്യനുംധരണിപാലനും
ഇമ്മഹീശനതിധൎമ്മിയാണുപാരയേണ്ടതൊക്കെയിഹവൈദ്യരാം
നമ്മൾനമ്മുടയധൎമ്മകൎമ്മതുനന്മയോടുടനെചെയ്യണം. 37

നാശവ്യൂഹത്തിനുണ്ടാമഴലുകളെയൊഴിച്ചീടുവാൻനോക്കിയെന്നാ-
ല്ലോകംപോലേജഗത്തിൽസ്സകലവുമറിവാനുണ്ടുരണ്ടീശ്വരന്മാർ
രാശിത്ത്വാല്ലോകസംരക്ഷണമതിലിയലുംഭൂപനുംനാശരാട്ടിൻ
രോഗത്തിൽപള്ളികൊള്ളുംപരമപുരുഷനുംതുല്യരാണില്ലവാദം. 38

ഐശ്വൎയ്യംപാരമേകുംമുറജപമതിനൊത്തുള്ളതാമാനവൈദ്യം
വിശ്വത്തിൽജീവരക്ഷയ്ക്കുള്ള വഴിയരുളുംനാട്ടുവൈദ്യപ്രകാരം
വിശ്വാസത്തോടുകൂടിച്ചെടിജലമധികംചൎത്തുചെയ്യുന്നുവെന്നാ-
ലാശ്വാസംപാരമേറും ചിലവുകൾകുറയുംലാഭപുണ്യങ്ങളേറും. 39

അമ്മസ്ഥൂൎഗ്ഗനുഭവിപ്പതുമുതല്ക്കൂന്നുംപുലൎത്തുംവിധം
വന്മാഹാത്മ്യമതുള്ളദന്തികുഴിയിൽചാടുന്നകാലംമുതൽ
അമ്മയ്ക്കൊത്തൊരുവൈദ്യനാരുപായുംമട്ടിങ്ങുരക്ഷിയ്ക്കുകിൽ
ശൌൎയ്യമേണ്ടിഞ്ഞൊനൊരാണിയാമിഭധനംവാഴ്ക്കുംചടിച്ചാറിനാൽ. 40

ശ്രീവഞ്ചീശവപുസ്സുപോലെകരിതൻദേഹത്തെയോൎക്കേണ്ടതാ-
ണാവഞ്ചീശ്വരനിഷ്ടമുള്ളവകയാണല്ലോഗജക്കൂട്ടവും
രീനുംവെള്ളവുമററകാററമൊഴിവാക്കീടുന്നതിൽദക്ഷനാം
മാനംപൂണ്ടൊരുവൈദ്യനുംപ്രബലനാംതാപ്പാനയുംവേണ്ടതാം. 41

താപ്പാനയ്ക്കാപ്പറിപ്പുള്ളിഭകലമുപമാതാവിനോടൊപ്പമാണോ-
ക്കെപ്പോഴംമുട്ടിയേന്തുംഗജതതിയതുവൈററാട്ടിയാണോത്തുകൊ൦
ഇക്കൂട്ടക്കുള്ളപോലേപരചയമധികംവൈദ്യനുംവൈദ്യശിഷ്യ- (വിൻ
ന്മാക്കംവേണംപഠിപ്പിച്ചെടിജലമിവകൊണ്ടാനലാഭംവളത്താൻ. 42

കുത്തു കരഞ്ഞ തള്ള മുല കൊടുക്ക.

തള്ളതൻമുലകൊടുക്കവാൻതനതുചി ള്ളചെറുകരയേണമെ-
ന്നുള്ളവാക്യമതുപോലെയാണിഹ ചികിത്സശിഷ്യരുമുരസ്സുകിൽ
പച്ചവെള്ളമിവകൊണ്ടരോഗതവളത്തിയാനമുതലേററുവാൻ
നിശ്ചയിച്ചരുളിയുള്ളമുലമറിയാനെളുപ്പവഴിയായിടും. 43

താപ്പാനകളെ വാങ്ങൽ.

ഗർഭപാത്രമതിനൊത്തിടംകഴിയിലീശപരിസ്ഥിതമുഖൻസ്വഖി-
ച്ചുതഭവിച്ചപടിയാനകണ്ടിൽമറിയുമ്പൊഴസ്സുടനെടുക്കവാൻ
വൈഭവംവളരെയുള്ളതായ ചിലകൊമ്പനാനകളെവാങ്ങുവാൻ
ലോഭമെന്നിയെയുരച്ചിടേണമതുമാനവൈദ്യനുടെധമ്മമാം. 44

അശ്രുമുള്ളചെറിയാററുവക്കകളിലുള്ളതാമടവിയിങ്കലി
സ്സ്രദ്രമാംചെടിജലങ്ങളുണ്ടിടമിഭങ്ങൾകണ്ടിൽ മറിയുംവിധൌ
ഖേദമയച്ചനിവരെന്നപോലെപിടികൊമ്പനെന്നിവരടുത്തുചെ-
ന്നമ്മമക്കളെയണച്ചിടുംപടിയെടുത്തുകൂടതിലടയ്ക്കണം. 45

പാദരോഗമൊടുവാതമെന്നിവകളെന്നിയെവിലസുമാന തൻ
ചേതലാഭവഴികണ്ടറിഞ്ഞുപറയുന്നവൈദ്യനറിവിസ്സുകിൽ
യേതുമേമടിനിനച്ചിടാതെവരമന്ത്രിയക്കരിയെവാങ്ങിയി-
ങ്ങുതലത്തിലൊരുപാടുദന്തിമുതലേററുവാനരുളിടുംവിധി. 46

രാജഭോഗമതശിച്ചകാട്ടിൽവിലസുന്നതായവനവാരണം
വ്യാജമൊന്നുമറിയാതെയിക്കഴിയിൽവീണിടുമ്പൊഴതെടുക്കവാൻ

എത്രയുംവലിയതായരണ്ടുകരിവീരരെജ്ഝടുതിവാങ്ങുവാൻ
ഹസ്തിരക്ഷയിലപേക്ഷയുള്ളഗജവൈദ്യവശ്യനറിവിക്കണം. 47

താപ്പാനരക്ഷവരുവാൻബഹുഭക്തിയോടി-
ങ്ങേപ്പാടുചെയ്തപരമായവരാണുമേലിൽ
എപ്പോഴുമിക്കുഴിയിൽവീഴുമിഭക്കിടാങ്ങൾ
ക്കുൾപ്രേമമോടുപരിരക്ഷകരായനാഥർ. 48

താപ്പാനസ്സുള്ളദിനങ്ങളുമുഴപ്പനൊഴിച്ചിട്ടരണ്യത്തിൽവാഴും-
കൊല്ലേറുന്നാനയെക്കൊണ്ടിവിടെവരുവതിന്നുള്ളുപ്പങ്ങളെയും
റിപ്പോൾട്ടേകുന്നകാലത്തുചിതമൊടവയെച്ചൊല്ലിടാംതെല്ലിതാഞാ-
നിപ്പോഴെൻശിഷ്യരോടിസ്സുഭവമറിവിക്കുന്നതാദ്ര്യപേറിപ്പിൻ. 49

പട്ടി കരച്ചാൎച്ചിന്നെ പടി ഉറക്കമോ

പട്ടിയെന്തിനുകുരച്ചിടുന്നതതുകേട്ടഹോപടിതുറക്കുമോ
കഷ്ടമെന്നുപറയുന്നമാതിരിയിലാനലാഭമിഹവാങ്ങുവാൻ
പച്ചമൂലികകളേകിയാകുലമൊഴിക്കുവാൻവഴിയുരപ്പതിൽ-
പ്പുചരഃമാതിയൊരപാടുചിന്തയുരചെയ്തതാരുവകവച്ചിടും. 50

മുങ്കരുതൽ

ലോകത്തതീശപരനേതിനുംസകലവുംമുമ്പേറൊരുക്കീടുവാൻ-
പാകംപോലെയതൊക്കെനോക്കിവിരചിച്ചിട്ടുണ്ടുമർത്ത്യോത്തമനാം
ആകപ്പാടെവലിപ്പമുള്ളുയിർനിധിക്കുണ്ടായിടുന്നാനകൾ-
ക്കാകുമേട്ടുഗ്ഗണംവരത്തുവതിനിങ്ങെല്ലാമൊരുക്കീടണം.

തീണ്ടെടി നടൽ

തീനുംനീരുമെരുന്നാണചിതമൊടവയെദ്ദന്തികൾക്കേകിടാഞ്ഞാൽ-
ദീനംവന്നീടുമെന്നല്ലപകടവുമിഭങ്ങൾക്കുപറ്റീടുമല്ലോ

കാലേക്കുട്ടിത്തുഴഞ്ഞൊല്ലൂടവതിലണയുംതോണിയെന്നോണമാണി
ഞ്ഞാലസ്യംവന്നിടാതുള്ളനുഭവവഴിയെക്കാട്ടിമുമ്പോതിടേണം. 52

ശുദ്ധമുള്ളചെടിവെള്ളമുണ്ടമിതസൌഖ്യമോടുയരുമാനസൽ
ബുദ്ധിയാണമലഭ്രൂപനോടുകിടയാണതിങ്ങുനിരുപിയ്ക്കണം
ശ്രദ്ധയോടഖിലമാനവൈദ്യനറിവിച്ചിടുംപടിനടത്തുവാ–
നിദ്ധരിത്രിയുടെനാഥനിങ്ങനുവദിച്ചിടുംഗുണമുയർത്തിടും.

ബ്രഹ്മൻസൃഷ്ടിച്ചപച്ചച്ചെടിജലമതിലുണ്ടായതാമാനമാനം
ശൌമ്മ്യേന്ദുന്മേഷമോടിങ്ങനുദിനവുമുയർത്തിടുവാൻനോക്കിടുമ്പോൾ
കർമ്മാകൊണ്ടാണടീനംതെരുതെരെയൊഴിയാതുള്ളതിന്നൂചമെന്നി
നമ്മൾക്കോതാവതല്ലിച്ചെടിഗുണമതിനാലല്ലലെല്ലാമകററാം. 54

ദന്തിവക്ത്രനൊരുതേങ്ങകൊണ്ടുഗണഹോമമാരുമിഹചെയ്കിലും
നന്ദിചെയ്യുമതുപോലെയാണുചെടിയല്പമേകമവർതന്നിലും
പ്രീതനാകുമിദമെങ്കിലുഞ്ചെടിയനേകമായതിനുനൾകണം
മാനവേന്ദ്രനതുമാനസേസദയമൂനമെന്നിയെനിനച്ചിടും. 55

ആനകൾക്കശനമേകിടാൻചെടികുറഞ്ഞിടുന്നതുനിമിത്തമ–
പ്രാണികൾക്കുചിതമായതീററകിടയാഞ്ഞുനന്നവലയുന്നഹോ
മാനുഷർക്കൊരനുവാദമേകവതുകൊണ്ടുടഞ്ചെടികൾനട്ടിടാ–
നേനമുണ്ടിഭതതിയ്ക്കുരക്ഷവളരുംക്ഷിതീശനതിപുണ്യവും. 56

തീവണ്ടിയ്ക്കുള്ളമട്ടാണിഭതതിയതിനുള്ളഗ്നിയെൻശിഷ്യരോത്തീ–
ടീവണ്ണന്തീനിടാഞ്ഞാൽഗജധനമധികംവായ്ക്കുമോനാടകത്തിൽ
ശ്രീവഞ്ചിക്ഷോണിപാലന്തിരുവടികരുണാപൂരപീയൂഷമുണ്ടി
ങ്ങീവാദായംവളർത്താൻചെടിനടുവതിനാദ്യംധരിപ്പിയ്ക്കണന്നാം. 57

തീന്മാഹാത്മ്യം

നോക്കിതാവലിയകാററാഘാതെ ചെടിയതിൽത്തടഞ്ഞു ചെറുതായ്ത്ത ട-
ന്നക്കണക്കശനമുണ്ടിടുമ്പോഴതിലൊക്കുവായുപെരുകിപ്പഥോ
തീററകാററിന്നെയിണക്കിടുന്ദഹനനെത്തൊളിച്ചുശരിയാക്കുമോർ-
ക്കുണതണെവിധിദൃമ്പുചൊന്നതഖിലത്തിനാകമുത്തുശിഷ്യരേ. 58

പച്ചച്ചെടിതിന്നുന്നതിൻഗുണം

പച്ചതിന്നുമവകൾക്കമിസ്സുസമയത്തിലുംഗദമൊഴിക്കുവാൻ
കൊച്ചുവേലമതിമൂലവായുവനലക്കനായിമരുവീടുകിൽ
തീൻജലങ്ങളിവരണ്ടുമാണതിനുനല്ലതെന്നതുധരിസ്സണം
നൂനമാനയതുകൊണ്ടുതന്നെവിലസിച്ചിടുന്നടവിതന്നിലും. 59

കെല്പെഴുമ്മുറജപത്തിനാദ്യമതിനേത്തവാഴനടുവിസ്സുവാൻ
ക്ഷിപ്രമുത്തരവയസ്സുമെന്നവിധമിങ്ങുടഞ്ചെടികൾനട്ടിടാൻ
ആനവൈദ്യനറിവിസ്സണംഗജമനേകമുണ്ടിവിടെയായവ
ള്ളന്നിനക്കൊഴകൊട്ടത്തിടാന്തടികൾവിറുമാമുതലെടുത്തിടാം. 60

ആനകൾക്കുമതിനൊത്തതാമ്പനകൾതെങ്ങുവേങ്ങകൾമുരിങ്ങയു-
മ്മാനമേറിയൊരുനാലുവൃക്ഷമൊടുകപ്പയില്ലികൾമുരുക്കുകൾ.
മാവുമാഞ്ഞിലിയൊടമ്പഴമ്മരത്തേക്കു പീട്ടിയിരുമുള്ളതും
പ്ലാവുകൊന്നയൊടുപുന്നയെന്നിവകളൊക്കെയിങ്ങുനടുവിസ്സണം.

പേരതൊണ്ടിയൊടുമേരകംകൊടപ്പാതിഞ്ഞിടുമ്പനകൾകസ്തയു-
ഞ്ചോരതന്നിറമതുള്ളതാഞ്ചെമതവെട്ടിനപ്പൊരുകരിമ്പന
വാഴയെന്നിവകളൊക്കെയിങ്ങുനടുവിസ്സണംഝടുതിയാനകൾ
ക്കേഴധാതുവുമെഴുന്നിടുന്നതിനുതീനിനീചകകൾനല്ലതാം. 61

നട്ടിടുഞ്ചെടിവളന്നിടുമ്പൊഴതുവെട്ടിടാതെകൊഴകളൊക്കയു
ന്നാട്ടിലാനയമരുമ്പൊഴ്ണിനുകൊടുത്തിടാന്തടികൾചിറിടാം.

ആനതന്നുടയപിണ്ഡമൊക്കെവളമായ്ചെടിക്കുടനെയേകിടാ_
ന്നേനമുണ്ടുചിലവേറുകില്ലവലുതായലാഭമിതിനാലറിടും. 62

വാഴതെങ്ങുചക്കകളൊക്കെവിറ്റുവെച്ചവാങ്ങിടാന്തേക്കുളാനകൾ
ക്കേഴധാന്യവുമുയർന്നിടുന്നതിനതീനിനായിടയിലേകിടാം_
ഏഴകൾക്കിവകൾകൊണ്ടനേകവിധമുള്ളലാഭമെഴമനേകൾ
ക്കുഴിപൻസുഖമെട്ടത്തിടുമ്പടിയനേകരക്ഷകൾവളന്നിടും. 63

കാരോരോവീട്ടുതോറുമ്പലചെടിനടുവാനുണ്ടെളുപ്പങ്ങളപ്പോൾ
ദാരിദ്ര്യന്തീരെമാറുംഗജതതിയതിനുണ്ടപ്പൊഴുങ്കിട്ടുമല്ലോ
പാരെല്ലാമാനലാഭമെന്തതെരെവളരന്നൂറുകൊല്ലംവരെക്കും
ധാരാളംതൃപവാരങ്കരികലമതിനാരോഗ്യവുമ്പാരമേറും. 64

ആനകൾക്കനിശമുണ്ടിടാഞ്ഞെടികൾനട്ടിടുന്നതിനുമന്ത്രിമാ_
രേനമോടനുവദിക്കുകിൽസകലപച്ചയിങ്ങുനടുമാളുകൾ
നാടകത്തിലുത്തുകൊണ്ടനേകമുപജീവനത്തിനിടയാക്കുരു
മ്മാടിയുള്ളിഭധനമ്പെരുക്കമെവനുംദരിദ്രതയകന്നിടും. 65

പാരെല്ലാമുർഭൂമിയുണ്ടവിടെനിന്നാനക്കുതിന്നീടുവാ_
നോരോരോചെടിനട്ടിടാഞ്ഞിലവിതിൽക്കുടില്ലലാഭംവരും
ദാരിദ്ര്യങ്ങളൊഴിഞ്ഞുപോകമഗരിക്കൂട്ടത്തിനേറുംധനം
ധാരാളംസുഖമാനകൾക്കുമതിനാലുണ്ടാകുമാനേശനും. 67

കാണുകിൽക്കുശനപാനനിദ്രസുഖതങ്ങളെന്നിവകൾനാലുമാ-
ണാണിയാകിയൊരുദേഹരക്ഷയിഭജാതികൾക്കുമവനാടതിൽ
വേണമെന്നു കരുതുന്നപോലെലഭിയക്കുകാരണമുദിപ്പതാ_
മൂനമൊക്കെയൊഴിവാക്കിടുന്നതിനിതൊക്കെവൈദ്യനറിയിക്കണം. 68

തെറിച്ചത്തരമുറിപ്പതല്ല

ആയുർവ്വേദാർത്ഥചിന്താംചെടിയനിശമശിക്കാതിടക്കാനചത്താ_
ലായുസ്സില്ലാതെപോയെന്നൊഴുകടനെഴുതിക്കത്തിറിപ്പോർട്ടയച്ചാൽ

ദൃഷ്ട്യാംശുടാതെരക്ഷിച്ചീടേണമധികംകാട്ടിടുമ്പച്ചയെല്ലാം
ശിഷ്യന്മാരേതെറ്റിസ്സത്തരമതിന്നുമുറിപ്പത്തലെന്നോൎത്തുകൊൾവിൻ. 69

ആനകൾക്കു രോഗം ഉണ്ടാകുന്ന കാരണം.

കാററൂതിയ്യുംവയററില്ലൊരുതിട്ടമല്ലയാണാനകൾക്കല്ലലേററ
ങ്കൊററുനീരുകൊടുത്താലിരതതിയതിനാരോഗ്യമിദ്ദേറുമെന്നും
ഊററപ്പെട്ടുള്ളമന്ത്രിപ്രവരരിതറിയുമ്പോതിലിട്ടാനകൾക്കി
പ്പോരാമ്മസ്വോത്തപച്ചച്ചെടിയിഹനട്ടുവിച്ചീടുവാനാജ്ഞചെയ്യും. 70

ഏട്ടില്ലുണ്ടപദാൎത്ഥമൊക്കയുമഹോതിന്നുന്നതല്ലാനയി
ക്കാട്ടില്ലുണ്ടവതിന്നുവാഴമല്ലവദ്ദീനമ്പിടിസ്സില്ലഹോ.
നാട്ടിൽകഷ്ടതയേറിടുമ്പൊഴുഴൽവന്നീടാമതോടിസ്സുവാ
നിഷ്ടമ്പൂണ്ടിരുണ്ടിടുംചെടികളേകീടാകലമ്പോയിടും. 71

തിന്നീടുന്നവയൊക്കെനോക്കഗദമാണെന്നാകിലുംവ●രന്ന
ന്നന്നായുള്ളതുന്നാററിനോക്കിയറിയുന്തള്ളുന്നകൊള്ളാത്തവ
കംഭിശ്രേണിയുമൌഷധങ്ങൾഗദവുന്ദ്ധൊല്ലുന്നതല്ലൊന്നുമെ
മുമ്പുമ്പിമ്പുമറിഞ്ഞുവേണമിരരക്ഷസ്സായൊരുങ്ങീടുവാൻ. 72

ഉണ്ണാച്ചോരമണ്ണ്

ഉണ്ണാച്ചോർമണ്ണതാണെന്നരള്ളമതുവിധംദന്തിയീനാട്ടിൽവന്നാ
ലുണ്ണാഞ്ഞാജ്ജീവനുണ്ടെങ്കിലുമിരമേധികഞ്ചെത്തുമണ്ണായിടുന്നു
എന്നാലാനസ്ഥശിസ്സാൻചെടികളെനട്ടുവിച്ചീടുവാൻശിഷ്യരോതീ
ടെന്നാലക്കാട്ടിൽവാഴുമ്പടിഗജമൊരുന്ത്വാണ്ടുകൊണ്ടാട്ടമിങ്ങും. 73

ആനകളുടെ അവസ്ഥ

തൻകൂട്ടശ്രേഷ്ഠരായുള്ളതിഥികളെമുദാസല്ക്കരിസ്സുംവിധത്തിൽ
ശങ്കിച്ചീട്ടാതെവെക്കംഗജകുലമതിന്നുണ്ണപ്പൊഴുംനൽകിടേണം.

എല്ലാമോർത്തീടിലേറുംമഹിമപഥികരേക്കാളുമാനസ്സുവിത്ത
മൊന്നുംവർണ്ണനപ്രയത്നിച്ചിട്ടുമിദമുടമക്കാരതോർത്തീടവേണം. 74
രക്ഷിക്കുംദ്രവ്യമേകീട്ടഭിമതജനവർഗ്ഗത്തിനെത്തെറ്റുകാരെ
ശിക്ഷിക്കുംകൊല്ലുവാനുമ്മതിനരപതിയെപ്പോലെയാണാനവർഗ്ഗം
ആക്ഷേപിച്ചാൽപ്രകോപിച്ചിട്ടുമരചനതില്ലാനയെന്നുള്ളഭാഗം-
വീക്ഷിക്കുമ്പോൾനൃപന്മാരിലുമധികഗുണംദന്തികൾക്കെന്നുചൊല്ലാം.
ലോകത്തിസ്ഥാനലാഭങ്ങൾചെടിജലമിവയെക്കൊണ്ടുവീണ്ടുംവളർത്താൻ
ലോകാചാര്യൻവിധിച്ചുള്ളതിനുടെപൊരുളീലോകരോടാനവൈദ്യൻ
ലോകന്ന്യായങ്ങളോടൊത്തൊരുമഹിമയെഴുന്നാട്ടുവൈദ്യപ്രകാരം
പാകമ്പോലേപറഞ്ഞാച്ചിലവൊരുപടിവേണ്ടാനലാഭംപെരുക്കാൻ 76
ദേഹത്തിൽപാതിയുണ്ടീവയറുമതിനകത്തഗ്നിയുണ്ടന്തികൾക്കീ.
മാഹാത്മ്യംയുക്തികാണിച്ചിവതിനറിവിച്ചീടണന്ദന്തിവൈദ്യൻ.
മോഹിച്ചാതുമ്പടിക്കിച്ചെടികളെനടുവിച്ചിട്ടുമാനേശരെല്ലാം
സ്നേഹിക്കുന്നാനകൾക്കിന്നിശവുമശനന്നാൾകിട്ടുംശോകമെന്ന്യേ. 77
പ്രാണിരക്ഷയതിലാദ്യമായ്വിധിച്ചതാകിയചികിത്സന
ല്ലതാണിഭകുലത്തിനായതുചുരുക്കുമെന്നറികനാടതിൽ
ആനവൈദ്യനതുകൊണ്ടുജീവധനമേറെയൊരുവതിനോതിയാ
ലൂനമെന്നിയെയതൊക്കെലോകരുമറിഞ്ഞുടൻചെടികൾനട്ടിടും. 78
കുട്ടിക്കാലമ്മുതല്ക്കശ്ശിശുകുലമതിനെപ്പെറ്റമാതാവുനോക്കും
മട്ടിൽക്കുട്ടിത്തമേറുംഗജകുലമതിനെപ്പോറ്റണന്ദന്തിവൈദ്യൻ
തിങ്കാര്യന്തന്നെഭൂയോപിചപറയുകയാലപ്രിയംസൽപുമാന്മാ
ർക്കുൾക്കാമ്പിൽതോന്നിടല്ലേഗജകുലപരിരക്ഷക്കചൊല്ലുന്നതാണേ 79

(വേണങ്കിൽ ചക്ക വെരിലുങ്കാക്കും.)

വേണങ്കിച്ചക്കവേരുമ്മലുമൊരുപടികാക്കുന്നഹോവേണ്ടയെങ്കിൽ
കൊമ്പത്തുംകൂടിയില്ലെന്നരുളുമതുവിധംദന്തികൾക്കുള്ളനാൾകാൻ

ആനശന്മാർന്ന്, നച്ചാലൊരുവിഷമവുമില്ലാനകൾക്കഷ്ടിമുട്ടാം.
തേനന്നോക്കിക്കൊടുക്കാൻ ചെടികളെനടുവാൻഭൂമിയുംസൊത്തുമുണ്ടു()

ആനകൾക്ക നാട്ടിൽ ജനനസൌകൎയ്യം.

കാടുപോലെ ചെടിയുള്ളതായവിജനസ്ഥലത്തിലകലം രമി
ച്ചിടുമായതുനിമിത്തമാനധനമേറമേറുമിഥനാട്ടിലും
നാടകത്തിനകമാനജീവധനമേറമേറുമൊരുകൊമ്പനാ-
യിടുമാനമുഖനിത്തരത്തിലെ.രപോടുസന്തതികളെത്തരും- 81

ആനതന്നുടയകുട്ടിനാട്ടിലുളവാകിയാലുമധികം ധന-
മ്മാനവേന്ദ്രനുമയന്നിടും വിലകുറഞ്ഞിടാത്തമൃഗമാണിഭം
ആനവൈദ്യനറിവിച്ചിടുന്നതിനുപേക്ഷവച്ചുരുചെയ്യുവാൻ
ത്രാണിയുള്ളവർനടത്തിയെങ്കിലൊരുപാടുത്രപമുതലേറിടും. 82

നട്ടിടുന്നചെടിവളൎന്നതോട്ടമൊരുകോട്ടയോടുകിടയാക്കുവാ-
ങ്കട്ടിയുള്ളമരമിട്ടിരിമ്പുവടികൊണ്ടുചുറ്റുമൊരുവേലിയായ്
കെട്ടിയാനകളെയായതിന്നകമടച്ചുണന്നിശയിലെങ്കിലി
ക്കുട്ടിയനേകർജ്ജനിച്ചിടും ഝടുതിനാട്ടിലാനമുതലേറിടും. 83

ഭോഗമെന്നതിനുതാമസംവളരെ വേണമാനയതിനിവിധം
ലോകരൊത്തിവിടെവാണിടുമ്പൊഴിടമില്ലവൎക്കിടയുമില്ലഹോ
കാടുപോലെ ചെടിയുള്ളതോട്ടമതിലാക്കുകാനകൾകളിച്ചതിൽ
ക്രീഡചെയ്യുമതുകൊണ്ടിതന്നിനുകിടാങ്ങളിങ്ങുമുളവായിടും- 84

ആനയെന്നമൃഗമേറവും വലിയതാണതിന്നുസുരതത്തിനു
ള്ളേനമില്ലിവിടെയൂണുറക്കവുമന്തികേപിടിയുമില്ലഹോ
ഇപ്പറഞ്ഞവഴികാട്ടിയാലിതതിസ്സുകാട്ടിലമരുംവിധം
സുപ്രസാദമുളവാകുമാനമുതലേറവും വളരുമൂഴിയിൽ. 85

നാട്ടിലന്യമൃഗമേററവുമെരുക്കിടുന്നതുണ്ടതുവിധത്തിലി
ക്കട്ടിയാനകൾജനിച്ചിടുന്നതിനൊരുക്കമുള്ളവഴിയാണിവ
നോട്ടമേറിയൊരുമന്ത്രിരാജനറിയുമ്പൊഴിപ്പടിനടത്തുവാ-
നിഷ്ടമോടനുവദിച്ചിടുമ്പൊഴതിലാനനാടുനന്നായിട്ട്യയോ. 86

കാട്ടിലാനകളകന്നിടുന്നവയടുത്തുവന്നിടുവതിന്നുമുൻ-
കൂട്ടിയന്നേമുതലേറിടുന്നതിനെളുപ്പമുള്ളവഴിയിക്കാണും
കാട്ടിനേനതുവിധന്നടത്തുകിലനേകരൂപപാക്കൊണ്ടെളു
ന്നിട്ടിടുംഗജധനമെരുക്കുവതിനല്പമായ് ചിലവുചെയ്യുകിൽ. 87

ആടുപോത്തുപശുതൊട്ടനേകമൃഗമിങ്ങുദിച്ചുവളരുംവിധ
നാടകത്തിലിഭമുത്ഭവിച്ചുപെരുകാത്തകാരണവുമെന്തഹോ
പേടിവിട്ടശനമുണ്ടുകൂട്ടമോടെഭേഷ്ടമായ്വിലസിടില്ലയീ
നാടകത്തിലതുകൊണ്ടിഭത്തിനുരമിക്കുവാൻസമയമില്ലഹോ. 88

എത്രയുംചിലവുയർത്തിടുന്നപലമാൎഗ്ഗവേലകൾനടത്തുവാ-
നെത്രയാണുചിലവിട്ടിടുന്നതിഹവിത്തമസ്ഥിതികളോൎക്കുകിൽ
വിത്തരാശിയെവരുത്തിടുമ്മഹിതഹസ്തിരക്ഷണമതിന്നഹോ
സ്വത്തഴിപ്പതിനുചിത്തശങ്കയതബുദ്ധിയുള്ളവരിലെത്തുമോ. 89

വാറതിറിസ്സൽ

ബ്ലാക്കനോക്കിയതടച്ചിടുന്നതിനുമാനവൈദ്യനറിവിസ്സൂണം
ലാക്കനോക്കിയതിനുള്ളിടംവിലകൊടുത്തെടുത്തടവിയാക്കണം
ആനവൈദ്യനവധീശനാനമുതലേറിടുന്നിടമെടുത്തുകാ-
ട്ടേണമെങ്കിലതുപോലെമന്ത്രിവിലനൽകിയസ്ഥലമെടുത്തിടും. 90

കാട്ടിലാനകൾവളൎന്നിടുന്നിടമതന്യനുള്ളവകയാകിലെ
ന്തൊട്ടുമേമടിനിനച്ചിടാതതുവിലയ്ക്കെടുത്തടവിയാക്കുവാൻ

ആനവൈദ്യനറിവിച്ചിട്ടപ്പൊഴതിലേഴകൾക്കുവിലയുംകൊട്ട-
ത്താനലാഭമധികപ്പെടുന്നതിനെട്ടുക്കുമാസ്ഥലവുമൊക്കച്ചിൻ. 91

ആരിയം തിന്ന കുട്ടിയെയും കടിച്ച പിടന്നയും നാട്ടു കിറുകിറുപ്പ്

പട്ടിവന്നരിഭക്ഷിച്ചകുട്ടിയെയുടൻകടിയ്ക്കുകിലുമെന്തുനാ-
ട്ടൂട്ടിതങ്കിറുകിറുപ്പിനില്ലകാവെന്നലോകർപറയുംവിധം
ആനതഞ്ചിലവിനുള്ളതുണ്ടടിമുടിയ്ക്കടിച്ചിഭധനങ്ങാ-
ച്ചാനവൈദ്യനൊടെതത്തിടാൻവരുവതെന്തിന റികശിഷ്യരേ. 92

വൈദ്യശാല

സുപ്രശസ്തതരമായധിക്കലൊരുവൈദ്യശാലപണിചെയ്തു-
നപ്രമേയഗുണമുള്ളതായ പലപച്ചമൂലികകളോട്ടുടൻ
കെല്പെഴുംഗജചികിത്സകൾക്കുചിലകൈമരുന്നുകളൊരുക്കിവ-
ച്ചിപ്രകാരമിനിയാനവൈദ്യമിഥതമ്പിശങ്കരനടത്തണം. 93

വൈദ്യശാലയഴൽമാറ്റുകില്ലതുവിധത്തിലാണറികവൈദ്യരും
വൈദ്യനായകനരച്ചുചച്ചകൾകൊടുക്കുകല്ലലൊഴിവായിടും
വൈദ്യശാലയഗദങ്ങളിങ്ങനെയൊരുക്കിവെയ്ക്കുമൊരുവീടതാം
വൈദ്യനൌഷധമരച്ചിടുന്നവകൊടുത്തുശിഷ്യരയിരേററണം. 94

വൈദ്യശാലയുടെചുറ്റുമായ്ചെടിനടേണമക്കുസമാനനാം
വൈദ്യനണ്ണിയിവനോടുചൊന്നപടിയോതിടാമവധരിയ്ക്കുവിൻ
വൈദ്യവിദ്യയതളിയിച്ചിടുന്നതിനുണർന്നിടാതവനനച്ചുകൊ-
ണ്ടുദ്ധ്യമിച്ചുകരുതുന്നതാകിലുപകാരമുണ്ടഖിലദേഹിനാം. 95

ആടലോടകമമൃതിഞ്ചിമഞ്ഞൾതഴുതാമയുംതുളസിപിച്ചകം
വാടയേറിയൊരുകൂക്കുസുംബൃഹതിയാവണക്കുകൾമുരിങ്ങകൾ
നാടടിച്ചപൊടിയാക്കിടുന്നപവനാദികോപശമനത്തിനാ-
യീടെഴുംചെടികളാണിതൊക്കെയിഹവൈദ്യശാലയിൽനടേണ്ടതാം.

പച്ചമൂലികകൾകൊണ്ടനേകതരമൌഷധങ്ങൾകരുതീടുകിൽ
കൊച്ചുവേലമതിയേറെയില്ലചിലവല്ലലൊക്കെയൊഴിവാക്കിടാം
വാച്ചിടുംസുകൃതമാനുഷീവധനധാന്യസന്തതികളേന്തിടു-
മ്പഞ്ചമജനെറവിധിപോലെഭൂമിയതിലേവനുംസുഖമിരുന്നിടും. 97

ദുഷ്ടനാകിയൊരുവൈദ്യശാലയതിലെപ്പൊഴഞ്ചെടികൾനട്ടുകൊ-
ണ്ടീഷലെന്നിയെനനച്ചിടേണമവകൊണ്ടുരോഗമൊഴിവാക്കിടാം
ശ്ലേഷ്മനാസ്പുരത്തുപോലെയുള്ളൊരിഭവൈദ്യനായതുകൊടുക്കില-
ദ്ദോഷകോപമുടനേശമിക്കുമധികംഗുണങ്ങളുമുയർന്നിടും. 98

വേലക്കാക്കെന്നുവേണ്ടാഗദമഖിലജനങ്ങൾക്കുമോടിക്കുവാനാ-
ശ്ശാലേറുമ്പച്ചയെല്ലാമവരവരറിയാതേകണംവൈദ്യനെന്നാൽ
ഭൂലോകംകാത്തുപോരുന്നൊരുമഹിമയെഴുങ്കാററുതീവെള്ളമാണീ-
മേലോട്ടുംവാതപിത്തകഫമിവരനിശമ്പച്ചകൊണ്ടിട്ടുയേകം. 99

എള്ളതിനാലെള്ളോളം വിശപ്പുമാറും.

എള്ളതിന്നിടുകിലെള്ളൊടൊത്തിടുവതായിടുമ്പശിനശിക്കുമെ-
ന്നുള്ളചൊല്ലിനെതിരായിയിച്ചെടികളേകിയാകുലമൊഴിക്കുകിൽ
തെല്ലുദുർമ്മതികുറഞ്ഞിടുമ്പൊഴുതിലൂഴിയിൽസുഖമുയർന്നിടു-
ഞ്ഞൊല്ലെഴുന്നമലയാളരാജ്യമതിലേതിനുംസുഖമിണങ്ങിടും. 100

പച്ചയായവയശിച്ചിടുമ്പൊഴുതിലുള്ളപാലുദരമായതി-
ല്ലോച്ചിനല്ലൊറയൊഴിച്ചടങ്ങടയുമപ്പൊഴൂറുമൊരുനൈകളാൽ
നിറുമഗ്നിപൊകയാതെകത്തുവളുകൊണ്ടഫേനമൃഗകുലത്തിന-
ല്ലേറെരോഗമുദരാഗ്നിപാളുവതിലല്പൽമർത്ത്യനയരുന്നതേ. 101

പച്ചയുണ്ടിടുവതായിടുന്നതിനുവാതപിത്തമഴകാകുവാൻ
പച്ചയിൽജലമതുണ്ടതാണതിനുകാരണംകരുതുശിഷ്യരേ
സ്വച്ഛയോടവരിരിപ്പടത്തുമരുവീടുകില്ലഫമനുഗ്രഹി-
ച്ചിട്ടുപോലെയുലകിങ്കലേവനുമിരുന്നിടാന്തനുബലന്തരം. 102

അച്ഛനസ്സുജലഗന്ധപുഷ്പമിവപോലമെന്നവിധമാണശീ-
വാച്ഛനസ്സുചെടിവെള്ളഗന്ധകമിവാറനൽകഴലൊഴിഞ്ഞിടും
മറ്റുള്ളന്മാർവിവരത്തെ ട്ടിച്ചൊടുക്കയിനി ിഷ്ടരോടിവനടത്തിയാൽ
കൊച്ചുകുട്ടിമുതലതിനുവലിയ രോഗബാധകളാവരഗ്ഗദം. 10

നാടകത്തിലഴകോടു ചേർന്നൊരു സൂത്രധാരനതുപോലെവൻ
മോടികാട്ടിയുടനോടു ടാതിഭയനാമ്പെരുത്തിഥവരുത്തുവാൻ
ഈടെഴുഞ്ചെടിജലങ്ങളോത്തുമൊരുനാട്ടുവൈദ്യമഖിലമ്പഠി-
ച്ചീടുവിൻസകലലോകരും ഝടിതിശിഷ്യരേബഹുമതിച്ചിടും. 104
ചെമ്പിയ്യംവെള്ളിപൊന്നെന്നിവകളുമഭോനീറുമിപ്പച്ചമൂല- (ലെ
മൂന്നുള്ളോരല്ലൽപോക്കാൻശിവരെയുപയോഗിച്ചതാണിപ്പോ-
കംഭിസ്സുമ്മത്ത്യനമ്മറവുലകതിലഖിലപ്രാണികൾക്കുംകൊടുത്താൽ
തുമ്പില്ലാതുള്ളനാനാവികടവുമൊഴിവാക്കീടുമെൻശിഷ്യരോക്കിൻ. 105

ഉപ്പുപോലെ വരികയില്ല ഉപ്പിലിട്ടത്.

ഉപ്പുപോലെവരികില്ലനാംകരുതുമുപ്പിലിട്ടതുമാതിരി-
സ്സുപ്രപഞ്ചമതിലിപ്പെട്ടിസ്സുസമസ്തമററഗദമെന്നുമേ
വേനൽവൃഷ്ടിയിവതുല്യമുള്ളമലയാളരാജ്യമതിലേതിനും
ദീനമൊക്കെയൊഴിവാക്കിടുന്നതിനുപച്ചമൂലികകൾമെച്ചമാം. 106

ഓടിപ്പോകുന്നപട്ടിക്കൊരുമുഴം അകലെ നോക്കിയെറിയണം.

ഓടിപ്പോകുന്നപട്ടിക്കൊരുമുഴമകലങ്ങണ്ടെറിഞ്ഞിടുകെന്നു-
ള്ളീടുന്നവാക്കുപോലെപലവിധമുള്ളവാകുന്നരോഗംകുറയ്ക്കാൻ
ധാരാളംകൈമരുന്നിങ്ങനുദിനമുഴകിൽപ്പാകമാക്കീടുവാനാ-
യോരോരോസാധനംവാങ്ങിക്കരുതണമതുമിന്നാതിടാംശിഷ്യരോടായ്. 107

വൈദ്യശാലയിൽ വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ.

വ്യാജമെന്നിയെജഗത്തുകൾക്കഴലൊഴിച്ചിടാൻവഴിതെളിച്ചിടും
രാജപൂജയതിനുള്ളതായപലകൈമരുന്നുകരുതീടുവാൻ

ഭാജനങ്ങളുലമാരിമേശകൾക്കസേലബഞ്ചുകളുമെപ്പൊഴും
രാജലക്ഷ്മിയെവളൎത്തിടുംഗജചികിത്സകൻകരുതിവെക്കണം. 108

അമ്മിയോടുകഴിയുമ്മിയുംകുഴവിനല്ലകല്ലൊരല്ലുലക്കയും
നന്മയുള്ളമുറവുംകലങ്ങൾ ചിലചട്ടിതൊട്ടിജലഭാജനം
അമ്മമക്കളെവളൎത്തുവാങ്കരുതുമെന്നപോലെയിതൊരുക്കണം
നമ്മളെച്ചുമതലപ്പെടുത്തിയ ചികിത്സകൾക്കിവയവശ്യമാം, 109

ത്രാസുകട്ടികളിരിമ്പുചട്ടുചിലവെട്ടുകത്തിയൊടുതൂമ്പയും
കുസിടാതെചെടിയിട്ടിടിക്കുവതിനുള്ളചിറികകൾകല്പത്തും
ശപാസമാത്രകളരച്ചിടുന്നതിനു ചാണയെന്നിവകളല്ലലാ-
ശപാസമാക്കുവതിനുള്ളൊരുക്കമിഹശിഷ്യരേകരുതിവെക്കുവിൻ. 110

ധാരാളംകരുതീടണംവരളിയിങ്ങെരന്റരവുംഗന്ധക-
ന്നേരേന്ദ്രരവിശുദ്ധിചെയ്യുവതിനത്യാവശ്യമാണായത്
ആനപ്പിണ്ടവുമററമിങ്ങുകരുതിക്കൊള്ളേണമെല്ലായ്പ്പൊഴും
ദീനംമാറുവതിന്നിതൊക്കെയുമൊരുക്കീടേണമെൻശിഷ്യരേ. 111

ചാണകത്തിലുമിചേൎത്തിളക്കിയതുപപ്പടത്തൊടുസമമ്പര-
ത്തേണമക്കിരന്നത്തിലിപ്പയവയുണങ്ങിയാൽവരളിയാണത്
ഷ്ക്കാവുംകരുതിവെക്കണംസചടിഗന്ധകങ്ങൾ [illegible]തിപ-
നററചനലിലുന്നക്കിവെക്കുന്നമതെങ്കിലേ [illegible] രയ [illegible] ിട്ടു. 112

ക്രുങ്ങട്ടിച്ചത്തിനൊരതിമഹിമയെഴുംസ്വാമിയാരായദൈവം
മംഗല്യശ്രീവിളങ്ങുംപടിയവനുപദേശിച്ചതെൻശിഷ്യരോടായ്
[illegible] കളെയഖിലപ്രാണികൾക്കുംനടത്താൻ
തെല്ലുംസന്ദേഹമോൎക്കണ്ടതിനുസമമായുള്ളതീവൈദ്യമെന്നും. 118

നാട്ടുവൈദ്യമതിനിട്ടചട്ടമതിലുള്ളതായചിലകൈമരു-
ന്നിഷ്ടമുള്ളചെടിചേൎത്തരച്ചുതഴകാക്കിവെക്കുഴലൊഴിക്കുവാൻ

ലീസ്റ്റുനോക്കിയ തുപോലെയൊക്കയുമൊരുക്കിവയ്യകിലപാനനാം
കാറാടിച്ചപൊടിയാക്കിപ്പൊഴവയേകിയാകലമൊഴിച്ചിടാം. 114

സത്വമൂത്തിയൊടുതുല്യമാണറികവൈദ്യവിദ്യയതുനാട്ടവൈ-
ദ്യത്തിലുള്ളചെടിനിരചേൎത്തുടനെവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
മത്ത്യനേകമവയാണകാണകിമമായതിന്നധികമൌഷധം
ചേൎത്തിടേണമതുമാത്രമേകിമപിഭേദമുള്ള ഗജരക്ഷയിൽ. 515

വായുവിൻഗുളികഗന്ധകംസപടിയ ച്ചനമ്മയതുപാലയാ-
ണായമുള്ളഗജജാതിക്കുട്ടിലതുമ്പഴംപഴകിടമ്പൊഴം
കായപുഷ്പിമുതലായതോന്നെലകാംപൂവുകായപലവള്ളിയും
മായമററചില മൂലമെന്നിവകളേ ദ്ദ ചൎത്തുടനെനൽകിടാം. 116

കന്ന്യാലിമരനുചേൎത്തുഗുളികയ്ക്കുചേൎത്തരോടമു-
ണ്ടെത്തിടമ്മതരുന്നനന്തരമിവെന്തുള്ളതാംഗന്ധകം
ഏറൊസ്സോമതോടുചേൎത്തുകതതു ധാന്യപന്തരംതൈലവും
ഊറാടേറാവുമെൻറശിഷ്യർകതതിക്കൊഴുള്ളണമെല്ലായ്പ്പൊഴും. 117

പലമെഴുക്കാപ്പ്.

എള്ളതേങ്ങയവണക്കപുന്നകടതാന്നിയുങ്ങമരമാരവും
നല്ലവേപ്പചെറുനാരകാദൃ ന്ടലൊടുപൂവ്വമികണയിരിപ്പയും
ചൊല്ലെഴുന്നക ... ജീരകവുമെന്നിവററയുടെയെണ്ണയെ
നല്ലഗോമഹിഷസുകരാദികൊഴുപ്പുകളിൽകൂടെ ചേൎത്തുവയ്ക്കണം. 118

കസ്തുരിപൊന്നുവെരുകു പുഴുതൊട്ടനേകം
സത്തായിട്ടേററമേജലാവച്ചുരുട്ടി
ഹസ്തീന്ദ്രരക്ഷണമതിന്നിഹവൈദ്യനാശാൽ
ഹസ്തത്തിലാത്തകുതുകംകരുതേണമെന്നും. 119

പൂ ന്വായുസ്സിനുമൂലമായതെതിനാംസൂക്ഷിച്ചുരക്ഷിപ്പതാം
തിണ്ണനംഞാൻഗജരക്ഷണനാനാവഴിയാണോത്തുന്നതെൻശിഷ്യരേ

സ-ണ്ണത്തിങ്കറപോകവാൻശകലമായ്യോങ്കാരമേകേണമ-
ല്ലണ്ണംഗന്ധകമാനകൾക്കുഴലൊഴിച്ചീടാൻകൊടുത്തീടണം 120

അട്ടയേഷ്യനൊരുചാടനിങ്ങൾകരുതീടണംപേവത്തിലും
ദ്വേഷ്ടരക്തമൊഴിപാക്കീടന്നതിന്നളപ്പമുള്ളകരുവാണത്
നല്ലതായപെ റദ്തനമീനകകളെക്കെവെക്കമെഴകാക്കിവ-
ള്ളല്ലേലതുമൊഴിവാക്കിടാംതുടത്തിലാഭവ്യാവളരെവന്നിടും. 121

വായുവിൻഗ്ലളികഗന്ധകംപലമെഴക്കമെന്നിയെമരുന്നനാം
സ്ഥായിയോട്ടകരുതീടിലുംപഴകിയാലതിന്ഗുണമൊഴിഞ്ഞുപോം
കാററുകൊണ്ടുരസമ്മററുമായതുവരില്ലനാമ്മടനെടുത്തിടും
പൊററനാലിയുടെപാലിനൊത്തചെടിവെള്ളമേകിയഴൽപോക്കുവിൻ.

പാലെഴുംചെടിരസംവലിച്ചുപവനന്നടക്കകിലുമമ്മതാൻ
പാലുകഞ്ഞിനുകൊടുത്തിടുംപെട്ടിചെടിസ്ഥ്രമിപംശയേകിടും
ഏങ്കിലുംരസമുണങ്ങിയുള്ളചെടിനല്ലതല്ലതുമരിച്ചതാം
ശങ്കയില്ലവയിലുള്ളൊരപ്പശയതാണവററയുടെജീവിതം. 123

പച്ചമൂലികകളമ്മയേകുകിടയായിരോഗമൊഴിവാക്കമി-
ങ്ങച്ചിതന്മുലജലത്തൊടൊത്തൊരുജലാംശമുണ്ടുചെടിയിങ്കലും
മെച്ചമാകിലുമതങ്ങുരാഗമറിന്നതിന്നകിലനർത്ഥമാ-
ണിച്ചപോലെഗുണമേകിടുംസൈപാകമെന്നിവയെനോക്കിയാൽ.()

ആവശ്യരാമ്മാങ്കപത്തിനെത്തുമതുപോലില്ലൻകളയുംവിധ-
ന്നിഷ്ടയുള്ളിഭരാതിസ്സകത്തികളൊഴിസ്സവാൻപലതരത്തിലും
ശ്രേഷ്ഠമാകിയൊരുനാട്ടവൈദ്യമതിലുള്ളമാതിരിമരുന്നനാ-
മൊട്ടുമേമടിനിച്ചിടാതെകരുതീട്ടതേകിയഴൽപോക്കണം. 125

ചെപ്പുഡപ്പിചിലകപ്പിയെന്നിവയിലാക്കിവച്ചിടുകകൈകരു-
ന്നപ്പൊഴപ്പൊഴനപാനമായ്ചെടികളോടുചേർത്തുടനൊന്നാകിടാം

ശപ്പുരിപ്പുകളകത്തെടത്തുപൊരുത്തുന്ത്രിദോഷശമനത്തിനാ–
ണിപ്പടിയ്ക്കുപച്ചകൈമരുന്നുകരുതുന്നതെന്നറികശിഷ്യരേ. 126

പച്ചമൂലികളേകിയാകുലമൊഴിച്ചതിൽ പ്രതിഫലിച്ചൊരി–
പ്പച്ചമൂലമതിലേറിടുംഫലമനേകമേഴകളശിച്ചിടും
അച്ചെഴഞ്ഞവിധമെന്നിയേതലയിച്ചീശപരന്റെയൊരെഴുത്തിനെ
തിച്ചയായൊഴകെടുത്തുകാട്ടിയവനീശപരൻവരമുടൻതരും. 127

വായുവിൻഗുളികഗന്ധകങ്ങൾമുതലായിനാംകരുതുമൌഷധം
വായുവിന്റെശമനത്തിനാണതിനുചേർത്തിടുന്നൊരനുപാനമൊ
യോഗവാഹകനതായവായുവൊടടുത്തപിത്തകഫമെന്നിവ–
യ്ക്കാകുലങ്ങളുളവാക്കിടാതെശമനത്തിനൊത്തവിധമാകണം. 128

ഏവൻ ചല്ലക്കഴകറിയാലും എൻപിള്ള ചുമക്കണം.

ഏവൻപല്ലക്കകേറീടിലുമുടനെചുമക്കേണമെൻപിള്ളയെന്നു–
ള്ളാവാക്യംപോലെദീനംശരിവരെയൊഴിചാക്കീടുവാൻപച്ചവേണം
ആനന്ദേന്നോർത്തിടണ്ടിയ്ക്കുലകതിലഖിലപ്രാണികൾക്കുംസുഖത്തെ–
ദ്ദാനംചെയ്യുന്നതാണോർക്കവിടയുമുപയോഗിച്ചിടാംപച്ചമൂലം. 129

ശ്രീമൂലപ്രജാസഭാ.

ശ്രീവാഴുംകോടതായുള്ളതിമഹിമയെഴുംധർമ്മരാജ്യത്തിലാക്കം
ജീവാത്മാരാധനയ്ക്കുള്ളെളുവഴിതെളിയിയ്ക്കുന്നതാനാട്ടുവൈദ്യം
ശ്രീവഞ്ചിക്ഷോണിപാലൻതിരുവടിയനിശംപൂർത്തിയാക്കുന്നകൊണ്ടി–
പ്പാവങ്ങൾക്കല്ലൽപോക്കാൻപലവഴിതെളിയിച്ചുണ്ടുകൊണ്ടാടുമാറായ്

ഊനംകൂടാതുദിയ്ക്കുന്നസുവിധിവിഹിതംപോലെയാക്കീടുവാനി–
സ്ഥാനത്താവിർഭവില്ലരാജൻനരപതിവടിവായുത്ഭവിച്ചുള്ളതാംഗൻ
ആനന്ദംദീനരോടൊപ്പതിനെളുവഴിയായ്ച്ചൊന്നതീനാട്ടുവൈദ്യ–
മ്മാനംപൂണ്ടേറെയേറ്റാർപലവഴിതെളിയിയ്ക്കുന്നതാണാനലംഭം. 151

വിദ്യുച്ഛക്തിയതിങ്കലുള്ളോരുവിശേഷമ്പോലെലോകത്തിലീ-
വൈദ്യത്തിങ്കലെഴുംപ്രഭാവമെവനുംദൃഷ്ടാന്തമാക്കീട്ടുവാൻ
ആദ്യന്താവധികണ്ടമൂലമിതിലുംപ്രത്യക്ഷമായ്നാട്ടുവൈ-
ദ്യുദ്യോഗത്തൊടുമേറെനാളമരുവാനീശൻകടാക്ഷിക്കണേ. 132

ബ്രഹ്മസൃഷ്ടികളിലൊന്നിനുംപിഴവരുന്നതില്ലശിരെഴുത്തിനീ-
മംഗലച്ചെഴുത്തുവോണമെന്തിഹവരുന്നുവെന്നതുതെരക്കുവാൻ
ആദ്യമോതിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യവുമയത്തിമൂലനൃപനിങ്ങിതാ
വൈദ്യനാഥനരചെയ്തജീവനിധിയെത്തെളിക്കുവതിനാണഹോ. 133

ശ്രീമൂലക്ഷിതിപാലകൻറെകരുണാപീയൂഷമോലുന്നൊരി-
ശ്രീമൂലപ്രജയായിടുംസഭയിലുൾച്ചേക്കേണമാനസ്സദാ
ആമാഹാത്മ്യമെഴുംസദസ്സിലിതുവൃത്താന്തംവരുമ്പോഴിവ-
ർക്കാമോദത്തിനുമാർഗ്ഗമാകയുമുദിച്ചീടാതിരുന്നീടുമോ. 134

ഉപ്പുതിന്നവർ വെള്ളംകുടിക്കും.

ഇപ്രപഞ്ചമൊരുപോലെനോക്കുമിഭവക്ത്രാദിവരുടെക്കൂട്ടുകാ-
ർപ്രമേയഗുണമുള്ളതാംചെടിചികിത്സയെപ്പരിഹസിക്കുകിൽ
ഉപ്പുതിന്നവർജലംകുടിക്കുമതുപോലെപാപമവരേററിടും
ക്ഷിപ്രമാനകളെരക്ഷചെയ്യുവതിനായ്വിധിക്കുമവനീശ്വരൻ. 135

താപ്പാനചികിത്സ.

വേനക്കാലംവരുമ്പോളൊരുപടിമുതലുണ്ടാക്കുവോനാദ്യമായ്ത്താ-
പ്പാനക്കുള്ളല്ലലെല്ലാംകളവതിനുചിതംപോലെവൈദ്യങ്ങൾചെയ്താൽ
ദീനംകൂടാതെവാഴുംവനഗജമതിനെക്കൂസലില്ലാതെമല്ലെ-
ന്നേനംനോക്കിപ്പിടിച്ചിട്ടടനടനിനിയുംകൂട്ടിലാക്കാൻശ്രമിക്കും. 136

കാട്ടിലുണ്ടുകൾതാങ്ങുവാൻമഴയൊഴിഞ്ഞീടട്ടതിൻമുമ്പുവെ-
ററാട്ടിക്കൂട്ടരൊടൊപ്പമിങ്ങുമരുമിത്താപ്പാനകൾക്കൊക്കയും

കാട്ടാനപ്പിടികൊണ്ടുമിത്തടിപിടിച്ചിട്ടുമ്പെരുത്തല്ലല്ല-
ണ്ടൊട്ടാതന്നെമടിച്ചിടാതവകളെപ്പോക്കാൻചികിത്സിക്കുവിൻ. 137

മൂലക്ഷ്മാപാലനല്ലംകനിയുകിലതുകേളൊന്നുതാമ്പോരുമല്ലോ
ചേലേറുംവാച്ചപച്ചച്ചെടിജലമതിലുണ്ടായിടുന്നാനകൾക്ക്.
മാലോടാൻഗന്ധകത്തോടധികമധുരവുംസ്നേഹവുംചേർത്തുനൽകീ.
ട്ടാലസ്യംനീങ്ങുമെന്നല്ലുടലിനുബലവുംവന്നിടുംവേണ്ടപോലെ. 138

ആരായാലുമഭീഷ്ടലാഭമതിനാൽമോദിച്ചിടുംധന്യനാ-
മിരാജാവിനുദീനരക്ഷണമതാണിഷ്ടങ്ങളിൽശ്രേഷ്ഠമായ്
പാരംവേലയെടുത്തലഞ്ഞിടുമിഭസ്തോമത്തെരക്ഷിച്ചിടു-
ന്നോരിൽപ്രീതിവരുംനൃപന്നതുമഹാസമ്പാദ്യമല്ലേഗുണം. 139

ജീവപുണ്യധനധാന്യസന്തതിതുടങ്ങിയുള്ളവകളെക്ഷണം
ഭൂവിലേവനുമയത്തിടുംഗജചികിത്സയാകിയമഹോത്സവം
ഭൂവിലിപ്പടിപൊടിച്ചയൻവരുമെന്നമാതിരിനടത്തുവാൻ
ഭൂവരൻവിധിനടത്തിയുള്ളൊഴുകതള്ളുവാനുലകിലാരഹോ. 140

പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷയുള്ളശനപാനനിദ്രസുരതങ്ങളും
കാണുകിങ്ങിനെവെടിഞ്ഞുരാതിയുടമസ്ഥനേറെമുതലേറുകിൽ
ആനവൈദ്യനറിവിച്ചിടുംപടിചികിത്സചെയ്യതിലപേക്ഷയാ-
ക്കാണുകാണുവതൊരുത്തനുംമുതലെടുക്കുവാൻമടിവരുന്നതോ. 141

പഥ്യത്തിനാൽ പനയുംതിന്നാം.

പഥ്യത്തിന്നുന്നതായല്പനയെയുമധുനാതിന്നിടാമെന്നവാക്കിൻ-
വീര്യംചിന്തിക്കുകെന്നാലുലകതിലെവനുംരോഗമെല്ലാമൊഴിക്കാൻ
പീയൂഷംപോലെയുള്ളിച്ചെടിജലമുപയോഗിക്കുവാനോക്കുമപ്പോ-
ളുണ്ടായിപ്പച്ചമൂലംസകുതുകമിനിമേലാരുമെന്നുംഭുജിക്കും. 142

ചികിത്സയ്ക്കുള്ള സ്ഥലം.

വയറ്റാട്ടിസ്ഥലത്തതാപ്പാനകളുടെയുടലിൽക്കേടുപാടൊക്കെനീക്കാ-
നാററിൻവകത്തുകൂട്ടുള്ളവിടെയുടനെനിൎത്തിച്ചികിത്സിച്ചുവെന്നാൽ
വെക്കംദിനംശമിച്ചുഗ്ഗ്രന്നവുമധികമുണ്ടേവനംലാഭമേറും
സൎക്കാരിയാനവിത്തമ്പലവഴിയഴകാശ്ശുണ്ടേടുക്കാൻശ്രമിച്ചും. 143

കുററാലമ്പെരിയാററുവക്കത്തിലെഴുന്നോരാലുവായെന്നതൊ-
ട്ടേററംസൌഖ്യമത്തുള്ളടത്തുമരുവുംഭൂപാലരോടൊപ്പമായ്
ആറാട്ടുനിർജ്ജാതികൾക്കധികമായാരോഗ്യമേകീടുവാൻ
കുററാടോതണമാനവൈദ്യനതിനെച്ചെയ്യിച്ചുമല്ലോന്നുചൻ. 144

ഇപ്രകാരമുതകാതെത്തടത്തുചെടിവെള്ളമുള്ളവിടെയെങ്കിലും
കെല്പെഴുംഗുണമതുള്ളതാകിയചികിത്സകൾക്കുപുരകെട്ടിയും
നിൎത്തിവേണമിഭരക്ഷചെയ്യുവതിനാനകൾക്കധികമുണ്ണമു-
ണ്ടോൎത്തുനോക്കണമതാനവൈദ്യരുടെയുക്തികൊണ്ടുകരുതേണ്ടതാം-

കൂട്ടുചരിപ്പാരം.

കൊട്ടാരമോട്ടുകിടയായിഫലന്തിവാഴും
കുട്ടിന്നകത്തഴകുചെയ്യുകകശ്യോടെല്ലാം
താപ്പാനരക്ഷനുവരൻറശരീരരക്ഷ-
യ്ക്കാപ്പിച്ചുവേണമവതന്നെമരുന്നിവയ്ക്കും. 146

അമ്പലപ്പണികഴിച്ചിടുന്നവിധമേററവുംസുകൃതമുള്ളതാം
കംഖിവൎഗ്ഗമമരുന്നകൂട്ടിനുടെകേടുപോക്കുവതിനായുടൻ
മുമ്പുകൂട്ടിയറിവിച്ചിടേണമതിലാണ്ടുതോറുമധികംഗജ-
മുമ്പുചിമ്പുമറിയുന്നകൊണ്ടതിനുകേടനേകമുളവായിടാം. 147

ചികിത്സയ്ക്കുള്ള കാലം.

വേനല്ക്കാലനെയെഴുന്നളിച്ചുനദിനംകായുന്നരക്തംതെളി-
ച്ചാനന്ദംവളരാൻചികിത്സബലമായ്ചെയ്തീടുമേടത്തിലും

കൂററംമുട്ടിവലിച്ചെട്ടത്തുവലയുന്നോരഞ്ചുവായുക്കളെ-
പ്പോററാനുള്ളതുകന്നിയിങ്കലഥവാ ചെയ്യാംതുലാത്തിങ്കലും. 148

കാട്ടാനയ്ക്കുള്ളമട്ടിൽഗ്ഗുണമിനിയുമുയന്നീടുവാനായിവീണ്ടും
നാട്ടാനയ്ക്കിഷ്ടമായിട്ടധികമധുരവുംസ്നേഹവുംചേത്തുനൽകി
നഷ്ടംകൂടാതെവേനല്ക്കൊരുവകവരിഷത്തിങ്കലുംരക്ഷചെയ്യാ-
മുഷ്ടാന്തംതന്നെയാണിഗ്ഗജകുലമതിനാരോഗ്യമേറീടുമേറം. * 149

താപ്പാനചികിത്സക്ക് അനുവാദം

ഭൂദേവിയ്ക്കുത്ഭവിഷ്ണുംഗജശിശുതതിയെഭദ്രമായദ്രിതോട്ടം-
ഖേദംകൂടാതെകൂടാക്കിടുവതിനുപമാതാക്കളായിങ്ങുവാഴും
താപ്പാനയ്ക്കുള്ളരോഗംഝടിതിയിലൊഴിവാക്കീടുവാനാനവൈദ്യൻ
റിപ്പോട്ടേകുന്നതായാലനുമതിയുടനേകീടുമീമന്ത്രിരാജൻ. 150

കൃഷ്ണമൂത്തിയുടെനാമമാന്നുചകിൽനായരായവതരിച്ചിതാ
വിഷ്ണുതന്നെയിഹവഞ്ചിരാജവരമന്ത്രിയായ്മരുവിടുന്നഹോ
ഉഷ്ണമുള്ളഗദമേകിടാതെചെടിനീരുകൊണ്ടഴലൊഴിക്കുവാൻ
കഷ്ണമെന്നിയെവിധിച്ചിടാംചികിത്സവിധിച്ചമാതിരിയിലെപ്പൊഴും. 151

വസ്തുത്തെപ്രാതലോടൊത്തുമഹിമയെഴുന്നാനവൈദ്യംനടത്താൻ
നോക്കുന്നോക്കൊക്കെവേഗാലനവധിധനധാന്യാദിലാഭങ്ങളേറും
വെക്കംദീനംശമിക്കുംചിലവുകൾകുറയുംഭന്തിനുണ്ടായിരിക്കും
സക്കാരീയാനവൈദ്യോത്തമസരണിവെട്ടപ്പാക്കവാനുദ്യമിക്കും. 152

കല്യാണിപ്പിടിയാനതൊട്ടിവിടെനിന്നിടുന്നതാപ്പാനയി-
ങ്ങെല്ലാംകൊല്ലവുമാനരത്നമധികംകൊണ്ടേകമേകുന്നതാം
കൊല്ലംതോറുമവക്കരക്ഷയധികംചെയ്യാനപേക്ഷിക്കുകിൽ
കില്ലില്ലാതനുവാദമിങ്ങുതരുമീമന്ത്രീന്ദ്രനാത്തിടുവിൻ. 153

---

* കതിര വണ്ടിക്കാള ഒഴിവ്കാള പോത്തു മുതലായതിനും

ഹൃദ്യതമംപൂണ്ടപച്ചച്ചെടികളെയരച്ചുന്നാട്ടുവൈദ്യോദ്യമംകൊ-
ണ്ടാഢ്യംതാപ്പാനകൾക്കുള്ളഴലുകളെയൊഴിച്ചീടുവാൻനോക്കിയെന്നാൽ
ഉദ്യോഗത്തോടുകൂടീട്ടവനിയിലതുകൊണ്ടായുരാരോഗ്യഭാഗ്യം
വിദ്യോതിക്കുംജഗത്തിൽപ്പലവിധമവനുംലാഭപുണ്യങ്ങളേറും 154

ചൊല്ലേറുംപെരിയാറുവക്കിലമരുന്നാനകളുംതൊട്ടുനോ-
ക്കെല്ലാംകൊല്ലവുമന്നാത്തമധികംകൊണ്ടേക്കമിക്കുന്നതാം
കല്യാണിപ്പിടിയാനതൊട്ടുലകിലിക്കാണുന്നതാപ്പാനകൾ
ക്കെല്ലാറ്റിന്നുമനേകമുള്ളതവയെപ്പോക്കാൻ ചികിത്സിക്കുവിൻ. 155

ആനേശന്മാർക്കതെന്നല്ലനവധിധനമേകുന്നതാപ്പാനയെല്ലാ-
മാനന്ദിച്ചീടുവാനായൊരുഗണപതിഹോമത്തിനൊത്തുള്ളതെല്ലാം
കൂട്ടിച്ചേർത്തു ത്രിദോഷാതെളിവരിനമൃതാംഗന്ധകത്തോടുചെവ്യൻ
പെട്ടന്നേകുന്നതായാലിതതിയുടനെരാമതംപോലെയാകും. 156

ഒന്നുംചൊല്ലാത്തതായുള്ളിഭകുലമതിനുള്ളല്ലലെല്ലാംശമിപ്പി-
ച്ചെന്നുംസന്തോഷമേകാനനവധിഗുണമേറുന്നതാംപച്ചമൂലം
ചേർന്നുള്ളാനച്ചികിത്സോത്സവമതിലമൃതാംഗന്ധകത്താൽത്രിദോഷം
മന്ദിച്ചങ്ങോവച്ചാഗജകുലമതിനാൽഭൂതിസൌഖ്യേനവാഴും. 157

വിശ്വാസംതോന്നുവാനായ്സകലവുമനിശന്നാറിയുണ്ണുംഗജംനാ-
ല്ലാശ്വാസംപൂണ്ടുതിന്നുന്നവകളെയധികംചേർത്തുനൽകുന്നതായാൽ
ആശ്ചര്യംപാരമേകുന്നിതതിയതിനധാതുവേഴുംതടിക്കാൻ
വിശ്വത്തിൽഗന്ധകംനല്ലമൃതിനുസമമാനാനകൾക്കുന്നരക്കം. 158

ബ്രഹ്മന്മാസനമതിങ്കലന്ദരികവിഷ്ണുനമ്മുടയഹൃത്തിലു
ണ്ടുണ്മയെത്തുഴവതായശങ്കരനുമങ്ങിതാമുടിയിലേതിനം
ശങ്കരൻമുടിയിലുള്ളൊരാമൊഴുകിടുന്നതായജചദോഷമി
ല്ലങ്കരീരുധിരമായഗന്ധകമശിക്കിലായതൊഴുകിപ്പഹോ. 159

ഏറായിട്ടു മീൻ പിടിക്ക

നീരിലിച്ചെറിയതായിട്ടന്നേരയതിട്ടുടനേവലിയതായിട്ടു
ന്നോരുമത്സ്യമതിനെപ്പിടിക്കുമതുപോലെയെന്നകമരീട്ടവിൻ
സാരമാകിയൊരുവെന്തഗന്ധകമതാനകൾക്കിഥകൊടുക്കുകി
ല്ലാരിലാനധനമൊന്നുംകൊണ്ടുവജനാവതൊക്കെനിയുംക്ഷണം. 160

സാക്ഷാൽശ്രീപാർവ്വതിക്കുള്ളരുമഹിമയെഴും രക്തമാംഗന്ധകംവെ-
ന്തിക്ഷോണീവാസിയാമിഗ്ഗജകുലമതിനേകീടിലാരോഗ്യമേറും
ദാക്ഷിണ്യംവിട്ടവാസ്സന്തനാവിനുബലവുംഭംഗിയുംപാരമേറും-
പക്ഷംരണ്ടില്ലചൊല്ലാമതിനുസമമാംഗന്ധകന്ദന്തികൾക്കും. 161

ഗന്ധകന്ദന്തികൾക്കാത്താൽസന്തോഷകരമെത്രയും
തന്തയുംരപ്പള്ളയുംനാൾകുമെന്തല്ലാമതുമട്ടിതും. 162

മൂലാൽമാവ്യാഘ്രമാക്കാതിടതതിയതിനാരോഗ്യമേറാംവെളുത്താൻ
പാരേറുംപച്ചയോടൊത്തനുഭവമിയലുംകയ്യുമന്നേകകെന്നാൽ
മാലെല്ലാംതീരെനീക്കിപ്പലഗുണമെവനാനകൾകിട്ടുന്നോട്ടുവൈദ്യം
ബാലന്മാരെപഠിപ്പിൻസവിനയമിതിനാൽക്ഷേമമേറാംലഭിക്കും. 163

ഏറാംനല്ലോരുചാറുംകറികളുമധുനാമാനുഷക്കെന്നമട്ടി-
ങ്ങാറപ്പെട്ടനവൈദ്യംചെടിജലമിവയാണാനകൾക്കേറെരക്ഷ
ക്കൂറാന്താപ്പനേനനായ്തത്തളിയുകിലിടമക്കണ്ടിൽവീഴുമ്പൊഴെന്നും
കേറുംകാട്ടാനയെത്താന്തദധിചനാതിനാൽവാരിടുംഭൂരിപിത്തം. 164

അച്ചൻ കൊച്ചിക്കു പോകാൻ പാത്തതാൽ

അച്ഛൻകൊച്ചിക്കുപോകാൻപായുകിലുടനേറാത്തിനങ്ങോട്ടുചെന്നാ-
മെച്ചക്കൂട്ടാതൊക്കത്തിനതിരിയെവരാവണ്ണമിയ്യാനവൈദ്യം
പച്ചപ്പാറിപ്രഭാവംശകലവുമറിയാതൌഷധംചെയ്യിലെന്താ-
ണാശ്ചര്യംസാരമാമീയിടയനമിടിയാനായതുംഹേതുവാകും. 165

വൈദ്യയോഗ്യത

ലോകത്തിത്രവലിപ്പമുള്ളമൃഗമില്ലെന്നല്ലരാജതാപവും
ലോകർക്കിങ്ങുപകാരവുംപെരുകിടുന്നാനയ്ക്കുതീനംലഘു
രോഗങ്ങൾക്കുമരുന്നുചെയ്യുതിനുനാമാളല്ലയെന്നാകിലും
ലോകാചാര്യനതായിടുംഗുരുകടാക്ഷംകൊണ്ടുരക്ഷിച്ചിടാം. 166

ബ്രഹ്മൻസൃഷ്ടിച്ചൊരായുർവ്വേദമതുശരിയാക്കീടുവാനാണുവൈദ്യം
ശർമ്മംലോകർക്കയത്താംപലവഴിയഴകായ്ക്കാട്ടുവോനാണുവൈദ്യൻ
ധർമ്മക്കാമ്പായഗൌരമ്മേണ്ടുയിരിനുബലമേകീടുവാനാജ്ഞതന്നി
ട്ടിമ്മട്ടിജ്ഞാനരക്ഷക്കനുഭവവഴിയെക്കാട്ടിയെൻശിഷ്യരോടായ്. 167

ജീവജ്ജാലമതിനെക്കുറിച്ചുഭയഭക്തിയോടുയിരുയർത്തുവാൻ
പാവമായൊരിവനേയുമാക്കിയതുനോക്കുകെന്തൊരുമഹാത്ഭുതം
പാരിലിങ്ങിനെവലിപ്പമുള്ളൊരുശരീരിയില്ലഗജരക്ഷണേ
ഭൂരിബുദ്ധിബലശാലിയാകിയൊരുവൈദ്യനേകുശലനായ്വരു. 168

ഭൂതക്കണ്ണാടിവെച്ചിട്ടുകലമതിലിരിക്കുന്നതുംകണ്ടിടുംമ-
ട്ടാതങ്കംചേർത്തുമോർക്കാംപലവഴിയരുളുംനാട്ടുവൈദ്യത്തിനാലേ
ആനയ്ക്കുള്ളല്ലലോടിപ്പതിനിവനെനിയോഗിച്ചൊരീമൂലദൈവം
മാനക്കണ്ണാടിതന്നേനതുമതിമമസദ്ധാമയധപംസനാഥം. 169

അച്ഛൻ ആനകേറിയാൽ മകന്റെ കൂതിയിൽ തഴമ്പില്ല

അച്ഛനാനമുകളേറിയാലതിലിരുന്നെഴുന്നൊരുതഴമ്പതാ
കൊച്ചിനാസനമതിങ്കലേല്ക്കുവതിനില്ലബന്ധമതുമാതിരി
അച്ഛനുണ്ടുചിലവൈദ്യമെന്നുകരുതീട്ടുമക്കളുമൊരുങ്ങിയാ-
ലച്ഛമായുയിരുയർന്നിടില്ലറികവൈദ്യവിദ്യകൾപഠിക്കുവിൻ. 170

ആനചികിത്സ പരിചയിച്ചുതുടങ്ങിയതു

കെല്പെഴുംചെന്നമനസ്സലിന്നുമമരുന്നതാമവനിദേവനാം
തുപ്പനെന്നതിരുനാമമോതിവരുമാഢ്യനാനകളെനോക്കുവാൻ
ആദ്യമിങ്ങിവനോടോതിയത്തിരുമനസ്സുകൊണ്ടതുമുതല്ക്കുഞാൻ
ഉദ്യമിച്ചിഭചികിത്സയിൽപരിചയിച്ചമാതിരിയുരച്ചിടാം. 171

പ്രാണികൾക്കഖിലകിലൊക്കയുംമരണമുണ്ടുരണ്ടുവകയായതി–
ദ്ദീനമെന്നതുനിമിത്തമസ്ത്വമകാലമൃത്യുവെയൊഴിക്കുവാൻ
വേണ്ടമാതിരിയറിഞ്ഞിടാന്നരഗണത്തിനന്ന്യവകയൊന്നിനും
മിണ്ടുവാൻവഴിയയെന്നതോർത്തുമൃഗരോഗമാത്ര്യമൊഴിവാക്കണം. 172

ആളുകൾക്കഴൽവരാതെനോക്കുവതിനുണ്ടെളുപ്പമഥവാവരും–
പോളനർത്ഥമൊഴിവാക്കുവാൻവഴിതിരക്കുവാനറിവുമുണ്ടഹോ
മാനുഷക്കുവലവേലചെയ്തിടുവതായിടുംമൃഗകുലത്തിനു–
ള്ളൂനമായതുരിയാടുകില്ലതിനെഴുന്നരോഗമൊഴിവാക്കുവിൻ. 173

മാനുഷർക്കുയിരയത്തിടുന്നതിനുതന്നെതള്ളയിവരുണ്ടടു–
ത്തൂനമെന്നിയെനടന്നിടാനറിവുയവ്വനംമുതലുയന്നിടും
ഉദ്യമിച്ചുനരനുള്ളവേലകളെടുക്കുമീമൃഗതതിക്കുനോ–
ക്കാത്ത്യമല്ലലൊഴിവാക്കിയാലഖിലപുണ്യലാഭസുഖമേറിടും. 174

ഭൂപനീശപരനിവക്കുവാഹനമതായിയുംഗജകുലംസദാ–
രൂപമേവനുമെടുത്തുതന്നഖിലസൌഖ്യവുംഝടിതിയേകിടും
ആവലാതിപറയാതെചാറുകറിയെന്നിവസ്സനുഭവങ്ങളീ
ഭൂവിലാറവുമടന്തരുംമൃഗതതിക്കുമാത്ര്യമഴൽപോക്കുവിൻ. 17

വൈദ്യനായകനുരച്ചതായജലഗന്ധപുഷ്പമിവകൊണ്ടുനോ–
ക്കാത്ത്യമിഗ്ഗജചികിത്സയാകിയമഹോത്സവംപൊലിമയാക്കുവിൻ
പേർത്തുമീമൃഗമതിൻവസന്തയെയൊഴിക്കുവാൻവഴിയുമോതിടാം
മർത്ത്യനിങ്ങടിനചയ്യുകൊണ്ടുയിരുയർത്തുവാനുമറിവിച്ചിടാം 176

മാനുഷർക്കുപലവേലചെയ്തിടുവതായിട്ടുമൃഗകുലത്തിൽവ-
ച്ചാനയാണവലുതോത്തുകില്ലതിരുദീനമാത്ര്യമൊഴിവാക്കണം
പ്രാണരക്ഷയിലുപേക്ഷയോടിഭചികിത്സയാകിയമഹോത്സവം
കാണമപ്പൊഴതിലേഴകൾക്കഴലൊഴിക്കുവാൻവഴിതെളിഞ്ഞിടും. 177

നൂറെഴുംചെടിജലത്തിലാണ്ടുരുധിരാംശമായജരാഗ്നിയി-
ങ്ങേറിടുന്നിഭകുലത്തിനോക്കിലിഹമാനുഷർക്കതുകുറഞ്ഞിടും
ക്കുറെഴുംഗജചികിത്സചെയ്യുവതിനൌഷധങ്ങളുടമാത്രയി-
ങ്ങോവേണമതുകാലദേശഗതിപോലെവൈദ്യനറിയേണ്ടതാം 178

കോലോത്തുമന്ത്രം അങ്ങാടിയിൽ പാട്ട്

കോലോത്തോത്തുന്നമന്ത്രംശരിവരെയുടനങ്ങാടിയിൽപാട്ടതെന്നായ്
വീളെച്ചൊല്ലുന്നമട്ടിങ്ങുടിനവുമുയന്നീടുമീനാട്ടുവൈദ്യം
മൂലക്ഷ്മാപാലനേററംകനിവുമുതുപൊഴിച്ചിട്ടുയത്നംകൊണ്ടി-
പ്പാലേറുംപച്ചമൂലംമരിയിനിയെതിരുംശിഷ്യരേമാലകറാൻ. 179

കുംഭിവക്ത്രനവണങ്ങിവാണിയെനമസ്കരിച്ചുഗുരുനായകൻ
തൻപദാബ്ജമഥകുംഭിനീശനായുമൻപിനോടുഹൃദിചേർത്തുടൻ
കുംഭിരോഗശമനത്തിനെത്രയുമെളുപ്പമമീതുപഠിക്കണം
തമ്പിശങ്കരനിനയ്ക്കുവിൻവിപുലപുണ്യവുംധനവുമേറിടും. 181

കേകകോററില്ലൂരിഴെലിസ്കുംജലമുടനിടയിൽത്തങ്ങിയാല്ലൊങ്ങിമേപ്പോ-
ട്ടേക്കേററംപൊങ്ങുകെറുപ്പേടിവിരവൊടുകീഴ്പ്പോട്ടുചോരുന്നവായു
മൂക്കിൽക്കൂടിക്കടന്നിക്കടൽവഴിയെയിറങ്ങുമ്പോമൂട്ടിൽത്തടുക്കാ-
താക്കെന്നാലാനരക്ഷയ്ക്കുള്ളവഴിതെളിയിക്കാനവൻശക്തനാകും. 182

ആനയ്ക്കേറിനവാതകോപമൊഴിവാക്കീടാമപാനന്മന-
സ്സാനന്ദിക്കണമായതിന്നചനെനാമെന്നുഭജിച്ചിടണം
ആറോടൊത്തുവളഞ്ഞിടുംകടലടിക്കുള്ളാന്നിടുംവായുവാ-
ന്താരിൽത്തേന്മുവാസരന്നകരമേവണ്ടെന്നമട്ടാണിവൻ. 182

മൂലവായുവെടയുമ്പൊഴാക്കടൽവഴിയ്ക്കയൻമുടിയോളവു-
മ്പാളമപ്പൊഴുദരാഗ്നിയെത്തട്ടിയിട്ടിളക്കിയതൊട്ടുക്കിടും
ആളിനാംഗ്ഗശതതിക്കമൊക്കെമരണങ്ങളിങ്ങനെവരുമ്പൊഴ.
കാലദോഷമതുകൊണ്ടിതെന്നുപറയാതെമുക്കരുതൽനോക്കുവിൻ. ()

വാതപിത്തകഫമെന്നമൂവ്വരെയുംഗ്രഹിയ്ക്കുവതിനാഗ്രഹി-
ച്ചേളുമേചതിവുചെയ്യിടാതവരിരുന്നിടുന്നവിടെയാണിടും
ച്ചേദമേളമൊഴിവാക്കിടുന്നതിനപാനവായുവിനെനമ്പിയാ-
ലേളുമേചിലവുയർന്നിടാതുയിർധനംപെരുത്തിഷചരത്തിടാം. 184

ത്രപവാരിവാരിഷിച്ചിടാതഴലൊഴിച്ചുജീവനെവളർത്തിടും
ദ്രുപതിസ്ഥിതിലുമൈത്രയുംസ്വകൃതലാഭസൌഖ്യവുമുയർത്തണം
കോപമല്പവുമപാനനെന്നുമുയരാതെനോക്കുകിലൊരിയ്ക്കലു-
ദ്വിപനക്കാവുവന്നിടിപ്പുതുനിമിത്തമാത്തികാംവരാഗ്ഗദം. 185

ഏറാമക്കടലിലൊന്നുപൊങ്ങുകിലതാനിലൂടെവളരുംവിധം
ക്കാനാകിയൊരപാനനാക്കടൽവഴിയ്ക്കയൻമുടിയോളവും
കേറിടുമ്പൊഴതിലാണ്ടിടീനമുളവായിയെന്നതറിയുന്നത-
ന്നേരമാസനമതിങ്കൽനല്ലശദമേകകിൽക്ഷണമിറങ്ങിടും.* 186

കണ്ടവൻ വില പറഞ്ഞാൽ കൊണ്ടവൻ കോടി ഉടുക്കയില്ല

കണ്ടവൻവിലപറഞ്ഞതാകിയൊരുകോടികൊണ്ടവനടുക്കയി-
ല്ലെന്നമാതിരിയിലാനവൈദ്യമറിയാത്തതായഗജപാലകർ
ചൊല്ലുമൌഷധമതൊക്കെയാനയതിനേകിയാലഴലൊഴിച്ചിനി
ച്ചെല്ലുമായതിലനേകജീവധനമേറുകില്ലറികശിഷ്യരേ. 187

അപാനവായുശുദ്ധി

അപാനവായുശ്ശുദ്ധിവൃദ്ധികൊണ്ടുകണ്ടുവേണ്ടതാ-
ണപായമായതിന്നുഞാനുപാധിയോടുചൊല്ലിടാം

* എല്ലാററിനും മിനമറിയുന്ന കാരണം ഇതാണ്.

അപാരരക്ഷയാകുമിച്ചികിത്സയാംമഹോത്സവ-
പ്രവൃജയിൽപ്രസാദിയായ്‌വരുംത്രിദോഷരക്തവും. 188

കിണ്ടിപോലെയൊരുപാത്രമുണ്ടരമനാസ്സകത്തതിലപാനനു-
ണ്ടുണ്ടിടുന്നതൊഴിവാക്കിടുന്നതിനുരണ്ടുവാതിലവനുണ്ടഹോ
മൂത്രമോലുവതിനുള്ളൊരാവഴിയതാണുകിണ്ടിമുരലോക്കുവിൻ
ചേർത്തുമാമലമൊഴിഞ്ഞിടുംവഴിയതാണുകിണ്ടിയുടെവായയും. 189

കിണ്ടിതൻകരുപിടിച്ചതിന്മെഴവുരുക്കിയോടതിലൊഴിച്ചുവാ-
നൊണ്ടുപൊത്തതുവിധത്തിലുണ്ടിടുവതിങ്കലുരുവതശേഷവും
വേണ്ടമാതിരികടഞ്ഞെടുത്തതിലുയന്നിടുന്നരസധാതുനോ.
ക്കിണ്ടലൊക്കെയൊഴിവാക്കിടുംതനുവിലുള്ളധാതുവെവളർത്തിടും. 190

ഉൾക്കേടാംമലമൂത്രദുഷ്ടകളുവാനുള്ളോരപാനൻവഴി-
യ്യൊക്കെശ്ശുദ്ധിവരാൻതരത്തിലവണക്കിന്നെണ്ണയിൽഗന്ധകം
ചേർത്തിട്ടാടുക,പായുദേശമതിലെന്നാലക്കരുക്കളൂട്ടരോ-
ടൊത്തുള്ളാർത്തിവളർത്തിടുംകൃമികളുംപോയീടുമെന്നോക്കുവിൻ. 191

ഏററെഗ്ഗന്ധകമിട്ടുകാച്ചുമവണക്കിന്നെണ്ണദന്തിക്കുടൻ
ക്കൂറോടാടുക,പായുവിങ്കലതുതൊട്ടുംഗത്തിലെല്ലാടവും
കെല്പോടോടിനടന്നിടുംപ്രബലനാംകൊററാശ്ശുപോററുംഗജാ-
നിപ്പാരൊക്കെവഹിച്ചിടുന്നതയനാണെല്ലായ്പ്പൊഴുംശിഷ്യരേ. 192

ഏരണ്ഡത്തിൻെറതൈലംഘൃതമതിലരവീതംകുറുന്തോട്ടിരണ്ടി-
ന്നീരുഞ്ചേലോടുചേർത്തിട്ടതിലുചിതമതായ്ഗന്ധകംകൂട്ടിമെല്ലേ
നാഴിപ്പാൽവീഴ്ത്തിയൊപ്പംമെഴുകിനുസമമാകുമ്പൊഴൂററീട്ടപാന-
ദ്വാരത്തിൽചാർത്തിടേണംസുധയൊടുസമമാണാനകറ്റക്കീമരുന്നും.

ഇത്തൈലംതേച്ചുപാനസ്ഥലമതിൽവലിമൂന്നൊണ്ടുശങ്കീരിയോ
ത്തസ്ഥാനത്തുരുവിഷ്ണുക്രാന്തികലമഖിലംചുങ്ങിടുംദന്തികറ്റക്കം (ടൊ-

മൂത്രകൃന്നോരപാനൻകനിവിനൊടഴലെല്ലാമൊഴിയ്ക്കുംസമാനൻ
പ്രത്യേകംജ്ഞാരാഗ്നിക്കധികഗുണമുടൻചെയ്തിടുംചതമെന്ന്യേ. 194

മൂലാധാരത്തിലുള്ളോന്നെടയുകിലതുകൊണ്ടല്പലുണ്ടാകുമിത്തോ-
താലോചിയ്ക്കാതനേകാകൃതിമൃതിവരയുംചെയ്യുകില്ലാൎത്ഥമില്ലാ
പാലുണ്ണുംകുഞ്ഞിനോടൊത്തൊരുപൊഴുതുമുരയ്ക്കാത്തതാമാനകൾക്കു
ള്ളാലസ്യംനീക്കിയെന്നാൽപലഗുണമതുകൾക്കേറിടുംതൽപതിയ്ക്കും.

മൂലാധാരംഭരിയ്ക്കുന്നവനുടെകൃപകൊണ്ടാനയേററംസുഖിയ്ക്കും
കീലംകൊണ്ടായതിന്നുംകുറവുകൾവരുവാൻന്യായമുണ്ടായതോൎത്ത്
വാലപ്പോൾപൊക്കിനോക്കിക്കരുകുലമതിനാൽക്ഷീണനായുള്ളപാന
ന്നാലസ്യംപോക്കിയെന്നാൽഗജകുലമധികംപുഷ്ടമായിട്ടുവാഴും. 196

പ്രാവുപോവാൻ കൈകൊട്ടി കഴക്കുന്നു.

പോകട്ടിപ്രാവതെന്നോൎത്തരിശമൊടുങ്കലാല്ലുയ്യഹോകൊട്ടിയ-
(പ്പോൾ
വേഗത്തിൽകാക്കവന്നെന്നരുളുമതുവിധംശിഷ്യരേരോഗമോടാൻ
ഏകീട്ടന്നൌഷധംകൊണ്ടതുസമയമിരിപ്പുള്ളതല്ലാതെവീണ്ടും
രോഗംവന്നേറിടാതിഗ്ഗജമതിനചികിത്സിയ്ക്കുവിൻപച്ചകൊണ്ടു. *197

ീവവും ചികിത്സയും

കയ്യുംകാലുംതളഴഞ്ഞിട്ടുട[illegible]ടനിഴയുന്നാമയെത്തൊട്ടിടുമ്പോൾ
പ്പൂയ്യേകൈകാൽചുരുങ്ങുമ്പ[illegible]കാടലടിയിൽപാൎത്തിടുംകീലജാലം
പൊയ്യല്ലെല്ലാംചുരുങ്ങിപ്പനരവയൊഴിവായീട്ടുവാൻതക്കവണ്ണം
കയ്യോടേശുദ്ധിചെയ്താലഴലുകളൊഴിയുംവ്യേഷ്ഠികൊണ്ടാവിപോലെ. ()

ഊരംരണ്ടുമ്പലാദപയനിശയുമിപ്പല്ലാറിയുംവേപ്പും
നേരേതച്ചുപിഴിഞ്ഞനീരിലവണക്കിന്നെണ്ണകാലംശമായ്

* വസൂരി കഴികെ, എല്ലാററിന്നും രോഗാരംഭത്തിങ്കൽ ഈ വിധം അഷ്ടനെ വായ്ശുദ്ധികൊണ്ടു എളുപ്പം രോഗം മാറുന്നതാണ്.

ചേപ്പിൻനെയ്യതിരട്ടിയായ്ത്തിലജവുംവീഴ്ത്തിട്ടരുപ്പിച്ചര-
ക്കൊക്കമ്പാകമരിച്ചുഗന്ധകവുമായ്ത്തേച്ചീടപാനസ്ഥലേ. 199

ഇതൈത്തലംപായുദേശത്തഴകിനൊടധികാംതേച്ചുവെന്നീരമാടി-
ടാത്തിട്ടുംശാന്തികിട്ടുംകൃമികളുമഖിലംപോയിട്ടംഭന്തികൾക്ക്
ഉൾസ്സേഹംപൂണ്ടപച്ചച്ചെടിജലമിവയെത്തിന്നവാട്ടംഗജങ്ങൾ-
ക്കിസ്സേഹംകൊണ്ടുപാനൻതുടരുതിയിലന്നുകുലിച്ചിട്ടംതിച്ചതന്നെ. ()

എന്താണവെള്ളത്തിലിടേണ്ടതെന്നുഭന്തിക്കസൌഖ്യംവരുമാറുര-
(ള്ളോം
സന്തോഷസന്ദായിമതംഗയോഗിസന്താനദന്തിവ്രജമേറിടട്ടെ. 201

കയ്യുണ്യംകരനൊച്ചിയുംസുരസവുംപുല്ലാനിയുംവേപ്പുമം
പയ്യേത്തച്ചൊരുതേങ്ങയോടുകിടയാക്കൂട്ടുന്നതാമക്കിഴി-
വെള്ളത്തിൽപ്പുനരിട്ടുവച്ചതിലുടൻവസ്തുങ്ങൾമുക്കിപ്പിഴി-
ഞ്ഞു ഈ ച്ചൂടൊടതൊപ്പരണ്ടുവഴിയിട്ടുച്ചൊക്കെനീങ്ങുംക്ഷണം. 202

മൂലക്കാറൊന്നുമന്നാലുദരമതിലിരുന്നഗ്നിയുംസമാനൻ
വേലയ്ക്കുംശക്തിക്കും കായ്കിലുമുടൻഭന്തികൾക്കല്ലലേകും
കാലേനാക്കേണമെന്നാലപകടമവകൾക്കൊന്നുമേവന്നുകൂടി-
ല്ലീലോകത്താനയെന്നുള്ളതുവലിയനിധിക്കുട്ടമാണോർത്തുകൊൾവിൻ

മൂലംവെട്ടപ്പാക്കകിലാനവിത്തംചേലോടുകന്നൊത്തുവരുത്തുമെന്നം
ആലസ്യമില്ലാതതുകൊണ്ടുസച്ചകാലംസുഖിക്കുംഗജവൃന്ദമെല്ലാം. 204

മൂലം മാറനാൽ വിസ്കതി

മൂലംമാറന്നാലതുവിസ്കതിക്കുകാലായിയെന്നുള്ളൊരുവാക്കുപോലെ
പാലുള്ളപച്ചച്ചെടിയെത്യജിച്ചാൽകേളാനലാഭംകുറവാകുമേറെ. 205

ത്രിദോഷങ്ങളുടെ സമാവസ്ഥ

വാതംട്ടച്ചൊക്കെനീക്കംവയാതിലമരുംപിത്തമെല്ലാംദഹിപ്പി-
ച്ചേതുംചേതംവരുത്താതുയിരിനുപുരയാംചോരയുംപാരമേകം

ചൈതന്യത്തെക്കൊടുക്കും കഫമുടനതിനാലസ്രവും പുഷ്ടിയേകും
മാതംഗങ്ങൾക്കിതെല്ലാം സുഗ്രഹണകരമാണെന്നു ചിന്തിച്ചിടേണം.

കാററും തീയ്യും ജലം നോക്കലുകിലുടലിലീവാതപിത്തം കഫാന്താ-
നോറും സന്തോഷമായോരിടയുകിലതുകൊണ്ടതിന്നാരോഗ്യമുണ്ടാം
പൊറുണ്ടാമന്നതൊട്ടിട്ടിഹ കലമതിന്നുമോരോഷക്കാശ്ശതാഴ-
സ്ഥോദീടാനോർത്തുകൊണ്ടാൽ പലവഴികളുമുണ്ടായതും നോക്കിടേണം.

രക്ഷിക്കും വാതപിത്തം കഫമിവകളുവർക്കുള്ളിടം കോത്തുമെത്തീ
ലക്ഷ്മികൊത്തുള്ളരക്തത്തെ ളമകളെ വളർത്തീടുമാവായുദേവൻ
അക്ഷിണന്നാരുകൊല്ലും മേദവിട്ടമതിമോദേന ദന്തീന്ദ്രരപ്പോൾ
പക്ഷം രണ്ടിട്ടിതെല്ലാം വെള്ളരെയനുഭവം തന്നെയാണോർത്തിടേണം ()

കണ്ണിൽക്കൊള്ളേണ്ടു പുറിയതെന്നു

ഭണ്ഡത്തിന്നൊന്നൊഴിക്കാൻ ചെടി ജലമധികം വെള്ളതാണെന്നുമൂലം
വർണ്ണിച്ചുള്ളോരണമാക്കുശരിവരെയ ചാൻശിഷ്യരോടോതിടുമ്പോൾ
കണ്ണിൽക്കണ്ടോരു കേട്ടിട്ടറിശമൊട്ടുശംതെല്ലിയെന്നാലുമിപ്പോൾ
കണ്ണിൽക്കൊള്ളേണ്ടതാണെങ്കിലുമതു പുറിയത്തെങ്കിലും പോരായില്ല.()

തപ്പിനകൾക്ക ഉള്ളിൽകൊടുക്കാൻ മരുന്നുകൾ

വേനലാമുളവുച്ചുകൊണ്ടുതണുവുള്ളിടത്താരിവിടെത്തിടും
ന്നാനവർഷമതിൽനിന്നുടൻ കുഴിയിൽവീണിടും വേനൽ ഗജങ്ങളെ
കണ്ടിൽനിന്നുടനെടുത്തുകൂടതിലടക്കുവാൻ പരിചയിച്ചതാ
യെണ്ടുദന്തികളവർക്കശക്തിയതകറ്റുവനു കൾ കുറിക്കുവിൻ. 210

കരിഗണപതിമഹാമങ്ങൾക്കു വേണ്ടുന്നതെല്ലാം
കരുതുകിലതുമാത്രം പോരമിട്ടന്തികൾക്കും
അറിവുകൾ വളരെത്തോപ്പാനമാരായതുണ്ടി-
ക്കരിവരവിഭവംകൊണ്ടിട്ടു ചൊല്ലുന്നിരിക്കും. 211

കൊട്ടത്തേങ്ങാഘൃതങ്ങൾചോറുയവവുംവാഴപ്പഴംനെല്ലിടി-
ച്ചിട്ടുണ്ടാംപൊടിമുന്തിരിങ്ങസിതയുംകല്ക്കണ്ടുതേൻചക്കയും
ഇഷ്ടംപോലെകരിമ്പുനല്ലവിലുമിലാജങ്ങളുംഗന്ധകം
കൂട്ടിച്ചേർത്തിവയാനകൾക്കുപകലേകീടാകുലമ്പോയിടും. 213

താപ്പാനക്കൂനമേകംക്രമികളെയഖിലംപോക്കിയാൽവേണ്ടതോതാം
കെല്പേകുന്നുള്ളികോതമ്പിവയൊടുസമമീനെല്ലത്തുംചേർത്തുവെച്ച
തപ്പൊല്ലാജീരകംനാലൊടുസമമരിയാർഗന്ധകംവെന്തതുംചേ-
ർത്തപ്പോൾത്താന്നെയ്യോടൊത്തേകിടധനമെവനുംവാരിടാംപാരി-
[ടത്തിൽ. 214

കുമ്പളങ്ങയൊടുചേനയുള്ളിമധുരക്കിഴങ്ങിവയരിഞ്ഞിട്ട
ത്തിമ്പമുള്ളനറുനെയ്യിലിട്ടുവറുത്തെടുത്തുയവവുംസമം
ചക്കരപ്പൊതികളേറ്റമിട്ടിവയിടിച്ചുഗന്ധകമൊടൊത്തുതീ-
റ്റുകക്കൂട്ടമിഭജാതിയിങ്ങുമലയോടുതുല്യമുയരുംക്ഷണം. 215

കസ്തൂര്യാദിമതന്നുചെന്നുള്ളികസ്സുള്ളൌഷധംതുല്യമായ്
ചേർത്തിട്ടായതിലെട്ടിലൊന്നുയവവുംനാലൊന്നതിൽഗന്ധകം
കൂട്ടിച്ചേർത്തുപൊടിച്ചിവക്കുസമമായ്ഗോധൂമവുംചേർത്തിടി-
ച്ചിട്ടിച്ചക്കരയൊത്തിതേകുകിഭമിങ്ങൈരാവതംപോലെയാം. 215

ചൊല്ലേറുംനാല്പവൃക്ഷത്തൊലികളൊടിരുവേങ്ങപ്പടമ്പത്തുഃവരും
നല്ലോത്രരങ്ങൾരണ്ടുംബലകളമമൃതുംജീരകംനാലുമൊപ്പം [കി-
ചൊല്ലേലുള്ളനുള്ളിയുംനൽഘൃതമൊടുഗുളവുംചേർത്തിടിച്ചാനകൾ
ക്കേകാനേകിതെന്നാലുടലിനുബലവുംരംഗിയുംപാരമേറും. 216

ഇച്ചൊന്നുള്ളരസായനംഗജതതിക്കേകീടുരോഗംകള
ഞ്ഞുച്ചക്കൈനെഴുന്നകാന്തിയതുമട്ടാരോഗ്യമേകുംക്ഷണം

ഇച്ഛിച്ചുള്ളോരു ഭംഗിതൊട്ടഖിലവുംവൎദ്ധിക്കുമെന്നല്ലിദം
വാച്ചീടുംപുനരല്പൽവിട്ടിഹശതായുസ്സായിരിക്കുംദൃഢം. 217

ചൊല്ലാംധാന്വന്തരത്തിന്നഗദമതഖിലംകാത്തുലാമെണ്ണചേരാ
ത്തുള്ളോരുസ്നേഹമെല്ലാംസമമൊരുചായിൽചാലിരട്ടിച്ചുകൂട്ടി
മെല്ലെക്കാച്ചീട്ടരിപ്പിന്നെഴുകിനുസമമാകുമ്പൊഴഗ്ഗന്ധകംചേ
ത്തുല്ലാസത്തോടുനൽകീടിളതതിയതിനുൾക്കട്ടിയിങ്ങേറെയേറാൻ. ()

നെയ്യെല്ലാമൊരുപോലെചേൎത്തൊരുപാത്ര്യൊപ്പിച്ചുകോരോദക-
മ്പഷ്ഠിമ്പാലുമൊട്ടിയാണൊരുപലംവീതംകലക്കീടണം
വെന്തിട്ടുള്ളോരുഗന്ധകംപൊടിയതായ്ധാന്വന്തരത്തിന്നഹ.
ന്നൊന്നല്ലാമവയുമ്പചിച്ചുമെഴുകാകുമ്പോളരിച്ചിടുവിൻ 219

സ്നേഹമുത്തമമിതഗ്നിയോത്തുതകുരോഗമൊക്കെയൊഴിയുംക്ഷണം
ദേഹകാന്തിപരമേന്തിദന്തികുലമെത്രയുമ്മഹിതമായ്വരും
ദ്രോഹമൊക്കയുമൊഴിഞ്ഞിടുന്നടിപിടിച്ചിടാൻബലവുമേറിടും
സാഹസേനപണിയുംഗജത്തിനിതുഭൂരിസൌഖ്യകരമായ്വരും.* 220

കേളിദ്ധാന്വന്തരത്തിൽപറയുമഗദമോരോപലഞ്ചേൎത്തരച്ചി-
പ്പാലിൽക്കൂട്ടീട്ടുതൊപ്പിച്ചുടനിരുപറയാസ്സേങ്ങവെള്ളത്തൊടൊത്ത്
കിട്ടീടുന്നെയ്യുതെല്ലാവകകളുമതിചദ്ധാംശമായ്ചേൎത്തരിച്ചും,
കട്ടിക്ക്ഗ്ഗന്ധകത്തോടുതകുകകരികൾക്കേറവുമ്പുഷ്ടിയുണ്ടാം. 221

ഈനെയ്യേകീടുകാനസ്സുടിമുടിവിലസുംവാതപിത്തകഫങ്ങൾ
ക്കാനന്ദമ്പാരമേകുന്നെതുതതെരവളരുമ്പുഷ്ടിതൊട്ടുള്ളതെല്ലാം
പീനംകൂടാതിരുന്നിങ്ങനുടിനമധികംവേലയുഞ്ചെയ്തുനൂറാ-
ണ്ടാനേശന്മാൎക്കനേകംധനമൊടുഗുണവുംനൽകിടുംദന്തിയെല്ലാം. 222

മുഷ്ഷുള്ളാനപ്പിടിത്തന്തടിവലിയിവയാലഞ്ഞുവായുക്കളോടീ.
ട്ടുക്കെല്ലാംകെട്ടുറില്ലുംഗജതരിയതിനീനെകൊടുത്തീടുകെന്നാൽ

* ഈ നെയ്യ് ദേഹനശക്തിയനുസരിച്ചു മനുഷ്യൎക്കും സാഹസപ്പണി ചെയ്യുന്ന വണ്ടിക്കാള, മപോത്തു, കുതിര മുതലായവക്കും കൊടുക്കേണ്ടതാണ്.

വെക്കന്തൊപ്പാനമാരികരിമലയത്തുമട്ടാകുമാനക്കളന്തൊ-
ട്ടിക്കൊല്ലത്താനലാഭമെന്തെതെരയധികംകൊണ്ടുവന്നിങ്ങളുക്കം. 223

ഊടുക്കറുംമുട്ടിച്ചുററിപ്പിടിവലിയിവകൊണ്ടഞ്ചുവായുക്കൾ കോപി-
ച്ചാക്കംവിട്ടാനവൃക്ഷമ്മറിയുകിച്ചതിനെപ്പൊക്കുവാനൊക്കകിപ്പ്രാ
നോക്കേറുന്നാനവൈദ്യപ്രമ്പറയുമതുവിധന്ദന്തിരക്ഷസ്സുചേക്ഷി-
ച്ചേക്കല്ലേചൊന്നുകാസ്സുന്നമരതമവതോടൊപ്പമാണാനയെല്ലാം. 224

അങ്ങാടിയിൽത്തോറാലമ്മയോട്.

അങ്ങാടീത്തൊലിയാലുള്ളരിശമിവിടെവന്നമ്മയൊടെന്നുചേലാ-
യിങ്ങോത്തുമ്മട്ടുശിഷ്യക്കിടമതിനഴലോടിസ്സുവാന്നേലയെങ്കിൽ
ചെങ്ങാതിക്കൂട്ടരോടൊത്തഗദമതഖ്ലഞ്ചിത്തയെന്നോതീടാരീ-
മംഗല്യക്കാതലാമിജ്ജഘനമൊഴപാടിങ്ങുയത്താൻപഠിപ്പിൻ 225

പണികൊള്ളുന്ന ആനകൾക്ക് ചികിത്സ

നാട്ടാനസ്സുപണിസ്സുശക്തിവളരാക്കോതമ്പുവാഴസ്സുയു-
മ്പുഷ്ടിസ്സെള്ളരിയാറുചക്കതുവിധഞ്ചപ്പത്തമെന്നിവക
ക്കൂട്ടിച്ചേർത്തുപൊടിച്ചുചക്കരയതുന്നല്ലെണ്ണയുന്നൊയ്യുമൊ-
ത്തിഷ്ടംപോലെകൊടുക്കിനൃക്കവളരഞ്ചെന്തങ്ങളുന്ദന്തിനാം * 226

കായുഞ്ചേനകിഴങ്ങുമിഞ്ചിനിശയുഞ്ചീനക്കിഴങ്ങുങ്കൊഴ-
പ്പായിട്ടുള്ളവമറവുമിസ്സുവമതുന്നാല്പാമരംവേങ്ങയും
കായുമ്പുവ്വലവള്ളിമൂലമിവയുന്നൈക്കൂട്ടിമൂപ്പിച്ചിട്ട
ത്തീയോഗത്തിനടുത്തഗന്ധകമതോടേറാങ്കമപ്പെട്ടിയും 227

കൂട്ടിച്ചേർത്തിടിച്ചെട്ടത്തുതിലജംക്കൂടാതെയിങ്ങപ്പെഴ-
ക്കിട്ടുംസ്നേഹമതൊക്കയുന്ദഹനമോത്തിട്ടായതിൽച്ചേർത്തുടൻ

* ഈ ചികിത്സക്രമം വണ്ണിവലിക്കുന്ന കരിം കൂളേ പോത്ത് മുതലായവകൾക്കും ചെയ്യാവുന്നതാണ്

തേനങ്കട്ടിയിളക്കിവച്ചപകലേസന്ധ്യയ്ക്കുമുമ്പേകൊ-
ന്നാനയ്ക്കുള്ളരോഗമിയന്ത്രനിതരാംശമിരനാകാശം. 228

നെല്ലുഴുന്നുയവമുള്ളിയെന്നിവകൾചതച്ചുവച്ചചിതഗന്ധക-
നല്ലചോലെയതിലിട്ടുനെയ്യുകളൊടൊത്തുകൊണ്ടുജഠരാഗ്നിയെ
കൊത്തുതീറണമിതാനകൾക്കമൃതുപോലെയാണഴലൊഴിഞ്ഞുമേ-
ലെത്രയുംഗുണമുയർത്തിടുംസകലരോഗവിദുക്ഷണമിന്നങ്ങിട്ട. 229

ആഹാരന്തോയപാനംസ്വപ്നമുചിതമ്പോലെശീലിച്ചുവെന്നാൽ
ദേഹാതങ്കംവരുത്താതിഹസകലജഗദ്രക്ഷചെയ്യുന്നിദോഷം
സ്റ്റോഹംകൂട്ടുന്നതാകുന്നചടികളധികമേകീടവിൻദന്തിരാജ-
വ്യൂഹത്തിൻരക്ഷചെയ്യാനഗദവുമധികഞ്ചോറുമേകീടവേണ്ടാ. * 230

ആനയ്ക്ക് ചോറധികം കൊടുക്കണമെന്നു ആവശ്യമില്ലാ

ചോറാനയ്ക്കധികങ്കൊടുക്കുവതിനെന്താവശ്യമാണാനയീ
നൂറേറുംചെടിതിന്നുടന്തടിവലിയ്ക്കുന്നൊണ്ടുതീവണ്ടിപോൽ
വീറുംതീയ്യിനുപഞ്ഞിവേണ്ടവൊകേകീടേണമീയ്യൌഷധ-
ച്ചോറുണ്ണുന്നവകൾക്കുശക്തികരമാന്തീൻവെള്ളമേകീടുവിൻ. 231

ഇല്ലിതൻവെറകെരിയ്ക്കുകില്ലുനാലുമില്ലചൂടുമതിനില്ലനെ-
യ്യുള്ളതാകിയചെരട്ടവയ്ക്കുപടരാതെകത്തുമനലൻസദാ
നെയ്യെഴുംചെടികളുണ്ടിടുംഗജതതിയ്ക്കുചോറധികമേകിയാ-
ത്തിയ്യപാളമതുകൊണ്ടുവേലകളെടുക്കുവാൻബലമിടിഞ്ഞിടും. 232

കാട്ടിൽത്തട്ടിമറിച്ചെടുത്തുതടികൊണ്ടിട്ടാത്തരാംഹസ്തികൾ-
ക്കിഷ്ടംപോലെയശിയ്ക്കുവാൻഗുണമെഴുംവസ്തുക്കളേകേണ്ടയോ
ശ്രേഷ്ഠത്തചകേലരുംഗജങ്ങൾപെരിയാററിൽതന്നിപോലേധനം
കൂട്ടീടുന്നതുപാക്കിലാക്കിവകളിൽസ്നേഹംജനിയ്ക്കാത്തത്. 233

* പണിആനയുടെ ഈ ചികിത്സ വണ്ടിവലിക്കുന്ന മൃഗങ്ങൾക്കും, ഉഴുന്ന കാള പോത്ത് മുതലായതിന്നും നല്ലതാണ്.

മട്ടിതട്ടിമരമങ്ങുമിങ്ങുമലയുമ്പൊഴാനകൾവലിച്ചെട-
ത്തഷ്ടിമുട്ടിവരുമപ്പൊഴുള്ളുപതറുന്നവായുശരിയാകുവാൻ
കട്ടികൾക്കമധുരംകൊടുക്കമതുപോലെതന്നെകരികൾക്കമു-
ണ്ടിഷ്ടമായചിലവസ്തുഞാനിഹപറഞ്ഞിടാമതുധരിക്കുവിൻ. 234

കായുംചേനകിഴങ്ങുഴുന്നുപയറുംകോതമ്പുമുൽഗംസദാ
കായുംവാഴവുമഗ്നിയുംതെളിയുവാനാല്പാമരംവേങ്ങയും
ആയാസംകളയുന്നതാംമുതിരയുംചേർത്തിട്ടുവെച്ചാററിയ-
സ്സായംകാലമിഭത്തിനേകുപണിയുംകാലത്തുമാലോടിടും. 235

ചേർക്കാംകൂട്ടുകറിക്കുരട്ടിയവിലുംചൂടാറിടുംമുമ്പിലി-
ട്ടൊക്കെക്കൂട്ടിയിളക്കിനൈതിലജവുംചേർത്തിട്ടുതാററീട്ടുടൻ
ഊക്കൻമുട്ടിപിടിച്ചെടുത്തുവലയുംദന്തിക്കിതേകീടുകൽ
ശീഘ്രംതന്നെഗജത്തിനഗ്ഗുണമുദിച്ചീടുംധരിച്ചീടുവിൻ. 236

കാലാകാലത്തുവേണ്ടുന്നവകളെയറിവിച്ചീടുകാനേശരോടാ-
മൂലംനോക്കീട്ടുവേണംസകലവുമിഭസംരക്ഷണംചെയ്തുകൊൾവാൻ
ആലോചിച്ചീടുകെന്നുംനിരവധിധനമുണ്ടാക്കിടുന്നാനചത്താൽ
കാലൻകൊന്നെന്നുചൊല്ലേണ്ടതിനൊരുതടയാണാനവൈദ്യക്രമ-
[ങ്ങൾ. 237

വേങ്ങതൻതൊലികള്ളരകങ്ങൾബലരണ്ടുമിവകയിടിച്ചതിൽ
തേങ്ങചക്കരയിവററയിട്ടതിലെരട്ടിയന്നമൊടുചേർത്തുടൻ
നെയ്യുകൂട്ടിവെരകീട്ടുരുട്ടിയതിൽവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
പയ്യെയേകുകമുളുണ്ടുകൊണ്ടിഭധനംപെരുത്തിഹവരുത്തിടും. 238

മുൻപറഞ്ഞവകൾവച്ചുവാങ്ങിയതടച്ചുവച്ചതിനടുത്തനാ-
ളമ്പിനോടഗദമോടുനെയ്യിവകലർന്നുനൽകുകതിരാവിലേ

കാപ്പിപോലെയതിഭംഗുജിഷ്ണുകിലപാനവായുതടിയേന്തുവാ-
നപ്രമേയബലമേകമാനവലയാതെവേലകളെടുത്തിടും. 239

വേടവൃഷ്ടിയൊടുമഞ്ഞുരാപ്പകലുറക്കമൂണജലപാനവും
കൂടിവിട്ടടവിനാടിവാറകളിലാനയോടിമുതലേററുവാൻ
ശാന്തബുദ്ധിയൊടുമാരൊടും പരിഭവിച്ചിടാതെമടിയെന്നിയേ
ഹന്തലാഭമധികംവരുത്തുമിഭരക്ഷണംവളരെയുത്തമം. 240

രാവിലേപുലയർകൂടിയുംപഴയകഞ്ഞിചോറിവയശിച്ചുകൊ-
ണ്ടാവിവണ്ടിശരിയാക്കിയാണറികവേലചെയ്യതിനുപോവതു
രാവുറക്കവുമൊഴിഞ്ഞിഭംചെടിതെരഞ്ഞുതിന്നുമതിയായിടാ-
താവഴിക്കുതടിയേന്തിയെത്രമുതലോറിടുന്നതവനീശ്വരാ. 241

നോക്കൊറക്കമൊരുനാഠംകുറഞ്ഞിടുകിലേന്തിടുംവലിയസങ്കടം
പോക്കുവാൻതുടുതിയെണ്ണതേച്ചുകളിനെയ്യുകൂട്ടിയശനങ്ങളും
നമ്മളിങ്ങനെനടത്തിടുന്നുചെടിവെള്ളമെന്നിവകളെത്യജി-
ച്ചിമ്മഹാധ്വനമുയത്തിടുംഗജചികിത്സയാരിഹതടഞ്ഞിടും. 242
വേനലാകുമളവാനനാടകമതിങ്കലൂണുജലവുംവെടി-
ഞ്ഞാണരാപ്പകലലഞ്ഞുജീവധനമെത്രയോവളരെയേകിയാൽ
കാണിയിച്ചിലവുചെയ്യു[illegible]ഗജചികിത്സയാകിയമഹോത്സവം
വേനൽവൃഷ്ടിയിവവന്നിടുമ്പൊഴതെശ്രേഷ്ഠമായിഹനടത്തിടും. 848

വേനലാകുമളവാനരാപ്പകലു[illegible]ക്കമൂണുജലവുംവെടി-
ഞ്ഞുന്നഭാവമൊടെഴുന്നളിച്ചതുകഴിഞ്ഞിടുമ്പൊഴവിടുന്നുടൻ
അഞ്ചലോടുമവനൊന്നപോലെയൊരുസഞ്ചിയേന്തിമുതുകത്തുകേ-
ളഞ്ചലോടിടുവതോണമോടിയതിദൂരദേശമതിലെത്തിടും. 244
അഞ്ചലോടുമതുപോലെയാനയുലകൊക്കെമണ്ടിയുടമസ്ഥനും
കൊഞ്ചമായതിനെനോക്കിടുന്നവനുമെപ്പോഴുംമുതലുയത്തുവാൻ

അഞ്ചിരാപ്പകലലഞ്ഞുവേലകളെടുത്തഥോപവനെടുപ്പതിൽ
കൊഞ്ചമായ്ചിലവുചെയ്യിട്ടത്തിനുചികിത്സചെയ്യതിൽമടിയ്ക്കണോ

ചെങ്ങറകൊട്ടകളടുത്തുകെട്ടഗജരാജിവേനൽകഴിയുമ്പൊഴ_
ച്ചെണ്ണകൂട്ടിനുസമാനമായടികളേറുവൻതടിപിടിയ്ക്കുവാൻ
കാട്ടിലേയ്ക്കുടനെപോയിടുമ്പൊഴുതുവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
ചട്ടമാനയതിനേകിയാത്തടിവലിച്ചെടുത്തുധനമേകിടും 246

ഈവിധംസപദിവേലചെയ്യലകിലേററവുംമൂതൽവളത്തിടു_
ന്നാവിവണ്ടിയതുപോലെയുള്ളഗജരാജപൂജശരിയാക്കുവാൻ
ആയമുള്ളമതികൊണ്ടുനോക്കുകിലൊരിക്കലുംവിഷമമില്ലയി_
വായുവിൻഗുളികഗന്ധകങ്ങളിവയേകുനെയ്യിൽദിവസംപ്രതി 247

കാലത്തുച്ചവരയ്ക്കുമുള്ളവെയിലുംകൊണ്ടഗ്ഗിവേലിയ്ക്കുനി_
ന്നാലുംപോരപായ്ക്കുപോകണമുടൻവേലയ്ക്കുനിന്നീടണം
രാവില്ലിന്നെവിളക്കിനുംപുലരുവോളംനിന്നാക്കംവെടി_
ഞ്ഞേവംകഷ്ടതയുണ്ടിടുന്നകരികൾക്കെന്നുംമരുന്നേകണം.* 248

ഉശിപ്പും കൈനൂല്

ഉശിതമ്പുകൈനൂലതെന്നുപറയുന്നമട്ടിഭകുലത്തിനൾ_
ക്ലേശമെന്നുമൊഴിവാക്കിടുന്നതിനുവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
പച്ചമൂലികകളോടുചേർത്തുദിവസേനയാനയുടമസ്ഥർവാ_
ങ്ങിച്ചുവച്ചതുകൊടുക്കുകിൽഗജധനംപെരുക്കമവനീശപരാ. 249

വാതചികിത്സ

വാതത്തിൻബന്ധുവായിട്ടരിവിജലമൊലിയ്ക്കുംപെടിയ്ക്കുള്ളരക്തം
ഛേദിയ്ക്കാതോടിടുമ്പോളുടലതിലൊരുകേടുംവരുത്തില്ലപാനൻ

* ഈ സാഹസങ്ങൾ വണ്ടിവലിക്കുന്നവക്കും ഉഴുന്ന മൃഗങ്ങൾക്കും സംഭവിക്കുന്നതിനാൽ ഈവക രക്ഷകൾ അവക്കു നല്ലതാകുന്നു.

ചൈതന്യത്തോടുകൂടീട്ടരമനയിലെഴുംപ്രൌഢനായോരവന്തൻ
മിതേകത്തുനാപിത്തത്തെളിമയൊടൊരുനൂറാണ്ടുവാഴുംഗജങ്ങൾ ()

കാറാറാണേതിനുമൂറാബന്ധുവനകുലത്തോടുനിന്നീടുകി-
ത്തെറോകുന്നതുമോക്ഷകാംക്ഷമവനാന്നിസ്നേഹനായീടുകിൽ
ഏറാകോറിനുരുക്ഷവീര്യമിയലുംകാലത്തുമേലൊക്കയും
കൂറാഞ്ഞുറിയടിച്ചുടച്ചുപൊടിയാക്കീടുംഗജങ്ങളുട്ടരേ. 251

തുള്ളുംസ്നേഹമതേറെയുള്ളലകളിട്ടിട്ടുള്ളവെന്നീരതും
പൊള്ളാതാനഘിലാട്ടുകേട്ടുകളൊഴിഞ്ഞൊറൊസ്സുഖംവന്നിടാൻ
ഉള്ളുള്ളാവിവളൻമേത്തുരുധിരത്തിൻചൂടുകൂട്ടുമ്പൊഴു-
ല്ലാസത്തോടുകൂടിവായുവടനംചെയ്യുമ്പൊഴോട്ടംഗദം.! 252

വേപ്പുപുന്നയവണക്കരണ്ടുകരിഞ്ഞൊട്ടയോടൽമരവട്ടിയും
കാപ്പിതേക്കരള്ളുപുവ്വമിവകസമൂലമൂരകബലാദ്വയം
കൂപ്പമായ്ത്തവിട്ടുമിട്ടുവെച്ചൊരുകഷായവെള്ളമഴകാക്കിവ-
ച്ചല്പമായതുകുറുക്കിവീഴ്ത്തു ചെറുചൂടൊടാത്തിയുടനോടിടും. 253

വാതകോപമതിന്നുരകങ്ങളമൃതാടലോടകബലാദ്വയം
ഖേദമേത്തുമൊഴിവാക്കിടുംസ്വരസമെള്ളതേങ്ങതവിടൊപ്പമായ്
ഇട്ടിടിച്ചിവകൾനാലുപിണ്ഡമതിനൊപ്പമാസ്സിഴികൾകാടിയി-
ലിട്ടിയിട്ടുചെറുചൂടതാക്കിയുടലിങ്കലൊപ്പിത്തു,തിരുമ്മൊലാ. 254

കരിങ്കുറിഞ്ഞിയുരകങ്ങൾരണ്ടുമിബ്ബലാദ്വയ-
മ്മുരിങ്ങദേവതാരമാവണക്കമാടലോടകം
അരത്തുലാമിവററപത്തിടങ്ങഴിസ്സുതേങ്ങനീർ
ചൊരിഞ്ഞുവച്ചുതാനതാൻകുടിസ്സുകിൽഗുണംവരും. 255

അഷ്ടചൂർണ്ണമതിലെട്ടിലൊന്നുബതവെന്തഗന്ധകമതുംകരി-
പ്പൊട്ടിയെന്നിവകൾചേർത്തിരട്ടിയതിൽനല്ലതായയവവുംസമം

ഇട്ടിടിച്ചവയെടുത്തുവാതമൊഴിവായിടാനിദ്ദതതിഷ്ണനൽ-
കിഷ്ടമോടവരശിച്ചിടുംതുടിതിപീഡയൊക്കയുമകന്നിടും. 256

പത്തുവേരുമിരുപത്തൽവീതമിട്ടുക്ഷുരകങ്ങൾബലരണ്ടുമ-
ന്നൊത്തിടിച്ചതിനുതേങ്ങവെള്ളമൊരുന്നാറിടങ്ങഴികലന്നത്
ഏട്ടിലൊന്നവറ്റയുംകുറുക്കിയതരിച്ചുചേക്കിരുത്തുലാങ്കരി-
പ്പൊട്ടിയിട്ടിതുവരട്ടിഗന്ധകമൊടൊത്തിതേകഴലൊഴിഞ്ഞിടും. 257

ഈലേഹ്യംകൊടുവാതപിത്തകഫവുംകോപിച്ചതെല്ലാംതെളി-
ഞ്ഞാലസ്യങ്ങളെയൊക്കെനീക്കിയൊഴുക്കുംരക്തത്തെനന്നാക്കിടും
ചാലിൽപാടയെഴുംപടിക്കുടലിലെദ്ധാതുക്കൾപുഷ്ടങ്ങളായ്
ചേലോടാനകളുനമാറുലകിലീരംഗേശനോടൊപ്പമാം * 258

രംഗേശൻ

ചെങ്ങല്ലൂരെന്നയില്ലത്തെഴമിദ്ദതിലകൻഘന്തമുമ്പിമലാറൂർ
ഗംഗാതീരാടിവന്നിക്കഴിവഴിയിവിടെക്കിട്ടിയുള്ളാനയല്ലോ
ശ്രീരംഗത്തപ്പനായിട്ടവനെയിതിനുമുൻവഞ്ചിരാജൻകൊടുത്താൻ
പാരിന്നുത്തന്തിയോടൊത്തൊരുഗജവരനെക്ഷോണിയിലൂണ്ടാകില്ലാ.

അഭ്രമുള്ളപെരിയാറുവക്കകളിലുള്ളൊരീമലയിലാനകൾ -
ക്കത്ഭുതാകൃതിയോടൊത്തഘോരപൊലിമയേകിടുംചെടികളുണ്ടതിൽ
ശുഭ്രമാംചെടിജലപ്രഭാവമിദ്ദമൂർത്തിയായവതരിച്ചവ-
ന്നത്ഭുതാകൃതിയിവണ്ണമാവതിനുമൂലമാരുധിരശുക്ലമാം. 260

തെന്മലക്കരികളൊക്കയുംഘ്രണനമനേകമുള്ളവകളാണയെ
ന്നോമ്മലോകരിലുയത്തുവാനൊരുഗജേന്ദ്രനിങ്ങിനെജനിച്ചതാം

---

* ഈ വാതചികിത്സകൾ കുനകലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും ചെയ്യാവുന്നതാണ.

അരുമുള്ളപെരിയാററുവക്കകളിലുള്ളതാമ്മലകളിൽച്ചെടി
സ്സുള്ളതാകൃതികളേകിടന്നതിന്നതക്കതായഗുണമുണ്ടഹോ. * 261

പൊക്കമീതെ വെള്ളംവന്നാൽ അതിന്നു മീതെ തോണി

പൊക്കമീതേജലമേറിവന്നാ-
ലതുക്കമീതെവതതോണിയെന്നു
പറഞ്ഞിടുംമട്ടിതരക്ഷശിഷ്യർ
മറുത്തുചൊന്നാൽപെരിയോർനടത്തും. 262

വാതവാതത്തിന്നു

രക്തത്തിന്റ്രേകത്താപംകലരുമൊരുമഹാവായുവോറാംതണുത്താ-
ശൈത്യംദേഹത്തിലെല്ലാംപെരുകുകിലതുകൊണ്ടാനായൊട്ടുംനടക്കാ
ഇത്തൊരുള്ളല്ലലോടിപ്പതിനുടനെചികിത്സിക്കണംജീവരക്തം
മേത്തെല്ലാമോടിടാഞ്ഞാലുടലിനുവൈരസ്യംവന്നഹോരന്തിവീഴ്ം. ()

കിലുകിലെയുലകാട്ടുംവായുവേറുമ്പൊഴേറാം
ബലഹതിവരുമാനാസ്സപ്പൊഴക്കാററുതാഴാൻ
പലവകയെലയുംചേത്തിട്ടുവെയ്ക്കുന്നവെള്ളം
ഫലമുടനെവരുത്തുംഗന്ധകംചേൎത്തുവീത്തിൻ. 364

ഉഴരാരണ്ടുബലാദപയങ്ങളവണക്കകോയുമെള്ളുംഗജം
തുറുംപിണ്ടമൊടൊത്തുരണ്ടുകിഴിയായ്സ്സൂട്ടിട്ടരിക്കാടിയിൽ
വേവിച്ചാനയിലൊപ്പകംഗമഖിലംപോററുന്നകാററാവിനീ
രേവംചെയ്യുകിലാർത്തിയൊക്കയുമൊഴിച്ചീടുംക്ഷണംശിഷ്യരേ. 265
പാലേരുന്നാലുവൃക്ഷത്തൊലിയെലയവണക്കിൻകായെള്ളിതെല്ലാം
ചേലോടെചേത്തിടിച്ചിട്ടിരുകിഴിപൊതിയാത്തേങ്ങടൊയൊത്തുകൈ
ധാരാളംകാടിവീഴ്ത്തിട്ടതിലഴകൊടുനൽഗന്ധകംകൂട്ടിവേവി- (ട്ടി
ച്ചേറെച്ചൂടോടുകൂടാതിദമതിനുടലിൽക്കുത്തുഴഞ്ഞീടവേണ്ടാ. 26

* തെമ്മലക്കരികളെ രക്ഷിച്ചാൽ രംഗശനെപ്പോലെയാകം

ആനസ്യൂവായുകോപിച്ചടിമുടിയൊഴുകംജീവരക്തത്തൊടൊത്ത
ദൂനംചെയ്യുന്നഘോരാമയമുടനെയൊഴിച്ചീടുവാൻഗന്ധകത്തിൽ
കസ്തൂരിപൊന്നുതൊട്ടുള്ളനവധിഗുണമുള്ളൌഷധംചേത്തരച്ചാ-
മാത്രസ്സേവിപ്പിച്ചുചേത്തുചൂടുജലമുടനാടീടുമേലാടൽപോകും. 267

കോതമ്പുംതേങ്ങയെള്ളുംതവിടതുമിവയെല്ലാമിടിച്ചിട്ടുകൂട്ടി
ഭേദിച്ചഗ്ഗന്ധകാംചേത്തിരുകിഴിപൊതിയാത്തേങ്ങയോടൊത്തുകെട്ടി
വെള്ളത്തിൽച്ചേത്തുവേവിച്ചഴകൊടുകിഴികൊണ്ടാനമേലൊപ്പിയെ [നാൽ
കള്ളക്കാററിട്ടുരുട്ടുംരസരുധിരമതുംതൽക്ഷണംശുദ്ധമാകും. 268

വാതംപിത്തംകഫംതൊട്ടടലതിലമരുമ്മൂവ്വരുംകൂടിയുദ്ധ-
ഞ്ചെയ്തീടുന്നേരമായോർവിരവിനൊടനുകൂലിച്ചിടാന്തക്കവണ്ണം
വെന്തുള്ളഗ്ഗന്ധകഞ്ചേത്തൊരുമഹിമയെഴുന്നാവണക്കെണ്ണമൂലം-
സന്തോഷിച്ചീടുവാനായഴകൊടുതടവീടാനതമ്പായുദ്ദേശേ- 269

കേളനുമുറിഞ്ഞാൽ കോരനു ധാര

കേളനേററമുറിവിൻെറധാരയതുകോരനെന്നുപറയുംപിധ-
മ്പാലെഴുംഞ്ചെടികളേകിടേണ്ടതിനുണക്കകൊണ്ടുമതിയാകുമോ
ആലശീലകളൊഴിച്ചുദേഹമഴകാക്കിനോക്കമൊരപാനനാ-
മ്മൂലവായുവനുകൂലനാകുവതിനായൊണങ്ങിയവപോരഹോ.

തേക്കാതെണ്ണധാര.

തേയ്ക്കാതെണ്ണകൾധാരയെന്നുപറയുമട്ടാഗ്ഗുജങ്ങൾക്കുനാ-
നാക്കാണെന്നുകളല്പമെങ്കിലുമഹോനൽകസ്സിലെൻശിഷ്യരേ
ഊക്കങ്കാറവുതൊഴിച്ചിടുമ്പോഴുടനേമുള്ളട്ടുകൂട്ടിപ്പിഴി-
ഞ്ഞേറക്കാണ്ഞാൽപ്പണമാനകൾക്കമതിനായ്വേണ്ടുന്നതോതാമിതാ. 271

പിഴിച്ചൽ

ദന്തികൾക്കൊരുപിഴിച്ചൽചെയ്യുവതിനാവണക്കിനുടെയെണ്ണയും
ചന്തമേറിയൊരുതൈലവുംസമമയസ്സിട്ടില്ലതമൊത്തതിൽ

ഗന്ധകന്ത്രിഫലയെന്നതിട്ടടന്നെകാച്ചിയ്യാറിയതുടന്തിയിൽ
സന്തതമ്പ്രണയമുള്ളവൈദ്യനരികത്തിരുന്നിതുനടത്തണം. 272

പന്തലിട്ടടിയിലാലുമാവിചയവൃത്തതിമ്പലകയിട്ടതിൽ-
ദ്ദന്തിരാജനെയിണക്കിനിർത്തിയരയാമമാനയുടെമേലുടൻ
ചന്തമോടുപിഴിയെണമപ്പൊഴതിലാനവൈദ്യനരികത്തിരു
ന്നാന്തരാത്മമറിയുന്നമാതിരിതിരിച്ചുരച്ചുപിഴിയിക്കണം. 273

ഈമട്ടിൽപിഴിയുന്നകാലമിരുനേരത്തുംകുളിപ്പിച്ചുകൊ-
ണ്ടാമോദത്തൊടുകൂട്ടിലാക്കിയനിശന്തിൻവെള്ളമേകീടണം
ക്ഷേമമ്പൂണ്ടുടലിങ്കലാടിവളരുന്നോരേഴുധാതുക്കളൊ
ത്തീമാഹാത്മ്യമെഴുംഗജങ്ങളൊരുനൂറാണ്ടിങ്ങുകൊണ്ടാടിടും. 274

തേച്ചുനീരാന്തൽ.

അംഗത്തിൽതേച്ചുനിത്താമ്പലകതറയിലിട്ടോരുഗേഹത്തിൽവേണ
മ്മംഗല്യശ്രീനിതാന്തംവിലസിടുവതിനാൽദന്തിവക്ത്രപ്രസാദാൽ
പൊങ്ങീടുംവായുകുംഭമ്മുതലുടലഖിലന്തേച്ചുയാമാർദ്ധമായാൽ
ഗംഗാനീരാടിയാനാസ്സുചിതമൊടനിശന്തിർജ്ജലന്നൽകിടേണം. ()

മുള്ളട്ടാക്കകദേഹമൊക്കെയഴകിൽതേച്ചിടുവാനാനകൾ
ക്കൊക്കെദ്ദോഷമശേഷമോടുവതിനായ്ദേഹത്തിലെല്ലാടവും
ഇമ്പമ്പൂണ്ടരയാമമിങ്ങിനെകഴിഞ്ഞീടുമ്പഴാറാടിയെ-
ന്നമ്പിശങ്കരകൂടെനിന്നുശരിയായ്ത്തീനീരുമേകീടണം 276

മേത്തേച്ചുള്ളെണ്ണപോക്കാനെഞ്ചുപയറുമുഴന്നോടുകോതമ്പുമൊപ്പ-
ഞ്ചെത്തിപ്പൂചേർത്തിടിച്ചിത്തവിടിനുസമമായ്ച്ചേർത്തുവച്ചിട്ടുപോലേ
നിത്യമ്മേത്താശുതേച്ചിപ്പുഴയതിലിരുനേരങ്കുളിപ്പിക്കുകെന്നാൽ
ഹസ്തിശ്രേണിക്കുധാതുപ്രകരമതിനഹോപുഷ്ടിയുങ്കിട്ടുമേറ്റം 277

പിഴിച്ചിലിന്നൊത്തചികിത്സചെയ്യു-
മ്പൊഴാനകൾക്കുള്ളണമുറക്കളെല്ലാം

വഴിക്കവന്നിട്ടമതാടലെല്ലാ
മൊഴിച്ചിട്ടംലാഭവുമേറെയുണ്ടാം. 278

കിഴി

മേത്തശേഷമൊഴുകുന്നതായരസരക്തമൊട്ടകരിവാളിട്ടം
ഹസ്തികൾക്കുകിഴികൊണ്ടുഴിഞ്ഞവകളെത്തെളിയ്ക്കുവതിനോതിടാം
ആനകൾക്കിവകളൊക്കെയെത്രയുപകാരമാണഴലൊഴിഞ്ഞിടാൻ
മാനവേന്ദ്രനൊരുപാട്ടപുണ്യധനമേകിട്ടംകിഴിനടത്തുവിൻ. 279

രണ്ടുരണ്ടാംബലാദചയങ്ങളുമുത്തുംമുത്തങ്ങകയ്യുണ്ണ്യവും
വേണ്ടുംവണ്ണമിടിച്ചതെട്ടുകിഴിയാക്കിട്ടിടെരണ്ടുക്രമം
പാലുംകാടിയുമൊത്തുമൂന്നുപറവീതംചേർത്തനത്തിട്ടുട-
ന്മേലെല്ലാംകിഴികൊണ്ടുഴിഞ്ഞഴലൊഴിയ്ക്കാനയ്ക്കിതാനന്ദമാം. 280

ചൂടേറാതാനമേലിക്കിഴിയുഴികകഴിഞ്ഞാൽക്കുളിപ്പിച്ചുകൂട്ടിൽ-
ചൂടേല്ക്കാതാക്കിനിർത്തീട്ടചിതമൊടുമെഴുക്കുള്ളതിൻവെള്ളമേകിൻ
ശ്രീമൽഭൂമിശപരാദിപ്രഭുജനമതിനായ്ച്ചെയ്യിട്ടുന്നക്കിഴിക്കു-
ള്ളാമട്ടിട്ടന്തികൾക്കുംകിഴികളിഹനടത്തിക്കണംഭന്തിവൈദ്യൻ. 281

ചക്കിന്നുവെച്ചതു കൊക്കിന്നു

ചക്കിനുവെച്ചതുകൊക്കിനുകൊണ്ടെന്നുകൊട്ടചൊല്ലുംവാക്കുകണ
[ക്കേ
ചിലവുകുറക്കാനഗദംചെയ്യാലലമിഭധനമില്ലാതായീട്ടം. 282

ഞവരക്കളിതേക്കൽ

തെങ്ങിൻപൂക്കിലചെത്തിരണ്ടുബലയോട്ടരങ്ങൾരണ്ടുംസമം
വേങ്ങത്തോലുമിതൊക്കെയൊപ്പമിവകൾക്കൊപ്പിച്ചുകോതമ്പതും
എല്ലാംനൽപ്പൊടിനാലിടങ്ങഴിയതിൽക്ഷീരേഭകംഗോപയ-
സ്സല്യംനാലുപറയ്ക്കുടത്തതിലുടൻകുട്ടിത്തിളപ്പിയ്ക്കുവിൻ. 283

ദാമത്തിൽപാതിദിനരാംകളികരിയുടെദേഹത്തു ചാർത്തിച്ചുനിർത്തി-
ച്ചാരോദാവന്നിടുംമേട്ടുഴകൊടുപുഴയിൽകൊണ്ടുരച്ചിട്ടുമുക്കി
ച്ചൊരാംക്കൂടാതെന്നെയ്യുള്ളനാവധിചെടിയുംനീരുമേകീടുകെന്നാൽ
ട്ടമാവൈരാവതംപോലതുവിധമധികംപാച്ചിടുംദന്തിയെല്ലാം. 284

ചൊല്ലുവാളുംപായുമാർഗ്ഗംതെളിവതിനുടനഗ്ഗന്തകംചത്തകാച്ചും
മുള്ളാടീടപാനാൻവിരവിനൊടനുകൂലിച്ചുവേണ്ടുന്നപോലെ
നോക്കീടന്തിയ്ക്കുപൂട്ടുന്നവനൊരുപിഴയുംവന്നിടാതാനപാരം
വാഴ്ചംശ്രേയസ്സനേകംവിധമതിലുടമക്കാരനുംവന്നുകൂടും. 285

ഇച്ചൊന്നുള്ള ചികിത്സയൊക്കെവഴിയെചെയ്തീടുകിൽദന്തികൾ
ക്കിച്ഛയ്ക്കൊത്തൊരുദേഹപുഷ്ടിയുടനേവന്നീടുമെന്നല്ലവർ
വാച്ചീടുംപലകേടുപാടുമുടലിൽപെട്ടുള്ളതെല്ലാമൊഴി-
ഞ്ഞാശ്വസ്തത്തോടുനൂറുകൊല്ലമമരുംസന്തോഷസമ്പൂർണ്ണരായ്. 286

ഇപ്പുണ്യക്രിയയെത്രയത്രയുമതില്ലാതിദ്ദിനംകൂട്ടിയും
കല്പിച്ചീടണമൂണുനീരുമനിശംകൂട്ടിക്കൊടുപ്പിയ്ക്കുവാൻ
കെല്പേറുന്നസുലാഭപുണ്യധനധാന്യാരോഗ്യസന്താനമെ-
ന്നെപ്പേർപ്പെട്ടഗുണങ്ങളൊക്കെയുടനേന്താണ്ടുചെയ്യുംഗജം. 287

ഇച്ചൊന്നുള്ളചികിത്സചെയ്യുമളവുംചെത്ര്യത്തിലുംനിത്യവും
കാച്ചിട്ടുള്ളൊരുതൈലമംഗമഖിലംതേപ്പിച്ചുനിർത്തീട്ടുടൻ
തേച്ചുള്ളെണ്ണകളഞ്ഞുകൊണ്ടൊഴുകിടുന്നീരിൽക്കുളിപ്പിച്ചുനൽ-
പ്പച്ചത്തീനൊടുകൂട്ടിലാക്കുകധികംചന്തങ്ങൾദന്തിയ്ക്കേഴം. 288

അന്നാനാൽപ്പാമരത്തോലമൃതൊടുയവവുംകാകളുംചനചമ്പും
പിന്നീടാവേങ്ങതെങ്ങിൻകുലയിരുബലയൊട്ടുരമോടെള്ളുഴന്നും
നന്നായിട്ടൊന്നിടിച്ചീമുതിരയുമതിനൊപ്പിച്ചുവച്ചേക്കുകെന്നാൽ
ത്തിന്നീടുംദന്തിമാനംതരമൊരുതരമാനേശനുംവൈദ്യനാക്കും. 289

എന്തെല്ലാംരോഗമുണ്ടായിട്ടുമവമുഴുവൻതൽക്ഷണംനീങ്ങിയാന-
ശ്ശുന്തമ്മോദേനധാതുക്കളുമഥപരിപുഷ്ടങ്ങളായ്വന്നുകൂട്ടും
എപ്പോഴുംവേലചെയ്യുന്നതിലൊരുമടിയുംക്ഷീണവുംകാണുകില്ലി-
ത്താപ്പ്രാനക്കൂട്ടുകാക്കിക്രിയകളെവളരെഭദ്രമായ്ചെയ്യിടേണം. * 290

വൈദ്യംനന്നായ്പഠിച്ചാതനവധിപവനങ്ങാടിയിൽകൊണ്ടടപ്പി-
ച്ചാത്ത്യന്തക്കാതലാമിച്ചെടിജ്ജലമരുളുന്നോട്ടവൈദ്യംമറന്ന്
ഉദ്യോഗപ്രൌഢികാണിച്ചുടനലകഖിലംചുററിടാതാനവൈദ്യം
സദ്യോഗത്തോടുചെയ്യോക്കിമുഖഭഗവാനെന്ത്രയുംഭദ്രമേകും. 291

എന്നുംചെണ്ടകൾതല്ലുകൊള്ളുമുടനേമാരാൻപണംവാങ്ങിടു-
ന്നെന്നോണംചെടിരോഗമാററുമതിനങ്ങാടിസ്ഥയക്കംപവൻ
എന്നുള്ളീക്രിയമന്ത്രിരാജനറിയുമ്പോഴാനകൾക്കൊക്കയും
തിന്നുന്നൌഷധമേകുവാനരുളിടുമ്പോൾദന്തിരക്ഷപ്പെടും. 292

എരണ്ടക്കെട്ടിനു ചികിത്സ

നൃപാലന്മാർക്കിഷ്ടംപെരുകിടുമിഭാനാംഗണമതി
ന്നപാനൻകോപത്താൽശിലയൊടുസമാനംഗ്ഗുദവിലെ
വരണ്ടേററംതിങ്ങീട്ടുഴലധികമേകുന്നവകയാ-
മെരണ്ടക്കെട്ടെല്ലാംകളുവതിനുപായങ്ങൾപറയാം. 293

കായക്ലേശങ്ങളാനസ്സുപോയീടുന്നതിനാദരാൽ
വായുകുംഭത്തിൽവസ്ത്രേണ്ടുന്നായതുംചൊല്ലിടുന്നുഞാൻ: 294

അമ്മപ്പാലുമുരിങ്ങനീരിലിരുഭാഗഞ്ചേത്തുനാഴരിയായ്
നന്മസ്സുള്ളൊരുഗന്ധകംത്രിഫലയുംകൂട്ടിപ്പൊടിച്ചിട്ടതിൽ
ഉന്മേഷത്തൊടിളക്കിനല്ലകളഭത്തിൻമട്ടതാക്കീട്ടുനാം
ചെമ്മേദന്തിയതിന്മുടിസ്സുഴകൊടിപ്പുറവുംപ്രയോഗിസ്സുണം. 295

* ഈ ചികിത്സ [illegible] കന്നുകാലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും ചെയ്യാവുന്നതാണ്

ഇദ്രവ്യാർദ്ധാംശമായിഘൃതമതിലരയായാവണക്കെണ്ണയുംതൽ-
ഭദ്രംപോലെണ്ണകാൽഭാഗവുമിവയുചിതംപോലെവെച്ചുററിവച്ച്
ഉദ്യോഗത്തോടിഭത്തിൻമുടിയതിലിടുകപ്പോൾത്രിദോഷംശമിക്കും
വൈദ്യസ്സത്താണിതെല്ലാംകരുതുകപരമാനന്ദമാനസ്സചെയ്യും. 296

വിൺമൂത്രംതടയുന്നതാകിലവണക്കിന്നെണ്ണയിൽഗന്ധകം
ചെമ്മേചേർത്തഴകാക്കിയാസനമതിൽത്തേപ്പിച്ചുകൊണ്ടിട്ടഥോ
അജ്ഞിപ്പിള്ളയൊടൊത്തവർത്തിയുടനുണ്ടാക്കീട്ടെരണ്ടംവരു-
ന്നമ്മൂലത്തിനകത്തുവച്ചുചുടുനീരാടീടുകേടോടുവാൻ. 297

മാലാററാൻഗന്ധകംചേർത്തുടനുടനവണക്കെണ്ണകാച്ചീട്ടിഭത്തിൻ-
മൂലത്തിൽചേർക്കിലാനത്തലയതിലുടനേറുന്നതാംവാതപിത്തം
കാന്തംകണ്ടാലിരിമ്പന്നുടനരികിലടുക്കുമ്പടിയ്ക്കാനമൂർദ്ധം- (ത്തും.
വാന്തിച്ചീടാതെവേഗാൽക്കുടൽവഴികിഴിവായ്സ്വസ്ഥലത്തിങ്കലെ-

ദൈവാനുകൂലത്തെവരുത്തിടുന്നോ-
രാവർത്തിയേതെന്നറിയേണമെങ്കിൽ
ഏവൃജ്ജനിച്ചെൻഗുരുനാഥനുണ്ണി-
ഭാവംതെളിഞ്ഞോതിയതിങ്ങുരയ്ക്കാം. 299

മുക്കാതെഞാണ്ടുപൊടിച്ചെടുത്തുരിയതിന്നൊട്ടൊന്നുനൽഗന്ധകം
ചേർക്കാംശർക്കരറാത്തലൊന്നുരുകണമ്പാകത്തിലക്കമ്പിപോൽ
ആക്കിച്ചൂർണ്ണവുമിട്ടിളക്കിയിലയിൽത്തട്ടീട്ടുരുട്ടിത്തിരി-
യ്ക്കൊക്കമ്മാതിരിയമ്മിതൻകുഴവിയോടൊത്തുള്ളതീവർത്തിയാം. 300

ആറുമ്പോളതുകല്ലുപോലെവരുമന്നേരണ്ഡതൈലംചൊരി-
ഞ്ഞാറോടൊത്തുവളഞ്ഞിട്ടുംകുടലിനുള്ളുള്ളോരെരണ്ടംവരാൻ
ഏറെസ്നിഗ്ദ്ധമതാക്കിയഗ്ഗുദമതിന്നുള്ളങ്ങുതള്ളീടുകിൽ
ത്തൂറുംനിശ്ചയമാനദീനമകലത്താക്കുന്നലാക്കാണിതു. 301

ചോറുംതേങ്ങയുമെള്ളുമുപ്പുതഴതാമപ്പത്രമൊപ്പിച്ചിഭം
ത്തുറുംപിണ്ടമൊടൊത്തരണ്ടുകിഴിയാക്കൂട്ടീട്ടുമക്കുട്ടതിൽ
സാരംഗന്ധകമിട്ടിളക്കിയതിനെച്ചൂടോടുമൂലത്തിലൊ-
പ്പേറുംവേദനമാറിമോളിലമരുന്നാവായുതാഴുംക്ഷണം. 302

കസ്തൂര്യാദിയതായിടുംഗുളികകൾക്കൊപ്പിച്ചനൽഗന്ധകം
ചേർത്തീട്ടേകുകവെണ്ണനെയ്യതിലെരട്ടിച്ചിട്ടതിന്നീടുവാൻ
ഹസ്തിയ്ക്കുന്നതടഞ്ഞിടുന്നചെറുനീരോലുംതദാപിണ്ടവും
ഹസ്തത്തിൽത്തടയുമ്പൊഴമ്പൊടുവലിച്ചിങ്ങോട്ടെടുത്തീടുവിൻ. 303

പിണ്ടംവല്ലാതെബന്ധിച്ചഴലധികമുദിപ്പിച്ചിടുന്നാസ്സമാനാൻ (ൽ
കൊണ്ടോടുന്നായെരണ്ടംകുടൽവഴികിഴിവാസ്സായുദേശത്തിൽവന്നാ-
പയ്യെത്തങ്കയ്യിൽമുട്ടുമ്പൊഴതുശകലമ്പിച്ചിവീണ്ടുംവലിച്ചാ-
ലയ്യയ്യാവിട്ടുപോരുന്നളവിഭവരസന്തോഷമോതാവതാണോ. 304

ആറാറിലുള്ളൊലിവുകൂററനാകിലതിലൂടെയാനയുമൊലിച്ചുപോ-
മേററവേളയതുമോളിലേയ്ക്കുമതുപോലെപായുമതുമാതിരി
ക്കൂററനാകിയൊരപാനനൊന്നിടിയുമപ്പൊഴാന്ത്രമതിലുള്ളൊര-
ക്കൊററിലുള്ളതകരാറുകൊണ്ടുപിടിപെട്ടെരണ്ടമൊഴിയുംക്ഷണം. ()

എങ്കിലുംമലമെരണ്ടവായതിൽവരുമ്പൊഴുക്കുകരമിട്ടുനാം
ഭംഗിയായ്ച്ചെറിയതുണ്ടമാക്കിയതെടുക്കുകിൽഝടുതിപോന്നിടും
സങ്കടങ്ങളെയൊഴിച്ചിടുംഗജതതിക്കുദുർമ്മൃതിവരാതെയാ-
തങ്കമൊക്കയുമൊഴിച്ചിടാമിതുവിധംചികിത്സകൾനടത്തിയാൽ. ()

എരണ്ടമങ്ങിരട്ടിയായിടയ്ക്കുകെട്ടിവാരണം
മരിച്ചിടാനടുത്തമട്ടുരണ്ടഹോകിടന്നിടും
ഘൃതപമോത്തുവർത്തിവച്ചെരണ്ടവായ്ക്കകത്തിടും
കരത്തിനാല്ക്കുരത്തിനാല്പിടിച്ചുമിങ്ങെടുത്തിടാം. 307

മെയ്യുക്കേറിടുമാനകൾക്കിതിനുമുൻചൊന്നോണമല്ലാതുട-
കയ്യുള്ളിട്ടുമലംവലിയ്ക്കുവതിനായുണ്ടാകുമപ്പോൾ ചിലർ
തിയ്യുംകാററുമകത്തിടഞ്ഞുപൊരുതുന്നേരത്തു ചാരത്തുചെ-
ന്നയ്യോകയ്യുകടത്തിടൊല്ലകരവുംപൊട്ടീടുമന്നാന്ത്രവും. 308

വിട്ടോക്കേയുമൊഴിഞ്ഞിടാത്തസമയത്തിന്നില്ലദന്തിവ്രജം
കഷ്ടാവസ്ഥതദൈവമാനുഷരിലുംദൃഷ്ടാന്തമല്ലോപരം
കെട്ടുംപിണ്ഡമലിച്ചിട്ടുത്തുകളയുന്നേരംസുഖംവന്നിടും
കോട്ടംവിട്ടിദമത്ഥപുഷ്ടിയുടനുണ്ടാക്കീടുമാക്കുംദൃഢം. 309

ആഹാരങ്ങളിൽനന്മതിന്മയറിയുംനാല്കാലിനാററിക്കണം-
ലാകാത്തുള്ളവയുണ്ണുകില്ലനിയതംക്ഷുത്തേറെയുണ്ടെങ്കിലും
ശോകാലോകവശാത്തദേവിപശരാംവൈദ്യർക്കുവേണ്ടുംവിധം
പാകത്തിൽക്രിയതോന്നുവാൻഗുരുകടാക്ഷംതന്നെയുണ്ടാകണം. 310

വിട്ടൊക്കെത്തള്ളുമേകൻവിരവിനൊടപരൻഭക്ഷിതംപക്വമാക്കും
പുഷ്ടിസ്ഥുള്ളണിന്ന്യൻരുചിയെഴുമവയെസ്സാദരംപാങ്ങുമന്യൻ
ചെട്ടന്നെല്ലാംകൊടുക്കാനൊരുവനമിവരഞ്ചാൾക്കുപാഞ്ചാലിയോടൊ
ത്തിഷ്ടംരക്തംകൊടുക്കുന്നതുസകലശരീരത്തിലുംസതപദാജാം. 311

എട്ടിടങ്ങഴിയെടുക്കുതങ്ങജലമൊത്തുകമ്പളമതിന്റെനീ-
രിഷ്ടമുള്ളതഴ്താമവെള്ളമതുപോലെചേക്കിരുതുലാംഗുളം
ഇട്ടിളക്കിയതുപാകമാകുമളവഷ്ടചൂർണ്ണമിരുറാത്തലും
ചുട്ടഗന്ധകവുമഗ്നിശക്തിയതിനൊത്തിതേകുകരിവാസ്സുവാൻ. 312

കപ്പുമഞ്ഞളൊടുകവ്വയിഞ്ചിയമൃതാടലോടകമ്പലാദപയം
കെല്ലൊടീചകയിലുള്ളപാറിരുപറസ്സുതുല്യമിഫകാടിയും
പക്കരെപ്പൊതിയൊരെട്ടുചുട്ടമതിലഷ്ടചൂർണ്ണമിരുറാത്തലും
ചേക്കഗന്ധകവുമിപ്പനക്കരികാപ്പുകായമിവയിട്ടുടൻ. 318

കാലാകാലവിശേഷദോഷഗതിഭേദാദ്യങ്ങൾനന്നായിമു-
മ്പാലോചിച്ചുടനാനകൾക്കിതുകൊടുത്തെന്നാലവക്കേററവും
ചേലുംസൌഖ്യവുമേന്തിടുംതടിപിടിച്ചീടാനിടുക്കവരും
കീലന്തൊട്ടേഴുമാമയങ്ങളുമനോടിടുമിത്യൌഷധം. 314

മൂന്നുകായ്ത്തൊലിയൊടൊത്തുഗന്ധകമതിട്ടുകാച്ചിയൊരുനെയ്യു-
ന്നന്നിതേക്യകരികൾക്കെരണ്ടുവുമെടുത്തുകൊണ്ടഴലൊഴിയുവാൻ (ത്തും
ആവിവണ്ടിസമമാളുകൾക്കസുഖമേറെയേകമിഭജാതിതൻ
ജീവനാളികരിവാളിടുമ്പൊഴതിണക്കവാറൊരമൃതാണിത്. * 315

ദോഷംകൂടാതെദന്തിയ്ക്കുടനുടനിളകുംരോഗശാന്തിയ്ക്കുനോക്കി
ദോഷത്വംവന്നുപോകാതകമതിലുചിതാലോചനത്തോടുകൂടി
ദോഷാദ്യുണ്ടുന്നരക്ഷാവിധികളെയുടനേചെയ്തിടേണംഗജങ്ങൾ-
ക്കീഷൽസ്നേഹംകുറഞ്ഞാലതിനൊരുപനിയുണ്ടാമതുംമാററിടേണം.

ഇല്ലിനല്ലമുളകിൻറെതണ്ടമുതുവേങ്ങകപ്പയൊടുചപ്പട-
പ്പുല്ലുമെന്നിവകളിട്ടുകേരജലമൊത്തുകാടിയൊടുവെള്ളവും
ചേർത്തുവച്ചൊരുകഷായമാനകൾകുടിയ്ക്കിലെത്രഘൃണമേറുമ-
ന്നാർത്തിയൊക്കയുമൊഴിഞ്ഞുപോയഖിലരക്ഷയുംക്ഷണമുയന്നിടും. *

അടിയും കൊണ്ടു പുളിയും കുടിച്ച കരവും കഴുക്കി

തല്ലുകൊണ്ടുപുളിയുംകുടിച്ചുകരമേകമെന്നുപറയുംവിധം
വല്ലമാതിരിമരുന്നശിച്ചഴൽവളർത്തിവീണ്ടുമതുമാററുവാൻ
വെള്ളമുള്ളചെടിനീർകുടിച്ചഖിലരോഗവുംഅപാറുതിയാക്കിടു-
ന്നില്ലയോജനമതാദ്യമേകുകിലിഭങ്ങളിങ്ങനെമരിയ്ക്കുമോ. 318

കരിദനംവിന്നു

പേററില്ലൂററുയരുന്നപോലെകരിനോവുണ്ടായിടുന്നാനകൾ-
ക്കേററംതെററുകൾവന്നിടാതുചിതമായ്നോക്കിച്ചികിത്സിയ്ക്കണം

---

* ഈ ചികിത്സകൾ കന്നുകാലികൾ മനുഷ്യർ ഇവർക്ക് മലബന്ധത്തിന്നും ഉദാ
വർത്തം കഠിനവേദന ഇവകൾക്കും ചെയ്യാം.

ചെററുംകൊററുകഴിച്ചുയില്ലജലവുംതീരെക്കുടിച്ചാതയും
പററുംമററുവികാരവുംവ്യസനവുംകാണുന്നവക്കുംവരും. 319

നോവിന്നാദിയിലാനകൾക്കപനികാണുംമണ്ണുമുണ്ണുംഗജം
നാവുണ്ടെങ്കിലുമോത്തുകില്ലഖിലവുംനാംകണ്ടറിഞ്ഞീടണം
ആവോളംപലവേലചെയ്യണമനേകംജീവജാലങ്ങളു-
ണ്ടാവൎഗ്ഗങ്ങളിൽവച്ചുമുഖ്യമിഭമാണെന്നുള്ളതോൎത്തീടണം. 320

അക്കാലമൊന്നുംകരിതിന്നിടാതെ
നിൽക്കുംകിടക്കുംമറിയുംചിലപ്പോൾ
തല്ലാലയുക്തംപറയാതിരുന്നാ-
ലക്കാഴ്ചകാണുംജനമെന്തുചെയ്യും. 321

സ്തന്യമോടുസമമായ്മുരിങ്ങജലവുംകലന്തിരുനാഴിയും
മൂന്നുകായ്ത്തൊലിപൊടിച്ചഗന്ധകമൊടൊത്തരപ്പലവുമിട്ടുടൻ
കാച്ചിനല്ലശരിയായ്കുറുക്കിയതുവായുകുംഭമതിൽവെച്ചുകൊൾ-
കിച്ചുപോലെകരിവൎഗ്ഗമപ്പൊഴുതിലാൎത്തിതീൎന്നുസുഖമേന്തിടും. 322

മഞ്ഞപ്പാലിരുനാഴിയോടുതഴുതാമച്ചാർമുലപ്പാലുമി-
ത്തേങ്ങത്തണ്ണിയുമൊത്തുനാഴിയവണക്കിന്നെണ്ണയുംവെണ്ണയും
വീത്തീട്ടായതുകാച്ചിയുററിമെഴുകിന്മദ്ധ്യത്തിലഗ്ഗന്ധകം
ചേൎത്തിട്ടുടകെരണ്ടവായിലെരയുംപോകുംകുരുക്കളുവും. 323

ആനസ്സൂതങ്കമേകന്നൊരുഖകകരിനൊവ്വുണ്ടതുണ്ടായിടുമ്പോ
ളൂനംപെട്ടുന്നചെയ്യുംപലവകവികൃതിതങ്ങളുംകാട്ടുമാന
എനംവിട്ടന്നൊരണ്ടന്തടയുകിലവണക്കെണ്ണയിൽഗന്ധകഞ്ചേ-
ൎത്താനന്നിസ്സൂമ്പുരട്ടീട്ടൊരുകിഴിയുടനുണ്ടാക്കിയൊപ്പാസനത്തിൽ.

ഏരണ്ഡക്കായുമെള്ളുംസമമിരുകിഴിയാക്കിട്ടിമുക്കുട്ടിൽമുക്കി-
ച്ചേരാചൂടൊടെരണ്ടുംവരുമവിടെയുടൻകുത്തിയാലാൎത്തിതീരും

ചാരംക്കൂട്ടന്നുപ്പില്ലുനലൊരുശകലംകണ്ടിടാംപഞ്ഞിവെച്ചാൽ
സ്വല്പംതീയേന്തുമപ്പോളതുമതിയതിനാലാനയേററംസുഖിക്കും. 325

ഏരണ്ഡക്കായുമെള്ളുംവയറയുമമൃത്തുരംകുറുന്തോട്ടിരണ്ടും
നേരേപിണ്ടംകണക്കായിരുകിഴിയഴകില്ലെട്ടിമുള്ളട്ടിൽമുക്കി
ചേരുംചൂടോടപാനൻകനിവതിനുടനപ്പായുദേശത്തിലൊപ്പി-
ടേറീടുന്നൊപ്പമാറുംഗജമതിനിതിനാൽസൌഖ്യവുംവന്നുകൂടും.* 326

ഉള്ളിയുംയവമുഴുന്നുമാററികൾനാലുജീരകമതുംസമം
നല്ലചക്കരയുമിട്ടിടിച്ചുടനെഗന്ധകത്തൊടുകലന്നത്
ക്കുട്ടിയുള്ളൊരുകുഴമ്പിതേകുകിലെരണ്ടവായതിലിരിപ്പുവ-
ങ്കട്ടിമുട്ടികളെടുത്തിടുന്നതിനുശക്തിഹസ്തികളിലേകിടും. 327

പത്തുവേരൊടിരുവേങ്ങയിഞ്ചിനിശയെന്നിവററയുടെനീരതും
വീത്തിനൈപകുതിയാസ്ഥലന്നുമെഴുകാക്കിയൂററിയതുഗന്ധകം
ചേത്തുതീററുകരിനൊപ്പനൊപ്പിവകുറഞ്ഞിടുന്നളവിലാനകൾ-
ക്കൈത്ര്യംഗുണമുയന്നിടുംതടിവലിക്കുവാൻബലവുമേറിടും. 328

അമ്മപ്പാലഴകോടുനൾകിലതുകൊണ്ടുണ്ടാംഗുണംകുട്ടികൾ-
ക്കമ്മട്ടിക്കരികൾക്കുതീനുജലവുംനന്നായ്ക്കൊടുപ്പിക്കണം
ശമ്മംചെയ്യുവരുന്നനൽച്ചെടികളുന്നത്യന്തമേകീടണം
കമ്മംകൊണ്ടുമരിച്ചുവെന്നുപഴിവാക്കോതേണ്ടരക്ഷിക്കുകിൽ. 329

ഈനൊവ്വേറുകിലാനചത്തുമറിയുംവൃക്ഷംപതിക്കുംപടി-
യ്യേനംവിട്ടൊരുവായുകോപമകലാൻനോക്കീടണംതൽക്ഷണം
ദീനംവന്നുപിടിച്ചിടുമ്പൊഴുടലിൽക്കൂടുംത്രിദോഷങ്ങളെ
സ്ഥാനത്താക്കണമായതാണുചിതമുള്ളാനച്ചികിത്സാക്രമം. 330

* ഇവകൾ നാല്ക്കാലികൾക്ക വഗന്തകൾ കറിനവേദന മനുഷ്യക്ക് ആന്ത്ര വായു ഗുന്മവേദന അജീൎണ്ണം. ഇവകൾക്കും ചെയ്യാവുന്നതാകുന്നു.

ചെറിയവൻ പറഞ്ഞാൽ ചെകിട്ടിൽ കേറണം

ചെറിയവനറിവില്ലെന്നാകിലുംവേണ്ടകാൎയ്യം
പറയുവതുചെകിട്ടിൽക്കേറണേയെന്നവാക്യം
ശരിവരെയറിയാഞ്ഞാലാനകൾക്കാൎത്തിമാറി-
ല്ലൊരുപടിചിലവുണ്ടെന്നല്പപഖ്യാതികേൾക്കും. 331

നോവിനു

പണ്ടംമിണ്ടില്ലകണ്ടാലഴകിനുകുറവില്ലാനകൾക്കുള്ളനോവിൽ
പിണ്ടംവീണ്ടുംകറക്കുംക്രമികളുമുയരുംമണ്ണുമുണ്ണുംഗജങ്ങൾ
കുണ്ടാമണ്ടിക്കൊരുങ്ങുന്നൊരുവകതിരിവില്ലാത്തതാംനോവുയൎന്നാ-
ലുണ്ടാകുന്നിണ്ടൽപോക്കാനൊരുകിഴിചെറുചൂടാക്കിയൊപ്പാസന-
ത്തിൽ. 332

ഇഞ്ചിമഞ്ഞളുചുമന്നൊരുള്ളിയിവതൻജലത്തിലരയായ്ഘൃതം
സഞ്ചിതാദരമൊടൊത്തുകാച്ചിമെഴുകാക്കിയൂറിയതുഗന്ധകം
ചേൎത്തുതീററുകിതുനൊവ്വുകാരണമുടിച്ചുകേടുകളകന്നിടും
രക്തവുംതെളിയുമംഗഭംഗിമുതലായതുംക്ഷണമുടിച്ചിടും. 333

ദണ്ഡംകൂട്ടിടുമാനയിൽപ്പുഴപെരുക്കനേരമേരണ്ഡജം
തിണ്ണംഗന്ധകമിട്ടുകൂട്ടിയതപാനത്തിൽപുരട്ടീടണം.
എന്നാലക്കൃമിയൊക്കെയാശുവെളിയിൽച്ചാടിപ്പിടയ്ക്കുന്നതും
കണ്ണാൽകണ്ടവർമാത്രമല്ലഖിലരുംമാനിച്ചിടുംവൈദ്യനെ. 334

എള്ളുംതേങ്ങയുമാവണക്കരിയുമൊപ്പിച്ചന്നെരണ്ടുകണ-
ക്കള്ളോരക്കിഴിപാലിലിട്ടുചെറുചൂടാക്കീട്ടതിൽഗന്ധകം
തെല്ലിട്ടിട്ടതിളക്കിയാസ്നമതിൽകുത്തീടപാനൻകനി-
ഞ്ഞുള്ളുള്ളാൎത്തിയതൊക്കെനീക്കിയുടനേസൌഖ്യംകരിക്കേകിടും. 335

ഉള്ളിവാഴയുടെകായചേനമധുരക്കിഴങ്ങിനൊടുമഞ്ഞളും
നല്ലൊരിഞ്ചിയിവയൊക്കയുംസമമെടുത്തരിഞ്ഞുനറുനെയ്യതിൽ.

തിണ്ണമിട്ടിവവറുത്തിടിച്ചുടനെഗന്ധകത്തൊടുകൊടുക്കുകിൽ
ദണ്ഡമൊക്കയുമകന്നുദന്തിയിലഗണ്യമായഗ്ഗുണമേറിടും. 336

കായമുപ്പൊടുകറപ്പുമിപ്പൊഴുടനേകിടുന്നു ചിലർനൊച്ചിനി-
ന്നായതുണ്ണുകിലതുംകൊടുക്കുകമൃതിന്നുതുല്യമതുദന്തിനാം
കായനാഥബലശാലിവായുകൃതശൂലമേറുമളവിൽഗിരി-
പ്രായമാമുടലുടഞ്ഞിടുംപൊളമൃതാണുഗന്ധകരസായനം. * 337

പഥ്യംനോക്കീട്ടശിഷ്ടംഗജകുലമധികംവേലചെയ്യുമ്പൊഴാണു-
സ്സ്വാസ്ഥ്യംകുട്ടുന്നതപ്പോഴതിനുമൊരമൃതാംഗന്ധകംവെന്തതേകിൽ
മിത്ഥ്യാവാദങ്ങളല്ലിപ്പറവതുപറകൊണ്ടാശുവിത്തങ്ങളേറെ
പൃത്ഥ്വീപാലർക്കുളക്കുന്നതിനതിബലിയാമഗ്ഗജംശക്തനാകും. 338

ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ മഞ്ഞൾ കവ്വ

ആവശ്യപ്പെട്ടുവെന്നാലതുസമയമഹോമഞ്ഞളിക്കവ്വയോടൊ-
ത്താചുന്തുയെന്നരച്ചുന്നതുവിധമധുനാശിഷ്യരോടാനവൈദ്യം
ആവശ്യംപോലെചൊന്നാലനമതിയതിനില്ലെന്തിനീവൈദ്യമെന്നും
ഭാവിച്ചീടുന്നതായാലപകടമധികംദന്തികൾക്കേറുമല്ലോ. 339

വേഗം നോവുമാററാൻ

ഇതിലുംചെറുതായിട്ടുണ്ടതുചെയ്യിലുമാദരാൽ
ദ്രുതമാത്തികൾനീക്കീടാൻമതിയാകുമതോതിടാം. 340

ഈവസ്തുക്കൾകിടക്കയിപ്പൊഴിലിടത്തെന്നായിവന്നീടില-
ന്നാവായോരുപശാന്തിവന്നിടുവതിന്നുള്ളോരെളുപ്പക്രമം
ഏവരുമുണ്ണിയതാകുമെന്റെഗുരുനാഥൻതാനിനിസ്സാദരാ-
ലാവിർമ്മോദമറിഞ്ഞുതന്നൊരുപദേശത്തെക്കഥിച്ചീടുമഹം. 341

* ഈ ചികിത്സകൾ നാല്ക്കാലികൾക്കു വസന്തകൾക്കും മനുഷ്യർക്കു വയറുവേദന ഗുന്മൻ അജീർണ്ണം ഇവകൾക്കും ചെയ്യാം.

ചൂടോടേവെള്ളമൊപ്പീടടിമുടിയഖിലംപൊഞ്ഞിടുന്നോരപാനൻ
കേടൊന്നുംചെയ്യിടാതഗ്ഗജകുലമതിനെക്കാത്തിടുംപിന്നെവേഗാൽ
സാമാനംവേണ്ടതെല്ലാംഝടുതിയിലവിടെശ്ശേഖരിച്ചിട്ടുവീണ്ടും
ക്ഷേമംദന്തിസ്സുദിസ്സുംപടിയുടനെചികിത്സിച്ചുദീനംകുറയ്ക്കാം. * 343

ആശയില്ലാത്തേടത്തരിശംവന്നാൽ ചാവതേഫലമുള്ളൂ

കാശേറെച്ചിലവാക്കിടാതുയിരിനാനന്ദംവളർത്തീട്ടുപൊൻ-
കാശാക്കുംപെരുകുന്നമാർഗ്ഗമറിവിച്ചീടാൻപഠിയ്ക്കായ്കിലോ
ആശയ്ക്കില്ലൊരുമാർഗ്ഗമപ്പൊഴരിശപ്പെട്ടിട്ടുചാകുന്നതേ-
ലേശംമാർഗ്ഗമതൊള്ളുവെന്നുപറയുംപാക്കോക്കുവിൻശിഷ്യരേ. 344

അതിസാരചികിത്സ †

ഹസ്തിക്കിങ്ങതിസാരബാധകുറവാണെന്നാലുമപ്പീഡവ-
ന്നെത്തീടുംദ്രുതമായതിന്നുശമനോപായംകഥിയ്ക്കാമഹം
തേനുംവെണ്ണയുമൊത്തതിൽപ്പകുതിയായ്ചേർത്തീടുനൽഗന്ധകം
ദാനംചെയ്യുകപിന്നെയാനയിലതീസാരംവരാചെറുമേ. 344

തീററത്തെററാലെലോകക്കുന്ദിനമധികംവ്യാധിയുണ്ടായിടുന്നു
പററാനാല്ക്കാലികൾക്കായപകടമപരഞ്ചൊല്ലുകേൾക്കായ്കകൊണ്ട്
മർത്ത്യന്മാരെന്നിയേകേൾമൃഗകുലമഖിലംമറെറാരാളോതിയാലും
പത്ഥ്യംകൂട്ടാതെതിന്നില്ലതുവലിയമഹാസത്തതാണന്തൽപോക്കാൻ

---

* കാഞ്ഞവെള്ളത്തിൽ മുണ്ടു പിഴിഞ്ഞു ഈവിധം വസൂരിയല്ലാത്ത മിക്കരോഗത്തിനും ചെയ്യുന്നതു നല്ലതാണ്. കറുത്തദേഹികൾക്ക ഈചികിത്സ മൂന്നദിവസത്തിൽകുറയാതെ ചെയ്യുൽമതി. വയറുകടി അതിസാരപ്പനി ഗ്രഹണിയുടെവയറുളക്കം കുട്ടികൾക്ക എറയിളക്കം വഷത്തിൽ കന്നുകാലികൾക്ക കൊടൽ വീണ്ടുവരുന്ന വകന്ത ഇവകൾക്ക മൂന്നദിവസം രണ്ടുനേരവും 3 നാഴികവീതം ചെയ്യാം -കറുത്ത നിറമല്ലാത്ത മനുഷ്യൎക്കും മലത്തിന്നു തടവുള്ളവൎക്കും ഈ പ്രവൃത്തി 1 ദിവസത്തിലധികം ചെയ്യരുതു.

† ഈ അതിസാര ചികിത്സ നാല്ക്കാലികൾക്ക നല്ലതാണ്.

ഓരിക്കൽ പറയുന്നത് എല്ലാം ഓത്തല്ല

വാതംകോപിച്ചിടുമ്പോൾക്കരിമലമിളകംപൃച്ഛിയേററംപെരുക്കം
ചോദിച്ചാൽസാരമില്ലെന്നുടനെപറയുമദ്ദന്തിയെപ്പോററിടുന്നോർ
ഓതിയ്ക്കുഞ്ചൊല്ലിടുന്നാമൊഴിയതുമുഴവന്നല്ലൊരോത്തല്ലവൈദ്യൻ
ചേതസ്സിൽകണ്ടുദന്തിയ്ക്കുഴലുകളൊഴിവാൻകൈമരുന്നേകിടേണം.346

കണപ്പാട്ടിൽ ഉണ്ടാകുന്ന നീരിനു

കണപ്പാട്ടിലുണ്ടായിടുന്നീരിനന്നാവണക്കിൻെറമുത്തെള്ളുമുത്ത-
(ങ്ങമഞ്ഞൾ
മുലപ്പാലുചേർത്തീട്ടരച്ചിട്ടിതിട്ടാൽബലപ്പെട്ടനീരുംക്ഷണംപൊട്ടുമ
(ല്ലൊ

ഉഗ്രത്തിൻക്കുമ്പമെള്ളോടമുത്തുകറുകയുംമഞ്ഞളുംചേർത്തിതെല്ലാം
നാരിപ്പാൽവീഴ്ത്തിയാട്ടിട്ടുപയഃഫുവിലിടുവിൻവെണ്ണയോടൊത്തി
[ഭാനാം
ഓരോരോമാതിരിക്കിഗ്ഗജമതിനധികംകണ്ടിടുന്നാത്തിയെല്ലാം
തീരെപ്പോക്കീട്ടുപോട്ടിച്ചുടനതിലിളകംഛ്വൊഴിച്ചിഷ്ടമേകം. 348

എള്ളുംഗന്ധകമാവണക്കരിബലാദചന്ദ്രങ്ങളുംനാരികൾ
ക്കള്ളപ്പാലിലരച്ചെടുത്തുനവനീതംചത്തതിട്ടീടുകിൽ
തുള്ളുംവേദനയുള്ളൊരാകുരുവിനെപെട്ടെന്നുപൊട്ടിച്ചുടൻ
തള്ളുംകാററടികൊണ്ടുനല്ലമഴപെയ്യുംമട്ടൊലിയ്ക്കുംചലം. 349

അമ്മപ്പാൽതഴതാമനീരുമവണക്കിന്നെണ്ണയുംവെണ്ണയും
ചെമ്മേഗന്ധകമിട്ടുകൂട്ടിയതിനെച്ചാർത്തീടപാനസ്ഥലേ
ഉന്മേഷത്തോടപാനവായുശരിയായ്വിൺമൂത്രവുംപോക്കിടും
നന്മയ്ക്കൊത്തതുപോലെനീരുമുടനെപൊട്ടിച്ചിടുംനിശ്ചയം. 350

ഈനീരുള്ളളവാൎത്തികൊണ്ടുമലമൂത്രംചെററടസ്സുംപൊഴ
ന്നാനസ്സായതുകൊണ്ടപായമുടനേപററാതെനോക്കീടണം
ആനന്ദംഫലമാതിരിക്കതരുവാനുള്ളോരപാനൻകനി
ഞ്ഞീടാൻവേണ്ടതുപോലെനോക്കണമവൻകാൎയ്യങ്ങൾസാധിച്ചിടും.

*ഏരണ്ഡത്തിന്റെതൈലംമൂലജലവുമതിൽഗന്ധകംവെണ്ണനെയ്യും
നേരെകിണ്ണത്തിലിട്ടിട്ടൊരുമണിസമയംകൂട്ടിട്ടനാക്കഴമ്പും
നിരുള്ളെടുത്തു ചാൎത്തീടുകിലതുഗജരാജന്നപാനസ്ഥലത്തിൽ
ചേരുംരോഗങ്ങളെല്ലാന്തപരിതതരമൊഴിച്ചാശുസൌഖ്യംകൊടുക്കും.

കണ്ണപ്പാട്ടിലുണ്ടായിടുംനീരുപൊട്ടി
ച്ചുണക്കുന്നതിന്നായ്ജവത്തിൽശ്രമിപ്പിൻ
പണംവാരുമാനസ്സുദിസ്സുന്നഹീനം
ക്ഷണംപോക്കിടേണംവിളംബിച്ചിടൊല്ലാ. 353

ഇഞ്ചിമഞ്ഞൾകരിവേപ്പുവേപ്പമൂത്തുപപ്പടംകറുകചെത്തിയും
പാഞ്ചിതേക്കകരുനൊച്ചിപിച്ചകമരോട്ടിവെട്ടിമയിലാഞ്ചിയും
നാല്പവൃക്ഷമിവയൊത്തിടിച്ചുപിഴിയുന്നനീരിലരതൈലവും
പാലിരട്ടിയുമിതൊത്തുകാച്ചിമണലാഭ്യമാകുമളവൂററണം. 354

ഇതൈലത്തിനുപാത്രപാകമിടവാനൌചിത്യമായ്ഗന്ധകം
പ്രത്യേകിച്ചുകാപ്പു ചേറവുരുളയായിട്ടുള്ളപാത്രോദരേ
വിത്തീട്ടാറിവരുമ്പോഴെട്ടിലൊരുഭാഗംതേൻകലൎന്നിട്ടുടൻ
ചാൎത്തിസ്സിൻവ്രണമൊക്കെനീങ്ങീടുമുടൻരക്തംപ്രസാദിച്ചിടും. 355

മാൎത്താണ്ഡൻകാന്തികാറെന്നിവകളുലകിലെല്ലാമുണക്കംപടിസ്സാ
രക്തച്ചൂടൊത്തുദേഹസ്ഥിതപവനനുടൻസംഹരിസ്സുംവ്രണത്തെ;
പ്രത്യേകംസ്നേഹമേറുംചൊടിജലമിവയാനസ്സുനൽകീടുകപ്പോൾ
ഹസ്തിക്കത്യന്തസൌഖ്യംസപദിവരുമതിന്നില്ലസന്ദേഹലേശം.

* ഈ ചികിത്സകൾ നാല്ക്കാലികൾക്ക കണ്ണപ്പാട്ടിൽ നീരു വ്രണം ഇ
വകൾക്കും മനുഷ്യൎക്ക വൃദ്ധി ശ്ലീപദം മുതലായവകൾക്കും ചെയ്യാം.

ദേഹമൊക്കയുമെഴച്ചുകെട്ടിയഞരമ്പുകൾക്കുകരിവേൽക്കുകിൽ
സ്നേഹമൂററുവതിനാസനത്തിലമരുന്നകിണ്ടിചെറുതായിട്ടം
പ്പുഴക്കരകമായതിമ്മൂരലതായലിംഗമത്തുച്ചുങ്ങിയാൽ
ക്കെല്ലെഴുംഗജ്ജമതാകിലെന്തുകണനേരെയായിവരുവാൻപണി. 357

പാമ്പിനോടുകിടയായിട്ടംകുടൽചുരുങ്ങിയാലതിനടിസ്ഥിരു
ന്നമ്പരന്നിടുവതായിട്ടംകണത്തുരുമ്പൊഴിഞ്ഞുവഴിയേവരാൻ
ജീവരക്തമൊഴുകുംവഴിക്കുപെഴതീർത്തിട്ടംകുടൽവിടത്തുമ-
സ്സാവിയാകിയൊരാപാനവായുവഴികാട്ടുവാൻപണിതുടങ്ങുവിൻ. 358

കുംഭികൾക്കുകിഴിമുമ്പറഞ്ഞതുനടത്തിയാലെടവഴിക്കിരു
ന്നമ്പിട്ടംകണതെളിഞ്ഞുവന്നുടനെറങ്ങിട്ടംവഴിതെളിഞ്ഞിട്ടം
വില്ലുകെട്ടിടുവതോണമംഗമഖിലന്തൊട്ടത്തിയഞരമ്പിനോ-
ടെല്ലുതോലുമുതലായതൊക്കെയയയുംപൊഴാക്കണയെറങ്ങിട്ടം. ()

നാലുവൃക്ഷമൊട്ടുവേങ്ങയാഞ്ഞിലിമുരിങ്ങയുങ്ങുനിശയിഞ്ചിയും
കേളിവററയുടെ ചാറതൊക്കെയൊരുപോലെനാലുപറചേർത്തതിൽ
ആട്ടുഗോവെരുമയെന്നിവററകളിലുള്ളനൈകളൊരുപോലെ.ചേ-
ർത്തീട്ടുകേകപറനല്ലതായമെഴുപാകമാക്കിയതരിക്കുവിൻ. 360

കുമ്പളങ്ങതഴുതാമവേങ്ങബലയാവണക്കിന്നുടെകായയും
ചമ്പകത്തിന്നുടെപൂവ്വിനോടുകിടയാസ്സുരുത്തതുപൊടിച്ചിവ
അഞ്ചിടങ്ങഴിക്ലന്നുഗന്ധകമൊഴക്കുചേർത്തിവയിളക്കിവ-
ച്ചിഞ്ചനൊക്കെയഴകാക്കുമീഘൃതമതിൽകുഴച്ചുതകുഭന്തിനാം. 361

വേങ്ങയാഞ്ഞിലിമുരിങ്ങയുരകബലാദചയങ്ങൾതഴുതാമയും
ഭംഗിയാസ്സശയെട്ടത്തവററയൊരുപോലെനാലുപറചേർത്തതിൽ

പത്തിടങ്ങഴിഘൃതങ്ങൾവീൎത്തിമെഴുകാക്കിയൂററിയതുഗന്ധകം
ചേൎത്തിഭത്തിനുകൊട്ടുക്കുകഗ്നിയുടെശക്തിപോലെകണവാച്ചിടാൻ.

ചേമ്പുചേനമധുരക്കിഴങ്ങുനിശയിഞ്ചിയുള്ളിതഴുതാമകോ-
തമ്പുരണ്ടുബലയൂരകങ്ങളിവയൊപ്പമായുടനരിഞ്ഞതിൽ
നെയ്യുവീൎത്തിയഴകായ്‌വറുത്തുപൊടിയാക്കിയഞ്ചുപറ,ഗന്ധകം
കയ്യോടഞ്ചുപലമിട്ടിളക്കിയതുതീറുകക്കണവളൎന്നിടും. * 363

ക്ഷേമമേകുവതിനാസനത്തിലമരുന്നപാനനൊടയുമ്പൊഴു-
സ്ഥാമയത്തലവലിച്ചിടുംപെടിചുരുക്കുമക്കണമയയോൎക്കുവിൻ
അപ്പൊഴാസനമതിങ്കലാടിടുകവെണ്ണഗന്തകമതോടുചേ-
ൎത്തുൾപ്രമോദമൊടപാനനക്കണവഴിക്കുനല്ലവെളിവേകിടും. 364

ആസനത്തിലിതുനാലുനാളിലൊരുനാളുതേച്ചചുടുവെള്ളവും
ക്ലൂസിടാതവിടെയൊപ്പുകപ്പൊഴുതപാനവായുവനുകൂലിയായ്
ശ്വാസകോശമഖിലംതെളിച്ചവെളിവാക്കിയപ്രബലവായുവാ
ശ്വാസമോടവയിലൂടെഭയോട്ടമളവാനയക്കണയെറക്കിടും. 365

ബൃംഹണക്രിയകളൊക്കെയാണവിടെനല്ലതായതുദരാഗ്നിയും
സമ്മതിക്കുവതിനുള്ളതാമനുഭവങ്ങൾനിങ്ങളറിവിക്കണം
ഭൂപമന്ത്രിയിവരെന്നമാതിരിയിലാണപാനനമടക്കലെ-
ദ്ദീപമെന്നുമഴകാക്കിടുന്നൊരുസമാനനുംകരുതുശിഷ്യരേ. 366

കാൎയ്യംകാണാൻ കഴുതക്കാലും പിടിക്കണം

കാൎയ്യംകാണണമെങ്കിലോക്കഴുതക്കാലുംപിടിക്കേണമെ-
ന്നാൎയ്യന്മാരുടെവാക്കിലുള്ളപൊരുളോൎത്തീടുന്നവൎക്കപ്പൊഴും

---

* ഈ ചികിത്സ വേനൽക്കാലത്തു കൊടലുണങ്ങി തളൎന്നുവീഴുന്ന ചന്നംപാ ലിവകകു. മാറാനും ദേഹപുഷ്ടി ബലം വേലക്ക ശക്തി ഇവകൾക്കും ചെയ്യാം. മനുഷ്യൎക്ക അഗ്നിബലംപോലെ ധാതുപുഷ്ടിയുണ്ടാക്കുവാനും ക്ഷീണം മററനേകം ഏ ങ്ങൾ ചുമ ഇവകളും ചെയ്യാം.

പൊയ്യല്ലാനവരാഹനാററുമണലെന്നോണംവരുത്തീടുവാൻ
വീഴ്യംകൂടിനപച്ചയിങ്കലധികംവിശപാസമുണ്ടാകണം. 367

മൂത്രത്തിൽകൂടി ഊറൽ പോകുന്നതിനു

മൂത്രമോലുമതില്പടെയിത്തയിർകണനക്കൊലിയ്ക്കമൊരുനീരത-
ന്നെത്രയോവലിയദണ്ണമാണിഭതതിയ്ക്കകേളതൊഴിവാക്കണം
മേലൊലിയ്ക്കമൊരുചോരനീരിവദൃഷിച്ചുവസ്തിയതിൽമെത്തിടും
കാലമാണലകണക്കൊലിക്കവതൊണങ്ങിടുംകടൽതടിയ്ക്കകിൽ. 368

നാലുവൃക്ഷമതിനുള്ളതോലൊരുതുലാമരിഞ്ഞുടനിടിച്ചതി-
ന്നാലിലൊന്നരിയുമിട്ടുവച്ചരിയിലെട്ടിലൊന്നുനറുനെയ്യതും
ചേത്തുനെയ്യതിലൊരാറിലൊന്നചിതഗന്ധകത്തൊടുകലന്നതാ
ഹന്ത്രികൾക്കതകുവസ്തിദോഷമതുഹസ്തറൊക്കമൊഴിവായിടും. 369

ഊരകംബലചുമന്നൊരുള്ളിയിവറാത്തൽവീതമരിമഞ്ഞളും
കേരനീരിലിവവച്ചുവാങ്ങിയുദാരഗ്നിയോത്തുനവനീതവും
ചേത്തുഗന്ധകമരക്കഴഞ്ചിവകലന്നിഭത്തിനുകൊടുക്കകിൽ
വസ്തിദോഷമൊഴിയുമ്പൊഴൂറലൊഴുകുന്നതുംതുടിതിനിന്നിട്ടും. 370

ചേനകായതഴതാമവേങ്ങയിവറാത്തൽവീതമരിപാതിയും
മാനമോത്തിവകൾതേങ്ങവെള്ളമതിൽവച്ചുനെയ്യൊടുകലന്നതിൽ
വെന്തഗന്ധകമരക്കഴിഞ്ചുമിവചേത്തിഭത്തിനുകൊടുക്കകി-
ക്കന്നിൽനിന്നൊഴുകമൂറൽവററുമതുപോലെയച്ചലമൊണങ്ങിടും. 371

തേങ്ങവെള്ളമൊടുകാടികഞ്ഞിയിവചേത്തുനൽകുകടിനീരിന-
ക്കാഞ്ഞദേഹമതിലുഷ്ണമായരസരക്തവുംതെളിവുവന്നിടും
മഞ്ഞവെള്ളമതുപോലെയുള്ളരസധാതുവാണഹികകിണ്ടിയിൽ-
ക്കാഞ്ഞുനിന്നൊഴുകമപ്പുഴപ്പുകളൊഴിഞ്ഞുപോകുമിവചെയ്യുകിൽ. ()

ആനരാപ്പകലലഞ്ഞുവേലകളെടുത്തിടുമ്പൊഴുതുവസ്തിയിൽ
ക്കേണിരിയ്ക്കമൊരപാനവായുതെളിയുമ്പൊഴൂറലൊഴിവായിടും

വെണ്ണഗന്ധകമൊടൊത്തുകൂട്ടിയുടനാസനപ്പൊഴുതിലാടിയാൽ
ദ്വെണ്ണമേകിടുവതായൊരുറൽമുടിതൊട്ടുണങ്ങിടുമതോൎക്കുവിൻ. 373

ആനരാപ്പുകലലഞ്ഞുലഞ്ഞുപലവേലചെയ്തുകുഴയുന്നപോ-
താണിദം ചലമൊലിച്ചിടുന്നതതിറേററവും തണവുചെയ്യൊലാ
ഊററല്ലറിവരുമാവഴിയ്യൊരുപഴപ്പുകാണുമതൊണക്കമി-
പ്രാണരക്ഷണസമൎത്ഥമാകിയൊരുവെന്തഗന്തകരസായനം. 374

ആറൊലിയ്ക്കുമതുപോലെദേഹമതിലോടിടുന്നരസരക്തമി-
ങ്ങാറൊടൊത്തകുടലിന്നചൂടുപെരുകുമ്പൊഴാണരുകിവീഴ്വതു്
ആയവക്കതെല്ലിവെണ്ണമേകിടുവതായഗന്തകരസായന-
മ്പ്രായമഗ്നിബലമെന്നതോൎത്തുതുകമൎത്ത്യനും ചലമൊണങ്ങിടും. 375

ഉണ്ടിടുന്നവയെയാട്ടിടുന്നൊരുസമാനവായുപതറുമ്പൊഴു-
പ്പുണ്ടമായതുപൊതിഞ്ഞിടുന്നഖിലധാതുവുംകരിയുമാകയാൽ
കിണ്ടിയോടുകിടയായവസ്തിയിലിറങ്ങിടുന്നൊരുപഴപ്പുപോ-
ക്കേണ്ടതാകിയൊരുദ്കൗശലംവളരെയുണ്ടുഗന്തകമതിന്നഹോ. 376

വസ്തിയിങ്കലമരുന്നപാനനിടയുമ്പൊഴാലൊഴുകീടുമ
ദ്രന്തികൾക്കതൊഴിവാക്കുവാനിവകളൊക്കയുംവേളരെനല്ലതാം
ഇന്തവെള്ളമൊഴിവാക്കിടേണമിതുമൂലമേഴകളുഴന്നിടു-
ന്നാന്ത്രവായുവതിനേത്രജാലമെഴുതുന്നതെന്തിനുവ്യഥാജനം. 377

ആനകൾക്കുപറയുന്നതാകിയചികിത്സകൊണ്ടഴലൊഴിച്ചിടാ-
മ്മാനുഷൎക്കതുപോലെയീമൃഗകുലത്തിനുംകരുതിവററയിൽ
ശക്തിയൊള്ളിതതിക്കനൾകധികമൌഷധംമൃഗഗണത്തിനാ
മാത്രയൊന്നുചെറുതാക്കമൎത്ത്യനതിച്ചുകേറക്കകമരുന്നുകൾ. 378

തീപ്പെട്ടിക്കൊപ്പമാണിഗ്ഗജമതിനധികംചൂടടിച്ചാൽദഹിക്കും
കെല്പേറുംശീതമേററാലതുമിതമതിനന്നാടലാസ്സുന്നുചേരും ..

കാററുംതീവെള്ളമെന്നുള്ളവരുടലതിലോടീടുമാസ്സൂത്രമെല്ലാം
തെററിപ്പോകാതെനോക്കീട്ടിതുവിധമിട്ടസംരക്ഷണാചെയ്തുകൊൾ
[വിൻ. * 379

വക്കാപാട്ടിവീഴുന്നതിന്നു

മുട്ടൻമുട്ടിവലിച്ചെടുക്കവതിനായെല്ലൂട്ടംവടംപൊട്ടിയാൽ
പ്രഷ്ഠംകുത്തിയിരിക്കമാനയതിനാൽവല്ലാതെകഷ്ടപ്പെട്ടും
പെട്ടന്നപ്പോഴെണിററുവെങ്കിലുടമക്കാരൻറഭാഗ്യോദയം
സ്പഷ്ടംവൈദ്യനതല്ലയെങ്കിലെഴനീല്പിക്കാൻശ്രമിച്ചീടണം. 388

കിട്ടാവുന്നെലയൊക്കെയിട്ടുചിതമായ്ത്തേങ്ങാജലംകാടിയും
കൂട്ടിച്ചേത്തുതിളച്ചവെള്ളമതിലാധന്വന്തരംതൈലവും
പെട്ടെന്നാടുകപാനനൊന്നുതെളിയാനാവുംവിധംനോക്കിയാൽ
കിട്ടുംതൽസുഖമാനകൾക്കമതിനാലാനേശനുംവൈദ്യനും. 381

രണ്ടൂരങ്ങൾബലാദ്വയംവെയററയും ചപ്പങ്ങവുംതേങ്ങയും
പിണ്ടംപോലെയിതിട്ടുകെട്ടിയധുനാവെള്ളത്തിൽവേവിച്ചത്
വേണ്ടുംമാതിരിയാവിയോടുമുടനാമ്മൂലമ്മുതല്ക്കേപ്പക
ന്നുണ്ടാകുന്നൊരുവേദനക്കുറവുംകാണാംസുഖിക്കുംഗജം. 382

എള്ളുരണ്ടുഫലത്രൂരകങ്ങൾതഴുതാമവേങ്ങയമ്മുള്ളുംപിഴി
ഞ്ഞുള്ളവെള്ളമതിലാവണക്കരിയരച്ചുഗന്ധകവുമിട്ടുടൻ
വെണ്ണനെയ്യിവയിചിട്ടുകൂട്ടിയകുഴമ്പുചാത്തുകിലപാനനാ
ദണ്ഡമൊക്കെയൊഴിവാക്കമാനയെഴനീററിടുംഝടുതിനിശ്ചയം. 483

കുവ്വമഞ്ഞളമുത്തൂരകംബലകൾനാല്പൃക്ഷമിരുവേങ്ങയും
ചൊവ്വാടാട്ടിയതുഗന്ധകത്തൊടുകലന്നുനല്ലൊരുകുഴമ്പതും

---

* ഈ ചികിത്സ മററു നാൽക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യക്കും അസ്ഥിസ്രാവം എന്നു പറയുന്ന ദീനങ്ങൾക്കും ചെയ്യാം, ഇവ ചെയ്യുമ്പോൾ മനുഷ്യക്കു ജഠരാഗ്നിബലം നന്നു കരുതണം.

നൊവ്വുമാറുവതിനായുടൻകരിയിലാടുകേടുകളൊഴിഞ്ഞിടും
ചൊവ്വൊടാനയെഴുന്നീററിടുംഝടതിരക്തപുഷ്ടിയുമുയൎന്നിടും. 384

തേങ്ങത്തണ്ണിയില്ലൂരകപ്പശയുമിന്തുപ്പുംകുറുന്തോട്ടിനീർ
മഞ്ഞപ്പാലിനൊടെണ്ണനെയ്യുമൊരുമിച്ചിട്ടിട്ടുകൂട്ടുംതളം
പാഞ്ഞീടുന്നൊരുകാററിനുള്ളശമനംവന്നീടുവാനാടുകിൽ
ച്ചാഞ്ഞൊരക്കരിവൃക്ഷമൊന്നുനിവരുംകേടെന്നിയെന്നിശ്ചയം. 385

ഉങ്ങുംവേങ്ങയുമത്തിയിത്തിയൊടുരണ്ടാലുംകുറുന്തോട്ടിച-
പ്പങ്ങംമഞ്ഞളുമൂരകംവയററയെന്നിച്ചൊന്നതിൻനീരുകൾ
തേങ്ങത്തണ്ണിയുമൊത്തുഗന്ധകമതിൽക്കൂട്ടിത്തിളപ്പിച്ചുമേൽ
ത്താങ്ങിച്ചാൽഗജധാതുവൎഗ്ഗമതിനാൽശുദ്ധീഭവിക്കുംക്ഷണം. 386

പായുംവായുവിനുള്ളതായഗുളികക്കൊപ്പിച്ചുനൽഗന്ധകം
മായംവിട്ടുകൊടുത്തിടേണമുടനന്നാനക്കുനൊവ്വാററുവാൻ
പാനത്തിന്നഥകഞ്ഞിതേങ്ങജലവുംനൽകീടുകിൽദന്തികൾ
ക്കൂനതാപത്തെയകററിടുംതനുബലംധാരാളമുണ്ടാക്കിടും. 387

കോലരക്കുപൊടിയോടുതുല്യമഥവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
കേളതിൽപ്പകുതിനെയ്യുതേനിതിലരച്ചുതീററു,കരിവീഴ്കിൽ
പ്രാണവായുബലമേകുവാൻപ്രബലമാകുമൌഷധമിദംഗജം
വീണുപോയതിലിയന്നകേടുകളൊഴിച്ചുശക്തിയെവളൎത്തിടും. 388

കെല്പേറുന്നൊരുഗന്ധകത്തിലധികംനെയ്യുംമുലപ്പാലുമാ-
യൊപ്പംചേൎത്തുകിണ്ണമായതിനകത്തിട്ടിട്ടുകൂട്ടീട്ടഹോ
അപ്പോൾതന്നെയെടുത്തുപായുവതലനാനക്കുചാൎത്തീടുകിൽ
ക്ഷിപ്രംവീണൊരുകേടുപോയിരുധിരംനന്നാകുമെന്നോൎക്കുവിൻ. 389

അമ്മപ്പാലുമുരിങ്ങനീരിലിരുഭാഗംചേൎത്തുനെല്ലിക്കയും
നന്മയ്ക്കുള്ളൊരുഗന്ധകത്തൊടുസമംകൂട്ടിപ്പൊടിച്ചിട്ടുടൻ

കാച്ചീട്ടായതുവായുകുംഭമതിലിങ്ങിട്ടാൽത്രിദോഷംതെളി–
ഞ്ഞിച്ചിച്ചുള്ളഗ്ഗുണങ്ങളാനയിലഹോ ചെയ്തീടുമെന്നോൎക്കുവിൻ. 390

തടിയുംതട്ടിടുംദന്തിയടിതെററീട്ടുവീഴുകിൽ
ഉടനേവം ചികിത്സിക്കാനടവിക്കുള്ളിലാമഹോ. 391

നാലഞ്ചായിരമാറുമേഴുമതിലേറുംരൂപമൂല്യംവരും
ഭൂലോകത്തതിഭാരഭംഗിവളരെക്കൂട്ടുന്നൊരിദ്ദന്തികൾ
ചാലേവേലയെടുത്തുനന്നവലയുന്നേരത്തുരക്ഷാൎത്ഥമാ–
ക്കാലേനല്ലമരുന്നുഹസ്തിപരിലങ്ങേല്പിച്ചയച്ചീടണം. 392

ചാലേമുട്ടിവലിച്ചലഞ്ഞുവളരെക്ഷീണിക്കുമീവാരണം
നാളൊന്നുക്കൊരുപാട്ടുരൂപയുടനുണ്ടാക്കുന്നുനോക്കീടുവിൻ
ആലസ്യങ്ങളൊഴിച്ചതിന്നുസതതംസൌഖ്യംവരുത്തീടുവാൻ
കാലേവേണ്ടവിധംമരുന്നുകരുതിക്കൊള്ളുന്നതത്യുത്തമം. * 393

ഭോയ ബുദ്ധി ആന പിടിച്ചാൽ വരുകയിച്ച

ആയമോദിയൊരുകല്ലുകൂടിയുമെടുത്തുകൊണ്ടുവരുമാറതാ–
മ്പോയബുദ്ധിയെവലിച്ചെടുത്തതരികില്ലയെന്നുപരസമ്മതം
രോഗപീഡയതുകൊണ്ടുവീഴ്കിലിഭത്തിനൌഷധമതിപൊക്കചാ–
നാകയില്ലറികശിഷ്യരേഗജചികിത്സയിങ്ങനെനടത്തുവിൻ. 394

പണിയാനക്കിളവുകെട്ടുകണ്ണമെന്നതിനു

മൂലവായുവനുകൂലനായരമനസ്സകത്തുവിലസീടിലേ
വേലചെയ്യുതിനുദന്തികൾക്കധികശക്തിവെക്കമുള്ളവായിട്ട
നാളുതോറുമതിസാഹസപ്പണിയെടുത്തിടുംഗജമുടഞ്ഞിടും
കാലമാണതിനുമൂലമെന്നുകരുതാതിടക്കിളവുനൾകണം. 395

കള്ളംലേശവുമില്ലിഭത്തിനതുകൊണ്ടെന്തെങ്കിലുംകട്ടിയാ–
യുള്ളസ്സാധനമൊക്കെയാനയനിശംകൊണ്ടിങ്ങുമണ്ടുംവിധൌ

---

* ഈ ചികിത്സകൾ മററു നാൽക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യൎക്കു വീഴ്ച മുതലായവ യിൽ വരുന്ന ചതവുകൾക്കും ചെയ്യാം.

തെല്ലെന്നാകിലുമല്ലലേശമുളവിൽഭാരംപിടിച്ചീടുവാൻ
വല്ലാതൊന്നുമടിച്ചുവെങ്കിലുടനേനിർത്തിച്ചികിത്സിക്കണം. 396

വേലക്കല്പംമടിക്കുമ്പൊഴതിഭ്രമതിനാലസ്യമേതോവരുന്നെ-
ന്നാലോചിച്ചാനവൈദ്യൻഘൃതമതിലുടനഗ്ഗന്ധകംനൽകിടേണം
ആലസ്യംമാററിടാതത്തടിപിടിമുതലായീടുമീവേലചെയ്താൽ
ത്താളോംവാടിവീഴുമ്പടിഗജമധികംക്ഷീണനായ്ത്തീരുംപാകം. 397

ആനേശന്മാർക്കനേകംധനമുടനടവിക്കുള്ളിൽനിന്നിങ്ങെടുക്ക-
ന്നാനക്കുണ്ണാനുമല്ലിന്നവരുടെകുലവൃദ്ധിക്കുമല്ലാക്കിതെല്ലാം
കായക്ലേശങ്കഴിക്കുന്നവരുടെപരിതാപങ്ങൾപോക്കാതിരുന്നാ-
ലായക്കേടുന്നതായുള്ളടവിമുതലെടുത്തീടുമോഹസ്സിവർഗ്ഗം. 398

കുന്തന്തോട്ടികൾകോലുകൊമ്പുമുതലായോരോതരംസാധനം-
ദന്തിത്രാണമതിന്നുവേണ്ടിയഴകാക്കീടുന്നവർക്കപ്പോഴം
വെന്തിട്ടുള്ളോരുഗന്ധകത്തൊടധികമ്മാഹാത്മ്യമേറുന്നതാം
മന്തസ്സ്റ്റിനവായുവിൻഗുളികയുംവാങ്ങിച്ചുവച്ചീടയോ. * 399

അപ്പുറകത്തിയവാള മുതലപ്പുറം.

അപ്പുറങ്ങളതിനായിവീണ്ടുമൊരുചാളകത്തിയതുകൊണ്ടുമു-
ത്തപ്പനാണുപകരിച്ചതെന്നുപറയുന്നമട്ടഴലൊഴിക്കുവാൻ
ആനകൾക്കഗദമേകുവാനനുവദിച്ചതായപന്നമേറെയെ-
ന്താനചാവുമളവശ്ശുവമ്മാവുചെയ്യുവാഞ്ഞിലവുചെയ്യണം. 400

എന്നംകെട്ടുക്കാൻ മരുന്ന്

ചക്കെട്ടോമമരിയാറുജീരകഗണങ്ങൾനാലുക്കമിശത്രുക.
പ്പുക്കയിഞ്ചിതഴുതാമയുന്ത്രികടുമഞ്ഞളുന്ത്രിഫലയുംസമം
മാതളപ്പഴജലത്തിലീവകയരച്ചുഗന്തകവുമിട്ടുര.

* ഈ ക്രമം മററനാല്ക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും നോക്കുന്നതാവശ്യമാണ്.

ട്ടാതെചുത്തിലിട്ടുണക്കിവെച്ചുകൊട്ടദന്തികൾക്കഴലൊഴിപ്പുവാൻ 401

നല്ലതാണിതിഭജാതിയിങ്ങുപണിചെയ്തിടുമ്പൊഴുമെഴുന്നള്ളി-
ച്ചുള്ളവേളയിലുമേകിടാമ്പനിശമിച്ചിടും പുഴുനശിച്ചിടും
ആഴ്ചതോറുമിതുനാളിലേകുകിലിഭന്തടിച്ചുമതിഭംഗിയും
വാച്ചിടും ഗജകുലത്തിനെന്നുമധികം ഗുണങ്ങളിതിനാൽവരും. * 402

പാദരോഗചികിത്സ

കാലുകഴ്ച്ചിവകൾകൊണ്ടനേകധനമേകിടും ഗജകുലങ്ങൾമേ-
ലാലുമിഷ്ടവഴികാട്ടിടുന്നതിനുപാദരോഗമൊഴിവാക്കുചിൻ
ബാലവംശധനധാന്യമേറിടുമതെന്നുവേണ്ടമനുജേന്ദ്രരു-
ക്കാലുകണ്ടുതാഴ്ത്തീടുവാനുമിവകൊണ്ടുവെക്കമിടയാവുതാം, 403

വേപ്പുപൂവുരണ്ടുമത്തിയിത്തിയരുതാലുരണ്ടുമിതുവേങ്ങയും
കപ്പമാവുപുളിചെത്തിവന്തൊടലിയെന്നിവററയുടെതോലുകൾ
കപ്പമായുടനിടിച്ചുട്ടുക്കിഴികെട്ടിയിട്ടുദകകാടിനീ
രൊപ്പമായതിലൊഴിച്ചുവച്ചൊരുകഷായമാട്ടുകരപാദയോഃ, 404

ഏകനായകമൊടത്തിയിത്തിയരയാലുമാലുമിതുവേങ്ങയോ-
ടാകുലംകളയുമൂരകങ്ങൾബലരണ്ടുചെത്തിനറുനീണ്ടിയും
ലോകനാഥനണിയുന്നതാം തുളസികൂവളം നിശമുരിങ്ങയും
വേഗമീവകകളിട്ടുവച്ചൊരുകഷായമാട്ടുകരപാദയോഃ. 405

തൃക്കാൽകഴ്ച്ചിവതേച്ചുരച്ചുകഴുകാനീവെള്ളമാക്കാനകൾ
ക്കെൻലോകവിശുദ്ധിചെയ്തുവിധംരക്തം തെളിക്കുംക്ഷണം
നോക്കുംവാരണരക്ഷകൾക്കുവഴികാണിച്ചുംപെരുക്കുംധനം
വാച്ചുകുഞ്ജരപുഷ്ടിയുംസുകൃതവുംസൽക്കീർത്തിയുംസൌഖ്യവും: 406

* ഈ മരുന്നു മററു നാല്ക്കാലികൾക്കും കൊടുക്കാം. അതിസാരം വയർവീക്കൽ ഇവയ്ക്കു മനുഷ്യനും നന്നു.

സത്താംനാല്പാമരത്തോലമൃതോട്ടനിശയുംറാത്തലോരോന്നവീതം
പ്രത്യേകം ചെത്തിടിച്ചിട്ടിരുപാജലവുംകാടിയുംതുല്യമായി
വീത്തിക്കാച്ചിത്തിളപ്പിച്ചനദിനമതിഭക്കാൽകരംതേച്ചരച്ചും
പേത്തുംസംശുദ്ധിചെയ്യാലവയുടെകരപാദങ്ങൾതൻകേടുതീരും. ()

നാല്പവൃക്ഷമമൃതാടലോട സുരസങ്ങൾ ചെത്തിനിശവേങ്ങയും
കേളിവററയുടെനീരിനൊത്തഘൃതമെണ്ണയെന്നിവകൾ ചെത്തതിൽ
നാളികേരജലവുംകലന്നടനെകാച്ചിയൂററുമെഴുകാടിയിൽ
ക്കാലുകയ്യിവയിലുള്ളരോഗമൊഴിവാക്കുവാനിതുപുരട്ടുവിൻ. 408

ചെത്തിമഞ്ഞളൊട്ടുപിച്ചകംതുളസിവേപ്പിവററയുടെനീരിനോ-
ടൊത്തുനൈതിലജമായതിന്നുസമമായിനല്പമഹിഷീഘൃതം
ചേത്തുകാച്ചിമെഴുകാക്കിയൂററിയതുഗന്ധകത്തൊടുകലന്നടൻ
ചാത്തുകാനയുടെകാലുകയ്യിവയിലുള്ളരോഗമൊഴിവായിടും. 409

മഞ്ഞൾനീരുതഴുതാമവെള്ളമമൃതാഖ്യവേപ്പിലജലങ്ങളും
തേങ്ങനീരതിലിരട്ടിചെത്തതിനുപാതിനെയ്യുതിലജംസമം
പാവുഗ്ഗുൽഗ്ഗുലുവുമെഷ്ടിഗന്ധകമൊടൊത്തുകാച്ചവിനരക്കുപോ-
ലാവുമപ്പൊഴുതരിച്ചുടത്തുകരപാദമെന്നിവയിലാടുവിൻ. 410

കരിവരപദരോഗസഞ്ചയത്തിൻപരിഹരണത്തിനുമുഖ്യമായയ-
(യോഗം
പരിചിനൊടിനിയുംപറഞ്ഞിടുന്നേൻഗുരുവരനോതിയപോലെവി-
(തശങ്കം. 411

പാദങ്ങൾക്കുള്ളചോരക്കെട്ടുതിയിലധികംശോണിതംതന്നെയെന്നാ
ശ്വാദിച്ചോരോന്നുചെയ്യിട്ടുനദിനമധുനാബാധയുണ്ടാക്കിടൊല്ലേ
സ്വാദുള്ളോരൌഷധംചെത്തതിനതിഗുണമാംയോഗമുണ്ടാക്കിവെക്ക
മ്പാദാംശംഗന്ധകംചേത്തുതകുകിലൊഴിയുംപാദരോഗംഗജാനാം.

ചൊല്ലെഴുന്നൊരുമധുസ്നുഹിക്കുപറയുംമരുന്നുകളശേഷവും
നല്ലതായ്ത്തവിടൊടൊത്തിടിച്ചതിലിരട്ടിചക്കരയൊടൊത്തുടൻ
കൂട്ടിയൊന്നുവിരകീട്ടഗന്ധകമൊടൊത്തിതേകുകരികൾക്കഹോ
കട്ടിയേറിയൊരുപാദരോഗവുമൊഴിഞ്ഞിടുംസകലപീഡയും. 413

മൂലംപത്തുസമൂലമൂരകബലാദചന്ദ്രചങ്ങൾനാല്പാമര-
ത്തോലുംചെത്തതാഞ്ഞിടിച്ചുപൊടിയാക്കിട്ടായതിൽഗന്ധകം
കൂട്ടിച്ചേൎത്തിലെട്ടിലൊന്നതിലിരട്ടിച്ചക്കരപ്പൊട്ടിയും
പെട്ടെന്നിട്ടുവരട്ടിവച്ചിതുകരിക്കുകീടകേടോട്ടുവാൻ. 414

ഈലേഹ്യംകൊട്ടുകേടുപാടഖിലവുംനീങ്ങീട്ടുമാനസ്സമേ-
ല്ക്കൂറ്റംകഴിവയിങ്കലുള്ളഴലൊഴിഞ്ഞിട്ടിച്ചതാംഭംഗിയും
വേലക്കുംബഹുപുഷ്ടിശക്തിയിവയോടൊത്താനസത്താസ്ഥരും
ഭൂലോകത്തൊരുവാസവദചിപവരൻപോലേവിളങ്ങുംഗജം. 445

മധുസ്നുഹിക്കെഴുംമരുന്നിനൊത്തുകായചേനയും
സുധാമുരിങ്ങയത്തിയിത്തിയാലുരണ്ടുവേങ്ങയും
വിധിച്ചമട്ടിടിച്ചെടുത്തിടെട്ടിലൊന്നുഗന്ധകം
പ്രധാനമാക്കുരുപ്പുകട്ടിയോടുചേൎത്തിതേകുവിൻ. 446

ഇച്ചൊന്നുള്ളരസായനങ്ങൾപകലേകിക്കാൽകരംമെച്ചമായ്-
ത്തേച്ചുംധാരകഴിച്ചിട്ടത്തെയഴകിൽപുല്ലിൽക്കിടത്തീട്ടുടൻ
കാച്ചീട്ടുള്ളൊരുതൈലമാടിയരയാമഞ്ചെല്ലമപ്പോൾക്കുളി-
പ്പിച്ചുംനല്ലമെഴുക്കെഴുന്നവകളാംതീൻവെള്ളമേകീടുവിൻ. 447

മഞ്ഞളിഞ്ചിയമൃതാടലോടകമുരിങ്ങചെത്തിയതിനുള്ളനീർ-
ത്തേങ്ങവെള്ളവുമിരട്ടിചേൎമഹിഷീഘൃതംപകുതിയായുമെ
പന്നിയാട്ടിവയിലുള്ളനെയ്യതിനുപാതിചേൎത്തുമെഴുകാവുകിൽ
ചന്തമോടുടനരിച്ചുഗന്ധകമൊടൊത്തിതേകഴലൊഴിഞ്ഞിടും. 448

ചെത്തിപുവ്വരശ്ശുനാല്പൃക്ഷമിരുവേങ്ങയെന്നിവയിലുള്ളനീ_
രൊത്തുതേങ്ങജലമപ്പടിസ്സ്ജമെരുമ്മഗോവിവയിലുള്ളനൈ
ചേത്തുകാച്ചിമെഴകാക്കിയൂററിയതുഗന്ധകത്തൊടുകലൻറടൻ
ഹസ്തികൾക്ഷതകുസതപരംനിയതമത്തലൊക്കയുമകന്നിടും. 449

ചൊല്ലേറുംസൂകമാരമാംഘ്യതമതിന്നൊട്ടൊന്നുനൽഗന്ധകം
മെല്ലേക്കൂട്ടിയിളക്കിവച്ചപകലേകീടാനകൾക്കൊക്കയും
തീരാതുള്ളൊരുപാദരോഗമൊഴിവായെരാവതംപോലയായ്
നൂറാണ്ടാനകളെന്തുവേലയുമെടുത്തീടുംമടിസ്സില്ലഹോ. 420

ആടുഗോവെരുമയെന്നിവററയിലെഴുന്നനെയ്യിനുസമംപയ_
സ്സാടലോടകമതിൻെറനീരുമതുപോലെചെത്തിവകൾമെല്ലവെ
കാച്ചിനല്ലമെഴകാക്കിയൂററിയതുഗന്ധകത്തൊടുകലൻറകൊ_
ണ്ടിച്ഛയോടിതുകൊടുക്കകാനകളിലെത്രയുംഗുണമുയന്നിടും. 421

ഈരോഗംവിട്ടുപോകാൻതെരുതെരെയധികംവേലചെയ്യീടവേണം
പാരെല്ലാംസഞ്ചരിസ്സുംകരിയുടെകരവുംകാലുമേറെപ്പഴുത്താൽ
തീരെപ്പോകാതെയാകുംചെടിജലമൊരിടത്തിട്ടുകെട്ടേണമെന്ന_
ല്ലോരോരോകഷ്ടനഷ്ടംവരുവതിനിടയാസ്സന്നിടാമോത്തിടേണം. 422

കാല്യംകയ്യുംപഴക്കംനഖമതുകഴിയുംചീഞ്ഞിടുംപാദരോഗ_
ത്താലുണ്ടാമാത്തിയെല്ലാംപറവതിനുരഗാധീശനുംശക്തനാകാ
വേലസ്സാകില്ലയെന്നല്ലൊരെടവുമടനംചെയ്യകില്ലാനപാരം
മാലുണ്ണുംശ്രുപവാരിച്ചൊരിയുകിലുമഹോസാദ്ധ്യമില്ലാതെയാകും. 423

കാല്യകയ്യിവയിലെന്നവേണ്ടഖിലമാല്യമോടിടുമെഴപ്പമായ്
മൂലവായുവനക്കലനാവതിനുമുമ്പുചൊന്നവകൾചെയ്യകിൽ

പാദരോഗമുടനോടിടുംരുധിരദോഷവുംസകലപീഡയും
വാദമില്ലബഹ്ലരതാമിങ്ങുപാകെകൊണ്ടളന്നതരമാനകൾ. * 424

കൊട്ടക്കരമോ പൊട്ടിക്ക തെങ്ങമൂരി

തേങ്ങതന്നുറികൊട്ടക്കയില്ലബതകണ്ണുപൊട്ടിയൊരുപെണ്ണിനെ-
ന്നിങ്ങിനേപറയുമെന്നമാതിരിയിലാനകൾക്കഴലൊഴിയ്ക്കുവാൻ
മന്ത്രിരാജനനുവാദമേകിയൊരുഫണ്ടിരിയ്ക്കുകിലുമെപ്പൊഴും
ദന്തിരക്ഷയിലുപേക്ഷ ചെയ്യിടുവതെത്രയുംകഠിനമല്ലയോ. 425

കിടന്നുണ്ണാൻ മേലായ്ക

നമ്മൾക്കല്ലാതെമറ്റൊന്നിനുമശനമതിന്നേനമില്ലാകിടന്നാ-
ലുമ്മാനാകില്ലെണീയ്ക്കാതൊരുവിധവുമിഭങ്ങൾക്കതുംനോക്കിടേണം
ആനയ്ക്കെപ്പോഴുമുണ്ണാണുദരമതിനകത്തുള്ളടപ്പാവിവണ്ടി-
സ്ഥാനത്താണാകയാലീവിറകനിശമതിൽത്തീകെടാതേകിടേണം. *

മദപ്പാടിനു ചികിത്സ

ആനകൾക്കമദവെള്ളമോലുവതിനുള്ളപൊത്തുതടയുമ്പൊഴ-
ദ്ദീനഭാവമൊടിടഞ്ഞുകുത്തിമറിയുംമനുഷ്യരൊടിടഞ്ഞിടും
തീനുവെള്ളമിതിലാശവിട്ടരുചികെട്ടുവേദനപൊറുത്തിടാ-
ഞ്ഞാനകുത്തിമറിയുമ്പൊഴായതുശമിച്ചിടാൻവഴിയുരച്ചിടാം. 427

ആനയ്ക്കുള്ളമദംസ്രവിച്ചൊഴിയുവാൻപൊത്തീശപരൻകാട്ടിനാ-
നേനംപോലെയൊലിച്ചിടുംപൊഴുതിലദ്ദ്വാരംതടുക്കുംവിധൌ
വേനക്കാലിനകാറിലാവിയങ്ങുമട്ടുള്ളാമെദദ്ദൃഷ്ടിനാൽ
പേനായ്പോലെവലഞ്ഞിടുന്നുഗജമത്തീനുംജലംവിട്ടഹോ. 428

---

* ഈ ചികിത്സകൾ മററു നാല്ക്കാലികൾക്കു കാൽ കയ്യ് ഇവകളുടെ ചുളുപ്പ് മററു വ്രണങ്ങൾ ഇവക്കും, മനുഷ്യക്കു ചൊറി, ചിരങ്ങ, കുഷ്ഠം, വാതശോണിതം വ്രണങ്ങൾ കുട്ടികൾക്കു കരപ്പൻ ഇവകൾക്കും ചെയ്യാം.

¶ ഈ അവസ്ഥ മററു നാല്ക്കാലികൾക്കും ഓനാക്കണ്ടതത്യാവശ്യമാണ്,

മഞ്ഞപ്പാലുമരിഞ്ഞനീരതുളസിച്ചാറുംമുലപ്പാലതും
തേങ്ങത്തണ്ണീയിരട്ടിയായ്ത്രിഫലയിൽക്കാലാംശമായ്ഗന്ധകം
ചൂൎണ്ണിച്ചിട്ടുകുറുക്കിമസ്തകമതിൽച്ചാൎത്തീടിലക്ഷ്ണോര-
ന്തിണ്ണംബാധകളൊക്കെനീങ്ങിവളരെസ്സന്തുഷ്ടനായ്വന്നിടും. 429

കയ്യുണ്യാംകരണൊച്ചിയിത്തുളസിതഞ്ചാറൊപ്പമായ്ത്തേങ്ങനീർ-
പച്ചിമ്പാലുമെരട്ടിയെണ്ണഘൃതവുമ്മുഞ്ഞൊന്നനീരൊപ്പമായ്
പയ്യേകാച്ചിയരക്കമദ്ധ്യമിതരിച്ചാവായുകുംഭസ്ഥലേ
കയ്യോടാട്ടുണ്ണാംചരംകരിമദംബൊങ്ങില്ലതിങ്ങുംസുഖം. 430

കാച്ചുശുദ്ധബലയാവണക്കിനുടെയെണ്ണചേൎത്തുഗുദസ്ഥലേ-
പിച്ചെച്ചാഴിച്ചമദവെള്ളമക്കണവഴിച്ചുപോകുവതിനാട്ടവിൻ-
മേഢ്രരന്ധ്രമതിലൂടെയംമെദജലങ്ങൾമിശ്ശുതുമൊലിച്ചുപോ-
ന്തച്ചടിച്ചപൊടിയാക്കിയക്കരിമരമ്മറിച്ചുകളയേണ്ടഹോ. 48

പാവൽകോവൽതഴതാമമഞ്ഞളമൃതാടലോടകമിവററനീർ-
ഗോവിനുള്ളൊരുപയസ്സിരട്ടിയതിലദ്ധമെണ്ണഘൃതമൊപ്പമായ്
ആവണക്കിനുടെയെണ്ണയുംഘൃതമതിന്നുപാതിയുമൊഴിച്ചര-
ക്കാവുമപ്പൊഴിതരിച്ചുഗന്ധകമൊടൊത്തുപായുവതിലാട്ടവിൻ 432

വെള്ളിൻപാൽവെണ്ണനെയ്യുംകറുകയുമമൃതിന്നീരുമേരണ്ഡതൈലം-
കിണ്ണത്തിൽചേൎത്തുകൂട്ടുംകളികരിയുടയാനീരിലങ്ങിട്ടുകൊണ്ടാൽ
കന്നിസ്സുംകാറുകാററിൽച്ചിതറിമഴപൊഴിക്കുംവിധംമന്തിനീര-
ന്ദണ്ഡംകൂടാതെപൊട്ടിപ്പുഴജലമൊഴുകുംമ്മട്ടിലപ്പോഴുപോകും. 433

വാഴക്കുമ്പമൃതാടലോടമവണക്കാകുറുന്തോട്ടിയു-
മ്പേഴുംക്കുമ്പൊട്ടജീരകംചയറയുമ്മുത്തങ്ങയുംമഞ്ഞളും
അട്ടിച്ചേൎത്തഥഗന്ധകംമുലജലന്തേങ്ങാപ്പയസ്സുംകല-
ൎന്നിട്ടീടിതമ്മാനകുംഭമദനീർപൊട്ടിച്ചല്ലംപോയിടും, 434

ചൊല്ലാന്നാല്പാമരത്തോലമൃതനിശകശുമ്മാവിനുള്ളോരുതോലെ-
ന്നെല്ലാംമെല്ലെന്നിടിച്ചിട്ടഴകൊടതുടനേശീലയിൽകെട്ടിയിട്ടു-
വെള്ളംവേവിച്ചമന്ദോഷ്ണതയൊടുസഹിതംകഞ്ജരാണാംമദമ്പാ-
ടുള്ളപ്പോൾപീച്ചിവീത്തീടിരുപൊഴുതിലുടൻകേടുപോകുംഗജാനാം 435

ചപ്പങ്ങത്തിൻെറതോലുംവയറയുമമൃതാനക്കുറുന്തോട്ടിവപ്പ-
ഞ്ഞൊല്ലൊങ്ങുന്നാല്പവൃക്ഷത്തൊലിയെലയിവയിട്ടിട്ടുവയ്ക്കുന്നവെള്ളം-
കെല്ലിക്കാച്ചീട്ടുതാററീപ്പുകരുകമദവേഗംകുറച്ചീടുവാനം-
യപ്പാത്രംശുദ്ധമാക്കുന്നതിനിഹകരികൾക്കിപ്രയോഗംപ്രശസ്തം 436

പെരുത്തയവ്വനത്തിലാദ്യമീമദംവരുന്നതാം
കരിക്കുസങ്കടന്തദാപെരുത്തിടാതെയാക്കുവാൻ
ഉത്രപദേശമായപച്ചവേരരച്ചുരുട്ടിനാം
കരുത്തെഴുന്നതായഗന്തകത്തോടൊത്തുനൽകണം. 437

മധുസ്നേഹിരസായനത്തിലെട്ടിലൊന്നുഗന്തകം-
വിധിച്ചമട്ടെടുത്തുചേർത്തതഗ്നിയോത്തഥാക്രമം
മദംപെരുത്തിടാതെയാക്കുവാനിതാനകൾക്കനൽ-
കതിക്രമിച്ചവേദനയ്ക്കുടൻശമംവരുംദൃഢം. 438

കൊട്ടത്തേങ്ങയിടിച്ചതുംതവിടുമായ്ച്ചുടുള്ളതാംകഞ്ഞിയി-
ല്ലിട്ടത്തെരോടുചേർത്തതാററിയതിലീലേഹ്യംകൊടുക്കുന്നവൻ
കട്ടുംസംശയമില്ലിതുണ്ടൊരുഗജശ്രേഷ്ഠന്നുകുററംമദ-
മ്പൊട്ടീട്ടുള്ളൊരുകോട്ടമൊക്കയുമുടൻനീക്കിസ്സുഖന്നാൾകിട്ടും 439

കട്ടത്തെർപ്പറരണ്ടുതേങ്ങജലവുംക്ലേശ്മാണ്ഡനീരുംസമം
കൂട്ടിച്ചക്കരയഷ്ടചൂർണ്ണവുമതിന്നെട്ടൊന്നുനൽഗന്ധകം
ഇട്ടിട്ടായതുവച്ചതാററിയമൃതോടൊത്തുള്ളൊരീയോഗമ-
ന്നിഷ്ടമ്പോലെകൊടുക്കുകാനയിലെഴുംമത്തൊഴിക്കുന്നീടുവാൻ : 440.

നാലുവൃക്ഷമതിനുള്ളതോലുദശമൂലമെന്നിവപൊടിച്ചതി-
ന്നാലിലൊന്നുടനെവെന്തിഗന്ധകമിവസ്സ്വിട്ടിഗ്ഗുളമിട്ടതിൽ
പത്തിരട്ടിയവവുംകലന്നിട്ടയിടിച്ചെടുത്തൊരുകുഴമ്പുമീ-
ഹസ്തികൾക്കുപകാരമാകൊടുക്കിലസൌഖ്യമോടുലകിൽവാണിടും. 441

ആനസ്ത്രീലേഹമേകീടടിമുടിയിഴയുംവാതപിത്തംകഫംമേൽ
സ്ഥാനത്തെല്ലാന്നടന്നിട്ടവരവരുടെവേലസ്സശക്തങ്ങളാകും
ദീനംകൂടാതെഭ്രമൈൗചിരമമരുമിഭംവേലയുംചെയ്യുമെന്നാ-
ല്ലാനക്കാരെന്നുതൊട്ടുള്ളവരിലുപധികോപദ്രവംചെയ്കയില്ലാ. 442

കാട്ടാനസ്ത്രീമദംപോടെളകുമളവിലക്കാടടുത്തുള്ളിടത്തു-
ന്നാട്ടിൽപ്പൊക്കുന്നവക്കക്കരിയെഴുവിധവുംശല്യമേകുന്നതില്ലാ-
കെട്ടുന്നില്ലപ്പുഴാരുമ്മദജലമൊഴുകിപ്പോകുമപ്പൊത്തിലൂടേ
കോട്ടംവിട്ടുഷ്ഠിയുംചെയ്കടവിയിലടനംചെയ്കിടുന്ദന്തിരാജൻ 443

കാട്ടാനസ്ത്രീമദംപാടെളകിടുമളവിത്തായ്മമാരോടുകൂടി-
ട്ടിഷ്ടംപോലെരമിക്കാമിവ.ടെയതുനടക്കാക്കകൊണ്ടാനകൾക്ക്-
കട്ടംകോട്ടംവരില്ലാരതിയതുകാവായ്ത്തന്നെശീല.ക്കകൊണ്ടി-
നാട്ടിൽദന്തിക്കുവാക്കില്ലറിയുകമദമീമട്ടുരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാൽ. 444

കേറിമറിഞ്ഞാൽ ഞാലി

നാഗവല്ലികൾമരത്തിലേറിമറിയുംപഴക്കവകൾഞാലിയെ-
ന്നാകലോകരുള്ളുന്നമട്ടുമദമേറിയാലൊഴിയുവാൻപണി
അപ്രകാരമിനിവന്നിടാതിദചികിത്സയിങ്ങനെനടത്തിയാ-
ലിപ്രപഞ്ചമതിലില്ലൽകേറിമറിയാതെളുപ്പമൊഴിവായിടും. 445

ആനകുത്താതെയിരിപ്പാൻ.

ലോകത്തിൽക്ഷമയായഭൂഷണമണിഞ്ഞീടുന്നതാംവാരണം
രോഗംകൊണ്ടിടയുമ്പൊഴായതുശമിപ്പിക്കാൻശ്രമിക്കായ്കിലൊ

ആനക്കുനമകപ്പെട്ടുപലരെയുംകൊന്നീടുമെന്നല്ലകേ–
ളാനേശക്കൊരുപാട്ടനഷ്ടമതിനാലുണ്ടാകുമെന്നോക്കവിൻ. 446

വേനൽക്കാനയെഴുന്നെള്ളിയ്ക്കുമളവിൽ തീനുംജലംനിദ്രതൊ
ട്ടാനന്ദിപ്പതിനുള്ളമാർഗ്ഗമണവുംകൂടാതെനില്ക്കുംവിധൌ
പേനായ്പോലെവലഞ്ഞലഞ്ഞുമരുവുംനേരത്തുകുത്തീടുവാ
നാനക്കായുധമില്ലയോതടയുവാനുണ്ടാമിടുക്കുള്ളവർ. 447

ഇക്കുംഭികൾക്കാവകശീലദോഷമോക്കുമ്പൊഴുണ്ടായിവരുന്നതല്ലാ
ഊക്കുള്ളരോഗങ്ങൾവരുമ്പൊഴക്കംപോക്കാൻ ചികിത്സിക്കണമെന്നു
[സാരം. 448

മദകരിക്കു ചികിത്സ

ആയുസ്സുണ്ടൊരുനൂറതിൽകഫമതാണാദൌസ്സണാംയവ്വനെ
കാലേപിത്തമതുംമരുത്തൊടുവിലുംദന്തിക്കുമേവംക്രമം
ആനയ്ക്കുത്തലിയന്നിടുംപഴുതനാവാതാഗ്നിപൊങ്ങിക്കഫ–
സ്ഥാനത്താൻമനിറപ്പുകച്ചയതിനുണ്ടാക്കുന്നപാണ്ഡുവാണത്. 449

കയ്യുണ്ണ്യംകരുനൊച്ചിപിച്ചകനിശാനെല്ലിക്കനീരുംസമം
പയ്യിൻപാലതിലഷ്ടമെണ്ണയവണക്കിന്നെണ്ണയിൽപാതിനൈ
പയ്യെകാച്ചിയരക്കില്ലൂററിയുടനെപാത്ര ത്തിലഗ്ഗന്ധകം
കയ്യോടിട്ടുതുചാർത്തുകിൽകരികൾതൻപാണ്ഡ്വാക്കയുംപോയിടും. ()

ചെത്തിപ്പൂനിശയാടലോടമമൃതെന്നിപ്പച്ചനീർപാലിനോ–
ടൊത്തിട്ടാഖ്യതൈലമൊപ്പമതിലഞ്ജേരണ്ഡജംപാതിയായ്
വീത്തിക്കാച്ചിയരക്കില്ലൂററുമളവിപ്പാത്രത്തിലിഗ്ഗന്ധകം
ചേർത്തിട്ടാട്ടുകപാണ്ഡുപോയിയവിടംനന്നായ്കറക്കുംദ്ധ്രുവം. 452

നാലുവൃക്ഷമതിനുള്ളതോലമതുപപ്പടംസുരസഭൃംഗവും
ചേലോടാട്ടിയൊരുനീരുമാജമഥമാഹിഷംവനിതതൻറയും

പാലുതുല്യമതിലൎദ്ധമെണ്ണയവണക്കിനെണ്ണഘൃതമൊപ്പമായ്
ചേൎത്തരക്കിലതരിച്ചുകൊണ്ടതിനുപാത്രപാകമിടുഗന്ധകം. 453

പാണ്ഡുരോഗമതിനുള്ളതൈലമിതുമുത്തമം തൈലമതല്ക്കുതേ-
ച്ചേണ്ടതാണറികപാണ്ഡുവേഗമിതുകൊണ്ടുപോയിടുമതോൎക്കുവിൻ
ശചിത്രനാശമതിലെത്രയും ബഹുതരം പടുതപയുക്തമിദമെങ്കിലും
വൃദ്ധരാകുമൊരുഹസ്തികൾക്കിതുപറിയ്ക്കയില്ലിതിനുനിശ്ചയം. 454

പാണ്ഡുവന്നവപടന്നുവെങ്കിലുമെളുപ്പമില്ലതുകളഞ്ഞിടാ-
നാണ്ടുകേറിയതുയന്നിടുന്നതിനുമുമ്പിലീവകകൾ ചെയ്യണം
രണ്ടുവൎണ്ണമധികം പെടാതിഭതതിയ്ക്കുദിച്ചൊരുകപ്പുരപോ
കാണ്ടുനോക്കുവതിനാണിവാറകളിതൊക്കയും തുടുതി ചെയ്യുവിൻ. ()

മൂന്നുകായ്തൊലികളൂരകങ്ങൾ ദശമൂലമും വേലകൾ രണ്ടുമീ-
മന്നിലുള്ളമുത്തുമുള്ളിവാഴയുടെകായകൾ ചെത്തിയുടെപൂവ്വുമും
ചൊല്ലിടാമിതുപല ക്രമം പകുതി ഗന്ധകങ്ങളിവയൊക്കയും
ചേൎന്നിടത്തൊളമിരട്ടി ചക്കരയുമിട്ടിടിച്ചുകരുതീടുവിൻ. 456

കന്നാടിപ്പശുവെന്നിവാറയിലെഴുംനെയ്യൊക്കയുംതുല്യമായ്
മൂന്നംചൊന്നവയോടുചേൎത്തുവെരകീട്ടാനക്കതേകീടുകിൽ
പൊയ്യല്ലാനതെളിഞ്ഞിടും മദകരിപ്പാണ്ടൊക്കെമാറുംകരു
ത്തയ്യാകയ്യോടെദന്തിവാച്ചുലകിലിങ്ങൊരാവതംപോലയം. 457

എണ്ണനെയ്യുമൊരുപോലെചേൎക്കവണക്കിന്നെണ്ണയതിലൎദ്ധമായ്
വെണ്ണിനുള്ളൊരുപയസ്സുതേങ്ങജലമെന്നിതൊക്കയുമിരട്ടിയായ്
കാച്ചിവെക്കമിതരക്കുപാകമതിലൊരുഗന്ധകവുമിട്ടുടൻ
തീച്ചതന്നെയിതുപായുദേശമതിലാടുകിൽസപദിപാണ്ഡുപോം. * ()

* ഈ ചികിത്സകൾ മറ്റു നാല്ക്കാലികൾക്കുപാണ്ഡിനും മനുഷ്യൎക്ക ഒട്ടു
ച്ചൊറി പുഴക്കടി വരട്ടു ഇവകൾക്കും ചെയ്യാം.

ആനപ്പുറത്തിരിക്കുന്നവന്നു വേലിപൊളിക്കാൻ വിഷമമില്ല

ആനപ്പുറത്താന്നിട്ടുവോനുവെക്കാവേണെങ്കിലോവേളിപൊളിച്ചു
[മാററാം
എന്നോതിടംമട്ടിഭരക്ഷചെയ്യാൻചൊന്നാൽനിഷേധിപ്പവനെന്തു
(വേല. 459

വക്കത്തുഴമ്പിനു ചികിത്സ

മുട്ടൻമുട്ടിപിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുമത്താപ്പാനകൾക്കൊക്കയും
മുട്ടിൽതട്ടിവരുന്നനീരുകളവിൻവക്കത്തുഴമ്പാണത്
തിട്ടംഗന്ധകമാവണക്കരിയുമെള്ളുംചേത്തരച്ചുക്കുഴ-
മ്പിട്ടാൽപൊട്ടിയൊലിച്ചിടുംചലമുടൻദന്തിക്കുസൌഖ്യംവരും. 460

തെങ്ങിൻപൂക്കുലയാവണക്കരിയുമെള്ളുംജ്ജീരകംമഞ്ഞൾമു-
ത്തങ്ങാക്കന്ദവുമൂരകങ്ങൾവയറക്കുന്നുംകുറുന്തോട്ടിയും
തുല്യംക്കൂട്ടിയരച്ചുഗന്ധകമതുംചേത്തിട്ടുനാരീപയ
സ്സുപ്പാസത്തൊടുകൂട്ടിയാടുകിലുടൻനീർപൊട്ടിയോലുംചലം. 461

പൊട്ടാൻവേദനപാരമപ്പൊളുയരുന്നേരംമെദമ്പോടതി-
ന്മട്ടിൽക്കാട്ടിടുമാനയപ്പൊളിളകിപ്പോകേണ്ടനതഥംവരാ
പൊട്ടിച്ചുച്ചലമൊക്കയുംകളയുവാൻനന്നിക്കുഴമ്പാനകൾ
ക്കിഷ്ടംപോലെപുരട്ടുകിൽസപദിനീർപൊട്ടിച്ചലംവാന്നിടും. 462

പൊട്ടിട്ടുഷ്ടവെളിക്കുപോകുവതിനാമാഗ്ഗംതടുത്തീടുകിൽ
പ്പൊട്ടീസ്സൊന്നുകുറുക്കിവക്കുകളയുംധിക്കാരിയാമാണിയെ
വെട്ടെന്നാനയിലാണ്ടൊരാവ്രണമതുംവാട്ടീടുമോക്കക്കരി
ക്കൂട്ടക്കായതിലുള്ളശ്ശൂലവുമകന്നേററംസുഖംവന്നിടും. 463

കോതമ്പുംമഞ്ഞൾനെല്ലിത്തൊലിയിവസമമായിട്ടുണക്കിപ്പൊ
[ടിച്ചി-
ട്ടേതാനുംഗന്ധകംചേത്തുജലമതിലിട്ടൊന്നിറുക്കിക്കുറുക്കി.

ആതങ്കംചെയ്തിടുന്നാവ്രണമതുവരളാൻവച്ചുകെട്ടിട്ടെടുത്താ-
വേതുംവെള്ളങ്ങളാടിടണമതുരുധിരക്കേടിനേട്ടരയാക്കാ. 464

വേപ്പിൻപത്രമൊടൊത്തുമഞ്ഞളരിയുംകോതമ്പുമിഗന്ധകം
തപ്പാതൊപ്പമുടൻപൊടിച്ചതുവിധംപൊട്ടീസ്സവക്കാംവ്രണേ
ഇപ്പാരിൽബഹുപങ്കപംക്തിപനച്ചൂടാലുണങ്ങുന്നമ
ട്ടിപ്പൊട്ടീസ്സതിനാൽവ്രണങ്ങൾകരിയുംശുദ്ധപ്പെടുംരക്തവും. 465

തൊട്ടാവാടിമുരിങ്ങവേങ്ങയമൃതുംപുല്ലാനിയുംചെത്തിയും
കുട്ടീട്ടാട്ടിയെടുത്തനീരിനുസമംനെയ്യെണ്ണവേപ്പെണ്ണയും
ആട്ടിൻപാലുമിരട്ടിചേർത്തുമണലാകുമ്പോളരിച്ചിട്ടതിൽ
കുട്ടിഗ്ഗന്ധകമായതാനയിലുടൻചാർത്തീടണങ്ങുംവ്രണം 466

ചെത്തിപിച്ചകമുരിങ്ങവേപ്പുസുരസങ്ങൾരണ്ടമൃതുമഞ്ഞളും
ചേർത്തിടിച്ചുപിഴിയുന്നനീരനെയ്യുമെണ്ണയുമൊഴിച്ചതു
കത്തുകാച്ചിമണലാക്കിയൂറിമധുഗന്ധകങ്ങൾസമമിട്ടുടൻ
ചാർത്തുകാനകളിലെത്രയുംകഠിനമായിടുംവ്രണമുണങ്ങുവാൻ. 467

അക്കാലന്തവിടാടലോടകമുരിങ്ങത്തോലുനാല്പാമര-
ത്തൊക്കുംചെത്തിസമൂലവുംകരിമലത്തിന്മട്ടുകെട്ടുംകിഴി-
ഇട്ടിട്ടാശുതിളച്ചവെള്ളമധികംവീഴ്ത്തീടണങ്ങും വ്രണ-
ന്തട്ടിപ്പൂപ്പറഞ്ഞിടുന്നതകരാറാനസ്ഥലശംവരാ- * 467

തലയിലിടുന്ന ചെവിതിന്നുക.

തലയതിൽമരുവീട്ടക്കാളുതിന്നുന്നവെന്നായുലകതിലഖിലംവാക്കെ
(നമട്ടാനവൈദ്യൻ-
പലവഴിയഴൽപോക്കാൻയുക്തിയോതുമ്പൊഴാനതലയതിലമരുന്നാ
(ശിഷ്യരെന്തീഷ്യചൊൽവാൻ- 468

* ഈ ചികിത്സ മററു നാല്പാലികൾക്കും ചുമലിൽ വരുന്ന നീരുമുതലായ വ
ലിയ നീരുകൾക്കും മനുഷ്യർക്കുള്ള നീരുകൾക്കും ചെയ്യാം.

ശിഷ്യചോദ്യം.

നോക്കുദേഹമതുകീറിടേണ്ടതിനകത്തുകേടുകളറിഞ്ഞിടാ-
ന്നോക്കുതന്നെമതിയെന്തിനാണതിന്നുദാരണാവളരെദോഷന്നം
മേലൊലിച്ചുമൊരുജീവരക്തമധികംസ്രവിപ്പതിന്നുമൂലമാം-
വേലയെന്തിനുവിലോകനാദിമതിരോഗമൊക്കയുമറിഞ്ഞിടാൻ. 469

കണ്ണുമൂക്കുചെവിവായയെന്നിവകളാക്കുമേഴുവഴിമോളില്ലു-
ണ്ടെണ്ണമേയവകിഴിഞ്ഞിടനാടിയിൽചൊണ്ടുരണ്ടുപൊഴുതായതും
എണ്ണുകീവഴികളൊൻപതുംശരിയതായ്ചമച്ചുടലുതീർത്തവ-
നെണ്ണുന്നാനസ്സുടെദേഹാദിമതഴകാക്കിനാക്കത്തുമറിക്കണോ. 470

പൂച്ചയില്ലാത്തിടത്തു് എലിരാജാവു.

പൂച്ചയില്ലയൊരുദിക്കിലെങ്കിലെലിരാജനായവിടെവാഴുമെ-
ന്നുച്ചരിച്ചുമതുപോലെയിച്ചെടികൾകൊണ്ടരോഗതവളത്തുവാൻ
നാട്ടുവൈദ്യവിധിയില്ലയെന്നുകരുതേണ്ടനിങ്ങളുയിശിഷ്യരേ
കേട്ടുകൊൾകചെടിനീരുകൊണ്ടഴൽകുറച്ചുവാൻവഴിപറഞ്ഞിടാം. ()

അദ്വൈതം.

ദ്വൈതമാകിയൊരുലോകതന്ത്രമിരുവട്ടിലിങ്ങുരുളുമായത-
ദ്വൈതമാകുവതിനൊക്കമോജനനകാരണംരുധിരശുക്ലമാം
ഏതിനാകരുതുകായതിങ്ങൊരുവധത്തിലാക്കുവതിനൊക്കകി-
ല്ലാനകൾക്കഴലൊഴിച്ചിടുന്നതിനുമേകമല്ലവഴിയോർക്കുവിൻ. 472

തേവരെയും ബലിക്കല്ലിനെയും തൊഴണമൊ.

തേവരെത്തൊഴുതിടുംപെടിച്ചുബലിതൂകിടുംശിലയെനമ്പണോ
ദൈവമേജനമതൊക്കെയിങ്ങനെയുരച്ചിടുന്നവിധമേതിനും
പച്ചമൂലികകളേകിയാകുലമൊഴിപ്പവർക്കിരുയത്തുവാൻ
നിശ്ചയിച്ചവരെനമ്പിടേണമതുപോലെയന്യരെവണങ്ങണോ. 473

ചൊടിപ്പു നീരിനു *

മൂട്ടൻവക്കകടിച്ചിട്ടുംചൊടിയതിൽപെട്ടുള്ളനിർവേദന-
യ്യൊട്ടാശ്വാസമുടൻവരുത്തണമതിന്നത്യന്തമാവശ്യമാം
കാട്ടാനപ്പിടികൊണ്ടുപല്ലിനധികംദോഷംഭവിച്ചുമ്പൊഴ-
ക്കഷ്ടംനമ്മളറിഞ്ഞുകൊണ്ടഖിലവുംനോക്കിച്ചികിത്സിക്കണം. 474

കൊട്ടത്തേങ്ങമുരിങ്ങയെള്ളുമവണക്കിൻകായെരുക്കിൻറവേർ
കൂട്ടീട്ടൊക്കെയിടിച്ചെടുത്തുകിഴിയാക്കീട്ടിടെരണ്ടുക്രമം
ചൊട്ടെന്നെണ്ണയിലിട്ടുഗന്ധകമതുംചൂടേററിയൊപ്പീട്ടുടൻ
കാട്ടാനപ്പിടികൊണ്ടുമിത്തടിപിടിച്ചുംവന്നനീർക്കെട്ടുപോം. 475

മുരിങ്ങവേങ്ങയുങ്ങുമിക്കറിക്കൊഴുപ്പമഞ്ഞളോ-
ടെരുക്കതേങ്ങയുപ്പതുംസമാംശമായെടുത്തുടൻ
കുറച്ചുഗന്ധകംകറുപ്പുമിട്ടുതീർത്തുമൂതിയാ-
ല്ലുറച്ചുചൂടൊടൊപ്പിയാലുറച്ചനീരുമോടിടും. 476

കൊട്ടത്തേങ്ങയൊടുപ്പുഗന്ധകമതുംകർപ്പൂരവുംമഞ്ഞളും
കൂട്ടിച്ചേർത്തിവതേങ്ങയോടുകിടയാക്കീട്ടുമുള്ളട്ടതിൽ
ഇട്ടിട്ടായതുചൂടൊടൊപ്പുകവിളത്തെന്നാകിലക്കുഞ്ജര-
ക്കൂട്ടാകഷ്ടതവിട്ടുവൻതടിവലിച്ചീടുംപ്രയാസംവിനാ. 477

മുക്കാത്തൊണ്ടുപൊടിച്ചെടുത്തുമുലവെള്ളംനാഴിയൊപ്പംപനി-
ക്കുളക്കുച്ചാറുമൊഴിച്ചുടൻപൊടിയുമിട്ടെല്ലാംതിളപ്പിച്ചത്
മുഷ്ണൻവായ്യുതൊഴിച്ചിടിച്ചുകടയുംനാവായുകംഭസ്ഥലേ
യുക്ത്യാചാത്തുകിലാർത്തിയൊക്കയുമൊഴിഞ്ഞേററംസുഖിച്ചുംഗജം. ()

കയ്യുണ്ണിച്ചാറിനൊപ്പംതിലജമതിലരഞ്ഞാഗമേരണ്ഡതൈലം
നെയ്യെണ്ണയ്ക്കൊത്തുചേർത്തുത്രിഫലയൊടുസമംഗന്ധകംകല്ക്കമായി

* ഈ ചികിത്സ മദംനാല്ക്കാലികൾക്കു വന്നതുകൊണ്ടും മദം അയവെറാഞ്ഞ ന്നതിനു തടസ്ഥമുള്ളേടത്തും കഴുത്തിൽനിന്ന് കടവായിൽ നീര് ഈ സ്ഥലത്തുചെയ്യാം. മനുഷ്യനു പല്ലുവേദന ചുണ്ടത്തും കവിളത്തുംവേദനെ ഇവകൾ ചെയ്യാം.

പയ്യിൻപാൽചേർത്തുകാച്ചിപ്പരിചിനൊടതരിച്ചിട്ടുടൻവായുകുംഭേ
പയ്യേത്തേപ്പിയ്ക്കുകെന്നാൽ ഗജമതിനകലും ദന്തരോഗങ്ങളെല്ലാം. 479

താപ്പാനക്കല്പവൃക്ഷക്കടലിനുകടയാം വായുകുംഭത്തിലേറാം
തേപ്പിയ്ക്കീയെണ്ണയെന്നാൽത്തലമുതലടിയോളം ഗുണം കിട്ടുമെന്നും
എപ്പോഴും വേല ചെയ്കിപ്പെരിയധനമെടുക്കുന്നതാമാനവർഗ്ഗം
കെല്പോടിങ്ങേറെവാണീടണമതിനുമനം വെച്ചുയത്നിച്ചിടേണം. 480

വല്ലാതിത്തലകാഞ്ഞുലഞ്ഞുവലയും താപ്പാനയാകുന്നൊരീ-
സല്ലോകദ്രുമമത്സൽഫലചയം കായ്ക്കുന്നതല്ലോഗുണം
എന്നാലാവിധമൊക്കെയമ്പൊടുഫലിച്ചീടേണമെന്നാകിലോ
നന്നായ്സ്നേഹമതായിടുന്നവളുമദ്ദന്തിയ്ക്കുചേർത്തീടണം. 481

ആനകൾക്കുതനുവിങ്കലെന്നുമിയലുന്നൊരാവിതടയുന്നതാം
സ്ഥാനമാകിയൊരുവായുകുംഭമതിലേശിടും പെരിയചൂടുകൾ
ഊനമെന്നിയെയപാനവായുവഴിപോയിയാനകളിലുള്ളൊരാ-
ദ്ദീനമോടുവതിനാടുശുദ്ധബലവെന്തഗന്ധകമൊടൊത്തുടൻ. 482

കൊമ്പിൽക്കൂടി ചലം വരുന്നതിന്നു.

കുംഭിയ്ക്കാക്കൊമ്പിലൂടെച്ചലമൊഴുകുകിലക്കേടുപോക്കീടുവാനാ-
യമ്പോടാവേലചെയ്തീടണമതിനിഹവേണ്ടുന്നതും ചൊല്ലിടാം ഞാൻ
വെണ്ണുള്ളഗ്ഗന്ധകത്തിൽത്രിഫലയുടെരജസ്സർദ്ധമായ്ചേർത്തുകൊണ്ട-
ദ്ദന്തിയ്ക്കേകീടുതേനെയ്യിവയൊടുസഹിതം ദിനമെന്നാൽ ശമിയ്ക്കും. 483

മൂന്നുകായ്ത്തൊലിയൊടൊപ്പമേഷ്ടിയതിനൊത്തുവേപ്പിനുടെ- (തോലതും
നല്ലപോലെപൊടിയാക്കിയെട്ടിലൊരുഭാഗമായതിനുഗന്ധകം
ചേർത്തു ചക്കരയിരട്ടിയിട്ടുടനിടിച്ചെടുത്തുമധുചേർത്തതും
ഹസ്തികൾക്കുതകുകൊമ്പിനുള്ളൊരുപഴുപ്പൊഴിഞ്ഞുകരിയും വ്രണം. ()

നെല്ലിക്കായമൃതാടലോടനിശയെന്നിച്ചൊന്നതിൻനീരതും
തുല്യംപാലുമവസ്സുപാതിഘൃതവുംനല്ലെണ്ണയുംചേർത്തുടൻ
മെല്ലെക്കാച്ചിയരക്കിനാദിയിലരിച്ചിട്ടായതിൽഗന്ധകം
തെല്ലിട്ടിട്ടഥവായുകുംഭമതിലങ്ങാടീടണങ്ങുംവ്രണം. 485

എലിഞ്ഞിത്തൊലിച്ചാർമുലപ്പാലുമൊപ്പം
കലന്നിട്ടുതൈലത്തിനൊപ്പിച്ചുനെയ്യും
അരക്കാദിയാകുമ്പൊഴൂററീട്ടിഭത്തിൻ–
ശിരസ്സിങ്കലാടീടുകേടൊക്കെയോടും. 486

കാതിൽ ചലം വരുന്നതിന്നു *

ആനക്കാതിലൊലുംചലവുമതിലെഴുന്നാർത്തിയുംപോക്കുവാനീ–
മാനംകൂട്ടുംമുരിങ്ങത്തൊലിയുടെജലവുംസ്തന്യവുംചേർത്തുകൂട്ടി (ത്തീ–
ദീനംപോക്കുന്നമുക്കായ്ത്തൊലിയുടെപൊടിയാഗന്ധകത്തോടുചേ–
ട്ടേനംപോലേകുറുക്കുംതളമിഭമുടിയിൽച്ചാർത്തിയാലാർത്തിപോകും. ()

അധഃപാനംകൂടിടുമ്പോഴരമനയിലിരിക്കുന്നപാനൻകുതിച്ചാ–
മൂർദ്ധാവിൽക്കേറിമെല്ലെന്നവിടെമരുവിടുന്നക്കഫത്തെത്തൊഴിച്ചാൽ
ഏറാംദുർഗ്ഗന്ധമോടൊത്തിരുചെവികളിലുംകൂടിയോലുംചലത്തെ–
ശ്ശീഘ്രംനീക്കീടുവാനായ്മുടിയതിലുടനേപാററവുംവച്ചിടേണം. 488

കെല്പിൽസന്ധ്യുഷ്ണമമ്പിത്തളമിടുകരയാമംകഴിഞ്ഞീടുമപ്പോ–
ളല്പംപോലുംമടിയ്ക്കാതുടനതുമുഴുവൻപോക്കണംദന്തികൾക്കും
എപ്പോഴുംവച്ചിടല്ലേപശയതുവലിയുംപോൾത്തുടസ്സാതിരുന്നാ–
ലപ്പാററാൽത്തന്നെദന്തിസ്സുഴലുകളുളവായീടുമെന്നോർത്തിടേണം. 489

* ഈ ചികിത്സ മററു നാല്ക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും ചെവിക്കു വേദന ചലം വരവു ചെവി കേളായ്ക ഇവകൾക്കു ചെയ്യാം.

കയ്യുണ്ണ്യംപാവലോടംതുളസിയുമമൃതുംതുമ്പയുംനെല്ലിയുംനൽ-
പ്പഴ്ശിൻപാലിൽപിഴിഞ്ഞിട്ടിരുപറയതിലഷ്ടാംശമായെണ്ണചേർത്ത്
പയ്യെക്കാച്ചീട്ടരക്കായിടുമളവുടനൂററീട്ടതിൽഗന്ധകംചേ-
ർത്തയ്യായീവായുകുംഭസ്ഥലമതിലിതു ചാർത്തിടപ്പോമൂർദ്ധ്വരോഗം. ()

മൂന്നുകായ്ത്തൊലിപൊടിച്ചതിൽപ്രകൃതിഗന്ധകത്തോടുകലർന്നതും
തിന്നുവാൻഘൃതമതിൽക്കുഴച്ചുപകലാനകൾക്കഥകൊടുക്കുവിൻ
മൂന്നുദോഷവുമനുഗ്രഹിച്ചവരിരിപ്പടത്തുമരുവീടുമ-
ന്നന്നുശുദ്ധിശരിയാക്കിയെങ്കിലുടനൂർദ്ധ്വരോഗവുമൊഴിഞ്ഞിടും. 491

മഞ്ഞപ്പാൽതേങ്ങവെള്ളംതുളസിയുടെജലംതുല്യമായ്ചേർത്തു കൊ-
മ്മിഞ്ഞപ്പാലർദ്ധമായൊത്തതിനൊടുസമമായെണ്ണവീഴ്ത്തീട്ടുകാച്ചി (ങ്ങ
പാകംപോലെയരിച്ചിട്ടതിലൊരുശകലംഗന്ധകത്തോടിളന്നാം
രോഗംമാററാനപ്പാനൻകനിവതിനിതു ചാർത്തീടുകപ്പായുഭേദേ. 492

കണ്ണുചികിത്സ *

അർക്കൻകാറിലകപ്പെടുന്നസമയംകാണുന്നതാംമങ്ങലോ-
ടൊക്കുംവ്യാധിമിഴിക്കുഴമ്പൊഴവയെപ്പോക്കീടുവാൻവർത്തികൾ
ചൊല്ലാളുള്ളനസുനേത്രിനൽക്കകനതാമ്രാദ്യങ്ങളുംദന്തിനാം
വെക്കംചേർണ്ണമക്ഷിതന്നിലതിനാലക്ഷ്യാമയംനീങ്ങിടും. 493

ഭ്രമാവുള്ളാവിമേഘപ്രകരമിളിതമായ്വൃഷ്ടിയാകുംപടിസ്ഥി-
ങ്ങീമൂലക്കാററുരുചിത്തത്തൊടുമുടിയിലണഞ്ഞശ്രുത്രുപേണപാരം
പോമപ്പോൾസ്തന്യധാത്രീരസയുഗമിരുനാഴിയുംഗന്ധകംചേ-
ർത്താമോദംവെണ്ണനെയ്യേത്തൊരുതളമിടണംവായുകുംഭേഗജാറാം.
നെല്ലിത്തോലമൃതെന്നിവററയിലെഴുംനീരൊത്തുകേരോദകം
തുല്യംപാലതിലെണ്ണപാതിഘൃതവുംമുക്കായതില്ലല്ലമായ്

* ഈ ചികിത്സ മററു നാൽക്കാലികൾക്കും ചെയ്യാം.

മെല്ലെക്കാച്ചിയരക്കപാകമതരിച്ചിങ്ങോട്ടെടുത്താറിയാൽ
ചൊല്ലേറുന്നൊരുവായുകുംഭമതിലങ്ങാടീടുകെങ്കെടുപോം. 495

കോഷ്ഠാഗ്നിജ്വാലമാറാമതിരിനമുകളിൽക്കേറിയാലൂർദ്ധ്വരോഗം
പെട്ടീടുംപാരമപ്പോൾഗജമതിനതിയായല്ലലുംവന്നുചേരും
ക്ലൂട്ടുംവേഗാൽസമീരൻകുടൽവഴിവളരുന്നാധിയോടൊത്തുകീഴോ-
ട്ടോട്ടുമ്പോൾസ്വാസ്ഥ്യമുണ്ടാംഗജമതിനതിനാണുക്തമാമൂർദ്ധ്വതൈ
[ലം. 496

മുക്കാത്തോലുപൊടിച്ചെട്ടക്കകമ്പതിനൊപ്പമായ്ഗന്ധകം
ചേർക്കാമെഷ്ലിയെരട്ടിയായതുവിധംചേർത്തീടുമുത്തങ്ങയും
ഒക്കെക്കൂട്ടിയിടിച്ചെടുത്തുമധുവുംനെയ്യുംകലർന്നാനകൾ-
ക്കഗ്നിസ്ഥോത്തുകൊടുത്തിടേണമതിനാലക്ഷ്യാമയംപോയിടും. 497

കേരനീരു ചെറുനാരകത്തിനുടെകായചിത്വല്ക്കമൊക്കയും
ക്ഷീരവുംസമമതിങ്കലത്രിഫലഗന്ധകങ്ങളിവകല്ക്കമായ്
പാലിനോടുസമമംഗനാമുലജലംകലർന്നുമെഴുകാദ്യമാം
കാലമൂററിയതുതീററുകാനയുടെനേത്രരോഗമൊഴിവായിടും. 498

നെല്ലിത്തോലുപിഴിഞ്ഞെടുത്തപശുയൊത്തേരണ്ഡതൈലംഘൃതം
കൊള്ളാമായതിൽനാലിലൊന്നുമുലവെള്ളംചേർത്തുകാച്ചീട്ടുടൻ
മെല്ലന്നൂററുകരക്കപാകമിതപാനങ്കൽപുരട്ടീടില-
നൊല്ലാനേത്രഗദങ്ങളുംദ്രുതമൊഴിഞ്ഞാനക്കുസൌഖ്യംവരും. 499

ദേഹത്തിൽ കുരുവിനു *

ആനക്കംഗത്തിലെങ്ങാൻകുരുവരുമളവിത്തൽപ്രശാന്തിക്കുവേണ്ടീ
ട്ടനംപോക്കീടുമെള്ളുംവയമ്പുമമ്മളുംഗന്ധകത്തോടുചേർത്തു

* ഈ ചികിത്സകൾ ഒരു നാൽക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും പററുന്ന മുറിവു ചതവു ഇവകൾക്കും ചെയ്യാം.

ആനന്ദക്കാതലാകുംമൂലജലമതിൽവീത്തീട്ടരച്ചായതിട്ടാൽ
ദിനംചെയ്യുന്നതാമക്കരുവുടനെയുടഞ്ഞോലുമദ്ദുഷ്ടരക്തം. 500

ഏള്ളോടൊത്താവണക്കിൻകുരുവയറകുറുന്തോട്ടിയുംഗന്ധകംചേ-
ത്തുള്ളോരീയോഗമൊപ്പിച്ചമൂത്രമിവമുലപ്പാലുവീഴ്ത്തീട്ടരച്ചു
പൊള്ളുംചൂടുള്ളതാമക്കുരുവിനിതിടുകിൽതൽക്ഷണംനീരുപൊട്ടി-
ച്ചുള്ളുള്ളാദ്ദുഷ്ടമൊഴിച്ചിട്ടധികസുഖമുടൻദന്തികൾക്കൊക്കയേകും. 501

കുന്തംമ്പിച്ചാത്തിതോട്ടിക്കടയിവപലതുംകൊണ്ടുകുത്തീടുമപ്പോൾ
ദന്തിയ്ക്കുള്ളോരുമർമ്മസ്ഥലമതിലുടനേനീരുകെട്ടുന്നതായാൽ
ഏന്തീടുംകേടുപാടന്നുടനുടനൊഴിവാക്കീടുവാൻശിഷ്യരോടി-
ങ്ങന്തമ്മോദേന ചൊല്ലുള്ളനുഭവമിവിടെച്ചൊല്ലിടാംനല്ലവണ്ണം. 503

ഈരുള്ളിയ്ക്കൊപ്പമെള്ളുംകറുകയൊടമൃതുംനെയ്യിലെല്ലാംവറുത്തി-
നാരിപ്പാൽചേത്തരച്ചിട്ടതിലൊരുശകലംഗന്ധകംചേത്തുതേനിൽ
ചാലിച്ചാനീരിലിട്ടാൽതെരുതെരെവലിയുംനീരുനൊവ്വാറുമാന-
യ്ക്കാലസ്യംചക്കമുഗ്രക്കരുകുലമതിനുംനല്ലതാണില്ലവാദം. 503

ചാറേറുംനാലുവൃക്ഷത്തൊലിയൊരുപൊതിയാത്തെങ്ങയോടൊ
(ത്തുകെട്ടി-
ധാരാളംകാടിവീഴ്ത്തീട്ടതിലുടനെയിതിട്ടിട്ടുവേവിച്ചുകൊണ്ടു
ലേശംചൂടോടുകൂട്ടീട്ടതിലൊരുതുണിമുക്കിപ്പിഴിഞ്ഞൊപ്പിയാലം-
ശപാസംപെട്ടന്നുദിയ്ക്കുംഗജമതിനിതിനാൽശോഫമെല്ലാംശമിയ്ക്കും.

കൂട്ടാന കുത്തിയുണ്ടാകുന്ന മുറിവിനു

കുത്താക്കൂട്ടാനയപ്പോൾമുറിവുകളുടനേ രണ്ടിഭങ്ങൾക്കമേൽക്കും
രക്തത്തിൻപാച്ചിൽനിത്താൻതുളസിയതുടനേവെണ്ണപോലേയരച്ചു
അദ്ധാംശംഗന്ധകംചേത്തുടനതുമുറിവായ്ക്കുള്ളത്തിൽതള്ളിവച്ചാൽ
സദ്യസ്സദ്ദ്യോവ്രണത്തിന്നുശമനമിതിനാൽവന്നിടുംദന്തികൾക്കും. 505

അക്കാലത്താനകൾക്കുള്ള ഴലുകളൊഴിവായിട്ടവാൻനെയ്യു തേനും
ചേർക്കേണാം ഗന്ധകത്തോടതിമധുരമതിൻ ചൂർണ്ണവും യുക്തിപോലെ
ഹസ്തിസ്കുള്ളിൽ കൊടുത്തീടടിമുടിയിഴയും ജീവരക്തം തെളിച്ച-
ക്കത്തിൽപ്പൊത്തുള്ളതാമസ്സിരകളെ വടിവിൽ ച്ചേർക്കമീഭേഷജാഗ്ര്യം.

പച്ചമഞ്ഞളമൃതായ്കുവേപ്പകടലാടിയപ്പതെളിയൂരകം
പിച്ചകം തുളസിവേളനെല്ലിതഴതാമനല്ലമൃളകെന്നിവ
കാടിവെള്ളമതിലിട്ടവച്ചകുറെവററിയാൽ ജലമതിങ്കല-
ന്നീടെഴുന്നുണിയതിട്ടെടുത്തുചെറുചൂടോടൊപ്പുകിലെഴുംവ്രണം. 507

വേവേററം ചെന്നതാമിജ്ജലമതുമുറിതഞ്ചുററുമൊപ്പീടുകെന്നാൽ
വേഗം നാഗത്തിനുള്ളോരഴലുകൾകളയും രക്തവും ശുദ്ധമാക്കും
നിരൊട്ടും ക്ലേടകില്ലാകെടുതികളുടലിൽച്ചെയ്യയില്ലത്രിദോഷം
തിരെക്കോപിയ്ക്കില്ലനപകടമണവും വന്നിടില്ലല്ലൽമാറും. 508

ഈവരുള്ളയസ്ഥാപ്പമെള്ളും കുരുമുളകുമതിൽ ഗന്ധകം ചേർത്തിടിച്ചി-
ട്ടോരോരോതേരങ്ങൾ തുല്യം കഴിയുഗമഴകിലെട്ടിട്ടുളിലിട്ടു
പചിച്ചാൽചൂടോക്കിട്ടടനതുമുറിതഞ്ചുവുമൊപ്പിടുകെന്നാ-
ലിടേറുംവാതപാണ്ഡൃമഹമപരന്തുലച്ചുവെത്തിച്ചതന്നെ. 509

മുക്കുറ്റിൽ ഗന്ധകം ചേച്ചുടനൊപ്പവുണങ്ങളിട്ടവാങ്ങാത്തിയെന്നാ-

ലൃക്കേറുംവായുകോപപ്രശമമതുവരും രക്തവും ശുദ്ധമാകും
നല്ലും ഭിക്കത്തുകൊണ്ടാലിവകളെയുടനേ ചെയ്തിടാഞ്ഞാലനർത്ഥം
വെക്കംപററിടുമാനസ്കടലതിലധികം മമ്മമുണ്ടോമ്മവസ്തിൻ. 510

കുട്ടാനക്കത്തിലേറും മുറിവുകരിയുവാനെണ്ണയിൽ പാതിനെയ്യും
കൂട്ടിക്കാച്ചീട്ടരിച്ചായതിലുപിതമതായ് ഗന്ധകം ചേർത്തിളക്കി

ചൂടെല്ലാമാറിട്ടപ്പൊഴതിനൊടുസമമായ്ത്തേനതുംചേൎത്തുവച്ചി-
ട്ടാടീടക്കൎത്താചെട്ടസ്സിരകളെയഴകോടൊക്കയുംചേൎത്തുകെട്ടും. 511

തൊട്ടാവാടിയൊടൊൎത്തുപച്ചനിശയുംകുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞജ്ജലം
കൂട്ടീട്ടായതിനൊപ്പമായ്ത്തിലജവുംനെയ്യുഷ്ണമായ്ച്ചേൎത്തുടൻ
അല്പംഗന്ധകമിട്ടുകാച്ചിയതരിച്ചിട്ടാറിയാൽത്തേങ്കല-
ന്നെപ്പേൎപ്പെട്ടവ്രണങ്ങളുംകരിയുവാനാനാസ്സ്ഥിതാടീടുവിൻ. 512

കുത്തേറോറെമുറിഞ്ഞതാംസിരകളോടെല്ലെന്നിതെല്ലാമുടൻ
ചേൎത്തീടുംപവനാദിദോഷതതിയെശ്ശുദ്ധീകരിച്ചീടുവാൻ
സത്തായുള്ളൊരുഗന്ധകാത്രിഫലയുംചേൎത്താനകൾക്കേകിയാൽ
കുത്തിൽപെട്ടൊരുകേടുപാടഖിലവുംനീങ്ങിസ്സുഖംവന്നിടും. 513

കൂട്ടാനക്കൎത്തുകൊണ്ടിട്ടനവധിമുറിവേറ്റെങ്കിലേറ്റംപനിസ്സും
വെട്ടന്നപ്പോൾഗജത്തിന്നുടലതിലധികംശോഫവുംവന്നുകൂടും
അക്കേടെല്ലാംശമിക്കുന്നതിനുടനവണക്കെണ്ണയിൽഗന്ധകംചേ-
ൎത്താക്കംഭീന്ദ്രാൻറപായസ്ഥലമതിലഴകിൽച്ചാൎത്തിയാലാൎത്തിപോ
(കും. 514

ഇപ്പേൎപ്പെട്ടവയൊക്കയുംഝടുതിയന്നാനക്കുചെയ്തീടുകിൽ
കെല്പേറുംചിലകുൎത്തുകൊണ്ടുടലിലുണ്ടാകുന്നകേടൊക്കയും
അപ്പോൾത്തന്നെശമിച്ചിടുംമുറിയതിൻപാടൊക്കെയോടിച്ചിടും
ക്ഷിപ്രംനീരുകുറഞ്ഞിടുംരുധിരവുംനന്നായിടുംദന്തിനാം. 515

നോക്കാത്ത തമ്പുരാനെ തൊഴണമൊ

നോക്കാത്തുള്ളൊരുതമ്പുരാനെയധുനാവന്ദിക്കുകില്ലെന്നതാം
വാക്കോണംധനധാന്യസന്തതിതുടങ്ങീട്ടിങ്ങനേകംഗുണം
ആക്കംമാതിരികണ്ടുജീവധനമുണ്ടാക്കുന്നലാക്കോതിയ-
ന്നൊക്കെച്ചീൎത്തപറഞ്ഞകൂട്ടരെയഹോവാഴ്ത്തേണമോശിഷ്യരേ. 516

പാമ്പുകടിച്ചാൽ *

ഉത്തരത്തിന്നിടമാനകൾക്കുവൈഷമ്യമേററാലുള്ളപായങ്ങളെ
പ്രത്യേകിച്ചവതരിയാററുമത്തമൂക്കത്താകിലൊക്കാസ്സയാൽ
തീർത്തീടാംതുളസീജലത്തിലുടനേവിലപാദിയാംമാത്രയും
ചാർത്തിസ്സൂക്കടിപെട്ടിടത്തുകടിനീരിൽച്ചേർത്തകത്തേകമാം. 517

വൈഷമ്യംമൂക്കിലെന്യേനാഹിവേഷമതിനാലാൽവാരണത്തെളജ്ജം
രോഷത്തോടേകടിച്ചാലിഭമതിനിയലുംബാധയെല്ലാമൊഴിസ്സാൻപ്രം
ദോഷംതട്ടാതെപെട്ടെന്നഴകൊടുജലധാരസ്സോരുങ്ങിടവേണം
ഘോഷിച്ചേററംജനൌഘപറയുകിലണവുംപേടിവേണ്ടാക്കമപ്പോൾ.

പിന്നേയുംബാധനീങ്ങാൻഗുളികയതധികംനന്നുവിലപാദിമെല്ലെ
തിന്നെങ്കിൽകേറുകില്ലാവിഷഭയമധുനാസാരമില്ലാനകൾക്ക്
പിന്നത്തേതൈവനസ്യംപുനരതുകടിവായിൽപുരട്ടീട്ടുനാഥൻ
നന്നിസ്സാൻവേണ്ടിവീണ്ടുംകരിവപുഷിനിഃഷചിസ്സണംവാകവെള്ളം.

വിലപാദിയാകുംഗുളികസ്സചൊല്ലുന്നെല്ലാമരുന്നുംവടിവോടരച്ച (ര.
വെള്ളത്തിലേകിടുകിലാനകൾക്കുമെല്ലെസ്സമിസ്സുംവൈഷദോഷമപ്പോ

നീരുംവേദനകുത്തുചൂടുമുതലായുണ്ടാംവികാരങ്ങള..
ന്നേരംവേഗമതൊക്കെനോക്കിയവയെപ്പോക്കാൻശ്രമിച്ചീടണം
നീരാടീടണമെങ്കിലാശുഗരളംനീങ്ങീടുമെന്നല്ലിഭം
സൈപരംസഞ്ചരണങ്ങൾചെയ്യുമതിനാലേതല്ലരംമംഗളം. 521

ആശാൻപിഴച്ചാലെത്തയില്ലാ

ദേശാചാരമറിഞ്ഞിടാതഗദമേകീട്ടാനചത്താലതെ-
ന്താശാനൊന്നുപിഴസ്സിലേത്തമിടുമാറില്ലെന്നുചൊല്ലുംവിധം

* ഈ ചികിത്സകൾ മററു നാൽക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും ചെയ്യാം.

ലേശംചോദ്യവുമില്ലനല്ലനുഭവംതേടിച്ചികിത്സിച്ചപൊൻ
കാശിങ്ങേറെവരുത്തുവാൻവഴിപറഞ്ഞാൽശിഷ്യർദ്വേഷ്യപ്പെടും.

വിഷലക്ഷണം

തീനുവെള്ളമിവയുംവെടിഞ്ഞുപൊടിയാടിടാതുടലിലേററവും
ദീനഭാവമൊടുനിന്നിടുംഗരളബാധയുള്ളഗജജാതികൾ
വേണ്ടപോലെചെവിയാട്ടുകില്ലമലമൂത്രവുംതടയുമപ്പൊഴു-
ള്ളിണ്ടലൊക്കയുമുരച്ചിടുന്നതിനനന്തനുംകുശലനായ്വരാ. 523

മിണ്ടാപ്രാണിമരിക്കിലാരുമുരിയാടില്ലെന്നുവച്ചീടിലി-
ണ്ടുണ്ടാകുന്നൊരുകഷ്ടനഷ്ടമറിവാനാനേശനുംവൈദ്യനും
തുമ്പില്ലാത്തൊരുവൈദ്യനെന്നുപറയാമെന്നാലുമാസ്ഥാമതി-
ഗ്ഗംഭീരാവനിപാലനെപ്പഴിപറഞ്ഞാലായതാംദുസ്സഹം.

പേപ്പട്ടികടിച്ചാൽ *

പേനായയാനേക്കടിച്ചാലുടനതുകളവാൻനോക്കണമ്പേപിടിച്ചാ-
ലാനയ്ക്കുന്നോംഭവിക്കുംപലവകവികൃതിതങ്ങളുംകാട്ടുമെല്ലോ
സ്ഥാനംമാനംതുടങ്ങീട്ടഖിലസുഖമുയർത്തുന്നതാംദന്തിയെന്തും
ദാനംചെയ്യുന്നതെന്നോർത്തതിനുടെഗരളംപോക്കണംശീഘ്രമപ്പോൾ.

നീലോമ്മത്തിന്റെകായുംകുരുമുളകുമരച്ചിട്ടുനാരങ്ങയോളം
ചാലേചേർത്തിട്ടുള്ളഷ്യാദ്യഖിലവുമഴകിൽചിന്തചെയ്താശുവൈദ്യൻ
ചേലോടാനേളജിപ്പിച്ചുടനവിടെനിബന്ധിക്കണംകാലുരണ്ടും
മേലുംകീഴുംമറിഞ്ഞീടിലുമതിനുവിഷാദിച്ചിടേണ്ടാരുമപ്പോൾ. 526

* ഈ ചികിത്സ മററു നാൽക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യർക്കും ചെയ്യാം. മനുഷ്യർക്കു ചികിത്സചെയ്യുമ്പോൾ പേയെളകിയാൽ മൂത്രം കുടിക്കാതെ നോക്കുകയും [illegible]ദിവസം ചോറുമാത്രം ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും വേണം. വേറെ യാതൊന്നും അനുഭവിക്കരുതു. പേപ്പട്ടികടിച്ചാൽ തനിയെ പേയിളകും മുമ്പുതന്നെ ഇതുചെയ്യണം തനിച്ചുപേയെളകുമ്പോൾ ഇതുചെയ്താൽ ഫലംകിട്ടുകയില്ല.

മുള്ളുമപ്പൊഴുതിലെപ്പൊഴുംവെഷമെറങ്ങിടുന്നതുവരസ്സുഹോ
തുള്ളിവെള്ളവുമശിസ്സുയിപ്പുകരിയൊട്ടുചാടിമറിയുംഗ്ഗുഢം
ഉള്ളിലുള്ളഗരളങ്ങളൊക്കയുമൊഴിഞ്ഞുപോകിലുടനാദരാൽ
വെള്ളമുള്ളതണുവേറിടുംവരയുമാടണാംവപുഷിദന്തിനാം. 257

അമ്മപ്പാലമൃതിനെൻറനുരൂമവണക്കിന്നെണ്ണയുംവെണ്ണയും
നന്മസ്സുള്ളൊരുഗന്ധകംത്രിഫലയുംചേർത്തിട്ടുള്ളൂട്ടംതളം
ശർമ്മപ്രാപകമുഖ്യമാകുമിതുപാനത്തിൽപുരട്ടീടില-
ന്നന്വേഷംക്ഷണമാനകൾക്കവളരുംക്ഷേപള്ളാത്തിയുന്നീങ്ങിടും. 528

ഫേയെന്നുള്ളൊരുപിച്ചുകൊണ്ടുഗജമെല്ലാടന്നടക്കംഭ്രമി-
ച്ചായാസേനമനുഷ്യരിൽപലതരംശല്യങ്ങളുംചെയ്യിടും
പോയാലല്പമതല്പവിത്തമധികംപോയീടുമല്ലോവിഷ-
പ്രായശ്ചിത്തമതൊക്കെനോക്കിയുടനേചെയ്യീടണംശിഷ്യരേ. 529

ചത്താലെത്രധനംനശിച്ചിടുമഹോസൽക്കാരിനെന്നുള്ളതി-
പൃത്ഥ്വീപാലകനോർത്തിടുന്നസമയത്താനച്ചികിത്സോത്സവം
പാർത്തട്ടിൽബഹുമാനമായുടനുടൻചെയ്യാൻവിധിക്കുംതദാ
ഹസ്തിസ്സുത്രജ്ഞണങ്ങൾവേണ്ടതഖിലംസമ്പൂർണ്ണമാക്കുന്നിടും.

കന്തം പോയാൽ കുടത്തിലും തപ്പണം

കന്തംപോയാൽകുടത്തിങ്കലുമതുശരിയായ്ത്തപ്പുകെന്നുള്ളവാക്യം
ചിന്തിച്ചാലക്കുടത്തിന്നകമതിലൊരുകന്തംകടക്കാത്തതല്ലേ
എന്നോർത്തീടാതെതേടീടണമതുവിധമാനസ്സുമാരോഗ്യമേകാ-
നെന്നുംമോഹിച്ചുരക്ഷിയ്ക്കിലപമൃതിയേറിപ്പുഹോദന്തികൾക്കും. 531

ദിനസരി

നാളിസ്സുംകീഴവാതംനടുവയറിലെഴുംപിത്തമീമാറിനുംമേൽ
സൌഭാഗ്യത്തോടിരിസ്സുംകഫമിവരുടലെല്ലാടവുംസഞ്ചരിസ്സും

ആഭാസംചെയ്യുവെന്നാലവരതിലിടയുംമൂന്നുപേരന്നുരോഗം
ശോഭിയ്ക്കുംവേണ്ടപോലെട്ടിനസരിവരികിൽക്കേടുകൂടാതെനോക്കം. ()

ചേതംകൂടാതനേകംധനമെവനുമയത്തുന്നദന്തിവ്രജത്തി-
ന്നാതങ്കംപോക്കിയുണംജലവുമനിശമേകീടിലീനാടകത്തിൽ
വിഘ്നംപോക്കന്നതാമഗ്ഗണപതിഗണമാമാനരാജാവിനൊന്നെ-
ല്ലാക്കംസൌഖ്യംവളത്തുംസുകൃതവുമതിലുണ്ടായിട്ടംവേണ്ടവോളം. ()

തിനുവെള്ളമിവരണ്ടുകൊണ്ടുമഭിരക്ഷണീയതനിനാസ്സിലി-
ങ്ങാനകൾക്കസമമൊന്നുമില്ലതറിയുന്നതിന്നുപണിയാക്കഹോ
ആനമേയ്ക്കുവതിനുള്ളമാനുഷർസമത്ഥരാകിലിഭജാതികൾ-
ക്കുനമൊന്നുമണയില്ലലാഭവുമനേകമാതിരിവളന്നിടും. 534

മായംവിട്ടാനരക്ഷയ്ക്കഖിലസമയവുംതീനുവെള്ളംകൊടുത്തി-
ട്ടായാസപ്പെട്ടമാധോരണരനിശമതിൽതന്നെയത്നിച്ചിടേണം
ധീമാനായുള്ളവൈദ്യൻബഹുഗുണനിവൊടതിൽദൃഷ്ടിവച്ചാലുമാന-
ക്കാർമൂഢന്മാരതായാൽഫലമതുവരുകില്ലാനരക്ഷപ്പെടില്ലാ. 535

ആനക്കാരിരുപേരിലേകനെതിരേചെന്നിട്ടകെട്ടന്നിട
ത്തേനന്നോക്കിയടുത്തുചെന്നുടലതിൽപ്രീത്യാതലോടീട്ടടൻ
മാനംകൂടിനകെട്ടഴിച്ചുപുഴയിൽകൊണ്ടന്നുവെള്ളംകൊടു-
ത്താനന്ദത്തൊടുവിട്ടകൊൾകചെടിതിന്നട്ടേയഥേഷ്ടംഗജം. 536

മററാളെട്ടമണിയ്ക്കുചെന്നുഗജവുംജച്ചാജ്ജേട്ടത്താനയെ-
ക്കൊററുന്തീററിവഴിയ്ക്കുവീണ്ടുമവയെക്കൊണ്ടേക്കളിപ്പിച്ചടൻ
കാററുന്തിയുമെണ്ണതുപാനുമധികമ്മേദസ്സനിക്കാനുമാ-
യേററുന്നിന്നുതുടച്ചരച്ചുകഴകിടച്ചററൊക്കെനിക്കീടണം. 537

ഏററംകൊമ്പുവളന്നതായൊരുമരത്തിൻഛായയിൽദന്തിയെ
ത്തീററപ്പച്ചയുമിട്ടകെട്ടകിലവക്കുണ്ണാൻഗമിയ്ക്കാമുടൻ

ക്കൂറാൻവെയിലിലലഞ്ഞിടാതുടനഭീഷ്ടാഹാരസന്തുഷ്ടരാ-
യ്ക്കാറ്റുംകൊണ്ടുസുഖിച്ചുനിന്നിടുമിഭക്കൂട്ടക്ക്ചാട്ടംവരാ. 528

വീണ്ടുംരണ്ടുമണിക്കുഴിച്ചുപുഴയിലെക്കൊണ്ടന്നുവെള്ളംകൊടു-
ത്തുണ്ടായുള്ളൊരുചൂടുപോകുവതിനായാടിക്കനീരാനയേ
ക്കൊണ്ടാടിച്ചെടിതിരിയാറുമണിയാകുമ്പോൾകുളിപ്പിച്ചുടൻ.
കൊണ്ടേകെട്ടുകപച്ചവക്ഷ്കഗജപൻചെയ്യേണ്ടതേവംവിധം. 5൦9

ദീനമ്പറ്റാതെയുംചെറുകടന്നുവരികിൽപോകുവാനംഗജങ്ങൾ-
ക്കൊന്നത്തിന്നുമായോക്കടനടനുചിതാഹാരതോയങ്ങൾനൽകി
ആനേജ്ഞണ്ടാനവൈദ്യമ്പറയുമതുവിധംസാധുവാക്കാട്ടുകൂടി-
ട്ടാനക്കാരൊത്തുനോക്കീടുകിലിഭകുലസംരക്ഷണമ്പൂർത്തിയാകും. 540

കമ്പളംകൊടുക്കൽ.

തിന്നാൻകൊടുത്തുവരുമക്കമ്പളംകൊടുത്തീ-
ടെന്നുത്രിദോഷഹരമായൊരുഗന്ധകത്തിൽ
അന്നന്നരച്ചുചെടിവേണമിടത്തിനേകാ-
നെന്നാകിലേശ്ശുന്നമതിന്നിഹപൂർണ്ണമാകും. 541

ഇഞ്ചിമഞ്ഞളുവണക്കമുത്തിനാടുകപ്പുജീരകമ്പലാദിചയ-
മ്പഞ്ഞിപോലെയതിടിച്ചുകൊണ്ടുകമ്പളങ്ങളാക്കിയതുനൽകണം
വാതപിത്തകഫമാനകൾക്കനുസരിച്ചിരുന്നുടലിലെപ്പൊഴും-
ഖേദമൊക്കെയൊഴിവാക്കിടാനമൃതുതുല്യമീക്കമ്പളമോർക്കവിൻ 542

ആനന്ദപ്രദമായഗന്ധകമൊടൊത്തേരണ്ഡതൈലംകരി-
ക്കുന്നംപോകുവതിന്നിരണ്ടുമൊഴിയുന്നോടൊത്തുചാർത്തീടുടൻ

കാലാവസ്ഥതുടങ്ങിയുള്ളതഖിലംനോക്കുന്നവൈദ്യൻകര–
ത്താലേദ്ദേശവിചാരമോടുകബളന്നൽകീടണംദന്തിനാം. * 543

അകാലമരണം

ശ്രദ്ധിച്ചീരക്ഷചെയ്താലിഭമുടനിടയിൽച്ചത്തിടാനെന്തുബന്ധം
വൃദ്ധത്വംപൂണ്ടുനില്ക്കുംഗജവുമിഹസുഖത്തോടുനില്ക്കുന്നതില്ലേ
ശുദ്ധപ്പെട്ടുള്ളശുക്ലംരുധിരമിവയിൽനിന്നുത്ഭവിച്ചീടുമാന.
സ്സിദ്ധായുസ്സാറുവച്ചാനതിഥവരികയില്ലത്രരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാൽ. 544

ദിനമ്മാററുകിലാനയെങ്ങിനെയിടക്കാലത്തു ചാകുന്നതു–
ന്താനൊന്നോക്കമുതുണ്ടമൃക്കതിലിദങ്ങൾക്കാവിഷംപോക്കുവാൻ–
തീരുംവെള്ളവുമൃതിയുണ്ടപകടംപററാതെനോക്കുംഗജ–
ന്താനേദർമ്മതിദന്തികൾക്കുവരുവാൻരക്ഷിക്കിലില്ലാവഴി. 565

ജീവജാലമതിനല്ലൽകൊണ്ടുമരണംവരില്ലലകിലെങ്കിലീ
ദൈവമെന്തിനുവിധിച്ചതീയഗദമൊക്കെയെന്നതുനിനക്കുവിൻ
ദോഷകോപമുളവായിടുമ്പൊഴതൊന്നകവാൻചെടിവിധിച്ചതി–
ങ്ങിഷചെന്നിയെയശിച്ചുദന്തിയഴൽപോക്കിടുന്നുവിപിനത്തിലും. ()

അമ്മക്കുള്ളൊരുരക്തവുംജനകനുള്ളാശുക്ലവുംശുദ്ധമാ–
യുന്മേഷത്തോടുചേർന്നുവററയിലുദിച്ചീടുന്നൊരുദന്തിനാം
ജന്മത്തിങ്കലുമൃത്യുസംഭവമഹോനോക്കാക്കുകൊണ്ടല്ലയോ–
കർമ്മംകൊണ്ടുമരിച്ചുവെന്നുപറയാനാക്കാണവശ്യാത്തതും. 547

---

* ഈ കബളം മററു നൽകാലികൾക്കും കൊടുക്കാം. ജഠരാഗ്നി ആനകൾക്കധികമുള്ളതുകൊണ്ടും മരുന്നുകൾ അധികം കൊടുക്കണം. കുതിര, കാള, പോത്ത്, പശു, എരുമ ഇവകൾക്കു ആനക്കു പറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ നാലിലൊരു ഭാഗം കൊടുക്കണം. അവയുടെ കുട്ടികൾ, പട്ടി പൂച്ച ഇവകൾക്കു അതിൽകുറഞ്ഞ മാത്രയായി മരുന്നുകൾ കൊടുക്കണം. മനുഷ്യർക്കും, ആ മരുന്നുകൾ മാത്ര നന്ന കുറച്ച് കൊടുക്കാം.

വന്മഹാഫലമെഴുന്നജീവനമരുന്നവിഗ്രഹമുടപ്പതാ-
ന്ദുർമ്മതിയ്ക്കുടവരാത്തുരച്ചവഴിയച്ചെഴഞ്ഞ വിധമല്ലഹോ
അമ്മമക്കളെവളത്തെടുക്കുമതുപോലെമൂലമുരചെയ്തതാ-
ണോമ്മവച്ചിഭചികിത്സയാകിയമഹോത്സവംശരിയതാക്കുവിൻ. 548

ദീൎഘായുസ്സമ്മഗന്ധപുത്രനപുരാചേത്തോരുമാവല്ലഭ-
ന്നോക്കന്നാനയിലേറിടുന്നുയിരിടയ്ക്കുരാതടുക്കന്നതു
ഉൗക്കേറുംവനദന്തിനാട്ടിൽവരുമക്കാലമ്മുതല്ക്കപ്പൊഴു-
ന്നോക്കീടുന്നൊരുരാജശാസനയതിന്നുണ്ടാകുമോതാഴ്മയും. 549

മൎത്ത്യന്മാരുടെമട്ടുകാലമരണംപാറില്ലഹോദന്തികൾ-
ക്കറ്റത്തീയിന്റെറമഹത്ത്വമാണിഹഗജശ്രേണിയ്ക്കതിൻകാരണം-
ഓത്താൽവേഗവിധാരണങ്ങളുമവക്കില്ലാശ്ശയാലാമയം-
തീൎത്തീടാനുമെളുപ്പമുണ്ടിതതിയ്ക്കില്ലാമനോദോഷവും. 550

ദോഷകോപമുരിയാട്ടുകില്ലഗദമോതുകില്ലിഭദുരന്തയി-
ല്ലീഷലെന്നിയെയിതൊക്കെനോക്കിയറിയേണമാനമുതലറുവാൻ
ദോഷകോപമതിനൊത്തതായചെടിയാദ്യമാനയതിനാകിയാൽ-
ഘോഷമറ്റ്ച്ചിലവുവന്നിടില്ലെടമ്മതിയ്ക്കുബന്ധമതുമില്ലഹോ- 551

ഇച്ഛയുള്ളടവിരക്ഷവിട്ടധികമുഷ്ണമാനയിലെഴുംചൊഴി
ഞ്ഞച്ഛനമ്മയിവരെന്നമട്ടറികവായുവിൻഗ്ലളികഗന്ധകം
നിൎമ്മലത്ത്വമെഴുമാനരത്നമമിതോപകാരകരമാണഹോ-
ദുൎമ്മതിയ്ക്കിഹമരുന്നിൽനിന്നിടിവരുത്തിടൊല്ലറികശിഷ്യരേ. 552

ദീപാരാധനയാണുരീനതുശരിക്കാക്കീടുവാൻനോക്കിയാ-
ലാപത്തൊക്കെയൊഴിച്ചുകാത്തരുളുമീമൂലംസഹായിച്ചിടും
ശ്രീപാദംമുതലേറെയേറിവളരുംരക്തംതെളിഞ്ഞിടുകിൽ-
കോപിയ്ക്കുംതിഹവാതപിത്തകഫവുംന്നൂറാണ്ടുകൊണ്ടാടിടും, 554

ആപത്തിനുള്ളവഴിയെന്നുമണഞ്ഞിടാതുൾ-
പ്രേമത്തോടിഗ്ഗജകുലത്തിനുരക്ഷചെയ്താൽ
പ്രാപിക്കയില്ലൊരപമൃത്യുവുമെന്നുശാസ്ത്ര-
പ്രാമാണ്യമുണ്ടനുഭവസ്ഥിതിയുംതഥൈവ. 554

ശിഷ്യന്മാരോടനേകംചെടിയിവിടെയിരുന്നോതിമുമ്പാ തെല്ലാം-
ന്ദേഷ്യംകൊണ്ടാനകൾക്കിങ്ങുടനുടനുതകുംഞ്ഞാനയിങ്ങെത്രചത്തു
ദൂഷ്യംപോക്കീട്ടിഭങ്ങൾക്കഴലഖിലമൊഴിക്കുന്നതാന്തീററയേകം-
നിഷ്യ്ക്കെന്താണുബന്ധംചെടിജലമിവകൊണ്ടേററവുംത്രൂപചാരം.

അളമുട്ടിയാൽ തിരിഞ്ഞുകടിക്കും.

ഇമ്പമുള്ളപുരയെന്നമാതിരിയിലുള്ളതാകുമളമുട്ടിയാൽ
പാമ്പഹോതിരിയുമപ്പൊഴായതുകടിക്കുമെന്നുപറയുംവിധം
ദൂഷ്യദേശബലകാലമെന്നിവയറിഞ്ഞിടാതെവിപരീതമായ്
ശിഷ്യരേഗദമറിഞ്ഞിടാതഗദമേകിയാൽമൃതിവരുംദൃഢം. 556

ആയുസ്സ്

തീപ്പെട്ടിക്കോലുരയ്ക്കുമ്പൊഴുതതിലെഴുമത്തിയ്യിനൊത്താണുജന്മം
കെല്പേറുംകാററടിച്ചാലുടനതുകെടുമവ്വണ്ണമായുസ്സിനാശം
അക്കോലെല്ലാംദഹിച്ചിട്ടണയുമനലനോടൊപ്പമാണിസ്ഥായു-
സ്സാക്കുന്നോക്കാവതാണിന്നിവയുടെദശകൾക്കുള്ളസാദൃശ്യയോഗം. ()

ഭൂപനോടുകിടയായിനോക്കടലിലുള്ളതാകിയൊരപാനന-
ദ്ദീപമെന്നുമഴകാക്കിടുന്നൊരുസമാനനോടുപൊരുത്തുംവിധൌ
കോപിയാകിയൊരപാനനഗ്നിയെയണച്ചിടാതവരെനോക്കുവാൻ
ഭൂപനീയുലകിലെത്രയോവിധിതെളിച്ചുകാട്ടിയതുനോക്കുവിൻ. 558

ഒററയാ,നടിയളപ്പ,നെന്നുമിട്ടമുണ്ടുരണ്ടവയിലച്ഛനാ-
മൊററയാനൊടുബലംപിടിച്ചടിയളപ്പനാനകലഹിക്കുകിൽ

TRIVANDRUM ... 2439

കുത്തിയ ച്ചൂന്നെമറിയ്ക്കുമപ്പൊഴപമൃത്യുകാണമടവിയ്ക്കുക-
ത്തത്തരത്തിലിഹവന്നിടില്ലിഭമിടയ്ക്കുചത്തിടുവതെങ്ങിനെ. 559

ചുട്ടതല്ലമ്പോൾ കൊല്ലനും കൊല്ലത്തിയും ഒന്ന്.

ലോഹംചുട്ടതുതല്ലിടുമ്പൊഴുതിലക്കൊല്ലത്തിയുംകൊല്ലനും
സ്നേഹിച്ചിട്ടുവരൊത്തുകൂടിടുവതുണ്ടെന്നോതിടുംമട്ടഹോ
ദ്രോഹിയ്ക്കാത്തമരുന്നനൽകിലുദരത്തുള്ളഗ്നിയെപ്പൂട്ടുവോൻ
മോഹിയ്ക്കുംപടിമൂലവായുവൊരുമിച്ചായുസ്സനൂരുംതരും. 560

മരുന്നിൻെറ പാകക്കേട്

പാകംതെററിയഭേഷജങ്ങളുതകീടൊല്ലാക്കുമേകീടിലോ
രോഗംകേറിമറിഞ്ഞിടാനുമിടയായീടാമിഭങ്ങൾക്കുമേ
പാകാപാകമതിങ്കലാണഗ്ഗുണദോഷോല്പത്തിസദ്വൃത്തിനും
പാകംപോലെയതോർത്തുഭേഷജവിധാനാത്ഥംപ്രയത്നിയ്ക്കണം. 561

ചൊന്നാല്പോരമരുന്നെടുത്തുകഴകിത്തുക്കിച്ചതച്ചൊക്കയും
നന്നായ്ശുദ്ധിവരുത്തിവേണ്ടവിധമായുണ്ടാക്കിവച്ചീടണം
ഭിന്നാഭിന്നമറിഞ്ഞിടാനുമിലമൂതുംക്ഷേപളത്തിനെപ്പോലെയാം
പിന്നുംമുമ്പുമറിഞ്ഞുവേണമിഭരക്ഷയ്ക്കായൊരുങ്ങീടുവാൻ. 562

തൊട്ടാൽപൊള്ളുംമരുന്നുണ്ടവകളുടലിലിട്ടാൽദഹിയ്ക്കുന്നുദേഹം
കഷ്ടംചെയ്യൊല്ലതെല്ലുംഗരളമതധികംബാധയുണ്ടാക്കമാക്കം (ൻ
ഏട്ടിൽക്കാണുന്നപോലെസകലവുമെഴുതിത്തള്ളിയാൽപ്പോരവൈദ്യ
കൂട്ടിച്ചേർക്കേണമെന്നേഗ്ഗുണമതുമതിയാകൊള്ളവൈദ്യക്രിയക്ക്. 563

ഉപ്പുംഗന്ധകമെന്നുതൊട്ടുപലതുംചേർത്തിട്ടരച്ചിട്ടിട-
ത്തിപ്പാരിൽതെളിവേറിടുംകരിമരുന്നിൻശക്തിയെന്നോണമാം
കെല്പേറുന്നൊരുവൈദ്യനാരരികിൽവച്ചുണ്ടാക്കിടുംകൈമരു-
ന്നിപ്പച്ചച്ചെടിയോടുചേർക്കിലതിനുംസാമർത്ഥ്യമുണ്ടായ്വരും. 564

കട്ടിയേറിടുമിരുമ്പുകുററിയെയ്യുമീശപരാപൊടിയതാക്കിടും-
മട്ടപൊട്ടുമൊരമിട്ടുവാണമൊടുപുവ്വചക്രമെലിവാണവും
നോക്കുകീവിധമനേകശക്തികൾകലന്നിടുംകരിമരുന്നുകൾ-
ക്കൊക്കെയുള്ളൊരുവിശേഷശക്തിയതുചേച്ചയിങ്കൽവളരുന്നതാം. ()

മാംസനിഷേധം

മാംസഭോജിഗജവൃന്ദമെന്നിതിഹ്യുരച്ചിടായ്കതിനുകാരണം
ഞാൻസമഗ്രമുരചെയ്തിടാമതിനുമാംസമല്പശനമുത്തമം
ഹൃദ്യമല്ലലവലേശവുംജഗതിഹസ്തിവൃന്ദമതിനാമിഷം
ഹൃദ്യഭോജ്യമതശിക്കിലേസകലസത്വവുംപ്രബലമാകുമു. 563

മാംസംകൂടണമെങ്കിലാദിയിലെഴുംനൽധാതുസംശുദ്ധമായ്-
ക്കൂസീടാതുടലിങ്കലെപ്പൊഴുമൊഴുക്കേണോണമോടീടണം
ശപാസ്ത്തിൻവരമന്ത്രിയാംരസമസൃക്കിത്തൊട്ടേഴുധാതുക്കളും
ഭാസിച്ചംഗമതിങ്കലേറുമമൃതാമിഗ്ഗന്ധകംതീററുകിൽ. 567

മാംസംതിന്നണമെന്നുതോന്നുകിലിഭങ്ങൾക്കാവനത്തിങ്കലും
കൂസീടാതൊരുപാടുജന്തുവതിനെക്കൊന്നുതിന്നുടയോ
ഹിംസിക്കുന്നതിനുള്ളശക്തിയുമിഭങ്ങൾക്കൊണ്ടുധാരാളമായ്
ശാസിക്കുന്നതിനാരുമില്ലൊരെടവുംതിന്നുന്നതില്ലാമിഷം. 568

ഭേഷാണാമിഷമൊക്കെയെങ്കിലുമതുണ്ടല്ലാനവാക്കുന്നതി-
ഞ്ഞീഷൽസ്നേഹമെഴുന്നതാംചെടിജലംകൊണ്ടാണ്ടുതേറുന്നിഭം
ഘോഷിക്കുന്നൊരുമൂത്തിയായുരുവിടുന്നോരാഢ്യനാമാനയി-
ദ്ദോഷംചേന്നവതിന്നുകില്ലതിനെനാംമാംസംഭുജിപ്പിക്കണോ. 569

കാട്ടിൽജന്തുക്കളെങ്ങനവധിയതിൽവച്ചാനരാജാവുമാണ-
ങ്ങൊട്ടുംപേടിച്ചിടാതാമൃഗതതിയതിനെക്കൊന്നുതിന്നാമെളുപ്പം

ഇഷ്ടംപൂണ്ടായതുണ്ണാതനിശവുമധുനാപച്ചതിന്നാനകാട്ടിൽ
പെട്ടെന്നംഗംകൊഴുക്കുന്നതുവിധമിഭമിഗ്ഗന്ധകത്താൽതടിക്കും. 570

ദോഷംകൂടാതെപച്ചച്ചെടിജലമധികംതിന്നിടുന്നുണ്ടുമാംസം
ഭഷോണാനക്കുതെന്നാലതിനുടെശകലംതിന്നുകാണാത്തതെന്തോ
പേടിക്കുംനാരിരിക്കുന്നിവടയുമടവിക്കുള്ളിലുംനല്ലമാംസം
തേടാതാനക്കുതിന്നാൻപലമൃഗമുഭയത്രാപികിട്ടീടുമല്ലോ. 571

അനക്കാമിഷമുണ്ടിടേണമുടനെന്നാൽക്കൊന്നുതിന്നീടുവാ-
നേനംനോക്കണമെന്നതില്ലധികമുണ്ടല്ലോമൃഗക്കൂട്ടവും
ആനക്കാരരികത്തുനിത്യമിവിടെപ്പാർക്കുമ്പൊഴുംദന്തികൾ-
ക്കാനന്ദത്തൊടുകൂടിയുണ്ണുവതിലാണാരോഗ്യമേറുന്നത്. 572

മാംസത്തിൻദോഷമല്ലിപ്പറയുവതിഭമുണ്ണാൻമടിക്കുന്നതേതും
ശാസിച്ചൂട്ടുന്നതായാലതിലൊരുഗുണവുംവന്നിടാൻമാർഗ്ഗമില്ലാ
കൂസീടാതച്ചിച്ചെയ്യുന്നവയൊരുപടിതിന്നീലയെന്നാലുമാന-
ക്കാമോദംപൂണ്ടുതിന്നുന്നവകളിഹകുറച്ചാകിലുംപുഷ്ടികൂട്ടും. 573

വാഴതന്നുടയപിണ്ടിയോടുകിടയാണതിക്കുടലതിൻപുറ-
ത്തേഴധാതുവുടലിങ്കലുണ്ടവകൾപോളപോലെകരുതാവതാം
ഏഴുകൾക്കിവയറിഞ്ഞിടുമ്പൊഴതിലാത്മരക്ഷകൾവളർത്തുവാൻ
പാഴ്വേലകളെടുത്തിടാതെചെടിവെള്ളമേകിയഴൽപോക്കിടാം. 574

ഊഴീശന്മാരശിക്കുന്നനുഭവമണവായ്ദന്തികൾക്കേകിയാലും
പാഴാക്കാതായതെല്ലാംരുചിയൊടുകുതുകംപൂണ്ടുതിന്നീടുമപ്പോൾ
വാഴപ്പിണ്ടിക്കണക്കുള്ളൊരുകൊടലുടനേവാച്ചിടുംദന്തികൾക്കും
വാഴക്കുപ്പോളവാക്കുന്നതുവിധമുടലിൽധാതുവേഴംതടിക്കും. 575

ഗജത്തിനോർത്താൽപനതൊട്ടനേകം
സുഹൃദ്യവസ്തുക്കളിരുന്നിടുമ്പോൾ

അഹൃദ്യമാംസാദികളെന്തിനായി-
ട്ടതിപ്രയത്നേനകൊടുത്തിടുന്നു. * 576

വെണ്ണില്ലെന്നു വച്ചു വെങ്ങളെ കെട്ടാറില്ല-

വെണ്ണില്ലായെന്നുവെച്ചിട്ടുലകിതിലധുനാവെങ്ങളെക്കെട്ടമാറി-
ല്ലെന്നോതുംമട്ടദന്തിസ്സ്വശനമതുകുറഞ്ഞാലുമുണ്ണില്ലമാംസം
എന്നോണംനിഷ്ഠയുള്ളോരിഭമതിനിതുമട്ടാമിഷത്തെക്കൊടുത്താ-
ലന്തമ്മോദേനതിന്നില്ലതുബഹുദ്ദുരിതംതന്നെയാണേകിയെന്നാൽ. ()

ഗന്ധകം

ദേഹത്തിൽത്തൊലിതന്നകത്തൊഴികിടുന്നാമത്തെന്നീരെപ്പൊഴും
സ്നേഹംപൂണ്ടുവളർന്നിടുംരസമതാണീരക്തമാകുന്നത്
ഊഹിക്കുംപടിരക്തധാതുവളരുംപൊഴന്യധാതുക്കളും-
മോഹിക്കുംവിധമേറിടുമ്പൊഴിഭമിഞ്ഞൊരാവതംപോലെയാം. 578

സ്നേഹംപൂണ്ടവയുണ്ടിടുന്നതിലിരുന്നൂറുന്നതാമീരസം
മോഹിക്കുംപടിരക്തമാകിലുടനേമറ്റുള്ളധാതുക്കളും
ഊഹിക്കുംവിധമേറുവാനൊരമൃതാമിഗ്ഗന്ധകംവെന്തതി-
ങ്ങാഹാരത്തൊടുകൂട്ടിയേകുകിഭമിഞ്ഞൊരാവതംപോലയാം. 579

ഏവനുംസജ്ജനമോടുചേരുവതിലൊണ്ടുവീണ്ടുമൊരുതൃപ്തിയി-
ങ്ങേവമാണരസധാതുവിൻറനിറമുള്ളഗന്ധകരസായനം
തിന്നിടുമ്പൊഴതിലേററവുംരുധിരശക്തികൂടിവരുമപ്പൊഴീ-
മൂന്നുദോഷവുമനുഗ്രഹിച്ചുടലിനേററവുംപൊലിമയേകിടും. 580

ശങ്കരൻറയൊരുബീജമാണരസമെന്നുചൊല്ലിവരുമൌഷധം
ശങ്കരീരുധിരമാണുഗന്ധകവുമെന്നുസൂരിജനസമ്മതം

---

* മാംസം തിന്നാത്തതായ മററു നാല്ക്കാലികൾക്കും മാംസം കൊടുക്കുന്നതിലും അധികം ഗുണം ഈ വാതത്തവകകളായ ചികിത്സകൾക്കാണു.

എത്രയുംമഹിമയുള്ളതാണുരസഗന്ധകങ്ങളവയിൽപ്പരം
ഹസ്തിതൊട്ടതിനുതുള്ളയോടുകിടയാണുഗന്ധകരസായനം. 581

അച്ഛനോടുകിടയാണയീരസമതെന്നതിങ്ങറികഗന്ധകം
കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെവളൎത്തുമമ്മയതുപോലെയാണറികശിഷ്യരേ
പച്ചവെള്ളമിവചേൎത്തുകൊണ്ടുഴലൊഴിച്ചിടാനിവകൾനൽകിയ–
മ്മിച്ചിതൻമൂലജലത്തിനോടുകിടയാണുഗന്ധകരസായനം. 582

കൂട്ടാൻവയ്യതിലുപ്പിടുന്നതുവിധംകെല്പേറുമിഗ്ഗന്ധകം
കൂട്ടിച്ചേൎത്തശനംഗജത്തിനുകൊടുത്തീടുന്നതേററംഗുണം
ഇഷ്ടംപോലെയശിച്ചിടുംചെടികളോടൊത്തേകിയാലെത്രയും
കട്ടിതപംമുതലായനേകഗുണമുണ്ടാകുംഗജങ്ങൾക്കുടൻ. 583

ലോകത്താരോഗ്യമേറാൻവിധിവിഹിതമതായുള്ളതാംപച്ചയെ
പാകംപോലെഭുജിസ്സംവനഗജമുടനിക്കണ്ടിൽവീഴുന്നതൊട്ടു് [ന്നും
വേഗംകൂടുന്നതായുള്ളപകടമധികംവന്നിടാമിങ്ങതെല്ലാം
വേഗംമാററീടുവാനുള്ളമൃതിനുസമമാംഗന്ധകംവെന്തെടുക്കിൻ. 584

തൻെറജാതിയൊടുകൂടിയുള്ളസഹവാസമേററമെവനുംമനാ–
സ്സിൻെറതൃപ്തിയെവരുത്തിടുന്നവിധമിങ്ങുഗന്ധകരസായനം
മഞ്ഞവെള്ളമൊടുതുല്യമുള്ളരസധാതുവിൻനിറവുമുണ്ടതിൻ
പുഞ്ജമാകിയൊരുജീവരക്തമതിനേശ്ശരിസ്സുശരിയാക്കിടും. 585

നെല്ലിസ്സാഗന്തകത്തിൻഗുണമധികമുയൎന്നീടുവാൻനൂറുവട്ടം
നല്ലോണംശുദ്ധിചെയ്തീടണമതിനുമടിച്ചീടവേണ്ടെൻെറശ്രേഷ്ഠർ
രോഗത്തിൻശക്തിയോൎത്തിച്ചെടികളിലനുപാനങ്ങളായ്ച്ചേൎത്തിഒ
(ത്തിൻ
രോഗംമാററാംകൊടുത്താലമൃതിനുസമമാണാനനൂറാണ്ടിരിസ്സും. 586

നെല്ലിസ്സാഗന്തകംമൽഗുരുവരനുപദേശിച്ചരീതിസ്സുവെന്താ–
ലെല്ലാക്കുംരോഗശാന്തിസ്സുചിതമൊടുപയോഗിച്ചിടാൻനല്ലതാകും

തെല്ലുംസന്ദേഹമോൎക്കേണ്ടതിന്നടനനുപാനങ്ങളായുച്ചചേൎത്തി-
ട്ടുല്ലാസത്തോടുനൽകീടുകിലഖിലഗദംനീങ്ങിടുംകുഞ്ജരാണാം.. 587

സാക്ഷാൽശ്രീപാൎവ്വതിയ്ക്കുള്ളൊരുമഹിമയെഴുംരക്തമാംഗന്ധക(ത്തെ
ദ്ദാക്ഷിണ്യംലേശമെന്യേഗുരുവരനുപദേശിച്ചമട്ടൊക്കെവെന്താൽ
ഭക്ഷിപ്പിച്ചീടുവാനുംപലവിധമുപയോഗിയ്ക്കുവാനുംപ്രയോഗി-
യ്ക്കാക്ഷേപംവേണ്ടിഭങ്ങൾക്കനവധിഗുണമുണ്ടാകുമില്ലാല്പ്യവസ്ഥ. ()

രക്തത്തെശ്ശുദ്ധമാക്കാൻബഹുപടുതയെഴുംഗന്ധകംവെന്തിടാ(ഞ്ഞാൽ
കൊള്ളില്ലാവെന്തുവെന്നാലതിന്നുടെഗുണഭാഗങ്ങളൊട്ടല്പതാനും
സ്വല്പംചേൎത്താലുമിഗ്ഗന്ധകമധികഗുണംചെയ്തിടുംകുഞ്ജരാണാം
തീരെപ്പെട്ടിക്കോലുകൊച്ചെങ്കിലുമുപകൃതിയെപ്പാരമേകുന്നവല്ലോ. 589

നഞ്ചുനാനാഴി വേണ്ടുന്നു

നഞ്ചുവേണ്ടോളികനാലുനാഴിയതുപോലെദന്തിമുതലേററിട്ടു-
ന്നിഞ്ചനൊക്കെയഴകാക്കിട്ടൊന്നൊരമ്ലതായഗന്ധകരസായനം
വഞ്ചിയിൽപലവഴിയ്ക്കുമാനമുതലോററിട്ടുനവരവൈദ്യനി-
യ്ക്കഞ്ചുവായുവെയെണക്കിടുന്നതിന്നുവെന്തെടുത്തുകരുതീടണം. 590

ഗന്ധകം വേവൽ

ഗന്ധകംവെന്തെടുത്തീടാനുള്ളമാതിരിചൊല്ലിടാം
അന്തമാതിരിവെന്തെന്നാൽഹന്തമൎത്ത്യൎക്കുമേകിടാം. 591

ആറുകാലൊടമ്ലതിഞ്ചിതേങ്ങയിവതമ്പയസ്സുകളിൽനാല്പതും
ഗോവജംമഹിഷിയെന്നിവററയുടെപാലിലിങ്ങറുപതുംക്രമാൽ
നൂറുശുദ്ധിയിതുപാലെചെയ്തുകരുതുന്നഗന്ധകരസായനം
നൂറെഴുംചെടികൾചേൎത്തുതീററുമലപോലെയാകുമുടനാനകൾ. 592

വേനൽവൃഷ്ടിയൊടുമഞ്ഞിവററകളിലുള്ളഭേദഗതികണ്ടറി-
ഞ്ഞാനവൈദ്യനടെയുക്തികൊണ്ടഴലൊഴിച്ചിടുന്നതിനഗന്ധകം
വെന്തെടുക്കകയഥോചിതംഗുണമതിങ്കലാണസകലത്തിനും
വന്നിടുന്നതതുകൊണ്ടുഞാൻഗുരുപറഞ്ഞമാതിരിയുരച്ചിടാം. 593

ഇന്നലെപ്പെയ്ത മഴയ്ക്കിനകരുത്തതകര

ഇന്നലെപ്പെരിയവൃഷ്ടിപെയ്യതിലിരുന്നഹോതകരയിനുക്കു-
മ്പുന്നവെന്നുപറയുന്നമാതിരിയിലാനവൈദ്യമറിയാത്തവർ
ഗന്ധകംതുടതിവെന്തെടുക്കവതിനായ്ത്തുനിഞ്ഞിടുകിലൊക്കകി-
ല്ലെന്തുമംഗമതിലൊക്കെയുണ്ടതഴകാക്കിടുന്നതുവിശുദ്ധിയാം. 594

ഗന്ധകം വേവാൻ

ഗന്ധകംസപടിവെന്തതിൻഘൃതമതേററതാകിയകലത്തിലി-
ച്ചൊന്നീരൊരുപലംമരുന്നിനിരുനാഴിവീതമഥചേത്തുടൻ
കച്ചകൊണ്ടുകലമായതിൻമുഖമടച്ചുനൂൽച്ചരടിനാൽവരി
ഞ്ഞചുമാകിയൊരുഗന്ധകംപൊടിയതാക്കിയാത്തുണിയിൽവച്ചു
(വിൻ. 595

ചട്ടികൊണ്ടുകലമായതിൻമുഖമടഞ്ഞിടുംപടികമത്തിവ-
ച്ചിട്ടു ചട്ടിയുടെ... ..ീലയതുകൊണ്ടുചുററിയഴകായുടൻ
പുറവുമണ്ണുകൾ കാഴച്ചതേച്ചതുമിനുക്കിയാവിയതുപോയിടാ
തുറവുനോക്കിയതിദ്ദമാക്കകിനിവേണ്ടമാതിരിയുരച്ചിടാം. 596

ഏനമായൊരുമുഴംകുഴിച്ചതിനകത്തുതാങ്കലമടച്ചവ-
ച്ചാനതന്നുടയപിണ്ടവുംവരളിയുംകുറച്ചുമിയുമിട്ടുടൻ
തിയ്യവയ്ക്കശരിയായിവെന്തുരുകിടുന്നഗന്ധകമതെത്രയും
പയ്യെയിക്കലമതിങ്കൽവീഴുമൊരുനാളുതങ്ങിനെയിരിക്കണം. 597

കയ്യിലുള്ള പണവും കൊടുത്തു കടിക്കുന്ന പട്ടിയെ വാങ്ങി

കൈയ്യിലുള്ളപണവുംകൊടുത്തുകടിയുള്ളപട്ടിയെവിലയ്ക്കവാ-
ങ്ങിയ്ക്കുമെന്നവിധമാനരക്ഷയതിനുള്ളഗന്ധകവിശുദ്ധിയേ

നല്ലപോലെശരിയാക്കിടാഞ്ഞിലൊരുപാടുപാഴ ചിലവാകുമെ-
ന്നല്ലവല്ലവിധമുള്ളൊരല്ലലതിൽനിന്നുവായ്യുവതിനുംമതി. 598

അല്പലാഭം പെരുംചേതം

അല്പമാകിയൊരുലാഭമോർത്തിടുകിലാണഹോപെരിയചേതമെ-
ന്നെപ്പൊഴുംപറയുമെന്നമാതിരിയിലാനകൾക്കഴലൊഴിയ്യുവാൻ
ആറുനാളിലിതുപോലെഗന്ധകവിശുദ്ധിചെയ്യുകരുതീടിലാ-
ണേറെനന്മകളതല്ലയെങ്കിലതുചീത്തയാണുചിലവേഫലം. 599

ഇസ്സുടക്രിയപഠിച്ചിടെന്റെഗുരുനാഥനിങ്ങനെപറഞ്ഞതാ-
ണീഫലംവളരെയുള്ളതാണിതുപഠിച്ചുകൊൾവിനിഹനിങ്ങളും
നിഷ്ഫലതാമിതിനില്ലഗന്ധകരസായനംപ്രഥിതമാണിതി-
ന്നൊപ്പമൌഷധമതൊന്നുമില്ലിതുസമസ്തരോഗകുലനാശനം. 600

രാഗദ്വേഷമദാദിരോഗമണുവുംകാണാത്തതാണാനയീ-
ലോകത്തീശ്വരസൃഷ്ടിതന്നിലധികംമാഹാത്മ്യമേറുന്നതാം
ആകുംമട്ടിവയൊക്കെനോക്കിയതിനേകീടുന്നതാംഗന്ധകം
വേഗംശുദ്ധിവരുത്തിടാതിതുവിധംപാകത്തിൽവെന്തീടുവിൻ. 601

കൂലി കിട്ടുവോളവുംനിൽക്കേണ്ട വേലി

കൂലികയ്യിൽവരുവാഞ്ചെമയ്യുമൊരുവേലിയത്രമതുമട്ടഹോ
മാലുനീക്കുവതിനുള്ളഗന്ധകവിശുദ്ധിചെയ്യരുതുശിഷ്യരേ
നല്ലശീലമെഴുമാനവൈദ്യനരികത്തിരുന്നുശരിയാകിലേ
ചൊല്ലെഴുംവിമലഗന്ധകപ്പണികൾകല്യതയ്ക്കുമതിയായ്വരൂ. 602

ഗന്ധകവർജ്ജ്യം

ഈമരപ്പുളിയൊടെണ്ണകൊല്ലുമുളകുൾപ്പുഴുപ്പുകളുയർത്തുവാ-
നുള്ളസാധനമൊടൊത്തുഗന്ധകമതുണ്ണിനേകരുതിഷ്ടത്തിനും
എള്ളിൽനിന്നെളകുമെണ്ണയാണതിനുവർജ്ജ്യമന്യവകയാംമെഴു-
ക്കൊന്നുമല്ലിഹവിരോധമെന്നുപറയുന്നതെന്നുകരുതീടുവിൻ, 603

വൈദ്യൻ

ബ്രഹ്മം ചൊന്നുള്ളൊരായുർബ്ബലമതുശരിയാക്കീടുവാൻലാക്കുനോക്കി
ശ്ശൌമ്മേണ്ടാജ്ഞാനസാരംശരിവരെയനിശംപച്ചയെക്കണ്ടറിഞ്ഞ്
ശമ്മംലോകക്ക്ഷയത്താനനുഭവമറിവിച്ചീടുവാനായ്തുധാതാ–
വിമ്മട്ടീമർത്ത്യനായിട്ടവനിയിലുളവായുള്ളൊരാളാണുവൈദ്യൻ. 604
ബ്രഹ്മൻസൃഷ്ടിച്ചൊരായുർബ്ബലമതുകുറവാക്കനേകാലൻറതട്ടി–
പ്പിമ്മന്നിൽപാറിടാതാക്കണമതിനുനടന്നീടണംവൈദ്യവർയ്യൻ
ധമ്മക്കാമ്പായശൌമ്മേണ്ടിനുഗജധനമേറീടുവാൻവേണ്ടിരണ്ടാം
ബ്രഹ്മാവായിട്ടുലോകത്തൊരുനരവടിവായ്ക്കുന്നതാണാനവൈദ്യൻ ()
ചൊല്ലേറുള്ളൂന്നാനലാഭംപലവഴിയുമെടുത്തീടുവാൻലാക്കുനോക്കി
സ്സൽകൃത്യമായനവൈദ്യൻപലദിശിയടനംചെയ്യണംശ്രദ്ധയോടേ
അക്കൻലോകത്തിലെല്ലാമിരുളുകളൊഴിവാക്കുന്നമട്ടാനകൾക്കും
ദുഃഖംവെക്കംശമിപ്പിച്ചുസുവിധിശരിയാക്കാവതാംദേഹികൾക്ക്.606

വൈദ്യശിഷ്യൻ

വൈദ്യനാഥനുപദേശമേകിയചെടിപ്രഭാവമതറിഞ്ഞുടൻ
വൈദ്യനായതുപറിച്ചെടുക്കുവതിനായ്ഗമിക്കുമളവൊക്കയും
വൈദ്യശാലയിലിരുന്നുനൽചെടികളെക്കൊടുത്തഴലൊഴിക്കുവാൻ
വൈദ്യവിദ്യയറിയുന്നതായചിലശിഷ്യർകൂടിയിഹവേണ്ടതാം. 607
ദേഹത്തീവാതപിത്തംകഫമിവരനുകൂലിച്ചിരിക്കുന്നമട്ടി–
മാഹാത്മ്യക്കാതലാമിച്ചെടിജലമരുളുംനാട്ടുവൈദ്യംപഠിച്ച
സ്നേഹത്തോടൊത്തുവൈദ്യന്നരികിലിരുവർനൽശിഷ്യരാക്കേണമെ
(ന്നാൽ
മോഹിക്കുന്നാനലാഭംപലവഴിയടവിക്കുള്ളിൽനിന്നിങ്ങെടുക്കാം. 608
വൈദ്യശാലയഭിവൃദ്ധിയാക്കുവതിനേറെരൂപവരിഷിച്ചിടേ–
ണ്ടുദ്യമിച്ചചിലശിഷ്യർവൈദ്യനൊടടുത്തിരിക്കുവതശ്യമാം

വൈദ്യശാലയിലിരിക്കുണം ചിലർനടന്നരോഗതവളത്തുവാൻ
വൈദ്യചാൽപ്പടിനടത്തുകെന്നിവപഠിച്ചശിഷ്യരുടെവേലയാം. ()

ആധിബാധയൊടുകൂടിവൈദ്യനമരുന്നിടത്തുവരുവോക്കടൻ
സാധുവാക്കുകൾപറഞ്ഞുമൂലപൊരുളോതിയാധിയെയിടിക്കുവാൻ
വൈദ്യനോതിടുവതായമൂലികപറിച്ചിടിച്ചുടനെനൽകുവാൻ
വൈദ്യവിദ്യയറിവുള്ളശിഷ്യരമ്പതെന്നമട്ടയിരുയത്തിടും. 610

ഭൂമാവാരോഗ്യഭാഗ്യംതെരുതെരെയെതിനുംനൽകിടുംനാട്ടുവൈദ്യം
ശ്രീമൂലക്ഷോണിപാലൻതിരുവടികരുണാപൂരപിയൂഷമാടീ
ക്ഷാമംകൂടാതെലോകക്കനുഭവവഴിയെക്കാട്ടിരോഗംകുറയ്ക്കും
ക്ഷേമത്തെപ്പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുടനനുവാദംതരുംമന്ത്രിവര്യൻ. 611

ഊടറിഞ്ഞവൻ ഒലവായിക്കും.

ഊടറിഞ്ഞവനൊരോലവായനയിലേറുമപ്പരിചയങ്ങളെ-
ന്നീടെഴുംമൊഴിയതോണമാണഴലൊഴിക്കുവാൻപഴമശിഷ്യരേ
നാടകത്തിനകമുള്ളതായകഥയോർത്തറിഞ്ഞുയിരുയർത്തുവാ-
നാടലോർത്തറിവുവാച്ചശിഷ്യനൊരെളുപ്പമുണ്ടുകരുതീടുവിൻ. 612

ദാസിമാർ

നാരിമാരുടയകണ്ണിലട്ടയിടുകെന്നുതൊട്ടുപലരക്ഷ..
സൈപരമായവരൊടൊത്തിരുന്നുടനെചെയ്യണംഗുണമുയർന്നിടാൻ
വൈദ്യദാസിയരികത്തിരുന്നിവനടത്തിയാലബലമാക്കമീ
വൈദ്യവിദ്യയതുകൊണ്ടുരോഗതവളർന്നിടുംപലവിധത്തിലും. 613

കയ്യൂട്ടിക്കുള്ളരോഗംകളയുമതുവിധംതന്നെയാണാനതൊട്ടീ
നാല്പ്പൊലിക്കുള്ളദീനങ്ങളെയഖിലമൊഴിക്കുന്നതാംയുക്തിയെല്ലാം
വൈദ്യംചെയ്യുന്നകണ്ടുള്ളനുഭവവഴിയെക്കണ്ടറിഞ്ഞുള്ളപെണ്ണീ
വൈദ്യംചെയ്യുന്നതായാലപകടമണുവുംവന്നിടില്ലൊന്നുകൊണ്ടും. ()

ഹൃദ്യമാംചെടിയതിന്റെവീര്യരസപാകമിങ്ങഖിലനേരവും
വൈദ്യശാലയിലിരുന്നറിഞ്ഞുപലകൈമരുന്നിനുടെപാകവും
വൈദ്യവുംചിലതറിഞ്ഞതാകിയൊരുദാസിവേണമരികെസ്സദാ
വൈദ്യനായതിനനേകമാതിരിമരുന്നുശുദ്ധികൾവരുത്തുവാൻ. 615

ആശുപത്രികളിലൊക്കയുംതരുണിമാരിരിക്കുമതുപോലെയി-
ങ്ങാശുകാരികളതാംഗദങ്ങളെയകററുവാൻചെടിജലങ്ങളെ
ദേശകാലഗതിഭേദമെന്നിവയറിഞ്ഞറിഞ്ഞതുകൊടുക്കവാ-
നാശയേറിയൊരുനാരിവൈദ്യനുടെദാസിയായരികിൽനില്ക്കണം. ().

ഇഷ്ടമുള്ളചെടിയിട്ടിടിച്ചൊരുകഷായവെള്ളമതുവച്ചുമി-
ങ്ങിഷ്ടമുള്ളമതുപോലെയാക്കിയതരിച്ചുഗന്ധകവിശുദ്ധികൾ
കട്ടമേമടിനിനച്ചിടാതുടനെ ചെയ്തിടുംതരുണിമാരിലുൾ-
പ്പെട്ടതാണഖിലകൈമരുന്നുശരിയാക്കിടുന്നപലവേലകൾ. 616

ആനയും,കുതിര,കാള,പോത്തു,പശുവെന്നുതൊട്ടുപലജന്തുവും
ദീനമായിവിടെവന്നിടുമ്പൊഴതിനുള്ളനേകതരമൌഷധം
പൊറകുഞ്ഞിനെയെടുത്തുതള്ളമുലവെള്ളമേകുമതുപോലെയി-
ങ്ങാറകുററമൊഴിവാക്കിടുന്നതിനുനാരിമാർക്കുകനിവാന്നിടും. 617

താപ്പാനകൾ

താപ്പാനക്കൂട്ടുകാരെന്നവിടെവിടെയുരയ്ക്കുന്നദന്തീശപരന്മാർ
കെല്പോടീനാട്ടിൽവന്നിപ്പണിസകലമെടുക്കുന്നിഭക്കൂട്ടമാണേ
ഇപ്പോപ്പെട്ടുള്ളവൈദ്യംകുതുകമൊടവകൾക്കേവനോ ചെയ്യുവെന്നാ-
ലെപ്പോഴുംവേലചെയ്തിട്ടനവധിധനമദ്ദന്തിവർഗ്ഗംവളർത്തും. 618

താപ്പാനയ്ക്കുചികിത്സചെയ്കതഖിലംനോക്കീഭിഷക്കൊക്കയും
റിപ്പോർട്ടേകണമച്ചരിത്രമറിവാനാനേശനായിട്ടുടൻ
അല്പംപോലുമിഭത്തിനില്ലഴലതിങ്ങെല്ലാംസുഖപ്പെട്ടുവെ-
ന്നുൾപ്പൂവിങ്കലറിഞ്ഞധീശനധികംസ്നേഹിക്കണംവൈദ്യനിൽ. 619

വേനലാകുമളപ്പുഴിയിൽസകലലാഭവുംകുറവുകാൺമി-
യ്യാനലാഭമൊരുപാടുപച്ചജലമെന്നിവററയിൽവളൎന്നിടും
പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷയോടതിനുനല്ലെളുപ്പവഴികാട്ടിമു-
മ്പാനവൈദ്യനൊരെഴുത്തുകുത്തതിനുമുമ്പുചെയ്തറിവിക്കണം. 620

കാട്ടിലുണ്ടുകൃഷിയെപ്പൊഴുംപലവിധത്തിലുംനരകുലത്തിനും
കഷ്ടനഷ്ടമധികംവരുത്തിവരുമാനകൾക്കമൊരമച്ചയായ്
നാട്ടുകാൎക്കുമുപജീവനത്തിനതിലുണ്ടുവേലകളുമിഗ്ഗജ-
ക്കൂട്ടരേബൊതപിടിച്ചിടുന്നതുപലൎക്കുമോൎക്കിലുപകാരമാം. 621

നാട്ടുകാൎക്കഴൽവരാതെകണ്ടുനൃപനെങ്ങിനെധനമുയൎത്തിടും
കാട്ടിടേണമിരുഭാഗമെങ്കിലിഹകേട്ടുകൊൾവിനതുമോതിടാം
കാട്ടിലാനകളനേകമുണ്ടവകളെപ്പിടിക്കുവതിലാളുകൾ-
ക്കൊട്ടുമേവരികയില്പ്രസങ്കടമനേകമാനമുതലേറിടും. 622

ആനകളെ വാങ്ങൽ.

ആനതന്നുടയലക്ഷണങ്ങളെയറിഞ്ഞുകൊണ്ടതിനെവാങ്ങുവാൻ
സ്ഥാനമാനികളൊടൊത്തുവൈദ്യനുമിരിപ്പതിന്നുചിലരൊത്തുടൻ
ആനവൈദ്യനെവിളിക്കുവാൻവരികിലപ്പൊഴായവരൊടൊത്തുചെ-
ന്നേനമുള്ളവഴിചെറററിഞ്ഞവരൊടോതിവാങ്ങണമിഭത്തിനെ. 623

മാനുഷൻറഗുണദോഷമോതുവതിനുള്ളജാതകമതെന്നമ-
ട്ടാണിഭത്തിനുടെനന്മതിന്മയറിവിച്ചിടുന്നഗജലക്ഷണം
ആനവൈദ്യനുര പസ്ഥിടുമ്പൊഴിരുവൎക്കുമായതിലിയന്നിടും-
മാനസത്തിലതിഭക്തിയുംപെരിയലാഭവുംഝടുതിവന്നിടും. 624

ജാതകക്കുറികളൊത്തുനോക്കുമിഹവേളികൾക്കുതുവിധത്തിലീ-
ചേതലാഭമറിയുന്നതായഗജവൈദ്യനാനയുടെലക്ഷണം
പാലകാപ്യമതിലുള്ളമാതിരിയറിഞ്ഞുവാങ്ങുകിലിഭോല്ക്കര-
മ്മേലിലേവനുമനേകമാതിരിവളൎന്നിടുംകരുതുശിഷ്യരേ. 625

ആരാണാനയെവാങ്ങിടാൻമടിവിചാരിക്കുന്നതെശപ്ഥമി-
ങ്ങോരോമാതിരിയേകിട്ടംഗണപതിക്കുറ്റത്തുള്ളോരീദന്തിയെ
വാങ്ങിച്ചല്ലലൊഴിച്ചനിൎത്തുകിലവൎക്കുല്ലാസ്സ്യൊഴംചൊല്ലുഴം
മംഗല്യംബഹുകീൎത്തിതൊട്ടുപലതുംനൽകുന്നതല്ലോഗജം. 626

ലേശംനിൎവ്വാഹമുള്ളോരൊരുഗണപതിഹോമംനടത്തുംപടിക്കി-
ങ്ങാശയ്ക്കൊത്തോണമോരോഗജമതിനെയതെന്നാകിലുംവാങ്ങിനി
ക്ലേശംകൂടാതെരക്ഷിക്കുകിലിഭമഖിലാഭീഷ്ടവുംനൽകിടുമ്പോൾ (ത്തീ
കാശിങ്ങേററംവരുത്തിട്ടഫലമഖിലമൊഴിച്ചെത്രയുംസൌഖ്യമേകും. 627

രണ്ടുകണ്ണും ഭേദമില്ല.

രണ്ടുകണ്ണുമൊരുഭേദമില്ലതുവിധത്തിലാനയുടമസ്ഥരും
വീണ്ടുമാനകളെവാങ്ങുവാനരികിൽവന്നതായവരുമൊപ്പമാം
രണ്ടുപേൎക്കുമൊരുദോഷമൊന്നുമണയാതകണ്ടുഗജലക്ഷണം
വേണ്ടപോലെയവരോടുരച്ചുവിലവച്ചുവാങ്ങണമിഭങ്ങളെ. 628

ആദ്യത്തെസ്സൎഗ്ഗമായീഘടുതിയിലടവിക്കുള്ളവാഴംഗജത്തെ
സ്സുദ്യോഗത്തോടെടുക്കാനുചിതമൊടെവരുംന്നയത്തിച്ചിടേണം
പച്ചപ്പാലേറെയേറുംചെടിജ്ജലമതിലുണ്ടായിട്ടുന്നാനലാഭം
വാച്ചീടുംദേശമേതെന്നറിവതിനിനിഞ്ഞാനോതിടാംനീതിപോലെ.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രം

൧-ാം സൎഗ്ഗം.

ആന അധികമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ

ഏഴാററുംമുഖമെന്നുതൊട്ടുമലയാററൂരാററുവക്കിങ്കലും
വാഴുന്നോരിട്ടരത്തമാററുമണലെന്നോണംവരുത്താമുടൻ
മഞ്ഞപ്രത്തിരുനീലകണ്ണനെലഭിച്ചാക്കാട്ടിൽനിന്നാനയെ-
പ്പണ്ടെംവിട്ടിഫകൊണ്ടുപോരുവതിനായുണ്ടിന്നനേകംവഴി. ൧

ചൊല്ലേറുംപെരിയാററുവക്കതിലെഴുന്നാനക്കളംതൊട്ടുമേ
ലെല്ലാക്കൊല്ലവുമാനലാഭമധികംപാരാമനേകംവിധം
കെല്പേറുന്നൊരുകൺസർവോററരറിയുമ്പോഴാനകൾക്കൊക്കയും
ക്ഷിപ്രംനൽപരിരക്ഷ ചെയ്യുവതിനായൊപ്പിട്ടയസ്ലംവിധീ. ൨

സന്താപംലേശമില്ലാതതുധനമനിശംകാട്ടിൽനിന്നിങ്ങെടുക്കാ-
നെന്തെല്ലാംമുമ്പുകൂട്ടിക്കരുതണമവയെച്ചൊല്ലണംഞങ്ങളോടും
അണ്ണാറക്കണ്ണനുംതൻബലമതിനുചിതംപോലെയാംവേലചെയ്യും
വണ്ണംഞാനാനരക്ഷയ്ക്കിതുവരെയിവിടെച്ചെയ്യതോതാംപഠിപ്പിൻ. ൩

കുണ്ടിൽച്ചാടിച്ചെടുക്കുംവനഗജഭരണങ്ങൾക്കുവേണ്ടുന്നതെല്ലാം
കണ്ടോതാൻബുദ്ധിപോരെങ്കിലുമിവനിവിടെച്ചെയ്യതെൻശിഷ്യരോ
ടോതീടാൻപുണ്യമേകുംമുറജഘമതിനന്നാദ്യമായിട്ടൊരുക്ക- (ട്ടം
ന്നേതാനുംവേണമെന്നാച്ച്ലവൊരുപടിവേണ്ടാനലാഭംവളൎത്താൻ.

ആനസ്ഥ്രീനാട്ടിലില്ലാജനനമതടവിസ്സുള്ളിലാണങ്ങുലേശം
ദീനംക്കൂടാതെവാഴ്ച്ചപ്പൊഴുതതിനെയുടൻകുണ്ടിൽവീഴിച്ചിട്ടത്താൽ
തീറ്റംനീരുംകൊടുത്തിട്ടഴലുകളൊഴിവാക്കിച്ചുലേലത്തിൽവിറ്റാ-
ലാനന്ദത്തോടുലോകർക്കനവധിവിലവച്ചീടുവാനിച്ഛതോന്നും. ൧

ആരോഗ്യക്കാതലായിട്ടടവിയിലമരുന്നാനയെക്കുണ്ടിൽവീഴി-
ച്ചോരോരോമാതിരിസ്സുള്ളപകടമൊഴിവാക്കിച്ചുകൊണ്ടിട്ടുപോലെ
തീറ്റംനീരുംകൊടുപ്പിച്ചനവധിചിലവാകാതെലേലംകഴിപ്പി-
ച്ചാനന്ദക്കാതലായുള്ളിഭധനമിയലാഞ്ചെയ്യതെല്ലാമരയ്ക്കാം; ൨

മുറജപസാദൃശ്യം

വേദോച്ചാരംപെരുക്കുംമുറജപമതിനായേററമുത്സാഹമുൾക്കൊ-
ണ്ടാദൌവേദജ്ഞരായുള്ളനവധിവിബുധന്മാരെയീവഞ്ചിരാജൻ
നീട്ടുംബോട്ടുംകൊടുത്തിട്ടഴകൊടുസസുഖംകൊണ്ടുപോരാൻവിധിച്ചും
മട്ടില്ലാത്താനയേയുംശരിവരെയിതുമട്ടിങ്ങെടുക്കാൻവിധിച്ചും. ൩

വാദ്ധ്യാൻവേദാന്തിതൊട്ടുള്ളനവധിവിബുധന്മാരമന്നേറെവന്നാ-
ലിദ്ധാത്രീപാലനേററംകരുണയൊടവരെസ്സൽക്കരിക്കുന്നമട്ടിൽ
ഐശ്വര്യക്കാതലായുള്ളടവിമുതലുയൎത്തുന്നകാട്ടാനകൾക്കി-
ങ്ങാശപാസംപാരമേകാനവനിപനരുളിച്ചെയ്യതെൻശിഷ്യർകേൾപ്പി
(ൻ ൪

കെല്പേഴുംമുറജപത്തിനാദ്യമവനീശമന്ത്രിവരരൊക്കയും
കോപ്പുക്കൂട്ടമതുപോലെയാനമുതലേററിടുന്നതിനസാദരം
എൾപ്രമാണമൊരുകള്ളമെന്നിയെയനേകസാധനമൊരുക്കണം.
ക്ഷിപ്രമിസ്സുസ്വധനംപെരുത്തുഭജനാവിലേയ്ക്കിഹവരുത്തുവാൻ. ൫

സ്നേഹാഹാരത്തിലുണ്ടായവനിപനമരുംമട്ടുകാട്ടിൽസുഖിക്കും
മാഹാത്മ്യക്കാതലാകുംവനഗജമതിനെക്കുണ്ടിൽവീഴിച്ചിടുക്കാൻ

ആധാരംനീരുതൊട്ടുള്ളവകളെയുചിതംപോലെമുമ്പേറൊരുക്കി-
ട്ടഹിസ്സുംപോലെയെന്നുംഗജധനമധികംകാട്ടിൽനിന്നങ്ങെടുക്കാം. ()

ആനാക്ഷാമാഹാത്മ്യം

ആനരക്ഷണമത്യന്തം മാനനീയമതാകയാൽ
ഊനമെന്ന്യേശ്രവിസ്സേണം സ്ഥാനമാനങ്ങളേറിടും. ൧൧

സത്യാസത്യവിചാരമൂർത്തിവടിവാംശൌരേണ്ടജീവൻധനം
പ്രത്യേകിച്ചവരുത്തിടേണമതിനായെല്ലാപ്പൊഴുംനല്ലപോൽ
കാത്താർത്തുറെമനസ്സിരുത്തുയതിലീമൂലേശനായുസ്സെഴും
പാർത്തട്ടിൽധനധാന്യസന്തതികളെന്നിത്യാദിവാഴുംക്ഷണം. ൧൨

വസ്തുതൻകരമുയർത്തിടാനൊഴുകെടുത്തപോലെയിനിയെപ്പൊഴും
ഹസ്തിരക്ഷയതിലിക്ഷിതീശനറപൂലാഭമെന്നുമിഹവാരുവാൻ
സതവസ്ഥവതിലുള്ളതൃത്തിതെളിയിപ്പതാമിഭചികിത്സയി-
പ്പാർത്ഥിവൻെറകരുണാമൃതംമുടിയിലാടിയിങ്ങുടനെചെയ്യുവിൻ. ൧൩

തീനുകുത്തക കൊടുക്കണമെന്ന്

തീനുകുത്തകകൊടുക്കിലാനവരുമെന്നമട്ടുചെടിയുംവരാ
നേനമുണ്ടുപലവഞ്ചിവണ്ടിയിവയുണ്ടുകൊണ്ടുവരുവാനിഭം
ദിനമെന്നിയെമികച്ചിടട്ടെവിപിനത്തിലെന്നതുകണക്കിലാ
മാനവുംവിപുലപുണ്യവുംധരണിപാലനായതിലുദിച്ചിടും. ൧൪

കാടുമുണ്ടുചെടിയുണ്ടനേകമനുവാദമുണ്ടധികമാനയീ
നാടകത്തിലതിമാന്ദ്യമാണതിനുമൂല്യവുംവളരെയുള്ളതാം
നാടടിച്ചുപൊടിയാക്കിടുംപവനവീരനുംനിലയിൽനില്ക്കുകിൽ
ക്കേടുവിട്ടുബാഹുപാടവത്തൊടുവളർന്നുദന്തികൾവിളങ്ങിടും. ൧൪

കാട്ടുതീററയൊരുപാടുവേണമവവെട്ടിയിട്ടുവലുതായുടൻ
കെട്ടിവഞ്ചികളിലാക്കൊലിച്ചുവരുമേറുകില്ലചിലവോർക്കുകിൽ

കൂടടുത്തകടവിൽകയററിയവവാരണത്തിനുകൊടുക്കുകി-
ല്ലേറ്റൊടൊഴിഞ്ഞധികധാടിമോടിയൊടുക്കൂടിവാഴ്കമിഭജാതികൾ. ൧൭

വേനല്ക്കാലത്തുതീനും ജലവുമധികമില്ലാത്തതായുള്ളിടത്തു-
ള്ളാനയ്ക്കുന്നംവരുത്തുംപനിയതുകുറവാക്കുന്നതാംതീററവെള്ളം
എന്നുംനോക്കിക്കൊടുക്കുന്നവരുടെമതിയുംചേഷ്ടയുംനല്ലതായാ-
ലുന്നംദന്തിക്കുപററാകുശലമിവിടെയുംകാട്ടിലെപ്പോലെയുണ്ടാം. ൧൮

ചൊട്ടേലെശീലം ചൊടലയിലെപോക എന്നു

ചൊട്ടേലെശ്ശീലമെല്ലാംചൊടലവരെയിരുന്നീടുമെന്നുള്ളമട്ടിൽ
ക്കാട്ടിൽജ്ജന്മംമുതൽക്കാമൃതിവരെയനിശംസൌഖ്യമുണ്ണുംഗജങ്ങൾ
പെട്ടന്നീനാട്ടിൽവന്നാലപമൃതിയെയകററീടണംകാലദോഷം
തട്ടീട്ടാണാന ചത്തെന്നപമൊഴിപാവാൻഹേതുവുണ്ടാക്കിടൊല്ലാ.

കിണറു ശുദ്ധിചെയ്യൽ

വേടകൊണ്ടുകരിവാളിട്ടുംകരിമരംനനയ്ക്കുവതിനെപ്പൊഴും
കൂടടുത്തകിണറിന്നകത്തുതൊളിയുള്ളതൊക്കയുമകററണം
ഈടെഴുന്നജലസൂത്രവുംകിണാട്ടുത്തുവയ്ക്കണമതാനതൻ
കേടൊഴിക്കുവതിനുള്ളമാർഗ്ഗമതിൽമുഖ്യമെന്നുകരുതിടണം. ൧൯

ആനകൾക്കൊരുജലാഭിഷേകമന്ന് ശംനടത്തുവതിനായുടൻ
മാനമുള്ളജലസൂത്രമൊന്നരിവിയാററുത്തുടനെവയ്ക്കണം
ശംഭുദേവനിഹധാരചെയ്യുമതുപോലെയാണപുഴവെള്ളമി-
ക്കുംഭികൾക്കഴകൊടാടിടുന്നതതിപുണ്യമെന്നതുധരിക്കുവിൻ. ൨൦

കടവു നന്നാക്കണമെന്നു

ആനക്കുട്ടിന്നടുത്തുള്ളൊരുകടവുപടുക്കുന്നതാവശ്യമെന്നാ-
ലാനക്കാറാടുവാനായനുദിനമതിലേസ്സഞ്ചരിക്കാമയത്നം

പാരംവിത്തംവരുത്തുന്നൊരുമഹിമയെഴുന്നാനകൾക്കൊക്കെമേലാ
(ൽ
സൈ്വരംസ്ഥാനത്തിനായിട്ടവനിപനതിസൌകൎയ്യമേകേണ്ടതല്ലോ.()

രോഗചികിത്സാപരിഷ്കാരം ചെയ്യൽ

കാട്ടിൽനിന്നുവരുമാനയെത്തടവൊഴിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാനുടൻ
റോഡുകൾക്കുടവരെയെങ്കിലുംശുചിയതാക്കുവാനുമറിവിക്കണം-
വീണ്ടുമാവഴിപുഴക്കുലോളമഴകാക്കിടേണമിഭജാതിതാൻ
ഫ്ണ്ടുനിണ്ടുവരുവാനെളുപ്പവഴിയാണുകാണിവകളൊക്കയും. ൧൧

കൂടപരിഷ്കാരം

രാജമന്ദിരമതെന്നപോലെനിരുപിക്കണംദ്വിരദമന്ദിരം
വ്യാജമെന്നിയെയതെത്രയുംവിമലമാക്കിടേണമനുവാസരം
പാലനിയമ്ഗുണശീലമാൎന്നബഹുചേലെഴുന്നഗജജാതിത-
ന്നാലയത്തിലശുചിത്വമുള്ളവകളേശിടൊല്ലലവലേശവും. ൧൨

വമ്പെഴുംകരികൾതൻപുരങ്ങളുടെകേടശേഷവുമകററിയാ-
ലമ്പലപ്പണിയതെന്നപോലെഗുണമുള്ളതാണതുധരിക്കണം
കംട്ടിവീരരിഹവന്നിടുന്നതിനുമുമ്പുകൂട്ടിയറിവിക്കുകി-
ത്തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടനുവദിച്ചിടുംപണികഴിക്കുവാൻ. ൧൪

വൈദ്യശിഷ്യന്മാരുടെ കെട്ടിടം

ഖീറവുചാറുവതിനുള്ളഗാർഡിനെതിരാനവൈദ്യനുടെശിഷ്യന-
ക്കാററിലേശുവതിനൌഷധങ്ങളഥകൂടടത്തുകരുതീടണം
അത്രയല്ലവനഹസ്തികൾക്കുവരുമത്തലൊക്കയുമകററുവാൻ
ബുദ്ധിവക്കണമിതൊക്കെവൈദ്യവരശിഷ്യർതന്നുടയകൃത്യമാം. ൧൫

രാജതുല്യമതിസൌഖ്യമാൎന്നുവളരുന്നതാമടവിയാനതൻ
പൂജകൾക്കുപലസാധനങ്ങളുമൊരുക്കിവക്കുമൊരുകെട്ടിടം

രാജമന്ദിരമതിന്നടുക്കലൊരുവൈദ്യശാലയൊടുതുല്യമാം
രാജമന്ത്രികളുതെന്നമട്ടിലവുമാനവൈദ്യനുമതോൎക്കണം. ൨൩

ആനക്കു വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ

വഞ്ചിപാട്ടകടമോടു ചട്ടികലമമ്മികല്ലൊരലുലക്കയും
സഞ്ചിതാദരമൊരുക്കണംപലതുമുണ്ടുസാദ്ധ്യമിവകൊണ്ടിഹ
അഞ്ചുവായുവുമിടഞ്ഞതാമടവിവാരണത്തിനെയെണക്കുവാൻ
കൊഞ്ചമല്ലപണിയേറെയുണ്ടവകളൊക്കെവൈദ്യനറിവിക്കണം. ()

അഞ്ചമാവൊടുപിലാവുവേങ്ങകൾമരിക്കമെന്നിവകൾകൊണ്ടഹോ
പാലാടൊത്ത ചിലതോണിതീൎത്തവയിലേകനീരിരതതിക്കിതിൽ
മേലൊലിക്കുമൊരുചോരയേറെവലിയാതിരിക്കുകിലപാനനാ
മൂലവായുവെടയാതിരിക്കുവതിനാണിതിങ്ങനെപറഞ്ഞത്. ൨൪

കപ്പിഡപ്പിയൊടുപാളസൂഞ്ചു ചിലകോലുമാനമതലേറുവാൻ–
ഡാപ്പുഡൈരിമുതലായതൊക്കെയെഴുതുന്നതിന്നു ചിലബുക്കതും
എപ്പൊഴുംകരുതിവക്കണംഗജചികിത്സചെയ്യുമൊരുവൈദ്യനാ–
രിപ്രകാരമിതൊരുക്കവാൻപ്രഭുജനത്തൊടുദ്യമംവിധിക്കണം. ൨൫

തീനവെക്കുന്നതിനുള്ള കെട്ടിടം

തീനിനുള്ളചെടികൊണ്ടുവക്കുവതിനുള്ളതാകിയൊരുപന്തലും
വേണമിങ്ങടവിയാനകൂട്ടിലമരുംപഴുക്കുമുരുക്കണം
തൂറിടുന്നതിനുമട്ടിരുമ്പൊഴെടമെന്തിനാണതെരയുന്നുമുൻ–
കൂറിതൊക്കയുമൊരുക്കിടേണമിരതാമിങ്ങടനെവാരുവാൻ. ൨൦

കൈമരുന്നുകൾ കരുതൽ

ചൊല്ലെഴുംമുറജപത്തിനാക്കുരുതിടുംവിധംപലതരത്തിലും
നല്ലനല്ലഫലമുള്ളഭേഷജവുമിങ്ങുനാംകരുതിവക്കണം
തല്ലുകൊട്ടു ചിലവെട്ടുകത്തുമുറിയേറുകണ്ടിലമരുംപൊഴു–
ള്ളല്ലലൊക്കയുമൊഴിക്കുവാൻവിഷമമല്ലയെങ്കിലതുമോൎക്കണം. ൨൧

മുമ്പിലങ്ങിവിടെവന്നിരുന്നുപണമില്ലയിപ്പൊഴതുകൊണ്ടുനാം
മുമ്പുകണ്ടഗദമൊക്കെയെങ്ങിനെ ചമസ്സമെന്നുകരുതേണ്ടതാൻ
വമ്പനായഗുരുകുട്ടനുണ്ണിയുടെമുത്തതാമമ്മളുകംരമു-
ണ്ടിമ്പമോടുഗജരക്ഷചെയ്യതിനുലീസ്റ്റുമൊണ്ടുവെലതന്നിട്ടും. ()

അമ്മപ്പാലെന്നമട്ടുള്ളഗദമതിഭജ്യോതിസ്സുവൈദ്ദ്യൻകൊടുത്താ-
ലുമ്മാനുംമെററുമേകാൻധനമൊടരികിലച്ചന്റെമട്ടൊണ്ടുറൈഞ്ചർ
ശമ്മന്ദന്തിസ്സയത്തിച്ചയിർധനമധികംവാസ്സവാൻലാക്കനോക്കി- (ൽ
ഗ്ഗൌമ്മേണ്ടന്തൊക്കയോമുന്നടവടിയെഴുതീട്ടുള്ളതെൻശിഷ്യരോക്കി

ആനാക്ഷസ്സ അത്യാവശ്യച്ചിലവിനുള്ള അനുവാദം

റൈഞ്ചുകാക്കടനെമ്മുന്നുരൂപചിലവാക്കിടാമിഭചികിത്സകൾ
കഞ്ചുരൂപഗജരക്ഷയിൽ ചിലവഴിസ്സമസ്ഥിവിഷനാപ്പരും
അഞ്ചുവായുവുമെടഞ്ഞിടുമ്പൊഴതിലെട്ടുരൂപചിലവാക്കിയീ
വഞ്ചിരാജ്യമതിലാനജീവധനമേറുവാൻവെഷമമാക്കഥോ ൩൫

കൈമരുന്നിന്ന അനുപാനത്തിനുള്ള മരുന്നുകൾക്ക കൊടുക്കൽ

ആനക്കുട്ടിലമരുമ്പൊഴല്ലൊഴിവാക്കിടുന്നതിനുകൈമരു-
ന്നാനവൈദ്ദ്യരുടെകയ്യിലുള്ളതനുപാനമൊത്തുടനൊന്നാകുവാൻ
ഏന്നമായ്പലമരുന്നുവേണമവതന്നിടുന്നതിനുകൂത്തക-
സ്ഥാനികൾക്കൊരനുവാദമസ്ഥിവിഷനാപ്പരേകുകിലെഴുംഗുണം. ()

ഉപ്പുശക്കരകരുപ്പുകട്ടിയരിനെയ്യുവെണ്ണപലയെണ്ണയി-
ന്തുപ്പുകായപഴമിഞ്ചിമഞ്ഞൾതഴതാമചേനയൊടുചേമ്പതും
കാപ്പിടഞ്ഞളരിയാറുചുക്കിനൊടുജീരകങ്ങൾമ്പതനാലതും
കെല്പെഴുംഭേരിദവായുകോപശമനത്തിനീവകയവശ്യമാം. ൩൬

ഇക്ഷുതേങ്ങയവിലെള്ളുചക്കയൊടുവാഴതമ്പഴമനേകമി-
ദ്രാക്ഷയുംമലരുഴുന്നുനല്പമുള്ളകോട്ടുകാച്ചിലുകിഴങ്ങളും

രക്ഷയേറുമൊരുനല്ലരിത്തവിട്ടുമേററവുംറവകൾബാർളിയും
പക്ഷമേറിയൊരുപഞ്ചസാരയുമിരിയ്ക്കണംകടയിലെപ്പൊഴും. ൩൭

ഭ്രാന്തരെന്നവിധമെത്രയുംവികൃതിയോടുക്കൂടിമരുവുന്നൊരി-
ബ്ബന്ധനത്തിലെഴമാനകൾക്കിവകളൊക്കെവേണ്ടിവരുമോർക്കുവിൻ
ദന്തിതന്നുടയരക്ഷചെയ്യുമൊരുവൈദ്യനാരുപറയുന്നമ-
ട്ടാന്തരാത്മമറിയുന്നതാംധിവിഷനാസ്സരന്നനുവദിച്ചിടും. ൩൮

ഏവംസംഭാരമെല്ലാംകരുതുകിലടവിയ്ക്കുള്ളിൽനിന്നാനരത്നം
ഭാവിച്ചോണംവരുത്താംചിലവുകളധികംവന്നിടില്ലൊന്നുകൊണ്ടും
പാവങ്ങൾക്കുണ്ടനേകംഗുണമിതിലധികംസൌഖ്യമുണ്ണുംനരേന്ദ്രൻ
ഭൂവിൽശ്രീപത്മനാഭൻതിരുവടികരുണാഭാരപൂരപ്രവാഹാൽ. ൩൯

ഭൂപാലന്മാർക്കുമാർക്കുംസുഖധനമധികന്നൾകിടുന്നാനനാട്ടിൽ
പ്രാപിച്ചാലന്നതൊട്ടുജ്ജനനിയൊടെതിരായുള്ളതാമാനവൈദ്യം
ലോപംകൂടാതെചെയ്യാംചെടമതിയതുമോതീടുകിൽചെയ്തിടാഞ്ഞാ
ലാപത്താനയ്ക്കുപററുംപലവിധമലകിൽക്കേടുമുണ്ടാകുമല്ലോ. ൪൦

കൊപ്പമത്തു കഴി

കൊപ്പത്തിൽക്കേററിയുംമററിടമടവിഗജത്തെപ്പിടിയ്ക്കുന്നതുണ്ട്
കൊപ്പംകൂടാതെമത്തിൽക്കയറിയൊരിഭജാലത്തെയുംകൂട്ടിലാക്കാം
ഇപ്പാരിൽകാട്ടുതോറുംതടമതിലഴകിൽഗർഭപാത്രത്തൊടൊപ്പം
കെല്പോടിക്കണ്ടുകുത്തിച്ചിഭമതിൽമറിയുമ്പൊഴെടുക്കുന്നുനോക്കിൻ. ()

ഈമട്ടിമ്മൂന്നുമാർഗ്ഗംശരിവരെയറിവിക്കേണമെന്നില്ലമുമ്പും
ധീമാന്മാരാനലാഭംതെരുതെരെയടവിയ്ക്കുള്ളിൽനിന്നിങ്ങെടുക്കാൻ
ക്ഷേമംവായ്ക്കുന്നമട്ടിൽകുഴികളിൽമറിയുന്നാനലാഭംവളർത്താൻ
ക്ഷാമംകൂടാതെമട്ടിൽബലവഴിയെഴുതീട്ടുണ്ടതെൻശിഷ്യർനോക്കിൻ.

ഗർഭപാത്രമതിനൊത്തതാണകുഴിയൊക്കെയോക്കവയിൽവീഴമാ-
ഹസ്തികൾക്കപകടങ്ങളെറെവരികില്ലതാണിവിടെയിപ്പൊഴം
മത്തുകൊപ്പമിവരണ്ടുമെന്നിയെവനത്തിലിക്കഴികൾതീർത്തതിൽ
ഹസ്തിവീഴമളവിങ്ങുകൊണ്ടുവരുവാൻവിധിച്ചതവനീശപരൻ. ൪൩

ആനക്കഴിക്കുള്ള തടം

ആനപ്പിടിത്തത്തിനുകണ്ടുതാത്താൻ
സ്ഥാനങ്ങളേതെന്നുമുരച്ചിടാംഞാൻ
ഏനംനിനച്ചക്കഴികുത്തിടാഞ്ഞാ-
ലാനസ്സനേകംതകരാറുപാറും. ൪൪

ഗർഭപാത്രമതിനൊത്തതാംകുഴികൾതീർത്തുവെങ്കിലതിലാനയാ-
മർഭകന്നുജനനത്തിനുണ്ടുഗ്ലണമാടലെന്നിയെവളൎന്നിടാൻ
ലാഭപുണ്യമതിലേറിടാമധികബാധവിട്ടയിരുവാസ്സുവാൻ
ശോഭയേറിയൊരുവൈദ്യമുത്തമമതെത്രയുക്തികരുതേണ്ടതാം. ൪൫

ഭൂവിൽസ്ത്രീഗർഭപാത്രപ്രതിമപൃഥുബിലത്തിങ്കലാവാരണൌഘം
ഭസ്സാൽവന്നിങ്ങുവീണാലഴല്പകളവകൾക്കൊന്നുമേശാതിരിപ്പാൻ
ക്ഷേമംനൽകും ചികിത്സാവിധികൾപലതുമുണ്ടായതത്യുഷ്ണകാലേ-
ഭ്രമൌബാലദ്രുമങ്ങൾക്കിഹമഹിതമഴയ്ക്കൊത്തപീയൂഷമല്ലോ. ൪൬

തോടട്ടത്തമലകൾക്കടുത്തുതടമുള്ളിടത്തുകുഴികുത്തണം
ചൂടടിച്ചുമുടികാഞ്ഞിടുമ്പൊഴതിലാവഴിസ്സുവരുമാനകൾ
ആട്ടലോടെകരുതാതയിക്കഴിയിൽവീണുവെങ്കിലുടനെല്ലൊടി-
ഞ്ഞീടുമായതുവരാതകണ്ടുശരിയായിട്ടുന്നവിധമാകണം. ൪൭

കുഴിക്കുള്ള കണക്ക

ആനക്കണ്ടുകൾതങ്കണക്കമുകളിൽപന്ത്രണ്ടുസക്ക്യൂൽക്കിട-
സ്ഥാനംപത്തുച്ചുവട്ടിലെട്ടടിമുതൽപന്ത്രണ്ടുപൊക്കംക്രമാൽ

സ്ഥാനം കണ്ടു കുഴിച്ചു ചാട്ടവരയും ചാച്ചാണു കുത്തേണ്ടതെ-
ന്നോന്നക്കേട്ടവരുന്നതാകിലുടനസ്സുത്ഥാപം പുറത്തേച്ചുപോം. ൮൯

തേങ്ങക്കണ്ണൊത്തു മൂന്നാച്ചുഴികുഴിയിലെഴും മണ്ണു ദൂരത്തു നീക്കാ-
താഞ്ഞാലും കണ്ടിടല്ലേ ചില കുഴികൾ നേരത്തിത്തടത്തിൽക്കുഴിച്ചാം
ഹസ്തിഗ്രാഹായകുത്താം കിണറുകൾ ശരിയായ്ത്താത്തിടാഞ്ഞാൽ ഗജ
ക്കത്ത്യന്താപത്തുപാറുന്നതിനിടവരുമെന്നുള്ളതും പാർത്തിടേണം. (ങ്ങൾ

പച്ചച്ചാറേറെയേറുന്നേലകൾ കുഴിയിലിട്ടിടണം ദന്തിയേററം
വാച്ചീടും പണ്ടമാണോക്കടലതു പൊടിയാകാതെയാണായതോക്കിൽ
അശ്ശത്തും ഗർഭപാത്രത്തൊട്ടു കിടപറയാമത്തടേ ഹസ്തിവീണാ-
ലുച്ചസ്ഥലാംഗദന്തിച്ചുടലുടനെയുടഞ്ഞീടുമല്ലെങ്കിൽ നൂനം. ൯൦

കുഴിയിലിടാനുള്ള ഏലകൾ

അത്തിയിത്തിച്ചുടനാലുരണ്ടുമിരുവേങ്ങ ചൂവ്വമൊട്ടതേക്കപൊ-
ങ്ങിത്തിൽ ചത്തിമരുത്തുരകട്ടായബലാദായങ്ങളിവയൊക്കയും
ഹസ്തിവീഴവതിനായെടുത്തകുഴിയിങ്കലേററവുമിടുന്നകൊ-
ണ്ടെത്രയും ഘനമതൊണ്ടിളത്തിനൊരുപാടുകേടുകൾവരാദ്ദൃഢം. ൯൧

പൊത്തയിടൽ

പൊതയിടുവതുമോതാമാദരാൽ കേട്ടുകൊൾവിൻ
പൊതുജനമിതുകണ്ടാപ്പാന്നെട്ടത്തോത്തിടേണം
ചതിയിതിലണുപോലും വന്നിടല്ലൊന്നുകൊണ്ടും
ചതുരവനഗജൈഘലാപുണ്യസംപ്രാപ്യമല്ലോ. ൯൨

ചുള്ളിവള്ളികളൊടിാറവച്ചുപുരമച്ചിടും പടികുഴിച്ചുക-
ത്തുള്ളകള്ളമവർ കണ്ടിടാത്തുപരിമണ്ണുമിട്ടിഹ നിരത്തണം
തള്ളപിള്ളമുതലൊക്കെനോക്കുവതിനാശയുള്ള കുഴികാവലാം
പിള്ളയുള്ളകമലിഞ്ഞുലഞ്ഞു കരിവീഴമപ്പൊഴതു നോക്കണം. ൯൩

ഇക്കാൎയ്യങ്ങളറിഞ്ഞുകൊണ്ടിഹഗജത്രാണംനടത്തീടുവാൻ
ചൊല്ലേറുള്ളൊന്നൊരുനാട്ടുവൈദ്യമധികംനന്നെന്നു ചിന്തിക്കണം
ഊക്കേറുന്ന കരികളാകുണ്ടിൽവീണധികമാപ്പെട്ടുപോകാതക്ഷണം
തന്നാക്കാൻബുദ്ധിവിചാരശക്തികളെഴുംലോകത്തെയാക്കീടണം. ൭൭

ആന കഴിയിൽ വീഴുന്നതിന്നു വഴിവാട കഴിക്കൽ

കാട്ടിലുള്ളവനദൈവതങ്ങളുമിവക്കൎക്ഷപലതേകുവാ-
നിഷ്ടദീപമൊടുവച്ചുനേദ്യവുമവസ്ഥമാലകളുമേകണം
ദിഷ്ടശക്തിയൊടുപൃഷ്ഠഹസ്തികുഴിതന്നിൽവീഴുവതിനുംപെരു-
ത്തിഷ്ടവിത്തമതുകിട്ടുവാനുമവർതുഷ്ടിയോടുവരമേകിടും. ൭൮

മുമ്പുംപന്തിരുനാഴിയൊണ്ടടിയറ്റോളവുമോടിട്ടുവാൻ
തമ്പീശങ്കരകുംഭിവൎഗ്ഗമുടനക്കുണ്ടിൽപ്പതിച്ചീടുവാൻ
വമ്പുള്ളാനകളിങ്ങുവന്നുകുഴിയിൽച്ചാടീടുവാനയ്യനെ
കുമ്പിട്ടീടണമാനരക്ഷവരുവാൻദൈവംകടാക്ഷിക്കണം. ൭൯

അമ്പലംപണികഴിച്ചതെത്രയതിലെത്രയാനകളെദാനമായ്
തമ്പുരാനിഹപലപ്പോഴുംപലനടക്കുവച്ചതുനിനക്കുവിൻ
മുമ്പിലാരിതുവിധംനടത്തിയതുരാജ്യഭാരമതിഭദ്രമായ്
വമ്പനിപ്പതികുംഭിരക്ഷയതിലിമ്പമേന്തിടുമസംശയം. ൮൦

ആന കഴിയിൽ വീണാൽ

ഭൂമിയമ്മയുടെഗൎഭപാത്രമതിലീശ്വരന്റെകരുണാവശാ-
ലാമയങ്ങളറിയാത്തതാമടവിപാരണംകുഴിയിൽവീഴ്കിൽ
ക്ഷേമമാനയിലുദിത്തിടുന്നതിനൊരുക്കമേറ്റുവിഷനാപ്പുരം
പ്രേമമോടെഴുതുമപ്പുഴസ്ഥപല്കസ്തുരുന്നുകളെടുക്കണം. ൮൧

ആനേക്കേററാൻശ്രമിക്കാനെഴുതിവരികിലന്നാനവൈദ്യന്റെശി-
(ഷ്യൻ
സ്ഥാനിക്കാൎയ്യസ്ഥനോടൊത്തടവിയിലുടനേചെന്നിരുന്നല്പൽപോക്കി

തീനംവെള്ളംവെടിഞ്ഞാഗ്ഗജശിശുക്കുഴിയിൽപ്പെട്ടകഷ്ടംകറച്ചാ-
ലാനന്ദംപൂണ്ടുമെല്ലെക്കുഴിയുടെകരയിലേല്ക്കുമപ്പേറുപോലെ. ൫൯

പൊന്നുതക്കമെടംപൃച്ഛചെന്നുനോക്കവതെന്തിന്
ദന്തിയെക്കേറ്റുവാൻവൈദ്യനെന്തിനെന്നാലതോതിടാം. ൬൦

ആന വീണാൽ കുഴിയിൽവെച്ചു ചെയ്യേണ്ടതു്

ഭൂമിയമ്മയുടെഗർഭപാത്രമതിനൊത്തതാംകുഴിയിലീശ്വരൻ
ശ്രീമികച്ചഗജസത്വജാലമുളവാക്കിടുന്നതഴിയാതുടൻ
കമ്പുരുന്നുകൾകൊടുക്കണംഗദനിവൃത്തിവന്നുഗുണമേന്തിടാ-
നാമഹോത്സവചികിത്സയിൽപരമുദിച്ചിടുംശുഭമൊഴിക്കാലാ. ൬൧

ശ്രീപാദംകണ്ടുവന്നിച്ചിഭഗണമതിനുള്ളാർത്തിതീർപ്പാൻശ്രമിപ്പിൻ
ഭൂപാലക്കൊച്ചുകൾക്കൊത്തൊരുഗജപൃഥുകശ്രേണിവാഴ്ക്കട്ടെമേലിൽ
ആപാദങ്ങൾത്തപായംകളവതിനെളുതാംഗന്ധകന്ദോഷമെന്നും
പ്രാപിക്കില്ലത്രിദോഷത്തിനുമതുഹിതമാംഎന്തിസന്തോഷമേന്തും. ()

നല്ലവെള്ളമൊഴിവില്ലയെന്നുനയട്ടേവരു ഗുളികാദിയിൽ
പിള്ളുതന്നതിയിലുള്ളൊരാധിയത്തുതള്ളിടുന്നതധ കംഗുണം
ചെള്ളയേക്കുമകന്നിടുംചെരിയൊരുവിദേഷവുമൊഴിഞ്ഞിടും
മെല്ലെമെല്ലെയവകേറിടുംവലിയൊരല്ലലില്ലകരയേറുവാൻ. ൬൩

ആന കഴിയിൽ വീണാൽ ഇട്ടു കെട്ടേണ്ട മാതിരി

പേറുവേദനകളുണ്ടിടുംതരുണിപോലെയിക്കുഴിയിലന്നയ-
ന്നേറിടുന്നപരിതാപമോടവളരെക്കടഞ്ഞുകരയേറുവാൻ
ഏറെവേലകൾകഴിച്ചിടുമ്പോഴരിലൊററനേടിയുള്ളപ്പനം
കൂറൊടൊത്തുമുകളിൽക്കയറുമതുവന്നിടാതുടനെനോക്കണം. ൬൪

ഇട്ടുകെട്ടിയതിലാനഗർമലസാതെദന്തിവരരാംവടി-
ററാട്ടിതൊട്ടുപലരുംവരേണ്ണമരിതൊട്ടനേകവിഭവങ്ങളും

കട്ടിയാനയുടെകഷ്ടമൊക്കയുമകററണംജനിമൃതല്ലമേ-
ല്പോട്ടുകോട്ടമണവുംവരാതെകരകേററിടാമുടനെദന്തിയേ. ൫

ആനയെ കുഴിയിലിട്ടു കെട്ടൽ

കട്ടിയുള്ളപലമട്ടിക്കുട്ടിമെടകെട്ടിടുംപടികുഴിയ്ക്കു മേ-
ലിട്ടുകെട്ടുബലപുഷ്ടിയുള്ളകരിപോയിടുംചിലതു ചത്തിടും
ഇഷ്ടുകട്ടിതലകാട്ടിടുംപ്രസവവേളതന്നിലതുപോലെമേ-
ല്പോട്ടുകേറുവതിനാഞ്ഞിടുംകുഴിയിടിച്ചിടുംഝടതിഹസ്തികൾ. ൬

ആനയെ കേറാനും സമയം

കെല്പേറുംഗജരാജനിക്കുഴിതൊഴിച്ചീടാതെകേറീടണ-
നാല്പത്തഞ്ചുമണിക്കകത്തു ചിതമാണല്ലെങ്കിൽവല്ലായ്മയാം
ൎപ്പാവത്തിനുതീനുവെള്ളമുടനേനൾകേണമല്ലങ്കില .
ച്ചൊല്ലൊങ്ങീടിനകുംഭിഢിംഭനധികംക്ഷീണിയ്ക്കുമെന്നോൎക്കണം. ()

ആനയെക്കേററാൻ വടമിടൽ

കേറിപ്പോകാൻശ്രമിയ്ക്കുംകുഴിച്ചുഴലമിടിച്ചിട്ടുമേല്പോട്ടുജീവൻ
കേറിപ്പോകാൻകുതിയ്ക്കുംകരിയുടെദുരിതംനീക്കുവാൻനോക്കവെക്കം
കേറിപ്പോകാതെനോക്കുന്നവരുടെനിനദംകേട്ടുപെട്ടെന്നുകാട്ടി-
ല്ക്കേറിപ്പോകാതെവേഗംവടമിടണമഹോദന്തിയെക്കേററുവാനായ്. ()

കുത്തിക്കൊന്നോരുമത്ത്യാധമനെയുടനഹോകെട്ടിടമ്മട്ടുകണ്ടി-
ല്ക്കുത്തിക്കേറാൻകുതിയ്ക്കുംഗജമതിനെയുടൻകെട്ടുകാലാസ്സുകൊണ്ടു
കെട്ടിപ്പെട്ടുന്നുകൊണ്ടത്തടവതിലിടുമപ്പുള്ളിയോടൊത്തരണ്ട്യേ
കിട്ടുംകാട്ടാനയേയുംകരുതണമവർവിശ്വാസ്യരല്ലോർത്തിടേണം. ൯

ക്ഷണംപിന്നെവടംകെട്ടീടണാദുഷ്ടരമെങ്കിലും
ദ്രുതംചെയ്യേണ്ടതായുള്ളോരതിൻവഴിയുമോതിടാം. ൧൦

കമ്പിപോലെകുഴലുള്ളതാംവടമിടാനതൻഗളമതിങ്കല-
ത്തുമ്പിലുള്ള കൊഴതോണ്ടികൊണ്ടുപിടിമീമ്പിടിയ്ക്കുമതുമാതിരി.

മുമ്പിട്ടംവടമതിന്റെത്തുമ്പിലൊരുവക്കയിട്ടിഹപിടിയ്ക്കണം
മുമ്പുപിമ്പുമറിയുന്നതാണവനകംഭിയായതുനിനയ്ക്കണം. ൧൫

കടിയ്ക്കുവാൻകടുത്തതായ്പ്പടംഗളേതൊടുക്കമാ.
വടത്തിനായ്പ്പടുത്വമോടിടയ്ക്കിടയ്ക്കിടത്തട
പിടിച്ചുടൻകടുത്തചൂണ്ടൽകൊണ്ടുമിമ്പിടിച്ചിട്ടും
പടിയ്ക്കുടുത്തുകെട്ടണംഗജങ്ങൾതൻഗളസ്ഥലേ. ൧൬

വലത്തുകാലിൽമുമ്പിലായ്ത്തൊട്ടത്തെടത്തുകാലിലും
ബലത്തൊടൊത്തുകെട്ടണംഗളിച്ചുപോകൊലാവടം
മലയ്ക്കുചുററുമോട്ടമഗ്ഗജമ്പരിഭ്രമിച്ചുടൻ
വലിച്ചുകെട്ടിയെങ്കിലുംകിഴിയ്ക്കുവാൻശ്രമിച്ചിടും. ൧൭

മലംകുടിക്കലങ്ങളുണ്ടലച്ചുലച്ചുകെട്ടിടാൻ
വലഞ്ഞിടാതെദന്തികൾക്കലത്തുമേകണംഗുണം
അലംബലംവഹിയ്ക്കുമിക്കലംജവേനതദ്ഥില-
സ്ഥലന്തൊഴിച്ചൊഴിച്ചുടൻഗമിയ്ക്കുമെന്നതോക്കുവിൻ. ൧൮

വൃക്ഷംവങ്കാററടിയ്ക്കാതടിമുടിയിടുമാലാസുകൊണ്ടാനവൃക്ഷം
രക്ഷിയ്ക്കാനിട്ടുകെട്ടുംപടിയുടനിടുമാവക്കയെല്ലാംപിടിച്ചു
പ്രക്ഷീണിച്ചുംവലിച്ചങ്ങുപരിബതയെടുക്കുന്നതാപ്പാനകൾക്കും
സാക്ഷാൽനാഗേന്ദ്രമോക്ഷപ്രദഹരിപദമല്ലാതൊരാലംബമില്ലാ. ()

ആനയെ കയറുന്ന ധൃതി

മാനനിയമതായുള്ളോരാനകേറുന്നപേറിന്
ആനന്ദമൂർത്തിയാംമൂലമൂനമെന്ന്യേതുണച്ചിടും. ൧

ലക്ഷദീപംകൊളുത്താൻഝടുതിമുറജപക്കെട്ടിടംമാററിടുംമ-
ട്ടിക്ഷോണീസൂനവാമിക്കഴിയതിലമരുംദന്തിയെക്കേററുവാനും

അക്ഷീണംലോകർതാപ്പാനകളിഖരൊരുമിച്ചിട്ടുയത്തിപ്പതെല്ലാം(ക്ഷം.
സാക്ഷാൽശ്രീപത്മനാഭൻതിരുവടിപണിയുംതമ്പുരാനോത്തുനോ-

മൂപ്പന്താപ്പാനനാലുള്ളതിലിരുപുറവുംവക്കയേന്തീട്ടരണ്ടു-
ങ്ങൊപ്പംകെല്പോടുനില്ക്കുട്ടിരുവർപുറകിലക്കാൽവടംരണ്ടുമേന്തീ-
നില്ക്കേണംലോകരെല്ലാവരുമതുസമയംശ്രദ്ധയാ൯നോക്കിടേണം
ചൊല്ക്കൊള്ളുംദന്തിയോത്താൽപെരിയൊരുധരണീപാലസംപൂജ്യ-
നല്ലോ. ൭൯

കട്ടിയാനതലകാട്ടിടുംപോളിലയിട്ടെകത്തുകുഴിപേററിലി
ട്ടാട്ടിടുംതനുവുലച്ചിടാതുപരികേറിടട്ടെവിരവോടവൻ
വിഷ്ടപേശനുടെദൃഷ്ടികെ ാണ്ടുഗുണപുഷ്ടിയുള്ളഗജജാതിയിൽ
കട്ടിയൊന്നുമമകിട്ടിയെന്നുപരിതുഷ്ടിയോടുനൃപനോക്കണം. ൮൦

ശർമ്മംമെന്മേലുയത്തുംഗണപതിജനനംപോലെയാണോത്തിടേ
വമ്പാഹാത്മ്യംമികക്കുംഗജജനനമിദന്നിർ്രംശ്ലാഘ്യമല്ലേ (ണം
അമ്മാഭ്രദേവിതമ്പേറതിനുസദൃശമാമാനകേറുന്നനേരം
ധർമ്മക്കുപ്പാടുകാണിക്കളിവിളയുടനെകേട്ടിടുംഞെട്ടിടല്ലേ. ൮൧

എട്ടുദിക്കമലയുന്നമട്ടുവടമിട്ടുതട്ടിനിലവിട്ടുവീ-
ണിട്ടുകൂട്ടമതുവിട്ടകുട്ടിവനദന്തിബന്ധനാപരിഭ്രമാൽ
ഇട്ടുചൂണ്ടലിലെടുത്തിടുന്നകരിമീൻപിടിച്ചവടവുംമുറി-
ച്ചിട്ടമണ്ടുമതുപോലെപോകരുതതേവരുംകരുതിനിൽക്കണം. ൮൨

ആനയെക്കേററിയാൽ ഉടനെ ചെയ്യേണ്ടും ക്രമം

വേനലിന്നൊടുവിൽവീശുമാവലിയകാററടിച്ചമരമാട്ടമെ-
ന്നൊണമാധിയതുകൊണ്ടുദന്തികൾകുഴിക്കൽനിന്നുകുഴയുംവിധൌ
പ്രാണഹാനിയതുവന്നിടാതുടനെവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
പ്രാണികൾക്കൊരമ്മതായവെള്ളമതിലിട്ടൊഴിക്കടലിലല്ലൽപോം: ()

വെക്കന്നല്ലജലത്തിൽവായുമ്ളിക്കൊപ്പിച്ചനൽഗന്ധകം
തക്കംനോക്കിയരച്ചൊഴിക്കധികമായ്ബാധിച്ചതാംവ്യാധിപോം
ഉൗക്കേറുംവനദന്തിരക്ഷയുചിതംപോലെനടത്തീടുകിൽ
സൽക്കാരെപ്പൊഴുമാവകയ്ക്കു ചിലവുംചെയ്യുന്നകയ്യോടഹോ. ൪൧

കാട്ടിൽനിന്നും നാട്ടിലേക്ക കാട്ടാനയുടെ വരവു

ബ്രഹ്മാവീന്ദനമുണ്ടുരണ്ടുപുറവുംഭൂപാലസൈന്യങ്ങളോ-
ടുന്മേഷത്തൊടുപത്മനാഭനടെനല്ലാറാട്ടയാത്രോത്സവേ
ഇമ്മട്ടെല്ലാംഘോഷയാത്രനടുവിൽകാട്ടാനതാപ്പാനമാർ
ചെമ്മെരണ്ടുപുറത്തുമൊത്തുവരുമിയാഘോഷമത്യത്ഭുതം. ൪൨

ഛുട്ടിയാട്ടുപലകൊട്ടൊടിഷ്ടവെടികേട്ടുഞെട്ടിയുലകൊക്കയും
പൊട്ടുമാറുവടമിട്ടുതട്ടിമലവട്ടമിട്ടടവിവാരണം
ഇഷ്ടനഷ്ടിബഹുകഷ്ടചേഷ്ടകളൊടെത്തിടുംസമയമാളുകൾ-
ക്കഷ്ടിമുട്ടിപലതട്ടുകിട്ടിയതുമെത്രകഷ്ടമറിയുന്നതാർ. ൪൩

വഞ്ചിരാജകരുണാമൃതംബഹുകടിക്കമീഢിവിഷനാസ്പര-
ന്നഞ്ചിടാതശനമങ്ങിളച്ചപണമിട്ടുകെട്ടിവഴികാട്ടിയും
സഞ്ചരിച്ചുമരികത്തുറൈഞ്ചുപരിവാരവാരണഗണത്തൊടും
വഞ്ചിരാട്ടുകളിയാടിടുംപടിവരേണമാശുവനകുഞ്ജരം. ൪൪

അങ്ങൊട്ടിങ്ങോട്ടലച്ചുംപലവഴിയടവിയ്ക്കുള്ളതള്ളിത്തിരിച്ചും
പൊങ്ങിച്ചാടിക്കുതിച്ചുംകടിവടമിടറിപ്പോംകുവാനായ്‌വലിച്ചും
ഭംഗംപാരംഭവിച്ചുംപലടവുമധികംപാഞ്ഞുവീഴാൻശ്രമിച്ചും
താങ്ങുന്നോരെത്തൊഴിച്ചുംവനകരിവശമിങ്ങാധിയാംവ്യാധിവാച്ചും.()

ഏറെക്ഷീണംഭവിച്ചീടുകിലിഹതണലിൽകെട്ടിഹസ്തിക്കുവേഗാൽ
ധാരാളംതേങ്ങനീരിൽക്കെട്ടിയകലുവാൻഗന്ധകംനല്കിയെന്നാൽ

പാരംസന്താപമേകും പനിയൊടുവെറയുംക്ഷീണവുംവന്നിടാമ-
ന്നേരംചെററൊന്നുനിൎത്തീട്ടുഷ്ണജലമതിനാൽധാരയുംചെയ്തിടേണം.()

ക്ഷീണംമാറാതഴിഞ്ഞുപ്പോരുദിനമവിടെതാമസിച്ചാലുമാസ്സാം
ക്ഷോണിക്കഞ്ഞാണലഞ്ഞീടരുതതിനുകുറുന്തോട്ടിപെട്ടെന്നരച്ച്
ആനപ്പിണ്ടത്തിനൊപ്പിച്ചൊരുപലമതിലഗ്ഗന്ധകംചേൎത്തുനീരിൽ
പാകംപോലേകലക്കിത്തനുവതിലഖിലംവീത്തിയാലത്തൽപോകും.

പേടികൊണ്ടുവളരുന്നതാകിയൊരപാനവായുവുദരത്തുചെ-
ന്നാട്ടമപ്പൊഴുദരാഗ്നിയെത്ധടുതിയിട്ടുതട്ടിയതണച്ചിടും
ആയനത്ഥമതുവന്നിടാതവിടെവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
മായമെന്നിയെജലത്തൊടൊത്തുടലിലാടുവായുശമനംവരും. ൪൭

എന്തൊരേന്തിവലിഫന്തദന്തിബഹുതാന്തനെന്നുകരുതീടിലി-
ന്നിന്തഗന്ധകമനന്തസൌഖ്യകരമന്തദന്തിയൊടുചേൎക്കണം
ശാന്തരായകരികൾക്കെഴുന്നതനുദന്തിഭാരമതിനഞ്ജസാ
ശാന്തിചെയ്യതിനുഗന്ധകാംബുസമമൌഷധംനഹിജഗത്രയെ. ൪൮

രോഗമെന്നിയെവളൎന്തായവനവാരണത്തിനൊരപായമി-
ല്ലാകലങ്ങളെയകററിടാനിവകളെഗ്ഗുരിക്കടനെചെയ്യുവിൻ
ഭാഗധേയനിധിയാകുമാസനമതിങ്കലാൎന്നിടുമപാനനാ-
വേഗമോടുവളരുന്നൊരാധിയിലിയന്നിടുന്നഴലൊഴിച്ചിടും. ൪൯

വിളിച്ചുഴിയ്ക്കുഹസ്തിയെതെളിയ്ക്കുക്കുട്ടുകാരെയും
വെളിച്ചമായിനേരവുംഭവിച്ചയാനകാലവും
കളിച്ചൊടിച്ചപച്ചയുംഭുജിച്ചിടുന്നദന്തിനാ-
മിളച്ചനിന്നിടൊല്ലനാംഗമിച്ചീടേണമഞ്ജസാ. ൫൦

തോടുകാണുമ്പോൾ ഉള്ള ലഹള

അടുത്തുനാടെടോവടംപൊടിച്ചിടാതെനോക്കുവിൻ
തടഞ്ഞിടാൻവലിയ്ക്കുവിൻകടുത്തതോടടുത്തിതാ

മടിച്ചിടാതെകാൽവടംതിടുക്കനെത്തൊടുത്തുടൻ
കടുത്തദന്തിയോടിടാതഹോപിടിച്ചുനിൎത്തണം. ൯൬

കാട്ടാനയുടെ മോഹാലസ്യവും ചികിത്സകളും

ഇയ്യാനയെന്താണുകിടന്നിടുന്നതയ്യോമരിച്ചോണമിതെന്തുകഷ്ടം
എന്നീവിധംചാറവലാതിവന്നാലന്നായതിൻശാന്തിവരുത്തിടേ

കാറേറ റീടിനജന്തുവാണിതിനുതിയ്യാണെററാരസ്നേഹിതൻ(ന്നാം.
കൊററാമിന്ധനമിട്ടുതിയ്യുവളരുന്നോരത്തുനേരായിടാം
പാറന്തെറിനൊരാധിയോടിഭമുടനെല്ലെക്കിടന്നീടുകിൽ
പ്പാറീമൃത്യുവരാതെന്നവച്ചുകളയാതുററൊന്നുനോക്കീടണം. ൯൭

ക്കുററൻകാററുവിളക്കണപ്പതുവിധംതാപ്പാനകെട്ടിപ്പിടി-
ച്ചേററംമദ്ദനമാശുചെയ്യുമളവിൽക്കാട്ടാനനഷ്ടപ്പെടാം
പാറന്തെറിയൊരാധിയുംപലതരംസന്താപമോടാന്തലിൽ
പാറാന്തെറുകളാനകൾക്കുവരാതെകണ്ടുനോക്കീടണം. ൯൮

പനിക്കൂൎക്കനീരമ്മുലപ്പാലുമൊപ്പം
തനിച്ചന്നുകൂട്ടിക്കുഴമ്പാക്കിവെക്കം
ശിരസ്സിൽജ്ജവത്തിൽപ്രയോഗിക്കയെന്നാൽ
കരിക്കുള്ളദീനംശമിക്കുംക്ഷണത്തിൽ. ൯൯

ഊരകന്ദൾബലരണ്ടുമീവകയിലുള്ളചാറുടനെവായുവിൻ
സാരമാംഗുളികചേൎത്തുനാസമൃതലാസനംവരെയൊഴിക്കണം
വാരണത്തിനുസുഖംവരുത്തുവതിനീവിധംപണികളാരുവാൻ.
പാരിടത്തിലഴകാക്കിടുന്നപരമായവൻസുകൃതിയായ്വരും. ൧൦൦

കേൾക്കരണ്ടുബലകൊണ്ടുവച്ചോരുകഷായവെള്ളമതിലാനകൾ
ക്കുളക്കെഴുന്നതിനരച്ചുഗന്ധകവുമൊത്തൊഴിക്കുടലിലൊക്കയും

കണ്ടുകൊൾകമതികൊണ്ടുശങ്കരബലാഢ്യമാകിയബലാദ്വയം
കൊണ്ടുപണ്ടുവിജയിച്ചരാമനതുപോലെദന്തിവിജയിച്ചിടും ൧൦൧

ഇപ്പെപ്പെട്ടചികിത്സവെക്കമവിടെചെയ്യിൽഗ്ഗുണംവന്നിടാം
സ്വല്പംലാഭമതോൎത്തിടേണ്ടുയിരുവീണാലുണ്ടനേകംഫലം
അമ്മപ്പാലിലരച്ചുഗന്ധകമതാമൂക്കിൽപ്രയോഗിയ്ക്കില-
നന്മേഷത്തൊടുദന്തിവീരരെഴുനീല്ക്കുംനുള്ളയോഗംവരും.* ൧൦൨

ആനാവൊ രണ്ടടസ്ഥാമരം പോറാലൊ രണ്ടു കേറപ്പാക്ക

ആനൈശപയ്പ്രഭാവംകരുതുകിലണുവല്ലാനവൈദ്യൻപ്രയത്നി-
ച്ചാനന്ദംകുഞ്ജരങ്ങൾക്കടനിഹവരുവാൻതക്കതായ്നോക്കിടേണം
പോറാലോരണ്ടുപാക്കാണതിനുടെവിലനിസ്സാരമാണോൎത്തുകണ്ടാ-
ലാനാലോരണ്ടടസ്ഥാമരമുയരുമതോൎത്തിടേണംസാരബുദ്ധ്യാ ൧൦൩

വീണ്ടും വഴിനടത്തൽ

പോകട്ടെവെക്കംപുഴവക്കിൽനിന്നാലാകില്ലകാൎയ്യത്തിനുഭംഗമുണ്ടാം
ലോകോപകാരക്ഷമരാംഗജേന്ദ്രൎക്കാകാത്തതെന്തോന്നുപിടിച്ചിടട്ടേ.

ഇപ്പോൾഗ്ഗേററിങ്ങുകാണുംഗജമിനിയുമിടഞ്ഞീടുകിൽശങ്കരാതാൻ
ക്ഷിപ്രന്താപ്പാനമാരെത്തടവുകിലുടനായോരിറുക്കിപ്പിടിയ്ക്കും
വമ്പന്മാർശക്തിയുള്ളോർവനകരികളതെന്നാകിലുംക്ലേശലെന്ന്യേ
വമ്പേറീടുന്നതാപ്പാനകളിവരവരെക്കൊണ്ടുപോന്നീടുമല്ലോ. ൧൦൪

കാട്ടാനയെ കൂട്ടിലേക്കു കടത്തൽ

മുന്നോട്ടുന്നുമഹേശപരിനിജബലാലിട്ടന്തിയെക്കൂട്ടിലേ-
യ്ക്കൊന്നുംകേടുവരുത്തിടാതുടനകത്താക്കീടുവാൻനോക്കണം
എന്നീചണ്ണമുരയ്ക്കുണംകടിവടംകല്യാണികാവേരിമാർ
നന്നായ്നിന്നുപിടിയ്ക്കണംപരമതിൽത്താങ്ങേണമെല്ലാവരും. ൧൦൫

---

* ഈ ചികിത്സകൾ വാണിയംകളം മുതലായ ദൂരസ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നും കൊണ്ടുവരുന്ന മദഗജങ്ങൾക്കും വഴിമദ്ധ്യേ ചെയ്യാവുന്നവകളാകുന്നു.

കാററിലേററമിളകുന്നതാന്തിരകളെന്നപോലെവനദന്തിതാ-
നേററമൂക്കൊട്ടുപുളച്ചുകൂടകമണഞ്ഞിടുംക്ഷണമിറങ്ങിടും
അററകുററമണവുംവരാതരികിലുള്ളതള്ളതിരുവുള്ളമാ
ന്നോററമുററിഹപിടിയ്ക്കിലമ്പലമതിന്നകത്തിഭമണഞ്ഞിടും. ൫൧

കടത്തുകൂട്ടിലേയ്ക്കുടമ്പിടിച്ചുകെട്ടുവക്കയും
മിടുക്കൊടാശുകൂട്ടുകാലെടുത്തുകെട്ടുവിൻവടം
കടുത്തവമ്പെടുത്തിടുന്നകാട്ടുഹസ്തിയെക്ഷണം
പിടിച്ചുകൂടടച്ചിടുംപടിയ്ക്കലാക്കനോക്കുവിൻ ൫൨

വല്ലാതലഞ്ഞുവനദന്തിയെവീണ്ടുകൊണ്ടു
ക്കല്യാണിയമ്പലമതിന്നകമാക്കിവെക്കം
കല്യാണകാരണകരീന്ദ്രകുലമ്മികയ്ക്കാ-
നെല്ലാവരുംകരുണയോടിഹനോക്കിടേണം. ൫൩

മാററാണിവയ്ക്കിനുടനേവനദന്തിയപ്പോൾ
പററംവെടിഞ്ഞുകടലിൽത്തിരമാലപോലേ
ചുററിത്തിരിഞ്ഞുവലയുന്നളവാശ്വസിപ്പാൻ
മിററത്തുനിച്ചുകമഹേശ്വരിചെററുനേരം. ൫൪

ആനയെ കെട്ടിക്കൊണ്ടുവരുന്ന വടമ്മുറിക്കുന്നതു

അറിഞ്ഞിടാതെകാൽവടമ്മുറിച്ചുമാററുതൽക്ഷണം
ഞെരുക്കമുള്ളകൎമ്മമാണതോൎമ്മവച്ചുചെയ്യണം
എടഞ്ഞവായുശക്തിയാലിഭംവലഞ്ഞിടാതുടൻ
കൊടുക്കഗന്ധകംകലൎന്നതാംജലംകുടിയ്ക്കുവാൻ. ൫൫

കൊച്ചിൻപൊക്കിൾക്കൊടിക്കൊത്തെഴുമിരുവടവുംവെട്ടിമാററീൻ
[ഗജാനാ
മച്ഛൻസ്ഥാനംവഹിക്കുംഢിവിഷഭരണവാനായിടുംമന്ത്രിയപ്പോൾ

ഇച്ഛിച്ചുള്ളാനമാനംസകലവുമെഴുതുംകണ്സർവേററക്ഷനാം (ശ്ലോം.
സപത്മന്ദോൽകൃഷ്ടഗൌരമ്മേണ്ടതുപൊഴുതിഭരക്ഷാത്മമായാജ്ഞചൈ

ആനക്കുട്ടിലുള്ളപ്രതി

തമ്പുരാന്റെതിരുമുമ്പിലെനാവിധമാളകമ്പടികളോടുംച-
ന്നമ്പിലമ്പലമതായക്കൂടകമണച്ചവ:തലമടച്ചടൻ
തുമ്പികൊമ്പുതലവാലുവട്ടമിഴിവട്ടമിട്ടുപലവട്ടവും
മുമ്പുപിമ്പുമറിയുന്നതായവനദന്തിതന്നഴലൊഴിക്കണം. ൫൫൩

പെററുവീണളവുകാൽകരങ്ങളുമെട്ടത്തെറിഞ്ഞുകരയുന്നൊരാ-
കൊച്ചുകുഞ്ഞിനുസമാനമായടവിയാനക്കൂട്ടിൽവിളിക്കൂട്ടിടും
ഏററമാദരവോടപ്പൊഴായതിനെയാത്തരക്ഷയതിലാസ്ഥയാ
പെററതള്ളയതുപോലെനോക്കണമതാനവൈദ്യനുടെധർമ്മമാം. ()

പച്ചവെള്ളമിവയുണ്ടുരുണ്ടുവരുമാനകുണ്ടിൽമറിയുമ്പൊഴ-
ക്കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെയെടുത്തുതള്ളമുലവെള്ളമേകുമതുമാതിരി
തീററവെള്ളമൊടിടക്കനല്ലൗഗദവുംകൊടുത്തഴലൊഴിക്കമി
പ്പെററതള്ളയതുപോലെയാണനികവൈദ്യമാനമുതലേററുവാൻ: ()

പച്ചവെള്ളമതിലാണ്ടുരുണ്ടുവരുമാനക്കുട്ടിലമരുംപൊഴ
മ്മച്ചികുഞ്ഞിനെയെടുത്തണച്ചുമുലവെള്ളമേകുമതുമാതിരി
അച്ഛമായചെടിവെള്ളമോട്ടു ചിലകൈമരുന്നുകൾകൊടുത്തുമീ-
വാച്ചജീവധനമേററിടുന്നതിനുവൈദ്യനമ്മയതുപോലെയാം. ൫൫൫

വാച്ചൊരിക്കരിമരംമറിഞ്ഞുകുഴിതന്നിൽവീണഴലുമപ്പൊഴ-
മ്മച്ചികുഞ്ഞിനെയെടുക്കമെന്നവിധമാനയെകരയിലേററുവിൻ
വിഴ്ചപററിയതുതൊട്ടുനാട്ടിലമരുംപോഴല്ലലൊഴിവാക്കുവാൻ
നിശ്ചയംവെളരെയുള്ളവൈദ്യനെയൊരമ്മയെന്നുകരുതാവതാം. ()

4 *

ജാതകർമ്മംപോലെയുള്ളതു

ജാതകർമ്മവിധിനന്മയാണതുവിധംകരിക്കുന്നേരമകിടം
വേതുവെള്ളവുമൊഴിച്ചതിന്റെപരിതാപമൊക്കയുമകറ്റണം
താതനമ്മയരികത്തിലിപ്പിതിനെനമ്മൾനോക്കണമതാകയാൽ
ചേതമേതുമണയാതെകണ്ടുഗജപാലനങ്ങളിഹചെയ്യണം. ൧൧൮

ഭൂപാലന്മാർക്കുമാർക്കുംകുതുകമതകിടംമട്ടുകാട്ടാനക്കുട്ടിൽ
പ്രാപിച്ചാലന്നതിന്മേലതികതിമറിയുംവാതപിത്താദിയെല്ലാം
കോപിക്കാതാക്കുവാനായ്ചുടുജലമതിലീവെന്തതാംഗന്ധകംചേ-
ർത്താപാദംവീഴ്ത്തുകെന്നാലഴലുകളൊഴിയുംസൌഖ്യമാനക്കിടാക്കും. ( )

കാട്ടാനക്കു കാച്ചി അടിക്കുക എന്ന ചികിത്സ *

ഞ്ഞവളത്തിലകളാവണക്കിലകളുരകംതുളസിചെത്തി
മുത്തങ്ങമഞ്ഞളമൃതാടലോടകചെറൂളവേളയിലാഞ്ഞിയും
ഈവകച്ചെടികളിട്ടിടിച്ചതവിട്ടുംകലന്നുകിഴിയിട്ടുവെ-
ച്ചാവിപോക്കിയകഷായമാടിടുകഗന്ധകത്തൊടുകലന്നുടൻ. ൧൨൦

തെങ്ങിൻപൂക്കുലയാവണക്കരിയതുംമുത്തങ്ങയുംമഞ്ഞളും
വേങ്ങപ്പട്ടയുമുരകങ്ങളിവയൊപ്പിച്ചിട്ടുവക്കുംജലം
അൽപ്പംഗന്ധകമിട്ടുകൂട്ടിയുടനന്നപ്പായുദേശംമൃത
ലൂൽപ്പംചൂടോടുകൂടിയാടുടലിലുള്ളക്കേടുമാറുംക്ഷണം. ൧൨൧

രോഗങ്ങൾക്കൊരുനാഥനാംപനിവരുംദേഹംവലഞ്ഞീടിലും
വേഗംമററാരുദേശവാസമശനസ്നാനാദികൊണ്ടുംവരാം
ആഗന്തുജ്വരവുംവരാംപറയുവാൻമേലാത്തതാംദന്തിനാം
രോഗശ്രേണിയുമാധിബാധയുമൊഴിച്ചീടാൻശ്രമിച്ചീടണം. ൧൨൨

* ഈ ചികിത്സ, ദൂരസഞ്ചാരം, ഭാരവഹനം മുതലായവകൾ ചെയ്യുന്ന വണ്ടിക്കാള മുതലായവകൾക്കും മാസത്തിൽ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

വിഷ്ണുക്രാന്തിയരച്ചുഗന്ധകമതുംതുല്യംകലന്നിട്ടത
ന്നുഷ്ണാംഭസ്സോടുചേർത്തുകൂട്ടിലമരുംദന്തിക്കൊഴിച്ചാൽഗുണം
കണ്ണിച്ചേറെമരുന്നുചെയ്തവകളെശല്യപ്പെടുത്തേണ്ടമേ
ലുണ്ണിച്ചുള്ളൊരുവായുവഞ്ചുമനുകൂലിച്ചാലൊഴിക്കുംപനി. ൧൨൮

ചൊല്ലേഴുന്നദശമൂലമോടതിനുതുല്യമായമൂളവപ്പട-
പ്പുല്ലുമീവകയിടിച്ചെടുത്തു കിഴികെട്ടിയിട്ടൊരുകഷായമായ്
വച്ചെടുത്തജലമാടുകിൽപനിതുടങ്ങിയുള്ളഴലശേഷവും
പിച്ചതെണ്ടുമതൊരാഴ്ചവട്ടമുടലിങ്കൽവീഴ്ത്തുകിലെഴുംഗുണം.

സാധനദൃഷ്ട്യമകൌശലലക്ഷണം

കുണ്ടിൽവീണവനദന്തികൾക്കധികമാധിയാൽപെരുകിടുംപനി
ക്കണ്ടുകൊണ്ടുവളരുന്നൊരാർത്തിയുമൊഴിക്കണംപലവഴിക്കുനാം
സാധനങ്ങളുടെദൃഷ്ട്യമോതുവതകൌശലത്തിനുടെലക്ഷണം
വ്യാധിനീക്കുവതിനുള്ളയുക്തികളതാണുവൈദ്യനുടെവിദ്യകൾ. ()

പച്ചയാമിലകൾകിട്ടിടുന്നവകളിട്ടുവച്ചജലമാടിഭ
ക്കൊച്ചുഭൂമിയുടെഗർഭപാത്രസമമായിടുംകുഴിയിലാണ്ടുടൻ
വാച്ചപിച്ചൊടുകതിച്ചുകേറുവതിനാഞ്ഞുചാടിമറിയുംവിധൌ
തീച്ചതന്നെപലകേടരിക്കുമതിനായതൊക്കയുമകററണം. ൧൨൯

പണ്ടേചാണകമിട്ടുവച്ചൊരുജലംമേലാടിട്ടുന്നുണ്ടതും
കുണ്ടിൽച്ചാടിനകേടുപാടുകളുവാൻവേണ്ടില്ലയെന്നാകിലും
കൊണ്ടാടുംരസധാതുതൊട്ടുടലിലുള്ളോരേഴുധാതുക്കളും
വേണ്ടുംവണ്ണമുദിച്ചിടാനിഹജലംമുഞ്ഞൊന്നതാണുത്തമം. ൧൩൧

പനിയതുകുറവായാൽത്തീനുവെള്ളംചെലത്തി
പുനരുടനിഭവർഗ്ഗംരാവുകൂട്ടിൽകിടക്കും
മനുജരൊഴികയില്ലാനല്ലബന്ധുക്കളെന്നു
ള്ളറിവൊടുമരുവീടുംഹസ്തിയെകാത്തിടേണം. ൧൩൨

ശൈവമാംപനിയതാണിഭത്തിനത്തുമാററിടാശ്ശിലുടലൊക്കയും
വേവുമാനകളിലാടിടും രുധിരമൈത്ര്യയുംക്ഷണമുണങ്ങിടും
ഏവമുള്ളതകരാറുനീക്കുവതിനാനവൈദ്യരുടെകൈമരു-
ന്നാവലാധിപായാത്തതായഗജരക്ഷയിൽചിലതുചെയ്യണം. ()

അഞ്ചോത്തമാവഞ്ചി,വന്നിങ്ങിവിടെമരുന്നുമിട്ടന്തിരക്ഷക്കുമോരം
സഞ്ചായംസൊത്തുകൂടുന്നതിനുമുചിതമാംകൈമരുന്നേകിടുമ്പോൾ
വേണ്ടന്നേവൻപറഞ്ഞീടിലുമതിനെയെടുക്കേണ്ടജീവൻവളർത്തി
ക്കൊണ്ടെന്നാൽപുണ്യമുണ്ടാംപുനരിഹനൃപതിപ്രീതിയുംകിട്ടുമല്ലോ.

മൂട്ടുള്ളാജ്ജലമോതിരയടമഖിലംമന്ദോഷ്ണമെന്നോക്കി
ങ്ങാടുംകാററിന്നതിഷ്ടമാണവലധാതുക്കൾക്കുമേററംഗുണം
ചേടിക്കേണ്ടവതന്നെജീവനുഗുണംവാതാഗ്നിയൊത്താകവ
ക്കേടുംപോയിടുമേതവർക്കുമതുകൊണ്ടേററംസുഖംവന്നിടും. * ഫന്വ_ഫ

നാവിൻദോഷപരിഹാരം

പാപപ്പെട്ടുള്ളകാട്ടാനകളുടെചരിതംകണ്ടുരക്ഷംജനാത്തിൻ
നാവിൻദോഷംകുറക്കാനടിമുടിവിടുമച്ചൂടനീരോതിവീത്തിൻ
സേവിക്കാമൂലമന്ത്രംമതിയുടനതിനാൽക്ഷേപളുദോഷങ്ങളുംതീ-
ർന്നാവിർമോദേനമേവുംകരിശ്രുമമുടമക്കാരനുംപാരമുണ്ടാം. ഫന്വ

കാട്ടാനകളെ കൂട്ടിലാക്കിയാൽ ഉടൻ ചെയ്യേണ്ടും മരുന്നുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന രീതി

കാററിൻവേഗംകുറക്കാൻകരുതിനല്ലിക്കാട്ട്യൌഷധംചേർത്തുകൂട്ടിൽ
ത്തൂക്കിൻനാറുമ്പൊഴാനസ്സ്വടിമുടിയിടയുംക്ലേററനാങ്കാററുതാഴ്ം

* ഈ ചികിത്സ മരുമൃഗങ്ങൾക്കു വകതയില്ലുള്ളതായ പനിക്കും മനുഷ്യക്കു പനിയുടെ ആരംഭത്തിങ്കൽ ഈ വക കാഞ്ഞവെള്ളത്തിൽ മുങ്ങുമുക്കി മൂലക്കു കീഴ കരുത്തവർക്കും അതിസാരമുള്ളവർക്കും ധാരാളം ഒപ്പം മലബന്ധമുള്ളവർക്കും കരുത്തവരല്ലാത്തവർക്കും കുറച്ചു നേരവും ഒപ്പം വാണിയംകളും മുതലായ ദൂരസ്ഥലത്തുനിന്നു കൊണ്ടുവരുന്ന മൃഗങ്ങൾക്കും വണ്ടി വലിച്ചുവരുന്ന മൃഗങ്ങൾക്കും മത്തെധ്യകമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ പുഞ്ചവിവകളിൽ ഉഴുന്ന കാളമുതലായവർക്കും നല്ലതാകുന്നു

കൊററില്ലാറിച്ചവച്ചാൽഗജമത്തുമുടനേനാററിയെന്നാലുമാറ
ശ്ലേററാംകോപിച്ചദോഷംപുഴവഴിയൊഴുകുന്നീരുപോലോട്ടമല്ലോ ()

ഇഞ്ചിപ്പുല്ലുമുരക്കൊടിപ്ലിയമൃതുമുത്തങ്ങയുംവേങ്ങയോ-
ടിഞ്ചക്കുന്നുമുരിങ്ങകപ്പനബലയുന്നാല്പാമരപ്പട്ടയും
അഞ്ചാതീവകയിട്ടുവച്ചോരുജലംകാട്ടാനകൾക്കേകുകീ-
വഞ്ചിക്കുമ്മാപതിയെന്നപോലെവളരെസ്സൌഭാഗ്യമുണ്ടായിടും.൧൩൩

ഇല്ലിക്കാഞ്ഞമുരിങ്ങവേങ്ങയമൃതുന്നാല്പാമരപ്പട്ടയു
ഞ്ചൊല്ലേറുന്നദശമൂലമുരകബലാദ്യപദങ്ങളുംചേൎത്തുടൻ
വെള്ളംന്നാനകലന്നുവച്ചോരുകഷായംപാതിവററിച്ചത
ന്നല്പാസേററുകുടിച്ചവെങ്കിലധികംരക്ഷപ്പെടുന്നന്തികൾ. ൧൩൪

ചപ്പങ്ങകപ്പമാവുന്തവിടമൃതുകുറുന്തോട്ടിനാല്ലുരകന്നൽ-
കെല്ലേറുന്നാല്പവൃക്ഷത്തൊലിയിവസമമായിട്ടുവച്ചുന്നവെള്ളം
താപ്പാനത്തട്ടുകെട്ടിപ്പിടിവലിപലതുംകൊണ്ടെഴുന്നല്പലെല്ലാം
ക്ഷിപ്രംമൂരത്തിലാക്കാംകരിയുടെയുദരത്തിങ്കലെത്തീടിലപ്പോൾ- ()

വാഴപ്പിണ്ടികൊരണ്ടിയുരകബലാദപന്ദപങ്ങൾനാല്പാമര-
മ്പേഴമ്മന്തഴതാമചെത്തികരിവേപ്പുംകപ്പനാല്പാഞ്ഞലീ-
മാവോടംപനതെങ്ങുവേങ്ങമുളകിന്തണ്ടെന്നതുംചേൎത്തുടൻ-
വേവിച്ചുള്ളകഷായനീരുകുടിനീരാക്കീടുകേടോടുവാൻ. ൧൩൬

ഇല്ലിവേങ്ങതഴതാമയിഞ്ചിയമൃതാടലോടകമുരിങ്ങയും
വില്ല്പമമ്പഴമെരുക്കൊടീവൃഹതിത്തൊണ്ടിരണ്ടുബലയുരകം
തല്ലിയിട്ടൊരുകഷായവെള്ളമനുപാനമാക്കുകിലിഭോല്ക്കരം
ചൊല്ലെഴുംധരണിപോലെളുപനുവരുത്തിടുംദ്രവിണമെത്രയും.൧൩൭

നാല്പവൃക്ഷമിഥനന്നയുള്ളതഴതാമയുമ്പുനൽമുരിങ്ങയും
വാല്പക്കൂട്ടമിരുവേങ്ങകപ്പയമൃതിഞ്ചിമഞ്ഞൾനറുനീണ്ടിയും

ശീലയിലുഴിയതാക്കിയിട്ടൊരുകഷായവെള്ളമതുനല്ലതാ
മ്മാലുനീങ്ങുവതിനാനകൾക്കിതനുപാനമായ്ഞ്ഞതകൊടുക്കുവിൻ ()

കസ്തൂര്യാദിയതായിടുംഗുളികയുഞ്ചേർത്തീടണംഗന്ധകം
പ്രത്യേകിച്ചനുപാനമായിവിടെയിച്ചൊന്നുള്ളവെള്ളങ്ങളിൽ-
വെക്കന്ദന്തികുടിച്ചുവെന്നുവരികിലേ്ലെടൊക്കയുംനീക്കിടും
പക്വാമാശയദോഷസഞ്ചയമകററീടുമ്പനിക്കേടതും. ൧൩൯

പ്രായമഗ്നിബലമൊക്കെനോക്കിയിഭരക്ഷചെയ്യുതിനുമുഖ്യമാം-
വായുവിൻഗുളികഗന്ധകേറാസഹമുമ്പുചൊന്നവയിലേകണം
ആയമേറിയൊരുബുദ്ധികൊണ്ടുപരിശുദ്ധമാക്കഗജജീവിത-
മ്മായമററുസകലങ്കഥിപ്പതിനനന്തനുംപണിപെരുത്തതാം. ൧൪൦

മിണ്ടാഞ്ഞാലറിയുന്നതാർബഹുധനംകൊണ്ടക്കമിസ്സുന്നൊരീ
മിണ്ടാപ്രാണികളായിടുംവനകരിക്കൂട്ടത്തിൽനിന്നൊന്നിനോ-
ക്കുണ്ടാമണ്ടിവരുത്തിടുന്നപവനൻകോപിച്ചടച്ചീടുകിൽ
കണ്ടില്ലെന്നുവരുന്നനേരമധിപക്ക്ത്ഥക്ഷയംവന്നിടും ൧൪൧

കാട്ടാനസ്സുതളം *

കാട്ടാനജ്ജ്വരമോടുവാനുലജലത്തോളമ്മുരിങ്ങാജ്ജലം
കൂട്ടാന്നാഴികളൊന്നുവീതമുടനേവററിച്ചതിൽഗന്ധകം
എട്ടൊന്നിട്ടഥവായുകംഭമതിലപ്പാറിട്ടുവെന്നാല്പനി-
ക്കോട്ടന്തീർത്തിഭരക്ഷതൽക്ഷണമുടിപ്പിച്ചീടുമീയൌഷധം. ൧൪൨

ഇത്തളംവളമതാണമൂന്നുദിനമാനകൾക്കിടരയാമമാ-
മസ്തകത്തിലതുണങ്ങിടാതെജലമാടിയായതൊഴിവാക്കണം

* ഇപ്പറയുന്ന ചികിത്സകൾ കന്നുകാലികൾക്കും വസന്തമുതലായതിന്നും മനു
ഷ്യർക്ക പനിക്കും മററും ചെയ്യാം.

ആഴ്പവട്ടമിതുപോലെയുള്ളൊരുപചാരമമ്പിനൊടു ചെയ്യുകിൽ
തീർച്ചയാണകരികൾക്കുകേടുകളകന്നിടുംസുഖമിയന്നിടും. ൱൪൩

കട്ടിയാനകളതാകിലുന്തളമിടേണമപ്പൊഴുതിലായവ-
ക്കിഷ്ടമുള്ളമൂലവെള്ളമോടുശരിയാണവസ്തു ധരിക്കണം
കഷ്ടമിഗ്ഗജമറിഞ്ഞതല്ലടവിയായവീട്ടിലമരുംവിധൌ-
വൃഷ്ടിവെള്ളമതുപോലെതള്ളയുടെപാൽകുടിച്ചുവളരുന്നതാം. ൱൪൪

ആനകൾക്കതിനുമക്കഷായമവിലങ്കലുണ്ടുചേർത്തിടുനൽ
കേനകണ്ടുദരാഗ്നിയോർത്തുചിതമായ്ഗോക്ഷീരവുഞ്ചേർത്തിടാം
സ്ഥാനമാനമിതൊക്കെവെക്കമിയലുന്ദന്തിക്കിടാങ്ങൾക്കമേ-
ലാനന്നമ്പലമാതിരിസ്ഥമുയരുംലേലത്തിലേറുംഗ്ഗുണം. ൱൪൫

അന്തഃഹീനാധനാമേകിടുന്നവനദന്തിതന്നുടെകിടാങ്ങളെ
ച്ചന്തമോടിഹവളത്തിടുക്കവതിനാനവൈദ്യനമിതാദരാൽ
സ്വന്തമക്കളെവളത്തിടുംപടിനിനയ്ക്കണന്ദ്വിരദബാലക
ക്കാന്തരാഗ്നികുറവാകകൊണ്ടുവെരവന്നിടാതവരെനോക്കണം. ൱൪൬

സക്കാരാദ്യാദീനങ്കളവതിനുടനേകൈമരുന്നാനവൈദ്യൻ
തക്കംനോക്കിക്കൊടുത്തിട്ടതിനുവിലതരാനുള്ളബില്ലങ്ങയച്ചാൽ
ചൊല്ലേറുള്ളമന്ത്രിരാജൻക്ഷണമതനുവദിച്ചുപ്പണംതന്നിടുന്നു-
ണ്ടൊക്കിക്കുട്ടിലിട്ടിടക്കംഗജഗദശമനേമന്ത്രിയുത്സാഹിയല്ലോ- ൱൪൭

ഛേരിപ്പോകുന്ന കൊരങ്ങിനൊരേണി

കാടിച്ചാടിമറിഞ്ഞുഴന്നാലയുമന്നാളക്കുഴിക്കേടുപോ-
ക്കീടാന്തക്കമരുന്നൊടൊത്തഴകെഴന്തീൻവെള്ളമേകീടണം
പേടിപ്പിച്ചുതൊഴിച്ചിടിച്ചുമദയമ്പിച്ചാത്തിയാല്ക്കത്തിയും
ചാടീടുന്നകരങ്ങനേണിയത്തുമട്ടാനക്കുകേടേകൊലാ. ൱൪൮

ആനക്കുട്ടിയെ പന്തലിടൽ

കുട്ടിലുള്ളവനദന്തികൾക്കധികമുണ്ണമുണ്ടരവിനാടകം
വാട്ടിടുന്നടലിലുള്ളചോരയുമുണക്കിടുന്നതിനൊളപ്പമാം
പിച്ചകൊണ്ടുമറിയുന്നകാലമൊരുപന്തലിട്ടവിവാരണ-
ക്കൊച്ചുകുഞ്ഞുവലയാതെനോക്കവതിനാനവൈദ്യനറിവിക്കണം. ()

ആനക്കാറരെ ആക്കൽ

ദുഃഖമൊക്കയുമൊഴിച്ചനാടുകളിലൊക്കയുംപ്രകടംപരത്തിനി-
വിംല്ലമായവനിപാലകൾക്കുപലകാര്യമാശ്ശനിവേറുവാൻ
ശക്തിഭംഗിമുതലായനേകഗുണമോടുവന്നിവിടെവാഴമി.
സ്സൽഗ്ഗജങ്ങളുടെരക്ഷണത്തിനതിദക്ഷരായവരെയാക്കണം. ൧൫൦

വൈദ്യനോതുവതുപോലെയിച്ചെടികൾകണ്ടറിഞ്ഞുടനൊകൈമ
ന്നദ്യമിച്ചബതനാൾകിയുണജലവുംകൊടുത്തിഭകലത്തിനേ (ആ
ഹ്ലദ്യഭാരതികൾകൊണ്ടുമമ്പിനോടിണക്കിടുന്നപരിചാരകൻ
വൈദ്യവിദ്യചിലതെങ്കിലുംപരിചയിച്ചിടുന്നതധികംഗുണം. ൧൫൧

ആറുവെള്ളമൊഴകമ്പടിക്കടലിലോടിടുംരുധിരമേറുവാ
ന്തിററവെള്ളമിവണ്ണമിയുള്ളമതിയുള്ളമാനുഷർകൊടുക്കണം
ചെറുചോരകുറവാകിലപ്പൊഴതിലഗ്നിയൊന്നിടയുമായതു
മ്പററിടാതെഗജരക്ഷചെയ്യതിനുവൈദ്യനെപ്പൊഴമൊരുങ്ങണം. ()

ദ്രോഹബുദ്ധിമുതലായതൊന്നുമരുതാനമേസ്സമതിനുള്ളവ
ർക്കുദ്രോഹബുദ്ധിനലമുള്ളനല്പനരനായിടേണമിഭപാലകൻ
സിംഹമെന്നഗജവൈരിതങ്കരണമെന്നതുംപെരിയരോഗവും.
സാഹസാദികളുമോക്കിലിട്ടിരഭപാലകക്തിവിരോധമാം. ൧൫൩

നാഗാദ്ധ്യക്ഷന്റെരോഗമ്പകരുതിഭജാതിസ്സതുംനോക്കിടേണം
രോഗന്നോക്കാതെസാക്കാരൊരുവനമഥുനാവേലനാൾകന്നതുണ്ടോ

രോഗംനോക്കേണ്ടപണ്ടുംഗജകുലമതിനെപ്പോററുവാനാനവൈദ്യൻ
പാകംപോലെപറഞ്ഞാലവരെയനുവദിച്ചിങ്ങയച്ചീടുമല്ലൊ. ഫരെ

കത്തുന്നതിയ്യിൽ നെയ്യൊഴിക്കുക

ശാന്തഹീനരെയിഭേന്ദ്രരക്ഷയതിനായ്ക്കൊലാവനഗജങ്ങളാനൽ
ഭ്രാന്തരാണെടവിരീതിവിട്ടുപഴകംവരക്കതുനിനക്കണം
കത്തുമഗ്നിയിലൊഴിക്കിൽനെയ്യധികമാളുമഗ്നിയതുപോലെയി
സ്സത്വജാതികളെരുഷ്ടഭാവമതുവിട്ടുനന്മയൊടുനോക്കണം. ഫമെ

വൈദ്യശിഷ്യൻ

ഹസ്ത്യാനക്കാരനായിട്ടൊരുവനെയനിശങ്കടട്ടത്താക്കിയെന്നാൽ
ചട്ടംകെട്ടുന്നകാര്യംവിരവിനൊടവനെന്നേരവുംചെയ്തുകൊള്ളും
എന്നാലാനക്കനേകംഗുണഗണമുയരുംകുഞ്ജരശ്രേണിമൂലം
വന്നീടുംപുണ്യലാഭംകരുതുകിലവനീപാലനെന്നോർത്തിടേണം. ഫജ്ജ

ഏതുമക്കുട്ടിലമരുന്നദന്തിയുടെപിണ്ഡമെന്നുകരിവാളിയെ
ന്നോതുമേമെടിന്നച്ചിടാതനുദിനംപരീക്ഷകളനടത്തുവാൻ
ആനമേയ്ക്കുവതിനുള്ളതായവരിലാനവൈദ്യരുടെശിഷ്യനാ-
യാനമേലൊരുവിചാരബുദ്ധിഗുണമുള്ളൊരാളെയുടനാക്കണം. ഫള്ള

തീനുവെള്ളമതിനുള്ളൊഴുംഗരവിഷംകളഞ്ഞനിശമേകിയാൽ
ദീനഭാവമതകന്നിടുംതുടുതിക്കുടങ്ങളവനന്ത്യനാം
ആനവൈദ്യനുടെശിഷ്യനാക്കിമൊരുപ്രബലംശകലമേകിയാൽ
ഊനമെന്നിയെയിതൊക്കെനന്മയിൽനടക്കുവാൻബരമെളുപ്പമാം ()

അക്കരശ്മികൾഉയുമ്പോഴുഴിയിലെഴുന്നചെറിലുഴലുംകൃമി
ക്കൂട്ടമേറുമതുപോലെയുണ്ടെന്നറിവിചെറുകുഴയുംവിധൌ
ഉൾകൃമിപ്രകരമേറുമപ്പോഴതിലനേകമുണ്ടാകുമില്ലയന്നിട്ടും
വെക്കമപ്പൊഴൊരൊട്ടുകുവസ്തുതിന്തക്കതാമഗദമേകണം ഫന്റ

കാട്ടാനകൾ കുഴൽവന്നിടാതുടനുടനോക്കീടണം തൽക്ഷണം
കൂട്ടംവിട്ടുപിരിഞ്ഞലഞ്ഞുമരുവുന്നേരത്തു മാലാററുവാൻ
കൂട്ടിൽച്ചെന്നു ചികിത്സചെയ്യുവതിനാളാവില്ലമൂൻകൂട്ടിയ
ക്കാഴ്ചപ്പാടുവരാതെനോക്കുവതിനായ്യൈദ്യൻധരിപ്പിക്കണം. ൧൩൦

കുണ്ടിൽവീണതുമുതൽക്കതീവജലവുംകുറഞ്ഞുടവിവാരണം
പണ്ടുകണ്ടതുവെടിഞ്ഞനേകകൃതിയുള്ളനാട്ടിലമരുംവിധൌ
കുണ്ടുചണ്ടികളശിച്ചുകൊണ്ടിവർമരിച്ചിടുന്നസമയത്തിലി
യ്യുണ്ടുകൊണ്ടുപുഴവാച്ചിടുംഗജകുലത്തിനായതുമകാററണം ൧൩൧

ആനകൾക്കുദരമായതിൽപ്പുഴവെരുത്തിടുംവഴിയുരച്ചിടാം
തീനുടൻകുറയുമെങ്കിലുംസകലദോഷജാലമൊഴിയില്ലതിൽ
നൂനമഗ്നിരമകത്തുചെന്നുദഹനൻറശക്തിയെയൊഴിച്ചിടാ
താനവൈദ്യനതുനോക്കിടേണമതിശുദ്ധ്യവാംക്രമിഗജത്തിനും. ൧൩൨

വേലി വിളവു തിന്നുക

വേലിതാൻവിളവശിക്കുകിൽപ്പശിപൊറുത്തിടാതെവലയുന്നനാ
ല്ക്കാലിയച്ചെടികളെത്തിരക്കിയവരുണ്ടിടാതെവിരമിക്കുമോ
എന്നമട്ടിഭധനംപെരുത്തനുഭവിപ്പതായവരുപേക്ഷചെ
യ്യുന്നുവെങ്കിലിഭപാലകന്നിതിലുപേക്ഷതോന്നുവതുചിത്രമോ. ൧൩൩

പാരംസാരതരൌഷധങ്ങൾപലതുംചേരുന്നനാട്ടിൽസ്സുഖാ
ഹാരംചെയ്തു ചരിച്ചിടുന്നകരികൾക്കാതങ്കയോഗം ലഘു
തിന്നുംനൽച്ചെടികൊണ്ടുവക്ഷശരിയായ്ധാതുക്കളെല്ലാമുടൻ
നന്നായേറുമതാണരോഗതയുമിക്കട്ടിത്തപവുംദന്തിനാം. ൧൩൪

കുട്ടിപ്രായമുള്ള ആനകളുടെ ദിനചര്യം

കുട്ടിപ്രായമുള്ളവനദന്തികൾക്കു ദിനചര്യകൾക്കൊന്നുടനെടുത്തണം
തുഷ്ടിയോടുപലടംനടന്നുപശിപോക്കിടുന്നവകളാണിവ

കൂട്ടിലുള്ളമലമൊക്കെനീക്കിയുടനാററുവെള്ളമുടലിൽചൊരി-
ഞ്ഞിഷ്ടമുള്ളചെടിവെള്ളമെന്നിവകളേറെയേകഴലൊഴിഞ്ഞിടും.

ലാഭപുണ്യധനധാന്യസന്തതികളേകിടുംഗജവരൻെറനൻ
ശോഭയേറിയൊരുപാദസേവശിവപൂജയോടുകിടയാണഹോ
താപനാശനജലാഭിഷേകമതുചെയ്തുപൂച്ചെടികൾനൽകുടൻ
വൈഭവപ്രദമതായഗന്ധകവുമേകുകാനമൃതലേറുവാൻ. ൧൬൬

ആഴ്ചവട്ടമിതുചെയ്കിലാശുപനിമാറിടുംപുനരെണങ്ങിയാൽ
കൊച്ചുകുട്ടികളടുത്തുവന്നിടുമതെന്നമാതിരിയിലാനകൾ
കല്പകേട്ടവരുമപ്പൊഴങ്ങുപഴമോടുശർക്കരയവക്കനാം-
കില്ലുപോലെവരമേകിടുംവരദമാണെദന്തികളതോർക്കുവിൻ. ൧൬൭

ആനയാനമതിസാവധാനമവരോത്തിടുംവിഷമമൊക്കയും
മാനസത്തിലതുപോലെനമ്മളുമറിഞ്ഞിടേണമിഹസപ്പവും
ദീനവത്സലതമാനമെന്നിവകൾപാരമുള്ളധരണീട്ടതാ
മ്മാനദായകരതാകുമാനകളെണങ്ങിടില്ലവഴിതെററിയാൽ. ൧൬൮

കൂട്ടിലുള്ളഗജരാജികൾക്കു സുഖമേകുവാൻകുശലവൈദ്യനാ-
രെട്ടുനാളിലൊരുനാളചെന്നുഗജരക്ഷവേണ്ടതുനടത്തണം
ഇഷ്ടമുള്ളചെടിനീരിലേതവിടെവേണ്ടതെന്നുകരുതീട്ടുറി-
പ്പോടുചെയ്യണമതാണുനല്ലഗജരക്ഷരീതികളതോർക്കുവിൻ ൧൬൯

നാട്ടിലാനമരണംവരുന്നതുവിധംവനത്തിലപമൃത്യുവി-
ല്ലിഷ്ടമുള്ളചെടിയാണതിന്നതമൃതാണവാരണഗണത്തിനും
കൂട്ടിലെന്നതുകൊടുത്തിടാത്തഗജരാജരക്ഷകർകുറച്ചൊലാ
ശിച്ചനായനുപനിച്ചുമില്ലഗജരക്ഷയെന്നതുവരുന്നതോ. ൧൭൦

പത്മനാഭനുടെസേവയാകുമമൃതാടിടുന്നൊരവനീശപരൻ
പത്മജന്റെവിധിസാധ്യവാക്യതിനാനകൾക്കമിനിമേല്ലുമേൽ

സൗത്ത്യമുള്ളപലതീനവെള്ളമനിശംകൊട്ടക്കമതിനാഞ്ഞചെ-
ല്ലാത്തദേഹമതുപോലെദന്തികളെനോക്കിരക്ഷകൾവളത്തിടും. ഫൈ

കുണ്ടിൽച്ചാടിച്ചെട്ടക്കംവനഗജമതിനന്നാധിയാംവ്യാധികൊണ്ടി
ട്ടുണ്ടാകുംകേടുപോക്കാൻചിലവൊരുപടിവേണ്ടല്ലമേവേണ്ടതുള്ള
മിണ്ടാപ്രാണിക്കുവേണ്ടുംസുഖവഴിസകലംചൊല്ലുവാൻവൈദ്യനാര-
ങ്ങുണ്ടല്ലോപിന്നെയാധോരണരുമരികിലെല്ലാസ്സെഴുംകാത്തുകൊൾ
വാൻ. ഫൌ

ഇഷ്ടമുള്ളചെടിയേററമുണ്ടുപുഴവെള്ളമാടിയതശിച്ചുമ-
ക്കാട്ടിൽവാഴുമിഭജാതിയിക്കഴിയതിൽപതിച്ചതുമുതൽക്കനാം
ഇട്ടുകെട്ടിയതിനെപ്പിടിച്ചുടനെടുത്തുകൂടകമടച്ചുതി-
ല്ലെട്ടകഷ്ടതയൊഴിച്ചുവില്ലുകിലസംഖ്യമാതൽവളൎന്നിടും. ഫമ

നന്നല്ലാതുള്ളഭോജ്യംകൾവിനെതിനുംസാവധാനത്തിൽവേണ
ന്നന്നായിട്ടുള്ളതെല്ലാംപരിചിനൊടുപയോഗിപ്പതുമെല്ലവേണം
എന്നുള്ളോരിപ്രമാണംമനുജരിലുപയോഗിക്കുവാൻമാത്രമല്ലാ-
മാന്യത്തപഞ്ചേൻദന്തിവ്രജമതിലുമനുഷ്ഠിക്കണംഹസ്തിവൈദ്യൻ. ()

കാട്ടാനകളുടെ പേരിടൽ.

പേരിടേണമുടനാനകൾക്കിവിടെയവരുംപറയുമെന്നതാം
പേരെഴുത്തുകുറിയച്ചുനോട്ടകിടയായിടുംധിവിഷനാസ്സരും
പേരെഴുന്നവരമന്ത്രിമാൎക്കടനയസ്സുമപ്പൊഴുതുലോകരും
പാരിലൊക്കെവിളിക്കുട്ടമപ്പൊഴിഭനാമവുംപ്രഥിമാസ്സരും. ഫര്

ഇട്ടപേരുകളയാതനോക്കണമനേകരക്ഷവരുമാനരി-
ക്കാട്ടനോക്കിയനുവാസരംപലയെഴുത്തുകുത്തുകൾനടത്തണം
പുഷ്ടിയുള്ളവനവാരണങ്ങളുടെനാമധേയമഖിലൎക്കുമി-
ങ്ങിഷ്ടമായിവരുവാൻഗസററിലുമിടേണമെന്നുകരുതീടണം. ഫള

വയമ്പുകൊട്ടക്കൽ

സച്ഛമായനവനീതഗന്ധകവയമ്പവക്ജരാഗിയോ-
ത്തിച്ഛയോടവർവളന്നിടുന്നതിന്നുവൈദ്യനാരുടനെനൽകണം
സേച്ഛയാൽജനമൂരച്ചിടുന്നവധരിച്ചുകൊണ്ടവരെണ്ണങ്ങിടു-
ന്നീച്ചയാണധികവേലവേണ്ടഭമുയന്നിടാഞ്ഞുചെടിജലംമതി. ൧൬൭

കാട്ടാനകളുടെ കണ്ണുഴതിക്കൽ

കണ്ണുഴത്തിന്നുസമാനമാനമിഴികൾക്കചൂടുകളൊഴിയ്ക്കുവാൻ.
വെണ്ണഗന്ധകമൊടൊത്തുചേർത്തുരുതളംവളംകരിബലംവരാൻ
കണ്ണുകൾക്കനേടുവായുകുംഭമതിലാടുകിത്തളമവൾക്കുഴം-
കണ്ണുടന്തെളിയുമെന്നുവേണ്ടബതന്തികൾക്കൊരമൃതാണിതു. ൧൬൮

പൊണ്ണനാമടവിവാരണംകുഴിയിൽവീണിടുമ്പൊഴുതുവല്ലതും
കണ്ണിലേശുകനിമിത്തമായുടനെവല്ലൊരല്ലലുമുദിയ്ക്കുകിൽ
തിണ്ണമായതുകുറയ്ക്കുവാനെഴുതുചന്ദനാദികൾസുനേത്രിയും
പുണ്യമുള്ളകനകാദിയുമ്മിഴിയിലല്ലലൊക്കയുമൊഴിഞ്ഞിടും. ൧൬൯

മുരിങ്ങത്തൊലിച്ചാർചനിക്കുക്കീരോ-
ടെരട്ടിച്ചുകൂട്ടാംചുലപ്പാലിനൊപ്പം
ധരിച്ചീടുകേരണ്ഡതൈലംകലന്നി-
ട്ടരിച്ചീടുകാച്ചീട്ടുരക്കിൻെറമദ്ധ്യം, ൧൭൦

മുക്കാച്ചുണ്ണമൊടൊത്തുഗന്ധകമതും ചാലിച്ചുമൂഝാവതിൽ
ത്തേക്കിൽകണ്ണുതെളിഞ്ഞുകൊമ്പിനഴകംവൊയ്ക്കുന്നതലപ്പൊക്കവും
ത്തല്ലാലോചിതമൊക്കെനോക്കിയിതിനെച്ചെയ്യുന്നതാണത്ഥപു
ഷ്ടിയ്ക്കുംഭാഗ്യസുഖത്തിന്നുംഗജകുലാരോഗ്യത്തിന്നുംമേത്തരം. ൧൭൦

താളിപ്രായംകഴിയുമ്മുമ്പു മലവെള്ളംവന്നാൽ നെല്ലിന്നുകേടാണെന്ന്

നെയ്യേറുന്നവതീററുവായുരസമെല്ലാടമ്പുരത്തുംക്ഷണം

സൂൎയ്യൻകാറുകൾവിട്ടുദിച്ചവിലസ്സംപോലേവിളങ്ങുമ്മിഴി
താളിപ്രായമതായനെല്ലുമലവെള്ളത്താല്ക്കുഴങ്ങുംവിധ
ങ്കേളശ്ശുക്തിപെരുത്തതന്നെഴതിയാൽഛിദ്ദ്രിസ്സുവാട്ടംവരും. ൧൨൧

തെങ്ങാനപ്പനയത്തിയിത്തിയരശ്ശുമ്പേതാലുമാവുംഫല
മ്പൊങ്ങുപ്ലാവുമുരിങ്ങവേങ്ങയിവയന്നാനക്കതീനേകുവിൻ
തേങ്ങാത്തണ്ണിയുമായവക്കിഫകുടിച്ചീടാൻകൊടുത്താൽഗ്ഗുണ
ന്തിങ്ങുംരക്ഷകളാനകൾക്കുനയനങ്ങൾക്കുംഗ്ഗുണംവന്നിടും. * ൧൨൨

ആനകളുടെ ഗൎഭരക്ഷ *

പിടിച്ചിടുംപിടിക്കുഗൎഭമായിടും ചിലപ്പൊഴ
ന്നിടാപ്പകുത്തുമല്ലലുംസഹിച്ചകുത്തുവാണിടും
കിടാവതന്നുണങ്ങിടാതുയൎന്നുപെററിടാൻകട
ല്ക്കടിസ്സുഗന്ധകംബലാദിതൈലമൊത്തുചാൎത്തുവിൻ. ൧൨൩

കുണ്ടിൽചാടിയൊടിഞ്ഞിടഞ്ഞലയുമദ്ദേഹത്തൊട്ടുംകുട്ടിലി-
ട്ടുണ്ടാകുമ്പചമേട്ടുകൊണ്ടുമലയുംഗൎഭത്തിലുള്ളക്കുകൻ
കുണ്ടാമണ്ടിപെണ്ണത്തിടാതിവിടയിക്കൂട്ടില്ക്കിടക്കുമ്മേല-
പ്പണ്ടംരണ്ടിടമായിടുന്നതുവരെച്ചേയ്യേണമീയൌഷധം. ൧൨൪

ഉള്ളപിള്ളവലയുന്നതായകരിണിക്കതീനധികമേകണം
തള്ളതിന്നുവത്തുകൊണ്ടുരണ്ടുയിരുയൎന്നിടേണമതുനോക്കണം
ചെള്ളതള്ളിവളരെപ്രയാസമുടനേസഹിച്ചപെറുമപ്പിടി ൧൨൫
കല്ലലുള്ളതുകളഞ്ഞിടുന്നചെടിവെള്ളമേററമുടനേകണം.

കാടികേരജലമോടുചേൎത്തുകരിണിസ്സുതിന്നുകുടിനീരിനേ-
കീടുകേടുകളുയുംസഗൎഭപെറുമപ്പൊഴേററമഴലുംവരാ.
ഈടെഴുന്നൊരുകിടാവിനെക്കരിണിപെററതിങ്ങറിവുകിട്ടിയാ

* ഈ ചികിത്സ മറുമൃഗങ്ങൾക്കുള്ള കണ്ണിൽ ദീനങ്ങൾക്കും ചെയ്യാം
* ഈ ചികിത്സ മററു മൃഗങ്ങൾക്കും ചെയ്യുന്നത വളരെ നല്ലതാകുന്നു

ലാടലോക്കയുമൊഴിച്ചിടുന്നതിനുവൈദ്യനാശുമതിവശ്ശണം. ൱൮

നെല്ലും തേങ്ങയുഴുന്നുകായപയറും ചിപ്പങ്ങവും ചേനയും
ചൊല്ലാമത്തിയൊടിത്തിരണ്ടരശ്ശമീയുരങ്ങൾരണ്ടുംബലാ
ചൊല്ലേറുന്ദശമൂലമിഞ്ചിയവവുംത്തുക്കീട്ടകോരോപലം
വെള്ളംചേർക്കൊരുനൂറിടങ്ങഴിതിളപ്പിച്ചേകുപാനത്തിനു. ൱൯

കായുംചേനകിഴങ്ങുഴുന്നുപയറുംനാല്പാമരങ്കപ്പതൻ
കായുരങ്ങൾബലാദിപയംമുതിരയുംകോതമ്പുമെള്ളുംസമം
തെങ്ങിൻപൂക്കിലയാവണക്കരിയുമീനെല്ലുപ്പുതുംവച്ചുടൻ-
വാങ്ങീട്ടാററിയുരുട്ടിയേകുകരിണിസ്സ്പ്പോൾഗുണംവന്നിടാൻ. ൱൰

ചൊല്ല്യാമാററിനാല്ജീരകമതുംമുക്കായുമൊക്കെസ്സമം
നല്ലോണംപൊടിയായെടുത്തതിലുടന്നാലൊന്നുനൽഗന്തകം
ഏല്പ്പാംകൂട്ടിട്ടമത്ര ചക്കരയതുംകൂട്ടീട്ടുവാഴപ്പഴം
മെല്ലേച്ചേർത്തുസ്വഛപ്രിസ്സതിയതിനായനേപ്പിടിഭ്ലേകുവിൻ ൱൰൧

കുമ്പളങ്ങനറുനിണ്ടികപ്പയുടെകായയിഞ്ചിയമൃതുംസമം
തുമ്പതൻകുസുമമൊത്തരിഞ്ഞുനറുനെയ്യിലീവകവറുത്തുടൻ
ചെമ്പകത്തിനുടെപുഷ്പിനൊത്തനിറമാകുമപ്പൊഴതുഗന്തകം
തമ്പിശങ്കരയിതോട്ടുചേർത്തുകൊടുപേടിനെത്രയുമെളുപ്പമാം. ൱൰൨

പത്തുമൂലമൊട്ടചേത്തിയിഞ്ചിനിശരണ്ടുവേങ്ങയമൃതുരമോ
ടൊത്തിടിച്ചുതുപിഴിഞ്ഞനീരിനുസമാംശമായ്ഘൃതമതൊക്കയും
ചേർത്തുകാച്ചിമെഴുകാക്കിയൂററിയതുഗന്തകത്തൊടുകലന്നുടൻ
ഹസ്തിനിസ്സുകൊടപാനനൊന്നുതെളിയട്ടെപോതിനെളുപ്പമാം. ൱൰൩

രണ്ടാത്മാവമരുന്നനേരമടവിസ്സുള്ളുള്ളതിന്നീരുവി
ട്ടുണ്ടാകുന്നൊരൊണക്കകൊണ്ടുകരിണിസ്സുള്ളുള്ളകുഞ്ഞാനയേ
കണ്ടാമണ്ടിഷെരുത്തഗർഭമതിലിട്ടാട്ടുംസമീരൻഗജ

ഷ്പണ്ടംരണ്ടുമുടച്ചിടാത്തുടനതിൻ രക്ഷചെയ്യൊരുങ്ങീടണം. എൻറ

തെങ്ങാനപ്പനതൊണ്ടിപിണ്ടിപശയേറുന്നാലുവൃക്ഷങ്ങളും
തിങ്ങുംചാറിരുവേങ്ങയാഞ്ഞിലിമുരുക്കംപ്ലാവുമീയില്ലിയും
തൊട്ടാവാടിമുരിങ്ങകപ്പയമ്പതോടേറെക്കൊഴപ്പുള്ളതാ–
യിട്ടൊള്ളീചകനാലുകിലകരിണിതാൻകഷ്ടംവിനാപെററിടും. എൻറ

ആനകളുടെ പ്രസവരക്ഷ *

കണ്ടത്തിൽ ചവറിട്ടിടമ്പടിചെടിക്കെട്ടേറെയിട്ടീടിഭ–
പ്പണ്ടത്തിൽ ചതറുന്നൊരപ്പവനനന്തീയുംശരിയ്ക്കാകുവാൻ
കുണ്ടാമണ്ടിവരുത്തുകില്ലമുലവെള്ളംചെന്നുകൊച്ചാനയും–
വേണ്ടുംപോലെവളന്നിടുംസ്രുവനിതിൽശ്രേയസ്സമേറെംവരും, എൻറ

കാറേററംവീശിടുമ്പോൾകിടകിടെയിളകിത്തീയ്യവാളുന്നനേരം
കൊറേററംചെന്നിടാഞ്ഞാലുദരദഹനനാൽവന്നുകൂടുന്നനത്ഥം
പോയീടാതാനവൈദ്യൻഘൃതമതിനുസമംഗന്ധകംചേത്തുദന്തി–
പ്പെററമ്മക്കുകൊടുക്കനാൽദിരദശിശുവിനുനല്ലതാണില്ലവാദം, എൻറ

പെററുനോവില്ലയരുന്നതാകിയൊരുന്നിരെളുക്കമെതൊഴിക്കുവാൻ
പെററതായകരിണിയ്ക്കുനല്ലൊരുകൊഴമ്പുടമ്മുടിയിൽവയ്ക്കണം
ശിഗ്രുനീരുമുലവെള്ളമോടുസമമായതിൽത്രിഫലഗന്ധകം–
ചേത്തുകൊണ്ടതുകുറുക്കിവയ്ക്കിലിഭസൂതികയ്ക്കധികരക്ഷയാം, എൻറ

പെററാലാരുമരുന്നുചെയ്യമടവിക്കുള്ളുള്ളകാട്ടാനയാ–
മ്പെററമ്മയ്ക്കിതിചോദ്യമുള്ളതിനുഞാൻചൊല്ലാംസമാധാനവും
കൊററുംവെള്ളവുമൊണ്ടുരണ്ടുവകയിങ്ങെല്ലാത്തിനുനല്ലതാം–
കാററാകുന്നസുഹൃത്തൊടൊത്തനിലനുംസ്നേഹിച്ചിടുംനിശ്ചയം. എൻറ

---

* ഈ പ്രസവചികിത്സ മററ നാല്ക്കാലികൾക്കും ചെയ്യുന്നതായാൽ, പാൽ, ഇന്നെ മുതലായവയുള്ള വർദ്ധിക്കവാനും, കുട്ടികളുടെ രക്ഷക്കും വളരെ നല്ലതാകുന്നു

കുട്ടിയാനകൾക്കുള്ള ചികിത്സകൾ. *

കുട്ടിയാനയതിന്നേററവുംപശുവിനുള്ളപാലതുകൊടുക്കിലോ
ക്കിച്ചമായവർകുടിയ്ക്കുമെങ്കിലുമശന്യമാണതുഗജത്തിനു.
കുട്ടിയുള്ളചെടിതിന്നതിൻെറപശയിൽക്കരുത്തമുലവെള്ളമ-
ക്കുട്ടിയുണ്ടുവളരുന്നതിങ്ങുകുറവാകിലിപ്പെടിജലംഗുണം. ൱൮
ആവിവണ്ടിയതിനിന്ധനംചകിരിപഞ്ഞിയെന്നിവകൾവസ്ത്രിലി-
ങ്ങാവിപോരയതുപോലെയാണുപശുവിൻെറപാൽതനിയെയേകുകി
ജീവനത്തിനതുപോരന്നൽചെടികൾതിന്നിടുന്നപിടിയാനപൈ- (ൽ
ററാവകസ്ഥമുലയില്ലയെങ്കിലവിടെക്കൊടുക്കചെടിനീരുകൾ. ൱൯
പാളുമഗ്നിയിലിടുന്നപഞ്ഞിയതുപോലെയാണുപശുവിൻെറപാൽ
ബാലദന്തിനിവഹത്തിനായതുബലത്തിനായിമതിയായ്വരാ
കേളിയേറുമവർവാക്കുകേട്ടുപശുപാൽതനിച്ചിവിടെയേകിയാൽ
ത്താളുവാട്ടമതുപോലെബാലഗജജാലമാശുതളരുംദ്ധ്രുവം. ൧൧൦
നാല്പവൃക്ഷമിരുവേങ്ങനന്മപെരുകുന്നതായതഴതാമയും
പാലെഴുന്നററുനീണ്ടിയെന്നിവകളിട്ടുവെച്ചതുകൊടുക്കണം
പാലുകോച്ചിയതുനന്മൾനല്ലസിതയോടുചേർത്തിഹകുടിച്ചിടും
പോലെദന്തിയുടെസന്തതിക്കുസുഖകാരിയായൊരമൃതാണിതു. ൧൦൧
കപ്പവേങ്ങനറുനീണ്ടിക്കുവ്വളമതിൻെറവേരുതഴതാമയോ
ടൊപ്പമില്ലിതവിടെന്നിതൊക്കെയഴകാക്കിയിട്ടൊരുകഷായമായ്
വച്ചുഗന്ധകവുമിട്ടിളത്തിനുടെകുട്ടികൾക്കിതുകൊടുക്കവിൻ
സ്വേച്ഛയോടതുകുടിച്ചിടുംതടുതിരോഗമൊക്കയുമൊഴിഞ്ഞിടും.
തള്ളതൻമുലജലംകുടിച്ചവളരേണ്ടതാമടവിവാരണ
പ്പിള്ളതെല്ലുമലയാതെനോക്കണമതെത്രയുംസുകൃതമായ്വരും

* ഈ ചികിത്സ എല്ലാനാല്പാലികുട്ടികൾക്കും യുക്തംപോലെ മനുഷ്യക്കുട്ടികൾക്കും ചെയ്യാവുന്നതാണു

തപ്പുകത്തിടികള്ളേററമോററടവിതൊട്ടെട്ടത്തപിടിപൊറതാം
പിള്ളനല്ലശരിയായ്വരുന്നതിനിതൊക്കെനോക്കവതവശ്യമാം. ൧൦൩

ആടലോടകമൊടത്തിയത്തികള്ളമാലുരണ്ടുമിതുവേങ്ങയും
പാടയെന്നിവയിലുള്ളനീരിലര ചക്കണംഘൃതമശേഷവും
കാച്ചിമെല്ലെമെഴുകാക്കിയുററിയഇുഗന്ധകത്തൊട്ടുകലൎന്നുടൻ
കൊച്ചുദന്തിദഹനത്തിനൊത്തിതുഭുജിക്കകിൽഗുണമുയൎന്നിടും. ൧൦൪

തെങ്ങിൻപൂക്കിലകുമ്പളങ്ങയമൃതുംപ്രത്യേകമോരോപലം
വേങ്ങപ്പട്ടയുമിട്ടിടിച്ചതിലെഴംചാറൊപ്പമെന്നെയ്യും
തുല്യംമോരുകലൎന്നുകാച്ചിമെഴുകിന്നാദിക്കരിച്ചിട്ടതിൽ
ത്തെല്ലുഗ്ഗന്ധകമിട്ടുകൊച്ചുകരികാംക്കേകീടിലേറംഗുണം. ൧൦൫

തുമ്പകൂവ്വളമൊടിഞ്ചിമഞ്ഞളമൃതാടലോടകമുരിങ്ങയും
കുമ്പളങ്ങബലരണ്ടുമാമ്പഹതികപ്പവേപ്പുകരിവേപ്പിവ
ത്തെച്ചിട്ടടുത്തുപിഴിയുന്നനീരിതുപറക്കപാതിയതിൽനെയ്യും
കാച്ചിമെല്ലെയതരിച്ചുഗന്ധകവുമിട്ടിതേകുകരിവാക്കവാൻ. ൧൦൬

ചെത്തിമഞ്ഞളിതിനുള്ളനീരിനുസമാംശമായ്ഘൃതമശേഷവും
ചേൎത്തുജീരകവുമിട്ടുകാച്ചിയതുപൊട്ടിടമ്പൊഴതരിച്ചുടൻ
കൊച്ചുകുഞ്ഞിനായെണ്ണവസ്തുമതുപോലെദന്തിയുടെക്കുട്ടികൾ
ക്കിച്ഛപോലെമുടിതന്നിലാട്ടകിലശേഷദോഷവുമൊഴിഞ്ഞിടും. ൧൦൭

എണ്ണതേക്കപതിവില്ലദന്തികളതെങ്കിലുംകിമപിവേണമി-
മണ്ണിലെണ്ണകുറവാകകൊണ്ടിവിടെയുള്ളൊരച്ചെടികളാനകൾ
തിങ്കിലായകവെളക്കിലെണ്ണകുറയുംപൊഴിയടവിയാനയാ
തങ്കമെന്നിയെവളൎന്നിടാനുടനെവച്ചിടേണമുറയെണ്ണകൾ. * ൧൦൮

* ഈ ചികിത്സകൾ മററു മൃഗങ്ങളുടെ കുട്ടികൾക്കും കൃമിയുടെ ശല്യമുള്ള മനുഷ്യൎക്കും കുട്ടികൾക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും മലദ്വാരത്തിൽ പുരട്ടുവുന്നതാണ

മഞ്ഞപ്പാലിഞ്ചിനീരുംതുളസിയുടെജലംനെയ്യുമെല്ലാംകലൎന്നി-
ത്തേങ്ങാപ്പാലൊന്നിരട്ടിച്ചതിലൊരുശകലംഗന്ധകംചേൎത്തുകൊണ്ടു
കാച്ചീട്ടാറീടരക്കാമളവിതുദഹനംപോലെകണ്ടാനയുണ്ടാൽ
വാച്ചാൎദ്രേവേന്ദ്രനുള്ളക്കരിയൊടുകിടയായ്തീരുമാവാൎണേന്ദ്രൻ॥ ()

തീറം തിന്നുതുടങ്ങിയ കുട്ടിയാനകൾക്കു ചികിത്സകൾ

തീററതിന്നുവതിനാഗ്രഹംപെരുകുമാനതന്നുടെകിടാവിനെ
പ്പോററുവാനുടനെവൈദ്യനത്തവിടുചെത്തിതന്നുടയപൂവ്വും
ഇട്ടുവച്ചുതുവരട്ടിയാററിയതില്പ്പചക്കരയുമിട്ടതും
കുട്ടിയാനയുടെവായിലേകമുതുതുല്യമായതുഭുജിച്ചിടും. ഫ൭

അഞ്ഞിലിത്തൊലിയറഞ്ഞിടിച്ചതവിടോടുതുല്യമതിലിട്ടുടൻ
തേങ്ങവെള്ളവുമൊഴിച്ചുചക്കരയുമിട്ടുവച്ചുടനെഗന്ധകം
ചേൎത്തുനെയ്യതിലൊഴിച്ചുരുട്ടിദഹനത്തിനൊത്തുപകലേകൊടു
ക്കെത്രയുംപൊലിമയോടുകൂടിവളരുംഗജത്തിനുടെകുട്ടികൾ. ഫഫ

ഇഞ്ചിമഞ്ഞൾതഴതാമയുംതുളസിയാട്ടലോടകമിവററനീ-
രഞ്ചിടങ്ങഴിയൊടൊത്തുതേങ്ങജലവുംകലൎന്നഘൃതമൊക്കയും
അഞ്ചുനാഴികളൊഴിച്ചുകാച്ചിമെഴുകാക്കിയൂററിയതുമാനതൻ
കുഞ്ഞിനേകുദഹനത്തിനൊത്തുവെരവന്നിടില്ലഗുണവുംവരും. ഫവ

കപ്പക്കായമരിങ്ങവേങ്ങയമൃതുംനന്നായ്പൊടിച്ചിട്ടതിൽ
സചല്ലംകായവുമൊപ്പമായ്നിശയതുംകൂട്ടീട്ടതിൽഗന്ധകം
ഈരണ്ടീതപലങ്ങളായ്ഘൃതമതുംകായാഗ്നിയോത്തിട്ടുചേ-
ത്തേറുന്നൾകൃമിപോകുവാനിതുകൊടുത്തീടുന്നതോറംഗുണം. ഫമ

പച്ചമഞ്ഞളുടെനീരിനൊപ്പമവണക്കതന്നുടയതൈലമൊ
പ്പിച്ചുകാച്ചിമെഴുകാക്കിയൂററതിനുപാത്രപാകമിടുഗന്ധകം

പൃച്ഛിപോകുവതിനായതാനയുടെമൂലവാഴുമരുവുന്നിട
ത്താഴ്വട്ടമതിലേകനാളിതുപുരട്ടുപുഷ്ടിയുമുദിച്ചിടും. * ൧൧൪

ൡണങ്ങൾക്കു ചികിത്സകൾ *

വച്ചമഞ്ഞളിനൊടൊത്തുപിച്ചകമതിൻെറപത്രമമ്മതും ചത-
ച്ചിട്ടുപോലെകിഴിയാക്കിയിട്ടുജലവും കലൎന്നടനെകാടിയും
വച്ചതാററിയനവാസരം വ്രണമുണങ്ങിടുന്നതുവരെകുളി
പ്പിച്ചതേച്ചുകഴകിപ്പഴുപ്പുകളൊഴിഞ്ഞിടും വ്രണമുണങ്ങിടും. ൧൧൫

ചപ്പങ്ങം തേക്കവേങ്ങാത്തൊലികളുമിലയും ചേത്തിടിച്ചിട്ടതേങ്ങ
ക്കൊപ്പം കെട്ടുന്നതാമക്കിഴിയൊടുജലവും കാടിയും ചേൎത്തുവെച്ചു
അല്പം വററിച്ചെഴിക്കാം വ്രണഗണമതിലുള്ളൾപ്പഴുപ്പോടുമാന
ക്കപ്പോഴംഗത്തിലസ്രം തെളിയുമുടനതുസ്സൊക്കയും ദൂരെനീങ്ങും. ൧൧൬

തൊട്ടാവാടിസമൂലവും രജനിയും ചപ്പങ്ങവും വേങ്ങയും
കൂട്ടീട്ടൊപ്പമിടിച്ചെടുത്തുകിഴിയിട്ടിട്ടുള്ളവെന്നീരതും
കാട്ടാനക്കുവരുന്നതാം വ്രണഗണം ശുദ്ധീകരിച്ചീടുവാ
നിഷ്ടം പോലെയൊഴിച്ചതേച്ചുകഴകീടപ്പോഴണങ്ങും വ്രണം. ൧൧൭

വച്ചപ്പത്രവുമിട്ടുവച്ചചെറുചൂടുള്ളോരുതോയേകുളി
പ്പിച്ചാലും വ്രണമാനകൾക്കുകരിയുംജാത്യാദിയിൽഗന്ധകം
ചേൎത്തും കാച്ചുകപാരമുഷ്ണമഗദം ചാൎത്താല്പദന്തീന്ദ്രരിൽ
കത്തും വേനലിലാതപാൽപ്പുഴകളും വററുന്നതല്ലോഭുവി. ൧൧൮

ആത്തിയിത്തിയരയാലുമാലരത്തേരകം തുളസിമഞ്ഞളും
ചത്തിതേക്കകളുമാവുമമ്പഴമൊടൊത്തുനല്ലപുഴകൊല്ലിയും

* ചികിത്സകൾ മററു മൃഗങ്ങൾക്കും മനുഷ്യൎക്കും നല്ലതാണ
* ഈ ചികിത്സ മററു നാല്ക്കാലികൾക്കും മനുഷ്യൎക്കുമുണ്ടാവുന്ന വ്രണങ്ങ
ൾക്കു ചെയ്യാം.

ചേത്തിടിച്ചതവിടൊത്തുവെച്ചൊരുകഷായമാട്ടപുഴവൊക്കയും
ചത്തിടംവ്രണമുണങ്ങിടംരുധിരമെത്രയുംതെളിയുമാനയിൽ. ൨൭൬

നെല്ലിനല്ലമുളകിൻെറതണ്ടിലയുണക്കലിൻെറതവിടൊപ്പമാ
നല്ലതേങ്ങയൊടുതുല്യമായകിഴിയിട്ടുവച്ചൊരുകഷായവും
തെല്ലുചൂടൊടതൊഴിച്ചതേച്ചുകഴകാനകാലക്കവ്രണമൊക്കയും
നല്ലപോലെശു ചിയായിടംപുഴവൊഴിഞ്ഞിടുംകരിതെളിഞ്ഞിടും. ()

ഇക്കഷായജലമാടിടുംപൊഴുതുവെന്തഗന്ധകമൊരല്പമായ്
ചേക്കണംക്ഷണമുണങ്ങിടുംവ്രണമശേഷവുംഗജമുണങ്ങിടാ
ചൂടുകൂടുമിഭജാതികാക്കധികമുഷ്ണമാകരുതുശീതമാ-
ക്കിടണംപുഴവതുള്ളൊരാവ്രണമതിങ്കലുഷ്ണവുമിരിയ്ക്കണം. ൨൭൭

എപ്പൊഴും ചലമൊലിച്ചിടുംവ്രണമശേഷവുംക്ഷണമുണക്കുവാൻ
ഡാപ്പയച്ചവിലവച്ചകാച്ചിവരുമപ്പൊഴസ്സുപുഴവൊക്കയും
എച്ചമിട്ടുബഹുദ്ദഷ്ടൊടൊത്തിഥകൃമിച്ചപോമതിന്നുമുമ്പനാം
കാച്ചധാരയതുകൊണ്ടുതന്നെകരികാക്കതേച്ചപുഴപോക്കണം. ()

കണ്ടിൽ ചാടീടുമപ്പോൾക്കഴിചുഴലുമിടിച്ചിട്ടെഴുന്നാവ്രണങ്ങൾ.
ക്കണ്ടാകംദ്രഷ്ടിരിക്കെക്കരിവുവരികിലുംപൊട്ടിടുംമറ്റൊരേടം
വററിയ്ക്കുംതിയുതോയത്തെയുമതുവിധമിശ്ശക്തിക്കുടുന്നതൈലം
പാററീടിൽപിത്തവാതപ്രചുരഗജവപുസ്സിന്നുദോഷംഭവിയ്ക്കും.൨൭൮

മഞ്ഞവെള്ളമതുപോലെയിങ്ങുവിലഭേഹവുംസകലനേരവും
പാഞ്ഞിടുന്നരസമാണചോ ഒബഹുസാരമാണതുകരിയ്ക്കുകിൽ
ചീഞ്ഞിടുംരസമിടയ്ക്കുകെട്ടമതുശുദ്ധമാക്കമിഥഗന്ധകം
തേഞ്ഞിടില്ലുടലുമാഞ്ഞിടില്ലഴകുദന്തികാക്കചലതെന്തിന്. ൨൭൯

* ചതവു മുറിവു മുതലായതിൽ ചികിത്സകൾ

മെയ്യിലസ്ഥികളൊടിഞ്ഞുടഞ്ഞവിടെയുള്ളകേടുകളൊഴിയ്ക്കുവാൻ

* ഈ ചികിത്സ മററു മൃഗങ്ങൾക്കും മനുഷ്യർക്കും യുക്തംപോലെ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

നെയ്യുമെണ്ണയുമവയ്ക്കിരട്ടിമുലവെള്ളമോട്ടടനെഗന്ധകം
കിണ്ണമായതിലിതിട്ടുക്കൂട്ടിനകുഴമ്പു ചാർത്തുകിലതസ്ഥിയെ-
ത്തിണ്ണമന്നുമുറിക്കൂട്ടിടുമേധിരപുഷ്ടിയേയുമുടനേകിടും. ൧൧൯

വെണ്ണയെണ്ണയൊടുതുല്യമായ്പകുതിയാവണക്കിനടെതൈലവും
പെണ്ണിനള്ളൊരുപയസ്സുകോഴിയുടെമൊട്ടതങ്കരുവുമൊപ്പമായ്
കിണ്ണമായതിലിതിട്ടുക്കൂട്ടിനകുഴമ്പു ചാർത്തുടലിലെല്ലൊടി-
ഞ്ഞെണ്ണിടാത്തവിധമുള്ളതാമഖിലഭംഗദോഷവുമൊഴിഞ്ഞിടും. ()

ഗന്ധകങ്ങളിതിലൊക്കയുംശകലമിട്ടുക്കൂട്ടുകമൃതാണതും
ദന്തിരാജിയുടെയെല്ലുവപ്പുവിധവുംമുറിഞ്ഞിടുകകാരണാൽ
യേന്തുകാലുചിലപൊന്തിനീരു ചതവെന്നിതൊക്കയുമൊഴിച്ചിടും
ചന്തമേറിയൊരു കതുശുദ്ധിയതുമേന്തിടുംതരണികാന്തിപോൽ. ()

എള്ളുതേങ്ങയവണക്കിനള്ളരിയുമൊത്തിടിച്ചതവിടുംകല-
ന്നുള്ളൊരക്കിഴിയുമിട്ടുഗന്ധകവുമെണ്ണനെയ്യിവകലന്നുടൻ
തെല്ലുചൂടിനൊടതൊപ്പുകാനയുടെയെല്ലൊടിഞ്ഞൊരഴലാശുപോ-
മില്ലസംശയമൊരല്പവുംവളരെനല്ലതാണതിനിതോക്കുവിൻ. ൧൧൨

എണ്ണനെയ്യിവകൾതുല്യമായതിലെരട്ടിക്കൂട്ടുകവണക്കിനു-
ള്ളെണ്ണയെന്നിവകൾചേർത്തുഗന്ധകവുമിട്ടുകാച്ചിയകുഴമ്പിടാം
വണ്ണമേറിയൊരുപൊണ്ണനാനകുഴിതന്നിൽവീണളവുവന്നതാം
ബന്ധമൊക്കയുമൊഴിച്ചൊഴിച്ചുകളയുന്നതായൊരമൃതാണിതും. ()

ഏറെയെണ്ണകളമൊത്തുചേർത്തതിലുമിട്ടുകാച്ചുടനെഗന്ധകം
സാരമുള്ളൊരിഭജാതികൾക്കതഖിലാമയത്തെയുമൊഴിച്ചിടും
ക്രൂരെഴന്നൊരചൻെറസന്തതിവളത്തെടുക്കുമതുപോലയാം
ഭൂരിവേലകൾനടത്തിടുന്നഗജരാജിതന്നുടയപാലനം. ൧൩൦

വാതൽപുറപ്പാട്

ഖേദംപോക്കിയശേഷംവാതൽപുറപ്പാട്പോലെദന്തികളെ
ആഴിയിലിട്ടൊരുക്കൂടിൻവാതൽതുറന്നിട്ടടത്തുക്കൂടാക്കിൻ. ൨൩൭

കാട്ടാനകളുടെ ചോറൂണ്.

കന്നിൽനിന്നടവിയാനവന്നമുതലെട്ടൊടൊത്തിരുവതാംദിനം
നന്നുചോറുകൊടുനപ്പനാളുതെരയേണ്ടമൂലമതിലാകിലോ
അന്നമെന്നുമിഭജാതികൾക്കധികമേകിടേണ്ടഗദമേകിടാൻ
തന്നെയാകിലുമതേറെയാകരുതുക്കടച്ചകരികൾക്കടൻ. ൨൩൮

നൂറെഴുംചെടികളാണകാട്ടിലിഭമുണ്ടുവന്നതതുവിട്ടടൻ
ചോറനേകമതിനേകിയെങ്കിലതത്ഥ്യമാണറികശിഷ്യരേ
നീറുമഗ്നിഗജജാതികൾക്കുറയിൽവണ്ടിയെന്നവയിലുള്ളമ.
ട്ടേറെയുണ്ടതിനുചോറിടാതെകനമുള്ളതായവകളേകുവിൻ. ൨൩൯

ചട്ടമടിയ്ക്കുക

വിദ്ധ്യാഭ്യാസത്തിനാക്കംശിശുകലമതിനൊത്തുള്ളകാട്ടാനയെല്ലാ-
മാദ്ധ്യംകേൾക്കാത്തവാക്യംതെരുതെരെയധികംകേൾക്കിലേററംചക
മഠധ്യുഷ്യത്തോടുകൂടിപ്പറയണമിഭജാലത്തൊടെന്നാലതെല്ലാം (ശ്ലം
ബോധിസ്ക്കുംതല്ലിയാലന്നനവധികരയുംപാക്കഫോകേൾക്കയില്ലാ. ()

ആളുനിന്നുപലകസ്സുടിച്ചിടകിലാനയാവഴിതിരിഞ്ഞിട-
മ്പോളതാണപറയുന്നതെന്നുപറയേണമാനയതറിഞ്ഞിടം
വേലയേറെയിഹചെയ്യണംവനഗജങ്ങൾനമ്മളൊടെണങ്ങിടാൻ
കാലദേശബലശീലമെന്നിവയറിഞ്ഞുവേണമുരചെയ്യുവാൻ. ൨൩൪

അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടിതെന്നുംപലമിടമിരിയേറീടതെറൊന്നുമാറി-
ത്താങ്ങീടിക്കാലതെന്നുംവടിപിടികെടപൊടക്കൊന്നുതാത്തെന്നുമെ
നീങ്ങീടിങ്ങോട്ടുവായെന്നഴകൊടുനടയെന്നുമടക്കെന്നുമപ്പോൾപ്ലാം
തിങ്ങുംസ്നേഹത്തൊടേവംപറയണമധികംവാരണങ്ങളൊടു,൨൩൫

എന്റമക്കളെരികത്തുവന്നുകരമൊന്നുതാങ്ങിയുടനെമട-
ക്കെന്റകാലുപിടിയൊന്നുയൻവലമൊന്നിരിയ്ക്കുവടിയൊന്നെടു-
പൊക്കകയ്യുടനെതാത്തുകാലുമത്തുപോലെഃകാലുമിടകയ്യിലി-
ങ്ങിയ്ക്കരന്തരികയിത്തരംദ്വിരദബാലജാതിയൊട്ടയ്ക്കരണം. ൨൩൭

ഇങ്ങുമാറുവലമൊന്നിരിയ്ക്കുടനെണീയ്ക്കുകിന്നടിയെടുത്തുമാ-
റിങ്ങനെപലവിധേനക്കൂട്ടിലമരുന്നതാമിഭഗണത്തൊടായ്
ചൊല്ലിടേണമത്തുപോലെകാലുകളികൊണ്ടുമമ്പൊടറിവിയ്ക്കണം
മെല്ലെമെല്ലെയത്തുകൊണ്ടവക്കഖിലകാര്യബോധവുമുദിച്ചിടും. ൨൩൮

കാലത്തേറുകപാത്തുപോലെപലതുംചൊല്ലിടണംഭാഷയെ-
പ്പാലോലുംമൊഴികൊണ്ടവക്കറിവിനായാധോരണന്മാർമുദാ
കേളീവേലകളൊക്കെനോക്കിയനിശംകാട്ടാനയെക്കൂട്ടിലി-
ട്ടാലന്നേമുതലാനവൈദ്യനവർകൾക്കേററംസുഖംചെയ്യണം. ൨൩൯

ചട്ടംപെട്ടനടിച്ചാൽപനിയുടനെവരുംചോരനീരൊക്കെവററും
ക്കൂട്ടിൽത്തട്ടിത്തൊഴിയ്ക്കുംപലവകവികൃതിതങ്ങളുംകാട്ടുമപ്പോൾ
കട്ടിതംചന്തീനുംജലവുമനിശമില്ലിച്ചുലാഭങ്ങളെന്ന്യേ
കഷ്ടപ്പെട്ടാണനില്ക്കുന്നതുകരികളതുംനോക്കണംരക്ഷകന്മാർ. ൨൪൦

മർമ്മംനിർമ്മലമായുരച്ചുവിവരിച്ചോർത്തുന്നുവെന്നാകിലോ
ചുമ്മാതിട്ടുതൊഴിച്ചുടച്ചുകളയുംപെട്ടന്നഹോദുർഘടം
നിർമ്മയ്യാദകളില്ലിഭത്തിനതിനാലാധോരണക്കൂട്ടരാ-
മർമ്മസ്ഥാനമറിഞ്ഞിടേണ്ടതുനമുക്കോർമ്മിച്ചുകൊണ്ടാൽമതി. ൨൪൧

ചെണ്ടകൊട്ടുമത്തുപോലെദന്തിയെയടിപ്പതുണ്ടധികമെങ്കിലും
മുണ്ടാലക്കയതിൽമർമ്മമില്ലറികയെന്നുലോകർപറയുംവിധം
ദുർമ്മതിയ്ക്കുടിനിമിത്തമായെടവരുന്നതില്പധികമിപ്പൊഴാ-
മർമ്മമോതിടുകിലായെടുത്തുടനടിച്ചുദന്തിയെമറിച്ചിടും, ൨൪൨

ചങ്ങലയിടൽ

കൊച്ചുകുഞ്ഞിനു ചിലമ്പിടുംപടിവലത്തുകാലതിലിടേണമ-
ക്കൊച്ചുചങ്ങലയതപ്പൊഴപ്പനിവരാതനോക്കണമുത്തമം
സ്പേഞ്ചുപോലെവെളിയിൽച്ചുരിച്ചുചെടിയുണ്ടുവാച്ചുവരുമാനകൾ
ക്കാന്തമോദമഥലേലവേളിയതിനായുടൻകുറിയെടുത്തിടാം. ൨൪൩

കാലുകെട്ടിടുവതെന്തിനാണിവിടെയാനകൾക്കളുമുരച്ചിടാം
ജേലിലിട്ടവരൊടൊപ്പമാണറികനാട്ടിലേക്കുവരുമാനകൾ
കൊന്നിടുന്നവകയാകുമിദ്ദിരജ്ജാതിതന്നുടയബന്ധനം
ഭ്രമകല്പിതമതാണുദോഷമതിലില്ലബന്ധകജനത്തിന്. ൨൪൪

ജെയിലിൽസൂപ്രേണ്ടിനോടൊത്തടവിഗജകുലത്രാണിയാമാന-
(വൈദ്യം
മേലുള്ളോരല്ലലെല്ലാമൊഴിയുമതുവിധം ചങ്ങലപ്പിച്ചൊഴിച്ചും
ഈലോകംവിട്ടുപോകാന്തഖിലസമയവുംകെട്ടുവാനിട്ടതാമ-
ജ്ജെയിലിൽപുള്ളിക്കിടുന്നത്തടവൊടുകിടയാം ചങ്ങലക്കെട്ടിടേണം.

ദേഹത്തിൽ കുരുവിനു *

മേത്തൊക്കെച്ചീത്തരക്തക്കുരുപലതരമായ്യൊട്ടുമക്കഷ്ടതക്ക്
ചെത്തിപ്പൂവാവണക്കിൻകുരുവയറയതിൻകൂമ്പുമിപ്പച്ചമഞ്ഞൾ
ചേർത്തിട്ടെല്ലാമരക്കുന്നതിലൊരുശകലംഗന്ധകത്തോടുകൂടി-
ച്ചാർത്തിക്കീക്കാടിനീരിൽക്കുരുകുലമുടനേ ചീഞ്ഞുപോം കുഞ്ജരാണാം.()

കാഞ്ഞുണ്ടായകുരുക്കളപ്പൊഴുടനേപൊട്ടീടുവാൻഗന്ധകം
തേങ്ങാപ്പൂളമൃതിൻദളംകുറുകയോടേരണ്ഡവിത്തൊപ്പമായ്
മഞ്ഞപ്പാലിലരച്ചു ചാർത്തുടലിലച്ചോരക്കുരുക്കൂട്ടുപോയ്-
പാഞ്ഞീടുംരുധിരംതെളിഞ്ഞുവരുമക്കാട്ടാനകൾക്കക്ഷണം. ൨൪൫

പാരംപാറച്ചാറുനീരുകൾക്കവയറക്കുമ്പെള്ളമിഞ്ചീരകം
സാരംഗന്ധകമാവണക്കരിയൊടൊത്താറ്റീടുകേരോദകേ

* ഈ ചികിത്സ മററു മൃഗങ്ങൾക്കും മനുഷ്യർക്കും ചെയ്യാം

നേരെവെണ്ണയൊടൊത്തുകൂട്ടിനകുഴമ്പിട്ടീടുകാട്ടാനയ-
ന്നേരംമോദമിയന്നിടുംകരളിലുള്ളാശ്വാസമോടെത്രയും. ൯

സത്തപ്പാത്തൊരുദുഷ്ടരക്തമൊഴിവാക്കീടാനുടൻഗന്ധകം
ശ്രാദ്ധപ്പച്ചെടിയുരകംവയറയോടെള്ളാവണക്കിൻകുരു
ബദ്ധശ്രദ്ധമരച്ചിദമ്മൂലജലത്തോടൊത്തു ചാത്തീടണം
ഹസ്തിശ്രേണികളിപ്രയോഗമതിനാൽസ്വസ്ഥപ്പെടുംനിശ്ചയം. ()

ആനാലേലത്തിന്നു മുമ്പു ചെയ്യേണ്ടും ചികിത്സകൾ

കേടനേകമുളവായിടുംവനഗജത്തിനെത്തുടതിലേലമാ-
ക്കീടിലാനമതലേറുകില്ലതിനെയിങ്ങുനിത്തിയഴൽമാററണം
മാലൊഴിഞ്ഞഗജജാതിതന്നുടയലേലവേളിയതിനായിനാം
കാലതാമസമതെന്നിയെകുറിയൊടൊത്തജാതകമയയ്ക്കണം. ൧൦

വേളിയ്ക്കൊത്തൊരുവേലമായതിനുമുൻകേടൊക്കെനീക്കേണമെ-
ന്നാലപ്പോളിഭജാതിതന്നഴകുകണ്ടിട്ടസ്സഭാവാസികൾ
മേളിച്ചാനവരാഹനേത്രയുമുടൻകൊണ്ടെച്ചൊരിഞ്ഞീടുമാ-
മേളംകണ്ടുരസിച്ചിടുംനരവരൻതാനുംപ്രജാസംഘവും. ൧൧

മാലശേഷവുമൊഴിഞ്ഞതായവനദന്തിസന്തതിയതിന്നഹോ
വേളിയോടുകിടയായലേലമതിനാലുവാസ്സുടനയസ്സുന്നം
കുംഭമാസശിവരാത്രിനാളിലതുചെയ്യുവെങ്കിലധികംഗുണം
ശംളഭക്തജനസംഘമന്നവിടെയന്തമെന്നിയെയണഞ്ഞിടും. ൧൨

അന്നുനന്നധികധന്യരുണ്ടവരുമാനലേലമതിലപ്പവ-
ന്തന്നാമന്ദമിഭവൃന്ദമായതിനെവെക്കമൊയവർവ്വിളിച്ചിടും
ഒന്നുമില്ലതിനുദോഷമീമഹിതവഞ്ചിരാജനുടെവൈഭവം
മന്നിലാളുകൾപുകഴ്ത്തുവാനിടവരുന്നതാണതുധരിക്കണം. ൧൩

താടെയ്ക്കു നീര വരുന്നതിന്നു ചികിത്സ *

തീനുംനീരുംകുറഞ്ഞുംപൊടിയുടനണിയാഞ്ഞാധിയേറുന്നതാങ്കാ-

* ഈ ചികിത്സ മററു മൃഗങ്ങൾക്കും മനുഷ്യക്കും ചെയ്യാം.

ട്ടാനയ്ക്കുനംവരുത്തും പടിയുടനെവരുന്നോരുതാട ക്ഷവിക്കം
ആനേജൻറാനവൈദ്യൻതടതിബതകളഞ്ഞിടുവാൻനോക്കുകെന്നാ
ലാനന്ദംവന്നുകൂടുംഗജകുലമതിനുംഭന്തിവൈദ്യനുമേപം. ൧൫൮

സ്ഥന്യത്തോളംമൂരിങ്ങത്തൊലിയുടെസലിലംനാഴിചേർത്തിമുക്കാൻ
നന്നായൊപ്പംപൊടിച്ചിട്ടതിനൊടുസമമായ്ഗന്ധകംചേർത്തുകൂട്ടി
വററിച്ചാവായുകുംഭസ്ഥലമതിലിടുവിൻപപ്പടത്തോളമെന്നാൽ
ക്ലറാംനീരുശമിക്കുംപനിമുതലതിനുള്ളാർത്തിയുംതീരെമാറും. ൧൫൯

നെല്ലിക്കനിയൊടുവേപ്പുമൂപ്പുതെളിയെന്നിവാറകളൊടൊപ്പമാ-
യെള്ളുജീരകമൊടാവണക്കരിയുമിങ്ങുനല്ലമൂലനീരതിൽ
ന ചവണ്ണമിതരച്ചെടുത്തതിലുമെട്ടിലൊന്നുടനെഗന്ധകം
മെല്ലെയിട്ടുതുകഴച്ചതാടയതിലാടുനീരുവലിയുംക്ഷണം. ൧൬൦

നീരിലിട്ടതരയാമമാകിചുടനേതുടച്ചകളയേണമ-
ന്നേരമച്ചുടുജലത്തിൽമുക്കിയൊരുശീലകൊണ്ടവിടെയൊപ്പണം
താടയിൽതളമതേവമാടുപകലാറുപോതതുതുടച്ചുകൊ-
ണ്ടീടിലാനയുടെതാടനീരുടനെപോയിടുംഗുണമുയന്നിടും. ൧൬൧

ആവണക്കരിയൊടെള്ളുജീരകമുഴിഞ്ഞയുപ്പുതെളിയുംസമം
ജീവനൌഷധമതായഗന്ധകമൊടൊത്തുചേർത്തുടനരച്ചതും
സാവധാനമിഭജാതിതന്നുടയതാടനീരിനിതുനല്ലതാ.
ണേവമോതിയചികിത്സകൊണ്ടതുശമിച്ചിടുംഗുണമുദിച്ചിടും. ൧൬൨

മൃന്നുകായ്ത്തൊലിയൊടുത്തുഗന്ധകമതുംപൊടിച്ചുനറുനെയ്യതി-
ൽത്തിന്നുവാൻകൊടുകരിക്കുതാടയതിനുള്ളനീരുകളൊഴിഞ്ഞിടും
ഒന്നുരണ്ടുകുറിവന്നിടുംപൊഴുതുമാറിടുംപുനരുദിക്കില.
മൃന്നയക്കൊഴുമസൂയപോലെബഹുദണ്ണമുണ്ടതിനെമാററുവാൻ:- ൧൬൩

മൂലവായുവരുന്നതാകിയൊരേരണ്ടുവായിലുമുടമ്പെര-
ട്ടാലശീലകളു വുന്നഗന്ധകമതാവണക്കിന്റെയെണ്ണയിൽ.
നാലുനാളിലിതുപോലെചെയ്കിലിഹതാടനീരുടനകന്നിടും
ചേലൊടങ്ങുവിടെരക്തശുദ്ധിവരുമീഷലില്ലിതനുഭൂതമാം. ൨൩൦

ചില്ലിക്കൊമ്പിന്നു കനംവക്കാൻ ചികിത്സ

ചില്ലിക്കൊമ്പിന്നുകട്ടിത്തരമതുവരുവാനാശു കുത്തിച്ചിടേണം.
കല്ലുങ്കാഷ്ഠംമരംതൊട്ടിഹകനമധികംചേൎന്നവസ്തുക്കൾതന്നിൽ
കൊമ്പിന്മൂട്ടിങ്കലുള്ളദ്ദശയധികമുറച്ചീടുമപ്പോൾഗജങ്ങൾ.
ക്കമ്പില്ലക്കൊമ്പിനുകട്ടിത്വവുമഥവളരേഭംഗിയുംവന്നുകൂടും. ൨൩൧

കയ്യുണ്ണ്യംസ്വരസങ്ങൾമഞ്ഞളതിനുള്ളച്ചാറിനൊത്തെണ്ണയും.
നെയ്യുംതുല്യമതിൻെറപാതിയവണക്കിന്നെണ്ണയുംസ്തന്യവും
പയ്യിമ്പാലുമിരട്ടിചേൎക്കതരക്കിന്നാദ്യമൂററീട്ടുടൻ
വിഷ്യംക്കൂടിനഗന്ധകത്തൊടിഭമൂൎദ്ധാവിങ്കലാടീടുവിൻ.

മൂന്നുകായ്ത്തൊലിയൊടൊത്തുജീരകമതില്പൊടിച്ചിടുകഗന്ധകം
മൂന്നമോതിയൊരുതൈലമായതിലിതുംകുഴച്ചിഭമുടിക്കിടിൻ
മൂന്നുനാഴികകഴിഞ്ഞശേഷമിതുതേച്ചരച്ചുകഴകീട്ടുകിൽ
മൂന്നുദോഷവുമകന്നുഗ്രഹിച്ചധികരക്ഷചെയ്യുമിഭജാതിയിൽ. ൨൩൨

നാലുവൃക്ഷമിരുവേങ്ങയാഞ്ഞിലിമുരിങ്ങകപ്പയതിനുള്ളതോൽ
മാലുനീക്കമൊരുപത്തുമൂലമമൃതാടലോടതഴുതാമയും
നാലുജീരകമൊടുള്ളിയാററിയുമൊക്കെറാത്തലരവീതമായ്
ക്കേൾക്കനെയ്യതിൽവറുത്തിടിച്ചുപൊടിയാക്കിവക്കുകിനിയോതിടാം.

ഇപ്പൊടിക്കരകരുപ്പുകട്ടിയതിലഷ്ടചൂൎണ്ണമിരുറാത്തലും
ചേൎപ്പിനപ്പൊഴൊരുറാത്തലായതിനുവെന്തഗന്ധകമിതൊക്കയും
വാഴതമ്പഴമശേഷമിട്ടിവകുഴച്ചെടുത്തുനറുനെയ്യതും
ചേൎത്തുഹസ്തിയതിനേകിടുന്നതിനുലേഹമാശ്ശുരുവിവക്കവിൻ. ൨൩൩

മെല്ലെന്നായതിൽനിന്നെടുത്തഴകൊടനഗ്നിക്കതക്കോണമായ്
ചില്ലിക്കൊമ്പുവളന്നിടാൻകരികളെത്തീറ്റീടുസന്ധ്യക്കുമുൻ
എല്ലാസൽഗുണമോടുചേന്നവരുമിങ്ങെരാവതമ്പോലെയായ്
നല്ലോരാനവരാഹനേററവുമുയത്തീടുംഗജംനിശ്ചയം. ൧൬൬

കസ്തൂർയ്യാദിമരുന്നുചെന്നതിലിരട്ടിച്ചാക്കരുപ്പൊട്ടിയും
ചേത്തിട്ടെട്ടതിലൊന്നുഗന്ധകവുമിട്ടിട്ടൊക്കയുംപാകമായ്
കണ്ടാക്കന്നരസായനംഗജതതിക്കെല്ലാത്തിനുംനെല്ലതാ
ണുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തീടണംഗജകുലത്തെക്കാത്തുരക്ഷിപ്പവർ. ൧൬൭

കന്നിൻനെയ്യെണ്ണയെന്നീവകസമമവണക്കെണ്ണപാതിക്കതിൽചേ
ത്തന്നെല്ലാംമെല്ലെമൂപ്പിച്ചതിലുടനഴകായ്ഗന്ധകംചേത്തുവെച്ചു
ചില്ലിക്കൊമ്പിന്നകത്തുള്ളൊരുകഫമധികംകട്ടിയായീടുവാനും
ചൊല്ലേറുന്നോരുപാനൻതെളിവതിനുമിതാനക്കുപാനത്തിലാടാം. ()

കീഴ്ക്കൊമ്പു വളയാൻ ചികിത്സ

കൊമ്പുകീഴ്വളരുന്നൊാഴായതുവളസ്സുവിൻവളരുമീഗ്ഗുണം
കംഭിക്കാധികഭംഗിയൊണ്ടുവെലവന്നിടാനുമതെളുപ്പമാം
രണ്ടുകാലിരുപുറത്തുമിട്ടുപടിവച്ചതിന്നുപരിയാനതൻ
രണ്ടുകൊമ്പുമൊരുപോലെതാങ്ങുകിൽവളഞ്ഞിടുംകനവുമേറിടും. ()

മഞ്ഞപ്പാലുമരിങ്ങനീരുമവണക്കിന്നെണ്ണയുംതുല്യമായ്
തേങ്ങാത്തണ്ണിയിവസ്സുതുല്യമതിലെട്ടൊന്നീഞ്ഞുതംസ്തന്യവും
കൂട്ടിച്ചേത്തിതുകാച്ചിയുററുമണലിന്നാദ്യത്തിലഗ്ഗന്ധകം
കൂട്ടീട്ടായതുവാസ്സുകുംഭമതിലങ്ങാടീടിലേറുംഗുണം. ൧൭൦

കൂട്ടുകൊമ്പിന്ന കൽചവരാൻ ചികിത്സ.

കൊമ്പിൻതുമ്പൊന്നകത്തുന്നതുവിടവിഷുകത്തിച്ചമിഷ്ടപ്രകാരം
താങ്ങിച്ചുംവേണമപ്പോൾധൃതിയതിനധികംവസ്സുകിൽപാറുകില്ലാ

നെയ്യെണ്ണയെണ്ണോപ്പമാക്കീട്ടതിന്നരയവണക്കെണ്ണയുംചേൎത്തുകാച്ചി
കയ്യോടാവായുകംഭസ്ഥലമതില്പടനെതേച്ചുമുക്കീടിഭത്തെ. ൧൧

നെയ്യുംവെണ്ണയുമൊപ്പമായതിലെരട്ടിച്ചിട്ടതേൻഗന്ധകം
പയ്യേക്കുട്ടിയിളക്കിയുള്ളൊരുകുഴമ്പാടക്കടക്കൊമ്പതിൽ
എരണ്ണക്കരുവിട്ടുവച്ചൊരുജലംകൊണ്ടൊപ്പുകപ്പിള്ളിയിൽ
സൈപരക്കേട്ടുകളഞ്ഞുകൊമ്പുകലുമന്നാനസ്സമാനംവരും. ൧൨

ഇമ്പകൊമ്പിന്റെചെത്തിട്ടുംപലഞ്ഞരമ്പിത്തുമ്പുമൂദ്ധാവിലാ
ണമ്പോടായതുനേരെയാക്കവതിനാണിച്ചൊന്നതാംരീതികൾ
മുമ്പുംപിന്പുമൊഞ്ഞിടാത്തവകയാംകാട്ടാനകൾക്കീവിധം
കോമ്പിൻഭംഗിവളൎത്തുവാനുചിതമായ്നോക്കുന്നതാവശ്യമാം. ()

ധാരാളംകേരനീരുംമുലജലവുമുടൻചേൎത്തുകൊണ്ടൊത്തമോദാൽ
ലേരണ്ഡത്തിന്റെതൈലംതിലജമിവസമംനെയ്യതിൽപാതിചേൎത്തു
പാലുംവിത്തീട്ടുകാച്ചീട്ടുഴകൊട്ടുമെഴുകാകുമ്പൊഴ്ആറീട്ടിഭിത്തിൻ
മൂലാധാരത്തിചാടീടത്തുഷ്ണമുതകംപാരമീവാരണാനാം. ൧൪

തലക്കുട്ടി. തലപൊക്കം ഉണ്ടാകുന്നതിന്നു ചികിത്സ *

കയ്യുണ്യംതഴതാമയുംതുളസിയുംവാശാഖ്ളചീബലാ
പയ്യിൻപാലുമിവററതൻജലമതുംപ്രത്യേകമോരോപറ
നെയ്യങ്കാലതിലെണ്ണപാതിയവണക്കിന്നെണ്ണതൈലക്രമം
പയ്യെക്കാച്ചിയരക്കമദ്ധ്യമിതരിച്ചാടാനപൊക്കംതല. ൧൫

മൂന്നാൾക്കുംപ്രീതിയേകുംത്രഫലയൊട്ടുസമംയഷ്ടികുട്ടിപ്പൊടിച്ചും
പിന്നീടാഗന്ധകംചേൎത്തിത്തുണിയതിലിട്ടൊന്നരിച്ചിട്ടുവെക്കും

* ഈ ചികിത്സ കന്നുകാലികൾക്കു വരുന്ത മംറിയതിന്നുശേഷവും മനുഷ്യ
ൎക്കു തലവേദന, ചിത്തഭ്രമം മുതലായതുകൾക്കും ചെയ്യാം

മൻചൊന്നാതൈത്തലമൊട്ടൊത്തൊരുതള്ളമിടണംവായുകംഭത്തിലെ [നാ-
ലഞ്ചാതിദ്രുതികളക്കിങ്ങധികതരശിരോഭംഗിയുംവന്നുകൂടും. ൧൬൩

നെല്ലിത്തോൽക്കുവ്വളത്തിന്നിലതുളസികുറുന്തോട്ടിരണ്ടരകത്തി
ന്നുള്ളോരച്ചാറിലശ്ചംഘൃതമതിലരയായെണ്ണയുംതേങ്ങനെയ്യും
തള്ളപ്പാൽനാലിലൊന്നായുടനിവയഖിലംചേത്തരക്കിന്റെമല്യം
നല്ലോണംനോക്കിയൂററിസ്സിരസിതടവുകിൽദന്തിമൂദ്ധാവ്യയത്തും. ()

ചെത്തിപ്പൂവ്വുമുതാടലോടകമുരിങ്ങാത്തോലുകയ്യുണ്ണ്യവും
ചെത്തിട്ടാട്ടിയെടുത്തനീരൊരുപറയ്ക്കൊപ്പംപയസ്സെണ്ണയും
അല്പംവീത്തിയതിന്റെപാതിഘൃതമോടേരണ്ഡതൈലംകല
ന്നാസ്ഥാപൂവ്വമർക്കമപ്യമതരിച്ചാടീടണംമൌലിയിൽ. ൧൬൪

മഞ്ഞപ്പാലൊരിടങ്ങഴിക്കുസമമീയേരണ്ഡതൈലംഘൃതം
തേങ്ങാത്തണ്ണിയെരട്ടിവീത്തതിനുതുല്യംചെക്കനെല്ലിക്കനീർ
കൂട്ടിക്കാച്ചിയരക്കിനാദിയിലരിച്ചാടീടപാനസ്ഥലേ
കിട്ടീടുംഗുഢമിപ്രയോഗമതിനാൽദന്തിക്കപാരംഗുണം. ൧൬൫

കാട്ടാനകളെ വെളിക്കിറക്കൽ

പൊഴക്കിറക്കിമുക്കണംകരങ്ങൾകൊണ്ടുതേക്കണം
പഴക്കമായതല്ലയീഗജങ്ങളെന്നുമോക്കണം
അഴിച്ചിടൊല്ലകെട്ടതുംപൊണങ്ങിടുംതൊഴിച്ചിടും
വഴിക്കവേണ്ടമാതിരിക്കിഭങ്ങളെത്തെളിക്കണം. ൧൬൬

കൂട്ടിൽക്കേറിയവേളയീവനഗജംകാണിച്ചശൗര്യങ്ങളെ
ക്കാട്ടുംപിന്നെയുമപ്പൊഴദ്ദ്വിരദഃമാടൊന്നിച്ചുതാപ്പാനകൾ
വാട്ടംവിട്ടുവടംകടിച്ചുവളരെസ്സൂക്ഷിച്ചുനിന്നീടണം
കാട്ടിൽപോകുമതല്ലയെങ്കിലധുനാകാട്ടാനയാണായത്. ൧൬൭

അഴിച്ചുകെട്ടിരത്തിമേത്തണിഞ്ഞമണ്ണുനീക്കിയ
പ്പുഴക്കെറക്കിട്ടമ്പൊഴക്കരങ്ങൾകാൽമുഖങ്ങളും
വഴിക്കശ്ശുദ്ധിചെയ്തുടൻജലംകുടിച്ചിട്ടംഗജം
കിഴിഞ്ഞതല്ലവിപ്രജാതിയാണതെന്നതോക്കണം. ൨൱൨

ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയവൈശ്യശൂദ്രരിവരോടൊത്താനകൾക്കുംക്രമം
നാമ്മൾക്കിത്രകഥിച്ചിടാമഖിലവുംചൊൽവാൻപ്രയാസംതുലോം
ബ്രഹ്മാണ്ഡംപമദന്തിവാത്മമുഴവൻചൊല്ലാൻതുടങ്ങീടുകി
ബ്രഹ്മാവിന്നുമസാദ്ധ്യമിമനുജരെക്കൊണ്ടെന്തുസാധിച്ചിടും. ൨൱൩

അഴിച്ചുകെട്ടപച്ചതിന്നയന്നിടട്ടെരക്തവും
വഴിയ്ക്കുനേകമംഗിയുംതെളിയ്ക്കുവാൻശ്രമിയ്ക്കണം
പഴക്കമൊക്കെയാക്കിവില്ലുകാനലേലമായതിൽ
പെരുത്തല്ലിന്നസഖ്യംവരുത്തുമെന്നതോക്കണം. ൨൱൪

ജന്മന്തൊട്ടമ്മയച്ഛന്നിജകുലമിവയോടൊത്തരണ്യത്തിൽനിന്നി
ട്ടുന്മേഷത്തോടുകൂടിച്ചെടിജലമിവയുണ്ടേറെവാസ്സംഗജത്തെ
കണ്ടിൽച്ചാടിച്ചെടുത്തിട്ടനവധിതകരാറോടുകൂടീട്ടുകൂട്ടി,
ല്ലെണ്ടാക്കീട്ടല്ലൽനീക്കിപ്പുനരതിനെയുടനാടിണക്കീടവേണം. ൨൱൫

കോപിച്ചീടിനവാതപിത്തകഫമാനന്ദിച്ചദന്തിയ്ക്കിനി
ശ്രീപാദമ്മുതലേറെയേറിവരണംധാതുക്കളെല്ലാമുടൻ
ചെയ്യേണ്ടുംദിനചര്യകൂടിയഴകായെല്ലാന്നടത്തിയ്ക്കുകി
ല്ലൊയ്യല്ലാനവരാഹനാറുമണലെന്നോണംവരത്താവതാം. ൨൱൬

ചൌളം

ചൌളങ്കണക്കവനദന്തികളെത്തുടച്ചാ
മേലുള്ളചെള്ളയൊഴിവാക്കഴലൊക്കെനീങ്ങും
പിന്നീടുതേങ്ങയുടെതൊണ്ടതുകൊണ്ടുതേച്ചാൽ ൨൱൭
മിന്നീടുമന്നതുവരാംഗരുഹപ്രണാശം,

കാതുകുത്തൽപോലെ

കാതുകുത്തിനുസാമാനമാനകളശേഷവേലകളെടുത്തിടാ-
ങ്കാതിലോതുമതുപോലെകാലുകളികൊണ്ടിഭത്തിനറിവേകണം
ക്കുടതിന്റെറമുകളിൽതൊട്ടുതൊരുവടമ്പിടിച്ചുഗജപാലകൻ-
ധാടിയോടുകരിതങ്കഴത്തതിലിരുന്നുകാൽപൊരുളുകാട്ടണം. ഫ്യൻ

വെളിസ്ഥിംക്കീട്ടുള്ളാക്ഷ

മുക്കുട്ടുണ്ടാക്കിയംഗന്തഴകിയൊഴകിട്ടംനീരിൽനേരെക്കുളിപ്പി
ച്ചുള്ളടക്കിഷ്ടമേകുഞ്ചെടികൾതണലെഴന്നേടമാക്കിക്കൊടുത്ത്
ഉൾക്കോലുന്നഗ്നിനോക്കിത്തവിടുമരിയുമിട്ടിട്ടുവയ്ക്കുന്നചോറിൽ
ചെല്ലപ്പോള്ളംഗന്ധകന്നെയ്യിവകളുമഴകോടാനകൾക്കേകിടേണം ()

ചീരത്തയ്യുപറിച്ചുനട്ടുടനെവാടുമ്പോലെകാട്ടാനയാം
ചോരത്തയ്യുകരിടത്തുകത്തിയധികംകഷ്ടപ്പെടാതാക്കണം
ധാരാളഞ്ചെടീനിരുചെന്നതിലെഴന്നെയ്യൊക്കെമെയ്യിൽപര
ന്നുരുമ്പോളിഭജാതികൾക്കധികമായുണ്ടായിടുംഭംഗികൾ ൻൂ

മുരിങ്ങവെങ്ങയാഞ്ഞിലിപ്പിലാവുനാലുവൃക്ഷവു
മ്മുരുക്കരണ്ടുകപ്പയുമ്പിലാശുതേക്കക്കുവളം
ധരിക്കിതിന്റെതോൽവരട്ടുമഞ്ഞൾജീരകം
ശരിക്കചൂണ്ണമാക്കതിൽക്കുറച്ചുഗന്ധകത്തോടും ൻവ

കാലാവസ്ഥതുടങ്ങിയുള്ളവകളെചിന്തിച്ചിരട്ടിച്ചതി
ല്ലെച്ചുക്കരയിട്ടിടിച്ചുപഴവുങ്കുട്ടിട്ടുനെയ്യൊക്കയും
വയ്യിട്ടാനകളിച്ചുവന്നളവിലീലേഹംകൊടുത്തീടണം
മെയ്യല്ലാമഴകാന്നുകുഞ്ജരതതിക്കേന്നാൽസുഖംവന്നിടും ൻമ

കപ്പയുന്തവിടുമത്തിയിത്തികളൊടാലുരണ്ടുമിരുവെങ്ങയൊ
ടൊപ്പമിട്ടിവകൾവച്ചിതേകുകുടരാഗ്നിനല്ലശരിയാക്കുവാൻ

അല്പമായ്ചിലവുചെയ്കിലെന്നുടനെല്ലേലവേളിയതിലഭ്ധനം
കെല്പെഴുന്നപെരിയാററിലാശുമഴവെള്ളമെന്നവിധമേറിടും വൻര്

കൂട്ടിൽകേറുന്നനാൾതൊട്ടിട്ടതനവധിലെഴുംചോരയേററംഭുജിച്ചും
കെട്ടുകുററിക്കചുറ്റുംകഠിനരവികരച്ചൂടിനാൽകാഞ്ഞുപാഞ്ഞും
പെട്ടെന്നപ്പച്ചവിട്ടിട്ടഴലൊടുമറിയുന്നാനവൃക്ഷനിവൃത്തി
ക്കേട്ടാനഭ്ധപാനമോതിവകളെവെളിവായ്ചൊല്ലണംവൈദ്യനാദ്യം

രക്ഷിക്കുംരസധാതുതൊട്ടടലിലുള്ളോരേഴധാതുക്കളെ
ത്താക്ഷീണമ്പെരുകുമ്പോഴങ്ങിമയന്നൊരാവതമ്പോലയാം
ല ::ീശൻറകടാക്ഷവീക്ഷണമഹാഭാഗ്യംലഭിച്ചീട്ടുവാ
നിക്ഷോണിശനിതൊക്കേനല്ലവഴിയാണെന്നുള്ളതോത്തീടണം

ആനക്കാർചെയ്യേണ്ടുംദിനചര്യ്യം

ആനക്കാരാനനിൽക്കുന്നിടമ്മഷസിസമുത്ഥായചെന്നൊന്നുവന്നി
ച്ചാന്ദ്രംവാരണങ്ങൾക്കവിരതമുതകുന്നല്പവാക്കോട്ടുകൂടി
ആനപ്പിണ്ടമ്പരിക്ഷിച്ചതിനവികൃതിയെന്തെങ്കിലുംകണ്ടുവെന്നാൽ
ദിനത്തിനാദിയാമാസ്ഥിതിയറിവുകെട്ടത്തിടേണംവൈദ്യനാക്കു

അല്പംഗന്ധകമോട്ടുചെത്താരമവണക്കിന്നെണ്ണവൈദ്യനുകൊടു
ത്തപ്പോൾക്ഷപ്രമെരണ്ടുവായയിലുടഞ്ചോത്തിക്കണംദന്തിക്കും
കസ്തൂര്യാദിയതായിടുംഗുളികയോടൊപ്പിച്ചനൽഗന്ധകം
ചേത്തീട്ടേകുകവാതപിത്തകഫവുന്നുവ്യാധിയേററുംഗുണം. വൻവൃ

ആനക്കാരാനവൈദ്യൻപറയുവതുവിധംകേട്ടുകൊണ്ടാൽഗജങ്ങൾ
ക്കൂനംകൂടാതിരിപ്പാനെളുവഴിയതിലുണ്ടേററമെന്നോത്തിടേണം
ദീനംവന്നാലശിക്കില്ലിഭമുടനെമരുന്നൂട്ടുവാനുംപ്രയാസ
മ്പേനായെപ്പോലെതൂങ്ങിട്ടവിടവിടെയഹോനിന്നിടുംപിന്നെവീഴും.(,)

ലേലത്തിന്നലീസ്സയക്കൽ

നൽക്കുട്ടിലല്ലൊണ്ടടച്ചുള്ളടവിഗജമതിൻകേടുയത്നിച്ചതൊക്കെ
പൊക്കീട്ടാലേലവേളിക്കറിയതിനുടനെലീസ്സയച്ചീടവേണം
വെക്കംസൎക്കാരുലേലക്കാരിദിനമറിവാനായ് ഗ്ഗസററിൽപതിക്ക
ന്നക്കാലത്താസ്ഥലത്തേക്കിഭകുലമതിനെസ്സാദരംകൊണ്ടുപോണം.

ഒന്നായേറെനടത്തിടേണ്ടടവിയാംവീടങ്ങടുത്താണതിൽ
ത്തിന്നാൻക്കൂട്ടരോടൊത്തുകൂടിയടനംചെയ്യുന്നതല്ലോഗജം
രാജപ്രൌഢതയുള്ളൊരിവനഗജക്കൂട്ടത്തിലധ്യക്ഷനാ
യോജസ്സുള്ളൊരുകൊമ്പനുണ്ടവനിഭക്കൂട്ടത്തെ രക്ഷിച്ചിടും. ൱൦൦

ലേലത്തിന്നുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ

ആനലേലമടിയന്തിരങ്ങളുടനെനടത്തുവതിനച്ഛനാം
സ്ഥാനിയാകിയൊരുമന്ത്രിവൈദ്യനനുവാദമേക നഗസംഘമുടൻ
ആനവൈദ്യനിഷകിട്ടിയെങ്കിലയിനുണ്ണിനുംവഴിയിലുള്ളൊര
ത്തീനിനുംചിലതൊരുക്കുവാൻകുറിയൊടൊത്തുവീണ്ടുമറിവിക്കണം.

തേങ്ങചക്കരകരിമ്പുനെയ്യുകദളിപ്പഴംപഴമശേഷവും
മഞ്ഞളുപ്പരിയൊടെള്ളുഴുന്നുപയറൊത്തുമുല്ഗമൊടുചക്കയും
എണ്ണയുംമുതിരനല്ലരിത്തവിടുചേനചേമ്പുകൾകിഴങ്ങതും
വെണ്ണനെയ്യൊടുകറപ്പുകായമിവകൾക്കലിസ്റ്റുടനയക്കണം. ൱൦൧

പാലെഴഞ്ചെടികൾമററനേകവുമൊരുക്കുവാനുമറിവിക്കണ
ന്നാലുവൃക്ഷമയിനിപ്പിലാവൊടുമുരിങ്ങകപ്പയിവതൻതൊലി
ക്കുവ്വളത്തിനുടെകായയുന്തുളസിചെത്തിതുമ്പകളിതിൻറനൽ
പൂവ്വുമീവകമറന്നിടാതെഴുതുകാനകൾക്കൊരമൃതാണതും ൱൦൨

വള്ളിക്കെട്ടിനുകോപ്പുകൂട്ടുവതിനായ്കല്പിച്ചിടുമ്മട്ടിലീ
ച്ചൊല്ലേറുന്നൊരുലേലവെളിയതിനായ്വെണ്ടുന്നവട്ടങ്ങളെ

തെല്ലുംലോപമതെന്നിയെശ്ശരിവരക്കെല്ലാമൊരുക്കീട്ടവാൻ
ചൊല്ലുണ്ടെല്ലാമതിങ്കലേറെമൂതലുണ്ടാക്കുന്നമന്ത്രീശ്വരൻ ൩൦൮

ലേലമായതിലൊരാനയൊന്നതിനൊരാട്ടിനുള്ളവിലപോരുമെ
ന്നാലതാനമൂതലൊററിട്ടന്നിഭമതിന്നുസദ്ദ്യകൾകഴിച്ചിടാം
കാളനോലനൊടവീലുക്കുട്ടുകറിതൊട്ടതൊന്നുമിഹവേണ്ടട-
മ്മാലൊഴിച്ചഗജവൈദ്യനോത്തവതുദന്തികൾക്കവിടെനൽകണം. ()

ആക്ഷേപം

പൃക്കളെന്തിനിഹചൊന്നതെന്നുനിരുപിയ്ക്കിലായതുമുരച്ചിടാം
മുഷ്ക്കഴന്നടവിയാനകൾക്കടനെവന്നിട്ടന്നഴലൊഴിയ്ക്കുവാൻ
തക്കതായചിലകൈമരുന്നിനനുപാനമാണിവകളൊക്കയും
വെക്കമായവിടെവേണ്ടതാണതിനുമുമ്പുലീസ്ററുകളയക്കണം. ()

കാട്ടിൽനിന്നിവിടെവന്നിട്ടന്നളവിലിപ്പറഞ്ഞവകയാനകൾ-
ക്കിഷ്ടമല്ലതദപിക്രമേണപരമിഷ്ടമായിവരുമോക്കണം
നഷ്ടമൊന്നുമണയാതെലാഭമധികപ്പെടുത്തുവതിനാണയീ-
വട്ടമൊക്കെയുമൊരുക്കിട്ടന്നതിഭമത്ഥസഞ്ചയമുയത്തിടും. ൩൧൧

ലേലംചേലായ്നടക്കുന്നതുവരയുമുടൻദന്തിരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി-
ട്ടാലോചിച്ചാനവൈദ്യൻപറയുകിലതിനെക്കേട്ടിടുംമന്ത്രിവയ്യൻ
ലാഭംസക്കാരിനേറുന്നതിനുതടയിടാനാരിരിക്കുന്നുവെക്കം
ലോപംവിട്ടാനവാരുംധനചയമൊരുവൻതള്ളുമോതെല്ലുപോലും. ()

കണ്ടിൽവീണടലുടഞ്ഞുകഷ്ടതയശിച്ചപട്ടിണികിടന്നുമ-
ച്ചെണ്ടകൊട്ടിനുസമാനമുള്ളടികളേറവുകൊററുകൾകുറഞ്ഞഹോ
ഇണ്ടലേററവുമറിഞ്ഞതായവനദന്തിസന്തതിവനംവക
ഫണ്ടനേകമിഹനൽകിടുമ്പൊഴതതിൻെറ ഷയ്കൾകുറയ്ക്കുണോ. ()

ലേലത്തിനുകൊള്ളുവോളം കേണ്ടും മരുന്നുകൾ

വേളിയ്ക്കു പോകുമ്പൊഴിഭത്തിനേക്
കേളിങ്ങിരിയ്ക്കുന്ന മരുന്നുരീന്നാൽ
പോളുന്ന ദോഷങ്ങളൊഴിയ്ക്കുവാൻ ധാ-
രാളം മരുന്നമ്പൊടു ശേഖരിപ്പിൻ. ൩൱൧൦

കസ്തൂര്യാദിമരുന്നു ചേൎന്ന വടകം ധാന്വന്തരം തൈലവും
മുത്തേകുന്നൊരു ഗന്ധകങ്ങളിവ കൊണ്ടാനയ്ക്കു ദീനം കെടും
പ്രത്യേകിച്ചു ഗുരുത്വമുള്ള ചെടിയും ചേൎത്തിട്ടു തേക്കീടുകിൽ
സത്തായുള്ളൊരു വിത്തരാശിയെ വരുത്തീടുന്നതല്ലോ ഗജം. * ൩൱൧൧

ലേലസ്ഥലത്തു സ്ഥലം വാങ്ങൽ

ലേലവേളിയതിനായ്ക്കരുന്നിഭതതിയ്ക്കു തിന്നു മരുവീടുവാൻ
ചേലെഴുന്നരമനയ്ക്കടുത്തൊരു പറമ്പു വാങ്ങുവതവശ്യമാം
ആനവൈദ്യനതിനുള്ളിടം ശരിയതായി നോക്കിയറിവിയ്ക്കിലീ-
മാനവേന്ദ്രവരമന്ത്രിമാർ വിലകൊടുത്തു മസ്ഥലമെടുത്തിടും. ൩൱൧൨

അസ്ഥലത്തുചിതമായിടും ചെടികൾ നട്ടിടാനുമറിവിയ്ക്കിലി-
ങ്ങാസ്ഥയോടവകളെശ്ശരിയ്ക്കു നടുവിച്ചിടും ഝടുതി മന്ത്രിമാർ
ആനലാഭമൊരു പാടു കൂടുവതിനുള്ളുപ്പവഴി നോക്കിട്ടു-
ന്നാനവൈദ്യനറിവിച്ചിടും പടി നടത്തുമായവരസംശയം. ൩൱൧൩

രാജധാനിയതിൽ വച്ചു ലേലമഴകാക്കുവാൻ ചെറിയ പന്തലും
വ്യാജമെന്നിയെയിടേണമായതു ടനാനവൈദ്യനറിവിയ്ക്കണം
രാജമന്ത്രിവരരാഢ്യരാനബഹുമാന്യരെന്നിവർ നിറഞ്ഞൊരാ-
രാജലക്ഷ്മിവിളയാട്ടമായവിടെയാനു ലേലമതു ചെയ്യണം. ൩൱൧൪

---

* ഇതു് ആനകൾ, മൃഗങ്ങൾ മുതലായവകളെ കൊണ്ടുപോകും വഴികളിൽ കയ്യിലിരിയ്ക്കേണ്ടതാണു്.

തേക്കവീട്ടികൾതുടങ്ങിയുള്ളവകളേയുമിങ്ങുനടവിസ്സുവാൻ
ലാക്കനോക്കിടുവതായമന്ത്രിവരരാനലാഭമേധികപ്പെടാൻ
തക്കമാഗ്ഗമറിവിച്ചടുംപടിനടത്തുവാൻമടിനിനസ്സുയി-
ല്ലുക്കക്കൂടുമിടലാഭമേററുവതിലേവനുംബഹുമതിച്ചിടും. ന. ൫൩

ലേഖയാത്ര

ലേഖത്തിനായ്ഗമിസ്സുമ്പൊഴത്തുവഴികളിൽകൈമരുന്നോടുകൂടി-
പ്പാലേറുംതീനവെള്ളംതെരുതെരെയധികംദന്തികൾക്കേകുവാനായ്
വൈദ്യൻപോകേണമന്നാവഴികളിലധികംപേടികൊണ്ടല്പൽവന്നാ
ലുദ്ധ്യോഗിച്ചായതെല്ലാംത്ധടുതിയിലൊഴിവാക്കേണമന്നാനകൾക്ക്.

ഊനമൊക്കയുമകററിടുന്നതിനുഗാഢ്വേണമിഹരോഢ്യമാ-
ണ നരാജനുടെഴുന്നള്ളിപ്പിനരികത്തുവൈദ്യനമിരിസ്സുണം
പൂജ ചയ്യടവിദ ന്തിസന്തതികളൊത്തു ലലമതിനുള്ളൊരാ-
രാജധാനിവരെയുംവഴിസ്സുപലകൈമരുന്നുകൾകൊടുക്കണം. ന. ൫൪

രാജാക്കന്മാരെഴുന്നള്ളിടുമളവരികേഢാക്കുമുള്ളോണമാന-
പ്പൂജസ്സായാനവൈദ്യൻഫലമധികമെഴുംകൈമരുന്നോടുകൂടി
വ്യാജംകൂടാതെനിന്നാലടവിഗജതതിസ്സല്പലേശാതെലേലം
രാജശ്രീനിവൃഹിസ്സുംഗണപതിതുണയാഷ്ഭ്രരിവിത്തംവരുത്തും. ()

ഈടുതോടുപടിയോടുകൂടിടുമെടങ്ങളിൽക്കടിയെടസ്സചെ-
ന്നാടിയോടിയെടയുന്നൊരാനവടിയോടുകൂടിയുടനോടിയാൽ
ധാടിയോടുടലടിച്ചുടച്ചുപൊടിയാക്കിടൊല്ലുഗജപാലരേ
വീടകത്തുകടിവസ്സുവാൻവളരെമോടിയോടവരെനോക്കണം. ന. ൫൬

ഈടുവീടുമതിലോടുമേടപടിവാതലുള്ളടമടുത്തുചെ-
ന്നീടിലാടുകുടികൊണ്ടിടുന്നവിടെയെത്തിടുമ്പൊഴതിടഞ്ഞിടിൽ

ധാടിയോടുവടിവിട്ടു ചാടിയുടനോടിയോടിയതിലേറിട്ടു-
ന്നാടലോടുവതിനീടെഴുംപടിയുടൻകരിയ്ക്കുകൊടുഗന്ധകം. ൧൨൦

പൊന്നുരുക്കമവിടത്തിലന്നു ടനെപ്പൃച്ഛവന്നിടുവതെന്തിനാ-
ണെന്നമാതിരിയിൽവൈദ്യനെന്തിനിഫവന്നിടുന്നതതുമോതിടാം
ദന്തിവയ്മ്മതിൽവായുകോപമയമായിടുന്നൊരെലിയുണ്ടതി-
ന്നന്തികത്തിലിദവൈദ്യനാകുമൊരുപൃച്ഛനില്പതുമഫാണ്ണണം. ൧൨൧

പൂണ്ടുൽകല്യാണമായിക്കുരുതന്നമനുജാകൊമ്പനാനേടെലേലം
മാനംപൂണ്ടുള്ളവേളിക്രിയയൊടുകിടയാണിപ്പിടിയ്ക്കുള്ളലേലം
ചൊല്ലേറുന്നാനലേലോത്സവമതിലുരുന്നീശപരാധീനമെന്നും
പള്ളിക്കെട്ടുംനടത്താൻതെരുതെരെവഴികാണിയ്ക്കുമാവിംല്ലരാജന

ലേലവേളിയുടെ അയിനുണ്

വേളിനാളിലതിരാവിലെവനഗജങ്ങളെക്കഴുകിമണ്ണൊഴി-
ച്ചാളുവന്നവരെനോക്കിടുന്നതിനുമുമ്പിലാനയയിനുണ്ണണം
പാലകാപ്പ്യന്തടൈൂലമോത്തുകുതുകത്തൊടായവരെനോക്കിടും
കേളിയുള്ളവരടുത്തുവന്നഖിലസൽഗുണങ്ങളുമറിഞ്ഞിടും. ൧൨൩

വഞ്ചിരാജകരുണാമൃതുണ്ടടവിയിൽപിറന്നവളുരുംഗജം
വഞ്ചിയിൽപവനനേകമേകുവതിനാനലേലമതുനാൾവരെ
കൊഞ്ചിവന്നഖജനാവിലേക്കമുതലേററിടുംവനഗജത്തിനു-
ള്ളഞ്ചുവായുവുമെണ്ണിടുന്നൊരയിനുണ്ണസദ്ദ്യപൊടിപാററണം. ()

പച്ചയായതൊലിയിട്ടുവച്ചൊരുകഷായമുച്ചസമയത്തിഭം
സേപച്ഛയോടതുകുടിച്ചിടട്ടെയെടനേരമായതൊരുകാപ്പിയാം
ചൊല്ലെഴുന്നൊരുമുഗണ്ഡ്യസ്നനവിനുജീവനേററിയദയാലുവാം
മല്ലബാണരിപുദന്തിവക്രൂരുതനല്ലപോലെകനിവേകിടും. ൧൨൫

അമ്മയോടുകിടയായിനിന്നഴലൊഴിച്ചിടുന്നൊരിഭവൈദ്യനാർ
നന്മയേറിയൊരുദന്തിതന്നുടയവാർത്തയൊക്കയുമുരസ്സുണം
കണ്മിഴിസ്സുഴകുവന്നിടുന്നതിനടുത്തുകെട്ടണമിഭങ്ങളെ-
ക്കാണ്മതിന്നുവരുമാളുകൾക്കുഗ്ഗുണദോഷമൊക്കെയറിവാനുടൻ. ()

ലേലസഭയുടെ മാഹാത്മ്യം

രാജമന്ത്രിവരരാഢ്യരാംവളരെഭ്രസുരാദിബഹുമാന്യരും
രാജമന്ദിരമലങ്കരിച്ചുടനെലേലവേളിയുടെപന്തലിൽ
രാജലക്ഷ്മികളിയാടിടുംസഭയതിങ്കലായതിനുചെയ്തിടും
പൂജയാകിയൊരുപുഷ്പവൃഷ്ടിപൊഴിയുംപടിസ്സുചൊരിയുംപവൻ. ()

കെല്പെഴുംസഭയിലാനലേലമതിനായിമന്ത്രിവരനാഢ്യമായ്
മുപ്പുരാരിയുടെസൂനുവോടുകിടയായകൊമ്പനെവിളിച്ചിടും
അപ്പൊഴാനയൊടുകൂടിവൈദ്യനുമടുത്തുചെന്നുഗജലക്ഷണം
സപ്രമാണമുടനല്പമെങ്കിലുമുരസ്സുണംസഭയിലാദരാൽ. ൩൨൯

കുംഭിതന്നുടയലക്ഷണംസഭയിലുള്ളമാന്യരറിയുന്നതി-
ന്നിമ്പമേറിയൊരുലേലവേളയതിലാനവൈദ്യനറിവിസ്സുണം
നന്മയോടുഗജരക്ഷണത്തിനിഹചെയ്തതായപലവേലകൾ-
ക്കന്മയിൽഫലമുദിച്ചിടുംസഭതെളിഞ്ഞിടുംതുടുതിയോക്കുവിൻ.

വീണ്ടുമിങ്ങനെകരിസ്സുഴംഗ്ഗുണഗണങ്ങളുസ്സഭയിലോതണം
കണ്ടുകൊണ്ടുഗജലക്ഷണംക്ഷണമറിഞ്ഞുവാങ്ങുമുടനാളുകൾ
നീണ്ടുരുണ്ടതനുകാന്തി,കൊമ്പു,തല,വാലുമെന്നിവകൾനല്പതാ-
സ്സുണ്ടിടുന്നവരൊഴിസ്സുയില്ലഗജലേലവേളിവിളിക്കുട്ടിടും. ൩൩൦

അത്യാവശ്യ ലക്ഷണങ്ങൾ

തെന്മലക്കരികളാണിവററബാഹ്യകർമ്മദക്ഷരിവരോക്കുവിൻ
നന്മയോടെഴനളിച്ചമത്തടിപിടിച്ചമത്ഥചയമേററിടും

അമ്മഹാസഭയിലീവ.ധംവനഗജങ്ങൾതൻഗുണഗണങ്ങള
ന്നമ്മയോടുകിടയായവൈദ്യനിട്ടജാതിജാതകമുരക്കണം. നന൮

ആനകൾക്കുനഖമോതിടാമിരുപതായിരിക്കണമതിങ്കൽര
ണ്ടൂനമാകിലുമനേകമാതിരിഗുണംവരുത്തുമിഭമാണത്
സ്ഥാനമാനമതുയത്തിടുന്നഗജലക്ഷണങ്ങളിലിതെത്രയും
മാനനീയതരമാണതുണ്ടിതിനതോത്തിടേണമറിവുള്ളവർ. നനവ

ഏഴടിക്കിലിതിനൊണ്ടുരക്തനിറമാറുടിക്കിലഥപൊക്കമു
ണ്ടാഴിശായിയൊടുതുല്യമാം ക്ഷമയുമൊന്നുനല്ലൊരു സുഗന്ധവും
കൊണ്ടലൊത്തരുചിനല്ലശബ്ദമിവയൊണ്ടുരോമമൊരിടത്തുമേൽ
രണ്ടുമൊണ്ടുചിലടത്തുമൂന്നുമിതുലക്ഷ്മിഹസ്തിനിചിരായുഷീ. നനന

ആനജാതികഥയെക്കുറിച്ചുചിലരാനവൈദ്യനൊടെതൃക്കില
ന്നുലമോതിയതിലുള്ളൊരത്ഥമറിവിക്കിലസ്സഭതെളിഞ്ഞിടും
ആലുവാപ്പുഴയിലംബുജാലമതുപോലെഭ്രരികനകംചൊരി
ഞ്ഞാളനേകമിഹമത്സരിച്ചുഗജവീരരെപ്പിടിമുറുക്കിടും. നനര.

വെലക്കറവു വരാതിരിപ്പാൻ

ആനതൻവിലകുറച്ചിടാംചിലരതിന്റെകേടുകളുരക്കമ
ന്നാനകൾക്കഴലൊഴിച്ചൊരസ്ഥിതിയറിഞ്ഞവൈദ്യവരനോത്തുകിൽ
മാനനീയജനമായതൊക്കയുമറിഞ്ഞുദന്തികളെവാങ്ങുമ
ന്നാനലേലവിളിചന്തമോടവിടെനല്ലമാതിരിനടന്നിടും. നനൡ

ആനമാനമിനിവാച്ചിടുംവഴിയറിഞ്ഞിടാതെവിലതാഞ്ഞിയാ
ലാനവൈദ്യനതിതാഴ്മയോടവരോടോതണംഗുണമെഴുംക്രമം
ദീനമാവമതകന്നുദന്തിയെയടുത്തലേലമതിനാക്കവാൻ
സ്ഥാനിയായവരമന്ത്രിവൈദ്യനനുവാദമപ്പൊഴുടനേതരും. നനന്ന

മൂലമന്ത്രിവന്നാനങ്കൾക്കുചിതമായിട്ടുവെലവരുമ്പൊഴാ
ലേലമായതിൻമായമററൊട്ടുവിലുള്ളൊരത്തരമുരച്ചിട്ടും
കുട്ടിലിട്ടതിരുനാമമോത്തുടനെമററൊരാനയെവിളിക്കമെ
ക്കട്ടിയാനയുടെലേലവേളിപുനരിച്ചമോടവർനടത്തിടും· ൩൩൭

അപ്രമേയഗുണമുള്ളതാകിയൊരുലേലവേളിയതിനാദരാ
ലൂർപ്രമോദമൊടുദന്തിയെപ്പിടിവെലക്കവാങ്ങുമുടനാളുകൾ
ഇപ്രകാരമഴകോടുലേലമതുശംഖുമുദ്രകലനന്നൊര
സ്സുപ്രഭുക്കളുടനെനടത്തുമതുരാജശക്തിയുടെവൈഭവം. ൩൩൮

ചടങ്ങുദക്ഷിണ

മാനമേറിയൊരുലേലവേളിയിലിഭക്കിടാങ്ങളിഹരുള്ളയാ
മാനവൈദ്യനൊടുയാത്രചൊല്ലമളവാനരക്കനന്താമവൻ
ബാലദന്തികുലവീരരോടനുവദിച്ചിടുന്നസമയത്തുടൻ
കേളിയേറിയചടങ്ങുദക്ഷിണയുമാനവൈദ്യനലഭിച്ചിടും. ൩൩൯

ആനയെ വാങ്ങുന്നവർ കൊണ്ടുപോകേണ്ടക്രമം

കൊല്ലംകോട്ടയമമ്പലപ്പുഴതുടങ്ങിട്ടുള്ളദൂരസ്ഥല
ത്തെല്ലാംചെല്ലമതിന്നിടക്കുചിതമാന്തിനേകിടാങ്ങാലതും
വല്ലാതുള്ളൊരുചൂടടിച്ചുടലുടൻചുങ്ങിച്ചെരിഞ്ഞീടുകിൽ
ചൊല്ലംകാലമതെന്നുലോകരതുവന്നീടാതെരക്ഷിക്കണേ. ൩൪൦

ആനനാടകമതിൽക്കളിച്ചുളകിയുള്ളൊരാധികിഴിയാത്തകാ
ട്ടാനരക്ഷയിലുപേക്ഷവയ്ക്കരുതതാനനാഥരൊടുരയ്ക്കണം
കേടശേഷവുമൊഴിച്ചതാകിലുമരണ്യരീതിയെമറന്നിഭ
ന്നാടെണങ്ങിടുവതോളവുംദിവസവുംമരുന്നുകൾകൊടുക്കണം. ()

ലേലവേളികഴിയുമ്പൊഴാനയുടെനാഥരൊത്തവിടെനിന്നൊരു
മൂലവായുവിന്നെമ്പിയല്ലലൊഴിവാക്കിവന്നതിവിടുക്കണം
മാലൊഴിഞ്ഞുകിലുമിന്തദന്തിഗണമമ്മയുള്ളനിവരെപ്പിരി
ഞ്ഞതങ്ങൊടുത്തുമനമൊന്നുരച്ചിടുവതോളുമൌഷധവുമേകണം. ()

വമ്പെഴുംഗജചികിത്സയാകിയമഹോത്സവംപൊലിമയാക്കിടും
തമ്പുരാനൊരുഗജേന്ദ്രമോക്ഷമതിലുള്ളപുണ്യവുമശിച്ചിടും
കുംഭിവർഗ്ഗമുലകിങ്കലെപ്പൊഴുമനേകവേലകളെടുത്തിടും
ശംഭുദേവനമരുന്നകുന്നിനുസമാനമാനമുതലേററിടും. ൩൪൩

ലേലവേളിയുടെശേഷമാനകളശേഷനാഥനുസമാനനാം
മൂലരാജനതിസൌഖ്യമാൻശതകാലമൂഴിയിലിരുന്നിടാൻ
ആഗ്രഹിച്ചടനനുഗ്രഹിച്ചടവിവിട്ടുപോന്നഴലശേഷവും
നിഗ്രഹിച്ചതിനുനന്ദിയോത്തുകൂടിവച്ചിനായിയവിടുന്നുപോം. ൩൪൪

മുൻ നടന്ന ലേലവിവരം ഡയറി

ഇമ്പമോടഖിലവാരണങ്ങളുടെരക്ഷചെയ്യുബഹുവമ്പനാം
തമ്പുരാനധികലാഭമുള്ളഗജലേലവേളിയുടെസംഗതി
മുമ്പിലക്കഥനടന്നതിൻഡൈരിനോക്കിടുംസമയമാളുകൾ
ക്കിമ്പമോടിവിടെഞാനുരച്ചതുയഥാത്ഥമെന്നുടനറിഞ്ഞിടാം. ൩൪൫

ലേലം മുടങ്ങിയ ആനകളെ തിരിച്ചു കൊണ്ടുപോരൽ

ലേലവേളികൾമുടങ്ങിയാലുടനെവൈദ്യനന്നടവിദന്തിതൻ
ബാലരെത്തിരിയെവീണ്ടുകൊണ്ടുവരുമായവക്കടനെയാദരാൽ
മാലുനീക്കുവതിനുള്ളമാർഗ്ഗമിഹചൊന്നതമ്പിനൊടൊരുക്കുകെ
ന്നാലതാനമുതലേററിടുന്നതിനുമന്ത്രിയന്നനുവദിച്ചിടും. ൩൪൬

വിഷ്ണുരാജനുടെകുക്ഷിനല്ലശരിയായ്നറക്കുവതിനൊക്കുകി
ല്ലക്കണക്കശനമാന കൾക്കനി മേകുവാൻവൈഷമമാകിലും
സൌഖ്യമാക്കുമുളവാക്കുവാനധികലാഭമേകുമിഭജാതിതൻ
ദുഃഖമൊക്കെയൊഴിവാക്കുവാനഗദമേകുവാൻവൈഷമമാക്കഹോ. ()

ശ്രീ

ഗജരക്ഷാതന്ത്രം

മൂന്നാം സൎഗ്ഗം.

ഖേലത്തിൽ വിറപോകാത്ത ആനകളെ തിരിച്ചുകൊണ്ടു പോരൽ

രണ്ടുസൎഗ്ഗമതുരച്ചുഞാൻഗജധനംപെരുത്തിഹവരുത്തുവാൻ
കൊണ്ടുപോന്നവനവാരണങ്ങളുടെഖേലവേളിയുടെശേഷമായ്
വേണ്ടതായ ചിലരീതികൂടിയറിയിച്ചിടാമതുനടത്തിയാ-
ലാണ്ടുതോറുമൊരുപാടുലാഭസുഖപുണ്യമെന്നിവകളേറിടും. ൧

ആനലായമൊരുപാടുകൂട്ടുവതിനായനേകചെടിയുള്ളിട-
ത്താനവൈദ്യരുടെശിഷ്യരൊത്തവിടെനിന്നിതങ്ങളെയയയ്ക്കണം
തീനുവെള്ളമിവരണ്ടുമുണ്ടുവളരുമ്പൊഴക്കൃമിയൊഴിഞ്ഞിടാ-
നേനമുള്ള ചില കൈമരുന്നുകളിടയ്ക്കുനൽകുവതവശ്യമാം. ൨

ആഴ്‌വട്ടമൊരെടത്തുപാത്തുരുചിയുള്ളപച്ചകളശിച്ചിഭം
സ്വേച്ഛയോടുമ്പതവാണിടുമ്പഴവിടന്നുമറ്റൊരിടമാക്കണം
അച്ഛനമ്മയിവരായിടുംധിവിഷനാപ്പരുംപെരിയവൈദ്യനും
വീഴ്ചതാഴ്ചകൾവരാതിടയ്ക്കവിടെയെത്തിനോക്കിയഴൽപോക്കണം.

മറ്റെടങ്ങളിലുമാനതന്നഴലൊഴിച്ചിടാനിവരിടയ്ക്കുചെ-
ന്നാറുനോക്കുവതവശ്യമാണിതതിനുന്നേകഗുണമുണ്ടതിൽ
അച്ഛനമ്മയിവരാണയി ധിവിഷനാപ്പരുംപെരിയവൈദ്യനും
[illegible]ച്ചുകുട്ടിയതുപോലെയുള്ളവനവാരണത്തിനെവളൎത്തുവാൻ. ൪

തീൻവെള്ളമിവയാനകൾക്കനിശമേകുവാനിവരുമുണ്ടട-
ത്താനയൊന്നുമുരിയാടിടാത്തതിനുവൈദ്യനുണ്ടഖിലമോർത്തുവാൻ
മാനമോടവനടത്തുവാൻഝടിവിഷനാസ്പരുണ്ടിവിടെയാനകൾ-
ക്കൂനമേശുവതിനില്ലമാർഗ്ഗമവനിശകല്പനയുമില്ലയോ. ൧

നാടെണങ്ങിയ ആനകൾക്കു വരുന്ന ദീനം ശമിപ്പിക്കുവാൻ

നാടെണങ്ങിയഗജത്തിനല്ലലുളവാകിയാലതൊഴിവാക്കുവാ-
നീടെഴുംപല ചികിത്സമുമ്പിലറിവിച്ചമാതിരിനടത്തുകിൽ
കേടശേഷവുമൊഴിഞ്ഞിടുംഝടിതിലാഭസൌഖ്യമുണ്ടെന്നതേ-
റീടുമാർക്കുമതുകൊണ്ടരോഗതവളർന്നിടുംപലതരത്തിലും. ൨

കുടിയാനവന്മാരുടെ ആനകൾക്കു വൈദ്യൻ ചെയ്യേണ്ട രീതി

ആനയല്ലലറിവിക്കുകില്ലതിനുവല്ല ദീനവുമുദിക്കിലു-
ന്നാനപാലകരതാനവൈദ്യരൊടടുത്തുവന്നറിവുനൽകുകിൽ
ഊനമൊക്കെയൊഴിവാക്കുവാൻവഴിതിരിച്ചുകാട്ടിയഗദങ്ങളും
വേണമെങ്കിലതുമേകുകാനായുടനെ [illegible] നടത്തിടും. ൩

ദീനമുള്ളഗജമാന്നിടുന്നവിടെയെത്തിനോക്കുവതവശ്യമെ-
ന്നാണപേക്ഷയുടമസ്ഥനെങ്കിലതിനായൊരുങ്ങിവരുമാളുകൾ
ആനവൈദ്യനരികത്തുവണ്ടിമുതലായവാഹനമതുംവരു-
ത്തേണമായവർതരേണമപ്പടിയുടങ്ങിയുള്ളനുഭവങ്ങളും. ൪

വേലചെയ്യുന്നതിനു പ്രായമായ ആനകൾക്കുള്ള [illegible] വിധികൾ.

ബാല്യംതൊട്ടാനവൈദ്യൻ പറയുവതഖിലംകേട്ടതാപ്പാനയായി-
ക്കൊല്ലംതോറുംപണിപ്പെട്ടനവധിവനദന്തിക്കുപോററമ്മയായും
ചൊല്ലേറുന്നാനലാഭംചെടിഫലമുയരുംമട്ടരണ്യത്തിൽനിന്നി-
ച്ചില്പത്തിൽകൊണ്ടുളക്കംഗജമതിനധികംരക്ഷചെയ്തീടവേണം. ൫

കുണ്ടിൽവീണവനവാരണത്തിനെവലിച്ചുമത്തുടിപിടിച്ചുമ-
ുണ്ടമൊക്കെ...ടഞ്ഞൊരഗ്ഗജത്തിനുനല്ലചെടിവെള്ളവും

വേണമോതിരികൊട്ടഞ്ഞാറററികെനിത്തിയലയനിപാലനി.
ഞ്ഞാണ്ടുകേറ്റമൊരുപുണ്യധർമ്മസുഖമോതുവാൻപണിപണിശനം.

പല്ലൊടിഞ്ഞചിലയെല്ലൊടിഞ്ഞുതലകാഞ്ഞലഞ്ഞുവനവാരണേ-
പ്പിള്ളയെപ്പലവിധംപിടിച്ചടല്പടഞ്ഞതായഗജരാജിയെ
പല്ലുവെള്ളമിവയേകിയിങ്ങടനെഴന്നെളിപ്പതിനയക്കണോ
നല്ലനല്ലചെടിവെള്ളമുള്ളപുഴവക്കിൽനിത്തിയഴൽപോക്കവിൻ. ൰൫

സച്ചീസുള്ള ആനകളുടെ അവസ്ഥ

ആനവേലകളെടുത്തിടുന്നതിനിഭത്തൊടൊത്തുപണിചെയ്യുമ
ന്നുണറക്കമിവയെത്യജിച്ചഗജപാലരഥടുതിമാററണോ
മാനവേന്ദ്രനുടെപാദസേവയതുപോലെയുള്ളഗജപാലനം
മാനമോടിഹനടത്തിവന്നവരിലേററവുംകരുണവേണമേ. ൰൬

ദന്തിപാലകരശേഷമാനകളെയെത്രയോവലിയതായിടും
കന്തമേന്തിയൊരുപാടടിക്കുകിലുമാനയായതുസഹിച്ചിടും
നന്ദിയൊടവരൊടൊത്തുകൂടിയൊരുപാടുദന്തിമുതലേററിയാ
നന്ദിമന്ത്രിവരരൊക്കയുംകരുതുമാനവൈദ്യനറിവിക്കുകിൽ. ൰൭

കൊമ്പൻ പോയ വഴി മോഴക്കം

കൊമ്പനാനകൾനടന്നൊരാവഴിയതാണമോഴയതിനെന്നര-
ക്കുംപടിക്കിഭതതിക്കുമായതിനെമേപ്പവക്കമധികംസുഖം
വന്നിടുന്നതിനതക്കമോതിരിയെടുത്തുകാട്ടിയറിവിക്കിലി
മന്ത്രിരാജനതുപോലെയൊക്കെയൻപൊടമേകിടുമസംശയം. ൰൮

ആനക്കൂട്ടനാക്കിദിവസവും വിളക്ക വെക്കണമെന്ന

രാജമന്ദിരമൊടൊത്തതായവനദന്തിവാഴുമൊരുകൂടത്തി
ല്വ്യാജമാക്കവെതിനാളെവെച്ചൊരുവിളക്കുനിത്യമതിൽവക്കണം
കണ്ടചണ്ടികളതിൽകിടന്നുവേഷജന്തുവായതിലെഴുമ്പൊഴ-
ക്കണ്ടിൽവീഴുമിഭജാതിവന്നതിൽവസിച്ചനർത്ഥംവിഷമിച്ചിടും. ൰൯

വിഷ്ണുരാജന്റെയമ്പലത്തിന്നസമാനമായഗജമന്ദിരം
ശ്ലാഘ്യമാകിയൊരുരാജധാനിയതുപോലെനിന്ദനിരുപിക്കണേ
സൽക്രിയസ്ഥതിന്നുമുമ്പിലുണ്ടൊരുവെളക്കവെച്ചഗണനാഥനെ
സല്ക്കരിക്കുമതുപോലെയാനയുടെക്കൂട്ടനല്ലപൂചിയാക്കണം. ൧൬

മടവാളുവെച്ചു സൂക്ഷിക്കുംപോലെയെന്നു

പത്മനാഭന്റെസേവനാകിയൊരുമൂലരാജനൊടവാളുവ-
ച്ചാത്മദേഹമതുപോലെനോക്കമൊരുപെട്ടിയായഗജമന്ദിരം
ഭദ്രമാക്കുവതിനാളെവച്ചൊരുവെളക്കവെച്ചുശരിയാക്കിയാ-
ലദ്രിനന്ദിനികനിഞ്ഞനേകസുഖലാഭപുണ്യധനമേകിടും. ൧൭

വിഷ്ണുരാജന്റെപൂജയോടുകിടയായൊരീഗജചികിത്സനി-
വിഷ്ണമായ്ശരിവരുത്തുചെയ്യുയിരുയർത്തിടുന്നൊരവനീശപരാ
സപഗ്ഗവാതൽവരെയാളവുംസുകൃതലാഭസൌഖ്യവഴികാട്ടുവാൻ
മാർഗ്ഗമിങ്ങനെതെളിച്ചുകാട്ടിയൊരുചിൽസപത്രപിവരമേകിടും. ൧൮

കന്നുകാലികൾകിടപ്പതാകിയതൊഴുത്തുവാജിയുടെശാലയും
ചന്തമാക്കമതുപോലെയാനയുടെക്കൂടകംപൂചിവരുത്തുവാൻ
മന്ത്രിരാജനായുംപൊഴസ്ഥുനവദിച്ചിടുമ്പോഴുതുവാരണ
പുഷ്ടിജീവധനലാഭസൌഖ്യസുകൃതങ്ങളെന്നിവകളേകിടും. ൧൯

തുള്ളിയൊഴിഞ്ഞ കളംപോലെ

തുള്ളിമെല്ലെയതൊഴിഞ്ഞൊരക്കളമതെന്നപോലെജനമോളമ
ച്ചൊപ്പൊടൊത്തുവനവാരണംവെള്ളരെവന്നുവാഴമൊരുക്കൂടതിൽ
വെള്ളപുല്ലുമുതലായതേറിവെഷജന്തുവന്നുകടിക്കൊൾകിലാ
വെള്ളിമാമലയിൽവാണതായവനദന്തിസന്തതിസഹിക്കുമോ. ൨൦

ലേലത്തിൽവില്ക്കാതെ തിരിച്ചുനിറുത്തിയ ആനകളുടെ രക്ഷ
യോടുതുടർച്ചയായിവേണ്ടും രക്ഷകൾ

ലേലമായതുമുടങ്ങിയാലവിടെനിന്നുവാരണഗണത്തിന
പ്പാലെഴുംപടികൊടുത്തുകൊണ്ടവിടെനിന്നുപോരുമളവൊക്കയും

മാലടിച്ചുകടയുന്നതാംമൃഗത്തിന്നുരോഗതവരുത്തുവാൻ
കേളിയുള്ളദിനചര്യകൂടിയുടനാനവൈദ്യനറിവിക്കണം. ൨൧

ആനകൾക്കയിരുയത്തിടുംപടിമൃഗത്തിനസ്സുഖമുയത്തുവാൻ
എന്നമ്മണ്ടതുധരിച്ചിടുന്നതുമവശ്യമാംനാികശിഷ്യരേ
മാനുഷക്കതുനിമിത്തമായധികരക്ഷകിട്ടുമവനീശനാ
മാനപുണ്യധനധാന്യസന്തതിസുഖാദിയെന്നിവകളേറിടും. ൨൨

ആനരക്ഷയിലപേക്ഷയോടുലലലീവിധംപലടവുംനട-
ന്നാനവൈദ്യരുടെശിഷ്യരാദ്ദിനസരിക്രമങ്ങളെയുരസ്സുകിൽ
മത്ത്യനാന,പശു,വാജി,പോത്തുമുതലായവസ്സുഴൽവരാതെയീ
പാത്തലത്തിൽമൃഗജാതിയുംവളരെസ്സേവചെയ്യുനുഭവംതരും. ൨൩

വിഘ്നമൊക്കയുമൊഴിച്ചിടുംഗജമുഖൻെറവംശമഴകാക്കിനി-
ല്ലിഘ്നമായഴലൊഴിച്ചൊഴിച്ചിവനുകിട്ടിയുള്ളനുഭവങ്ങളെ
ഇപ്രകാരമറിവിച്ചിടുമ്പൊഴതിലേഴകൾക്കയിരുയന്നിടും
കെല്പെഴുന്നൊരുവകന്തയീമൃഗകുലത്തിനുംവരികയില്ലഹോ. ൨൪

കാളിമുതലായ മൃഗങ്ങളുടെ രക്ഷകൾ

ആന,പോത്തു,പശു,വാജിതൊട്ടവയെയാണയീമൃഗമതെന്തിതിൽ
കേളിതാപലടവുംപറഞ്ഞിടുവതെന്നറിഞ്ഞിടുകശിഷ്യരേ
ആളുകൾക്കപലവേലചെയ്യിവരനേകനന്മകൾവരുത്തിടും-
പോളവറ്റെയുടെരക്ഷചെയ്യിലതിൽനിന്നനേകഗുണമേറിടും. ൨൫

സക്കീത്തായനവൈദ്യൻപലടവുമടനംചെയ്യിടുംനേരമെല്ലാം
നാല്ക്കാലിസ്സല്ലലോടിപ്പതിനുചിതമതായുള്ളകൢപ്പങ്ങളേയും
ചൊല്ലീടുള്ളംലോകരോടായ്മൃഗകുലഭരണംവേണ്ടമോതീടുകെന്നാ-
ല്ലാക്കംസ്വന്തോഷമേകുംസുഖമിതിലധികംപന്നിടുംമന്നിലെന്നും. ൨൬

പൊല്ലീസ്സുമുതലായ ജീവനക്കാരരെന്നപോലെ

പൊല്ലീസ്സെക്സൈസ് ഫാറസ്റ്റിവകളിലമരുംജീവനക്കാരശേഷം
കള്ളംകൂടാതെയാക്കാനലകതിലഖിലംബീറുചിററുന്നപോലേ
കള്ളക്കാററാടിടുമ്പോഴവിടവിടെനടന്നാടൽപോക്കാൻശ്രമിച്ചാ
ലെല്ലാക്കാരക്ഷയുണ്ടാമതിനുടനടനംചെയ്യണംവൈദ്യവര്യൻ. ൨൭

രണ്ടുകൈവഴിചികിത്സയുള്ളവയിലൊന്നുജീവധനമേററുവാൻ
വേണ്ടിയാണതുപറഞ്ഞുഞാനനുഭവപ്പെട്ടത്തിയവഴിയ്ക്കുഹോ
വീണ്ടുമീമൃഗതതിക്കുരക്ഷയിലപേക്ഷയോടുദിനചര്യയേ
ക്കൊണ്ടരോഗതവളർത്തിവന്നവഴിയോരിടംചിലതുശിഷ്യരേ. ൨൮

ദോഷദൂഷ്യഗതിഭേദവുംദുരിതകാരണാദികളുമൊക്കെയി
ങ്ങീഷലില്ലനരനോതിയുള്ളവകളാണയീമൃഗകുലത്തിനും
ആകകൊണ്ടതിനുരക്ഷയുംസമമതാണവററപറയില്ലനാം
രോഗശക്തിയുദരാഗ്നിതൊട്ടഖിലമോർത്തുമാത്രനിയമിയ്ക്കണം. ൨൯

യൂറോപ്യൻസിന്റെ ബുദ്ധിശക്തിമുതലായത്

യൂറോപ്യൻസുമനസ്സിരുത്തിയനിശംലോകോപകാരത്തിനാ
യോരോരോതരമായിടുന്നനുഭവംകാണിച്ചിടുന്നില്ലയോ
ആരോഗ്യത്തിനുമൂലമായ്പലതരംപച്ചച്ചെടിച്ചാറിൽനി
ന്നോടുന്നൊരുലാഭസൌഖ്യമെവനുംകാണിച്ചുരച്ചീടയോ. ൩൦

വകഭേദപരിഹാരാർത്ഥമായ മരുന്നുവിതരൽ

വായുവിൻഗുളികഗന്ധകംതുളസിയഷ്ടഗന്ധമിവനെയ്യുചേ
ർത്തായതിങ്ങുവെതറീട്ടതപ്പൊഴഖിലാമയത്തെയുമൊഴിഞ്ഞിടും
പേയയെന്നൊരുവിഷാംശമുണ്ടുലകിലാവകന്തെയെയൊഴിച്ചുടൻ
മായപോലെവില:സുന്ദവായുവമൃതംകൊടുത്തുയിരുയർത്തിടും. ൩൧

കഷ്ടനഷ്ടമതുവന്നിടാതുയിരയത്തിടാൻപലതരത്തിലും
നാട്ടുവൈദ്യമതിലുള്ളെളുപ്പവഴികാട്ടിയോതിയിവനീശപരാ
ധൎമ്മതിക്കിടവരാതിരിക്കവതുകൊണ്ടനേകസുകൃതംവരും
കൎമ്മസാക്ഷിയതുപോലെലോകമതിലുള്ളസങ്കടമൊഴിച്ചിടും. ൩൨

ധൎമ്മതിക്കിടവരാതിരിപ്പതിനെളുപ്പമുള്ളവഴിയേഴകൾ
ക്കോൎമ്മവസ്തതിനുമൂലമിങ്ങിനെതിരിച്ചുരച്ചതുപറഞ്ഞുഞാൻ
അമ്മമക്കളെവളൎത്തിടക്കവതുപോലെകാട്ടിയതുനോക്കിയാൽ
കൎമ്മമാണെടമൃതിക്കകാരണമതെന്നുലോകർപറയില്ലഹോ. ൩൩

കാട്ടുജന്തുക്കൾക്ക വകന്തപരിഹാരാൎത്ഥമായരീതികൾ

ക്ഷേപളവായുവെളകുന്നവേളവളരുന്നതാകിയവകന്തനാ
ല്പാലികൾക്കപെരുകമ്പൊഴായതുവനത്തിലേക്കപെരുകുംവിധൌ
ആനപോത്തുമുതലായിടുംവനമൃഗത്തിനന്നപകടംവരാ-
താനവൈദ്യനമൃതോണമുള്ളഗദമേററമന്നുവിതറീടണം. ൩൪

അഷ്ടഗന്ധമൊടുവായുവിൻഗുളികവെന്തഗന്തകമിവററചേ
ൎത്തിട്ടുനെയ്യൊടുകലൎന്നമന്ദമിതുകാടടുത്തുവിതറീടണം
അഷ്ടഹാസമൊടുയൎന്നിടുംചുഴലിവായുനല്ലൊരുസുഗന്ധമേ
റിട്ടുകാട്ടിലഖിലംചരിച്ചുയിർകുലത്തിനുള്ളഴലൊഴിച്ചിടും.

തീവരച്ചിൽപോലെ കാട്ടിൽമരന്ന വൈതരണമെന്നത്

തീവരെച്ചിലതുപോലെയീക്രിയനടത്തിയാലടവിയിങ്കലും
ജീവരക്ഷശരിയാക്കമപ്പൊഴതിലാനതൊട്ടഖിലജന്തുവും
ദൈവസൃഷ്ടിയതുപോലെയുള്ളയിരൊടൊത്തുവാഴവതുകൊണ്ടഹോ
ജീവജാലമഴലെന്നിയേവനമതിങ്കലുംസസുഖമാൎന്നിടും. ൩൫

അഷ്ടഗന്ധമൊടുവായുവിൻഗുളികഗന്ധകംനിശയൊടിഞ്ചിയും
ച്ചുട്ടിനെയ്യൊടുകലൎന്നുകാടകലെയിട്ടുകൊണ്ടിതുപുകസ്സുവിൻ

എട്ടദിക്കിലുമലഞ്ഞിടുംപവനനപ്പോഴപ്പുകവലിച്ചുകൊ
ണ്ടഷ്ടിതൊട്ടവയിലൂടെവെക്കമകതാരിലേറിയഴൽപോക്കിടും. ൩൭

പാററിടുംപലമരുന്നുചീഞ്ഞമത്തുനാററിടുംമൃഗതതിസ്സമോ
ഷ്ററകററമഖിലംകിഴിഞ്ഞുപുഴവെള്ളമോലുവതുപോലെപോം
യോഗവാഹനനതായകാററുവഴിത്തുററുമൌഷധമതിൻമണം
വേഗമേറിയതുമൂക്കിലൂടെയകതാരതെ ചന്നുയിരുയൎത്തിടും.

നാട്ടിൽനിന്നുയരമേറെയുണ്ടടവിയിങ്കലേക്കതുനിമിത്തമ-
ട്ടഷ്ടവായുവിഷമോടുചേൎന്നവനമായതിങ്കലൂടനേറിടും
അഷ്ടിതൊട്ടവയിലൂടെയാവിഷമകത്തുചെന്നുജഠരാഗ്നിയെ
കൊട്ടിവേഗമതണച്ചിടുന്നൊരപമൃത്യുവെരഡടുതിചെയ്തിടും. ൩൯

കാട്ടിലാനമുതലായവസ്തുരുവകന്തയുംവരികയില്ലയീ
മട്ടുവായുവൊടുകൂടിയുള്ളവിഷവേഗമൊക്കെയൊഴിവാക്കിയാൽ
ശ്വാസവേഗമതുതോണമാകവതിനെശ്വസിക്കകിലശേഷവും
ക്ലേസിടാതഖിലജീവജാലവുമിരുന്നിടുംവിധിവിധിച്ചനാൾ, ൪൦

ഇത്രയുംവലിയപുണ്യമില്ലലകിലുള്ളകാലമരണംകുറ-
ച്ചെത്രയോവലിയജീവരക്ഷശരിയാക്കിടുന്നൊരവനീശ്വരാ
സത്വരക്ഷയിലപേക്ഷയേറിയൊരുമൂലരാജകരുണാമൃതം
പാത്തലത്തിൽവരിഷിക്കകൊണ്ടുവിഷശക്തികൊണ്ടിനിമരിക്കുമോ.

ചാരുന്നതിനെ നാറക

ചാരിടുന്നതിനെനാറുമെന്നുപറയുന്നമട്ടുഗദഭീതിമി-
പ്പാരിലൊക്കെനടകൊണ്ടിടുംപവനനേകിയാകുലമൊഴിക്കുവാൻ
നീരസംസരസമാക്കിടുന്നതിനുവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
സാരമാണുലകിലോവരാക്കുരുതിവെക്കണംഗുണമുയൎന്നിടാൻ. ൪൧

പോത്തുകാളമുതലായവക്കിതിലുരച്ചതാകിയവകന്തയും
മത്ത്യനുള്ളോരുവിഷൂചിസന്നിയതിസാരമെന്നിവകളൊക്കയും
ഝാഠരാഗ്നികുറയുമ്പൊഴാണധികമായതാളുകളൊടോതിയാ-
ലൂഢമോദമൊടതോത്തറിഞ്ഞഗദമേകിയാകുലമൊഴിച്ചിടും. ൪൩

ധാരപോലെമഴപെയ്തിടുമ്പൊഴതിലൂഴിയേററമൊററവേല്ക്കിലാ-
ന്നാറൊടൊത്തിടുവതായിട്ടുംകൊടലുവീത്തിടുംമൃഗതതിക്കഹോ
വന്നിടുന്നൊരുവകന്തകൊണ്ടുതുമറിഞ്ഞുവീണുടനെ ചത്തിടാ
താന്ത്രവായുവെയൊഴിച്ചിടുന്നതിനു ചസ്തതല്പമറിവിച്ചിടാം. ൪൪

വഷകാലത്തു കൊടൽവീത്ത മൃഗങ്ങൾക്കു വരുന്ന വകന്നപ്രതിഫാരങ്ങൾ *

എണ്ണയിൽപകതിനെയ്യുചേത്തവയിൽവായുവിൻഗുളികഗന്തകം
തിണ്ണമിട്ടിവയിളക്കിയാസനമതിൻെറപൊത്തിലിതുചേത്തുവിൻ
കാഞ്ഞവെള്ളമതിൽമുണ്ടുമുക്കിമുറുകെപ്പിഴിഞ്ഞവിടെയൊപ്പിയാ
ല്പാഞ്ഞുപോകുമുടനേവകന്തമുടിതൊട്ടിടിഞ്ഞുയിരുയന്നിടും. ൪൫

കാഞ്ഞവെള്ളമതിൽമുണ്ടുമുക്കിമുറുകെപ്പിഴിഞ്ഞുടലിലൊപ്പിയാ-
ല്പാഞ്ഞുകേറുമൊരുവായുകോപമുടനേകിഴിഞ്ഞഴലൊഴിച്ചിടും
അഞ്ചുവായുവുമനങ്ങിടാതെമരുവുമ്പൊഴായവയനങ്ങിയു
ള്ളിഞ്ചുനൊക്കയുമെണങ്ങിടുമ്പൊഴൊഴിയുംവകന്തകളശേഷവും. ൪൬

വകന്തയുള്ളമൃഗംനില്ക്കുന്നതൊഴുത്തിൽ വെതറാൻ *

അഷ്ടഗന്ധമതിൽവായുവിൻഗുളികമഞ്ഞളിഞ്ചിയിവയുംചത.
ച്ചിട്ടുനെയ്യൊടുകലന്നതഞ്ഞൊഴുവതിങ്കലിട്ടിതുപുകസ്സുവിൻ
അപ്പൊഴായതിലെഴുംസുഗന്ധമതുമൂക്കിലൂടെയകമകടന്ന-
ന്നൊൻപ്രമാണമൊരുനീക്കമെന്നിയെവകന്തയേതടുതിവോക്കിടും ()

* ഇവകൾ വയറുകടി അതിസാരം വിഷൂചിക ഇവകൾക്കും മനുഷ്യക്കുംനന്നു.
* ഇതവിഷൂചിക്കും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

വകന്തക്കവേളും വെള്ളം വെച്ച ദേഹത്തുപിടിക്കാൻ *

കാടിവെള്ളമതിലീടെഴുന്നിലകളിട്ടുവെച്ചതുണിമുക്കിയൊ-
പ്പീടിലൊമുടിതുടങ്ങിവെള്ളമൊഴുകുന്നമട്ടുഴലൊഴിഞ്ഞുപോം
കാററുയൻകുടലില്ലെരുത്തുവയർവീത്തുരണ്ടുമറിയുംമൃഗ-
പ്പുറമായതിനിതൊക്കയും ധടതിചെയ്കിലല്പലൊഴിയുംക്ഷണം. ൮൮

വകന്തയുള്ളപ്പോൾ വെള്ളത്തിലാച്ചുകടിക്കാൻ കാണിക്കേണ്ടും മരുന്നുകൾ *

വായുവിൻഗുളികഗന്ധകങ്ങളിവനീരിലിട്ടുകൊടുത്തുനോ-
ക്കായതാമൃഗമശിച്ചവെങ്കിലുടനേവകന്തകളൊഴിഞ്ഞിടും
അപ്പയെങ്കിലതുനാററിയാലുമഗദത്തിലേശ്ശുണമകത്തുചെ-
ന്നപ്പൽചെയ്തിടുവതായിടുന്നൊരുവകന്തയെധടതിമാററിടും. ൮൯

വകന്തയുള്ളതിൽ നിറകയിലിടാൻതളം *

സ്വന്യമായതൊരൊഴക്കതിന്നുസമമീരരിങ്ങയുടെനീരതിൽ
ചേർത്തുനല്ലകളത്തിനൊത്തുകുറുക്കിയാററിയകുഴമ്പതും
കന്നുകാലിയുടെകണ്ണുകൾക്കിടയതായിട്ടുനിറായിൽവച്ചതാ
മൂന്നുനാഴികകഴിഞ്ഞിടുമ്പൊഴതെടുത്തുമാററഴലൊഴിഞ്ഞുപോം. ൯൦

ഇത്തളന്നിറായിലിട്ടെടുത്തടിമുതല്ക്കുചൂടുജലമൊപ്പുകാ
മൂത്തിമൂവരുമനുഗ്രഹിച്ചുടലിലുള്ളനോവുടനൊഴിച്ചിടും
എത്രയോവയറുവീപ്പുതുണ്ടവിടെയത്രയുംചൂടുജലംപിടി-
പ്പെത്രയോവലിയസാരമായ്ഗുരുവിനിസ്തുതന്നൊരുപദേശമാം. ൯൧
മൂന്നുനാളിലിതുപോലയിത്തളവുമിട്ടെടുത്തുചൂടുവെള്ളവും
മൂന്നുനാഴികപിടിച്ചുകൊൾകിൽമുടിതൊട്ടുദോഷ്ടുകളൊഴിഞ്ഞുപോം

---

* ഇതു പനിയില്ലാത്തവൎക്കും വിഷൂചികക്കും നല്ലതാണ.

* ആനകൾ തീററ വെള്ളം ചിലത്താത്തപ്പോഴും നല്ലതാകുന്നു.

• ഇതു കുഴമ്പു മനുഷ്യൎക്ക എല്ലാ രോഗങ്ങൾക്കും എന്നും ചെയ്യാം.

കണ്ണകാലികൾവകന്തയായവെഷമേററിടുമ്പൊഴമ്മത്തുണിനേ-
കന്നമാതിരിയിതൊക്കയുംതധട്ടതിചെയ്യകാലമ്മതിപോയിടും. ൭൨

വകന്തക്കതിസാരമുണ്ടാകമെന്നത്ര

ഈവിധംക്രിയകൾചെയ്യുകിൽക്കുടലിലുള്ളചെള്ളയതിസാരമാ-
യ്യോവുമാവിഷജലങ്ങളപ്പൊളുടലൊന്നചുണ്ടമളുകൊണ്ടുടൻ
ആവലാതികരതാതെയായവിടെയേററമൊപ്പുചുട്ടനീരട-
ന്നാവനക്കിയവർമക്കരയ്യുമുടനാശതീനിന്നതുടങ്ങിടും. ൭൩

ആവിവണ്ടിയുടെയിഞ്ചനൊപ്പൊഴമിണക്കിടുംകെരവിരന്നിട-
ന്നാവനാഴിയതുപോലെചാണകമിട്ടന്നൊരപ്പൊഴതിലെപ്പൊഴം
കാവലാകിയൊരപാനവായുമടിയിങ്കൽനിന്നകിഴിവായിയാ-
ലാവകന്തവയർവീപ്പുമട്ടലിവയൊക്കയുംക്ഷണമൊഴിഞ്ഞുപോം. ൭൪

*മൽപറഞ്ഞ ചികിത്സ ചെയ്യ ദീനമെന്നീടിഞ്ഞാൽ വെണ്ടും രീതികൾ *

അപ്പൊഴച്ചുടുജലംചൊരിഞ്ഞുടലിലുള്ളചെള്ളകഴകിക്കള-
ഞ്ഞുൾപ്രമോദമൊടുതോത്തിന്നത്തിടുകിലാമ്മഗംചിലതശിച്ചിടും
ഉൾപ്പനിയ്യശമനംവരന്നതുവരെയ്യമിച്ചുടുജലംപിടി-
യ്യപ്പതീനിവകറച്ചനൾകകരോഗിയൊന്നതെളിയോളവും. ൭൫

കാററുതീജലമിവററയൊന്നവെഷമിച്ചിടുമ്പൊഴലേശ്ശമി-
യ്യാററിൽവെള്ളമുയരുംപടിയ്യതുവളന്നിടാതുടനൊക്കവാൻ
പററതാമടിയിൽവച്ചകാഞ്ഞജലമാസനംവയററിങ്കലൊ-
പ്പോററമപ്പൊഴതപാനനൊന്നകിഴിവാക്കിയല്ലലൊഴിവാക്കിടും. ൭൬

മൂലവായുവുമടുക്കലുള്ളൊരുസമാനനുംപൊരുതിടുമ്പൊൾനാ-
ല്ലാലികൾക്കൊരവകന്തയെന്നൊരുപിരാന്തുദിയ്യുകിലൊഴിയ്യുവാൻ

* വിഷൂചി വയറുകടി ഇവ മാറിയാൽ മനുഷ്യർക്കും ഇവ നല്ലതാണ്

വായുവിൻഗ്ഗുളികഗന്ധകങ്ങളിവരണ്ടുമാണധികമുത്തമം
പ്രായമഗ്നിബലമെന്നിവാറയെയറിഞ്ഞുറാൾകയിരുയന്നിടം. ൭

ഈ ചികിത്സകൾ എത്ര ദിവസം ചെയ്യുന്നമെന്നത്

ആഴ്ചവട്ടമിവയെക്കൊടുക്കടലുടച്ചതാകിയവകന്തയാം
പിച്ചടിച്ചുകരിവാളിയുള്ളഖിലധാതുവുംക്ഷണമുയന്നിടും
കൊച്ചുകുട്ടിയെവളത്തിടുന്നനുഭവങ്ങളോറമുള്ളവാക്കമ-
മ്മച്ചിയോടുകിടയായവൈദ്യരുടനെവകന്തയെയൊഴിയ്ക്കണം. ൮

ആനചികിത്സ പറഞ്ഞതിൽ വകന്തകൾ നന്നായിട്ടുള്ളവകൾ

ആനകൾക്കകരിനോവുനോവുമലബന്ധമെന്നിവയെനീക്കിയ
പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷയോടവിടെയോതിയുള്ളവകളൊക്കയും
ദൃഷ്യദേശബലകാലമെന്നിവകളേധരിച്ചുടനെചെയ്യുകിൽ *
ശിഷ്യരേപലവിധത്തിലുള്ളൊരുവകന്തക്കൂടിയൊഴിയുംക്ഷണാ. ൯

ആനക്കും മൃഗങ്ങൾക്കും ഉള്ള ജഠരാഗ്നിഭേദം

ആവിവണ്ടിയതിനുള്ളപോലെയുദരത്തിലുണ്ടിളതതിയ്ക്കുതീ
യ്യാകയാൽപവറാത്രവെക്കമെതാനച്ചിടില്ലറികശിഷ്യരെ
കന്നുകാലിയതിനഗ്നിയാനകളിലുള്ളമാതിരിയിലല്ലകേ-
ളെന്നുമൂലമുയരുന്നകാറുജഠരാഗ്നിയേക്ഷണമണച്ചിടും. ൧൦

മൃഗങ്ങൾക്ക സംശയമില്ലാഴികകൊണ്ടു വേഗം ദീനം മാററമെന്നതു *

ആനവാജിമുതലായിടുംമൃഗത്തിയ്ക്കുസംശയവുമില്ലഹോ
ദീനമേശുകിലുമാധിബാധലവലേശമില്ലതുനിമിത്തമായ്
പ്രാണഹാനിയെടയിൽപ്പെടുന്നതിനൊരിക്കലുംവഴിയുമില്ലകേ
ളാനവൈദ്യമറിവുള്ളവർക്കഖിലരോഗവുംതടുതിമാററിടാം. ൧൧

* ശരിയായി മരുന്നചെയ്യുമ്പോൾ ഈ അവസ്ഥതന്നെയാണു കട്ടികൾക്കം.

ഈ വായുകോപംകൊണ്ടു മനുഷ്യൎക്കും ഭ്രാന്തുപോലെ തോന്നുന്നതാണു

പാമ്പിനോടുകിടയായിട്ടുംകടലടിയ്ക്കിലിയ്ക്കുമൊരപാനനൊ
ന്നമ്പിലായതിലെഴുംവകന്തവൈഷമ്യോക്കാമൃഗതതിയ്ക്കഹോ
കമ്പമെന്നവിധമുള്ളസാംക്രമികരോഗവേഗമൊഴിവാക്കുവാൻ
മുമ്പുചിന്മമറിയാതെവല്പഗദമേറിടൊല്ലറികശിഷ്യരെ. ൩൨

മിണ്ടാപ്രാണിയതാകുമാമൃഗമതിൻഖേദംകളഞ്ഞീടുകിൽ
കൊണ്ടാടുംജഗദീശനന്നരവരൻതാനുംപ്രജാസംഘവും
വീണ്ടുംസന്തതിസൌഖ്യലാഭസുകൃതാസൽകീൎത്തിയിത്യാദിയെ
ക്കൊണ്ടന്നേകിടുമപ്പൊളീവകപഠിച്ചീടാൻശ്രമിയ്ക്കുംജനം. ൩൩

മഴ നനക്കാൻമേലാത്ത മൃഗങ്ങളുടെ വിവരം

ആനപോത്തെരുമയെന്നിവററകളിലുഷ്ണമേറുകനിമിത്തമായ്
പ്രാണിയേതുസമയത്തുമാമഴനനഞ്ഞുറങ്ങുമെവിടത്തിലും
കാളവാജിപശുവാടിവററയെനനച്ചിടൊല്ലധികമായവ-
ൎക്കാളുകില്ലുടലിലാവിയായതുനിമിത്തമത്തണുവിരോധമാം. ൩൪

മൃഗശിശുക്കൾക്കുള്ള ചികിത്സ

കന്നുകാലിയുടെകുട്ടികൾക്കധികവേലയില്ലതുനിമിത്തമ
ന്നന്നുദുഷ്ടകളൊഴിച്ചുപോരുമൊരപാനവായുവെടയില്ലഹോ
എങ്കിലുംചെറിയപൈച്ചികാണുമതൊഴിഞ്ഞിടാൻനിശജലത്തില
ശ്ശങ്കരീരുധിരമായഗന്ധകരസായനംകൊടുകിടാവിനും. ൩൫

വേനൽക്കു മൃഗങ്ങൾ തളൎന്നുവീഴുന്ന വകന്തക്കു *

ഊഴിതൻപശവലിച്ചിടുംകൊടിയവേനലേറിവരുമപ്പൊഴാ
വാഴതന്നുടെയപോളയൊക്കയുമിടിഞ്ഞൊടിഞ്ഞുമറിയുംവിധം
ഏഴുധാതുവുമൊണങ്ങിവീണിടുവതായിടുന്നൊരുവകന്തയിൽ
കോഴയെന്നിയെചികിത്സചെയ്യുകയവപ്പെടുത്തിയതുരച്ചിടാം. ൩൬

* ഈ ചികിത്സകൾ ഏതുതരം ചുമ പ്രമേഹംപോലെയുള്ളവ ദൂഷ്യങ്ങൾക്കും ഇവ
കൾ നല്ലതാണ്.

ജീവരക്ഷയിലപേക്ഷയേറിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യമിതുപോലയീ
ഭൂവിലിന്നിനെവളൎത്തിടുമ്പൊഴതിലാവകന്തയെയൊഴിക്കുവാൻ
ത്രുപവാരിവരിഷിച്ചിടാതഗതികൾക്കെളുപ്പവഴികാട്ടിയാ
ഭൂപതിക്കതിലുയൎന്നിടുംസുകൃതമോതുവാൻപണിഫണീശനും. ൭

തളൎന്നു വീഴുന്ന മൃഗരക്ഷാവിധാനങ്ങൾ

കാലുകയ്യിവതളൎന്നുവീണിടുവതായിടുന്നൊരുവകന്തവ
ന്നാലതപ്പൊഴെഴിവാക്കുവാനനുഭവപ്പെട്ടതിയതുരച്ചിടാം
നാലുകാലിലൊരുപന്തലിട്ടുപടിവെച്ചതിൻമുകളിൽനിൎത്തിനാ-
ല്ക്കാലിയായതിനതിനുനീർവകൊടുത്തുരക്ഷകൾതുടങ്ങണം. ൮

താളചീരയിവവാടിവീഴുമതുപോലെയീമൃഗകുലംമറി
ഞ്ഞാലെടുത്തതിനെന്നത്തിയാൎത്തികളെനീക്കണംപലതരത്തിലും
ബാലരക്ഷയിലപേക്ഷയേറിയൊരുതള്ളപിള്ളയെവളൎത്തുമാ
വേലപോലെപചജ്ജോലിചെയ്തുടനൊഴിക്കണംവെഷവകന്തയെ. ൯

ബ്രഹ്മകല്പിതമതായിടുന്നുയിരുടച്ചിടുന്നൊരുവകന്തയെ
ബൃംഹണക്രിയശരിക്കുചെയ്തുടലുയൎത്തിയാലുടനൊഴിഞ്ഞിടും
ശൎമ്മമേകിടുവതായഗന്ധകരസായനംഘൃതമതിൽക്കൊടു
ത്തമ്മമക്കളെവളൎത്തിടുക്കമതുപോലെയായതിനെനോക്കണം. ൧൦

തളൎന്നുവീഴുന്ന മൃഗങ്ങൾക്കു ശിരസ്സിൽ തളം

വായുകംഭമതിലാനകൾക്കിടുവതിന്നുരച്ചതളമൊക്കയി
പ്പേയയെന്നൊരുവകന്തയുള്ളമൃഗജാതിതൻമുടിയിൽവയ്ക്കുകിൽ
വായുവിങ്കലമരുന്നപാനനമടക്കലുള്ളൊരുസമാനനും
കായുമഗ്നിയെയണച്ചിടാതെയനുകൂലരായിയഴൽമാററിടും. ൧൧

വാഴതൻപഴമതിൽകൊടുത്തിടുകഗന്ധകംമൃഗകുലത്തിന
ന്നേഴധാതുവുമൊണങ്ങിയക്കുടൽചുരുങ്ങിയുള്ളതുകനത്തിടും

ഉഘരകംബലകൾനാല്പൃക്ഷമിവയിട്ടുവച്ചൊരുകഷായമ
ന്നേരമാമൃഗകുലത്തിനേകുകെഴനീററുനിന്നവരശിച്ചിടും. ൧൨

കാഞ്ഞുണങ്ങിയകുടൽക്കകത്തൊരുമെഴുക്കുകിട്ടുവതിനപ്പൊഴ
ത്തേങ്ങവെള്ളമൊട്ടുകഞ്ഞിയെന്നിവകലൎന്നൾകുശിക്കയന്റിടും
തേഞ്ഞുപോയൊരുടലിങ്കലക്കരിവടിച്ചധാതുവഖിലംതെളി
ഞ്ഞൊടലൊക്കയുമൊഴിച്ചിടുംധേടുതിവാതപിത്തകഫമേതിനും. ൧൩

ഈമുരിങ്ങയിടെതോലുഴന്നമുത്തുമഞ്ഞളിഞ്ചിബലയുംസമം
ക്ഷാമമെന്നിയെകലൎന്നുവെച്ചൊരുകഷായമേകിടുവകന്തപോം
ക്ഷേമമേകിടുമപാനനാന്റിടുമെടംമുതൽക്കുമുടിയോളവും
കേമമായ്‌വലിവുവന്നൊരക്കുടൽനനഞ്ഞിടുംഗ്ലണമുയന്റിടും. ൧൪

ചേനയുള്ളിതഴുതാമയൂരകംബലാദ്ഗയങ്ങളിവയൊപ്പമാ
യേനമോട്ടുടനിടിച്ചചേത്തുചിതമായിവച്ചൊരുകഷായവും
തെങ്ങവെള്ളവുമൊഴിച്ചനൾകിടുകിടിഞ്ഞുവീണമൃഗജാതിയ
മ്മിഞ്ഞവെള്ളമതശിച്ചയന്റുകണക്കുദേഹബലമേന്തിടും. ൧൫

പക്കകായമധുരക്കിഴങ്ങമൃതൊട്ടുള്ളിയിഞ്ചിനിശജീരകം
തേക്കൊടാഞ്ഞിലിബലാദ്ഗയങ്ങളിവചേത്തുവെച്ചൊരുകഷായവും
ചക്കരപ്പൊതികലക്കിയേകുബലഹാനിവന്നൊരുമൃഗത്തിനും
ചക്കതന്നുടയക്കുഞ്ഞിലോട്ടുകിടയായിയക്കുടൽതടിച്ചിടും. ൧൬

നാല്പൃക്ഷമതിനുള്ളതോലമൃതൊടിഞ്ചിമഞ്ഞൾതഴുതാമയും
കേളിടിച്ചഴകൊടിട്ടുവച്ചൊരുകഷായമേകുടൽകനത്തിടും
ആലുവാപ്പുഴയിലെപ്പൊഴുംവിമലമായനീരൊഴുകിടുംവിധം
മൂലവായുവമരുന്നൊരാറടിതുടങ്ങിയക്കുടൽകനത്തിടും. ൧൭

ആസനത്തിലമരുന്നപാനനെളുകിസ്സുമാനനൊട്ടുകൂടിയ ാ
ശ്വാസമോടിടുവതായിട്ടന്നെടകളൊക്കയുംകുടലശേഷവും

വാടിടംമൃഗതതിസ്സകാലടിതുടങ്ങിയുള്ളരസരക്തവും
പുഷ്ടിയാക്കവേതിനേകവെണ്ണയൊടുചേത്തുഗന്ധകരസായനം. ൭൮

പുല്ലതിന്നവതിനില്ലനാട്ടിലതുകൊണ്ടഹോമൃഗഗണത്തിനാ-
നല്ലപുല്ലതിരമെന്നതായരസമേറിയോററവുമയന്നിടാൻ
തള്ളതന്നുലജലത്തൊടൊത്തഗ്ഗുണമുള്ളഗന്ധകരസായനം
പുല്ലുവെള്ളമിവചേത്തുനൽകുകിലിടിഞ്ഞുവീണമൃഗമേററപോം. ൭൯

ദന്തികാക്കുകർ്ണനോവുനൊവ്വിവയൊഴിപ്പതാകിയചികിത്സകൊ
ണ്ടാന്തിവായുവയർവീപ്പുമന്നിവയെഗ്ഗുരിജ്ജുടനൊഴിച്ചിടും
കന്നുകാലികളിലുള്ളതാകിയവകന്തയേയുമൊഴിവാക്കിടാ-
മെന്നതിന്നഗദമാത്രയപ്പൊഴു ചിതത്തെയോത്തവിടെയേകണം. ()

ആനകാക്കപായുന്നതാകിയചികിത്സകൊണ്ടഴലൊഴിഞ്ഞിടും
മററഷക്കമതുപോലെമററുവകയായിടുംമൃഗകുലത്തിനും
ദീനമേതുമൊരുപോലെയാണഖിലദേഹികാക്കമതുകൊണ്ടുനോ-
ക്കുന്നമൊക്കെയൊഴിവാക്കിടുംഗജചികിത്സയാകിയമഹോത്സവം. ()

ആനച്ചകെന്നചൊല്ലിഗദമതഖിലപ്രാണികാക്കംനമുക്കം
ദീനംമാററാൻവിധിച്ചുള്ളവകളെയിവിടെക്കാണ്മതാണിങ്ങുമെങ്ങും
ദൂഷ്യംദേശങ്ങാതൊട്ടുള്ളവകളെയറിയുംവൈദ്യനാക്കല്ലൽപോക്കാൻ
ശിഷ്യന്മാരേഗ്ഗതംമതിയതിലമൃതൊണ്ടിണ്ടലെല്ലാമൊഴിയ്ക്കാൻ. ()

ആനകാക്കമലബന്ധമെന്നതിനുരച്ചതാകിയചികിത്സയി-
പ്രാണികാക്കമലശോധനയ്ക്കുതടയുന്നൊടത്തുടനെചെയ്യവിൻ
പ്രാണഹാനിയെവരുത്തിടാതെമുടിതൊട്ടപാനനിടിയുമ്പൊഴു-
ച്ചാണകന്നുഴയില്ലടെമുട്ടിയൊഴുകമ്പടിയ്ക്കുടനൊഴിഞ്ഞുപോം. വ്വമ

വണ്ടികളതിാ മുതലായവകാക്കുള്ള ചികിത്സകാ *

വണ്ടികൊണ്ടുലക്ലോടിടുംമൃഗതതിക്കപാനന്നകൂലിയാ
യ്യായുവിങ്കൽമരുവീടമപ്പൊഴുല്യാതെയായതുടനോടിടും

* ഈ ചികിത്സകാ വേലയിൽ ക്ഷീണിച്ചവക്കംനന്നു

എന്നകൊണ്ടുപണിയാനകൾക്കപറയുന്നതാകിയചികിത്സയീ
മന്നിലോടിട്ടുവതായിട്ടംമ്മൃഗതതിക്കുചെയ്യുവതവശ്യമാം. വ്യർ

ചണ്ടകൾ അധികമുള്ള സ്ഥലത്തുഴന്ന കല്ലേ പോത്തു ഇവകൾക്ക

ചണ്ടക്കൂടിട്ടുമെടത്തുകത്തിയുഴതീട്ടുമീമൃഗതതിക്കുമ
പ്പായുവിങ്കലമരുന്നപാനനെയ്യെണക്കവാനഗദമേകണം
കട്ടിയുള്ളമരമേന്തിട്ടംഗജതതിക്കുരച്ചവകളേക്കൊട്ടു
ക്ലിഷ്ടമോടവരശിച്ചുവേലകളെടുത്തനേകഫലമേകിട്ടം. വ്യ൪

ഭൂമിയില്ലൊഴപിടിച്ചുകത്തിയുഴത്തുണിനള്ളവിഭവങ്ങളെ
ക്ഷാമമെന്നിയെതരുന്നൊരാമ്മൃഗതതിക്കുപാനനെയ്യെണ്ക്കവാൻ
ആനമൂട്ടിയെവലിച്ചിട്ടുമ്പൊഴതിനന്നനൾകിട്ടുവതൊക്കയും
തീനിനേകിട്ടുകിലാടലെന്നിയെമൃഗങ്ങൾവേലകളെടുത്തിട്ടം, വ്യന്ന

ഊഴിയിൽകൊഴവലിച്ചെഴച്ചുഴത്തുപൂഴിയേററവുമണിഞ്ഞുമി–
ങ്ങെഴകൾക്കഖിലധാന്യമെന്നുമുളവാക്കിട്ടംമ്മൃഗകുലത്തിനം
ഏഴധാതുവുമണങ്ങിടാതിതുവിധംചികിത്സകൾനടത്തിയാ–
ലൂഴിപോലെപണമേറിട്ടംത്ധടതിയിപ്രജക്കുമവനീശനം. വ്യ൬

മണ്ണിലിക്കൊഴവലിച്ചെഴച്ചുഴതുകാലുകയ്യിവകുഴഞ്ഞിട്ടം
ഒണ്ണമാമ്മൃഗമൂരസ്സയില്ലവിലവുംധരിച്ചതൊഴിവാക്കിയാൽ
മണ്ണുപോലെപണമേകിട്ടംസകലലോകരുംബഹുമതിച്ചിട്ടം
പുണ്യമുണ്ണമവനീശനുംപ്രജകളൊക്കയുംസുഖമശിച്ചിട്ടം. വ്യവ്വ

ചോറുവേണ്ടകറിവേണ്ടഭാര്യസുതരെന്നിവക്കുചിലവേകിടേ–
ണ്ടാറുപോലെവളവുള്ളൊരക്കടലുണങ്ങിടാതെചെടിവെള്ളവും
നേരെയേകിട്ടുകിലാകലോകമഴക്കാക്കിട്ടംമ്മൃഗതതിക്കുമി–
ച്ചോരനീരുതെളിയിച്ചിട്ടുന്നൊരമൃതായഗന്ധകവുമേകുവിൻ. വ്യൻ

പല്ലതിന്നുവതിനില്ലനാട്ടിലതുകൊണ്ടഘോരമൃഗകുലത്തിനി-
ശ്ശ്വലിങ്ങനെവരുന്നവെന്നറിവുകിട്ടിയാലവനിപാലകൻ
വല്ലെടത്തുമിവകൾക്കപുല്ലുകൾപൊടിയ്ക്കുവാനെടമൊഴിച്ചിടും
തെല്ലുമേമടിനിനച്ചിടല്ലതിലനേകപുണ്യവുമയന്നിടും. ൯൦

ആസനത്തിലമരുന്നപാനനനക്കുലനാകുകിലശേഷവും
കൂസിടാതഖിലവേലചെയ്യുന്ദവതരുംമൃഗകുലംസദാ
ജീവരക്തമഴകായിടുമ്പൊഴുതപാനവായുശരിയാക്കുമോ-
ർക്കവകസ്സുകബെല്ലംകൊടുക്കമൃഗമൊക്കയുംക്ഷണമുയന്നിടും. ൯൧

കന്നുകാളപശുവാജിയെന്നിവയിൽവന്നിടുന്നൊരുവകന്ദുയ-
ദ്ദന്തികൾക്കവരുമപ്പൊഴായതിന്നൊവ്വതെന്നുപറയുന്നതാം
അന്ത്രവായുവുമതാണുമർത്ത്യനിവയൊക്കെവായുവെടയുമ്പൊഴാ-
ണന്തരംവരികയില്ലപാനനെയെണക്കപ്പൊഴുതൊങ്ങിടും. ൯൨

ആനവാജിപശുകാളപോത്തിവതുടങ്ങിയുള്ളമൃഗസഞ്ചയം
മാനുഷർക്കപലവേലചെയ്യവലയുമ്പൊഴല്ലല്ലുളവാകിലും
തീനുവെള്ളമിവരണ്ടുമാണധികമുഖ്യമാകുമഗദങ്ങളീ
മാനവേന്ദ്രവരമന്ത്രിമാർകരുണചെയ്യിലായവവളർത്തിടും. ൯൩

ജീവരക്ഷയിലപേക്ഷയേറിയൊരുമൂലരാജകരുണാമൃതം
ഭൂവിലിങ്ങനെചൊരിഞ്ഞിടുമ്പൊഴുതിലീവകന്ദയെയൊഴിയ്ക്കുവാൻ
നല്ലമാതിരിയുരച്ചിടുംപടിനടത്തുവാൻമടിവരില്ലയീ
പുല്ലുപോലെവരിഷിച്ചിടുന്നധനമിന്നുപൻസുഖമുയത്തുവാൻ. ൯൪

ആദിമൂലമതിലുള്ളതായൊരുപദേശമായതുനിനക്കിലി-
ത്തീനുവെള്ളമിവരണ്ടുമാണെയവരാജമന്ത്രിയിവർപോലെയാം
ഗാഢമേതിനെമകറ്റുവാനരുളിയുള്ളെള്ളപ്പവഴിയല്ലമി-
ങ്ങോതിയാലതുനടത്തിടുംഝടുതിഭൂപമന്ത്രിവരരൊക്കയും. ൯൫

വേനലിൽക്കടല്പുണങ്ങിവന്നിടുവതായിടുന്നോരവകന്തകൾ-
ക്കാണപുഷ്ടികരമായിതിൽ പലമരുന്നരച്ചുതുധരിക്കുകിൽ
വൃഷ്ടിയേറുകനിമിത്തമാശ്ശുടൽവളൎന്നുവന്നിടുകിലപ്പൊഴ-
ച്ചുട്ടതണ്ണിപിടിവായുവിൻഗുളികയേകലീവകഗ്ഗുണംഗ്ഗളോം. ൯൬

കന്നുകാലിക്കുകമ്പളം കെട്ടുക്കൽ

വണ്ടികൊണ്ടുടനെമണ്ടിടുംമൃഗകുലത്തിനംപലതരത്തിലു-
ള്ളിണ്ടലൊക്കെയുമൊഴിക്കുവാനിവകൾചെയ്തുകൊൾകിലഴലോടിടും
ആറൊടൊത്തകടലിന്നകത്തുവെഷമേകിടുംക്രമിനശിക്കുവാൻ
പാരമായതിലൊരേകനാളുകമ്പളംകൊടുത്തിടുമൃഗത്തിനം. ൯൭

മൃഗങ്ങൾക്കു കമ്പളം

ഇഞ്ചിമഞ്ഞളൊടുവായുവിൻഗുളികഗന്തകംതുളസിചേൎത്തര-
ച്ചുഞ്ചുവായുവുമെണക്കിടാൻകമ്പളമേകുവിൻമൃഗകുലത്തിനം
ചഞ്ചലാക്ഷിമണിയായിടുംദ്രുപദപോലെയുള്ളരുധിരപ്രഭ-
യ്ക്കുഞ്ചുപോരുമനുകൂലമാകുകിൽവരില്ലദുൎമൃതിയൊരിക്കലും. ൯൮

മൃഗങ്ങൾക്കു വായുഗുളിക മുതലായതിൻ കണക്കുകൾ

ആയമേറിയൊരുകാളവാജിയൊടുപോത്തെരുമ്മയിവകൾക്കിതാ
വായുവിൻഗുളികയാറുവിതമൊരുനാൾകൊടുത്തിടുകശിഷ്യരേ
വെന്തഗന്തകമൊരാറുചക്രമതിനുള്ളതുക്കവുമവശ്യനാൾ-
കന്യമായപശുകാളയെന്നിവയിലായതിൽപകുതിയേകുവിൻ. ൯൯

ഇപ്പറഞ്ഞകമ്പളംകൊടുക്കുകിലപാനവായുവുദരത്തുചെ-
ന്നപ്രമേയഗുണമേകിടുന്നൊരുസമാനനോടുപൊരുതില്ലഫോ
അപ്പൊഴാമൃഗതതിക്കുവണ്ടിമുതലായതൊക്കെയുമെഴക്കുവാ-
നെപ്പൊഴുംവലിയശക്തികിട്ടുമുടമസ്ഥനഗ്ഗുണമുയൎന്നിടും. ൧൦൦

ചൎവ്വിതംമുതല്പയത്തിട്ടംവലിയൊരാനതൊട്ടലകിലേതിനും
സൎവ്വരോഗവുമൊഴിച്ചിടാനൊഴകെട്ടുകാട്ടിയവനീശ്വരൻ
സൎവ്വലാഭസുഖപുണ്യകീൎത്തിമുതലായതെത്രയുമുയൎത്തിയി-
സ്സൎവ്വശക്തനെവണങ്ങിനൂറുസമവാഴവാൻവരമതേകിടും. ൧൦൧

കന്നുകാലികൾക്കു കാൽക്കുളമ്പിന്നു

കാലുകൾ്ശിവചഴത്തൊലിച്ചിടുവതായിടുന്നൊരുവകന്നനാ-
ല്ക്കാലികൾക്കവരുമപ്പൊഴാനയുടെപാദരോഗമൊഴിവാക്കുവാൻ
ചൊല്ലിയുള്ളഗദമൊക്കയുംവളരെനല്ലതാണധികമാനുഷ-
ൎക്കുള്ളതാകിയൊരുവാതശോണിതമൊഴിഞ്ഞിടാനുമവപോരുമേ, ()

ആനതന്നുടയപാണ്ടുപോകുവതിനോതിയുള്ളഗദമൊക്കയും
മാനുഷൎക്കചാറിപ്പാണ്ടുകുഷ്ഠമിവയേക്കറസ്സുവതിനുംമതി
വേണമെങ്കിലതുപോലെചെയ്തിടുവിനാടലൊക്കയൊഴിവാക്കിടു-
ന്നാണിയാകിയൊരുരക്തശുദ്ധിയെവരുത്തിടാനവകൾനല്ലതാം. ()

കല്ലുകട്ടയൊടുമുള്ളുതോടുകുഴിയെനിവറയിലുമേററവും
തല്ലുകൊണ്ടുഴുതുനെല്ലുചാമപയറെള്ളുഴുന്നുമുതലായതും
കട്ടമേമടിനിനച്ചിടാതപലവേലചെയ്തതരുമീമൃഗ-
ക്കൂട്ടരെപ്പലവിധത്തിലുംതഴകിനുത്തിയാൽഗ്ഗുണമുയൎന്നിടും. ൧൦൪

മൃഗങ്ങൾക്കു ചാണ്ടുകരുതൽ

ഉണ്ടിടാനഭവങ്ങളെപ്പണിയെടുത്തുതന്നുപുരമേത്തിടാൻ
ചാണ്ടുമേകിടുവതായിടു മൃഗതതിക്കുതീനനിശമേകണം
വീടുമേഞ്ഞതുകഴ്ഞതിൻതിരിവതായ്ക്കച്ചിലുകൊട്ടക്കിലും
മോടിയൊടവയശിച്ചുവീട്ടിലമരുന്നവൎക്കശനമേകിടും. ൧൦൫

ചോറുകഞ്ഞിയിവയുണ്ടിടാംനരനുചക്കമുള്ളുകൾതുടങ്ങിനി-
സ്സാരമായവറകൊട്ടക്കിലുംമൃഗമശിച്ചുയൎന്നപണിചെയ്തിടും

കന്നുകാലികളിലുള്ളരക്ഷയിലപേക്ഷശിഷ്യരിലിരിയ്ക്കില-
ന്നന്നുപുണ്യധനലാഭസന്തതിതുടങ്ങിയുള്ളവകളേറിടും. ൨൦൩

ഭൂപനോടുകിടയായിരിക്കമൊരപാനവായുപതറാതിരിക്കിലും
ദീപമൊട്ടുമെളുകില്ലയപ്പൊഴുതിലേഴകൾക്കഴൽവരില്ലഹോ
കോപമീയുടലിലെന്നുമാക്കമുളവായിടാതഴലൊഴിക്കുവാൻ
ലോപമെന്നിയെയുരച്ചതച്ചെഴുവോണമല്ലറികശിഷ്യരേ. ൨൦൪

മൂലവായുവനുകൂലനാകുകനിമിത്തമീമൃഗതതിക്കിതാ
മാലുമർത്ത്യനുവരുന്നമാതിരിയിലേറെയേറിവരികില്ലഹോ
ആധിബാധയതുമർത്ത്യനെന്നിയെവരില്ലതാണതിനുകാരണം
വ്യാധിപേടകവതിനാളുകൾക്കുവഴികാട്ടുകാധിയൊഴിയുംക്ഷണം. ()

പോത്തുകാളപശുവാജിയീമഹിഷിയാടിവക്കുകണ്ണുകൊട്ടു
ത്തെത്രയോസുഖമവക്കുനൽകിടുകിലേവനുംഗുണമുയന്നിടും
കത്തുമഗ്നിയെയെണക്കിടുന്നൊരുസമാനവായുവുമപാനനും
രക്തപുഷ്ടിയെവളത്തിടുംകൃമിയൊഴിഞ്ഞിടുംസുഖമുയന്നിടും ൨൦൬

സഭ്യടന്നമെന്നു

ലോകരോടൊരറിവോതിടുന്നതിനുശക്തിയില്ലയിവനെങ്കിലും
രോഗവേഗമൊഴിവാക്കിടുന്നതിനെളുപ്പമായവകളോതുവാൻ
മോഹമുള്ളതുനിമിത്തമിങ്ങനെപറഞ്ഞിടുന്നുവിനയേനഞാൻ
സ്നേഹപൂർവ്വമിതുകേട്ടുസഭ്യർതെളിയേണമെന്നിവിടെയോതണം. ()

മൂന്നുമൂർത്തിയുലകിങ്കലുണ്ടതുവിധത്തിലീയുടലിലെപ്പൊഴും
മൂന്നുദോഷമധിവാസമുണ്ടവരിടഞ്ഞിടാതെചിലപൂജയാം
വൈദ്യവിദ്യയതിലുള്ളെളുപ്പവഴിലോകരൊക്കയുമറിഞ്ഞിടാൻ
വൈദ്യശാലയതിൽവച്ചനാമൊരുസദസ്സുമമ്പൊടുനടത്തണം. ൨൦൮

ഏട്ട്രമാകിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യമധികംപുലത്തുവതിനീന്നവൻ
വൈദ്യശാലകൾനിരത്തിവച്ചതുവിധംസദസ്സുകൾനടത്തണം
മൂലമായതിരുനാളുതോറുമഭയത്തൊടൊത്തതുപുലത്തിയി-
ങ്ങാലശീലകളൊഴിച്ചരോഗതവളന്നിടംവഴിയുരസ്ലുവിൻ. ൧൧൨

വൈദ്യശാലയുടെമൂലമാകിയൊരുമൂലരാജതിരുനാളിലി-
ങ്ങുദ്രമിച്ചൊരുസദസ്സുകൂടിയതിലോതണന്ദിനസരിക്രമം
വൈദ്യശാലകൾനിരത്തിയുള്ളൊരുപയോഗമാളുകളൊടോതിയീ-
വൈദ്യവിദ്യവെളിവാക്കിയാലുലകിലാധിബാധകളൊഴിഞ്ഞുപോം.

ചന്തയുള്ളെടവുമിന്തമാതിരിസദസ്സുകൂടിയതിലാളുകൾ-
ക്കന്തഹീനഗുണമുള്ളതായദിനചര്യയൊക്കെനിയമിക്കണം
ചന്തമോടവരതാചരിക്കുമതുകൊണ്ടരോഗതജഗത്തിലി-
ത്തന്തതള്ളയിവരിൽപെരുക്കമതുകൊണ്ടുകുഞ്ഞിനുമെഴുംഗുണം. ()

പട്ടണങ്ങളിലുമുത്സവങ്ങളിലുമെന്നുവേണ്ടധികമാനയാൾ-
ക്കൂട്ടമെന്നിവകൾകൂടിടുന്നവിടെയൊക്കയുംസഭകൾകൂടണം
നാട്ടുവൈദ്യമതിലുള്ളതപ്പവഴിയോതിയാധികളൊഴിക്കിലി-
നാട്ടുകാർക്കധികരക്ഷയിക്ഷിതിയിലേറിടുംഝടുതിയോർക്കുവിൻ. ൧൧൪

പള്ളിക്കൂടങ്ങൾകണ്ടാൽസഭയതിലുടനേക്കൂടണംജീവരക്ഷ-
ക്കുള്ളോരീരീതിയെല്ലാംശരിവരെയവിടെച്ചൊല്ലണംനല്ലവണ്ണം
എന്നാലദ്ധ്യാപകന്മാരതുവിധിവിഹിതംപോലെചെയ്യിക്കുമപ്പോ-
ളെന്നുമ്മന്നിങ്കലാക്കംസുഖമിനിയിതിലുംശിഷ്യരേവന്നുകൂടും. ൧൧൫

പാവങ്ങൾക്കല്ലലോടിപ്പതിനുചിതമതായുള്ളതപ്പങ്ങളെല്ലാ-
മീവണ്ണംക്ലസലെന്ത്യസഭയതിലറിവിച്ചീടുകെൻശിഷ്യരെന്നാൽ
ശ്രീവഞ്ചിക്ഷോണിപാലന്തിരുവടികരുണാപൂരപീയൂഷമുണ്ടി-
ട്ടേവക്കംസൌഖ്യമോടൊത്തനുദിനമമരംക്ഷോണിയിലേണിടാതേ.

ആയുർദ്ദാനംവളർത്താനെങ്ങുവഴിവിവരിച്ചോതിടുംനാട്ടുവൈദ്യം
മായംകൂടാതെലോകക്കറിവതിനുസദസ്സിങ്കലോതീടുകെന്നാൽ
വായുഃപിത്തംകഫംമേത്തനുദിനമനുകൂലിച്ചുവാനുക്കവണ്ണം
പ്രായശ്ചിത്തംനടത്താനവരവരുചിതംപോലെയത്തിച്ചുകൊള്ളും. ()

ഓരോരോമാസിതോറുംസഭയിതുവിധമെൻശിഷ്യരേകൂടിയെന്നാൽ
പാരിങ്കൽദീനമായുള്ളരികളെയരിയുംവാളതന്നോട്ടുവൈദ്യം
ധാരാളംമൂർഛകൂട്ടുമ്പൊഴതിഭനരവർഗ്ഗത്തിനെന്നല്ലലോക-
ത്താരോഗ്യത്തോടുകൂടീട്ടവനിയിലെവനുംവാണിടാംകേണിടാതേ. ()

ആയുർവേദാർത്ഥമോരോസഭകളിലഭിധിച്ചീടിലീനാടകത്തിൻ
തായാരായുള്ളഗൌഃമ്മണ്ഡതുവിധമിനിമേലല്ലലെല്ലാമൊഴിക്കാൻ
പ്രായശ്ചിത്തംനടത്താനനുമതിയിനിയുംനൽകിടുമ്പോൾജനങ്ങൾ
ക്കായുസ്സാരോഗ്യസൌഖ്യംസുഖധനഗുണസന്താനമിത്യാദിവാഴ്ചും.

ശ്രീമൂലപ്രജാസഭപോലെ

ഈമട്ടിൽസഭകൂടിയാൽപലവിധംസൌഭാഗ്യമേകുന്നതാം .
ശ്രീമൂലപ്രജയായിടുംസഭയിലുംവൈദ്യപ്രകാശിച്ചിടും.
ക്ഷേമംനൽകിടുമാനകർക്കമെധുനാമത്ത്യക്ഷമെന്നല്ലയീ
ഭൂമാവേതിനുമീശപരൻവിധിവിധിച്ചോണനംസുഖംനൽകിടും. ൧൨൧

ദിനചര്യ

ആളുകൾക്കദിനചര്യകൊണ്ടുമലവെള്ളമൊക്കെയൊഴിവാക്കമാ-
മൂലവായുവനുകൂലനായരമനക്കകത്തുവിലസീടുകിൽ
കാളാവൊട്ടുവസൂരിയെന്നിവകളേറിയേറവരികില്ലിനി-
ക്കാലപാശമതുവീശുകില്ലജനിതൊട്ടുവൃദ്ധതവരക്കകം. ൧൨൨

ചൊല്ലേറുംദിനചര്യകൊണ്ടുലകിലീയാദിത്യനും ചന്ദ്രനും
നല്ലോണംഗുണമേകിടുന്നതുവിധംമത്ത്യാദികൾക്കെപ്പൊഴും

ബാല്യംതൊട്ടനുവാസരംശരിവരസ്സ്വാരോഗ്യഭാഗ്യംപെരു
ത്തുപ്പാക്കന്തഃമാകയാൽദിനസരിസ്സാരംഭമിട്ടീടുവിൻ. ൱൰൫

ഒാരോരോമാതിരിസ്സുള്ളുഴലുകളകലാനുള്ളമാർഗ്ഗങ്ങളെല്ലാം
നേരേകാണിപ്പതായുള്ളൊരുമഹിമയെഴുംനാട്ടുവൈദ്യപ്രകാരം
ആരോഗ്യംവാസ്സുവാനുള്ളൊരുവഴിതെളിയിസ്സുന്നതാംയുക്തികൊണ്ടീ-
ലോകക്ഷേമംവരാനായ്ദിനസരിശരിയായ്ശിഷ്യരേകണ്ടുരപ്പിൻ ()

ഇപ്രകാരമസുരക്ഷചെയ്യുതിനുപായമായദിനചര്യയെ-
സ്സ്വല്പമസ്സദയിലോതിയാശ്ശമനശോധനങ്ങളുഴകാക്കിടാൻ
ഇപ്രജസ്സറിവുകിട്ടിടുമ്പൊഴുതുപോലെചെയ്യുമവരാകയാ-
ലപ്രമേയഗുണമുള്ളതായസുഖചാഭമേറുമവനീതലേ. ൱൰൭

വേനൽവൃഷ്ടിയൊടുമഞ്ഞുമെന്നിവകൾവന്നിടുന്നസമയങ്ങളി-
ദ്ദീനമോടിവരുമായതിന്നുശമനങ്ങളായദിനചര്യകൾ
മാനുഷർക്കുപായുന്നമാതിരിയുരക്കണംമൃഗകുലത്തിനും
പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷയോടുസഭക്കൂടിടുമ്പൊഴുതുശിഷ്യരേ. ൱൰൮

വേനൽവൃഷ്ടിയൊടുമഞ്ഞുമെന്നിവകൾമൂന്നുമിയ്യലകുകാത്തിടു-
ന്നോണമാണുടലുകാത്തിടുന്നതിഫപിത്തവാതകഫമോക്ഷവിൻ
ദീനമേതുമുളവാക്കിടുന്നതവരാണവററയെയെണ്ണുവാ-
നാണുവൈദ്യമതുകൊണ്ടുനിങ്ങളതിനെസ്സദസ്സിലറിവിസ്സണം. ൱൰൯

തായാരുന്തൌപ്പനാരുസകലസമയവുംമക്കളെപ്പോററിടുംമ- (ൽ
ട്ടായുർവേദാത്ഥതത്ത്വംസകലവുമുചിതാപോലെവൈദ്യൻപറഞ്ഞാ
ആയേപ്പാടാളുകൾക്കിങ്ങുമഴപൊഴിസ്സുവെടിസ്സൂൽപോകും
പ്രായശ്ചിത്തംനടത്തുന്നതിനൊരുവിഷമംചിന്നെയുണ്ടാകയില്ലാ. ()

മാസന്തോറുംസദസ്സിൽചെടിഗുണമരുളുംനാട്ടുവൈദ്യപ്രഭാവം
ക്ലസ്സീടാതോതിയെന്നാലുഴലുകളൊഴിവാക്കീടുവാനുള്ളമാർഗ്ഗം

ധാരാളംലോകരെല്ലാവരുമതുശരിയായാചരിച്ചീടുമപ്പോൾ
പാരിങ്കൽഭാരമില്ലാതനവധിസുഖവുംവന്നുകൂടുംജനാനാം. ൧൨൧

സത്യാസത്യവിചാരമൂത്തിവടിവായീടുന്നഗൌരമ്മേണ്ടിതാ
പ്രത്യേകിച്ചിഹനാട്ടുവൈദ്യമധികംനന്നായ്ഥലത്തുന്നഹോ
ശിഷ്യന്മാരൊടുഞാനിതെഃകെയുചിതംപോലെധരിപ്പിപ്പതി-
ദ്ദ്വേഷ്യപ്പെട്ടുമുഷിഞ്ഞിടാതെസഭയിൽചൊല്ലീടിലേറുംഗുണം. ൧൩൦

ആയുർവേദംപഠിപ്പിച്ചതിനുടെപൊരുളെല്ലാംപരീക്ഷിച്ചലോക-
ത്തായുസ്സെല്ലാത്തിനുംമുൻവിധിയരുളിയതോണംപുലർത്തീടുവാനായ്
മൂലക്രമാലമോദാമൃതമഴപൊഴിയുമ്പോഴഹോനാട്ടുവൈദ്യം
പോലെനാമല്ലലോടിഷ്ടകിലെടമരണംവന്നിടാൻന്യായമില്ലാ. ()

ആയുർവേദാത്മവിത്താംവിധിവിഹിതമതായുള്ളൊരായുസ്സയത്താ-
നായാസംവേണ്ടയേററം ചിലവതുമധികംവേണ്ടയെന്നാളുകൾക്കു
മായംകൂടാതെതോന്നുംചെടിയുടെമഹിമാവസ്സദസ്സിങ്കലോതി-
ത്തായാമെപ്പോലെചിന്തിച്ചഴലുകളൊഴിവാക്കിടുവാനോക്കിടേണം.

ദേഹത്തിൽപാതിയായുള്ളരമനയിലിരിക്കുന്നപാനൻതുണക്കാൻ
സ്നേഹംകൂടുന്നപച്ചച്ചെടിയുടെഫലമൂലങ്ങളേറെളജിച്ചാൽ
ദ്രോഹിഷ്ഠംദുഷ്ടശേഷംപ്രതിദിനവുമൊഴിഞ്ഞായുരാരോഗ്യമേകാൻ
മോഹിച്ചോതുന്നതാമദ്ദിനസരികളിതാണെന്നചിന്തിച്ചകൊൾവിൻ

മണ്ണിലുള്ളൊരുമെഴക്കശിച്ചിടുവതായിടുംചെടിയിലൂറിടു-
ന്നെണ്ണനെയ്‌വലയിലേറിടുമ്പൊഴദരാഗ്നിനന്നതെളിയുംസദാ
ആവിവണ്ടിയുടെഇഞ്ചനോടുവതിനാടിടുന്നൊരുമെഴക്കതാ-
ണിവിധംദിനസരിക്കൊരുങ്ങുകിലരോഗതക്കവഴിയായിടും. ൧൩൪

നെയ്യെഴുന്നവകളായിടുന്നഫലമൂലമോററവുമശിക്കിലാ
മെയ്യിലൂറിടുവതായിടുന്നഖിലധാതുതൊട്ടുവശരിപ്പെടും

ആയവനാശനശുദ്ധിനിദ്രസുരതങ്ങളെന്നിവകൾവേണ്ടമ-
ട്ടായിട്ടംകരുതിടായതാണദിനചര്യയെന്നുപറയുന്നതു. ഫ൩൭

എപ്പോഴുംദിനചര്യകൊണ്ടഴലൊഴിച്ചീടാവതാണോൎക്കിൽ
ചൊല്ലേറുന്നൃതുചര്യകൂടിയഴകാക്കീടിൽസുഖിയ്ക്കാം ചിരം
ഇപ്പൊപ്പട്ടവകൊണ്ടരോഗതവരുത്തീടാൻസദസ്സിങ്കലോ
തെപ്പേരുംബഹുമാനമോടവനടത്തീട്ടംമടിയ്ക്കാതഹോ. ൹൩൩

ആറാതാകുമൃതുകാലമുള്ളമഴലൊഴിച്ചവെങ്കിലതുകൊണ്ടുനാ-
ക്കൊരൊത്തുവളവുള്ളതാംകുടലിലുള്ളചള്ളകളൊഴിഞ്ഞിട്ടം
റിവമഗ്നിശരിയായ്ത്തെളിഞ്ഞുദരമായതിങ്കൽവിലസുമ്പൊഴീ-
മാറുവിട്ടകവിയില്ലചൂടതുനിമിത്തമല്ലൽവരികില്ലഹോ ഫ൩൯

ചോകത്തോടൊത്തദേഹത്തരമനറുമൃദ്ധാവുമീമൂന്നൊടത്തും
പാകംപോലേവസിച്ചംതനുവതിലഖിലംസഞ്ചരിച്ചംത്രിദോഷം
സ്നേഹിച്ചംഗംഭരിയ്ക്കുന്നളവിലിഹനൃണാംരോഗശത്രുക്കളേററം
ദ്രോഹിയ്ക്കാതാക്കുവാനായ്ദിനസരിശരിയാക്കിടുവാൻനോക്കണാനാം.

എന്നുമിങ്ങുദിനചര്യകൊണ്ടഴലൊഴിച്ചപോരുമൊരപാനനാ
നന്നുശുദ്ധിശരിയാക്കിടുമ്പൊഴുദരാനലൻശരിയതായിട്ടം
തിന്നിടുന്നവകളൊക്കെനല്ലശരിയായ്ദഹിച്ചമലമൂത്രമാ-
ശയ്ക്കുന്നിൽനിന്നുമലവെള്ളമോലുമതുപോലെദൂഷ്ടകളൊഴിഞ്ഞിട്ടം. (

ലോകമായതിലിരുന്നിടുന്നവകളൊക്കെയൌഷധമതെന്നുമീ-
രോഗമേതുമൊഴിവാക്കിടുന്നതിനുപച്ചയാണഗ്രണമെന്നതും
ലോകനാഥനുടെതീച്ചയാണതിനുവിഴ്ഛയില്ലധികശിഷ്യരേ
ലോകരിവകയറിഞ്ഞിടുന്നതിനുപച്ചയായ്സഭയിലോതണം. ഫ൪൦

ആണ്ടിടാങ്ങളധികപ്പെട്ടംതരുണിമാൎദ്ദിനവുമൊഴിഞ്ഞിട്ടം
ശങ്കവേണ്ടദിനചര്യകൊണ്ടഴലൊഴിഞ്ഞിട്ടംവഴിതെളിഞ്ഞിട്ടം

സങ്കടങ്ങളെവരുത്തിടുംകരുദേഹിച്ചിടുമ്പൊഴതിലാളുകൾ-
ക്കെങ്ങുമേവലിയരോഗബാധകൾവരില്ലയെന്നുകരുതീടുവിൻ. ഫര്ച

ദേശഗുണം

വേടവൃഷ്ടിയിവതുല്യമുള്ളമലയാളരാജ്യമതിലുള്ളവ
ക്കാടലേറെവരികില്ലനല്ലമൃതുവൃഷ്ടിപെയ്യമതുകൊണ്ടഹോ
ഈവിധംമഹിമയുള്ളിടത്തിലുളവായിടുന്നവയശിപ്പവ-
ക്കേവമുള്ളൊരുവിശുദ്ധികൊണ്ടഖിലദോഷവുംക്ഷണമൊഴിഞ്ഞിടും.

ശമനശോധനം

മേളിൽനിന്നുകിഴിവായിടുന്നവദഹിപ്പതാണുശമനങ്ങളി-
ങ്ങാലശീലകളതെന്നിയേയവകൾപോവതാണഥികശോധനം
മേലുകീഴുമറിയുന്നതാകിയൊരുലോകതന്ത്രമതുപോലയാ-
ണാളുകൾക്കമിഹചൊന്നതാംശമനശോധനംകരുതുശിഷ്യരേ ഫര്മ്മ

നിത്യവുംശമനശോധനങ്ങൾശരിയാകിലിങ്ങുരസധാതുവും-
രക്തവുംതെളിയുമാകയാലപരധാതുവൊക്കയുമുയന്നിടും
അപ്പൊഴല്ലലൊഴിവായിടുന്നരകുലത്തിനേററമഴകേറിടും-
സ്വല്പമാമഴൽവരുമ്പൊഴക്കധികമൌഷധത്തിൽമുഴുകിക്കൊലാ

അല്ലലേതുമൊഴിവാക്കിടാംശമനശോധനങ്ങൾശരിയാക്കിയാ-
ലില്ലസംശയമതാക്കമെന്നുമുപകാരമാണഥികശിഷ്യരേ
വല്ലദീനവുമുദിച്ചിടുമ്പൊഴതിലാദ്യമാസ്ഥലിയഡാപ്പെഴ
ത്തല്ലനല്ലതതിനുള്ളവച്ചചിലതേകുകാകുലമൊഴിഞ്ഞുപോം ഫര്മ്മ

മനുഷ്യർക്ക വയറിളക്കിയാലുള്ള ഗുണം

അംശുവായുവുമിടഞ്ഞിടാതുടലിലുള്ളചെള്ളുകളൊഴിച്ചിട-
ന്നിങ്ങനൊക്കെയഴകാക്കിടുംവയറിളക്കിയാലറികശിഷ്യരേ
കീലമാകിയൊരുശത്രുവുണ്ടടിനിലായതൊക്കെയൊഴിവാക്കിടും
മൂലവായുവനുകൂലമാകകിലനർത്ഥമൊക്കയുമൊഴിച്ചിടും ഫര്ന്ന

വച്ചശിഷ്ടവതിനുള്ളപാത്രമനുവാസരംശുചിയതാക്കവാ-
ന്തേച്ചമോറുമതുപോലെമാറുമുതലുള്ളചെള്ളകളൊഴിയ്ക്കണം
കൊച്ചുകുട്ടിമുതലേതിനുംവയറിളക്കിയാലതുനിമിത്തമ-
പ്പച്ചിതൊട്ടഖിലദുഷ്ടമോടുമതുകൊണ്ടുരക്ഷവളരുക്ഷണം ൱൪൬

ശുദ്ധിചെയ്യുകിലശേഷദോഷമൊഴിവാക്കിടാൻവഴിതെളിഞ്ഞിടും.
ശ്രദ്ധയോടവരവക്തിൽഘ്രണമുദിച്ചിടുമ്പൊഴുതുചെയ്തിടും
അഞ്ചുവായുവിനെയെപ്പൊഴുംശരിയതാക്കവാനുടലിലോടിടു
ന്നിഞ്ചനായരുധിരപ്രകാശമൊരുനൂറുകൊല്ലവുമിരുന്നിടും ൱൪൭

കീലമാലകളെയൊക്കെവെക്കമരിയുന്നതായൊരരിവാളതാ.
നൂലവായുവനുകൂലനാകിലുദരാഗ്നിമാറുകവിയില്ലഹോ
മോളിലുള്ളകഫമോലുകില്പതുനിമിത്തമല്ലലധികപ്പെടി
ല്ലാളുകൾക്കമലമോലുമാവഴികളൊക്കെനല്ലവെളിവാക്കുകിൽ ൱൪൮

കാളുറാവൊടുവസൂരിയെന്നിവകുറഞ്ഞിടുംവയറിളക്കിയാ-
ലാളുകൾക്കധികരക്ഷയുണ്ടതുനിമിത്തമായിതുറാടത്തുവിൻ
മൂലവായുവനുകൂലനായരമറാസ്ഥകത്തുവിലസീടില-
ക്കീലമാമരിനശിച്ചിടുമ്പൊഴുതുജീവരക്തമഴകായിടും. ൱൪൯

ഏവനുംശമനശോധനാങ്ങൾശരിയാക്കുരുന്നതിനനല്പതാ-
ണിവിശുദ്ധിയതുകൊണ്ടുശുദ്ധികളൊഴിഞ്ഞിടുംസുഖമുയന്നിടും
ജീവരക്ഷയിലപേക്ഷയോടിവകളാക്രമിച്ചുശരിയാക്കവാൻ-
സാവധാനമൊടുലോകരിവകയറിഞ്ഞിടാൻസഭയിലോതണം ൱൫൦

വയറിളക്കാൻ വേണ്ട രീതികൾ

കാലദേശഗതിഭേദമോർത്തതിനുതക്കതാകുമനുപാനമോ.
ടാളുകൾക്കവയറിളക്കുവതിനാവണക്കിനുടെയെണ്ണയിൽ-

പാല്യമിത്രിഫലവെള്ളമിഞ്ചിജലമെന്നിവററകൾകലൎന്നൻ-
കാലശീലകളതെന്നിയേവയറിളക്കമൊക്കമെഴകായിടും ൱൭൫

എവനോവയറിളക്കമുൻതുനിയുമെന്നതിൻെറതലനാളിലാ-
വേവടിച്ചകരിവാളിടുംകുടലിലുള്ളൊരാഖികുറവാക്കവാൻ
എണ്ണതേച്ചകുളിയുംകഴിഞ്ഞുഘൃതമിട്ടശിച്ചതിനടുത്തനാ-
ളേകണംവയറിളക്കിടുന്നതിനുതക്കതാമഗദമോക്ഷവിൻ ൱൭൬

രാവിലേവയറിളക്കിടുന്നതിനുതക്കതായൊരുജലാംശമോ-
ടാവണക്കിനുടെയെണ്ണചേൎത്തുകടിച്ചിടുന്നവരശേഷവും
ആവണക്കിനുടെയെണ്ണയിൽതുണിനനച്ചതാമലമൊഴിഞ്ഞിട
ന്നാവഴിക്കപിചുവായിവച്ചുടലുമൂടിയായവർകിടക്കണം. ൱൭൭

മൂന്നുകായ്ത്തൊലിയതിട്ടവച്ചൊരുകഷായവെള്ളമതിലാവണ
ക്കെണ്ണചേൎത്തകറുത്തവക്ക്ദരശുദ്ധിചെയ്യതിനുനല്ലതാം
പാല്ലിഞ്ചിജ്ജലമാവണക്കിനുടെയെണ്ണയെന്നിവകലൎന്നശി
ച്ചാലതാണഗ്നുണമഗനിതന്നിറമതുള്ളവക്ക്ശുചിപോക്കവാൻ ൱൭൮

മൂന്നുകായ്ത്തൊലിയതിട്ടവെച്ചൊരുകഷായവെള്ളമരിയാവണ
ക്കെണ്ണയങ്ങുബലമോത്തരത്തുടമൊടൊത്തുരാവിലെയശിക്കുകിൽ
കൈസ്ലിഷ്മംഗരവിഷംതുടങ്ങിയുടലിങ്കലുള്ളശുചിയൊക്കയും
പോവുമപ്പൊഴതിലത്രിദോഷമധികംതെളിഞ്ഞുയിരുയൎത്തിടും ൱൭൯

പാലൊഴക്കതിനുതുല്യമിഞ്ചജലമൊടൊത്തനത്തിയതിലാവണ
ക്കെണ്ണശക്തിയതിനൊത്തരത്തുടമൊഴിച്ചശിക്കിലുഴൽപ്പോയിടും
തമ്പിമാരുടയരക്തദോഷമൊടശേഷദോഷവുമൊഴിഞ്ഞുപോ
മെന്നുവേണ്ടരുധിരംകുടിച്ചുടലുടച്ചിടുംകുരുഷമിച്ചിടും ൱൮൦

ആവിവണ്ടിയുടെസൂത്രമൊക്കെയഴകാക്കിടുംപടികൊഴപ്പെഴ-
ന്നാവണക്കിനുടെയെണ്ണകൊണ്ടുദരശുദ്ധിചെയ്യുകിലെഴുംസുഖം

ജീവനാളികളിലൂടെയോടിടുവതായിടുംപവനനെപ്പൊഴും
ജീവശക്തിയെയെണക്കിടുന്നതിനുതക്കതായൊരമൃതാണത് ൧൭

ആഠംവളത്തിടുവതായിടുന്നൊരുമെഴുക്കിനാണ്ികലോകരി
യ്യാവണക്കിനുടെയെണ്ണയെന്നുപറയുന്നതെന്നറികശിഷ്യരേ.
ജീവരക്ഷയിലപേക്ഷയേറിയൊരുശക്തിയുള്ളൊരുമെഴുക്കതാ
ണാവിയ്യൂതുവതിനുള്ളതാകിയതുരുത്തിനല്ലശെരിയാക്കിടും ൧൭൮

സ്ത്രീകൾക്ക രക്തശുദ്ധിക്ക മൂത്രദോഷത്തിൽ പിച്ചുവക്കാൻ

ഭൃംഗരാജമതിലുള്ളനീരിലരയെണ്ണനെയ്യിവകലൻകാ
ച്ചീട്ടരക്കസമമായിടുമ്പൊഴതരിച്ചുഗന്ധകമൊടൊത്തതിൽ
രൂപവട്ടമൊരുശീലമുക്കിമുറുകപ്പിഴിഞ്ഞതെചറുനീർവരു
ന്നാവഴിക്കപിച്ചുമായിവച്ചതായാമമാകുകിലെടുത്തിടാം ൧൭൯

നാരിമാർതെരള്ളമെന്നനാഠംമുതലവക്കുദുഷ്ടരുധിരംസ്രവി
ച്ചാറൊലിക്കവതുപോലെപോക്കവതിനാണയിപ്പിച്ചധരിപ്പത.
ദുഷ്ടരക്തമൊഴിയാത്തവക്കിതുശരിക്കവച്ചുതുകളഞ്ഞുപോ
തിഷ്ടമുള്ളചുടുവെള്ളമാടിടുകിലസൃശ്ശുദ്ധിശരിയായ്വരും. ൧൮൦

കെണ്ടിതന്നകമിരുന്നിടുംകറകളഞ്ഞിടേണ്ടുമൊരുപാനനെ
തൊണ്ടികൊണ്ടിഹവലിച്ചിടേണ്ടകരകത്തിലുള്ളതുപിപോക്കവാൻ
കെണ്ടിതച്ചുതുമെഴുക്കിയാമുരലിലൂതിയാൽകരടുപോയിടു
ന്നങ്ങതോണമരുണാധരിക്കപിച്ചവക്കിലാരുധിരദുഷ്ടുപോം ൧൮൧

മൂന്നുവേളചുടുവെള്ളമപ്പൊഴതശിഷ്ടണംകുടൽമിഴക്കിടും
മൂന്നുദോഷവുമശേഷദോഷമൊഴിവാക്കിരക്തരുമക്കണം
ഉച്ചനേരമതുവന്നിടുന്നതിനുമുമ്പിലുള്ളതിലിരുന്നിടും
മുച്ചിതൊട്ടുഖിലദോഷവുംപുഴജലംകണക്കെടനൊഴിഞ്ഞുപോം ൧൮൨

സ്വപ്നസ്ഥനാണിവിടെയോതിയുള്ളൊരുവിശുദ്ധിവന്നുകരുതീടുക
സ്വപ്നസ്ഥനാകിലുദരാഗ്നിയെന്നവകളൊന്നുകൂടിനിരുപിഷ്ണണം

എത്രയും പെരിയയുക്തിമാനുമഴൽപോക്കുവാൻപെരിയവേലയു-
ണ്ടിത്രയോതിയിനിയേവനും വയറിളക്കുവാനുചിതമോക്കണം എന്നു

ശുക്ലരക്തമിവയെശ്ശരിയ്ക്കുതെളിയിപ്പതാകിയൊരപാനനും
കത്തുമഗ്നിയെയിണക്കിടുന്നൊരുസമാനനുംകനിവുതോന്നുവാൻ
ഈവിധംവയറിളക്കിടുന്നതൊരവശ്യമാണതികവേശ്യമാ
ക്കാവിവെള്ളമുതുവേളയിൽ ശരിവരക്കൊഴിഞ്ഞഴലൊഴിഞ്ഞിടാൻ ()

വാതമാദ്യമിളകുമ്പൊഴായതിനടുത്തപിത്തവുമിടഞ്ഞിടും
പോതിലായതിനുമേളിലുള്ളകഫമോലുമോക്കിടിയിലോളവും
കാററുകാറൊടുവളന്നയന്നുമുടിയിൽചൊരിഞ്ഞജലമൂറിവ-
ന്നാററിലൂടെയൊഴുകുന്നമട്ടറികനീരെളുക്കമിഫദേഹിനാം എന്നു

മാനുഷക്കധികബാധയാകിയൊരുനീരെളുക്കമൊഴിവാക്കിയാൽ
പ്രാണവായുവുടെവീടതായരുധിരാശയങ്ങളുഴകായിടും
വാതപിത്തകഫമാന്നിടുന്നടമടിച്ചുതുത്തുതളിയാണഞാ
നോതിയുള്ളൊരുവിശുദ്ധികൊണ്ടുടലിലുള്ളശുദ്ധികളൊഴിക്കണം ()

മാസമാസമിതുപോലെനോക്കുദരശുദ്ധിചെയ്യുകിലശുദ്ധിപോയ്
ശ്വാസകോശമതിലുള്ളതാമറകളൊക്കെനോക്കശരിയായിടും
ക്ലേശമിടാതതുനിമിത്തമാളുകളനേകവേലകളെടുക്കമാ-
ശ്വാസമോടലമാർക്കുതുകളിലൊഴിഞ്ഞുപോംരുധിരദോഷവും. ()

ശുദ്ധിചെയ്തിടുകിലാക്കലങ്ങളൊഴിവായിടുംരുധിരശുക്ലമാ-
ത്തദ്ധനാരികാജനിച്ചിടുംകരുത്തുകണ്ണിമാരൊടുകളിക്കുവാൻ
ശുദ്ധവായുവുടലിങ്കലോടിടുംശുദ്ധവായുകിഴിവായിടും
ക്രുദ്ധയേറ്റലകിലവനുംവയറിളക്കിടുന്നതൊരവശ്യമാം. എന്നു

തിന്നിടുന്നവകളൊക്കനല്ലശരിയായ്ദഹിച്ചുമലമൂത്രമാ-
ളുന്നിൽനിന്നുമലവെള്ളമോലുമതുപോലെദുഷ്ടുകളൊഴിക്കണം

തമ്പിമാരുടയദുഷ്ക്കരകൃതവുമൊഴിഞ്ഞിടേണമിവരണ്ടുകൊ-
ണ്ടെന്നുമാളുകൾസുഖിച്ചിടും ശമനശോധനങ്ങൾശരിയായിയാൽ. ()

സാഹസപ്പണികൾചെയ്തിടുന്നവരിലാണപാനനെടയുന്നത
ദ്ദേഹികൾക്കവനിടഞ്ഞിടാതുദരശുദ്ധിചെയ്യുവതവശ്യമാം
സ്നേഹമായവരിലേററവുംകരുതണന്നമുക്കതനിമിത്തമൾ
സ്നേഹമേവനുമയന്നിടമ്പൊഴനുകൂലനാക്കമവനീശനും ൧൬൬

കൈവിഷം

കൈകൊണ്ടുണ്ണുന്നവൎക്കുഗ്രമകമതില്പൂറീടുമക്കഷ്ടിഷം പോയ്
ശ്ലോകം പോക്കുന്നമാൎഗ്ഗം ശരിവരെയഴകാക്കീടുമിശ്ശുദ്ധി ചെയ്താൽ
ദ്രോഹിച്ചീടുന്നൊരാന്ത്രക്കൃകുലമൊഴിവായീടുമെന്നല്ലലോകർ
ക്കുഹിച്ചായുസ്സുകല്പിച്ചതുവരെയഴലോടിസ്സുവാൻജ്ഞാനമേറും. ൧൬൭

ഗ്ഗുഢമായ്കൊടൽവളഞ്ഞതിന്നകമിരുന്നടിനമുള്ളവാക്കിടും
മൂഢവായുവുമൊഴിഞ്ഞിടും വയറിളക്കിയാൽ കുരുദഹിച്ചിടും
ജാഠരാഗ്നിശരിയായ്തെളിഞ്ഞുദരമായതിങ്കൽവിലസീടുമ-
ന്നൂഢമോദമുളവാകിടും രുധിരമേററവും തെളിമയായിടും. ൧൬൮

ഉണ്ടിടുന്നവയില്പൂറിടുന്നൊരമൃതായപുല്ലതിരവും കുടി-
ച്ചിണ്ടലേററമുളവാക്കിടും കരുകലം ദഹിക്കുവതിനേതിനും
കണ്ടചണ്ടികളശിച്ചിടമ്പൊഴതില്പൂറിടും ഗരമൊഴിക്കുവാൻ
വേണ്ടിയാണുദരശ്ശുദ്ധിചെയ്യുതിനുരച്ചതെന്നറികശിഷ്യരേ. ൧൬൯

രോഗാരിഷ്ടതബാലമൃത്യുവിവയും ദാരിദ്ര്യവും മാറുവാൻ
ലോകൎക്കെല്ലാരുമുക്കുരുകൃതമിവയെശ്ശുദ്ധം വരുത്തീടണം
രോഗം കേറിമറിഞ്ഞിടാത്തവരില്പുണ്ടാകുന്നതാം കുട്ടികൾ
ക്കാകപ്പാടെയനേകക്കേടുവരികില്ലെന്നുള്ളതോൎത്തീടുവിൻ. ൧൭൦

വയറിളക്കിയാൽ പത്ഥ്യം വളരെ വേണ്ടതാകയാൽ കഞ്ഞി മുതലായി
ശരിയായ ആഹാരം ചെയ്യണം.

ശുദ്ധിചെയ്യുവരജീൎണ്ണബാധയുള്ളവായിടാതശനപാനവും
ശ്രദ്ധയോടുജഠരാഗ്നിയോത്തതിനുതക്കമാതിരിയശിക്കണം

കഞ്ഞിചോറുരസമിഞ്ചിമോരിവകൾനല്ലതാണറികയെങ്കിലും
മഞ്ഞിയുള്ളോരുദരാഗ്നിശക്തിയെയറിഞ്ഞശിക്കവതവശ്യമാം. ൪൭൫

ഉണ്ടിടുംസമയമാരുമെന്നുമുദരാഗ്നിയെക്കരുതിയെങ്കിലി-
ങ്ങിണ്ടലേറെയുളവാകുവാൻവഴിവരില്ലയെന്നറികശിഷ്യരേ
കണ്ടതൊക്കയുമശിച്ചുവെങ്കിലതജീർണ്ണമായ്ത്തണവടിച്ചൊര-
ച്ചുണ്ടിരുന്നുപുകയുംപടിക്കുദേഹിയാസ്ഥിലായതഴലേകിടും. ൪൭൬

കേൾക്കിതാവയറിളക്കമെന്നുപറയുംപടിക്കുദരമാട്ടകി-
ല്ലഗ്നിയൊന്നുപതറുമ്പൊഴാണതിസരിച്ചിടുന്നതുധരിക്കവിൻ
ജാഠരാഗ്നിയെളുകേണമെങ്കിലതിനുള്ളസാരഥിയതായകാ-
റൊടിടേണമതുരുക്ഷനായിയെളുകീടിലായതൊരനർത്ഥമാം. ൪൭൭

ആവണക്കിനുടെയെണ്ണസേവയതിലസ്സമാനനെളുകീടിലും
ജീവരക്തമതിലൂറിടുംദഹനനേപ്പിരിഞ്ഞൊഴിയുകില്ലവൻ
രുക്ഷവീര്യമതശിച്ചുവെങ്കിലതുകൊണ്ടുമായവനെടഞ്ഞിടും
പക്ഷമായ്പുരികയില്ലപാനനതുകൊണ്ടുരോഗമുളവാക്കിടും. ൪൭൮

ഔഷധത്തിനുവിരുദ്ധമായവകളുണ്ടിടുന്നതൊരപത്ഥ്യമാം
ദോഷകോപമതടങ്ങിടുന്നതിനുതക്കതുണ്ണുവതുപത്ഥ്യമാം
അച്ഛനമ്മനിജബന്ധുവെന്നിവർപറഞ്ഞുതന്നവയശിപ്പുവ-
ക്കിച്ഛപോലെസുഖമേകിടുന്നവകൾപത്ഥ്യമാണറികശിഷ്യരേ. ൪൭൯

ഇഞ്ചിമഞ്ഞളൊടുകണ്ണിമാങ്ങചെറുനാരകത്തിനുടെകായനെ-
ല്ലിക്കചേനയൊടുകായനല്ലമുളകുള്ളിമോരുകരിവേപ്പിലാ
കമ്പളങ്ങതഴതാമമുൽഗമിവയോക്കവിൻപലമരുന്നശി-
ക്കുമ്പൊഴുള്ളജഠരാഗ്നിശക്തിയതിനൊത്തശിക്കവതുപത്ഥ്യമാം. ൪൮൦

വിത്തുഗുണം പത്തുഗുണമെന്നത്.

വിത്തിനുള്ളഗുണമാണപത്തുവിളവൊത്തുകാണ്മതിനുമാറ്റമെ-
ന്നത്രലോകർപറയുന്നമാതിരിരജസ്സുശുക്ലമിവയേററവും

ശുദ്ധമാക്കിടുവതാണകാലമരണംവരാത്തയിരുയത്തുവാൻ
ശ്രദ്ധചെയ്യതിനുമാൎഗ്ഗമായതുവിശുദ്ധിയാണറികശിഷ്യരേ. ൱൭൭

കാളരാ.

ആറൊടൊത്തകടലിന്നടിത്തറയതായൊരാസനമതിങ്കൽനി-
ന്നേറെയേറുമൊരപാനനുംദഹനനെത്തെളിപ്പൊരുസമാനനും
കൂടിയാടുമളവഗ്നിയൊന്നിളകുമപ്പൊഴാണറികകാളറാ-
വോടിവന്നിടുവതാവഴിസ്സുദരശുദ്ധിമുങ്കരുതലാണഹോ. ൱൭൮

ആറൊടൊത്തകടലിന്നടിത്തറയതായൊരാസനസരോരുഹം
തീരെവാടുമളവാണപാനനെടയുന്നതായതുനിമിത്തമായ്
നീറുമഗ്നിയെയെണക്കിടുന്നൊരുസമാനനുംപ്രഹളക്കൂട്ടമ-
ന്നേരമാവയറിളക്കവുംസപദിഛൎദ്ദിയുംപെരുകിടുന്നഹോ. ൱൭൯

ആയനത്മിനിയോടിടാതിഹവിശുദ്ധിചെയ്യുവതവശ്യമാ-
ണായതിൻവഴികളാളുകൾക്കറിവുവന്നിടുന്നതിനുരക്ഷണം
വാതപിത്തകഫമെന്നമൂവ്വരുമനുഗ്രഹിച്ചുടലിലാൻകൊ-
ണ്ടേരോഗവുമൊഴിച്ചിടുംശമനശോധനങ്ങൾശരിയാക്കിയാൽ. ()

കാളറാപ്പുണ്ടാവുന്ന കാലം

കാളമേഘമുളവായിടുന്നവിടെയേറുമാവിയതുകൊണ്ടഹോ
കാളറാവൊടുമസൂരിയെന്നിവവരുന്നതന്നവയൊഴിക്കുവാൻ
ആളുകൾക്കുദരശുദ്ധിചെയ്യുവതവശ്യമാണരസരക്തവും
പാളിടാസ്സിലെടയിപ്പപാനനുമടക്കലുള്ളൊരുസമാനനും. ൱൮൧

കാളറാ വസൂരിയിവയുണ്ടാകുന്ന ദേഹപ്രകൃതികൾ

കാളറാവിനൊരുകാരണോരറികപാനനാണതിനടുത്തവ-
ങ്കാളിയാകിയസമാനനാണകുരുവെന്നതിന്നുനാടുനായകൻ
കാളറാവുടൽകറുത്തതായവരിലാണയേറെവളരുന്നത-
ക്കാളിയമ്മയുടെമഞ്ഞപിത്തനിറമുള്ളദേഹമതിലേറിടും. ൱൮൨

ആളുകൾക്കിവകൾവന്നിടാതവരവർക്കതിൻവഴിതടക്കവാൻ
കേളിയേറിയൊരുനാടകത്തിലിതുപോലെപാടിയറിവിക്കണം
ലോകരീവകയറിഞ്ഞിടാൻസഭയിലോതിയാലതുനിമിത്തമീ-
രോഗവേഗമതുവന്നിടാതെകരുതീടുവാനുമെടവന്നിടും. ൫൨൭

കാളം വന്നാലുള്ള ചികിത്സ *

ആസനത്തിലമരുന്നപാനനുദരാഗ്നിയോടു പൊരുതീടിലാ-
ഭാസമായൊരതിസാരബാധവരുമപ്പൊഴാധികരുതേണ്ടടൻ
ചൂടുവെള്ളമതിൽമുണ്ടുമുക്കിമുറുകപ്പിഴിഞ്ഞതരയാമമൊ-
പ്പീടുവിനുലമുതല്ക്കുകാലടിവരേയുമല്പലൊഴിയുംക്ഷണം. ൫൨൮

വസ്ത്രംവെള്ളത്തിലിട്ടാൽ ചിലതൊരുകടമെന്നോണമായീടമപ്പോ
ഹസ്തംകൊണ്ടിങ്ങെടുത്താൽതുടതിതുണിയിലെക്കാററുപോമെ- (ൾ
(ന്നമട്ടിൽ

വാറണ്ടുണ്ടായിടുമ്പോൾചൂടുജലമതിലിട്ടിലമുക്കിപ്പിഴിഞ്ഞൊ-
പ്പാറോടൊത്തുള്ളതാമക്കടലതിൽവളരുന്നാവിപോയ്ത്തീയുവാക്കും.

ചൂടുകാററിനനുകൂലമാണറികപിത്തമായതിനുവെള്ളവും
കൂടിടുമ്പൊഴതിലാണുകാഞ്ഞജലമായതാത്തിയെയകററിടും
പേടിവേണ്ടുടലിലുള്ളവേദനയുമോടുവാനൊരുമതാണയി-
ച്ചൂടുവെള്ളമിവതള്ളതന്തയിവർപോലെയാണഴലൊഴിക്കുവാൻ. ()

വായുകോപമതിലാണുവേദനയതാണുരോഗമതിൽനായക-
ങായമായതിലതെത്രയുംക്ഷണമൊഴിക്കണംഛ്ണമുയന്നിടാൻ
ചൂടുവെള്ളമതിലിട്ടുമുക്കിയൊരുശീലനന്നമുറുകപ്പിഴി-
ഞ്ഞൊടലോടുവതിനൊപ്പുഴഞ്ഞിടരുതാത്തിയൊക്കെയൊഴിയുംക്ഷണം.

കായുംവെള്ളത്തിൽമുക്കിപ്പിഴിയുമൊരുതുണിച്ചൂടുദേഹത്തിലൊപ്പി-
പ്പായിക്കാംദീനമായുള്ളരികളെയതിനാൽക്കേടുപാറില്ലതെല്ലാം

* ഈ ചികിത്സകൾ നാല്പാലികൾക്കും ചെയ്യാം.

ദേഹത്തിങ്കൽ ത്രിദോഷംഝടുതിയിലനക്കലിയ്ക്കുവാനണ്ണിയാശാൻ
സ്നേഹിച്ചെന്നോടുരച്ചുള്ളവകളിലമൃതെന്നോണമാംകാഞ്ഞവെള്ളം.

കാഞ്ഞവെള്ളമതിലുള്ളചൂടറികവായുവിന്റെതണുവാററിടും
കാഞ്ഞിടുംദേഹനനുള്ളചൂടുകുറവാക്കിടുംഝടുതിവെള്ളവും
വാതപിത്തമിവരൊത്തിരിയ്ക്കിലൊരിയ്ക്കലുംകഫമെടഞ്ഞിടി-
ല്ലാതുരക്കൊരമൃതാണുകാഞ്ഞജലമെങ്കിലുംകുറവിനൊപ്പലം. ൧൯൦

കാഞ്ഞ വെള്ളത്തിൽ മുണ്ടുമുക്കി ഒപ്പേണ്ടും രീതി

വസ്ത്രംനാലായ്മടക്കീട്ടതിനുടെതലരണ്ടുംകരത്തില്പിടിച്ചാ-
മദ്ധ്യംവെന്നീരിൽമുക്കീട്ടടനതുജലമില്ലാതെനന്നായ്പിഴിഞ്ഞ്
ചൂടുള്ളശ്ശീലകൊണ്ടിട്ടഴലുകളൊഴിവായീടുവാനൊപ്പിയെന്നാ-
ലീടേറുംനൊവ്വതെല്ലാംതെരുതെരെയൊഴിയുംസൌഖ്യവുംവന്നുകൂടും.

കാഞ്ഞ വെള്ളമിടികൊണ്ടുള്ള ഉപയോഗം

ആന്ത്രവായുവതിസാരവുംതലകഴപ്പുമിപ്പനിയൊടൈക്കിളും
കാന്തമാരുടയ ഗുന്മനംവയറുവീപ്പുതുംതലതിരിച്ചലും
എന്തിനാണധികമോതിടുന്നുകുറവെന്നിയേസകലബാധയും
വെന്തവെള്ളമതിൽമുക്കിയത്തുണിപിഴിഞ്ഞതൊപ്പടനൊഴിഞ്ഞിടും.

ശീലയോടുകിടയാണയിത്തൊലിയതിന്നകത്തൊഴുകിടുംരസം
മൂലവായുവിനുമന്ത്രിയാണിവരനുഗ്രഹിയ്ക്കുവതിനേതിനും
ചൂടുവെള്ളമതിലിട്ടശീലമുറുകപ്പിഴിഞ്ഞവിടെയൊപ്പിയാ-
ലാടലൊക്കയുമൊഴിച്ചിടുംവലിയകാളുറാവിനെയകത്തിടും... ൧൯൧

ഇഞ്ചിനീരിൽമുലവെള്ളമേററമതിലപ്പമായ്മധുവതുംകല-
ന്നിഞ്ചനൊക്കയുമയച്ചിടുന്നൊരതിസാരമുള്ളവരിലേകുവിൻ
പഞ്ചപാണ്ഡവരതെന്നപോലെയുടലിങ്കലൊക്കെവിലസുന്നതാ-
മഞ്ചുവായുവുമനുഗ്രഹിയ്ക്കുവതിനുള്ളതായൊരമൃതാണിതും. ൧൯൨

കഞ്ഞിവെള്ളവുമകത്തുചെന്നതുദഹിച്ചിടാത്തസമയത്തിലി-
ക്കഞ്ഞിനുള്ളമുലവെള്ളമേകുകുദരാഗ്നിപെയ്യവളരുംക്ഷണം
പഞ്ഞിവച്ചതുപുകഞ്ഞുതിയ്യവളരുന്നമാതിരിയിലാകുമ-
മ്മിഞ്ഞിവെള്ളമതുമന്ദവഹ്നികളതായരോഗികളിലേകുകിൽ.

ഇഞ്ചിവെള്ളമമൃതോണമാണുമുലവെള്ളവുംസകലനേരമി-
യ്യുഞ്ചുവായുവിനുമോടുവാനുടലിലിഞ്ചിയൊക്കെയഴകാക്കിടും
വായുവിൻഗുളികഗന്തകങ്ങളിവരണ്ടുമീയുലകിലേതിനു-
മ്മായമെന്നിയെകൊടുത്തിടുമ്പൊഴനുപാനമിവകകൾചേൎക്കവിൻ.

ഇഞ്ചിനീരുമുലവെള്ളമെന്നിവകളോടുചേൎത്തുകൊടുകൈമമ-
ന്നഞ്ചുവായുവുമനുഗ്രഹിപ്പതിനുതക്കതായദിനചൎയ്യയും
സഞ്ചിതാദരവൊടോതിയാലതുവിധംനടത്തുകിലെളുപ്പമാ-
ണഞ്ചിടാതുലകിലാളുകൾക്കധികരക്ഷയുംക്ഷണമുയൎന്നിടും. ഫൻെ

സ്വന്ത്യമായതൊരൊഴക്കതിൽപ്പകുതിയിഞ്ചിവെള്ളമിവചേൎത്തുനൽ-
കുനുവെങ്കിലുദരത്തിരുന്നപൊരുതുന്നതായവരെണങ്ങിടും
കുന്നിൽനിന്നുമലവെള്ളമോലുമതുപോലയക്കഫമെടഞ്ഞിടാ-
തന്നുതന്നെയതിസാരബാധയെയൊഴിവാക്കമാധികമതേണ്ടിനി. ഫൻച്ച

ആറൊടൊത്തകുടലിന്നടിസ്ഥവിലസുന്നതാകിയൊരപാനനു-
നീറുമഗ്നിയെയിണക്കിടുന്നൊരുസമാനനുംപെരുകിടുംവിധൌ
മാറിലുള്ളവനസഹ്യമാകുമതുവന്നിടാതിയലുമാധിയെ-
ത്തീരെനീക്കവതിനുള്ളമാതിരികളൊക്കെയിജ്ജനമൊടോതുവിൻ.

രൊചാല്ലെഴന്നൊരുമുരിങ്ങതൻജലമൊഴക്കൊടൊത്തുമുലവെള്ളവു-
നാല്പമാതിരികലൻകൊണ്ടതുകുറുക്കിയാമുടിയിൽവെക്കവിൻ
അദ്ധ്യാമമതുചെന്നിടുമ്പൊഴുടനേതുടച്ചകളുകാളറാ-
വിദ്ധരിത്രിയിലിറങ്ങിയാലിവകൾചെയ്യുകയ്യൊടെയൊഴിഞ്ഞുപോം.

ദേഹത്തിൽ നായകൻ ഇന്നാരാണെന്ന

വാതപിത്തമിവരൊത്തിരിക്കുകിലൊരിസ്സലുംകഫമെടത്തിടി-
ല്ലേതുരോഗവുമൊഴിക്കുവാനിവരനുഗ്രഹിക്കണമതോൎക്കിൽ
വാതമാണുടലിൽനായകൻസകലദേഹമായതിലുമാകയാൽ
ഖേദമാകെയുമൊഴിച്ചിടാനവനെമുമ്പിൽനമ്പിടുകശിഷ്യരേ! ൨൦൧

അ ഷുഗന്ധമൊട്ടവെന്തഗന്തകവുമിട്ടുനല്ലതുവിധംപുക-
ച്ചുകഷ്ടിപിട്ടകടയുംസമാനനൊടിടഞ്ഞുചാട്ടമൊരപാനനും
ഇഷ്ടമുള്ളൊരുനൃഗന്ധമോറവരിരിപ്പിടത്തുമതുവീടിലെ-
ക്കിട്ടമെന്നിവകളൊക്കെയോടുമുദരാഗ്നിവെക്കമഴകായിടും. ൨൦൨

വേനലിന്നൊടുവിലേററവുംവലിയകാററടിച്ചുമതുപോലയീ-
മാനുഷൎക്കടലിലഞ്ചുവായുവെടയുന്നതാകിയൊരുകളുറാ
പ്രാണഹാനിയെവരുത്തിടാതിവകൾചെയ്യിടുന്നതിനുലോകരൊ-'
ടേനമോടിവകളൊക്കെവെക്കമറിവില്ലകായവന്നടത്തിടും. ൨൦൩

കേളികേട്ട വൈദ്യനെ തേടൽ

മാലൊഴിപ്പതിനുക്കേളിയേറിയൊരുവൈദ്യനാകിലതുപോരഹോ
പാരലെഴുംചെടിയതിൻപ്രഭാവവുമറിഞ്ഞവൈദ്യവരനാവണം
ആളുകൾക്കുതറിവായിടുന്നതിനുനാടകത്തിലിവയോതിയാൽ
ക്കേളിയേറിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യമതിനെന്നുജില്ലമിനിയേവരും. ൨൦൪

രോഗമെന്നതിനെമാജിയാക്കുവതിനാണുഭേഷജമശേഷവും
രോഗവേഗമറിയാതെകണ്ടഗദമേകിയാലവരെടഞ്ഞിടും
ആകയാലതുവരാതെനോക്കചെടിവെള്ളമേകിയഴൽപോക്കിയാൽ
പ്പാകമോടവരനുഗ്രഹിച്ചടനെര ീയാസ്സുഖമുയത്തിടും. ൨൦൫

രോഗൌഷധങ്ങൾ ശക്തിക്രമം

രോഗശക്തിയതുമൈവകല്പനയതോണമാണഗദശക്തിയും
വേഗമേതുമിവരെങ്ങറിയ്യശക്തിയാക്കിടുന്നതുചികിത്സയാം

ഔഷധങ്ങളുടെപാകമാണവരെരാജിയാൎക്കവത്തുശിഷ്യർ
ദോഷവുംഗുണവുമോൎത്തുകില്ലിവകളൊക്കെവൈദ്യനറിയേണ്ടതാം. ()

രോഗമൌഷധമിവററയെസ്സപദിപേടികാട്ടിവശമാക്കുവാൻ
ലോകനാഥനരചെയ്തിത്തൊകമത്തുസാമ്യമാകുവതിനോൎത്തിനാൻ
ശോകമീവകയുരസ്സയില്ലഴലെഴബൊഴാളുകളുമോൎത്തുകി-
ല്ലാകമാനമറിയാതനേകമഗദംകൊടുക്കുകിൽമരിച്ചിടും. ൨൦൭

മരുന്നുകൊണ്ടു രോഗമുണ്ടാകയും ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്യുമെന്നു

രോഗാരോഗ്യതയെന്നരണ്ടുവകയുണ്ടോൎത്തീടുലോകത്തിലീ-
വേഗംകൂട്ടിനരണ്ടുകാൎയ്യവുമഹോചെയ്യുന്നതാണൌഷധം
അല്പംരോഗമതുള്ളവേളയിൽമരുന്നേറെക്കൊടുത്തീടില-
ന്നല്പായുസ്സിനുഹേതുവാണതുവരാതെകണ്ടുനോക്കീടണം. ൨൦൮

ജീവരക്ഷയതിനൌഷധങ്ങളൊരുപാടുനല്കുവതുമാത്രമ-
ല്ലാവലാതിപറയുന്നവൎക്കിരുയത്തിണംപലതരത്തിലും
സാവധാനമതികൊണ്ടുവീണ്ടുമിതുപോലെയുള്ളവഴിനോക്കിയാ
ഭൂവരൻെറകരുണാമൃതുണ്ടുലകിലൊക്കനോക്കഴകുയത്തിടാം. ൨൦൯

ലോകത്തിൽ എല്ലാക്കൂട്ടവും വെവ്വേറെ സൃഷ്ടിച്ചതിൻെറ ഉദ്ദേശം നോക്കണമെന്നു

രോഗാരോഗ്യതയെന്നരണ്ടുവകയുംചെയ്യുംമരുന്നുണ്ടതിൽ
പാകംപോലെതിരിച്ചെടുക്കുവതിനായല്ലേവിധാതാവിതാ
ലോകത്തുള്ളവയൊക്കയുംവിവരമായ്വെവ്വേറെസൃഷ്ടിച്ചതി-
ങ്ങാകപ്പാടെനിനച്ചുവേണമിനിയെല്ലാക്കും ചികിത്സിക്കുവാൻ. ൨൰

കൊച്ചുകുട്ടികൾക്കും സന്നി കോളറാ മുതലായതിന്നും അഗ്നി
മാന്ദ്യമുള്ളവൎക്കും മരുന്നുകൊടുക്കേണ്ടും ക്രമങ്ങൾ

കഞ്ഞിവെള്ളവുമശിച്ചിടാത്തസമയത്തനേകമഗദംകൊടു-
ക്കുന്നതാകിലുമരോഗിയെങ്ങിനെകെടാതിരിക്കുമതുചൊല്ലുവിൻ

LIBRARY

പഞ്ഞിവെച്ചതിലിരുന്നതിയ്യവളരുന്നവേള ചിലച്ചുള്ളിവ-
ച്ചിങ്ങനേവളരുമഗ്നിയോടുകിടയായിനോക്കയിരുയത്തണം. ൨൧൧

മരുന്നുകൾ അധികംവേണ്ടും രോഗാവസ്ഥ

വായുവേഗമതടങ്ങുവാനഗദമേറെവേണമവചേന്നതാം
വായുവിൻഗുളികപോരുമായവനടുത്തപിത്തവുമടങ്ങുവാൻ
പാലെഴുംചെടിഫലങ്ങളാണഗുണമായതേതിനുമെഫോചിത-
മ്പോലെചേക്കിവർരാജിയാക്കകിലെടഞ്ഞിടില്ലകഫമോക്ഷവിൻ.

വായുവിൻെറതകരാറുമാററുവതിനുള്ളതായൊരമൃതാണയീ
വായുവിൻഗുളികപിത്തശക്തിയതിനാണഗന്തകരസായനാം
കാലമഗ്നിബലമെന്നിവക്ഷചിതമായിട്ടുന്നൊരനുപാനമോ-
ടാകുലങ്ങളെയൊഴിക്കവാനിവകളേതിനുംതുടിതിനൽകിടാം.

ഉണക്കമരുന്നുകളുടെ അവസ്ഥാഭേദം

പച്ചവെള്ളമതുണങ്ങിയാച്ചെടിമരിച്ചദേഹമതുപോലയാ-
ണിച്ഛയോടുയിരുയത്തിടുംജലമതുള്ളപച്ചകളശേഷവും
അച്ഛനമ്മയിവഃണ്ടിടുന്നവയിലുതുവിച്ചൊരുകിടാവിനും
മെച്ചമായൊരമൃതാണരോഗതവളത്തുവാനിവകൾനിശ്ചയം. ൨൧൨

ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരന്മാർ ദേഹത്തുണ്ടെന്നത്.

ബ്രഹ്മനാണാികവായുവായതിനടുത്തപിത്തമതുവിഷ്ണുവാ-
ണമ്മയോടുകിടയായിടുങ്കഫവുമാണയിശ്ശിവനുമോക്ഷവിൻ
പൂജയാകിയചികിത്സകൾക്കജലഗന്ധപുഷ്പമിവനൽകുക
വ്യാജമായവരനുഗ്രഹിച്ചഴലൊഴിച്ചുടമ്പുതികറച്ചിടും. ൨൧൩

ആവലാതിപറയാത്തതായമൃഗജാതികൾക്കമഴൽപോക്കവാ-
നാവലാതിപറയാത്തതാകിയൊരുരോഗവേഗമൊഴിവാക്കവിൻ
ജീവരക്ഷയിലലക്ഷ്യമോക്കരുതുമൂലരാജകരുണാമൃതം
തൂവിലിങ്ങനെചൊരിഞ്ഞിടുമ്പൊഴുതുടമ്പുതിങ്ക്ലിടവരില്ലിനി. ൨൧൪

ഔഷധങ്ങളുടെ രണ്ടുതരമായ മാത്രാവിശേഷം കരുതണമെന്ന്.

ജീവരക്ഷയുടനേവരുത്തിടുവതായമാത്രകളുമുണ്ടഹോ
ജീവഹാനിയെവരുത്തിടുന്നതിനുമൊണ്ടുമാത്രകളതോക്കിൻ
സാവധാനമതിനെകൊണ്ടുമർത്ത്യനഴൽപോക്കവാഞ്ഛയൊടികൊടുക്കകിൽ,
ക്കേവലമ്മനുജനോക്കകാലമരണംവരാൻതരമതില്ലുടൻ. ൧൮൬

രോഗിയോടാവശ്യപ്പെടേണ്ടുന്നവകൾ.

രോഗിതന്നരികിലെത്തിടുമ്പൊഴുതുരോഗവേഗമൊഴിവാക്കുവാൻ
ഭാഗധേയകരമായമൂലമതിലുള്ളതുപ്പവഴിയോക്കകിൽ
തിയ്യുവെള്ളമൊരുപാത്രമെന്നിവകൾപോരുമിങ്ങഴലൊഴിക്കുവാൻ
വീര്യമേറുമഗദങ്ങളെന്തിനൊരുപാടുനമ്മൾകരുതുന്നത്. ൧൮൭

ലോകരക്ഷ ചെയ്യുന്ന രണ്ടു കൂട്ടങ്ങൾ.

അച്ഛനമ്മകളുന്നദോഷമഗ്നിജലമക്കനിന്ദപകൽരാത്രിയു-
മച്ഛമുഷ്ണമഥച്ചൂടുശീതമൊടുവേനൽവൃഷ്ടിയിവയൊക്കയും
മെച്ചമോടുകരുതീടുരണ്ടുവകകൊണ്ടുലോകമഴകാക്കിടു-
ന്നിച്ഛയുള്ളചുടുവെള്ളമെന്നിവയുമാത്മരക്ഷയെവളർത്തിടും. ൧൮൮

കാഞ്ഞവെള്ളം അത്യാവശ്യമുള്ള ദേഹനിം.

തങ്കവർണ്ണമതുപിത്തദേഹിയുടെകാന്തിയാണതിലനേകമാ-
തങ്കമുള്ളളവുമാത്രമേചുടുജലമ്പിടിപ്പതുളുണന്തരു
അംഗമായതുകറുത്തവർക്കാരമൃതാണുകാഞ്ഞജലമെങ്കിലു-
ന്നിങ്ങളത്തലയിലാടിയാൽമുടികൾകണ്ണിവററയുടെശക്തിപോം. [illegible]

പച്ചമരുന്നിൻപ്രഭാവമറിയാൻ പ്രയാസമാണെന്ന്.

പച്ചതാർരസവിപാകവീര്യമിവയെസ്സുരിക്കുനഭേപ്പെടു-
ത്തിച്ചരോഗതവളർത്തിടുന്നതിനുപച്ചമൂലമമൃതാണഹോ
ഉച്ചികത്തിമറിയുന്നതായപലവേദനാദിയെയുടൻശമി-
പ്പിച്ചരോഗതവരുത്തിടുഞ്ചെടിയതിൻപ്രഭാവമറിയാവതോ. ൧൯൦

വാച്ചീലവു ചെയ്യിക്കരുതെന്ന്.

കഞ്ഞുകട്ടിമുതലേതിനുന്തനുവിലോടിടുന്നരസധാതുവാ-
മ്മഞ്ഞവെള്ളമതിനുള്ളസാരഥിയതാമപാനനെയെണക്കവാൻ
കാഞ്ഞവെള്ളമതിനെന്തിനാപവനനേകമിഞ്ഞുവരിഷിപ്പത-
മ്മിഞ്ഞവെള്ളമതുതിങ്ങിനമ്മതിയതിന്നഫോവിലകൊടുക്കണോ. ()

രാജാവീവായുവാണോക്കദരമതിലെഴുമ്പിത്തമാണിട്ടിവാനും
വ്യാജമ്പോക്കന്നപോലെകാരിവരുടെയരികപ്പാക്കമെഃശ്ലേഷ്മമാണേ
രാജശ്രീവാണിട്ടുന്നോരരമനനടുമൃദ്ധാവുമിമ്മൂന്നെടുത്തു-
ന്മൂഷിസ്സ്ലാൻനോക്കിയെന്നാലഴലുകളെയൊഴിസ്സ്ലാമെളുപ്പത്തിലാക്കം.

കാററെപ്പോഴുന്തൊഴിസ്സുന്തൊലിയതിനകമോല്പംരസംശുദ്ധമായാ-
ലോറംരക്തന്തടിസ്സുമ്പൊഴുതതിലിയലുമ്മററുധാതുക്കളെല്ലാം
വാറാതംഗത്തിലെല്ലാംശരിവരെയടനഞ്ചെയ്തിടുന്നത്രിദോഷ-
മ്പൊറമ്മയ്ക്കൊപ്പമെന്നുംവ്യസനമതണവുംപററിടാതുററുനോക്കം. ()

സൌമ്യനായ്സുഖമതാക്കമേകമൊരപാനവായുവുദരത്തിലെ-
ഷ്മിമ്മിപോലുമുയരാസ്സിലഗ്നിയെയിണക്കിടുന്നൊരുസമാനനും
ശമ്മമേകമൊരുനൂറുവത്സരവുമായവക്കൊരമൃതായിടു-
ന്നമ്മയുള്ളചെടിനീരുകൊണ്ടഴലൊഴിസ്സുമിങ്ങഴകുയന്നിടും. ൨൨൫

നീരെളക്കത്തിനുള്ള ഭേഷജകോപം

വാതപിത്തമിവരൊത്തിടഞ്ഞുപൊരുതിട്ടുമാറുകവിയുംപൊഴം-
ണേതിനുംകഫമൊലിച്ചിടുന്നതതുകൊണ്ടപാനനെയിണക്കണം
ആകയാലവരനുഗ്രഹിപ്പതിനുവായുവിൻഗുളികഗന്തകം
വേഗമേകചിതമായിടുംചെടിജ്ജലങ്ങൾചേത്തഴലൊഴിഞ്ഞിടാൻ. ()

രോഗമധികമുണ്ടാവുന്നവർ

കൂലിവേലകളെടുത്തുണങ്ങിയശരീരികൾക്കഴലൊഴിസ്സുവാൻ
പാലെഴുംചെടികളൂാണുനല്ലതവകൊണ്ടനത്ഥമൊഴിവാക്കിടാം.

അത്ഥമായവരിലില്ലനത്ഥമൊഴിവാക്കിടേണ്ടതുമവശ്യമാ-
ണിത്ഥമുള്ളോരുവിചാരമാത്തരിലിരിയ്ക്കുവോൎക്കുണമേറിടും. ൧൧൭

താളുചീരതകർക്കരുന്നിവയശിച്ചുമപ്പശികുറച്ചിട
ന്നാളുകൾക്കഴലൊഴിച്ചിടുന്നതിനുപച്ചയാണധികമുത്തമം
തൻെറജാതിയൊടു ചേരുകിൽപ്പെരിയതൃപ്തിയുള്ളതുവിധംവപു-
സ്സിൻെറരക്ഷകൾവളത്തിടുംചെടിജലങ്ങളെന്നറികശിഷ്യരേ. ( )

ഭൂമിതൻവശവലിഞ്ഞുടൻവലിയതായകാററടിവരുംപടി-
യ്ക്കീമനുഷ്യരുടെരക്തമൊന്നുകരിയുമ്പൊഴാണഴൽവരുന്നതു
പച്ചനീരുകളശിച്ചിടുമ്പൊഴുതുരക്തമേറുമുടലിങ്കലി-
ക്കൊച്ചുകുട്ടിമുതലിപ്പടിയ്ക്കുചെടികൊണ്ടരോഗതവരുത്തുവിൻ. ൧൧൯

രോഗാരംഭകാരണം

വായുവൊന്നുവളരുമ്പൊഴഗ്നിപതറുന്നകൊണ്ടുടലിലല്ലലു-
ണ്ടായിടുന്നവർകഫത്തിനേയുമുടനെയിളക്കിയഴലേററിടും
ആയതിന്നൊരുപശാന്തിയായവിടെവായുവിൻഗുളികഗന്തകം
പ്രായമഗ്നിബലമോത്തുപച്ചയൊടുനല്കിയാലഖിലമാലുപോം. ( )
പച്ചമൂലമൊടുവള്ളികായയിലപുവ്വുമീവകകൾചേത്തുടൻ
വച്ചതായൊരുകഷായവെള്ളമമൃതാണതാളുകൾകുടിയ്ക്കുകിൽ
ഇച്ഛപോലെയഴൽപോക്കിടുംചിലവുകൂടുകില്ലധികലാഭമു-
ണ്ടത്രമാത്രമിഹചിന്തചെയ്കിലിഹപച്ചയാണധികമുത്തമം. ൧൨൧

മനുഷ്യരുടെ ജഠരാഗ്നിസാദൃശ്യം

മാനുഷൎക്കുജഠരാഗ്നിയെന്നതുവിളക്കുകത്തിടുവതോണ്മ-
കാണുമായതുനിമിത്തമാസ്സുവനനേറിയാൽഝടുതിതീകെടും
ആധിബാധയതിലാണുവായുവളരുന്നതോറമതുതാഴുവാൻ
സാധുവാക്കുകളുരച്ചുപച്ചയുടെനീർകൊടുക്കിലപമൃത്യുപോം. ൧൨൨

ഭൂമിയോട്ടകിടയാണുദേഹമതുകൊണ്ടഹോമുടിതുടങ്ങിമേ-
ലാമയങ്ങളെയൊഴിക്കകിൽപുഴയൊടൊത്തതാംകുടൽവഴിക്കടൻ
ദീനമേതുമൊഴിവായിട്ടുന്നതിനെളുപ്പമുണ്ടുസുഖലാഭവും
കാണുമാനമൃതല്ലേതിനുംവളരെയേകിടേണ്ടഗദമല്ലതൽപോം. ൧൱൩

സംശയംകൂടാതെ ഉപയോഗിക്കുവാൻ തക്ക മരുന്നുകൾ

അച്ഛനമ്മനിജബന്ധുവെന്നിവരശിച്ചപോന്നവകളൊക്കയു-
മ്മെച്ചമാമഗദമാണതൊക്കയുമൊണങ്ങിയെങ്കിലതുതിന്നുകിൽ
അച്ചിഴഞ്ഞവിധമെന്നമട്ടഴലൊഴിഞ്ഞിടും ചിലതുപാലെഴ-
ന്നച്ചയുണ്ണുകിലൊഴിഞ്ഞിടുംസകലരോഗവുംഝടുതിശിഷ്യരേ! ()

കാക്ക കുളിച്ചാൽ കൊക്കാകുമോ

കാക്കയെങ്ങനെകുളിച്ചവെങ്കിലുമതിങ്കലുള്ളൊരുകറപ്പുപോ-
യ്യൊക്കിലുള്ളൊരുവെളുപ്പുകാക്കയിലുദിക്കമോപറകശിഷ്യരേ
എന്നമാതിരിയൊണക്കയായവകളുണ്ടവെങ്കിലഴൽപോക്കുവാൻ
മൂന്നുദോഷവുമനുഗ്രഹിപ്പതിനുചാറതിങ്കലുള്ളവാകുമോ, ൧൱൫

പച്ചമരുന്നുകൾ കിട്ടാത്ത പക്ഷം

പാലെഴുംചെടിയതാണുനല്ലതതുകിട്ടിടാഴ്കിലൊരുവത്സര-
ത്തോളവുംകരുതിവച്ചിടാംസമകഴിഞ്ഞുവെങ്കിലതുചീത്തയാം
പാലിലുള്ളനവനീതമെന്നവിധമൊണ്ടുന്നൈ ചെടിജലങ്ങളി
ക്കേളതാണുപശയുള്ളപച്ചവിധിചൊന്നതെന്നറികശിഷ്യരേ. ൧൱൬

മല്ലിതിപ്പലിഘൃതങ്ങൾശർക്കരവിളംഗവുംമധുവുമെന്നിവ
യ്യില്ലഹോപഴയതായദോഷമപരങ്ങളിപ്പതിയതാകുകിൽ
അല്പലേതുമൊഴിവാക്കിടുംഝടുതിപാലെഴുംചെടിയശിക്കുകി-
ത്തള്ളതൻമുലകുടിച്ചജീവനയരുന്നമട്ടഴകുയന്നിടും. ൧൱൭

കാലംപോലെ കോലമെന്നു

കാലമൊത്തതിനുകോലമൊത്തുപറയേണമെന്നുജനമോതിടും
പോലെമാലുകളെനീക്കുവാൻപലവഴിക്കുലാക്കുകരുതീടണം

പാലെഴംചെടിയിടിച്ചുരോഗിയറിയാതെവൈദ്യനതകീടിലി
ങ്ങാലശീലകളൊഴിഞ്ഞിടുംപുഴയിലുള്ളചെള്ളകിഴിയുംവിധം.൨൩൨

വസൂരി വരാതിരിപ്പാൻ

മഞ്ഞുവേനലിവവന്നിടുമ്പൊഴതുമുഖ്യമാസ്സയറിളക്കിയീ-
മഞ്ഞവെള്ളമതുപോലെയുള്ളരസധാതുനല്ലശരിയാക്കിയാൽ
കാഞ്ഞിടില്ലരുധിരംകുറച്ചുമതിലൂറിടുന്നജ്വരാഗ്നിമേ-
ലാഞ്ഞിടില്ലതുനിമിത്തമിങ്ങനെവസൂരിയുംവരികയില്ലഹോ. ൨൩൩

വാഴയിങ്കലമരുന്നപോളയതുപോലെയുള്ളതൊലിതൊട്ടമേ-
ലെഴധാതുവുമുണങ്ങിവാഴയുടെപിണ്ടിയാംകുടൽചുരുങ്ങിയാൽ
മേലിൽനിന്നുകിഴിയുന്നപാറകളടിസ്ഥടിഞ്ഞുമൂടിടയാളവും
പാളമാവിജ്വലമൊക്കെനീക്കിലൊരിസ്സലുംകുരുവരില്ലഹോ. ൨൩൪

ആറുവാറുമതുപോലെയിക്കടലുണങ്ങിടുമ്പൊഴതിലാളുകൾ
ക്കേറുമാവിയതുകൊണ്ടുദേഹമതിലുള്ളതായരസരക്തവും
വാട്ടമായതുവെളിസ്സുപോകുവതിനാസ്സുരുപ്പതുവസൂരിയാ-
ണോടിടേണ്ടതുവരാതെയാക്കുവതിനുള്ളലാക്കുദരശുദ്ധിയാം. ൨൩൫

കാററുകൊററിവകൾമൂക്കുവായയിവയിങ്കലൂടെയകതാരുചെ-
ന്നററകുററമതുചെയ്യിടാതെശരിയായ്ദഹിച്ചുമലമൂത്രമായ്
തെററുമാററിയവപോക്കിടുന്നതിന്നിരുന്നുകൊള്ളുമൊരപാനനാം
കാററിനുററസമാണുബന്ധുവതുരക്തമായുയരുയത്തിടും. ൨൩൬

രോഗം എന്തിനു വരുന്നു

രോഗമെന്തിനുവരുന്നുദേഹികളൊടൊന്നുമില്ലതിനുവൈരമീ-
ലോകരിസ്സുമനശോധനങ്ങൾശരിയാക്കിയാൽസുഖമുയന്നിടും
കീലമാമരിവരുംപൊഴായതിനുതക്കതായൊരുപചാരമാ- (പോം,
സ്സാലെഴംചെടിജ്വലങ്ങൾഗന്ധകമൊടൊത്തുനല്കിലൊഴിഞ്ഞു

ആന്ത്രക്ഷരുവിൻെറ ചികിത്സ കരം

സ്നേഹംഭേഹത്തിലില്ലാത്തവസരമതിലാന്ത്രക്ഷരുപ്പേറിയേററം
ദ്രോഹിക്കുമ്പോഴപാനൻകൂടൽവഴിയുദരത്തെത്തിയുഠന്തിയ്യിളക്കം
അപ്പോഴേററംവയററിൽകയറിയൊരതിസാരത്തെയുണ്ടാക്കുമെന്നു-
ള്ളെപ്പോഴുംമുക്കുവാനുള്ളഭിരുചിയുടനുണ്ടാക്കുമക്കാലമോക്കിൻ. ൨൩൮

മഞ്ഞുവേനലൊടുവൃഷ്ടിയെന്നിവവരുമ്പൊഴിക്കുരുപൈരുത്തഷ്ഠം
കുഞ്ഞുകുട്ടിമുതലായവക്കധികസങ്കടങ്ങളുളവാക്കിടും
മൂലവായുവുമടക്കലുമുള്ളൊരുസമാനനുംകനിവുതോന്നിടാൻ
കേളിതായിതുവരക്കുചെയ്യതൊഴിവാക്കിവനവഴികാട്ടിടാം. ൨൩൯

പാഞ്ചാലിക്കൊത്തുരക്തംചലമൊടുവളരെപ്പോയിയാൽവായുവെ-
(ള്ളാ-
മഞ്ചിക്കോപിച്ചിടുമ്പൊഴൊരുപടികരയുംമുക്കിയപ്പോക്കുപോകാൻ
ഇഞ്ചിച്ചാർതേനൊടൊപ്പംമുലജലമധികംചേർത്തുനല്കീടുകെന്നാൽ
സഞ്ചാരംമുക്കുപോക്കെന്നിവകളെയുമുടൻനിർത്തിയുഠന്തീവളർത്തും.
ഉൗർദ്ധ്വാംഗംവിട്ടുകീഠപ്പെട്ടൊരുപടിവളവുള്ളാന്ത്രമേററംചുരുട്ടി
ബന്ധിച്ചിട്ടഗ്നിമാന്ദ്യത്തെയുമുടനെവളർത്തീടുമക്കീലവംശം
വർദ്ധിച്ചാൽ പീത്തരക്തം ചലമിവയധികംവേളപോയീടുമപ്പോഠം
സിദ്ധാന്തിച്ചെങ്കിലുംനല്ലമൂതിരസമമാംസ്തന്യമേകല്ലൽപോകും. ()

ചോരയോടു ചലമെപ്പൊഴുംതുടുതിപോയിടുന്നൊരതിസാരമി-
പ്പാരിലേറെവളരുന്നതുണ്ടതുവളൎന്നിടാതുടനൊഴിക്കുവാൻ
സ്തന്യമോറമതിലല്പമിഞ്ചിജലമോടുതേൻശകലവുംകല-
ന്നൊന്നു രണ്ടുദിനമേകിയിച്ചുടുജലംപിടിക്കരയിലാടൽപോം. ൨൪൨

എണ്ണിയാലറുതിയെന്നിയേ ചലമൊടസ്രമെന്നിവയൊഴിഞ്ഞതിൻ
ഭണ്ഡവുംവലിയമുക്കലുംതലകഴപ്പൊടുഠപ്പനിയൊടിക്കിളും

എന്നവേണ്ടതിനവന്നിട്ടുംവലിയസങ്കടങ്ങളെയൊഴിക്കുവാൻ
വെണ്ണയാസനമതിൽപുരട്ടിബത്തയൊപ്പചൂടുജലമാത്തിപോം. ()

വേഗംകൂടിട്ടമിക്കിറസന്നിയതിസാരംഛർദ്ദിയോക്കാനമീ-
രോഗംകേറിമറിഞ്ഞുഴന്നിടുകിലായോക്കായതോടിക്കുവാൻ
മൂൎദ്ധാവിൽതളമിട്ടുവീണ്ടുമമൃതാംസ്തന്യംകുടിപ്പിച്ചുകൊൾ-
കൾആയുസ്സിഹവന്നിടില്ലുലകിലീയ്യാരോഗ്യമേറുംക്ഷണം. ൨൪൪

മൂക്കുട്ടന്നാസനപ്പൊത്തരനടുവയറിച്ചൊന്നതിൽതേച്ചുവെന്നീർ
കൊണ്ടൊപ്പീടുപ്രദേശത്തൊരുമണിയഴകോടാവിപോയഗ്നിവാസ്സും
അപ്പോഴാന്ത്രത്തിലുള്ളക്കൎക്കലമഖിലംഭേദ്യമായീടുമെന്ന-
ല്ലല്ലായുസ്സേറുകില്ലിക്രിയയുടനെനടത്തീടിലായുസ്സുയത്തും. ൨൪൫

ബ്രഹ്മാണ്ഡംപോലെയുള്ളോരുദരമതിലിരുന്നഗ്നിയുത്തുംസമാനൻ
സമ്മാനിക്കുംമലപ്പാലമൃതിനുസമമാണായതുണ്ടാലപാനൻ
വിൺമൂത്രാംക്രൂരകതംപ്രജയിവവരുവാനുള്ളമാഗ്ഗംതെളിച്ച
ബ്രഹ്മാസ്ത്രംകൊണ്ടുമൂലക്കുരുവിനെയുമൊടുക്കീട്ടുജീവൻവളത്തും.

ശ്രീപാദംതൊട്ടുദേഹത്തനിശവുമൊഴകുംജീവരക്തത്തിലൂറും
ദീപംനന്നായ്തെളിഞ്ഞാൽകുരുകുലമുടനേവെന്തഹോഭസ്മമാകും
ആപത്തെപ്പൊഴൊഴിക്കുന്നമൃതിനുസമമായിട്ടമിപ്പച്ചമൂലം
ലോപംകൂടാതരോഗംകളുവതിനുപയോഗിക്കുകിൽസൌഖ്യമേറും ()

സ്തന്യമായതിലൊരല്പമിഞ്ചിജലവുംകലന്നുകുടിക്കുകിൽ
തന്നെയല്ലലിടിയുംകടിക്കുതളമിട്ടിടുംപൊളൊഴിയുംഗദം
പിന്നെയിച്ചുടുജലത്തിലിട്ടുതുണിമുക്കിയൊപ്പുകിലെഴുംസുഖം
മൂന്ദോഷവുമരുത്രഹിക്കുവതിനാഗ്രഹിച്ചിവനടത്തുകിൽ. ൨൪൭

ശൂലംപോരാതിരുന്നാലടിനടുമടിയിൽമൂന്നെടുത്തുംത്രിദോഷം
മൂലംചെയ്യുന്നൊരുഞ്ഞുംപൊഴത്തിനെയുടൻരാജിയാക്കീടുവാനായ്

മൂർഛയിൽപാറുവച്ചീമലജലമതിലീയിഞ്ചിനീർ ചേർത്തേകിൽ
ശുദ്ധാത്മാവായ്ജീവൻവിധിവരവരയുംവാണിടുംകേണിടാതെ. ()

സിദ്ധാന്തംലേശമില്ലാതഖിലതനുവിനുംസൌഖ്യമേറുംത്രിദോഷം
ശുദ്ധാത്മാവാകകൊണ്ടിട്ടൊരുവരയുമപായപ്പെടുത്തില്ലചൊല്ലാം
സാധുക്കൾക്കാധിപോക്കാനമൃതിനുസമമായുള്ളദൃഷ്ടാന്തമോതി-
ബോധിപ്പിച്ചാധിപോക്കിസ്സുധയൊടുസമമാംസ്തന്യമേകല്ലൽപോം
[കും. ൨൫൦

ശിഷ്യംപോക്കീട്ടമിഞ്ചിപ്പശയതിലധികംസ്തന്യവുംചേർത്തനാൾ
[കിൽ
ശിഷ്യന്മാരെജനങ്ങൾക്കതികൃതിമാറിയുംരോഗമേതുംശമിക്കും
വാതാപിത്തംകഫംകേളുടലതിലമരുംസ്ഥാനവുംവിട്ടയുദ്ധം
ചെയ്തീട്ടമ്പൊമ്പെണങ്ങാനമൃതിനുസമമാണാക്കമോക്കിപ്രയോഗം. ()

രോഗികളുടെ ജഠരാഗ്നിശക്തി

കൊച്ചുകുട്ടിയുടെജാഠരാഗ്നിയതുപോലെയാണഴലെഴുംവിധൌ-
വാച്ചതായവരിലുള്ളതായൊരുദരാഗ്നിയപ്പൊഴതുയർന്നിടാൻ
സ്തന്യമിഞ്ചിജലമെന്നിവററകളെയേകുകഗ്നിവളരുംമൂടി
സ്കന്ദപാറമുടനിട്ടചൂടജലമൊപ്പകിഞ്ഞുയിരുയർന്നിടും. ൨൫൧

വ്യാധിമാററുവതിനായനേകവഴികാട്ടിയൌഷധവുമോതിനോ-
ക്കാധിബാധയെയുഴിഞ്ഞുവാങ്ങുവതിനുള്ളതായൊരുപദേശമാം
മൂലമന്ത്രമതുതന്ത്രിയോടുകിടയായവൈദ്യനറിവിസ്ലിലി-
ങ്ങാളുകൾക്കഖിലരോഗവുംപൊറുതിയായിടാൻവഴിതെളിഞ്ഞിടും.

ദേഹസാദൃശ്യം

ലോകത്തെദേഹമെന്നോക്കരകടലുദരംനാടുമൂർഛവുകന്നാ
ന്നാകക്കാക്കനമൂന്നീശപരമൊടുകിടയായ്ക്കാററുതീവെള്ളമെന്നും

ലോകന്ന്യായങ്ങളീമട്ടഗതികളറിയുമ്പോഴവൎക്കാധിയില്ലാ-
താകുംവേഗത്തിലപ്പോളുയിർബലമുലകിൽമൃത്തിയാസ്സന്നമുട്ടും. ()

ഇപ്പേർപ്പെട്ടുള്ളദേഹസ്ഥിതികളെയെളിയോരോൎക്കവാനായുറഞ്ഞാ
ലല്ലായുസ്സെന്നിയേയാവിധിവിധിവരയുംവാഴമീലോകരെന്നാൽ
ഇപ്പാരിൽപുണ്യലാഭംതെരുതെരെവളരുംദിനമെല്ലാമൊഴിഞ്ഞും
നിപ്പച്ചച്ചാറുനന്നെന്നഖിലരുമിതിലുംവിശ്വസിച്ചാശ്വസിക്കും. ()

പാരിതായെലകൾപുഷ്പകായദളമോടുമൂലമിവയൊക്കയും
സാരമാമഗദമാണദേഹനിറാമോൎത്തറിഞ്ഞവകൊടുക്കവിൻ
ഘോരയെങ്കിലനുപാനമായവയിൽവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം
ചേരുകിൽ സകലരോഗവുംപൊറുതിയായിടുംകരുതുശിഷ്യരെ. ഫ. ഒന്നു

മഴക്കാറപോലെയുള്ളവസ്ഥ

സൂൎയ്യൻകാറിൽപെടുമ്പോളിരുളൊടുനിശയന്നെന്നുതോന്നുംപടി
(ക്കാം
ത്തിയ്യാമത്തിൽകൊഴഞ്ഞാലുയിർവിധിതകരായിയോയെന്നുതോന്നും
കാറാക്കാറൊക്കനീക്കിട്ടിനമണിയെയുദിപ്പിച്ചിടുംമട്ടുമൂല-
ക്കാറുകൾധൂമംകളഞ്ഞാലുയിർവിധിയറിവാൻജ്ഞാനമാൎക്കുംപൊരുക്കം

അപ്പീൎകെസ്സ്

അപ്പീലില്ലാമരിച്ചാലുയിർപരിഭവമാരോടുമോതില്ലയെന്നോ-
ൎത്തല്ലുംയോഗംപഠിച്ചിട്ടനവധിപഴമക്കാരരായെന്നുവെച്ച
കെല്പേറുംവൈദ്യമോതീട്ടുമിതുമുടനേവാങ്ങിരോഗംകുറക്കാ-
തല്ലായുസ്സേറവന്നാലുയിർവിധിയെഴുതിട്ടുള്ളതാംമൂലമോൎക്കും, ഫ. രെണ്ട

ദേഹരക്ഷയുടെലക്ഷ്യമാകിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യവഴിയേഴകൾ
ക്കുൾഹമ്പുദ്ധിയതിലേറിയാൽചെടിജലംകുടിച്ചഴലൊഴിച്ചിടും
സാഹസപ്പണികൾചെയ്തിടുന്നവരിലാണടീനമൊരുപാടടൻ
ദ്രോഹിയായകരുമാലൊഴിച്ചിടുവതായിടുംചെടികളേകുവിൻ. ()

കീലമുണ്ടാകുന്ന മാതിരിയാം

മിററത്തിച്ചേറുകെട്ടുന്നവിടെയുടനുദിക്കങ്കുരുപ്പക്കുതുല്യം
ക്ഷുററാൻശത്രുക്കളാമക്കരുവൊരുപടിയുണ്ടാ .ിടുമ്പൊഴപാനൻ
ക്ലേശിച്ചാൽതിയ്യുഴുട്ടുന്നവരുടെയരികെച്ചെന്നഹോമൂക്കിയനുരം
ക്ലേശംചെയ്യുമ്പൊഴേററംചുടുജലമുപയോഗിക്കിലാരോഗ്യമേറും. ()

നിറകയിൽ കഴമ്പിടാതെ കാഞ്ഞവെള്ളം ഒപ്പരുതെന്നത്

മൂദ്ധാവിൽതളമിട്ടിടാതെചുടുനീരൊപ്പീടവേണ്ടാക്കമോർ_
ഷ്ളൽപാംഗംമുതലല്പലേതുമൊഴിവാക്കെന്നാൽക്ഷണംമാലുവോം
സിദ്ധാന്തംപറയുന്നവെന്നുകരുതേണ്ടാരോഗ്യമേറീടുവാൻ
സിദ്ധാന്തിക്കണമെങ്കിലേബലമെഴന്നായുസ്സുവദ്ധിച്ചിടു. ൱൩൭

പൊററിടുമ്പൊഴതിലാദ്യമാസ്ഥലയതാണുദിപ്പുതതുകൊണ്ടതിൽ
പാറുവച്ചിടുകിലാവികൊണ്ടുതലയോടുകാണ്ടുവലവില്ലഹോ
ക്ഷുററാനാനമുതലായൊരാമൃഗതതിയ്ക്കുമീനരഗണത്തിനും
പാറുവച്ചിടുകിലാപറുവെള്ളമിടിയുംപെടിക്കഴലൊഴിഞ്ഞിടും. ൱൩൮

വൃക്ഷത്തിനു വളം വെക്കുന്ന വിധം

വൃക്ഷമെന്നതിന്മൂട്ടിലാണുചവിട്ടുവെള്ളുവുമൊഴിച്ചിതാ
രക്ഷചെയ്യതതുപോലെയാണുമുടിയിങ്കലത്തളമിടുന്നതും
പക്ഷമല്പപറയുന്നതിങ്ങിനെമനസ്സുവെച്ചഴലൊഴിക്കിലി
ഹക്ഷിയിങ്കലമരുന്നദീപമതണഞ്ഞുവാനെടയിലാർവരാൻ. ൱൩൯

ക്ഷുഷ്ഠാശ്സുകളുടെ പരിഹാരങ്ങൾ *

പൊന്നുപോലെയുടൽവന്നുമുള്ളവരിൽമുള്ളുപോലെയൊരുകീലവും
വന്നിടുമ്പൊഴതുകൊണ്ടഹോമലമൊഴിഞ്ഞിടാതെകൊഴന്യുംജനം

* ഇതു ദേഹപ്രകൃതിപോലെ ചില ഏങ്ങൽ, ചുമ, ശ്വാസം, പ്രമേഹം എന്നതു മുതലായ പല സംശയരോഗങ്ങൾക്കും ചെയ്യാം.

അപ്പൊഴായതിലിരുന്നുയന്നിടുവതായിടുന്നഴല്പൂർക്കവാൻ
സപ്പരാജനൊരുപാടുനാവുകളിരിക്കിലും കുശലനാകുമോ. ൧൱൪

ശ്രേഷ്ഠാശ്‌സ്സുള്ളവക്കുടലധികമുണങ്ങീടുമപ്പോളുപാനൻ
മുഷ്ഷേറുന്നാവിയോടൊത്തുദരമതുകവിഞ്ഞക്കഫത്തത്തൊഴിച്ചാൽ
എപ്പോഴും നീരെളക്കപ്പനി ചുമവലിവോടേങ്ങലും ഛർദ്ദി മൂത്രം
പോക്കോട്ടംദ്ദാഹമെന്നിങ്ങനെയനവധിരോഗത്തെയുണ്ടാക്കുമല്ലോ,

മുള്ളോടൊത്തകുരുമാലടിച്ചതലയോടുകാഞ്ഞുവലയുമ്പൊഴു-
ള്ളല്പലേറുമളുവാളുകൾക്കൊരുപിരാന്തുപോലെയഴൽവന്നിടിൽ
തള്ളതന്തമുതലായവക്കതിലിരുന്നസങ്കടമകപ്പെടാ-
തുള്ളൊരുപ്പവഴിയോതിടാമതുധരിച്ചുശിഷ്യരതുചെയ്യുവിൻ. ൧൱൫

രണ്ടു ചന്ദനമിടിച്ചുനല്പപൊടിയാക്കിവച്ചതൊരുകാപ്പിയായ്
വേണ്ടമാതിരിയൊരുക്കിയിമ്മുലജലത്തൊടൊത്തതുകൊടുക്കുവിൻ
പണ്ടുമായതിലലിച്ചിടുന്നരസമകതമൊന്നുതെളിയുമ്പൊഴു-
ള്ളുണ്ടുകോടിടുവതായൊരാവിയുദരത്തിലാന്നഴലൊഴിച്ചിടും. ൧൱൬

തേങ്ങവെള്ളമതിലിഞ്ചിനീരുശകലം കലന്നുകൊടുക്കുവിൻ
കാഞ്ഞിടുന്നുടലിലേഴുധാതുവുമൊണങ്ങിയുള്ളതുകൃതന്നിടും
സ്തന്യമിഞ്ചിയുടെനീരുചത്തുകുടിക്കുവാനധികമേകുകി
മന്നിലാവികുറയും വരക്കചൊരിയുംമഴക്കസമമാണതും. ൧൱൭

മൂന്നുകാസ്തോലിപൊടിച്ചതായപൊടിയിട്ടുകാപ്പിശരിയാക്കിയീ
സ്തന്യമായതൊടുചേത്തുശിച്ചിടുകിലാവിയൊന്നുകിഴിവായിടും
മൂന്നുദോഷവുമടങ്ങിടാതവരിരിപ്പുടത്തുമരുവീട്ടുത-
ന്നനശുദ്ധിശരിയാക്കിടുമ്പൊഴതിലാവിപോയ്സുഖമുയന്നിടും.

വെണ്ണനെയ്യൊടുകലന്നുഗന്തകരസായനംകെടുതിയോടുവരൻ
തിന്നമേകിടുകിലാവിയേറുകരിവാളിയുള്ളഖിലധാതുവും

നന്നയൊന്നുതെളിയുമ്പൊഴഗ്നിയെളുകാതെകത്തുമളവക്കരു-
പ്പുണ്ണമാരുധിരമെത്രയുംതെളിയുമപ്പൊഴായഴൽപൊറുത്തിടും. ൨൦

തിശ്ശടിച്ചുകരിവാളിയുള്ളതലയോടിലാവിയൊഴിവാക്കുവാൻ
നെയ്യുതേക്കകിലൊഴിഞ്ഞിടും ചൊഴലിവായുവപ്പൊഴൊഴിയുംഭ്രമം
ആന്ത്രമോവൃമൊണക്കിയത്തലയിലേറിയുള്ളപൊകവേയിയാൽ
ഭ്രാന്തിനോടുകിടയായരോഗവുമൊഴിഞ്ഞിടുംസകലപീഡയും. ൨൧

മേഹമെന്നുപറയുന്നതാകിയൊരുരോഗവേഗമുയരുന്നവെ-
ന്നൂഹമോടതിനനേകമാതിരിമരുന്നുനൽകുകിലെഴുംകരു
ആവിവണ്ടിയുടെയിഞ്ചനൊക്കയുമെഴച്ചുകൂട്ടിടുവതായിടും
ജീവനാഡികൾകതന്നിടാൻമൂലജലംകൊടുക്കകഴലോടിടും. ൨൨

അളവണക്കിനുടെയെണ്ണപാലൊടുകലന്നശിച്ചുരശ്ശുദ്ധിചെ-
യ്താവിവെള്ളമൊഴിയുമ്പൊഴസ്സുടലൊന്നെങ്ങിടുംകരുപാന്നിടും
ജീവനാളികളിലൂടെയെന്നുമൊഴുകുന്നതായരസരക്തവും
വെവടിച്ചുകരിവാളിടാതുടലിലാടിവാച്ചുഴകുയത്തിടും. ൨൩

മഞ്ഞവെള്ളമതുപോലെയുള്ളരസധാതുവുംഗ്ഗരിതിപോലെമേൽ
പാഞ്ഞിടുംരുധിരവുംകുടിച്ചിടുവതായരണ്ടുകരുവംശവും
കുഞ്ഞുകുട്ടിമുതലായവക്കുടലിൽവന്നുകിൽകടപറിക്കമീ
മഞ്ഞവണ്ണമൊടുചെന്നഗന്ധകരസായനംദിവസിതിന്നുകിൽ. ൨൪

രണ്ടു കരുക്കൾക്കും പരിഹാരം

രണ്ടുമാതിരിയിലുണ്ടുകീലമതിലൊന്നു ചീഞ്ഞവകയാണ്ണഹോ
കെണ്ടിതന്നകമിരുന്നു ചീഞ്ഞതുദരാഗ്നിമാന്ദ്യമുളവാക്കിടും
പാളമഗ്നിയെവളത്തിടുംകുടലടിക്കിരുന്നവരളുംകരു-
പ്പാളകൾക്കിവവരില്ലനല്ലുദരശ്ശുദ്ധിചെയ്യിലവപോയിടും. ൨൫

മുള്ളുപോലെവളരുന്നൊരക്കുരുപിരിഞ്ഞിടുംവയറിളക്കിയാൽ
ചിഞ്ഞകീലമതൊണങ്ങുവാനുദരശുദ്ധിനന്നറികശിഷ്യരേ
ശുക്ലരക്തമിവയേററവുംശുചിയതായിടുംവയറിളക്കിയാ-
ലോക്കപ്പൊഴുതിലാത്മജക്കുരുവന്നിടുംവഴിയടഞ്ഞിടും. ൫൬൭

കുരുക്കൾ വരുന്ന ദേഹനിം

അംഗമായതുകറുത്തവക്കധികമുണ്ടുണങ്ങിയകുരുക്കളി-
ത്തങ്കവണ്ണമൊട്ടുകൂടിയുള്ളവരിലാണചീഞ്ഞകുരുവേററവും
ശുദ്ധിയാലുദരശുദ്ധികിട്ടവതുകൊണ്ടുചീഞ്ഞകുരുവാടിടും
ശുദ്ധരക്തമുയരുമ്പൊഴശ്ശിലയൊടൊത്തിടുംകുരുദേഹിച്ചിടും. ൫൬൮

ഉററവേനലിൽവരില്ലമിററമതിലിക്കുരുപ്പകളതോണമി-
ക്കൊററുനീററുമുദരാഗ്നിനന്നതെളിയുമ്പൊഴക്കുരുവരില്ലഹോ
ഉണ്ടിടുന്നവയില്ലൂറിടുംപലമെഴുക്കപാനമലഭിക്കകിൽ
കെണ്ടിതന്നകമിരുന്നശോധനശരിക്കചെയ്യുഴലൊഴിച്ചിടും. ൫൬൯

മൂലക്കുരു വരാതിരിപ്പാൻ തക്ക രീതികൾ

വേനലേറുമളവിക്കുരുപ്പകൾപെരുക്കകില്ലവനിയിങ്കലെ-
ന്നോണമീരുധിരശക്തിയായൊരുദരാഗ്നിനല്ലശരിയായിയാൽ
പ്രാണികൾക്കതിവിരോധിയായകുരുമാൽവരില്ലധികമീശരാ
മാനുഷക്കജരാഗ്നിയെശ്ശരിയതാക്കവാൻവെഷമമെന്തഹോ. ൫൭൦

ജരരാഗ്നിയെന്നതിൻെറ മാതിരി

പാലില്ലൂറിടുവതായവെണ്ണയതുപോലെയുള്ളൊരുദരാഗ്നിയി-
പ്പാലെഴുംചെടിയശിച്ചിടുമ്പൊഴതില്ലൂറിടുംപശയിലേറിടും
നാടയാംകുടൽപൊറകത്തിടാതെപലനൈയ്കളഗ്രഹണിയിങ്കല്ല-
റീടുമായതുനിമിത്തമഗ്നിശരിയായ്ത്തെളിഞ്ഞഴലൊഴിച്ചിടും. ൫൭൧

കൂട്ടാൻവയ്പതിനേററവുംഘൃതമെഴുംപച്ചക്കറിസ്സാധനം
കിട്ടുമ്പൊളതശിച്ചിടുന്നതിലിരുന്നൂറുന്നൊരാനൈകളാൽ

വെട്ടംലേശമനങ്ങിടാതെപുകയുംക്കൂടാതെതീകത്തിടും
തിട്ടംതന്നെമലംസ്രവിക്കമതുകൊണ്ടായുഞ്ചലംകിട്ടമെ. വൃഫ

ഓരോന്നായെണ്ണിടുമ്പോളൊരുപടിവളരുംസംഖ്യയെന്നോണമോക്കി
ഞ്ഞോരോന്നായറമിപ്പാതഗദമതൊരുപാടുളെളാരീനാടകത്തിൽ
ആരോഗ്യംവൃത്തിയാകാൻവിധിയുടെവിധിയായുളെളാരിയ്യെണ്ണനൈ
ധാരാളംവാച്ചിടുന്നെന്നതുമിഹകരുതീടെന്നുമിപ്പച്ചകളും. (തേൻ

വേനൽ വർഷം ഈ കാലങ്ങളിൽ ഭക്ഷണപാനാദികൾ ചെയ്യാൻ
വിധിച്ചതിൻ പൊരുൾ

വേനലാകുമളവാവിക്കൂടുവതിനാണിതാപലതരം കെഴ-
ഞ്ഞണിനാസ്ഥിധിവിധിച്ചുകാട്ടിയതശിക്കവാൻ പ്രേമമാക്കഹോ
വൃഷ്ടിയാകുമള്ളവാവിതാഴമതുകാലമിച്ചെടിപൊടിപ്പതു-
ണ്ടിഷ്ടമോടിവയശിച്ചിടുമ്പൊഴതിലപ്പലേതുവാവിവന്നിടും. വൃന

ഭൂവിലോടിടുവതായിടുന്നറയിൽവണ്ടികൾക്കതലവണ്ടിയാ-
ണാവിയെന്നുമഴകാക്കിടുന്നതതുപോലെദേഹമതിലൊക്കയും
ആവിവണ്ടിയെഴയുമ്പൊഴഗ്നിശരിയാക്കവാൻവെറുതെകുമോ-
ക്കീവിധാപലമെഴക്കെഴുന്നവകളായപച്ചകളശിപ്പതും. വൃര്

ദിവ്യചക്ഷുസ്സ്

ദിവ്യചക്ഷുസ്സൊടൊക്കുംതിരുവളമധികംപൂണ്ടൊരിമ്പലരാജൻ
ദ്രവ്യംലാഭംസുഖത്തൊട്ടനവധിഗുണവുംനല്കുമീനാട്ടുവൈദ്യം
ദിവ്യന്മാരാസ്പദിക്കുന്നമൃതിനുസമമാസ്സുണ്ടുകല്പിച്ചുമേൽപ്പാം- (ൻ.
ഗദ്യംകൊണ്ടിണ്ടൽപോകില്ലുയിർബലമധികംനല്കിടുംപച്ചയേകി

തിപ്പിലിയുടെ സ്വഭാവരീതി

തിപ്പിലിയുടെപ്രകൃതിയാണിതെങ്ങുമതുമങ്ങിയാലുരുയുമ്പൊഴും
തിപ്പിലിസ്സ്വധികംമരിക്കമതുമട്ടിടക്കമരണംവരും

സൂര്യനോടുകിടയായിട്ടംദഹനനാവിയെന്നിയെതെളിഞ്ഞിടാൻ
നെയ്യെഴുംചെടികളുണ്ടുവെങ്കിലതുകൊണ്ടുതന്നെ വ്വയിരേറിട്ടം. ഉവ്വന്ന

ക്കൂട്ടാൻചോറെന്നുതൊട്ടുള്ളവകളുമഗദന്തന്നയാണായതെല്ലാ-
മിഷ്ടംപോലെഭുജിക്കുന്നവകളിലുളവായിടുമിശ്ശുക്ലരക്തം
കോട്ടംക്കൂടാതെചേൎന്നിട്ടവയിലുചിതമായുത്ഭവിക്കുംകിടാങ്ങൾ
ക്കൊട്ടംസന്ദേഹമോക്കേണ്ടഴലുകളെയൊഴിക്കാനുമപ്പച്ചപോരും. ()

പെട്ടന്നു വരുന്ന നീരെളക്കപ്പനി മുതലായവയുടെ ചികിത്സ

വേഗംക്കൂടുന്നജ്ജീൎന്നപ്പനിചുമതലനൊവ്വെന്നുതൊട്ടുള്ളതെല്ലാം
വേഗംമാററാൻമുലപ്പാലമൃതിനുസമമാണായതുംനല്ലിവീണ്ടും
കായുംവെള്ളത്തിൽമുക്കിപ്പിഴിയുമൊരുതുണിച്ചുടുദേഹത്തിലൊപ്പ-
ല്ലായുസ്സേകാതപാനൻമലജലമൊഴിവാക്കിസ്സപൊരമേകും. ഉവ്വവ്വ

മുലപ്പാലിൻ ഗുണം

കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കന്നമേകുന്നതിനൊരുവകയിപ്പാൽകൊണ്ടല്ലവൎക്ക
മ്മിഞ്ഞപ്പാലാരുമേകുന്നതുകരുതതിനാലഗ്നിപാദ്ധ്യജ്ജലിയ്ക്കും
അല്പംതിയ്യുള്ളതായുള്ളവസരമതിലപ്പഞ്ഞിവക്കമ്പടിക്കാ
ന്നെപ്പേക്കംസ്തന്യമേകുന്നതിനധികമുരച്ചെന്നതിങ്ങോൎത്തിടേണം. ()

രോഗത്തിൻ പിടിക്കാത്ത മരുന്നു സേവിച്ചാലറിയുവാൻ

ഇണ്ടൽപോക്കുവതിനുകിട്ടുന്നഗദമല്ലവേണ്ടതതിനെങ്കിൽനാ-
മുണ്ടിട്ടമ്പൊളെരിവോയാലുടനിട്ടുക്കമിക്കിളുത്തുംതിരി
അപ്പൊഴേകിയമരുന്നുവേണ്ടനിലനെങ്കിലായതുധരിക്കുവാ-
നെൾപ്രമാണമൊരുവിദ്യകാട്ടുകിലതോൎത്തുമററഗദമേകണം. ഉൻ൦

ജനനത്തിലുണ്ടാകുന്നദോഷകോപവിചാരം

വാതപിത്തകഫമെന്നുമൂവ്വരുടലിങ്കലുള്ളവരിലാരുവാ
നേതവൎക്കുമുദയന്തുടങ്ങിയുടലിങ്കലേറിയതുനോക്കണം

ശുക്ലരക്തമിവചേൎന്നിടുന്നവസരത്തിലേറിയൊരുദോഷമാ
മക്കളിൽതെളിമയോടുകാണുമതുകണ്ടറിഞ്ഞഗദമേകണം ൨൯൪

ദേഹനിറമറിഞ്ഞുമരുന്നുകൾകൊടുക്കണമെന്ന്.

ദേഹകാന്തികളറിഞ്ഞതിൻനെറമെഴുംമരുന്നുകൾകൊടുക്കുകിൽ
ദ്രോഹമേകിടുവതായദോഷമുടനേശമിച്ചയിരുയത്തിടും
ഊഹബുദ്ധിയതുകൊണ്ടുനോക്കുകടൽവൎണ്ണമുള്ളചെടിയുള്ളതിൽ
സ്നേഹമോടനുഭവാപ്പെട്ടുത്തിയതുനൽകുകാകുലമൊഴിഞ്ഞിടും ൨൯൫

ദേഹനിറം അറിയുവാൻ കൌശലം.

മൂന്നുകുപ്പികൾനെരത്തിവച്ചവയിലൊന്നിലിക്കരിജലന്നിറ
ക്കന്യമായതിലൊഴികമഞ്ഞജലമായതിന്നരികിലുള്ളതിൽ
നൂറിതിൻജലവുമാക്കിനോക്കിവകൾവാതപിത്തകഫമെന്നതിൻ
കൂറിഞ്ഞഴലൊഴിക്കുവാനൊരെളുതായമാതിരികളാണിവ. ൨൯൬

ആനഃപാത്തിവകൾരണ്ടിനുംകരുതുകിക്കറുപ്പുനിറമാകയാൽ
ദീനമായവരിലേറിടുന്നതുമപാനകോപമതിലാണഹൊ
ആന വൈദ്യമഴകാക്കുവാൻവളരെയുക്തിവേണമിഭമോതുകി
ല്ലേനമുള്ളവഴിതോന്നുവാനുമധികംഗുരുതപമുളവാകണം ൨൯൭

ആനപോത്തിവകറുത്തതാണപരവൎണ്ണമായവയിലില്ലഹോ
ദീനമായതിനുമുഖ്യമാകിയൊരുകാരണംപവനനാണിത്_
മാനുഷൎക്കുപലവൎണ്ണമുണ്ടതുനിമിത്തമായ്പലതരത്തിലും
ദീനവുംവരുമതാധിബാധകളൊഴിക്കുകിൽക്ഷണമിടിഞ്ഞുപോം ( )

വായുകോപമതിനുള്ളതായൊരുകറുപ്പതാണധികമേതിനും
കായുമഗ്നിയുടെകാന്തിയാണധികപിത്തമെന്നതിനതോൎക്കിൽ
മൂന്നമോതിയവെളുപ്പതാണുകഫമെന്നതിന്നിവകൾചേരുകിൽ
സന്നിപാതമതിനുള്ളതാകിയൊരുവൎണ്ണമാണറികശിഷ്യ ൨൯൯

മൂലക്കുരുവിൻപ്രത്യേകമുള്ളമരുന്ന്

ആർദ്രമാകിയൊരുകീലമാലയെയൊഴിച്ചിട്ടന്നൊരമൃതാണുച
ക്കാർദ്രമജ്ജിലയോടൊത്തിട്ടങ്കുരുകുലത്തെനീക്കുമമൃതാണഹൊ
വെന്തഗന്ധകരസായനത്തൊടുകലൎന്നുകൊണ്ടിവയശിക്കില
ത്തന്തതള്ളയിവരിൽകുരുപ്പുകളാവരില്ലമക്കളിൽവരാദൃഢം ൯൭

നേത്രരക്ഷ

കുക്ഷിരക്ഷശരിയാക്കിടുന്നവരിലക്ഷിരോഗമുള്ളവാകയി
ല്ലക്ഷിയെന്നുപറയുന്നപൊത്തുകളുടക്കളെപ്പുഴുതുപോലയാം
ഭക്ഷണത്തിലുയരുന്നൊരാഘൃതമത്തുറിനെവലയിലേറിയാൽ
സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടിതെളിമ്പോളാമിഴിതെളിക്കുവാൻവഴിതെളിഞ്ഞിടും. ൯൮

പ്രശ്നംകൂടിവൈദ്യപ്രചാരത്തിനാവശ്യമെന്ന്

പ്രശ്നവാദികളെയാക്കുവാനുമിനിയോക്കമീശ്വവനിപാലകൻ
പ്രാണിരക്ഷിയിലപേക്ഷയുള്ളവഴിവീണ്ടുമിങ്ങനുവദിച്ചിടും
ജ്യോതിഷക്രിയയിലാളുകൾക്കധികഭക്തിയുള്ളതുനിമിത്തമാ
തങ്കമേതുമൊഴിവാക്കുവാൻവഴിതെളിക്കുവാനുമതവശ്യമാം ൯൯

ആധിബാധയെയൊഴിക്കമിഗ്ഗണിതമപ്പോഴല്ലൊഴിയുംക്ഷണം
സാധുവർഗ്ഗമധികംസുഖിക്കുമതുകൊണ്ടനേകസുകൃതംവരും
വ്യാധികാരകനതായശത്രുവെയൊഴിച്ചുകൊണ്ടഗദമേകിയാൻ
ബാധനീങ്ങുമതുകൊണ്ടുനാടകമതിങ്കലേറ്റമിയലുംസുഖം; ൧൦൦

വ്യാധികാരകനതാരുദേഹികളിലെന്നറിഞ്ഞഗദമേകിയാൽ
സാധുവർഗ്ഗമതിനാധിബാധയുമൊഴിഞ്ഞിടുംസകലപീഡയും
ദീർഘരോഗമൊഴിവാക്കുവാനൊഴിവുനോക്കിയൌഷധവുമേകിനി
ഖിന്നമായ്സുഖമുയർത്തുവാനവനിപാലനിങ്ങനുവദിച്ചിടും ൧൦൧

വൈദ്യവിദ്യയൊടുകൂടിയീഗണിതവുംപുലർത്തിയവനീശ്വരൻ

വൈദ്യനാഥനരചെയ്തജീവവിധയെത്തെളിച്ചയിരുയത്തിട്ടം
ഇണ്ടൽപോക്കവതിനുള്ളമാതിരിതെരഞ്ഞെടുത്തനുവദിക്കകൊ
ണ്ടൊണ്ടുകേറിട്ടവതായപുണ്യസുഖമാക്കമെന്നുമിയല്പംക്ഷണം. ൩൦൨.

സാക്ഷിവേണമുലകിങ്കലേതിനുമതിങ്കൽവച്ചഴലൊഴിക്കുവാൻ
സൂക്ഷ്മമായ്തെളിവുകാട്ടിടുംഗണിതമപ്പൊഴല്ലലൊഴിവായിട്ടം
ലക്ഷ്യമെന്നിയെപഠിച്ചതായവരവൈദ്യരാരവരെഎവരും
പക്ഷമെന്നിയെവിളിച്ചുകാട്ടിയുയിരേററമേററുമറിവുള്ളവർ. ൩൦൩.

ചെമ്പിലമ്പഴങ്ങൾപുഴുങ്ങിതിന്നുംഭൂമിയിൽഇരിക്കുന്നുമെന്നു

ചെമ്പിലമ്പഴമതിൻഫലംശരിവരസ്സുവിച്ചതുഭജിക്കിലെ
ന്തിമ്പമുള്ളവനിവാസമൈത്രയുമവശ്യമെന്നുപാഴുന്നഹൊ
മത്ത്യജന്മമതിപുണ്യമുള്ളളവിലാണുകിട്ടി:-വതോക്കകീ
സതപക്ഷയിലപേക്ഷയേററവുമിരിക്കിലോന്നൃകൃതമേറിടും. ൩൦൪

വയററിളക്കംമുതലായതിൽകൊടംപിടിക്കൽ

കിണ്ണത്തിൽക്കൂട്ടിട്ടനാഴുതിയിലൊരുകൽവച്ചന്നൽതീകൊളുത്തി
ട്ടിട്ടല്പംശീലകത്തിച്ചൊരുകുടമതിലിട്ടിട്ടതുതിക്കിടത്തി
വെക്കുന്തൊനക്കുടങ്കൊണ്ടരയുടെചുഴലംമൂന്നുചുററിക്കുടത്തിൻ
വക്കപ്പൊക്കുളിൽവച്ചിട്ടൊരുപടിപിരിയുംക്കാററുകംഭത്തിലേറും ()

അപ്പൊഴക്കടമെടുത്തുകിണ്ണമതിൽവച്ചൊരസ്ഥിലയതിൽക്കമു
ത്തപ്പൊഴസ്ഥുതിയൊക്കയക്കടമുടൻകുടിക്കമെതൊരദ്ഭുതം
അപ്രമേയ[illegible]ണമുള്ളതായപെരിയാരൊടൊത്തകൊടലിന്നക
ത്തല്പവുംമ[illegible]ിവുവന്നുവെങ്കിലതുനേരയാക്കമിതുശിഷ്യരെ ൩൦൬

ഇക്കടംപിടിയതെത്രയൊപഴമയിങ്കലുള്ളൊരുപദേശമാ
ണൊക്കുകൊക്കുടൽമറിഞ്ഞതിൻവളവിലുള്ളവായുശരിയാകുവാൻ
മൂന്നുനാളിലതിരാവിലെഇതുവിധംകുടംപിടിനടത്തുക

മൂന്നുദോഷമുടലിങ്കലോടിടുവതാകുമാന്ത്രമഴകായിടും. നം ൨൭

ബാല ചികിത്സ

മിണ്ടാപ്രാണിക്കുടിക്കുന്നഴലുകളെയൊഴിക്കുംവിധന്തന്നെകുട്ടി
ക്കുണ്ടാകുന്നിണ്ടലോടിച്ചിടുകവരിരുപേരുംകുടിക്കല്ലതെല്ലും
മൂലന്നോക്കിപ്പറിപ്പിച്ചനവധിപഴമപ്പെട്ടൊരെണ്ണങ്ങിയാശാൻ
മാലോടിപ്പാൻപറഞ്ഞുള്ളനുഭവവഴികൊണ്ടിണ്ടലെല്ലാമൊഴിക്കാം.

ശുക്ലരക്തമിവചേർന്നടിപ്പതുമുതൽക്കുതള്ളയുടെകൊററിൽനി
ന്നുകേഴുംരസമതിങ്കൽനിന്നുവളരുന്നതാകിയകിടാവഹോ
അമ്മതിന്നിടുവതുണ്ടിടുംവരെയശിച്ചിടുംമുലജലന്തെളി
ഞ്ഞുണ്മചെയ്യുവതിനമ്മമാർക്കുഗദമേകിയാൽശിശുതെളിഞ്ഞിടും. (൮)

രണ്ടുമാതിരയിലുള്ളതായകുഴമ്പലടിച്ചുകൊടയുന്നൊര
ക്കെണ്ടിയിൽസതതമൂറിടുന്നരസരക്തമെന്നുമഴകാക്കിയാൽ
മൂലവായുവുമടക്കലുള്ളൊരുസമാനനുംകനിവുതോന്നിയീ
ബാലവംശമഴകാക്കിടുംമുലജലംതെളിഞ്ഞുയിരുയർത്തിടും. നം ൨൮

മിണ്ടാപ്രാണിയതായിടുംമൃഗതതിക്കാരോഗ്യമേകുംവിധം
വേണ്ടുംമാതിരിയുക്തികൊണ്ടുകരുതിക്കൊണ്ടിണ്ടലോടിക്കണം
മാലോടിപ്പതിനിങ്ങെളുപ്പവഴിയെക്കാണിച്ചതാമ്മൂലമൊ
ന്നാലോചിക്കുകിലാനവൈദ്യമതുകൊണ്ടായുസ്സുയർത്താവതാം. നം ൨൯

ജാഠരാഗ്നിചെറുതായകുഞ്ഞിനധികന്നരുന്നുകൾകൊടുക്കിലാ
മൂഢവായുവുദരാഗ്നിയെത്തടിതിയിട്ടടിച്ചുകെടുത്തിടും
അല്പമായ്ചെടിജലങ്കൊടുക്കുകിലകാലമൃത്യുവരികില്ലതി
ങ്ങിപ്രജക്കധികരക്ഷകിട്ടുമതുകൊണ്ടുവിണ്ടുമുരചെയ്തതാം. നം ൩൯

ആരോഗ്യംപാരമാക്കുന്നെരുതെരെയുള്ളവാക്കീടമീനാട്ടുവൈദ്യ

ന്മാരെല്ലാംപൃത്തിയായുള്ളവസരമറിയാതാക്കമോക്കിണ്ടൽപോക്കാ (ൻ

കാരോരോഡാപ്പചാത്തീട്ടഭിനയമധികംകാട്ടിയാൽപോരശിഷ്യ
ന്മാരേദേഹത്തിലുള്ളപ്പൊരുളുകളെനിനച്ചൌഷധംചെയ്തിടേണം. ()

ആയുർവ്വേദംപഠിച്ചിട്ടനഭവമധികംയുക്തികൊണ്ടേറ്റമറിഞ്ഞി
ട്ടായുർദ്ദാനംപ്രലത്താൻപരിചയമൊരുപാടൊള്ളോരീവൈദ്യരെല്ലാം
പ്രായശ്ചിത്തങ്കഴിപ്പിപ്പതുവിധിവിഹിതംപോലെയല്ലെന്നു ചൊല്ലി
ക്കായക്ലേശംകഴിപ്പിപ്പതിനിനിയിടയാകില്ലയീനാടകത്തിൽ ൨൱ര്

ഭൂപനോട്ടകിടയായിനോക്കടലില്ലുള്ളതാകിയൊരപാനനം
ശ്രീപതിക്കസമനായിരിപ്പൊരുസമാനനംകനിവുതോന്നുവാൻ
രൂപവാരിവരിഷിച്ചിടാതെചെടിയേകിയാകുലമൊഴിക്കുകിൽ
ദീപശക്തിയെയെണക്കമെന്ത്രമതുകൊണ്ടുജീവനെവളർത്തിടും. ൨൱൫

യേഴരണ്ടുലുകകാത്തിട്ടന്നവനരച്ചൊരീയുയിരുയർത്തുവാ-
നൂഴിപൻവിധിവിധിച്ചതച്ചുഴയുവോണമല്ലറികശിഷ്യരേ.
യേഴകഠംകധികലാഭസൌഖ്യമുളവാക്കിടുംചെടികൊടുക്കിലീ
യേഴധാതുവുമുയർത്തിടുന്നൊരമൃതോണമാണലകിലേതിനും ൨൱൬൰

* വെട്ടന്നു വന്ന അപായപ്പെടുത്തുന്നരോഗപരിഹാരവും പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്ന

ആശുകാരികളതായരോഗമൊഴിവാക്കിയീനരകുലത്തിനുള്ള
ക്ലേശമൊക്കെയുമൊഴിച്ചനേകസുഖലാഭപുണ്യവഴികാട്ടിനേൻ
എത്രയോപഴയതായരോഗമൊഴിവാക്കിടുംഗജചികിത്സയീ
മത്ത്യനുംശരിവരക്കചെയ്യുകിലശേഷരോഗവുമൊഴിച്ചിടാം. ൨൱൭

മത്ത്യജാതികളിലീവിധംവയറിളക്കണംമൃഗകുലത്തിനു
ള്ളഗനിനല്ലശരിയായിടുന്നതിനരച്ചൊരക്കബെളുമേകണം
ഇപ്പൾത്തവകൾചെയ്യുകിൽകൃമികൾകംക്ഷയിച്ചുകുരുവുംനശി

ച്ചെപ്പൊഴുംനരഗണത്തിനുംമൂഗതതിക്കമിങ്ങുയിരുയന്നിടും ൩൫൪

ഛേതംവന്നാലും ഛേതംവരണമെന്ന്

ഛേതംവന്നാലുമോറാംചതമതില്ലുളവാകേണംമന്നോതിടുമേ
ട്ടാതങ്കമ്പോക്കവാനായനുദിനമനുജാക്കെയ്യരുന്നേകിടേണം
ഏറ്റുംസന്ദേഹമോക്കേണ്ടനവധിസുഖമേകീട്ടമിപ്പച്ചമൂലം
ഖേദമ്പോക്കാൻകൊട്ടക്കന്നുളവിവശകലന്നാശ്ശകിയാലാകുലമ്പോം

ആൺപ്രജകളുടെ വൎദ്ധനക്കുള്ള രീതികൾ

അച്ഛമാകിയൊരുശുക്ലമേറുമളവാൺകിടാവധികമാക്കമ-
മ്മച്ചിതൻരുധിരമേറിടുന്നതിലിരുന്നുപെണ്ണധികമായിടും
അച്ഛനമ്മയിവർശുക്ലരക്തമിവയിങ്കലുള്ളഴലൊഴിച്ചുവാ
ണുച്ഛമാകിയൊരുശുദ്ധിപോരുമതുചെയ്യുവാൻജനമൊടോർത്തുവിൻ. ()

യോനിപത്മമതിലേന്തിടുംരുധിരദൂഷ്യമൊക്കെയുമൊഴിക്കിലീ
മാനുഷക്കധികമാൺകിടാങ്ങളുളവായിടുംഝടുതിനിശ്ചയം
പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷയേറിയൊരുമൂലരാജനതിനൊക്കയു
ന്ത്രാണിയാകിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യവുമുയൎത്തിയെന്നുകരുതീടുവിൻ. ()

പത്മയോനിയെവിടത്തുകില്ലതുവതിങ്കലെന്തൊരുമഹാത്ഭുത
മ്പത്മനാഭനമരുന്നതാമരയിലുള്ളചെള്ളുകളെനീക്കുകിൽ
പത്മമായതിലുദിച്ചിടുംമധുവിനൊത്തിടുന്നരുധിരന്തെളി
ച്ചാത്മജൻവിധിവിധിച്ചമാതിരികിടാങ്ങളാക്കമുളവായിടും. ൩൬൬

ശുക്ലരക്തമിവരണ്ടുമോക്കശരിയായിടുംവയറിളക്കിയാൽ
ത്തക്കമില്ലപുരുഷപ്രജക്കുശരിയായിനാരിയുളവായിടും
ബാലമൃത്യുവുമനേകമിങ്ങുവരികില്ലയീനരകുലത്തിനം
മൂലവായുവനുകൂലനായിവിലസീടുമപ്പൊഴഴൽനീങ്ങിടും. ൬൬൩

ന്നാളിമാർക്കുത്തുവിലുള്ളതാങ്കറകളൊക്കെയിച്ചെറുപൊളിച്ചില

ന്നേരമോല്പമൊരു ചോലനീരതുകണക്കൊഴിഞ്ഞഴലൊഴിഞ്ഞിടാൻ
നിങ്ങളിത്രിഫലചൂർണ്ണമാക്കിയതിലെട്ടിലൊന്നുനറുനെയ്യതും
ശങ്കരിരുധിരമായഗന്ധകമൊടൊത്തുനൽകുകമൃതാണിത് ൧൨൪

ഗുന്മവേദനരുചിക്ഷയമ്പനിപഴപ്പുപോക്കൽമലബന്ധവും
വൻമടിപ്പൊടുകെടപ്പുകത്തൽജലദോഷവുംരുധിരദോഷവും
യോനിശൂലചാറിച്ചുടവിച്ചലുകടുന്നതായപലതൊവ്വതു
മ്മാറിനിസ്ത്രീവകളൊക്കെനീങ്ങിയുടനസ്രശുദ്ധിശരിയായ്വരും. ൧൨൫

അല്പമായ്വയറിളക്കമുള്ളൊരബലസ്ത്രീമിസ്സുഗദമേകിടാ
മപ്പൊഴായതിനുചേർത്തിടേണമനുപാനമായ്ത്രികടുതൻപൊടി
അല്പകാലമിതുതിന്നിടുമ്പൊഴുദരാഗ്നിയെശ്ശരിയതാക്കുമീ-
മുപ്പുരാരിയുടെകാന്തതൻരുധിരമായഗന്ധകരസായനം. ൧൨൬

ഇപ്പറഞ്ഞവയിലർദ്ധമായ്ത്രിഫലയോടുചേർത്തുകൊടുനക്കുവാ-
നല്പലാക്ഷിപെറുമപ്പൊഴീയഗദമേകിയാലമൃതുപോലയാം
എൾപ്രമാണമൊരുനീക്കമില്ലിവയശിപ്പതാന്തരുണിമാക്കുമേ-
ലപ്രമേയഗുണമേകിടുമ്പടിയനേകമുണ്ണികൾപെറന്നിടും. ൧൨൭

പ്രസവത്തിന്നു എളുപ്പമുണ്ടാവാൻ

മാസമൊമ്പതുമുതല്ക്കുഗർഭിണികളൊക്കെയുംമടിയതെന്നിയേ
ക്കൂസിടാതുടലിലെണ്ണയെന്നുമഴകോടുതേക്കുവതവശ്യമാം
സ്നേഹമായവരിലാടിടുന്നതുനിമിത്തമപ്രസവവേളയിൽ
ദ്രോഹവായുവറിയാതെകുഞ്ഞുശരിയായ്വരുംവഴിതൊറന്നിടും. ൧൨൮

ജീരകംബലയിവററചേർന്നൊരുകഷായവെള്ളമതശിക്കിലുൾ
ത്താരിനുംപ്രിയമതാണുകുഞ്ഞുശരിയായ്വരുംവഴിതെളിഞ്ഞിടും
പേറുവേദനതുടങ്ങിടുമ്പൊഴുതപാനവായുശരിയായ്ക്കളി

ഞ്ഞാറിലൂടെയൊഴുകുന്നമുട്ടിയത്തുപോലെകുഞ്ഞിനെയുടൻപെറും. ()

പ്രസവരക്ഷ

പേറുരക്ഷശരിയാക്കിയാൽക്ഷിതിയിലാങ്കിടാങ്ങളധികപ്പെട്ട
ന്നാരിമാർക്കൂത്തുടങ്ങുമോക്ഷകിരുവത്തിയെട്ടുദിനമായിയാൽ
അപ്പൊഴമ്മയുടെപാൽതെളിഞ്ഞിടുമത്തുണ്ടിടുംശിശുകുലംവള-
ന്നപ്രമേയഗുണമോടുയൻവരുമാടലൊന്നുമിയലാതഹോ ൩൩൭

മൂലവായുവമരുന്നൊരാസനസരോരുഹംശരിയതാക്കിയാൽ
ക്കീലമാമരിവരുല്ലപെണ്ണിനതുകൊണ്ടുതീണ്ടൽശരിയായിടും
ബാലസൂര്യനുദയംമുതല്ക്കുനിശയോളവുംതെളിയുമെന്നമ-
ട്ടാളുകൾക്കിവകൾകൊണ്ടുരോഗതവളത്തിടുംധടുതിയുഴിയിൽ ()

പെണ്ണുപെററാരിരുപത്തിയെട്ടുദിനമായിടുമ്പൊഴതിലല്പമേ-
രണ്ഡതൈലമൊടുതൈലവുംഘൃതമതേററമിട്ടിവമുറുക്കണം
ഉള്ളിയിഞ്ചിയൊടുജീരകങ്ങളിചയിട്ടുകാച്ചുകച്ചുമക്കമാ-
റുള്ളപാകമതിലൂന്നിനേകുകിലിതാകുലങ്ങളെയൊഴിച്ചിടും. ൩൩൮

വന്മരങ്ങളേയുമിട്ടുലച്ചിടുവതായിടുംകൊടിയകാററൊടൊ-
ത്തമ്മമാരുടയപേറിലേറിയൊരപാനനന്നനുസരിക്കുവാൻ
പെണ്മണിക്കുമൃതമായഗന്തകരസായനംകൊടുകിടാവിനും
ശർമ്മമേകുമതുകൊണ്ടതിത്രികടുവോടുചേർത്തുകൊടുമാല്യപോം ()

ഈവിധംപ്രസവരക്ഷചെയ്യതിനപേക്ഷതോന്നുകിലിതൊന്നുകൊ
ണ്ടേവനുംവളരെരക്ഷയിക്ഷിതിയിലിക്ഷണംപെരുകുമോക്ഷവിൻ
അഞ്ചുവായുവെയെണക്കിടുംപ്രസവരക്ഷനമ്മൾശരിയാക്കിയാ-
ലിഞ്ചനൊക്കെമുറുകപ്പിടിച്ചുടലിലോടിടുമ്പൊഴുഴലോടിടും ൩൩൯

ഗർഭപാത്രമതിലുള്ളചെള്ളകളെയൊഴിച്ചിടുംപ്രസവരക്ഷകൊ-
ണ്ടുതരുവിഷ്ണുമൊരുപാടുരക്ഷയുടനിക്ഷണംക്ഷിതിയിലേവനും

അമ്മമാക്കമഴലൊക്കെനീക്കമൊരപാനവായുശരിയായ്ത്തെളി-
ഞ്ഞമ്മമക്കളെവളൎത്തിടുന്നതുകണക്കദേഹമഴകാക്കിടും ൩൩൭

പ്രാണരക്ഷശരിയായിടുന്നതിനുഭക്ഷണംശരിയതാക്കണം
പ്രാണനെന്നുപറയുന്നകാററടിതടപ്പതശനംശനമെന്നത്
കൊച്ചുകുഞ്ഞിനുജലാംശമായമുലവെള്ളമാണഥികതീനത
മ്മച്ചിതന്മുലയിച്ഛിടുന്നതഴലെന്നിയേതെളിമയാക്കണം. ൩൩൮

നാരിമൎക്കുടലിലേറെയുണ്ടറികരക്തദൂഷ്യമതൊഴിക്കുമി
ഗ്ഗൌരിതൻരുധിരമായഗന്ധകരസായനംവളരെയുണ്ടെങ്കിൽ
ആറുപോലെവളവുള്ളതായകുടലിന്നടിത്തറയതായിടും-
താരിലേറിയഴലേകിടാതതൊഴിവാക്കിദേഹമഴകാക്കിടും, ൩൩൯

പേറുരക്ഷശരിയാക്കിയാലുലകിലാൺകിടാങ്ങളധികപ്പെടും-
നാരിമാക്കഴലൊഴിച്ചിടുന്നതിനുമായതാണധികമുത്തമം
പാരിലിങ്ങനെവലിപ്പമുള്ളൊരുചികിത്സയില്ലകമലാക്ഷികൾ-
ക്കേറെരോഗവഴിദുഷ്ടരക്തമൊഴിയാഞ്ഞയാണതുധരിക്കണം. ൩൪൦

വാതപിത്തമിവരൊത്തുകൂടിയലസാക്ഷിമാക്കുടയപേറില-
പ്പോതകത്തിനെവെളിക്കുനൽകുമതുതൊട്ടവൎക്കുസുഖമേകുവാൻ
വായുവിൻഗുളികഗന്ധകങ്ങളിവയാണനല്ലതവയുണ്ടെങ്കിൽ-
ത്തായികുഞ്ഞിവർസുഖിച്ചിടുംപ്രസവരക്ഷനല്ലശരിയായിടും. ൩൪൧

വായുഗുളിക ഗന്ധകരസായനം ഇവയുടെ പ്രത്യേകാവശ്യം

വായുവിൻഗുളികകൊണ്ടപായുവതിലുള്ളപാനനമരുമൊഴ
ക്കായവന്നരികിലുള്ളപിത്തമതിനെത്തെളിക്കുമിഹഗന്ധകം
ആറെഴുംചെടികൾചേൎത്തുനൽകുകിവയുണ്ടിടുംതരുണിമാക്കുടൻ-
പേറുരക്ഷശരിയായിടുംശിശുതെളിഞ്ഞുപാൽകുടിയിലേന്തിടും. ൩൪൨

വായുഗുളിക ഗന്ധകം ഇവയിൽ അധികം കൊടുക്കേണ്ടുന്നവർ

വായുവിൻഗുളികയേറെയേകുടൽകരുത്തപെണ്ണിനുഭുജിക്കുവാൻ-
കായുമഗ്നിനിറമുള്ളവൾക്കധികമേകുഗന്ധകരസായനം
പേറുതൊട്ടിതിരുവത്തിയെട്ടുവരെവായുവിൻഗുളികഗന്ധകം-
വേറെയേകരുതിതിന്റെശേഷമുടൽകാന്തികണ്ടധികമൂട്ടുവിൻ ന-ര്ഫ

വേതുംവെള്ളം പിടിക്കൽ

വാതംപിത്തംകഫംതൊട്ടുടലതിലമരുംമുവ്വരുംസൌഖ്യമേകാൻ
വേതുംവെള്ളംപിടിക്കുന്നതുമൊരുപതിവാണമ്മമാർപേറുതൊട്ടു
ദേഹത്താരോഗ്യമേകീട്ടരമനയിലിരിക്കുന്നപാനൻതുണക്കാൻ
ദുസ്സഹംകൂടുന്നപച്ചച്ചെടിയുടെയിലകൾക്കെത്രയോശക്തികൂട്ടം. ()

വേതെന്നോതുന്നപച്ചച്ചെടിയിലപലതിട്ടുവെക്കുന്നവെള്ളം
വാതംപിത്തംകഫങ്ങൾക്കനുസരണമതായുള്ളതാണെന്നകൊണ്ട്
അമ്പത്താറാകുവോളംശരിവരെയതിനെപ്പെററപെണ്ണാടിയാലാ
വമ്പേറുംപേറുരക്ഷാവിധിവിധിവിഹിതംപോലെയായീടുമെല്ലോ. ()

പെററുകിടക്കുമ്പോൾ ശോധനക്കാവുള്ളവക്ക

അപ്പൊഴാമലമൊണങ്ങിയാണൊഴിവതെങ്കിലത്രികടുചേർത്തിടൊ
ല്ലപ്രമേയഗുണമേകിടുന്ത്രിഫലചേർത്തുനൽകിടുകഗന്ധകം
ബാലരക്ഷയതിനുള്ളതായമുലവെള്ളമേറാമഴകായിയ
ബ്ബാലപീഡകൾവരാതിരിപ്പതിനുകോട്ടകെട്ടിടുവതോണമാം. ന-ര്ര

കേൾക്കിലാധാനാന്തരംനെയ്യുതുമിതുവിധമപ്പെറാതുള്ളതുനൽകീ-
ട്ടുക്കൻകാററിട്ടടിച്ചുള്ളപകടമഖിലംപോക്കിടുന്നോരപാനൻ
നല്ലോണംപ്രീതനായിട്ടതുവതിലൊഴിയേണ്ടുന്നതാന്ദുഷ്ടരക്തം
മെല്ലന്നെല്ലാമൊഴിക്കുമ്പൊഴതഴലൊഴിയുംസ്തന്യവുംശുദ്ധമാകും. ()

ദേഹംനന്നാക്കുറത്തുള്ളബലയതിനുനൽകുന്നധാനാന്തരത്തിൽ
സ്നേഹന്നല്ലെണ്ണചേർത്തിട്ടഴകിനൊടതുകാച്ചിനല്ഭുജിപ്പിച്ചുവെന്നാൽ

ദ്രോഹിച്ചീടില്ലപാനൻശരിവരെയൻകുലിസ്സമമ്മച്ചിമാക്കും-
സ്നേഹിസ്സംജീവരക്തന്തനവതിലൊരുകേടുംവരുത്താതെനോക്കം ()

പിത്തക്കറായവക്കിക്കനകമതിലെഴുംകാന്തികണ്ടീടുമപ്പോ-
ളിത്തോതുള്ളെണ്ണചെക്കൊല്ലതിനുചിതമതായുള്ളനൈകാച്ചിയൂട്ടിൻ
മൃത്തേകംജീവരക്തംശരിവരെയഴകായീടുമപ്പോളപാനൻ
പാത്തട്ടിൽക്കീത്തിയോടൊത്തനവധിപുരുഷന്മാരെയുംനൽകുമല്ലോ.

ആയുദ്ദാനംകൊടുക്കാനനവധിപവനങ്ങാടിയിൽക്കൊണ്ടടസ്ഥേ-
ണ്ടായുവേദാത്മവിത്താംചെടിജലമിവയിൽഗന്തകംചേത്തു കൊണ്ടു
ആയുവേദാത്മമോത്തിട്ടഴലുകളൊഴിവാക്കിച്ചുകൊണ്ടാപ്രജസ്സം-
തായാക്കന്നൌപ്പനാക്കംസുഖമൊടുവളരുംരക്തശുക്ലങ്ങളെന്നും. ()

ആയുസ്സാക്കംപുലത്താനുടലതിലമരുംവാതപിത്തംകഫങ്ങൾ-
ക്കായിട്ടപ്പിപ്പതാണോക്കറിയുകപറയാമിച്ചികിത്സാക്രമങ്ങൾ
ആയേപ്പാടൊന്നുതെററീടുകിലെഴുമഴലോതിപ്പതെല്ലമ്മരുന്നും-
മായംകൂടാതെചേത്താലപകടമിടയിൽച്ചെയ്യുകില്ലത്രിദോഷംനൂർൻ

ദേഹനിറമറിഞ്ഞു മരുന്നുചെയ്യുന്നതിനു

കായമായതൊരുകാററിനൊടുകിടയായവസ്സശിരയന്നിടാൻ
വായുവിൻഗുളികയേറെയേകിടുകവെന്തഗന്തകരസായനം
സ്വണ്ണവണ്ണമൊടുകൂടിയുള്ളനരനേറെയേകിടുകിലാകുലം-
തിണ്ണമോടുമിതുപോലെദേഹനിറമോത്തറിഞ്ഞതഗദമേകണം. ൩൬൦

സ്വണ്ണവണ്ണമൊടുകൂടിയുള്ളതരുണിസ്സഗന്തകരസായനം-
വെണ്ണനെയ്യൊടുകലന്നുതീററപരകാന്തിയുള്ളൊരബലസ്സിതു
മൂന്നുകായ്ത്തൊലിയൊടൊത്തു മേകിടണമീവിധംനിറമറിഞ്ഞുനാ-
മെന്നുമല്ലലൊഴിവാക്കിയാലുലകിലേറെരക്ഷകൾവരുംക്ഷണം. ൩൬൧

യുക്തിവാക്ക

യുക്തിവാക്കശിശുതത്തയെന്നിവരുരക്കിലെന്തതുശരിക്കനാം

കേക്കുന്നന്ന ബഹുമാനമുള്ളമൊഴിപോലെശിഷ്യരൊട്ടരപ്പതാം
പച്ചമൂലികകളേകിയാകുലമൊഴിച്ചരക്തമഴകാക്കുക
മെച്ചിയച്ചനിവർസൌഖ്യമാന്നിട്ടകിലാത്മജക്സുഖമേറിട്ടം. ഫ൭ൈ

കാലഭേദംകൊണ്ടു എന്താണ് ഭേദമെന്നുമില്ലെന്നുള്ളതറിയുവാൻ

കാലഭേദഗതികൊണ്ടുലോകമതിലില്ലതൊറുകളശേഷമോ-
ക്കാലശീലകളൊഴിച്ചനേകസുഖമേകിടംവഴികൾമിക്കതും
മൂലരാജകരുണാമൃതാടിയഴകാക്കിടനോക്കതുസദസ്സചേ-
ന്നാളുകൾക്കവധരിച്ചിടുന്നതിനുരച്ചുകാട്ടകിലെഴംഗുണം. ന൭ൈ

കാലഭേദഗതികൊണ്ടുസൂര്യനുദയാദ്രിമറൊരിടമായിതോ-
മൂലവായുവരുമന്നൊരാസനസമാരംഭമ്മൂടിയിച്ചായിതോ
ഇഞ്ചനൊക്കെയഴകാക്കമിഞ്ചിയതുഞ്ഞതളോട്ടകിടയായിതോ-
പഞ്ചസാരയിലിനിപ്പുമാറിയതുകയ്പിനുള്ളവഴിയായിതോ. ന൭ര്

ഇഞ്ചിവേണ്ടതിനുമഞ്ഞൾപോരറികപാലുവേണ്ടതിനുകള്ളുപോ-
രിഞ്ചനോട്ടവതിനുള്ളരീതിവെളിവാക്കവുാൻകളവുപോരഹോ
അഞ്ചുവായുവെയെണക്കിട്ടന്നതിനുത്രക്ഷവീര്യമതുപോരയീ
സഞ്ചിതാഗമവിബോധസൽകൃതചെടിപ്രയോഗമഴൽപോക്കിട്ടം.

ജലശുദ്ധികൾ

ജീവജാലമതിനൊക്കെയെന്നുമമൃതോണമാണറികവെള്ളമീ-
ഭൂവൊണങ്ങിവലിയുന്നവേളയതിമുഖ്യമാണുജലമോക്ഷവിൻ
ഭൂവരൻറകരുണാമൃതാണ്ടിയതിനൊത്തതാംകിണർതടാകമെ-
ന്നേവമുള്ളവയിലുള്ളവെള്ളമഴകാക്കവിൻപെരിയവേനലിൽ. ന൭ന്ന

കാററതിജലമിവററയാകിയൊരുവാതപിത്തകഫമേറാമീ
യൂററവേനലിലലഞ്ഞിട്ടമ്പൊഴത്തുവെള്ളമെന്നിയെയൊരാശ്രയം
ഇല്ലയെന്നതുനിമിത്തമാണലകിലുള്ളതാംകിണർതടാകമെ-

ന്നുള്ളവരാകളിലുള്ളവെള്ളമതിലൌഷധങ്ങൾവിതറേണ്ടത്. ൨൫൧

പച്ചയൊക്കയുമുണക്കിടും വലിയവേനലിൽസകലജീവനും
പച്ചയേകുവതിനുള്ളവെള്ളമതിലുള്ളശുദ്ധികളൊഴിക്കുവിൻ
കൊച്ചുകുട്ടിമുതലേതിനും വളരെരക്ഷയുണ്ടവനിപാലനും
വാച്ചിടും സുകൃതലാഭപുണ്യധനധാന്യസന്തതികളോക്കുവിൻ. ൨൫൨

തോയമായതിലിരുന്നിടും തൊളിതെളിക്കുമുപ്പുതെളിച്ചുടൻതീ-
വായുവിൻശുദ്ധികചെയ്തുകൊണ്ടവയിടേണമിക്കിണർകുളങ്ങളിൽ
കേമമാകിയൊരുവേനലിൽക്ഷിതിവലിഞ്ഞിടുന്നസമയത്തിലു-
ള്ളാമയങ്ങളെയിവാറകൊണ്ടുകുറവാക്കിടാമറികശിഷ്യരേ. ൨൫൩

ചൂടടിച്ചുമുടിതൊട്ടിതാകടൽവരക്കുമോക്കപെരിയാറൊണ
ഞ്ഞീടുമപ്പടിവലിഞ്ഞിടുന്നതുവിനുള്ളതാം കടൽനനഞ്ഞിടാൻ
നാടകത്തിനകമുള്ളതാം കിണർകുളങ്ങളെന്നിവയിലുള്ളനീ-
രാടുവാനുമശനത്തിനും തൊളിതെളിച്ചുനിർമ്മലതയാക്കണം. ൨൫൪

അംഗമായതിലൊലിച്ചിടും പെശവലിഞ്ഞിടും പെരിയവേനലിൽ
ത്തങ്കമാരിചൊരിയാതെനോക്കഴലൊഴിക്കുവാൻവഴിയുരക്കണം
ഉപ്പുവള്ളികരിയാക്കിയക്കിണർകുളങ്ങളെന്നിവയിലേകിയാ-
ലപ്പുനല്ലശരിയായിടുമ്പൊഴതിലല്ലലൊക്കയുമൊഴിഞ്ഞിടും. ൨൫൫

ഉപ്പുവെള്ളമതിലിട്ടെളുപ്പുകിലെളുപ്പമായതുതെളിസ്സുമി-
യ്യുപ്പുവള്ളികൾകരിച്ചുതിക്കിണർതടാകമെന്നിവയിലേകിയാൽ
അപ്പിലുള്ളതൊളിയൊക്കെനോക്കടിയിലൂറിനല്ലജലമാകുമ-
ന്നിപ്രജസ്സുതിലനേകരക്ഷവരുമേററവും വലിയവേനലിൽ. ൨൫൬

അകാലമരണം വരാതെയിരിപ്പാൻ

യോഗംചെയ്തുള്ളകാലത്തുടലിനു ബലമുണ്ടായിരുന്നോണമിന്നീ-
ലോകക്കില്ലാശരീരത്തിനുബലമതിനാലിപ്പൊഴുള്ളാളുകൾക്ക്

ആയോഗംവേണമെന്നുള്ളോരുനിയമമതില്ലാളുകൾക്കല്ലൽപോക്കാ
നായാരുംതൌഷ്പനാരുംദിനസരിപരിശീലിയ്ക്കിലാരോഗ്യമേറും. ()

രോഗംകൊണ്ടുമരിക്കയില്ലെടയിലെന്നാലെന്തിനാണൌഷധം
ശോകത്തേക്കളയില്ലയെങ്കിലതിനെസ്സൃഷ്ടിച്ചതെന്താവിധീ-
ലോകക്ലേശഹരകല്പിതാവധിവരെപ്പാറില്ലതെററെങ്കിലീ-
ലോകാചാര്യനരയ്ക്കണോസുലഭമാമീനാട്ടുവൈദ്യംശിവം. ൧൩൪

ആയുസ്സേതിനുമോതിയെന്നതെടയിൽത്താഴില്ലയെന്നാകിലീ-
പ്രായശ്ചിത്തമൊടൌഷധങ്ങളെയുമിങ്ങോതേണമോശിഷ്യരേ
രോഗംകൊണ്ടപമൃത്യുവെന്നതുവരില്ലെന്നാകിലെന്താണയീ-
ലോകത്തിങ്ങനെനാട്ടുവൈദ്യവിധിയെക്കാണിച്ചുരച്ചുവിധീ. ൧൩൫

ദോഷക്കോപമുശിരുള്ളർദ്ധേടമുടച്ചിടാതതിനെനോക്കുവാ-
നൌഷധങ്ങളെവിധിച്ചുകാട്ടിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യമവനീശ്വരൻ
ഈഷലെന്നിയെപുലത്തിടുമ്പൊഴതകാലമൃത്യുവെയകറ്റുവാൻ
ഘോഷമായ്ചിലവുവന്നിടാതഗതികൾക്കതക്കചെടിയേകുവിൻ. ()

പ്രായശ്ചിത്തംകഴിപ്പിച്ചുയിർവിധിശരിയാക്കീടുവാൻതക്കവച്ച
ക്കായുഃപ്പൂവള്ളിതണ്ടേറ്റടെലകളുമധുനാവേരുമിച്ചൊന്നതെല്ലാം
ആയുർദ്ദാനംകൊടുക്കുന്നതിനുടനനുപാനങ്ങളായ്ചേർത്തുമുമ്പു
ള്ളായേപ്പാടിങ്ങുചെയ്യാലെടമരണമഹോവന്നിടാൻബന്ധമില്ലാ, ()

ശുക്ലരക്തമിവയെശ്ശരിക്കതെളിയിച്ചുവററയിലുദിച്ചതാ
മക്കളാകുകിലുമൌഷധംവള്ളരെശ്ശുണ്ണുകിൽതുടുതിചത്തിടും
യുക്തിയെന്നിയെമരുന്നുചെയ്യുകിലപാനവായുകലഹിച്ചഹോ-
ക്കുത്തുമഗ്നിയെയിണക്കിടുന്നവനൊടൊത്തുതിയ്യുടനണച്ചിടും. ()

അറിയാത്തപിള്ളക്കചൊറിയുമ്പോളറിയും

അറിയാത്തപിള്ളയ്ക്കു ചൊറിഞ്ഞിടുമ്പോ-

ഴറിവാകുമെന്നുള്ളൊരുവാക്കുപോലെ
കരിയെന്തിടസ്സ്ലിങ്ങനെ ചത്തുവെന്നാ-
ളെരിയോരുകേട്ടാൽചെറിയോര്തോക്കും. ൩൬൯

ജീവൻഎന്നു പറയുന്നതു

ജീവനെന്നുപറയുന്നതാകിയൊരുകാററുതീജലമിവററയിൽ
ത്തിയ്യണഞ്ഞിടുകിലപ്പൊഴാണുമൃതിയെന്നതിന്നുപറയുന്നത്
പ്രാണവായുവിനുരൂപമില്ലതിനുബന്ധുവായദേഹമുനാട്ട-
ത്താണുവാസമവർവേർതിരിഞ്ഞിടുവതാണഹോമരണമെന്നത്:

മനുഷ്യർ ആന ഇവകളുടെ മരണകാലം

ആയുസ്സുംപുണ്യവുംതീൎന്നിടുമളവധുനാമൃത്യുകാണുന്നുലോക
ത്തായെപ്പോട്ടുള്ളപോതുംവൈഷമതകളുയാഞ്ഞാലുടൻചത്തുപോകും
കായക്ലേശന്നിതാന്തംവരുമവകളുമസ്സാഹസക്രിയങ്ങളുംകേ
ളായുസ്സില്ലാതെയാക്കുന്നവകൾവിഷമകൎമ്മങ്ങളെന്നോൎത്തിടേണം.

അകാല മരണമെന്നതിൻമാതിരി

അഗ്നിയെച്ചുരിയതാക്കുവാനതിനടുത്തിരിപ്പോരുസമീരണ-
ന്നൾക്കളങ്കമതുതോന്നിയെങ്കിലുദരാഗ്നിയെക്ഷണമണച്ചിടും
സ്നേഹമായവരിലുള്ളപോതിലൊരുന്തുറുകൊല്ലവുമിരുന്നിടും
സ്നേഹമുള്ളശനമായിടുന്നവിടകേകുകായവരെണ്ണങ്ങിടാൻ. ൩൭൦

തേങ്ങചക്കമുതലായൊരീഫലകുലംവിധിച്ചപടിഞെട്ടിയിൽ
തങ്ങിനിന്നതുകിഴിഞ്ഞുവീഴുമിടയിൽപഠിക്കിലപമൃത്യുവായ്
ആവിധംചെടിയശിക്കിലവിധിവരക്കുജീവനൊടുദേഹവും
മേവുമൌഷധമിടഞ്ഞശിക്കിലുടൽവീണിടക്കയിരൊളിച്ചുപോം. ()

കതിരില്ല ചാണകം വെയ്ക്കേണ്ടതെന്നു

ചാണകംകതിരിലല്ലവയ്ക്കുവതവശ്യമായതുകടസ്സൽവ-

ല്ലേണമെങ്കിലൊരുപാടു ധാന്യമുളവാകുമെന്നതുകണക്കിനി
ദീനമേതുമുളവായിടുമ്പൊഴതിലാദ്യമിവകകൾ ചെയ്യുകിൽ
പ്രാണികൾക്കുബഹുസൌഖ്യമോടുവിധിചൊന്നമാതിരിയിരുന്നിടാം

മനുഷ്യൎക്ക അകാലമരണം വരാതെയിരിപ്പാൻ

ആഹാരാദിചതുഷ്ടയങ്ങളെയനുഷ്ഠിക്കുന്നനാല്ക്കാലികൾ-
ക്കുഹാരോഹവുമില്ലസംശയമതുംകാണില്ലഹോശിഷ്യരേ
സ്നേഹംകൂടിനപച്ചയുണ്ടഴലൊഴിച്ചീടാവതാംമൎത്ത്യന-
ദ്രോഹംപാറുവതിന്നുവേണ്ടവഴിയില്ലാതാകുവാനേലയേ. ൱൬൪

ആയുസ്സാരോഗ്യമെന്നുള്ളവകളെവിധികല്പിച്ചവണ്ണംപുലൎത്താൻ
പ്രായശ്ചിത്തംനടത്തിച്ചവനിയിലെവനുംനൂറുകൊല്ലംസുഖിക്കാൻ
ആയുൎവ്വേദംപഠിപ്പിച്ചനവധി ചിലവുംചെയ്തുഗൌൎമ്മേണ്ടുവൈദ്യ-
ന്ന്യായംപോലെപുലൎത്തുന്നളവപമൃതിയിങ്ങേശിടാതുറ്റുനോക്കിൻ

ആയുസ്സെല്ലാവകൎക്കുംവിധിയൊരുവിധിചെയ്യുള്ളതെന്നുംപുലൎത്താ
നായുൎവ്വേദംവിധിച്ചാനരികളൊടെതിരാംരോഗവേഗംകുറയ്ക്കാൻ
തായാരുംതൌപ്പനാരുംപ്രതിദിനവുമഹോമക്കളെപ്പോററിടുമ്മ-
ട്ടായുൎദ്ദാനംവളൎത്തുംചെടിജലമുലകിൽജീവരക്ഷയ്ക്കുപോരും. ൱൬൫

മൂലമെന്നതിന്റെ നാലൎത്ഥം

മൂലമെന്നിതിലുരച്ചിടുന്നതിനുനാലുമാതിരിയിലൎത്ഥമു-
ണ്ടാലശീലകളുയുന്നവൈദ്യമതിലൊന്നുപച്ചയുടെവേരുമാം
മൂലവായുവമരുന്നൊരാസനവുമല്ലലൊക്കെയൊഴിവാക്കിടും-
മൂലരാജതിഥിനാമവുംകരുതിതാണുനാലുപൊരുൾശിഷ്യരേ ൱൬൬

മാലെല്ലാമൊഴിവാക്കുവാൻവഴിതെളിച്ചീടുന്നതായിട്ടഹോ
നാലുണ്ടോൎക്കുപായമായവകളെ ചിന്തിച്ചറിഞ്ഞീടുകിൽ

പാല്യംവെള്ളവുമൊത്തുചേരുകില്യമാവെള്ളംതിരിച്ചന്നമ
പ്പാല്യണ്ണുന്നതുപോലെമൂലപൊരുളോത്തായുസ്സയത്താവതാം. ൩൬൫

സാമദാനമൊട്ടഭേദദണ്ഡമിവയാണനാല്യവഴിയെന്നമ
ട്ടാമയങ്ങളെയൊഴിച്ചിടുന്നതിന്നനാല്യമൂലപൊരുളോക്കിൽ
മൂലമോതിയവനോതിയുള്ളയിരുയത്തിടുന്നതിന്നമർത്ത്യനി
പ്പാലെഴും ചെടികാന്തന്നെയേകുകില്യമാകുലങ്ങളെയൊഴിയുംക്ഷണം

വേരുമെലയും മുമ്പറിച്ചുകാട്ടിയെന്ന്.

ന്നതിന്നയിവയെത്തിരിച്ചുവിവരിച്ചുവേരുമെലയുമ്പറി
ച്ചുണ്മനില്ലതിന്നകാട്ടിയെന്നുപറയുംപടിക്കിഹപറഞ്ഞതൊ
ദ്ദർമ്മതിക്കിടവരാതിരിപ്പതിന്നകല്പനപ്പടിചികിത്സചെ
യ്തിമ്മഹാഫലമുയത്തുവാൻവഴിവഴിയ്ക്കുനോക്കിടുകശിഷ്യരേ, ൩൬൬

ആളുപത്രിയിഹവന്നിടുന്നതിന്നമുമ്പിലിജ്ജനതതിക്കുമി
ങ്ങാശ്രുകാരികളതായരോഗവുമൊഴിച്ചഹോ ചെടിജ്ജലങ്ങളാൽ
ദേശകാലഗതിഭേദമെന്നിവയറിഞ്ഞുകൊണ്ടഴലൊഴിക്കുവാ
നാശകൊണ്ടിതുപറഞ്ഞതാണറികശിഷ്യരേപരിഭവിക്കൊലാ ൩൬൭

ജ്ഞാനമന്യനുകുറഞ്ഞകൊണ്ടിതുപറഞ്ഞുവെന്നുകരുതൊല്ലടൻ
ദീനമേതുമൊഴിവാക്കിടുന്നതിനെളുപ്പമുള്ളവഴിയീവിധം
ജ്ഞാനിയായഗുരുവായൊരുണ്ണിയിവനോടുരച്ചപടിയോതിയി
പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷയുള്ളവരനുഗ്രഹിച്ചവരമേകണേ. ൩൬൮

ചെറുപ്പത്തിൽകുട്ടാൽ ചെറുവെരൽ കൊത്തണമെന്ന

കൊച്ചിലേകളവുചെയ്യുകിൽചെറിയതായൊരാവെരലുകൊത്തുകി
തീച്ചയാണറികമോഷണത്തിനവനന്നുതൊട്ടുമുതിരില്ലഹോ (ൽ
എന്നമട്ടഴൽവരുമ്പൊഴക്കതൊഴിവാക്കുവാൻചെടികൊടുക്കുകിൽ
ല്പിന്നെയല്ലലുയരാതകണ്ടുടനൊഴിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞുയിരുയന്നിടും, ()

രാജ്യഭാരത്തിലാണിയാകിയൊരുജീവരക്ഷയതിനീവിധം
യോഗ്യരോതിയൊരുനാട്ടുവൈദ്യമതിലുള്ളെളുപ്പവഴിയോതിയാൽ
പൂജ്യരായവരമന്ത്രിമാരഴലൊഴിക്കവാൻവഴിതെളിച്ചിടും-
രാജ്യലക്ഷ്മിയതുകൊണ്ടുവീണ്ടുമസുലക്ഷ്മിയോടുകളിയാടിടും. ന.വൃ

ഇതിൽ പറയുന്ന യോഗങ്ങൾ

കസ്തൂര്യാദിതുടങ്ങിയുള്ളൊരുമഹായോഗങ്ങളെല്ലാമിനി-
സ്സത്തായുള്ളസഹസ്രയോഗമതിലുണ്ടേററംപ്രസിദ്ധങ്ങളായ്
പ്രത്യേകിച്ചനുപാനമായവകളിൽ ചേർത്തേകിരോഗംകള-
ഞ്ഞോർത്തന്മാർക്കൊരെളുപ്പമുള്ളനുഭവംകാണിച്ചുഞാൻശിഷ്യരേ ന.വൃ

യോഗം ചാർത്തുകമാത്രമല്ലറിവെഴുംവൈദ്യൻറെതൻറേടമീ-
ഇലോകന്യായമെടുത്തുകാട്ടിയഴലോടിക്കുന്നതുംമുഖ്യമാം
ലോകർക്കാധികളായബാധകളൊഴിച്ചീടാൻശ്രമിച്ചീടിലീ
ലോകാചാര്യനുരച്ചതാംചെടികളെക്കൊണ്ടിണ്ടലോടിച്ചിടാം ന.വൃ

കഷായങ്ങളുടെ കണക്ക

പന്ത്രണ്ടിതെകഴിഞ്ഞുവേണമഗദംകേളിപ്പലത്തിന്നഹോ-
ചൊല്ലീടാമിരുനാഴിവെള്ളവുമതിൽചേർത്തിട്ടുവച്ചീടണം
നാലൊന്നാക്കിയരിച്ചെടുത്തതുകുടിപ്പിച്ചീടുകേടൊടുവാൻ
ചാലേയിങ്ങനെചേർത്തുകൊൾകപറയാത്തുള്ളേടമെല്ലാടവും- അ.വൃ

പച്ചമരുന്നുകൾക്ക വിലവാങ്ങരുത്

പച്ചമൂലികകൾനൽകിടുന്നതിനുപീസ്സുവാങ്ങരുതുകേസ്സെടു-
ത്തിച്ചിയെന്തിതൊരസാദ്ധ്യമെന്നുപറയാതെരോഗമൊഴിവാക്കുവാൻ
സേതുബന്ധനമതിങ്കലണ്ണിയുപകാരമായുളതരത്തിലും-
ചെയ്തവേലയതുപോലെനാംചെടികൾകണ്ടറിഞ്ഞഴലൊഴിക്കണം ()

ആനയെസ്സ്പടിയേകിയാദരിയതിന്നൊരാടിനെത്തിരിയവാങ്ങുമെ-

ന്നോണമല്ലലൊഴിവാക്കിയേഴകളൊടെന്തിനാവണമെട്ടപ്പത്
ൻനലാഭവുമുയത്തിട്ടംവഴികൾമന്ത്രിരാജനറിയുമ്പൊഴി-
ഞ്ഞാനവൈദ്യമഴകാക്കിട്ടന്നൊരവനീശപരൻവരമുടൻതരും ന.വൃ

മൂക്കൊണ്ടുണ്ടാൽ വയറുനറയുല്ലെന്ന

മൂക്കകൊണ്ടുകരുത്തുണ്ടുവെങ്കിലതുകൊണ്ടുകുക്ഷിനിറയുല്ലയെ-
ന്നുക്കെഴുംമൊഴിയതോണമിച്ചെടിജലംകൊടുത്തഴലൊഴിക്കുകിൽ-
ഞ്ഞുഷ്മില്ല ചിലവാവകസ്തുതിനപുണ്യലാഭസുഖമേകുമാ-
ഠാക്കിട്ടംവഴിതെളിച്ചുതായൊരവനീശപരൻഗുണമുയത്തിട്ടം. ന.വൃൻ

വരാനുള്ളതു വഴിയിൽത്തങ്ങുകയില്ലെന്ന

ഭൂഷ്യന്ദേശത്തുടങ്ങീട്ടവിലവുമധുനാ ചിന്തചെയ്യല്പോക്കി
ഭൂഷ്യംകൂടാതരണ്യങ്ങളിലനിശമിയന്നീട്ടമിയ്യാനലാഭം
ശിഷ്യന്മാരേവരാനുള്ളതു വതവഴിയിൽത്തങ്ങുകില്ലെന്നചൊല്ലും-
ഭാഷ്യംപോലേനിനച്ചാലഗദവിലതരാതാരിരിക്കുന്നപാരിൽ.ന.ൻ

ഒന്നിനും മരുന്നുകൾ ഭേദമില്ലാ

ചൂക്കനാപ്പമുളകോട്ടതിപ്പലിതുടങ്ങിയുള്ളഗദമൊക്കയും
നോക്കചൊന്നവകളെക്കൊടുത്തഴലൊഴിച്ചിടാമുലകിലേതിനും
തക്കമില്ലവിലദേഹികൾക്കമനപാനമിച്ചെടിജലങ്ങളും-
ക്കാക്കമെന്നുമതിനുള്ളമാത്രസമയോചിതംകരുതിയേകണം. ന.ൻ്ര

എള്ളിലവരം മുതിരയിൽഎന്ന

എള്ളിലല്പിട്ടേണ്ടവാരംമുതിരയിലുളവായീട്ടമെന്നോതിട്ടമ്മ-
ട്ടല്ലോനാമല്ലൽപോക്കാനനവധിയഗദംനൾകിരോഗംകളഞ്ഞാൽ
ചൊല്ലേവുന്നാനരക്ഷസ്സുചിതവഴിതെളിച്ചുള്ളതാമ്മൂലദസ്സു-
ന്നല്ലോണംപ്രീതനായിട്ടനവധിഗുണമേകീട്ടമെൻശിഷ്യരോക്കിൻ ()

ആനമുതലായ മൃഗങ്ങളുടെ ജഠരാഗ്നി

ഹസ്തികൾക്കജാരാഗ്നിക്കുട്ടമതുകൊണ്ടതിന്നനിശമുണ്ണുമെ-

ന്നോത്തവസ്സുഗദമേറെയേകിയഴൽപോക്കണംകരുതുശിഷ്യരേ
അരശചമോടുപത്തുകാളുപോത്തിവത്തുടങ്ങിയുള്ളവയിലല്പലാ-
ശചാസമാകുവതിന്നൌഷധങ്ങളുടെമാത്രയൊന്നുകുറവാക്കണം. ()

മാൻഷക്കൊരുവെളക്കിലുള്ളതിരികത്തിടുംപടിയതാണുതീ
യ്യാനകൾക്കുറയിൽവണ്ടിയിങ്കലെരിയുംകണക്കുകനലുണ്ടഹോ
പുഷ്ടിയാനയില്പമല്പമായമൃഗജാതിയിങ്കലുദരാഗ്നിതി-
ബോട്ടിനുള്ളെരിയുമെന്നമാതിരിയിലാണുകാണുദഹനക്രമം ൩൯൪

മനുഷ്യരുടെ ജഠരാഗ്നിശക്തി

മാനുഷക്ക്ജഠരാഗ്നിനന്നുകുറവാണതാണശനസാധനം-
കാണടുപ്പിലെരിയുന്നതിസ്സിലഴകാസ്സചിച്ചതുഭുജിപ്പതു
മററുജന്തുവിനശേഷമുൾദഹനനേരെയുണ്ടതുനിമിത്തമി-
ക്കൊററുപച്ചയൊടുതിന്നിടുമ്പൊഴമജീർണ്ണമേറെവരികില്ലഹോ ൩൯൫

ഉള്ളടുപ്പിലണുവാണതീനരനതാണുനോക്കിടുകബാഹ്യമാ-
യുള്ളടുപ്പിലെരിയുന്നതിസ്സിലഖിലമ്പചിച്ചതുഭുജിപ്പത്
ആവിമർത്ത്യരുകുറഞ്ഞതുകൊണ്ടുവിറകിട്ടെരിച്ചദഹനങ്കലു-
ള്ളാവികൊണ്ടുശരിയായിവെന്തതുഭുജിക്കിലേദഹനമാസ്സുരു. ൩൯൬

ഇപ്രകാരമുദരാഗ്നിനന്നുകുറവായൊരീനരകലത്തിങ്കി-
ങ്ങല്പമായൊരഴൽവന്നിടുമ്പൊഴതിലാധിബാധയെയൊഴിക്കുകിൽ
സചല്പമായ്ച്ചെടിജലംകൊടുക്കകിലരോഗതസ്സുവഴികിട്ടുമി-
ങ്ങിപ്രജസ്സുതുപകാരമാകുമവനീശനസ്സുകൃതമേറിടും. ൩൯൭

വായുവിങ്കലമരുന്നപാനനെളകാസ്സിലാധിവരുമില്ലകേ-
ളായമുള്ളമതികൊണ്ടുദേഹപൊരുളോതിയല്ലലൊഴിവാക്കണം
ന്യായമായൊരുചികിത്സയാദ്യമിതുപോലെചെയ്യിടുകിലാധിപോം-

വായുവിൻഗുളികഗന്ധകങ്ങളിവവീണ്ടുമേകുകിലെഴംസുഖം. ൩൯൮

ഭൂമിയോടുകിടയായിട്ടംതന്നവിലഞ്ചുവായ്വു മനുഗ്രഹി-
ച്ചാമയങ്ങളെയൊഴിച്ചിട്ടംരുധിരമോടുകൂടിയുയിരേററുവാൻ-
രൂപവാരിവരിഷിച്ചിടാതെചെടിയേകിയാംകുലമൊഴിക്കുവിൻ-
ളപമന്ത്രിയിവരെന്നുവേണ്ടുലകിലേവരുംബഹുമതിച്ചിട്ടം.

ആനകൾക്കുള്ള മരുന്നിന്റെ തൂക്കം

ലേഹംനാരങ്ങയോളംഗജമതിനൊരുനേരംകൊടുത്തീടുനെയ്യു-
ദ്ദേഹത്തിൻശക്തിതൊട്ടുള്ളവകളെയഖിലംനോക്കിനൽകീടവേണം
വെണ്ണുള്ളഗ്ഗന്ധകത്തെപ്പണമിടപതിനാറേകിടാമാനകൾക്കി-
ങ്ങെന്നാലുംഭൂഷ്യദേശാദ്യഖിലവുമവിടെശ്ശിഷ്യരേനോക്കിടേണം. ൪൦൦

പ്രായമഗ്നിബലമെന്നിവാറശരിയായ്ത്തെകണ്ടൊരുഗജത്തിന്നീ-
വായുവിൻഗുളികനൽകിടാമിരുപതാനകൾക്കഗദമേകുവാൻ
ഭൂഷ്യദേശമിവതൊട്ടനേകവുമറിഞ്ഞുവേണമിഹനൽകുവാൻ-
ശിഷ്യരോടതിനുമാത്രമമ്പിലറിവിച്ചിടാൻവൈഷമമല്ലയോ- ൪൦൧

മാനുഷക്കഴലൊഴിക്കുവാനഗദമല്പമേകണമനല്പമി-
ക്കാനകൾക്കതുകൊടുക്കണംകുതിരകാളപോത്തതിനശേഷവും-
ദീനമോടവതിനൌഷധംഗജതതിക്കുചൊന്നവയിലല്പമാ-
യ്ത്തീനിനേകിവകളൊക്കെയുക്തിയതുകൊണ്ടുവീണ്ടുമറിയേണ്ടതാം()

ആനകൾക്കഗദമേറെവേണമവകൂടിനാമിതുവരെക്കൊടു-
ത്താണപോന്നതതുപോലെതന്നെയിനിയെന്നുമാനമുതലേററണം
പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷയേറിയൊരുമൂലരാജകരുണാമൃതം-
ദീനമേതുമൊഴിവാക്കിടാൻമഴയതെന്നപൊലെപൊഴിയുന്നഹോ. ()

ജീവരക്ഷയിലപേക്ഷയോടുപലമൈക്കമരുന്നുകളൊരുക്കിവ.
ച്ചാവലാതിപറയാതജീവധനമേററുവാൻപരമൊരുങ്ങിയാൽ,

ഔഷധച്ചിലവുതന്നിടാന്മടിനിനക്കയില്ലവരമന്ത്രിമാ-
രീഷലെന്നിയെമരുന്നിനുള്ളവിലതൊട്ടുതേവരുമുടന്തരും. ൪൦൪

ആനകൾക്കഴലൊഴിപ്പതോർത്തിടുകയാഗമോടുകിടയാണതി-
ന്നാനവൈദ്യനുടെകൈമരുന്നുകൾകൊടുത്തരോഗതവളത്തിയാൽ
ആനവൈദ്യരുടെകൈമരുന്നുവിലയെന്നുവേണ്ടവലുതായസ-
മ്മാനവുംപടിത്തുടങ്ങിമാററനുഭവങ്ങളേയുമെവനുംതരും. ൪൦൫

ആനരക്ഷയിലുപേക്ഷചെയ്യരുതുകയ്യിലുള്ളമുതുകുംമേമി-
ല്ലാനവൈദ്യനുകൊടുക്കമായതിലനേകമൊണ്ടുകനകപ്പൊടി
ദീനവത്സലനതാകമാനമുഖനുള്ളപൂജയതുചെയ്യതാ-
ണാനവൈദ്യമതിലുദ്യമിച്ചിടുകമാനവുംധനവുമേന്തിടും. ൪൦൬

കോലോത്തെണ്ണക്കു മടികാട്ടണ്ടാ.

കോലോത്തെണ്ണക്കുവെക്കുംമടിയതുമടികൂടാതെകാട്ടേണമെന്ന-
പ്പാലോലുംവാക്കുപോലേഗജധനമിയലാൻകയ്യരുന്നേകിയെന്നാൽ
സന്ദേഹംലേശമോർക്കേണ്ടതിനുടെവിലകൾക്കക്ഷണംബില്ലയച്ചാൽ-
ത്തന്നീടുംമന്ത്രിരാജൻധനികരുമഗദത്തിൻെറമൂല്യങ്ങൾനൽകും. ()

നാട്ടുകാർ മരുന്നുവില തരുന്നതിൽ

നാട്ടുവൈദ്യനുമെടുത്തിടാംപടിത്തുടങ്ങിയുള്ളനുഭവങ്ങളെ-
ന്നിഷ്ടമുള്ളവനിപാലമന്ത്രിവരനാദ്യമായിവിധിവിധിച്ചതും
നാട്ടുകാർചിലർമറന്നുവെങ്കിലതുലേശമൊന്നുവെളിവാക്കുവൈ-
ക്കോർട്ടിലുംവിധിവിധിച്ചിടുംസപദിവൈദ്യനുള്ളനുഭവംതരാൻ. ൪൦൮

ചിട്ടകാട്ടുമിനിലോകരെന്നറിവെഴുന്നതായവരമന്ത്രിമൻ-
നാട്ടുവൈദ്യവഴിവെട്ടിയിട്ടുമവുവൈദ്യനുള്ളനുഭവങ്ങളേ-
കാട്ടിയിഷ്ടമൊടുചട്ടമിട്ടതുനിനച്ചിടാത്തനരനില്ലയീ-
നാട്ടിലായതുധരിച്ചിടാതെപൊരുതുല്ലവൈദ്യരൊടൊരുത്തരും. ൪൦൯

ആയിരംപറയാം ഒന്നെഴുതരുതു

ആയിരംതവണയോതിടുന്നതിനന്യായമുണ്ടതെഴുതീടുവാ-
നായൊരിക്കലുമൊരുങ്ങിടൊല്ലറികശിഷ്യരേസകലകാൎയ്യവും
ആയമേറിയൊരുബുദ്ധിയുള്ളവനിപാലനാനമുതലേററുവാ-
നായിടനൊക്കൊരനുവാദമേകിയതുവേദമെന്നുകരുതീടുവിൻ. ൪൫൦

മേല്പുകീഴമറിയേണമേവനൊടുമേതുമാതിരിയുമോതുവാ-
നാലൊഴിഷ്ഷുവതിനുള്ളമാതിരിയുരസ്സുകിൽപരിഭവിസ്സോലാ
മൂലമോതിയതുപോലെമാല്യകളൊഴിച്ചുജീവധനമേറിയാ-
ല്പാലവംശധനധാന്യമെന്നിവകളേറിടുംവലിയപുണ്യവും. ൪൫൧

ചർജ

അച്ചുമാകിയൊരുവായുവിൻഗുളികഗന്തകങ്ങളിവയുംകൊടു-
ത്താശ്ശുവട്ടമിവചെയ്തുകണ്ടനുഭവങ്ങൾവീണ്ടുമറിവിസ്സുവാൻ
മെച്ചമായവരൊടോതിവിട്ടതുരജിസ്റ്റർചെയ്തുകരുതീടുമാ-
വേഴ്ചയുള്ളൊഴകെടുത്തുനോക്കമവനീശമന്ത്രിവരനോക്കുവിൻ ൪൫൨

ചാർജ്ജചെയ്തവകളായരോഗമൊഴിവായിടുംപൊഴുതുപോലെഡി.
ച്ചാർജ്ജചെയ്തവകളൊക്കെനോക്കൊഴകപോലെയിങ്ങുകരുതിടണം
വർജ്ജ്യമില്ലിവയിലൊന്നുമെന്നുമിഹരാജ്യകാൎയ്യമതിൽവീഴ്ചമാ-
മൂർജ്ജിതത്തൊട.സുരക്ഷചെയ്യതിലിരുന്നലക്ഷ്മികളിയാടിടും. ൪൫൩

വനാപഞ്ചാരികളായ സഞ്ചായക്കാരുടെ അവസ്ഥ

അഞ്ചാതമാവഞ്ചിവഞ്ചിപ്പണമനവധിയിങ്ങേററുവാൻജ്ജീററുച്ച
സ്സഞ്ചായംജീവനക്കാരടിമുടികടയുംസന്നികൊണ്ടോടിവന്നാൽ- (ററി
ഇഞ്ചെൻതൊഠി.ത്തിരിഞ്ഞിട്ടതികുതിമറിയുന്നത്രിദോഷാംശമിട്ടാ-
നിഞ്ചിച്ചാറോട്ടകൂടിട്ടമൃതിനുസമമാംഗന്തകംവെന്തതേകിൻ. ൪൫൪

ആയോൾക്കുള്ളല്ലലെല്ലാമൊഴിയുമതുവരെച്ചാർജ്ജചെയ്തീടവേണം-

വായുഃപിത്തംകഫത്തെപ്പലവഴിയുമിളക്കീട്ടൊലിപ്പിയ്ക്കുമപ്പോൾ
കായക്ലേശംസഹിയ്ക്കാത്തവരുടെതകരാറൊക്കെവൈക്കംകുറച്ചാ-
ലായുസ്സാരോഗ്യമെന്നല്പതിലുടനിയലുംപുണ്യമെണ്ണില്ലനന്തൻ ൪൬൩

ആനക്കാൎക്കുള്ളരോഗംകളുവതിനുമഹോനമ്മൾയത്നിച്ചിടേണം-
ദീനമ്മാറാപതിയുന്നാലവരുടെയഴലെല്ലാമിഭങ്ങൾക്കുമേല്ക്കും
യെനാംകെട്ടുള്ളരോഗംപകരുവതിലിരുന്നാനകൾക്കല്ലലേറാ-
മാനേശന്മാരതെന്നുംകരുതുകിലധികംവ്യാധിയാനസ്സഹിയ്ക്കും. ൪൬൪

സർട്ടിഫിക്കറ്റു കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള രീതികൾ

സർട്ടിഫിക്കറ്റയക്കുന്നതിനെഴുതിവരുംജീവനക്കാൎക്കുമാക്കം
കോർട്ടില്ക്കോട്ടാനുമായിട്ടവകളെയെഴുതിഭദ്രമായ്ശംഖുമുദ്രാ
നേത്രാനന്ദംവളൎത്തുംപടിയുടനെപതിച്ചൊപ്പുമിട്ടേകുസൂപ്ര-
ണ്ടാത്തിത്രാണനടത്തുംനടവടിയറിവാനായ്സയിൻചെയ്കയും ()

സർട്ടിഫിക്കറ്റുഫാറപ്പടിയുടനെഴുതിട്ടുംഖുമുദ്രക്കുത്തൊ-
പ്പിട്ടിട്ടിങ്ങുനയച്ചാലതുബെതസയനാക്കിട്ടുസൂപ്രേണ്ടുവീണ്ടും
പെട്ടെന്നിങ്ങോട്ടയക്കുമ്പൊഴതിലധികാരിക്കയച്ചീടുകെന്നാൽ-
പ്പെട്ടെന്നാശപാസമോടൊരഴലുകളൊഴിയുംജീവനംപോകയില്ലാ-

ആനകളുടെ അപമൃത്യുവിനു സർട്ടിഫിക്കേറ്റ

ആനക്കപമൃത്യുവന്നിട്ടകിലന്നേരത്തുചാരത്തുചെ-
ന്നോനംകെട്ടുമരിച്ചതിൻവഴിവഴിക്കോൎമ്മിച്ചുകണ്ടിട്ടുടൻ
ദീനംപോക്കിടുമാനവൈദ്യനൊഴുകുണ്ടാക്കിട്ടയക്കേണമ-
സ്ഥാനത്തുള്ളൊരുമന്ത്രിവൎയ്യനറിവാനായിട്ടുമായംവിനാ. ൪൬൫

മനുഷ്യരുടെ അപമൃത്യുസ്സർട്ടിഫിക്കേറ്റ

കണ്ടതൊക്കെയെഴുതൊല്ലവല്ലൊരപമൃത്യുവിൻറമരണപ്പടം-
കണ്ടിട്ടെപ്പൊഴുഴുതുകെന്നുതോന്നണമതേവനുംസകലകോർട്ടിലും

നാട്ടുവൈദ്യനെഴുതുന്നതിങ്ങനവദിച്ചിടുംജഡ്ജിമാരുഠി-
ക്കാർട്ടുനോക്കിയുടനെവിധിയ്ക്കുമതുപോലെമന്ത്രിവരരൊക്കയും ൪൨൧

മനുഷ്യർക്കു ഗന്ധകം മുതലായവ കൊടുക്കേണ്ടും മാത്ര

ദുഷ്യദേശങ്ങൾതൊട്ടുള്ളവകളെമുഴുവൻനോക്കിയീഗന്ധകത്തെ
ശിഷ്യന്മാരെഭുജിക്കാനൊരുപണമിടയോടൊന്നുരണ്ടുംകൊടുക്കാം
നാളൊന്നുക്കാളുകൾക്കിഗ്ഗുളികകളതുമീരണ്ടുനാൾകാമശിക്കാൻ
ബാലന്മാർക്കിപ്പറഞ്ഞുള്ളവകളെയുചിതംപോലെമറേറകിടേണം ()

ലേഹംതാനിക്കയോളംനേരനൊരുസമയംതിന്നിടാനോക്ടാമി
ദ്ദേഹത്തിൻശക്തിതൊട്ടുള്ളവകളെനിരൂപിച്ചേകുണാസ്നേഹമെല്ലാം
ആഹാരത്തിങ്കലുള്ളോരഭിരുചിയെയറിഞ്ഞൌഷധംതീററുകെന്നാൽ
സ്നേഹിക്കുംവാതപിത്തംകഫമിവരെടയാതായുരാരോഗ്യമേകും ൪൨൨

ശീതോഷ്ണവീര്യാധിക്യമറിയണമെന്ന

ശീതോഷ്ണങ്ങളിലേതുവീര്യമുടനേചെയ്യേണമീമെയ്യിലെ
ന്നാദാവൊന്നുനിനച്ചറിഞ്ഞുചിതമായീടുംമരുന്നേകിയാൽ
സേതുസ്ഥാനമതിങ്കൽനിന്നഘമൊഴിഞ്ഞീടുംപടിക്കേതിനും
രോഗംമാറിയനേകലാഭസുഖമൊടായുസ്സുവാക്കുംക്ഷണം. ൪൨൩

പച്ചമരുന്നു വെച്ചുകുടിക്കാനെന്താ വെഷമമെന്നു

ചോറുംകൂട്ടാനമന്നന്നതിനുസമമായ്വെച്ചശിച്ചീടുവോർക്കു
ന്നാരോഗ്യംപാരമേറാൻചെടിയനുദിവസംവെച്ചശിക്കാൻപ്രയാസം
ജീവാദായംവളർത്തുന്നതിനുസമമായിട്ടുവക്കുംകഷായം
സേവിച്ചെന്നാൽത്രിദോഷഞ്ചെടിയുടെപശകൊണ്ടാശുരോഗംകുറക്കും

ചോറുണ്ണാൻമാർഗ്ഗമില്ലാത്തനവധിപണിചെയ്യുന്നവർക്കല്ലൽപോ
(കാൻ
ചാറില്ലാതൗഷധത്തെപ്പലവിധമന്നിശംതീററിയാലെന്തപാനന്ത..

ക്രുദ്ധിച്ചത്തീരകെടുത്തിക്കഫമൊട്ടുപൊരുതുന്നേരമോതാതിരുന്നാൽ
ക്രുദ്ധൻപോകുമ്പൊഴെന്നെന്തുയിരതുപിഴയായുന്നവെന്നോതിടല്ലേ

രാജസ്സുതസാഹമെന്നുള്ളനവധിസുഖമേകീടുമിപ്പച്ചമൂലം
രാജാക്കന്മാർത്തുടങ്ങീട്ടഗതികൾവരയുംകണ്ടറിഞ്ഞാസ്സ്വദിച്ചാൽ
വ്യാജംപോരിട്ടപെട്ടന്നഘമഖിലമൊഴിച്ചേവനംസൌഖ്യമേകും
രാജശ്രീയോടുകൂടീട്ടുയിർവിധിശരിയാക്കീടുവാൻജ്ഞാനമേകും ൪൨൩

മനുഷ്യൎക്കു രോഗം വരാതിരിപ്പാൻ എളുപ്പമുള്ള വഴി

രാഗദ്വേഷമദാദിരോഗമൊഴിവാക്കീടാൻമനോസാക്ഷിയാം
ലോകന്ന്യായമനേകമാതിരിതെരഞ്ഞീടുന്നവൎക്കാകയും
ലോകാചാര്യനരച്ചതായൊരുയിരേററീടാൻപ്രയാസംവരി
ല്ലാഗന്തുക്കൾവരുന്നുവെങ്കിലിതുചെയ്യാലായതോടുംക്ഷണം. ൪൨൪

മന്നിലീമരമുദിച്ചിടുമ്പൊഴുടനേപറിക്കിലതുവെട്ടിടേ
ണ്ടെന്നമട്ടുഴൽവരുമ്പോഴെക്കുടനൊഴിക്കുകിൽതന്നമുറിക്കണം
വൃക്ഷമേറെവലുതായിയാലതുമുറിച്ചിടാതെപറിയില്ലഹോ
പക്ഷമല്ലറിക്കദീനമേറുകിലൊഴിക്കുവാൻവൈഷമമേറിടും. ൪൨൫

മലദ്വാരത്തിൽ പുരട്ടാൻ പറഞ്ഞതധികം നാളാവശ്യമില്ലെന്നുള്ളത്

മൂലാധാരത്തിലാടുന്നഗദമതധികംനാൾപുരട്ടേണ്ടുമൂന്നോ
നാലോനാളാസനപ്പൊത്തതിലതുശരിയാക്കേച്ചകൊണ്ടാലപാനൻ
ഊൎദ്ധ്വാംഗത്തിങ്കലേറീട്ടമൃതിനസമമാമക്കഫത്തെത്തൊഴിച്ചി
ട്ടായുസ്സേകീടുവാനക്കുഴൽവഴിയെയെറങ്ങിസ്സുഖന്നൽകുമൎക്കം. ൪൨൬

നോക്കിത്തീവണ്ടിയോടിപ്പതിനുചിതമതായീടുമസ്സൂത്രമെല്ലാം
നോക്കിസ്സൂക്ഷിച്ചവൎക്കൊഴലിനസമമാമാസനപ്പൊത്തിലാൎക്കും
തേച്ചീടുന്നൌഷധംകൊണ്ടുദരമതിലിരുന്നഗ്നിയുത്തുംസമാനൻ
കൊച്ചിന്നാളെമൃതല്ലാവിധിവരശരിയായീടുവാൻലാക്കുനോക്കും. ()

താഴിൽതാഴ്ചോലെളപ്പന്തിരിയുവതിന്നിടുന്നെണ്ണയോടെപ്പമാ
[ണൊ

ക്കാഴികൊത്തുള്ളതാമക്കെ ടല്പടെയടിയാമാസനപ്പൊത്തിലാക്കും
വാണീടുന്നൊരപാനൻകശപിശയെയൊഴിച്ചെന്നുമാരോഗ്യമേകം

നാണീമട്ടാസനത്തിന്നകമതിലഗദന്നെപ്പതെന്നോത്തുകൊൾവിൻ

മൂക്കവായയിവയിങ്കല്പറിയകമേയിറങ്ങിട്ടവതായകം
റഗ്നിപൊന്തുകിലിടിച്ചതാത്തിയുടനാസനംവഴിയൊഴിഞ്ഞുകിൽ
ആല്പവാപ്പൊഴയില്പള്ളതാകിയൊരൊഴക്കടൻതൊള്ളിയെമാററിട്ട
പോലെയുൾക്കടലിലുള്ളചെള്ളുകളെനീക്കിയാക്കുമതകംസുഖം. ()

മൂക്കവായയിവങ്കല്പടിയകതാർകടന്നിടുവതായകം
റഗ്നിയെസ്സരിവരക്കക്കിയിലൊതുക്കിയാവഴികിഴിഞ്ഞുകിൽ
തീന്നശോധനയുറക്കമസ്സരതമെന്നിവററയെയിണക്കിയ
ട്ടീനമേകിടുവതായിടുംവൈഷമൊഴിച്ചുജീവനെവളത്തിടും ൪൱൩

ഇപ്പറഞ്ഞവഴിവന്നിടുംപവനനാസനപ്പൊഴതിലാന്നിട
ഞ്ഞപ്പടിക്കളുവഴിക്കകേറുമളവാണടീനമുയരുന്നത്
അപ്പൊഴാസനമതിൻറപൊത്തിലഗദംപുരട്ടിടുകിലാടൽപോ
യപ്രമേയസുഖമുണ്ടിടുന്നതിന്നുമൂലമാസ്ഥരുമതേതിനും. ൪൱൪
കിണ്ടിവാമുരലിവായിൽകരടടഞ്ഞിടുമ്പൊഴതില്പതിയാൽ
ചണ്ടിപോക്കമതുപോലെയാസനവഴിക്കകേളഗദമാട്ടിയാൽ

തോണ്ടിയെന്നിയെയപാനവായുവനുകൂലനായിമലമൂത്രവും
ശുക്ലരക്തമൊടുകട്ടിതൊട്ടിവകളാവഴിക്കവഴിയേവരും. ൪൱൫

വാളെടുത്തവരൊക്കെ വെളിച്ചപ്പാടെന്ന

വാളാരാരോയെടുപ്പോരവരുടനെവെളിച്ചപ്പെടുന്നെന്നവാക്യം

പോലെദീനംധരിക്കാത ഗദമതധികംനാംകവൊവൈദ്യരായാൽ
അങ്ങാടിപ്പെട്ടിതന്നിൽകരുതിനവകയാമൌഷധംനാംകവോക്കാ-
തങ്കംപൊക്കാനെളുപ്പംപലവഴിയുമുവാകേണ്ടയോശിഷ്യർചൊൽ
[വിൻ. ൪൩൫

ഞാനിച്ചൊന്നതുകൊണ്ടു ശിഷ്യരണുവുംദ്വേഷ്യപ്പെടേണ്ടതിനും
വേണംജ്ഞാനമതിങ്കൽവച്ചുഴലൊഴിച്ചിടാനഹോയുക്തിയും
ലോകന്യായമെടുത്തുകാട്ടിയറിവിക്കുമ്പോൾപെരുത്താധിയോം
രോഗംവേഗമടങ്ങുമപ്പൊഴധികംവേണ്ടാമരുന്നല്പൽപോം ൪൩൬

നെല്ലിക്ക തിന്നപോലെയാണെന്നു

നെല്ലിതന്നുടയകായതിന്നിടകിൽമുമ്പുകച്ചതുടനെ ചവ
ൎത്തുപ്പുയോമധുരമൂറിടുന്നതതുമട്ടിലിയ്യനുഭവങ്ങളിൽ
മുമ്പലക്ഷ്യതനിനച്ചവെങ്കിലുമുടൻപഠിച്ചിവകൾചെയ്യനോ-
ക്കമ്പൊഴിണ്ടലൊഴിവായിടുമ്പൊഴതിലേഴകൾക്കയിരുയന്നിടും. ()

യോഗംകൂട്ടിച്ചേൎത്തല്ലാതെ ഓരോന്നായി സൃഷ്ടിച്ചതെന്താണെന്നു

ലോകത്തുള്ളപദാൎത്ഥമൊക്കയുമഹോവെവ്വേറെസൃഷ്ടിച്ചതെ
ന്താകപ്പാടെയനേകയോഗമൊരുമിച്ചന്നേപടച്ചൂടയോ
രോഗാരോഗതയെന്നരണ്ടുവകയെചെയ്യാംമരുന്നുള്ളതിൽ
പാകംപോലെയരോഗതക്കനുഭവംകണ്ടോതുവാനല്ലയോ. ൪൩൮

ഇന്നിക്കിന്ന വേണമെന്ന രോഗവും ഇന്ന രോഗത്തിനെ ഞാൻ
മാറ്റാമെന്ന മരുന്നും പറയുകയില്ലാ എന്നു

ഈരോഗത്തെയൊഴിച്ചിടുന്നതിനിനിക്കൊണ്ടോക്വീര്യങ്ങളെ
ന്നോരോട്ടുംപറയാത്തതാണഗദമെന്നോൎത്തീടുകെൻശിഷ്യരേ
ഇച്ചേൎപ്പെട്ടമരുന്നെനിക്കമതിയെന്നോതുല്ലഹോരോഗവും
നൽപുംതിൽപുമിടഞ്ഞിടാതരുഭവംനോക്കിച്ചികിത്സിക്കണേ. ൪൩൯

അപ്രമേയഗുണമുള്ളദേഹമൊരുന്നൂറുകൊല്ലവുമിരിക്കമെ
നാപ്പുറഞ്ഞവിധിയിപ്രജകൾക്കറിവുവരുത്തുവാൻചെ ടിവിധിച്ചവൻ
ഇപ്പൊഴാവിധിനടന്നിടുന്നതിനുമൂലമായതറിവിച്ചവ
ന്നിപ്രകാരമിഹനാട്ടുവൈദ്യവുമയത്തിജ്ജീവനെവളൎത്തുവാൻ. ൪൩൯

ചിട്ടകാട്ടരുതുകള്ളമോതരുതുശീട്ടുപാശിയിവയുംകളി
ച്ചിട്ടനേകകഥയുംപറഞ്ഞുദിവസംകഴിക്കരുതുശിഷ്യരേ
നാട്ടുവൈദ്യമതുകൊണ്ടരോഗതവളൎത്തുവാൻവഴിതെരക്കി-
നാട്ടുകാരൊടറിവിച്ചുകൊൾകിലവനീശപരൻവരമുടൻതരും. ()

വൈദ്യനാഥനരചെയ്തവേദമതിലുള്ളൊരപ്പവഴിയോൎത്തറി
ഞ്ഞുദ്യമിച്ചുയിരുയൎത്തിടുന്നതിനെളുപ്പമുള്ളവഴിതേടുവാൻ
വൈദ്യവൃന്ദതപഠിപ്പുയുക്തിയിവതൊട്ടനേകഗുണമേറണം
വൈദ്യരെന്നഗതിവൎഗ്ഗമോതിടുകിലത്രനിങ്ങൾതെളിയേണ്ടടൻ.

രോഗത്തിനെ വേഗം മാററുന്നതിന്നു

രോഗംവേഗംകുറയ്ക്കാൻചെറിയൊരുവഴിയുണ്ടായതെൻശിഷ്യർ
[കേൾപ്പിൻ-
രോഗിയ്ക്കുന്നുള്ളരോഗസ്ഥിതികളെമുഴവൻവൈദ്യർചോദിച്ചറിഞ്ഞാൽ
ആവൂയീവൈദ്യനാരെന്നഴലുകളഖിലംകണ്ടുബോധിച്ചവെന്നായ്
പ്പാവങ്ങൾക്കോൎമ്മതോന്നുംതഢടുതിയിലതുകൊണ്ടാധിപോയ്വ്യാധി
(താഴും. ൪൪൦

സൎററിഫിക്കററുവാങ്ങിയ്ക്കണമിതിനിയിലുംനാട്ടുവൈദ്യോദ്യമത്തിൽ
ചട്ടംപെട്ടന്നുനാട്ടിൽതെരുതെരെനള്ളരുംപോതഹോശിഷ്യരാരും
ഗോഷ്ഠിത്തരംകാട്ടിലോകത്തഖിലവുമടനംചെയ്തിടാതാടൽപോക്കാ
ന്മുഷ്ടാന്തംകാട്ടിയോരോചെടിജലമിവകൊണ്ടല്ലലോടിച്ചിടേണം. (ൻ
സൎട്ടിഫിക്കററുവാങ്ങിച്ചിനിയിവിടെയിരുന്നീവിധംചെയ്തുകൊണ്ടാ

കോട്ടംകൂടാതനേകംഗജധനമടവിസ്തുള്ളനിന്നിങ്ങെടുക്കാം (ണ്ടാൽ
/ആക്ഷംലാഭംവള്ളത്തുന്നസൃവിധിശരിയാക്കീടുമീനാട്ടുവൈദ്യം
സക്കാരേററംപുലത്തിപ്പിച്ചധനമിനിയുംവാങ്ങുവാൻലാക്കനോക്കം ()

യോഗംനോക്കിപഠിച്ചിട്ടനവധിയഗദംചാത്തിയുംചേത്തുമേത്താ
രോഗംവേഗംധരിച്ചെന്നഗതികളറിവാൻശ്ലോകമഞ്ചാറുചൊല്ലി–
യോഗംകൂട്ടിഭൂജിപ്പിച്ചനവധിചിലരുംബുദ്ധിമുട്ടുംജനങ്ങൾ–
ക്കാകാതാരോഗ്യമേറുംപടിവഴിയുരചെയ്താധിയാംവ്യാധിപോക്കിൻ ()

സർട്ടിഫിക്കററുവാങ്ങിച്ചഗദവുമഴലുംകണ്ടറിഞ്ഞിണ്ടൽപോക്കാൻ
ദൃഷ്ടാന്തംകാട്ടിടുന്നോരുലകൊടുകിടയായുള്ളദേഹപ്പടത്തേ
കാണിച്ചാരോഗ്യമേകാൻപരിചയമധികംവന്നൊരെൻശിഷ്യരെന്നും
ദിനംമാറുന്നതായാലൊരുപടിചിലവാകാതെജീവൻവളത്താം

ദ്രോഹിക്കുന്നാല്ലലിൽപ്പെട്ടവരുടെയുടൽകാണുമ്പൊഴുള്ളാർത്തിയെല്ലാം
സ്നേഹിച്ചോരോന്നുചോദിച്ചറിയുകിലതുകൊണ്ടാർത്തരുംവീട്ടുകാരും
കാഥോയീവൈദ്യനാരെന്നഴലുകളഖിലംവെക്കമോടിക്കമെന്നോ
ന്നൂഹിച്ചാലാധിപോകുംപുനരൊരുപടിവേണ്ടൌഷധംസൌഖ്യമേ

(കാൻ ൪൪൭

എട്ടംഗംതൊട്ടുകാണിച്ചലകിനുസമമായുള്ളദേഹത്തെയെല്ലാം
ഛേദ്യാന്ത്രത്തോടുകാണിച്ചയിരിനുബലമേകിടുമീനാട്ടുവൈദ്യം
ജുഷ്ടംപോലെപഠിപ്പിച്ചയിർബലമുളവാക്കീടുവാറാക്കിവീണ്ടും
സർട്ടിഫിക്കററുവാങ്ങിക്കുകിലുടനിനിയെൻശിഷ്യരുംവൈദ്യരാകും ()

പെട്ടന്നാരോഗ്യമേകുന്നനുഭവമുപദേശിപ്പതാംവൈദ്യനാദ്യം
സർട്ടിഫിക്കററുചെതിട്ടുചിതമൊടതുകാണിച്ചറിപ്പോർട്ടുചെയ്താൽ
ഗൌമ്മേണ്ടാജ്ഞൊനുസാരംശിവരെയധുനാശിഷ്യരുംവൈദ്യരായെ
ന്നോർമ്മിക്കാൻമന്ത്രിവര്യൻസകതുകമതിലൊപ്പിട്ടനൽകീടമെല്ലോ

ദുഷ്യംദേശങ്ങൾതൊട്ടുള്ളവകളെയുമറിഞ്ഞായുരാരോഗ്യമേകാൻ
ശിഷ്യന്മാരെപ്പഠിപ്പിച്ചനുഭവമഖിലംകണ്ടുടൻമന്ത്രിരാജൻ
സർട്ടിഫിക്കേററുനാൾകീട്ടഖിലമതുകണ്ടിടുവാനായ്ഗസററിൽ
പെട്ടന്നിട്ടീടുമപ്പോൾബഹുമതിയോടുടൻശിഷ്യരുംവൈദ്യരാകും ൪൮൯

ശിഷ്യന്മാർ

ആനവൈദ്യരുടെശിഷ്യരാണുഗജപാലരൊക്കയുമതെങ്കിലും
ദീനരക്ഷയതിനാണിയായ്ചിലരുകൂടിവൈദ്യനുസഹായമായ്
വേണമായതിനുവേണ്ടിയെന്നുടയതമ്പിശങ്കരരൊടോതിയു
ള്ളോണമാനമതലോഹിടുന്നതിനുമന്ത്രിമാർകരുണചെയ്യണേ ൪൯൦

ചെട്ടൻതന്നുടെസൂറാവാണിതിലുരച്ചീടുന്നൊരിശ്ശങ്കരൻ
ചൊല്ലാമെന്നുടെതമ്പിമാരുമിവരാണാമന്ത്രിതന്മാരിതിൽ
സമ്പുള്ളാനചികിത്സഞാനിവർപഠിച്ചീടാൻപൊരാത്തുള്ളതാ
ണസ്പാടായതുലോകരൊക്കയുമറിഞ്ഞന്നുംപടാക്കിക്കണേ. ൪൯൧

സർട്ടിഫിക്കേററുവാങ്ങിച്ചിനിയിവിടെയിരുന്നീടുകെൻശിഷ്യരെന്നാ
കോട്ടംകൂടാതനേകംഗജധനമടവിക്കുള്ളുനിന്നിങ്ങിടുക്കാം (ൽ
ആശ്ചര്യംപോലവളർത്തുന്നുസുവിധിശരിയാക്കീടുമീനാട്ടുവൈദ്യം
സർക്കാർവീട്ടുംപുലർത്തീട്ടിടധനമിനിയുംവാങ്ങുവാൻലാക്കനോക്കും ()

സർജ്ജന്മാർ

രാജ്യകാര്യമതിൽവീഴ്ചമുള്ളൊരസുരക്ഷയിക്ഷിതിയിൽവാക്കവാൻ
പൂജ്യനാകിയൊരുമൂലരാജനിഹനാട്ടുവൈദ്യവുമയത്തിനാൻ
പോറ്റുമായതുപുലർത്തുവാൻവിഹിതനായിടുന്നപരമേശ്വരൻ
മുത്തതാമവർകളിട്ടുസർജ്ജ്യലിതുള്ളതുപ്പുവഴിയോക്കവിൻ ൪൯൨

ററാസ്തിരമായതിനുള്ളരീതിയഗ്രഹാക്കിടുന്നപരമേശ്വരൻ
മുത്തതാമവർകളേവമിങ്ങുമരുവുന്നവെങ്കിലുയിരേററിടും

കംഭിവൎഗ്ഗമതിനെന്നുവേണ്ടസകലക്ഷ്മാമയമകററുമാ
വമ്പനോടകിടയായവൈദ്യവരനാരഫോധരണിമണ്ഡലേ ൪൫൩

സക്ക്യലൎക്കകമിരുന്നിടംപൊരുളുനോക്കിയാലിന്നളൊഴിച്ചിട്ട
ന്നക്കരശ്മിയതുപോലെയാണഴലൊഴിച്ചിടുംവഴിവഴിക്കതിൽ
വ്യക്തമായെഴുതിയുള്ളമാതിരിയെടുത്തുനോക്കകിടകിലേവനും
സതപവിത്തിനവളുത്തുളക്കതിരിൽവച്ചിടാതടിയിലിട്ടിടും ൪൫൪

ആനാക്ഷുതലായവക്കടനെത്തുന്നതിനു വണ്ടിവേണമെന്നു

വേഗമേറിയൊരുവണ്ടിവേണമിഭരക്ഷതൽക്ഷണമുയത്തുവാൻ
വേഗമേറിയൊരുവായുകോപമൊഴിവാക്കവൻതടിതിചെല്ലണം
ആകമാനമറിവുള്ളതായവരമന്ത്രിയാനമുതലോറിയീ
ലോകരക്ഷയിലപേക്ഷയുള്ളതുനിമിത്തമായതുമുടൻതരും ൪൫൫

രോഗങ്ങൾ വരുന്നതും പോകുന്നതും

മാത്രനാഴികമണിക്കണക്കിനൊടുയാമവുംദിവസവുംക്രമാ
ലെത്രയുംതടിതിയോടിടുന്നതുവിധത്തിലാൎത്തികൾവരുന്നതും
യുക്തിയോടനുഭവപ്പെടുത്തിയമരുന്നചക്കടനെനൽകിയാ
ലോത്തുനോക്കഴലൊഴിക്കവാനുമതെളുപ്പമാണറികശിഷ്യരേ. ൪൫൬

കാററടിച്ചുപൊടിയാക്കമിഗ്ഗജധനാപെരുത്തിഹവരുത്തുവാൻ
ച്ചാറിനാടുകളിലോടിടുന്നതിനുവേണ്ടിയാകിയൊരുവണ്ടിയും
നോട്ടമേറിയൊരുമന്ത്രിരാജനനുവാദമേകിയസ്വരത്തമ
ക്കാട്ടിൽനിന്നിഹവരുത്തുമാവഴിവഴിക്കനോക്കിടുമസംശയം ൪൫൭

തേങ്ങചോരുന്നതറിയും കട്ടപോരുന്നതറിയില്ലെന്നു

തേങ്ങചോരുവതുകാണ്കയില്ലകടുകിന്റെചോച്ചയറിവാകുമെ
ന്നിങ്ങനേജനമുരച്ചിടുംപടിനിനച്ചിടാതുടനെശിഷ്യരേ-
കഞ്ജരങ്ങളുടെരക്ഷചെയ്യതിലുപേക്ഷയേവനുമുദിക്കയോ
കുഞ്ഞുകുട്ടിസുഖലാഭപുണ്യമിവയാക്ഷ്മാക്ഷ്മിടുമേകിടും ൪൬൦

ആയുൎവ്വേദാൎത്ഥം മുഴുവൻ പറയാറാകുമൊ എന്നു

ആയുൎവ്വേദാൎത്ഥതത്വംസകലവുമറിവിച്ചീടുവാനാകയില്ലി
ന്നായുസ്സാഖ്യാപുലത്താൻപലവഴിയരുളുന്നോട്ടവൈദ്യപ്രകാരം (ന്നി
യുക്തിക്കൊത്തോണമോൎത്തിട്ടയിർവിധിശരിയാക്കീടുവാൻശിഷ്യരൊ
ച്ചാത്താലാരോഗ്യമേകുംവഴികളുമതിൽനിന്നാണ്ടിടുംവേണ്ടപോലെ

ചിന്തചെയ്യുതിച്ചിരുന്നു ബുദ്ധിപെരുകീട്ടമഗ്നിവൊകേകിയാ
ലുണ്ടാമെന്നാവിധമോക്ഷശിഷ്യരൊരുമിച്ചിരുന്നുനിരുപിക്കുകിൽ
ചുണ്ടലൊക്കെയൊഴിവാക്കിടുന്നതിനെളുപ്പമുള്ളവഴിമിക്കതും
കണ്ടിടാംസവിനയമായതാളുകളോടൊത്തിയല്ലലൊഴിവാക്കുവിൻ.

ആനയോടുകിടയായലോകമതിലാരുപോലെയൊരുവൈദ്യനി
പ്രാണരക്ഷയിലപേക്ഷകൊണ്ടധികതാല്പയോടവിടെയോളുകിൽ
ഉന്നരാജനൊടടുത്തതുംവരികിലെന്തിരംമുഷിയുകില്ലയെ
ന്നൊന്നമേഴയുയിരേറിടുന്നതിനുരക്കിലാളുകൾവരംതരും (ന്നുമ

പുസ്തകം പൊതുജനസഭയിൽ കാഴ്ചവെക്കണമെന്നു

ശിഷ്യന്ദേശങ്ങളൊത്തൊട്ടുള്ളവകളെയറിയിച്ചാൽമാരോഗ്യമേറാൻ
ശിഷ്യന്മാരോടുരച്ചുള്ളനുഭവമെഴുതിച്ചേൎത്തൊരിപ്പുസ്തകത്തെ
സന്തോഷത്തോടുകൂടിപ്പൊതുജനസഭയിൽകാഴ്ചയായ്വെച്ചുവന്ദി
ക്കുന്നാൽ സൗഖ്യംപുലൎത്തുന്നനുഭവമറിവാൻമൂലമായ്ത്തുന്നുകൂടും (ന്നുര

കണ്ണന്ന്യംജീവരെരക്ഷക്കുളതിനു സമമാണായതെന്നുണ്ണിയാശാ
ന്നാലപ്പൂവിൽപ്രീതിയോടൊത്തൊരുപടിയിവനുംതന്നുകൊണ്ടിണ്ടൽ
പോക്കാൻ
എപ്പോഴുമത്തിനൊട്ടാമൃഗകുലമതിനുംമാറ്റഷക്കും ചികിത്സി
ച്ചിട്ടുപ്പെട്ടുള്ളതൽപ്പംസവിനയമായിയിക്കുന്നുമാലോകരോടായ്ത്തുമ

ലോകരോടപേക്ഷ

ഭാഗധേയനിധിയായനൂലപൊരുളൊക്കെനോക്കിയറിവില്ലവാ
നാകയില്ലവരവപ്പെട്ടതിയചികിത്സമിക്കൂമുരച്ചിതേ
ആകമാനമറിവുള്ളതായവരിതിങ്കലുള്ളപിഴയെപ്പൊറു
ത്താകുലങ്ങളെയൊഴിക്കുവാനിതുപരിഷ്കരിച്ചരുളണമേകരണേ ൪൩൭

നാട്ടുകാർക്കുചെടികൊണ്ടുരോഗതവകത്തിയായതിലിരുന്നുടൻ
കിട്ടിയുള്ളവരവങ്ങളൊക്കളറിഞ്ഞറിഞ്ഞുഴലൊഴിക്കുവാൻ
കാട്ടിയോതിയൊരുമാതിരിക്കുപിഴപോക്കിയെത്രയുമെളുപ്പമീ-
നാട്ടുകാർക്കറിയത്തുവാൻവഴിതെളിച്ചലോകർകനിവേകണേ. ()

മൂലദൈവഭജനം

ബ്രഹ്മൻനിർമ്മിപ്പതെല്ലാംശരിവരയനിശംവിഷ്ണുരക്ഷിപ്പതാണം
ശൈവമ്മേൺടാണതാനസാരംവനഗജതതിയെക്കണ്ടിൽവീഴിച്ചെടുത്തും
ശമ്മംപാരംവളർത്തിച്ചചിതമൊടധുനാമെല്ലെലേലംകഴിപ്പി
ച്ചന്വേഷത്തോടനേകംഗജധനവുമയത്തിച്ചതാമ്മൂലമീഡേ. ൪൩൯

കണ്ടിൽവീഴമിഭജാതിയെക്കിണറിൽനിന്നെടുത്തുടനെക്കൂടതിൽ
കൊണ്ടടച്ചതുമുതൽക്കുകുട്ടികളെയമ്മനോക്കമെത്തുമാതിരി
ഉണ്ടതൽപോക്കിയൊരുപാടുജീവധനമേറുവാൻകരുണയോടിതാ
ണ്ടുകൈകെസ്സുഴിതെളിച്ചകാട്ടിയൊരുമൂലദൈവമവലംബനം. ൪൪൦

പാലശിച്ചിടുവതായകഞ്ഞിനെയെടുത്തുനോക്കിയഴലോർത്തിടാം
മാലടിച്ചുകൊടയുന്നതായവനദന്തിക്കൂട്ടിലമരുംവിധൌ
വാലുകൊമ്പുതലതുമ്പികൊമ്പിവകളിട്ടടിച്ചുകൊടയുന്നതാം
കാലമല്ലലൊഴിവാക്കിടാൻവഴിതെളിച്ചമൂലമവലംബനം. ൪൪൧

തള്ളകുഞ്ഞിനെയെടുത്തണച്ചുമുലവെള്ളമേകുവതിനുണ്ടഹോ
തെല്ലുവെള്ളവുമശിച്ചിടാതെവനന്തിക്കുട്ടിലമരുംവിധൌ
തല്പകത്തിവകളേറാമൊറുടലുടഞ്ഞതാമപകടങ്ങളെ
നല്ലരോഗതവളത്തിടാൻവഴിതെളിച്ചമൂലമവലംബനാം. ൩൭൨

തീരാവെള്ളമിവചെന്നിടാതെകുഴിയിൽകിടന്നുഴലുമാനയെ
റ്റെറാകുഞ്ഞിനെയെടുത്തിടുംപടിയെടുത്തുകൂടതിലടക്കിൽ
കാറുതീജലമിവാറയായൊരുയിരാറുവാൻവഴിതെളിപ്പോരീ
റ്റെറാതള്ളയൊടുതുല്യമാകിയെ രുമൂലദൈവമവലംബനാം. ൩൭൩

കൊച്ചുകുഞ്ഞിനചികിത്സചെയ്യതിലുമേററും വൈഷമമാണഹോ
പിച്ചരോടുകിടയാകമാറായിഹക്കുട്ടിൽവന്നകരയുംവിധൌ
പച്ചാഴിക്കവതിനൌഷധങ്ങൾകൂടതിൽ ചുഴവും വെത
പ്പിച്ചരോഗതവളത്തവാൻവഴിതെളിച്ചമൂലമവലംബനാം. ൩൭൪

കൊച്ചുകുഞ്ഞുപറയല്ലയെങ്കിലുമതിന്നടുത്തുമരുവുന്നൊര
മ്മച്ചിമാരചിലമോതിടുംവനഗജങ്ങൾകുട്ടിലമരുംവിധൌ
പച്ചവെള്ളവുമശിച്ചിടാത്തവനന്തിതനാഴലൊഴിക്കവാ
റിച്ചരിത്രമണമാലിയാകിയൊരുമൂലദൈവമവലംബനാം. ൩൭൫

യൌവ്വനംവളരുവോളവുംശിശുകാലത്തിനൊപ്പമതരത്തിലും
റിപ്പഹിക്കമതുപോലെകുട്ടിലമരുന്നതാംവനഗജങ്ങളെ
കേടൊഴിച്ചടനെണക്കിഴലലതിൽവിരഹോമുതൽ വളത്തുവാ
റിടെഴുംവഴിതെളിച്ചകാട്ടിയൊരുമൂലദൈവമവലംബനാം. ൩൭൬

എപ്പോഴുംതിന്നുതിക്കുംബലമൊടുമലയിൽ ച്ചാടിയോടിക്കളിക്കും
കെല്പേറുന്നാനകണ്ടിൽപതിയുമളവുമതൽക്കമ്മതൻകുഞ്ഞിനേപ്പോൽ
ഉൾപ്പൂവിൽസ്നേഹമോടൊത്തതിനുടെയവനംചെയ്യുമോരു ന്നതാമി
ത്താപ്പാനക്കൂട്ടമെന്നുംപുരുസുഖമിവനാംനൽകുവാൻകുമ്പിടുന്നേൻ.

൭ ചാല്പാംമാണിക്കമാംമംഗലമതിലമരുംശങ്കരൻനമ്പിയാരി
ച്ചാല്ലേറുന്നാനമമ്പാമഖിലമൃഗഗണത്തിന്നുമീമാനുഷക്കും
ഉല്പാസാൽദീനമാററുന്നതിനനുഭവമായുള്ളതൊട്ടൊട്ടുരച്ചേ
റൊല്പാമിസ്സജ്ജനൌഘംകരുണയൊടുമനംവെച്ചുനന്നാക്കിടേണം.

൮ ഹാല്പമായിരവുമെട്ടുപത്തുമതിലൊമ്പതുംശരിയതായ്ത്തിക
ത്തല്പലെന്നിയെപിറന്നകർക്കിടകമാസിയിഗജചികിത്സയെ
ചൊല്ലിനേനവയിൽവായുവിൻഗുളികഗന്തകംചെടികളെന്നതാം
നല്പതോററവുമതേകിയാകുലമൊഴിച്ചിടാമറികശിഷ്യരെ! ർ൬ൻ

ഒന്നാം സൎഗ്ഗത്തിലെ ശുദ്ധപത്രം

വശം	ശ്ലോകം	വരി	അബദ്ധം	സുബദ്ധം
3	12	1	ളിരുളതിൽ	ളിരമെതിൽ
9	50	4	ചൈയ്യതാരു	ചൈയ്യിലാരു
17	96	4	ഇററവൈദ്യശാ	ഇഛവൈദ്യശാ
25	138	4	കീട്ടാലസ്യം	കീടാലസ്യം
28	157	4	മന്ദിച്ച	നന്ദിച്ച
32	182	3	വായുവാന്താര	പായുവാന്താൎ
47	262	1	മേറിവെന്നാ	മേറിവന്നാ
53	296	2	വെച്ചൂററിവച്ച	വെണ്ണുററിവച്ച്
36	354	1	ഇഞ്ചിമഞ്ഞൾ	ഇഞ്ചമഞ്ഞൾ
64	357	3	പെഴതീത്തിട്ടം	പെഴതീൎത്തുടൻ
78	438	1	ച്ചുട്ടുള്ളതാം	ച്ചൂടുള്ളതാം
79	441	2	വെന്തിഗ	വെന്തഗ
91	507	2	വേളനെല്ലു	വേളനെല്ലി
105	581	3	നൽകിയ	നൽകില
107	597	1	കലമടച്ചുവച്ചു	കലമിട്ടുത്തുവച്ചു
108	602	3	ശരിയാകിലേ	ശരിയാക്കിലേ
109	604	1	ബ്രവ്മം	ബ്രമ്മൻ

രണ്ടാം സൎഗ്ഗത്തിലെ ശുദ്ധപത്രം.

വശം	ശ്ലോകം	വരി	അബദ്ധം.	സുബദ്ധം.
1	4	3	ഓതീടാൻ	ഓതീടാം
3	12	4	ന്നിത്യാദിവാഴ്മ	ന്നിത്യാദിവാൎമ്മ
8	38	1	ഭ്രന്തരൈ	ഭ്രാന്തരൈ
10	53	2	ട്ടിഥനിരത്ത	ട്ടിലനിരത്ത
13	71	[illegible]	കുഴലുള്ള	കുഴയുള്ള
1[illegible]	24	3	ത്തീടുകിൽ	ത്തീടുവിൻ
ടി	90	1	കെട്ടിഥസ്ഥിക്ക	കെട്ടിയാനക്ക
17	93	2	ചെന്നാട്ടു	ചെന്നാടു
ടി	94	3	ദന്തിനാ	ദന്തിതാ
30	162	2	കുറയു	കുടയു
32	153	4	സംഘ്യമാത്തൽ	സംഖ്യമായ്മുത്തൽ
33	187	4	ദിയുമ്മിഴി	ദിയുമ്മിഴി
37	199	3	ജീവനത്തി	ദീപനത്തി

224 ഈ ശ്ലോകത്തിലെ തൈലമാണ് മലദേപാത്തിൽ പുര ട്ടാൻ പറഞ്ഞ തൈലം.

44	238	4	കീന്നടി	മിന്നടി
ടി	239	4	വൈദ്യനവർകൾ	വൈദ്യനവകൾ
45	245	1	വൈദ്യം	വൈദ്യൻ
47	255	1	ചെത്തിമുക്കാൻ	ചേത്തിട്ടുമുക്കാ
ടി	259	3	പൊഴ്തു	പൊഴുതു
54	293	3	താക്ഷീണം	തക്ഷീണം

വശം	ശ്ലോകം	വരി		
56	3●4	3	ശ്ലരിവ	ശരിവ
59	318	3	ലഡി	ലടവി
88	34൦	1	ക്രൊല്ലമതി	ചെല്ലമതി

രോഗികൾക്ക ദീനസ്ഥിതി മുതലായവകളെ ദൂരസ്ഥന്മാൎക്ക ഏതു രീതി അയക്കണമെങ്കിൽ അതിനുള്ള നോട്ട് മൂന്നാം സൎഗ്ഗവിഷയാനുക്രമണികയിട്ടിട്ടുള്ളതു 26 ാം വശത്താകുന്നു.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രം മൂന്നാം സൎഗ്ഗത്തിലെ ശുദ്ധപത്രം.

വശം	ശ്ലോകം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം
4	16	4	ലൃങ്ങൊരു	ലിങ്ങൊരു
5	22	1	ടലലീ	ടലകിലീ
ടി	25	1	തെന്തിനിൽ	തെന്തിതിൽ
6	81	1	തറീട്ട	തറീട
ടി	ടി	ടി	മൊഴിഞ്ഞിട്ടം	മൊഴിച്ചിട്ടം
13	62	4	മേറിടോ	മേകിടോ
ടി	64	1	നിമിത്തമായ്	നിമിത്തമ
14	69	1	വിഠമതു	വിഴവതു
ടി	71	8	വായുവി	ചായുവി
15	72	4	വരശി	വയശി
1●	80	2	ണ്ടാന്തിവാ	ണ്ടാന്ത്രവാ
17	85	4	ടവരശി	ടവയശി
18	൯0	4	ചിടല്ല	ചിട്ടല്ല
25	132	3	തോന്നാം	തോന്നാൻ
2●	137	1	ള്ളമഴലൊഴി	ള്ളഴലൊഴി

വശം	ശ്ലോകം	വരി		
28	167	1	മാസ്_മാസ്	മാസി-മാസി
34	180	4	സഫടിഷദ്ദി	സഫടിവാന്തി
46	240	1	കൊത്തു	കൊത്ത്
51	267	3	വണ്ടുമാ	പണ്ടുമാ
52	274	4	ദിവസിതിന്നകിൽ	ദിനവുമണ്ണകിൽ
54	283	1	ണ്ണ താപലതരം (കെഴ	ണനോക്ക് ഫലമൂല
55	286	3	നാവിയെ	നാട്ടമെ
56	293	1	നേരത്ത്	നേരത്തി
73	388	3	ലണ്ടി	ലണ്ണി
74	390	3	ചൊല്ലും	ചൊല്ല
ടി	393	1	തിന്നനിശ	തീനനിശ
75	398	1	വായുവി	പായുവി
79	419	1	ആനക്കങ്ങ	ആനക്കിങ്ങ
80	421	4	മരോകി	ചെറോകി
81	125	3	ക്രുദ്ധൻ	ഉഢാംപൻ
ടി	406	3	വ്യാജംപോരിട്ടു	വ്യാജം പോരക്കിട്ടു
ടി	428	2	മുറിക്കണം	മുറിക്കണോ
ടി	429	3	തൊഴിച്ചി	തൊഴിക്കാ
ടി	ടി	4	ട്ടായുസ്സേകിട്ടവാ (നക്കരൽ	തായുസ്സേകീട്ടവാന (ക്കടൽ
82	331	2	കൊടലുടെ	കൊടലുടെ
83	434	2	ക്കവോ	ക്കവോർ
ടി	435	4	ല്ലൽവോം	ല്ലൽവാൻ
ടി	437	3	ചെയ്യാംമര-	ചെയ്യുംമര

വശം	ശ്ലോകങ്ങൾ	വരി		
84	440	3	തെരക്കി	തെരക്കിയി
ടി	444	2	നളമാ	വളമം
85	445	1	മോത്ത	മോത്താ
ടി	ടി	3	കൂടി	കൂട്ടി
86	453	4	വാങ്ങുവാൻ	വാക്കുവാൻ
87	456	4	വള്ളങ്ങള	വള്ളങ്ങള്ള
ടി	459	4	ത്തുമാ	ത്തുവാൻ
88	462	4	സവിനയം	വിനയമാ
ടി	463	3	ടട്ടത്തളും	ടട്ടത്തജം
89	468	1	ചെടികൊണ്ടു	ചെടികൊണ്ട
ടി	471	3	വാലുകൊമ്പ	വാലുകാല്
90	472	4	നല്ല	നല്ല
91	478	2	മുമ്പാമ	മുമ്പായ

ക്രൂരസ്ഥന്മാരുടെ ദീനസ്ഥിതി എഴുതാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള നോട്ടിൽ പുരുഷന്മാരുടെ അനുഭവത്തിനു എടത്തുവശത്തു ചോദ്യവും അതിനു വലത്തുവശത്തു ഉത്തരം എഴുതാൻ ഉത്തരം എന്നിട്ടിട്ടുള്ളതുപോലെ സ്ത്രീകൾക്കു അനുഭവമെഴുതുന്നതിനും വലത്തുവശത്ത് ഉത്തരം എന്ന് എഴുതി അതിനു ചോട്ടിൽ അനുഭവങ്ങൾ ഉള്ളതിനെ ഉണ്ടെന്നും ഇല്ലാത്തതുകൾ ഇല്ലെന്നും വായിച്ചുകൊള്ളണം.

അപാനാദി വായുക്കളുടെ തകരാറനുസരിച്ചു ഊണിനുമുമ്പും മദ്ധ്യത്തിലും മറ്റും മരുന്നുകൾ സേവിക്കാം എങ്കിലും വിഷം ഛർദ്ദി, ഇക്കിൾ, വെള്ളംദാഹം, എങ്ങൽ, ചുമ ഇവകൾ ഒഴികെ മിക്ക ദീനങ്ങൾക്കും കാലത്തും വയ്യിട്ടുമാണു മരുന്നുകൾ സേവിക്കുന്നതായിയും നടപ്പുള്ളതു. ഈപ്രകാരം തന്നെ ആനമുതലായ മൃഗങ്ങൾക്കും രോഗങ്ങൾക്കുകാലത്തുംമറ്റും മരുന്നുകൾ തിന്നാൻ കൊടുക്കാൻ വയ്യുന്നില്ല. പക്ഷെ മൃഗങ്ങൾ രോഗാവസ്ഥയിൽ പച്ചവെള്ളം പോലും കുടിക്കാഴികകൊണ്ടാണ മരുന്നുകൾ നാററിക്കുക. മലബാരത്തിൽ പുരട്ടുക മുതലായവ അധികം ചെയ്യാൻ പാത്തത്. വസൂരിക്കാക്കു തഴുതാമ് അമൃത് ബ്രഹ്മി മുന്തിരിഞ്ഞ ആടലോടകം ഇവകൾ ഓരോന്നൊ ഈരണ്ടൊ ത്രിഫലമതാണ്ട് മൂന്നുംകൂടിയോ തേങ്ങവെള്ളം മുലപ്പാൽ കഞ്ഞിവെള്ളം ഇവകളിൽ വടിയെ അര

ച്ച നെല്ലിക്കയോളം ന. നാഴികവീതം ശോധനത്തോടവുള്ളവക്ക മൂന്നൊ നാലൊദിവസം വസൂരിയുള്ളവക്ക മലദ്വാരത്തിൽവച്ചാൽ ശോധനയുണ്ടാകും. അതു വളരെ രക്ഷയാകാം. കരിക്കിൻവെള്ളം കഞ്ഞിവെള്ളം ഇവക്ക ഇവയിൽ മേൽപറഞ്ഞ മരുന്നുകൾ ചതച്ചുപിഴിഞ്ഞശീല നാലുമടക്കി അലിച്ചു സേവിപ്പിക്കുന്നതും നല്ലതാണ്. ഋതുകാലമനുസരിച്ചും മാറും ക്രമത്തിന ഉദരശുദ്ധി ചെയ്യുന്നവക്ക വസൂരി വന്നാലും പാകത്തിന്നു പഴുത്തുപൊട്ടി സുഖപ്പെടും. പുവ്വ.പഴം കല്ലുണ്ട തന്നുത്ത കഞ്ഞി ഇവകൾ ഇപ്പോഴം കൊടുക്കുന്നതും പതിവുണ്ടല്ലൊ. സമുദ്രത്തിലെ ഏററംപോലെയാണ രോഗാരംഭമെന്നൂഹിച്ച് ഈ സൌകയ്യരീതികൾ ചെയ്താൽ ഏറക്കമായ രോഗശമനം വേഗം വരാവുന്നതാകുന്നു.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രത്തിലെ ഓരോ സഗ്ഗങ്ങളുടേയും അപൂവ്വവാക്കുകളുടെ അത്ഥങ്ങൾ എഴുതീട്ടുള്ളവയിൽ വന്നിട്ടുള്ള അബദ്ധസുബദ്ധം

വശം	വരി	അബദ്ധം.	സുബദ്ധം
3	2	തേത്താവെള്ള	തേഞ്ഞവെള്ളം.
4	1	കളറ. എന്നത്.	കളഭം എന്നാണ്.
5	11	വൃജം.	പുഞ്ജം
5	13	ഇസ്പുടക്രിയ	ഇപ്പുടക്രിയ
	ടി.	രണ്ടാം സഗ്ഗത്തിലെ അബദ്ധ സുബദ്ധങ്ങൾ.	
6	11	വിഴിച്ചു	വീഴിച്ചു
ടി	ടി	നിലം	വിലം.
1	3	അരിവസ്സുന്നമുൻ	അരിവസ്സും മുമ്പു
ടി	6	ചെട്ടി.	ചെടി (ക.
ടി	16	രണ്ടുകൊമ്പുംകൂടിആക്കുക	രണ്ടുകൊമ്പുംകൂടിഅടക്ക
9	7	ആനമാനമിതിപാക്കുക	ആനമിനിവാക്കുകെ
5	12	തന്നത്ഥം	നന്നത്ഥം.
5	20	മടങ്ങുദക്ഷിണ എന്നതിനാണ്	വേളിമുതലായതി
10	22	ഈവധം	ഈവിധം. (നഎന്നതുടച്ചു
11	7	ദീനംമാറി	ദീനംമാററി.

ഭാഗം	വരി		
11	8	വാങ്ങ അതിന	വാങ്ങുന്നതിന
,,	10	വിശിഷ്ടതം	വിശിഷ്യ.
,,	12	പൊതുസമ്മതിച്ച	പൊതുവേസമ്മതിച്ച
,,	16	ബൊബി	ബൊബി
,,	17	കംഗക്ക	കൗക്ക
,,	22	തുടങ്ങി	തുടങ്ങിയ
12	3	പരിശുദ്ധങ്ങളായി	പരിശുദ്ധങ്ങളായി
,,	6	വന്നു	വന്നുവെങ്കിൽ
,,	23	ലളം	കലം

മൂന്നാംസർഗ്ഗത്തിലെ വാക്യാത്ഥബോധ സുബലങ്ങൾ

ഭാഗം	വരി		
1	1	കെണർളവ	കെണർകളുംഇവ.
,,	20	അകത്തുപ്രവൃത്തി	അകത്തെപ്രവൃത്തി
2	2	മൊട്ടയന്നിടം	മൊട്ടയന്നിടം
,,	23	ഇരിക്കുന്നവെള്ളം	ഇരിക്കുന്നവേള
3	6	അപാനവായുനമ്പുക	അപാനവായുഅടയുക.
,,	11	കച്ചിട്ട	കച്ചിലിട്ട.
,,	19	സപദ്ധാനത്തി	സപസ്ഥാനത്തി
,,	21	എന്നപ്പം	ഇതാവശ്യമില്ലാത്തവാ
,,	26	ശരിയായി	ശരിയായി (ക്കാകുന്നു
,,	7	മേഹിച്ച	മേഹിപ്പിച്ച
3	27	ജഠരാഗ്നി	ജാരാഗ്നിയെ
4	2	അച്ചെഴയുവൊന്ന	അച്ചെഴയുവോണ.
6	4	നിശ്ചയമായിട്ട	നിശ്ചയമായിട്ടഎന്നത്.
,,	19	മാറിലുള്ളവൻ	മാറിലുള്ളവന.
6	8	കഴിയുന്നവ	കിഴിയുന്നവ.
,,	23	ആനയാകുന്നു	ആനക്കാകുന്നു.
,,	25	ഉലൃത്തിയ്യാമത്തിൽ	ഉത്തീയ്യാമത്തിൽ
,,	26	മൂക്കാറാവ്യമം	ഉഷ്ണാറുവ്യരം
8	10	താവര	താമര.
,,	11	ഞാൻ	ഞാൻ.

വശം	വരി		
9	2	ഉശിരുള്ളദേഹം	ജീവനുള്ളദേഹംഎന്നാൽ
,,	4	വേഷമതുകളയുക.	വെഷമതകളയുക.
,,	8	എഴുകൊല്ലം എന്നിട്ടിരി (ക്കുന്നത്)	എല്ലാമെഴുകും എന്നവാ (ക്കാണ്)
10	18	കെണ്ടിമുരൽ	മൂത്രദോഷമായും
,,	23	അത്തുള്ള	അടുത്തുള്ള
11	4	സമാനനെഴുക്കാശ്ശ	സമാനനെല്ലുക്കാശ്ശ
13	11	തിദിയെ	തിരിയെ
,,	15	കണക്കലമരുന്നും	കണക്കമരുന്നും.
14	15	അവാര	ആചാര
,,	20	ആഗയം	ആശയം
,,	26	പരോപകാരമായി	പരോപകാരമാക്കി
,,	27	വദ്ധിക്കുന്നതിനു	വദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു.

ഗജരക്ഷാതന്ത്രത്തിൽ ചേത്തിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളിൽ
അച്ചടിയിൽ ഉള്ള പിഴകളുടെ ശുദ്ധപത്രം.

വശം	ഇന്നകൊല്ലത്തിലെ രേഖ എന്നു	രേഖയിലെ മാസം	നം-	വരി	അബദ്ധം	സുബദ്ധം
3	1075	തുലാം	25	5	സ്ഥിതിയിൽ	നല്ല സ്ഥിതിയിൽ ഈ വൈദ്യ
4	1077	വൃശ്ചികം	13	3	രോഗികൾതന്ന	രോഗികൾക്കു
ടി	ടി	ടി	ടി	20	അള	അവ
16	1079	മിഥുനം	17	7	ഇഴ	ഇവ
18	25		12	90 113	വൈദേക്തി	ദൈസ്ലഭക്തി
23	5ാം ശ്ലോകം രണ്ടാമത്തെ വരി				സംജ്ഞാ	സംജ്ഞം
32	89	മേടം	20	11 ടി	ധത്രൂ എവ ലോമത്തിൽ	ഇത്രൂ ഉപ ലോകത്തിൽ

Acc: 24399
ഗജരക്ഷാതന്ത്രം

4-1 വിഷയവിവരം
4-9 വിഷയാനുക്രമണിക
5-1 മൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ ഓരോ വിഷയവിസ്താരവും ഓരോ വിഷയത്തിലുമുള്ള ശ്ലോകങ്ങളുടെ നമ്പറും
6-1 സർഗ്ഗത്തിലുള്ള വാക്കുകളുടെ അർത്ഥങ്ങൾ
7-1 അഭിപ്രായങ്ങൾ
10-1 ഒന്നാം സർഗ്ഗം-ഗജരക്ഷാതന്ത്രം
10-4 ആനമാഹാത്മ്യം
10-8 താപ്പാനകളെ വാങ്ങൽ
10-13 ആനകൾക്കു രോഗം ഉണ്ടാകുന്ന
10-17 വൈദ്യശാല
10-24 താപ്പാനചികിത്സ
10-37 താപ്പാനകൾക്കു ഉള്ളിൽ കൊടുക്കാൻ മരുന്നുകൾ
10-40 പണി ചെയ്യുന്ന ആനകൾക്കു ചികിത്സ
10-30 വൈദ്യയോഗ്യതകാരണം
10-44 വാതചികിത്സ
10-59 നോവിനു
10-61 അതിസാര ചികിത്സ
10-66 മൂത്രത്തിൽ കൂടി ഊറൽ പോകുന്നതിനു
10-72 പാദരോഗചികിത്സ
10-80 മദകരിക്കു ചികിത്സ
10-89 ദേഹത്തിൽ കുരുവിനു
10-93 പാമ്പുകടിച്ചാൽ
10-94 പേപ്പട്ടി കടിച്ചാൽ
10-112 ആനകളെ വാങ്ങൽ
11-1 രണ്ടാം സർഗ്ഗം-ഗജരക്ഷാതന്ത്രം
11-3 ആനരക്ഷാമാഹാത്മ്യം
11-6 ആനരക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങൾ
11-11 ആന കുഴിയിൽ വീണാൽ
11-16 കാട്ടിൽ നിന്നും നാട്ടിലേക്കു കാട്ടാനയുടെ വരവും
11-30 കൂട്ടിലുള്ള ആനകളുടെ ദിനചര്യം
11-35 ആനകളുടെ ഗർഭരക്ഷ
11-37 കുട്ടിയാനകൾക്കുള്ള ചികിത്സകൾ
11-40 വ്രണങ്ങൾക്കു ചികിത്സകൾ
11-48 ആനകൊമ്പ് ചികിത്സ
11-55 ആന ലേലം
11-54 ആനക്കാർ ചെയ്യേണ്ട ദിനചര്യ
12-1 മൂന്നാം സർഗ്ഗം-ഗജരക്ഷാതന്ത്രം
12-5 കാള മുതലായ മൃഗങ്ങളുടെ രക്ഷകൾ
12-14 തളർന്നു വീഴുന്ന മൃഗരക്ഷാവിവരങ്ങൾ
12-27 മനുഷ്യർക്കു വയറിളക്കിയാലുള്ള ഗുണം
12-34 കോളറ ഉണ്ടാകുന്ന കാലം
12-45 വസൂരി വരാതിരിപ്പാൻ
12-55 പെട്ടെന്നു വരുന്ന നീരെളക്കപ്പനി മുതലായവയ്ക്കു ചികിത്സ പെട്ടെന്നു വരുന്ന
12-57 നേത്രരക്ഷ
12-68 അകാലമരണം വരാതെയിരിപ്പാൻ
12-81 മനുഷ്യർക്കു രോഗം വരാതിരിപ്പാൻ എളുപ്പമുള്ള വഴി
12-84 രോഗത്തിനെ വേഗം മാറ്റുന്നതിന്നു